

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av vissa bestämmelser i Förenta Nationernas havsrättskonvention och i avtalet om genomförande av del XI i den samt om ändring av lagen om förhindrande av vattnens förorening, försakad av fartyg

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner Förenta Nationernas havsrättskonvention, vilken ingicks i Montego Bay den 10 december 1982, samt avtalet om genomförande av del XI i havsrättskonventionen, vilket ingicks i New York den 28 juli 1994.

Konventionen, som beretts av FN:s tredje havsrättskonferens (1973—1982), är en bred reglering av frågor med anknytning till havsrätten, och dess bestämmelser hade i stor utsträckning blivit internationell sedvanerätt redan innan konventionen trädde i kraft 1994. Konventionen innehåller bestämmelser om avgränsningen av olika havszoner, om sjöfart och fiske, om utvinning av mineraltillgångar i havsbotten, om skydd av den marina miljön samt om reglering av marinvetenskaplig forskning. Till konventionen hör dessutom en del om biläggande av tvister som uppkommit till följd av tolkningen eller tillämpningen. Del XI i konventionen gäller utforskning och utvinning av naturtillgångar i och på djuphavsbotten utanför nationell jurisdiktion. Det internationella ikraftträdandet fördröjdes länge av de olika synsätten beträffande detta. Åren 1990—1994 fördes informella konsultationer

under ledning av FN:s generalsekreterare, vilka sommaren 1994 gjorde det möjligt att anta ett avtal som preciserar genomförandet av del XI. Avsikten med genomförandeaftalet är att anpassa administrationen av havsbotten till verksamhetsprinciperna för internationell ekonomi och att minska kostnaderna. Konventionen och genomförandeaftalet skall tolkas och tillämpas som en helhet.

Konventionsstaterna kommer att organisera och kontrollera verksamheten som rör naturtillgångar i det internationella havsbottenområdet genom Internationella havsbottenmyndigheten som upprättas genom konventionen. Genom konventionen upprättas också Internationella havsrättsdomstolen samt en kommission för avgränsning av kontinentalsockeln.

I propositionen ingår förutom ett lagförslag om godkännande av de bestämmelser i konventionen och genomförandeaftalet som hör till lagstiftningens område också ett förslag till en ändring till följd av konventionen av lagen om förhindrande av vattnets förorening, försakad av fartyg. De föreslagna lagarna avses träda i kraft samtidigt som konventionen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	3	3.3. Miljöeffekter	11
1. Nuläge	3	4. Ärendets beredning	11
2. Konventionens centrala innehåll och synpunkter som berör Finland	3	4.1. Den internationella förhandlingsprocessen	11
2.1. Territorialhavet	4	4.2. Undertecknandet och den förberedande kommissionen	12
2.2. Internationella sund	4	4.3. Generalsekreterarens i FN informella konsultationer och avtalet om genomförande av del XI i konventionen	12
2.3. Den ekonomiska zonen	5	4.4. Ärendets beredning i Finland	13
2.4. Kontinentalsockeln	5	DETALJMOTIVERING	14
2.5. Avgränsning av havszoner	5	1. Konventionen och lagförslaget	14
2.6. Det fria havet	6	1.1. Konventionen	14
2.7. Fiske	6	1.2. Lag om ändring av lagen om förhindrande av vattens förorening, försakad av fartyg	84
2.8. Systemet för djuphavsutvinning och avtalet om genomförande av del XI i havsrättskonventionen	7	2. Ikraftträdande	85
2.9. Skydd av den marina miljön och marinvetenskaplig forskning	8	3. Behovet av riksdagens samtycke	85
2.10. Biläggande av tvister	10	LAGFÖRSLAGEN	86
2.11. Finlands och Europeiska gemenskapens behörighet	10	Parallelltexter	86
3. Propositionens verkningar	11	Fördragstexter	88
3.1. Ekonomiska verkningar	11		
3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	11		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Innan Förenta Nationernas havsrättskonvention trädde i kraft den 16 november 1994 reglerades den internationella havsrätten av fyra konventioner som utarbetats av FN:s första havsrättskonferens och antagits den 29 april 1958, dvs. konventionen om territorialhav och tilläggszon, konventionen om det öppna havet, konventionen om kontinentalsockeln samt konventionen om fisket och bevarandet av de levande tillgångarna i det öppna havet. Till konventionerna hör dessutom ett fakultativt signaturprotokoll rörande obligatoriskt biläggande av tvister. Finland ratificerade konventionerna och det fakultativa protokollet år 1965 (FördrS 6—7/65, 6/69).

1958 års konventioner har fått ett brett godkännande, men de besvarar t.ex. inte frågan om bredden av kuststaternas territorialhav. Detta liksom frågan om upprättande av eventuella fiskezoner behandlades vid FN:s andra havsrättskonferens år 1960, vilket dock inte ledde till några konkreta resultat. Till följd av den nya tekniken inom sjöfart och fiske aktualiserades den marina miljön och skyddet av naturtillgångar under senare hälften av 1960-talet. Till detta bidrog även att olja och gas började utvinna ur havet i allt högre grad. Problem av denna typ hade inte uppmärksamats i 1958 års konventioner. Dessutom var den marinvetenskapliga forskningens ställning oregerad till stor del. Konventionerna hade dessutom politisk slagsida, flera utvecklingsländer hade blivit självständiga först efter konferensen 1958 och de ansåg att konventionerna inte motsvarade deras behov.

Vanligen anses debatten i FN:s generalförsamling 1967 om det internationella havsbottenområdets rättsliga status utgöra startskottet för arbetet på 1982 års havsrättskonvention. Till förslaget att förklara området för "människlighetens gemensamma arvedel", vilket närmast tillkommit på utvecklingsländernas initiativ, fogades under debattens gång andra förslag som gällde den marina miljön samt regleringen av användningen av haven. Vid sidan av fastställandet av territorialhavets maximibredd gällde dessa i synnerhet olika rättigheter i samband med utvinningen av naturtillgångar i havsområden utanför territorialhavet samt mera generellt det samarbete som behövs för att

skydda naturtillgångarna i havet och den marina miljön.

År 1970 konstaterade FN:s generalförsamling att de framställningar som gjorts stödde tanken om en övergripande konferens för alla former av havsanvändning (resolution 2750 (XXV) 17.12.1970). Enligt generalförsamlingen bildade frågorna om nyttjandet av haven en helhet. Gemensamma havsområden kunde inte diskuteras om man inte samtidigt granskade omfattningen av de särskilda rättigheter som tillkommer kuststaterna; rätten till genomfart och de historiska fiskerättigheterna måste bringas i överensstämmelse med kuststaternas rättigheter och med de krav som gäller sjöfart och resursers tillräcklighet. Dessa frågor överlämnades till FN:s havsbottenkommitté, som inlett sitt arbete redan 1968 och som nu fick i uppdrag att förbereda den havsrättskonferens som skulle sammankallas. Kommittén kunde emellertid inte skriva ihop ett gemensamt utkast till konvention. När FN:s tredje havskonferens öppnade sitt första möte, om innehållsfrågor, i Caracas i Venezuela år 1974, fanns 25 brett formulerade problemkategorier på dess agenda. I praktiken gällde de nyttjandet av havet i alla former.

2. Konventionens centrala innehåll och synpunkter som berör Finland

Havsrättskonventionen täcker alla former av nyttjande av haven och eftersträvar balans mellan olika motstridiga intressen. Maximibredden på kuststaternas territorialhav fastställs till tolv nautiska mil, men alla stater garanteras rätt till s.k. oskadlig genomfart i territorialhavet. Kuststaternas företrädesrätt att utvinna och bevara naturtillgångar gäller i en ekonomisk zon som omfattar 200 nautiska mil. Det åligger dock samtliga stater att trygga de levande och icke-levande naturtillgångarnas tillräcklighet och de skall eftersträva en rättvis fördelning av dem, genom överenskommelser och i internationella organisationer. Det internationella havsbottenområdet skall förvaltas av Internationella havsbottenmyndigheten, i vars komplicerade beslutsprocess man försökt beakta såväl kommersiell effektivitet som utvecklingsländernas intressen. Utöver de territoriella

och resursmässiga frågorna innehåller konventionen också bestämmelser om skydd av den marina miljön, om marinvetenskaplig forskning och om tvistlösning. Genom konventionen upprättas Internationella havsrättsdomstolen.

Konventionen innehåller emellertid inte några egentliga materiella normer i fråga om de flesta formerna för nyttjande av haven. Regleringstekniken går ut på att dela upp havet i olika zoner (inre vatten, territorialhav, ekonomisk zon, kontinentalsockel, det fria havet, det internationella havsbottenområdet) inom vilka behörig instans — främst kuststaten, flaggstaten eller en internationell organisation — får regleringkompetens. I det följande tecknas en helhetsbild av konventionen. Först görs en genomgång av de havszoner som konventionen täcker och därefter behandlas bestämmelserna om miljöskydd, marinvetenskaplig forskning och tvistlösning.

2.1. Territorialhavet

Kuststaternas suveränitet fortsätter från landterritoriet och de inre vattnen i ett territorialhav som enligt artikel 3 i konventionen kan vara högst tolv nautiska mil brett. I övrigt följer konventionens bestämmelser om territorialhavet och dess angränsande zon rätt långt bestämmelserna i 1958 års konvention om territorialhav och tilläggszon samt internationell sedvanerätt. Konventionen upprätthåller fortsättningsvis systemet med s.k. räta baslinjer för fastställande av territorialhavet. Bland annat Finland tillämpar detta system enligt vilket avgränsningen mellan de inre vattnen och territorialhavet kan bestämmas genom räta linjer som sammanbinder kusten och de yttersta punkterna på öar utanför kusten (463/56, 981—982/95 och 993/95).

Enligt 1956 års lag om gränserna för Finlands territorialvatten var bredden av Finlands territorialhav fyra nautiska mil (463/56). År 1995 följde Finland de flesta andra staternas exempel. däribland grannarna vid Östersjön, och utsträckte territorialhavet med vissa undantag till de tolv nautiska mil som havsrättskonventionen tillåter (981—982/95). Det viktigaste undantaget är den öppna havet-korridor av tre nautiska mil som i Finska viken löper i öst-västlig riktning norr om mittlinjen. Estland har en motsvarande korridor söder om mittlinjen. Arrangemanget baserar sig på en överens-

kommelse mellan länderna år 1994 om förfarandet vid ändring av territorialvattengränserna i Finska viken (FördrS 40/95).

Den viktigaste begränsningen av en kuststats suveränitet i territorialhavet gäller fortsättningsvis utländska fartygs rätt till oskadlig genomfart (del II kapitel 3 i konventionen). Kuststaten kan tillämpa farleds- och trafiksepareringsarrangemang, men i praktiken får bestämmelserna inte leda till förbud mot oskadlig genomfart. Artikel 19 stycke 2 i konventionen innehåller en förteckning över verksamheter som kan leda till förbud mot genomfart.

När Finland undertecknade konventionen år 1982, avgavs en förklaring genom vilken bestämmelsen i förordningen om övervakning av Finlands territorium och tryggande av dess territoriella integritet (numera 1069/89, 219/94) hölls i kraft. Enligt stadgandet skall främmande fartyg vid ankomst till finskt territorialvatten göra förhandsanmälan om fredlig genomfart (9 §). Republikens president har utfärdat en förordning den 1 mars 1996 som upphäver denna bestämmelse. Förordningen träder i kraft den 1 maj 1996. Därför ämnar Finland inte upprepa förklaringen i samband med ratificeringen. Sverige avgav motsvarande förklaring år 1982 men har sedermera också avstått från praxis med förhandsanmälan som dels blivit onödig, dels väckt internationell kritik.

2.2. Internationella sund

I havsrättskonventionen ingår noggrannare bestämmelser om genomfart genom s.k. internationella sund än vad som fanns i 1958 års konvention. Internationella sund är sund som används i internationell sjöfart mellan olika delar av det fria havet eller en ekonomisk zon. Konventionen använder begreppet transitpassage som gäller såväl fartyg som luftfartyg och ger större rättigheter till genomfart än oskadlig genomfart. Detaljerade bestämmelser om transitpassage ingår i del III kapitel 2 i konventionen.

Enligt artikel 35 punkt c i konventionen tillämpas inte reglerna om transitpassage på rättsregleringen av sådana sund där genomfarten helt eller delvis sedan länge regleras genom särskilda internationella överenskommelser för dessa sund. Sådana sund är de turkiska och de

danska sunden, Magallans sund samt Södra Kvarken mellan Finland och Sverige. Vid undertecknandet av konventionen avgav såväl Finland som Sverige en förklaring där de konstaterade att undantagsbestämmelsen i artikel 35 punkt c är tillämplig på Södra Kvarken, eftersom en sedan länge gällande internationell överenskommelse, dvs. 1921 års konvention angående Ålandsöarnas icke-befästade och neutralisering (FördrS 1/22), är tillämplig på sundet. Såväl Sverige som Finland avser att upprepa denna förklaring i samband med ratifikationen.

2.3. Den ekonomiska zonen

En av de viktigaste förhandlingsfrågorna vid FN:s tredje havsrättskonferens gällde förstärkandet av kuststaternas fiskerättigheter i havsområden utanför respektive territorialhav. Detta kunde åstadkommas genom att varje kuststat fick rätt att upprätta en särskild ekonomisk zon utanför sitt territorialhav (del V i konventionen). I denna zon som är högst 200 nautiska mil bred åtnjuter kuststaten inte suveränitet, men den har ensamrätt till utvinningen av såväl levande som icke-levande naturtillgångar samt en härav följande skyldighet att bevara och skydda de levande tillgångarna och den marina miljön. De andra staterna har dock samma frihet till sjöfart och överflygning som i fråga om det fria havet. Dessutom har de rätt till fiske om kuststaten inte själv utnyttjar de fångstkvoter som den har uppställt.

Sedan år 1974 har Finland en fiskezon vars yttre gräns genom överenskommelser med Sverige och Sovjetunionen (se lagen om Finlands fiskezon 839/74, 205/81, 1140/94; överenskommelserna med Sverige FördrS 31/78 och 39/95 samt överenskommelserna med Sovjetunionen FördrS 43/80 och 88/86) i regel utsträcks till mittlinjen. Överenskommelserna med Sovjetunionen har satts i kraft temporärt med Estland (FördrS 32/92 och 16/95). År 1993 tillsattes en arbetsgrupp med representanter för olika ministerier för att behandla frågan om upprättandet av en finsk ekonomisk zon. Arbetsgruppen antas lämna sitt slutliga förslag under våren 1996.

2.4. Kontinentalsockeln

I juridiskt hänseende avser kontinental-

sockelbegreppet i konventionen den havsbotten med underlag som utanför territorialhavet omedelbart angränsar till en kuststats landterritorium och vars bredd i regel är 200 nautiska mil från baslinjerna men som under vissa i konventionen angivna förutsättningar kan sträcka sig ännu längre ut. Kuststaten har suveräna rättigheter att utforska kontinentalsockeln och utvinna naturtillgångarna. Andra stater får inte bedriva forsknings- eller utvinningsverksamhet på eller i kontinentalsockeln utan samtycke av kuststaten. Kuststatens rättigheter i fråga om kontinentalsockeln och den ekonomiska zonen är innehållsmässigt lika och i praktiken är den ekonomiska zonen botten i regel en förlängning av kontinentalsockeln.

1958 års konvention om kontinentalsockeln trädde i kraft år 1965 i Finland. Bestämmelserna i konventionen sattes i kraft genom lagen om kontinentalsockeln (149/65), som stiftades i detta sammanhang. Enligt lagen tillkommer rätten att utforska och utnyttja kontinentalsockeln finska staten. Tillstånd för utforskning eller utnyttjande beviljas av statsrådet. Havsrättskonventionen preciserar bestämmelserna i lagen om kontinentalsockeln till vissa delar. Behovet av ändring av lagen utreds i arbetsgruppen för upprättande av en ekonomisk zon för Finland.

Om den finska kontinentalsockelns yttre gräns har överenskommelser träffats med Sverige åren 1972 och 1994 (FördrS 7/73 och 39/95) och med Sovjetunionen åren 1965, 1967 och 1985 (FördrS 20/66, 11/68 och 88/86).

2.5. Avgränsning av havzoner

En av de klassiska tvistefrågorna inom den internationella havsrätten gäller avgränsningen av havszoner för stater med motstående eller intilliggande kuster i sådana fall där avståndet mellan staterna utgör ett hinder för upprättande av zonerna i sin fulla utsträckning. Bestämmelserna i konventionen innehåller endast generella avgränsningsprinciper. Det är främst fråga om ett konstaterande att avgränsningen skall göras genom överenskommelse och eftersträva ett rimligt slutresultat.

Finland har kommit överens med sina grannar Sverige, Ryssland och Estland om fastställandet av den yttre gränsen för havszonerna.

Territorialhavets yttre gräns i Bottniska viken och norra delen av Ålands hav grundar sig

på överenskommelser med Sverige åren 1811, 1972 och 1994 (FördrS 7/73 och 39/95). Territorialhavets yttre gräns i östra Finska viken baserar sig på fredsfördragen i Moskva och Paris år 1940 respektive år 1947 samt på en bilateral överenskommelse med Sovjetunionen från år 1965 (FördrS 3/40, 19—20/47 och 20/66). Vid utvidgningen av territorialhavet år 1995 ingicks en överenskommelse med Estland där vardera landet avstod från att utvidga sitt territorialhav längre ut än till tre nautiska mil från mittlinjen. Detta betyder att det finns en sex nautiska mil bred korridor för fri genomfart mitt i Finska viken (FördrS 40/95).

Kontinentalsockelns yttre gräns i Bottniska viken och Ålands hav baserar sig på överenskommelser med Sverige från åren 1972 och 1994 (FördrS 7/73 och 39/95). I Finska viken grundar sig avgränsningen på tre överenskommelser som i tiden ingicks med Sovjetunionen (FördrS 20/66, 11/68 och 88/86). Genom ett arrangemang med Estland år 1992 beslöt man om temporär tillämpning av dessa överenskommelser från den sovjetiska tiden fram till dess att en ny överenskommelse om havszoner upprättas med Estland (FördrS 32/92). Tidsfristen för den nya överenskommelsen har förlängts till den 9 januari 1997 (FördrS 16/95). Förhandlingarna som nyligen inletts kommer också att uppta frågan om avgränsning i det område vid Bogskär som de sovjetiska överenskommelserna inte täcker.

Beträffande fiskezonens yttre gräns tillämpas gränsen för kontinentalsockeln enligt överenskommelser som i tiden ingåtts med såväl Sverige som Sovjetunionen (FördrS 31/78 samt 43/80 och 88/86). För Sveriges del gäller numera också överenskommelsen från år 1994 och vad gäller Estland tillämpas tills vidare de överenskommelser som ingicks med Sovjetunionen.

2.6. Det fria havet

Till det fria havet räknas de havsområden som inte hör till någon ekonomisk zon, något territorialhav eller en stats inre vatten eller en arkipelagstats arkipelagvatten. I det fria havet åtnjuter alla stater enligt havsrättskonventionen de traditionella friheter som gällt för det öppna havet, bl.a. frihet till sjöfart, överflygning och fiske samt rätt att nedlägga undervattenskablar och rörledningar eller att bygga

konstgjorda öar eller andra tillåtna anläggningar. Fartyg som seglar i det fria havet skall föra sitt lands flagg och de lyder under flaggstatens jurisdiktion. Med vissa undantag har andra länder inte rätt att ingripa i fartyg som seglar under främmande flagg i det fria havet. Ett gammalt undantag till friheten till sjöfart gäller sjöröveri: varje stat har rätt att uppbringa ett sjörövarfartyg och arresterar dem som gjorts sig skyldiga till sjöröveri.

Största delen av Östersjöns havsområde hör till någon kuststats jurisdiktion. Finlands fiskezon är dock s.k. fritt hav i juridiskt hänseende. Beträffande områden av fritt hav i Östersjön kan två överenskommelser omnämnas. Konventionen rörande motarbetande av smugglingen av alkoholvaror (FördrS 26/25, 20/26) tillåter kuststaten att i Östersjön utöva sina befogenheter ända ut till tolv nautiska mil. Även om konventionen fortfarande är i kraft har bestämmelserna ersatts av flyttningen av att territorialhavsgränsen till tolv nautiska mil. Som en följd av Estonia-katastrofen hösten 1994 ingick Finland, Sverige och Estland en överenskommelse i februari 1995 för att freda platsen där m/s Estonia förliste (FördrS 49/95). Samma år stiftades en särskild lag om fredning av vraket (903/95). Den plats där fartyget ligger hör till Finlands kontinentalsockel i det fria havet.

2.7. Fiske

I havsrättskonventionen finns inget särskilt avsnitt om fiske, utan de rättsregler som gäller fisket följer indelningen i havszoner. En kuststat har suverän rätt till fiske i sitt territorialhav. Eftersom ca 90 % av världens fisketillgångar finns inom 200 nautiska mil från kusten, finns de viktigaste fiskebestämmelserna i konventionens del V om den ekonomiska zonen. Huvudregeln är att en kuststat har exklusiv rätt till fisket i sin ekonomiska zon. Kuststaterna måste dock vidta åtgärder för att bevara fiskbestånden så att dessa ger ”största konstanta avkastning” (artikel 61.3), och i detta syfte skall de fastställa största tillåtna fångstmängder. I sådana fall där en kuststat inte kan använda sig av de fångstkvoter som den själv har fastställt, skall den ge fiskare från andra länder möjlighet att utvinna denna del av fisketillgångarna.

Många fiskarter vandrar från en ekonomisk

zon till en annan samt mellan ekonomiska zoner och det fria havet. Havsrättskonventionen syftar till att de berörda länderna gemensamt skall komma överens om utvinning och bevarande av sådana arter. En konferens om vandrande och gränsöverskridande fiskbestånd sammanträdde åren 1993—1995 på beslut av FN:s generalförsamling, och detta resulterade i en konvention som öppnades för undertecknande den 4 december 1995.

Såsom det konstaterats i avsnitt 2.3, har Finland haft en fiskezon sedan år 1974. Inom denna har Finland haft exklusiv rätt att bestämma om fisket och övervakningen samt att arbeta för bevarande och ökning av fisketillgångarna. Överenskommelser har träffats med grannländerna om ömsesidiga fiskerättigheter (Finland—Sverige se FördrS 30/78 och 64/88; Finland—Sovjetunionen FördrS 79/81). År 1976 ingicks en fiskeöverenskommelse med Norge (FördrS 24/77) och år 1983 med Europeiska ekonomiska gemenskapen (FördrS 75/83). Åren 1993 och 1994 ingicks nya överenskommelser på basis av ömsesidighet med Ryssland, Lettland, Litauen och Estland (FördrS 38/94, 62/94, 37/94 och 29/94).

Finland har också fungerat som aktiv medlem av fiskerikommissionen för Östersjön, den s.k. Gdansk-kommissionen, (se konventionen rörande fisket och bevarandet av de levande tillgångarna i Östersjön och Bälten, FördrS 40/74, 27/75, 53/85, 83/86) samt av kommissionen för skydd av den nordatlantiska laxen (se konventionen om bevarandet av lax i Nordatlanten, FördrS 32/84). Efter anslutningen till Europeiska unionen omfattas Finland av EG:s gemensamma fiskeripolitik, vilket också innebär att behörigheten att ingå fiskeavtal överförts till gemenskapen. Enligt artikel 96 i anslutningsavtalet (FördrS 102—103/94) förblir dock bilaterala fiskeavtal med tredje länder i kraft under hela giltighetstiden. Dessa avtal har från ingången av år 1995 administrerats av gemenskapen som också fastställt kvoterna. Med stöd av artikel 5 stycke 4 i anslutningsavtalet har Finland sagt upp konventionen rörande fisket och bevarandet av de levande tillgångarna i Östersjön och Bälten (FördrS 51/95) och konventionen om bevarandet av lax i Nordatlanten (FördrS 52/95). Den förstnämnda konventionen upphör att vara i kraft vid utgången av år 1996 och den senare upphörde att vara i kraft vid utgången av år 1995.

2.8. Systemet för djuphavsutvinning och avtalet om genomförande av del XI i havsrättskonventionen

De mest omtvistade bestämmelserna i havsrättskonventionen gäller det system för utvinning av naturtillgångarna i djuphavsbottnen som upprättas i del XI i konventionen. Den internationella havsbottnen betraktas som mänsklighetens gemensamma arvedel där ingen stat får utöva suveräna rättigheter. Havsbottenområdet får användas uteslutande för fredliga ändamål. Genom konventionen upprättas Internationella havsbottenmyndigheten, vars uppgift är att "på mänsklighetens vägnar" administrera användningen av naturtillgångarna i och på djuphavsbottnen.

I djuphavsbottnen finns s.k. mineralnoder i riklig mängd. Dessa innehåller i synnerhet mangan, järn, nickel, kobolt och koppar. Ännu i början av FN:s tredje havsrättskonferens trodde man att utvinningen av mineralerna i havsbottenområdet skulle inledas rätt snart efter det att konventionen trätt i kraft. Under konferensens slutskede undergick dock lönsamhetskalkylerna en klar förändring mot det sämre, och det antas att kommersiell utvinning av mineralerna i och på djuphavsbottnen kan inledas först långt in på 2000-talet.

I början av konferensen utgick en del utvecklingsländer från att gruvdriften i och på djuphavsbottnen skulle monopoliseras för en internationell myndighets räkning. De västliga industriländerna motsatte sig detta och betonade vikten av privat företagsverksamhet och tillgången på kapital för att effektiv gruvdrift skulle kunna inledas. Som en kompromiss antogs ett s.k. parallellsystem där hälften av utvinningen reserverades för havsbottenmyndighetens eget organ, det s.k. företaget ("Enterprise") och hälften för utomstående företag och stater, vilka licensieras av myndigheten. De västliga industriländerna, och särskilt Förenta Staterna, kritiserade även denna kompromiss och ansåg den alltför centralstyrd och dyr. Förenta Staterna, Storbritannien och Förbundsrepubliken Tyskland lät därför bli att underteckna konventionen år 1982.

De informella konsultationer som i början av 1990-talet fördes under ledning av FN:s generalsekreterare resulterade i beslutet att komplettera konventionsdelen om djuphavsbottnen så att förändringarna i lönsamhetsutsikterna för gruvdriften beaktades, liksom också de

positivare attityderna till marknadsmässiga principer i den internationella atmosfären. Sommaren 1994 beslutade FN:s generalförsamling anta ett avtal om genomförande av del XI i havsrättskonventionen, ett avtal som de facto ändrar konventionen (genomförandeavtalet).

I formellt hänseende är genomförandeavtalet ett fristående statsfördrag. Det tillämpas dock tillsammans med havsrättskonventionens del XI och bestämmelserna i det har tolkningsföreträdare framom havsrättskonventionens bestämmelser om djuphavsbotten. Detta betyder att avtalet ändrar utvinningssystemet som man kom överens om under havsrättskonferensen. Sedan konventionen trätt i kraft har det inte längre varit möjligt att ansluta sig till den utan samtidig anslutning till genomförandeavtalet. En anslutning till genomförandeavtalet är inte heller möjlig utan samtidigt inträde i havsrättskonventionen.

I genomförandeavtalet verkställs en ny kompromiss mellan utvecklingsländerna och industriländerna. Avtalet bekräftar att det internationella havsbottenområdet är "mänsklighetens gemensamma arvedel". Samtidigt ändras dock del XI i konventionen så att den får märkbart större marknadsekonomisk inriktning. Produktionen av mineraler från havsbottenområdet skall ske enligt affärsmässiga lönsamhetsprinciper. Licensavgifterna bestäms med tanke på detta. Verksamheten i havsbottenmyndighetens produktionsföretag anpassas likaså till affärsmässiga principer: verksamheten skall i första hand skötas genom samföretag. Obligatorisk överföring av teknologi finns inte längre. Likaså avstår man från den kompensationsfond som var avsedd att stödja utvecklingsländernas ekonomier. En del av avkastningen från myndighetens produktionsverksamhet kan dock betalas i form av kompensation till utvecklingsländerna.

De för kompromissen betydelsefullaste reglerna gäller beslutsfattandet i havsbottenmyndigheten. Församlingen, rådet och sekretariatet kvarstår som myndighetens huvudorgan. Församlingen beslutar om de allmänna riktlinjerna för verksamheten och i församlingen är samtliga konventionsstater företrädare. Rådet beslutar om den praktiska ledningen av produktionsverksamheten i och på djuphavsbotten, men i praktiken är dess kompetens de facto större än församlingens i flera stycken. Rådet 36 medlemmar väljs genom en komplicerad procedur som avser att garantera att produk-

tionsmässigt vitala intressen blir effektivt företrädda. Genom röstningsförfarandet, som baserar sig på röstning i olika kammare, erhåller de ledande industriländerna ett betydande inflytande i verksamheten i myndigheten, och med stöd av "vetorätten" i kamrarna kan de i praktiken leda myndighetens produktionspolicy.

Den internationella djuphavsutvinningen kommer att ske genom produktionslicenser som myndigheten beviljar privata och statliga företag. I de kontrakt som uppgörs mellan myndigheten och entreprenören fastställs licensvillkoren och kontrakten formulerar basen för förhållandet mellan myndigheten och entreprenören. Havsbottenmyndighetens eget produktionsföretag kommer också att inleda produktionsverksamhet i samarbete med andra entreprenörer.

Genomförandeavtalet ändrar systemet för djuphavsutvinning genom att minska de avgifter och andra skyldigheter som enligt konventionen var planerade för entreprenörerna och genom att styra myndighetens verksamhet i affärsmässig riktning. Genom denna lösning säkerställdes universalprincipen som anses viktig för tillämpningen av konventionen. Många västliga industriländer har numera meddelat att de är beredda att ansluta sig till fördragshelheten och många har redan blivit parter. Det sista hindret för en globalt tillämplig havsbottenregim synes sålunda ha försvunnit.

2.9. Skydd av den marina miljön och marinvetenskaplig forskning

En av orsakerna till sammankallandet av FN:s tredje havsrättskonferens anknöt till det allt större behovet av globala bestämmelser om skydd av den marina miljön. Dels gällde det att säkerställa enhetlighet och effektivitet i skyddsåtgärderna, dels att förhindra att man genom nationella skyddsåtgärder skulle ingripa utan fog i de lagliga formerna för utnyttjande av haven. Redan före godkännandet av havsrättskonventionen hade nätverket av internationella överenskommelser om skydd av den marina miljön vuxit på ett betydande sätt. Av de viktigaste överenskommelserna som rör Finland kan nämnas 1969 års internationella konventioner om civilrättslig ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja (FördrS 78—79/80, 80/80, 21/81) samt om ingripande på

det öppna havet vid olyckor som är ägnade att medföra förorening genom olja (62—63/76), samt även 1973 års protokoll om ingripande på det öppna havet vid föroreningar genom andra ämnen än olja (FördrS 72/86, 74/86, 65/92), 1972 års konventioner som gäller förhindrande av havsföroreningar genom dumpning från fartyg och luftfartyg (de s.k. Oslo- och London-konventionerna, FördrS 35—36/79, 75/89, 66/90 samt 33—34/79, 44/81, 22/90, 22/94), konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö (den s.k. Helsingforskonventionen, FördrS 11—12/80, 68/80, 31/81, 17/84, 39/84, 65/85, 17/87, 55/92, 8/93, 1/95) samt 1978 års protokoll till 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg (den s.k. MARPOL 73/78-konventionen, FördrS 51/83, 51/92, 74/85, 20/87, 14/89, 62/90, 63/90, 64/90, 12/91, 30/92, 25/93, 48/93, 21/94, 58/94).

I havsrättskonventionen ingår bestämmelser om alla kända källor för förorening av havet — landbaserade källor, atmosfäriska källor, fartyg, verksamheter i havsbotten och dumpning. Konventionen är en ramkonvention som inte innehåller några detaljerade skyddsförpliktelser om utsläppsgränser eller utsläppshalter. Däremot erbjuder konventionens skyddsbestämmelser en ram för reglering på det globala, det regionala och det nationella planet. Vid sidan av de allmänna huvudprinciperna reglerar konventionen miljöskydds kompetensen i olika havszoner.

I fråga om förhindrande av förorening från fartyg kvarstår grundprincipen om flaggstats primära behörighet. Flaggstatsbestämmelserna skall dock ej ha mindre verkan än de regler och bestämmelser som har antagits internationellt. Med denna hänvisning har man framför allt avsett överenskommelser och andra regler som antagits inom ramen för Internationella sjöfartsorganisationen (IMO). Balans mellan flaggstats kompetens och kuststats kompetens i fråga om skyddet av den marina miljön har också eftersträvat i territorialhavet och den ekonomiska zonen. I den ekonomiska zonen skall kuststats bestämmelser motsvara de normer som allmänt accepterats av internationella organisationer eller vid allmänna diplomatkonferenser. Hamnstaterna har också under vissa förutsättningar rätt att säkerställa verkställigheten av bestämmelserna om miljöskydd vad beträffar utländska fartyg som anlöper hamn.

Redan i början av 1970-talet arbetade Finland aktivt för att främja skyddet av Östersjön och ratificerade som första land konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö, vilken färdigställdes år 1974. Helsingforskonventionen ändrades sedan år 1992. Härvid utvidgades konventionsområdet till att omfatta även konventionsstaternas inre vatten. Konventionsförpliktelsen att förhindra förorening från landbaserade källor gäller dessutom hela Östersjöns avrinningsområde. För verkställigheten av Helsingforskonventionen och 1992 års konvention om skydd av Nordostatlantens marina miljö stiftades en havsskyddslag år 1994 (1415/94) som upphävde den gamla lagen om förhindrande av havsföroreningar (298/79). I samband med reformen ändrades dessutom bl.a. vattenlagen (1416/94) och lagen om förhindrande av vattnens förorening, förorsakad av fartyg (1417/94). Den finska lagstiftningen om skydd av den marina miljön motsvarar bestämmelserna i del XII i konventionen.

I 1958 års konventioner ansågs marinvetenskaplig forskning höra till det fria havets friheter. Forskningsverksamhet i territorialhavet eller kontinentalsockeln förutsatte dock tillstånd av kuststaten. Vid den tredje havsrättskonferensen krävdes det större möjligheter för kuststaten att kontrollera marinvetenskaplig forskning som bedrivs utanför dess kust, särskilt från utvecklingsländernas sida. Ökad kontroll fick däremot mothugg av vetenskapsmännen; det ansågs att tillståndsförfarandet försvårar forskning och är onödigt byråkratiskt. I havsrättskonventionen kunde dock kuststaterna genomdriva sin vilja i stor utsträckning. Enligt konventionen förutsätter all forskning i territorialhavet och den ekonomiska zonen tillstånd av kuststaten. Forskning får inte bedrivas vid oskadlig genomfart. Tillstånd för rent vetenskaplig forskning (ej nyttoforskning) i den ekonomiska zonen eller kontinentalsockeln bör dock i normala fall beviljas och oskäliga dröjsmål vid beviljandet bör inte förekomma.

Finland har inga särskilda stadganden om marinvetenskaplig forskning. De tillämpliga bestämmelserna ingår i 1965 års lag om kontinentalsockeln och i 1989 års förordning om övervakningen av finskt territorium. Tillstånd till forskning i och på kontinentalsockeln beviljas av statsrådet. Utländsk forskning som bedrivs i territorialhavet kräver tillstånd av försvarsministeriet. Tillstånd kan beviljas om

det inte stör övervakningen av den territoriella integriteten eller skadar rikets säkerhet. Forskning i fiskezonen har inte krävt tillstånd, men också i dessa fall har förhandsanmälan om verksamheten förutsatts.

Största delen av forskningen i Östersjön sker inom ramen för de regler och riktlinjer som antagits genom 1974 års konvention om Östersjöområdets marina miljö. När forskningen sker med stöd av dessa bestämmelser beviljas tillståndet i regel.

2.10. Biläggande av tvister

Under de senaste decennierna har tvister mellan stater rörande havsområden och marina naturresurser ofta avgjorts i internationellt skilje- och domstolsförfarande. Del XV i havsrättskonventionen innehåller detaljerade och långtgående bestämmelser för biläggande av tvister. Genom konventionen upprättas bl.a. Internationella havsrättsdomstolen med säte i Hamburg. Utgångspunkten är att konventionstvister alltid skall biläggas med fredliga medel. Genom skriftlig förklaring i samband med anslutningen till konventionen kan en stat som obligatoriskt förfarande som leder till bindande beslut välja mellan Internationella havsrättsdomstolen, FN:s Internationella domstol, allmänt skiljeförfarande eller särskilt skiljeförfarande för vissa tvistkategorier. Vissa typer av tvister har dock undantagits och förfarandet som leder till bindande beslut gäller alltså inte för dem. Dessa tvister hänvisas till icke-bindande förlikning. I samband med anslutningen har en stat även möjlighet att utesluta vissa tvistkategorier ur det obligatoriska förfarandet.

År 1958 avgav Finland en sådan förklaring om Internationella domstolens tvingande behörighet som avses i artikel 36 stycke 2 i domstolens stadga (FödrS 29/58). Med stöd av denna förklaring är domstolen behörig att handlägga havsrättstvister där den andra parten i tvisten är en stat som har avgivit en motsvarande förklaring.

Avsikten är att Finland i samband med ratifikationen av konventionen skall avge en förklaring med stöd av artikel 287 stycke 1 om erkännande av såväl Internationella domstolens som Internationella havsrättsdomstolens behörighet. Däremot avser Finland inte att utnyttja möjligheten i artikel 289, som gäller

uteslutande av vissa typer av tvister ur dessa förfaranden. Ett sådant beslut skulle motsvara Finlands traditionella strävan att stödja tvingande och bindande förfaranden för biläggande av internationella tvister.

2.11. Finlands och Europeiska gemenskapens behörighet

Med stöd av artikel 305 stycke 1 i konventionen och bilaga IX kan också Europeiska gemenskapen ansluta sig till konventionen då medlemsstaterna till gemenskapen har överfört behörighet i frågor som ligger inom ramen för konventionens område. Konventionen har under tecknats av gemenskapen. Europeiska gemenskapen har behörighet i fiskefrågor. Dessutom har gemenskapen behörighet under delarna X och XI vad gäller genomförandet av gemenskapens inre marknad, tullar och handelspolitik samt utfärdandet av konkurrensregler. Vidare delar medlemsländerna sin kompetens med gemenskapen på miljöskyddsområdet under del XII i konventionen .

Enligt bilaga IX till konventionen skall en internationell organisation avge en förklaring som närmare anger vilka delar av genomförandet som hör till gemenskapens kompetens och vad som hör till medlemsstaternas kompetens. Denna förklaring avges i samband med undertecknandet och den formella bekräftelsen. Om inte annat konstateras i förklaringen, anses genomförandet höra till den kompetens som tillkommer de medlemsstater som är konventionsstater. Europeiska gemenskapen har avgivit förklaring om sin kompetens vid undertecknandet av konventionen. En utvidgning av gemenskapens kompetens förutsätter dock en ny förklaring i samband med den formella bekräftelsen. Inom gemenskapens havsrättsarbetsgrupp bereds för närvarande en sådan förklaring för antagande av rådet. I samband med ratifikationen har Finland för avsikt att konstatera att landet till följd av medlemskapet i Europeiska gemenskapen har överfört sin behörighet till gemenskapen i vissa frågor som omfattas av konventionen, och att arten och omfattningen av den överförda kompetensen kommer att anmälas senare i enighet med bestämmelserna i bilaga IX till konventionen.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Enligt artikel 171 punkt a i konventionen består Internationella havsbottenmyndighetens finansiella medel av bidrag från myndighetens medlemmar, fastställda i enlighet med artikel 160 punkt 2 e. Enligt detta fastställer myndighetens församling medlemmarnas bidrag enligt en avtalad bidragsskala, vilken baserar sig på den skala som används för Förenta Nationernas ordinarie budget, till dess att myndigheten kan betala sina administrativa utgifter med intäkter från andra källor.

Enligt stycke 14 i avsnitt 1 i bilagan till avtalet om genomförande av del XI i havsrättskonventionen skall dock myndighetens administrativa utgifter betalas över FN:s ordinarie budget till och med utgången av det år som följer efter det år då avtalet träder i kraft. Villkoren för ikraftträdandet av genomförandeavtalet kommer sannolikt att uppfyllas år 1996, vilket innebär att de administrativa utgifterna betalas över FN:s ordinarie budget fram till utgången av år 1997. Därefter är det alltså meningen att myndighetens administrativa utgifter skall täckas av bidrag från konventionsstaterna och från stater som provisoriskt tillämpar genomförandeavtalet.

Havsbottenmyndighetens budget skall beredas av myndighetens generalsekreterare. Någon generalsekreterare har dock inte utsetts än. FN:s havsrättssekretariat har preliminärt uppskattat att årskostnaderna för myndighetens sekretariat i Kingston, Jamaica, uppgår till ungefär 3 milj. US-dollar.

Enligt artikel 19 stycke 1 i bilaga VI till konventionen skall konventionsstaterna och myndigheten betala Internationella havsrättsdomstolens utgifter på de villkor och det sätt som konventionsstaterna kommer överens om. Till dess att överenskommelse träffas i fråga om detta, tillämpas den bidragsskala som gäller för FN:s ordinarie budget, dock med beaktande av ratificeringsläget.

Internationella havsrättsdomstolens första budget för tiden 1.8.1996—31.12.1997 slutar på 5,8 milj. US-dollar. Om de mål som inkommer till domstolen så kräver, kan ett tilläggsanslag av ca 410 000 US-dollar tas i bruk genom beslut av domstolens president.

För Finlands del betyder detta att upprättandet av havsbottenmyndigheten till en början

kommer att öka den andel som Finland indirekt betalar över FN:s ordinarie budget. År 1996 var denna andel 0,61 %. Senare kommer Finlands andel av myndighetens utgifter att vara beroende av det totala antalet konventionsstater. Om konventionshelheten blir föremål för universell ratifikation, kommer andelen antagligen att vara av ungefär samma storleksordning som i dag. Om däremot till exempel Förenta Staterna beslutar att utebli, kommer Finlands andel att växa.

I fråga om domstolen har bedömningen varit att Finlands bidrag till finansieringen av den första budgeten kommer att uppgå till högst ca 1,96 %, dvs. 97 000 US-dollar. Bidraget kommer dock antagligen att minska till följd av ratificeringarna under 1996 och 1997. I fortsättningen kan det antas att de fasta kostnaderna blir rimliga för domstolen. De kostnader som gäller själva verksamheten kommer däremot att bli beroende av antalet mål som hänskjuts till behandling.

3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Propositionen har inga verkningar i fråga om organisation eller personal.

3.3. Miljöeffekter

Konventionshelheten kommer sannolikt att främja det internationella samarbetet till skydd för den marina miljön på ett betydande sätt.

4. Ärendets beredning

4.1. Den internationella förhandlingsprocessen

Mellan åren 1973 och 1982 sammanträdde FN:s tredje havsrättskonferens till sammanlagt elva sessioner och många möten mellan sessionerna. Konferensen uppdelades i tre utskott, ett för behandling av djuphavsbotten (första utskottet), ett för allmänna havsrättsfrågor (andra utskottet) och ett för skydd av den marina miljön och marinvetenskaplig forskning (tredje utskottet). Konferensen gick in för att tillämpa konsensus och s.k. paketlösningar. Man försökte föra samman olika problemställningar på ett sådant sätt att de skulle kunna

antas utan omröstning. Informella förhandlingsgrupper (t.ex. grupperna för kuststater och sjöfarande nationer, grupp 77 som företrädde ulandsintressen samt gruppen för kustlösa stater och andra stater som med tanke på användningen av haven är geografiskt missgynnade, i vilken grupp även Finland deltog) spelade en central roll under beredningen av besluten. De samlade konventionsutkast som färdigställdes av konferensens ordförande blev i praktiken viktiga fästpunkter under förhandlingsprocessen. Konventionstexten som utarbetades på sex språk bearbetades och finslipades i utkastkommittén som inledde sitt arbete år 1978. Konventionstexten antogs den 30 april 1982 under konferensens elfte session.

Finland deltog i konferensen ända från början. Delegationens kärna bestod av representanter för utrikesministeriet, men delegationen hade även medlemmar som var sakkunniga i internationell havsrätt samt företrädare från jord- och skogsbruksministeriet, sjöfartsstyrelsen och havsforskningsinstitutet. Dessutom konsulterades andra statliga och privata instanser vid behov. Finlands utgångspunkt i konferensarbete var att stödja åstadkommandet av en universell havsrättsregim och att i detta syfte försöka främja kompromisslösningar som kunde få bred uppslutning. Till följd av Finlands nationella intressen kom Finland att delta såväl i gruppen för sjöfarande nationer som i gruppen för geografiskt missgynnade stater. Dessutom var det nordiska samarbetet intensivt under konferensen.

4.2. Undertecknandet och den förberedande kommissionen

Havsrättskonventionen öppnades för undertecknande i Montego Bay på Jamaica den 10 december 1982. Då undertecknades slutakten av 142 och konventionen av sammanlagt 119 stater och andra i artikel 305 avsedda samfund. Finland fanns med bland signatärerna och avgav samtidigt två förklaringar om tolkningen. I den ena förklaringen konstaterades Södra Kvarkens ställning som varande ett sund med särskild reglering i enlighet med artikel 35 c och i den andra meddelades att Finland kommer att fortsätta iakttä då gällande praxis för oskadlig genomfart i territorialhavet, vilket särskilt avsåg rätten att kräva förhandsanmälan av utländska statsfartyg före ankomsten till

finskt territorialhav. Detta krav som avviker från allmän praxis har numera tagits bort ur vår lagstiftning. Meningen är därför att endast upprepa den förstnämnda förklaringen i samband med ratificeringen.

När tiden för undertecknandet utgick den 9 december 1984 uppgick antalet signatärer till 159. I samband med undertecknandet antogs några resolutioner. Genom resolution I upprättades den förberedande kommissionen för att förbereda ikraftträdandet av konventionen och genom resolution II fastställdes skydd för s.k. förhandsinvestering, dvs. ett system som avser att skydda privata och offentliga instanser som i kommersiellt syfte redan hade investerat medel för undersökning av naturtillgångarna i djuphavsbotten. Under årens lopp registrerades sex instanser som s.k. pionjärinvestorer. Dessa företräder industriländer och utvecklingsländer och fick förhandsrätt till affärsmässig undersökning av mineraler i djuphavsbotten. Egentlig kommersiell gruvsdrift i djuphavsbotten kommer emellertid att inledas först senare under Internationella havsbottenmyndighetens kontroll och i enlighet med regler som myndigheten godkänt.

Den förberedande kommissionen arbetade från och med år 1983 uppdelad i fyra särskilda kommissioner med uppgift att förbereda verksamheten i och reglerna för Internationella havsbottenmyndigheten och Internationella havsrättsdomstolen, vilka skulle inleda sin verksamhet vid ikraftträdandet av konventionen. Kommissionen avgav rapport till FN:s generalförsamling i augusti 1994.

Finland deltog i arbetet i den förberedande kommissionen, särskilt i gruppen "konventionens vänner" tillsammans med de övriga nordiska länderna, Australien, Canada, Irland, Nya Zeeland, Portugal, Schweiz och Österrike. Gruppen strävade efter att påverka åstadkommandet av allmänt godtagbara regler så att även stater med en kritisk inställning till konventionen skulle kunna ansluta sig till den i sinom tid. Dessutom försökte Finland föra fram sin nationella industris möjligheter att delta i affärsmässig undersökning av djuphavsbotten.

4.3. Generalsekreterarens i FN informella konsultationer och avtalet om genomförande av del XI i konventionen

Redan under slutskedet av konferensen år

1982 meddelade de viktigaste västliga industriländerna att de inte godkänner det system för nyttjande av det internationella havsbottenområdet som ingår i konventionens del XI. Det ansågs att bestämmelserna var alltför stela och byråkratiska för att garantera ett effektivt nyttjande av djuphavsbotten på basis av fri företagsamhet. Också den avgörande roll som reserverats för andra än industriländer i havsbottenmyndighetens beslutsmekanism väckte kritik. Av denna anledning lät Förenta Stater, Storbritannien och Förbundsrepubliken Tyskland bli ett undertecknat konventionen. Japan och de EU-länder som undertecknat konventionen förenade sig om denna kritik och försökte åstadkomma en förändring i den förberedande kommissionen i fråga om del XI om det internationella havsbottenområdet.

Meningsskiljaktigheterna behandlades i den förberedande kommissionen och utanför denna, men utan resultat. Åren 1980 — 1985 antogs nationella lagar om verksamheten i och på djuphavsbotten av vissa västliga industriländer. Ett parallellsystem till konventionen upprättades för de deltagande staterna, ett system baserat på ömsesidigt erkännande av anspråk beträffande djuphavsbotten. Till följd av de dåliga lönsamhetsutsikterna för djuphavsverksamheten inleddes dock ingen kommersiell verksamhet.

Sedan den internationella atmosfären förändrats och inställningen blivit mera positiv till principen om fri konkurrens, inleddes informella konsultationer under ledning av FN:s generalsekreterare år 1990. Dessa syftade till att beakta industriländernas krav genom ändringar i konventionens del XI om utvinning i området. Finland deltog i förhandlingarna som medlem av gruppen "konventionens vänner". Förhandlingarna ledde till att avtalet om genomförande av del XI i konventionen antogs genom beslut av FN:s generalförsamling den 29 juli 1994. Genomförandeavtalet godkändes med 121 röster utan motstånd. Sju stater avstod från att rösta.

Genomförandeavtalet öppnades för undertecknande i FN:s högkvarter i New York samma dag det antogs och det träder i kraft när 40 stater har ratificerat det eller anslutit sig till det, bland dessa skall ingå de viktigaste industriländerna enligt vad som närmare anges i avtalet. Genomförandeavtalet tillämpas dock provisoriskt redan från den 16 november 1994, dvs. från den dag då konventionen trädde i

kraft. Detta beslut var nödvändigt eftersom konventionen och genomförandeavtalet bildar en helhet där avtalet omintetgör bestämmelserna i del XI i konventionen. Den temporära tillämpningen ansågs också viktig för att de viktigaste industriländerna skulle ha möjlighet att delta i arbetet i Internationella havsbottenmyndigheten, som inledde verksamheten när konventionen trädde i kraft. Frågan löstes genom att de temporärt tillämpande länderna tilläts delta i myndighetens förvaltning.

De länder som har röstat för genomförandeavtalet eller som har undertecknat det och inte anmält hos FN:s generalsekreterare att de inte godkänner temporär tillämpning deltar i den temporära tillämpningen. Temporär tillämpning kan dock pågå i högst fyra år, dvs. inte längre än till den 16 november 1998.

Finland undertecknade genomförandeavtalet med förbehåll för ratifikation den 29 juli 1994. Finland har deltagit i den temporära tillämpningen på samma sätt som de flesta andra staterna. Däremot har till exempel Danmark och Sverige för sin del stannat utanför den temporära tillämpningen.

4.4. Ärendets beredning i Finland

De ändringar av lagstiftningen som krävs av konventionen var föremål för remissbehandling i april 1983. I denna deltog justitieministeriet, försvarsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, handels- och industriministeriet, geologiska forskningscentralen, luftfartsstyrelsen, sjöfartsstyrelsen, vattenstyrelsen, havsforskningsinstitutet, huvudstaben, gränsbevakningsväsendet, Ålands landskapsstyrelse, Industrins centralförbund samt Finlands rederiförening rf. I samtliga utlåtanden ansågs det att Finland bör ratificera konventionen. Flera instanser konstaterade dessutom att det inom deras område inte behövdes lagstiftningsåtgärder i samband med ratificeringen.

I december 1994 inbegärdes utlåtanden av de instanser som redan tidigare yttrat sig och dessutom ombads trafikministeriet och miljöministeriet uttala sig om de lagstiftningsändringar som krävs av konventionen och avtalet som helhet. Regeringens proposition har utarbetats i samråd mellan rättsavdelningarna vid de finska, svenska, norska och danska utrikesministerierna. Varje ministerium utarbetade ett utkast till de konventionsdelar som hade över-

enskommitts på förhand. Propositionen sammanställdes utgående från dessa utkast och den fick sin slutliga utformning vid utrikesministeriets rättsavdelning. Den föreslagna lagen om ändring av lagen om förhindrande av vattnets

förorening, förorsakad av fartyg har beretts i justitieministeriet.

De instanser som redan tidigare deltagit i beredningen plus finansministeriet har ombetts yttra sig om propositionsutkastet.

DETALJMOTIVERING

1. Konventionen och lagförslaget

1.1. Konventionen

DEL I INLEDNING

Artikel 1 innehåller definitioner som främst gäller begrepp i anslutning till den djupa havsbotten och föroreningen av den marina miljön. Förteckningen är inte uttömmande. Definitioner ingår också i konventionens övriga delar och bilagor.

Av *stycke 2* i artikeln framgår att konventionen förutom på stater även tillämpas på vissa rättssubjekt som definieras i artikel 305. Till dessa rättssubjekt hör t.ex. sådana internationella organisationer som Europeiska gemenskapen. Med konventionsstat avses i denna konvention stater som är parter i konventionen och andra rättssubjekt.

DEL II TERRITORIALHAV OCH ANGRÄNSANDE ZON

Del II i konventionen innehåller bestämmelser om avgränsningen av och rättsordningen för territorialhavet och den angränsande zonen. Dessa båda havsområden hör till den traditionella havsrätten. Internationellt har de regleras i konventionen om territorialhav och tilläggszon (FördrS 6—7/65) som ingicks i Genève redan 1958.

I del II i havsrättskonventionen har flera av bestämmelserna i Genèvekonventionen intagits. Till vissa delar har de dock preciserats och kompletterats. De företagna ändringarna gäller särskilt bestämmelserna om territorialhavets bredd (artikel 3) och oskadlig genomfart (artiklarna 17—32).

Territorialhavets bredd får fastställas till högst 12 nautiska mil från de baslinjer som fastställts i enlighet med konventionen. Denna lösning var en kompromiss mellan å ena sidan stater som traditionellt hävdade ett territorialhav om 3 nautiska mil och å andra sidan stater med betydligt mera långtgående krav på ända upp till 200 nautiska mil. För närvarande har över 120 stater ett territorialhav om 12 nautiska mil, medan 15 stater har betydligt mera långtgående krav. Finlands territorialhav utvidgades till i regel 12 nautiska mil den 30 juli 1995.

Utländska fartygs rätt till oskadlig genomfart av territorialhavet regleras i artiklarna 17—32. Begreppet genomfart definieras i artikel 18 och oskadlig genomfart i artikel 19. Oskadlig genomfart innefattar inte någon rätt till överflygning eller rätt till genomfart i undervattensläge för undervattensbåtar.

Konventionen behandlar inte luftrummet som en särskild zon. Bestämmelser i den innebär dock att en stats jurisdiktion sträcker sig till luftrummet över dess landterritorium, inre vatten och territorialhav. Internationellt luftrum börjar således vid territorialhavets yttre gräns.

KAPITEL 1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

I *artikel 2* konstateras att en kuststats suveränitet omfattar, utöver dess landterritorium och inre vatten, även dess territorialhav. Suveräniteten omfattar förutom vattenområdena även såväl luftrummet över territorialhavet som dess botten och dess underlag.

KAPITEL 2 TERRITORIALHAVETS GRÄNSER

Enligt *artikel 3* får territorialhavets bredd vara högst 12 nautiska mil.

I *artikel 4* definieras territorialhavets yttre gräns som en linje, på vilken varje punkt ligger på ett avstånd som svarar mot territorialhavets bredd räknat från närmaste punkt på baslinjen.

Artikel 5 innehåller bestämmelser om den normala baslinjen. Denna baslinje är identisk med lågvattenlinjen utmed kusten sådan den angivits i av kuststaten officiellt erkända storskaliga sjökort.

I *artikel 6* preciseras att baslinjen för atollöar eller öar kantade av rev är revets lågvattenlinje mot havet.

Ett alternativt förfarande till huvudregeln i *artikel 5* ingår i *artikel 7*; dvs. en metod med räta baslinjer. Avsikten med denna metod är att möjliggöra användningen av en tydligare baslinje än den normala baslinje då kustlinjen är djupt inskuren eller då en rad öar ligger utmed kusten i dess omedelbara närhet.

Vid tillämpningen av räta baslinjer förbinds fastlandets och de yttersta öarnas punkter utmed lågvattenlinjens yttersta sträckning med räta linjer i kustens huvudriktning. De räta baslinjerna får inte avsevärt avvika från kustens huvudriktning. De får inte heller dras till och från lågvattenupphöjningar, om inte fyror eller liknande anläggningar, som ständigt ligger ovanför vattenytan, har uppförts på dessa. En stat får heller inte tillämpa metoden med räta baslinjer på ett sådant sätt att en annan stats territorialhav avstångs från det fria havet eller från en ekonomisk zon. Vid dragningen av räta baslinjer kan kuststaten ta hänsyn till ekonomiska intressen som är karaktäristiska för området och som grundar sig på långvarig hävd.

Även Finland tillämpar metoden med räta baslinjer.

Enligt *artikel 8* har vattenområdet mellan baslinjen och land rättsligen karaktären av inre vatten. I stycke 2 i artikeln fastställs att rätten till oskadlig genomfart bibehålls på den del av det tidigare territorialhavet som på grund av fastställande av räta baslinjer blir inre vatten.

Enligt *artikel 9* följer baslinjen vid flodmynningar en rät linje tvärs över mynningen mellan punkter belägna på strändernas lågvattenlinje.

Artikel 10 behandlar bukter. Med en bukt avses en väl markerad inbuktning, som tränger

in i landet till ett djup som står i sådant förhållande till mynningens bredd att den utgör mera än en obetydlig inkrökning av kusten. Dessutom uppställs vissa krav på inbuktningens storlek. Om avståndet mellan lågvattenpunkterna vid en bukts mynning är kortare än 24 nautiska mil får en linje dras mellan dessa båda lågvattenpunkter. De vatten som därigenom innesluts skall anses som inre vatten. När avståndet är längre än 24 nautiska mil skall en rät baslinje på 24 nautiska mil dras inne i bukten på sådant sätt att den innesluter största möjliga vattenområde.

Artikeln avser endast sådana bukter vilkas kuster hör till en och samma stat. Bestämmelserna i den tillämpas inte på historiska bukter eller i sådana fall då metoden med räta baslinjer enligt *artikel 7* tillämpas.

Artiklarna 11 och 12 gäller hamnar och redder. Vid avgränsning av territorialhavet skall de ytterst belägna, permanenta hamnanläggningar som utgör en integrerande del av hamnsystemet anses utgöra en del av kusten. Anläggningar belägna utanför kusten och konstgjorda öar skall dock inte anses såsom permanenta hamnanläggningar. Redder som normalt används för lastning, lossning och ankring av fartyg skall även ifall de ligger helt eller delvis utanför territorialhavets yttre gräns innefattas i territorialhavet.

Enligt *artikel 13* kan en lågvattenupphöjning generera eget territorialhav endast om den är belägen på ett avstånd från fastlandet eller en ö som inte överstiger territorialhavsbredden.

Enligt *artikel 14* kan en kuststat med hänsyn till olika omständigheter tillämpa vilken som helst av metoderna för fastställande av baslinjer.

I fall då två staters kuster ligger mitt emot eller intill varandra och inget annat avtalats, gäller enligt *artikel 15* som princip att territorialhavet inte får överskrida mittlinjen. Bestämmelsen tillämpas dock inte om det till följd av historisk hävd eller andra särskilda omständigheter är nödvändigt att avgränsa de båda staternas territorialhav på annat sätt.

Artikel 16 innehåller bestämmelser om angivande av bas- och gränslinjerna. I artikeln föreskrivs att kuststaten skall offentliggöra sådana sjökort och förteckningar över koordinater för geografiska punkter, där bas- och gränslinjerna angivits, och deponera ett exemplar av varje sjökort och förteckning hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

KAPITEL 3 OSKADLIG GENOMFART AV TERRITORIALHAVET

AVSNITT A REGLER TILLÄMPLIGA PÅ ALLA FARTYGG

I *artikel 17* konstateras att alla staters fartyg har rätt till oskadlig genomfart av territorialhavet. Regeln gäller alla fartyg, inklusive örlogsfartyg.

Finland har förutsatt en anmälan för statsfartygs oskadliga genomfart av Finlands territorialhav. I samband med undertecknandet av havsrättskonventionen 1982 konstaterade Finland och Sverige att de ansåg att förfarandet i fråga, som vid denna tidpunkt även tillämpades i Sverige, harmonierade med bestämmelserna om oskadlig genomfart i konventionen. Flera sjöfartsstater har å andra sidan ansett att kravet på anmälan strider mot principen för oskadlig genomfart. Sverige frångick kravet på anmälan vid ingången av 1995. Även 9 § i den finska förordningen om övervakning av Finlands territorium och tryggnad av dess territoriella integritet (1069/89), vilken förutsätter en dylik anmälan, har upphävts genom en förordning den 1 mars 1996. Förordningen träder i kraft den 1 maj 1996.

Enligt *artikel 18* omfattar genomfart rätten att passera territorialhavet utan att inlöpa till inre vatten och rätten att inlöpa till eller gå till havs från inre vatten eller anlöpa en redd eller hamnanläggning. Genomfarten skall vara oavbruten och skyndsam. Genomfarten innefattar dock rätt att stoppa och ankra då detta sammanhänger med fartygets normala framförande eller blir nödvändigt på grund av force majeure eller nöd eller i syfte att bistå personer, fartyg eller luftfartyg som är i nöd.

Utvidgningen av territorialhavets bredd från den tidigare normala bredden om 3 nautiska mil till en bredd om 12 nautiska mil har lett till att den internationella trafiken allt oftare har styrts till främmande staters territorialhav. I *stycke 1 i artikel 19* definieras genomfarten som oskadlig om den inte stör kuststatens lugn, ordning eller säkerhet. Genomfarten skall ske i enlighet med bestämmelserna i konventionen och andra folkrättsliga regler.

I konventionen försöker man ange de situationer där genomfarten inte uppfyller villkoren i *stycke 1 i artikel 19* innehåller en förteckning över vilka åtgärder som ett fartyg i oskadlig genomfart inte får vidta i territorial-

havet. Genomfartens oskadlighet har således bedömts på basis av fartygets handlingar, och t.ex. dess skick eller utrustning, besättning eller last har enligt detta inte någon betydelse med tanke på rätten till genomfart. Förteckningen över förbjudna åtgärder är inte uttömmande utan enligt punkt 1 avviker även varje annan verksamhet som inte har direkt samband med genomfarten från oskadlig genomfart.

I anslutning till *artikel 19* konstateras i *artikel 20* att vid oskadlig genomfart skall undervattensbåtar framföras i övervattensläge och föra flagg.

Motsvarande bestämmelse ingår i 13 § förordningen om övervakning av Finlands territorium och tryggnad av dess territoriella integritet (1069/89).

En kuststat kan med stöd av *artikel 21* anta lagar och andra författningar som gäller oskadlig genomfart. Dessa kan gälla sjösäkerhet eller skydd för hjälpmedel och anordningar samt för kablar och rörledningar eller de kan syfta till bevarande av havets levande tillgångar, marinvetenskaplig forskning, förhindrande av överträdelser av kuststatens lagar och andra författningar rörande fiske, tullar, skatter, invandring eller hälsovård och bevarande av kuststatens miljö. Dylika lagar och författningar skall vederbörligen offentliggöras.

Artikel 22 innehåller regler om farleder och trafiksepareringssystem i territorialhav.

Kuststaten får, då så är nödvändigt med hänsyn till sjösäkerheten, kräva att utländska fartyg som utövar rätten till oskadlig genomfart av dess territorialhav använder de farleder och tillämpar de trafiksepareringssystem som den anvisar eller föreskriver för reglering av fartygs genomfart. Detta gäller särskilt tankfartyg, atomdrivna fartyg och fartyg lastade med nukleära eller andra farliga eller skadliga ämnen eller material.

I *artikel 23* föreskrivs att atomdrivna fartyg och fartyg lastade med nukleära eller andra farliga eller skadliga ämnen eller material fartyg skall medföra de dokument och iakttä de särskilda försiktighetsmått som i internationella avtal fastställts för sådana fartyg.

En kuststat får enligt *artikel 24* inte, utom med stöd av konventionen, hindra utländska fartygs oskadliga genomfart av territorialhavet och inte diskriminera någon stats fartyg.

Beträffande fartyg som är på väg till inre vatten eller skall anlöpa en hamnanläggning utanför de inre vattnen har kuststaten enligt

artikel 25 dock rätt att vidta nödvändiga åtgärder för att hindra varje överträdelse av de villkor som gäller för dessa fartygs tillträde till området. Kuststaten får även tillfälligt häva rätten till oskadlig genomfart för utländska fartyg i särskilt angivna områden av dess territorialhav, om en sådan åtgärd är av väsentlig betydelse för skyddet av dess säkerhet. Som ett exempel på dylika situationer nämns vapenövningar. Ett villkor är att åtgärden offentliggjorts och att kuststaten inte diskriminerar mellan utländska fartyg.

Enligt *artikel 26* får avgifter inte tas ut av utländska fartyg enbart med anledning av deras genomfart av territorialhavet. Avgifter får dock tas ut som ersättning för särskilda tjänster som fartyget åtnjutit, förutsatt att detta sker utan diskriminering.

AVSNITT B REGLER FÖR HANDELSFARTYG OCH STATSFARTYG SOM NYTTJAS I KOMMERSIELLT SYFTE

Artikel 27 uppställer vissa begränsningar för utövningen straffrättsliga jurisdiktion i territorialhavet. Om det inte är fråga om ett fartyg som är på väg till eller från inre vatten får kuststaten inte utöva straffrättslig jurisdiktion i syfte att anhålla en person eller utföra undersökning i anledning av brott som begåtts ombord på fartyget under dess genomfart. Undantag från denna huvudregel kan dock göras bl.a. då brottet är av sådant slag att det stör lugnet i landet eller ordningen på territorialhavet eller då åtgärderna är nödvändiga för att undertrycka olaga handel med narkotika eller psykotropa ämnen.

Om brottet har begåtts innan fartyget anländer till territorialhavet och fartyget under gång från utländsk hamn endast passerar genom territorialhavet utan att anlöpa inre vatten får kuststaten inte vidta några åtgärder ombord på ett utländskt fartyg med anledning av brott om inte något annat följer av del XII i konventionen eller med hänsyn till överträdelser av lagar och andra författningar antagna enligt del V, som gäller kuststatens ekonomiska zon.

För Finlands del ingår motsvarande bestämmelser i lagen om förrättande av undersökning och användande av tvångsmedel ombord på utländskt handelsfartyg med anledning av brott i vissa fall (148/65).

Bestämmelserna i *artikel 28* gäller kuststatens civilrättsliga jurisdiktion. Kuststaten bör inte hejda eller omdirigera ett utländskt fartyg under genomfart av territorialhavet i syfte att utöva civilrättslig jurisdiktion beträffande en person ombord på fartyget. Kuststaten har dock rätt att i enlighet med sin lagstiftning vidta exekutiva åtgärder eller förordna om kvarstad när fartyget ligger stilla i territorialhavet eller passerar genom detta efter att ha lämnat inre vatten.

AVSNITT C REGLER FÖR ÖRLOGSFARTYG OCH ANDRA STATSFARTYG SOM NYTTJAS I ICKE-KOMMERSIELLT SYFTE

I *artikel 29* definieras örlogsfartyg. På ett flertal ställen i konventionen gäller andra regler för örlogsfartyg än för civila fartyg (t.ex. artiklarna 30—32, 95, 107, 100, 111 och 236).

Om ett örlogsfartyg inte iakttar kuststatens lagar och andra författningar rörande genomfart av territorialhavet och inte beaktar en framförd anmodan att rätta sig efter dessa, får kuststaten enligt *artikel 30* kräva att fartyget omedelbart skall lämna territorialhavet. I fråga om rättsliga ingripanden åtnjuter ett dylikt fartyg dock immunitet.

På skador som ett örlogsfartyg eller ett annat statsfartyg, som nyttjas i icke-kommersiellt syfte, förorsakar kuststaten tillämpas enligt *artikel 31* allmänna folkrättsliga regler om statsansvar.

Enligt *artikel 32* skall, med de undantag som anges i artiklarna 17—26, 30 och 31, ingenting i konventionen inverka på immuniteten för örlogsfartyg och andra statsfartyg som nyttjas i icke-kommersiellt syfte.

KAPITEL 4 ANGRÄNSANDE ZON

Inom ett område benämnd angränsande zon, som inte får sträcka sig utöver 24 nautiska mil från territorialhavets baslinjer, får kuststaten enligt *artikel 33* utöva nödvändig kontroll för att hindra överträdelser av dess lagar och andra författningar rörande tullar, skatter, invandring eller hälsovård inom dess territorium eller territorialhav samt för att bestraffa de överträdelser av ovan nämnda lagar och andra

författningar som begåtts inom dess territorium eller territorialhav.

Enligt stycke 2 i artikel 303 kan en kuststat också utgå ifrån att ett avlägsnande av arkeologiska och historiska föremål från havsbotten i den angränsande zonen utan kuststatens tillstånd innebär överträdelse av nämnda lagar och andra författningar.

Finland har inte någon egentlig angränsande zon. Enligt 3 § 1 punkten i tullagen (1466/94) sträcker sig Finlands tullområde två nautiska mil utanför territorialvattnets yttre gräns. Inom denna zon kan finska myndigheter övervaka att gällande tullstadganden iakttas.

DEL III SUND NYTTJADE VID INTERNATIONELL SJÖFART

Del III i konventionen gäller sund som används för internationell sjöfart. Frågor gällande genomfart har traditionellt varit viktiga i dylika sund eftersom sjöfartsstaterna strävat efter en så fri genomfart av dem som möjligt.

Genom konventionen upprättas en ny reglering av transitpassage som gäller framförande av fartyg i internationella sund som täcks av territorialhav och som förbinder en del av det fria havet eller av en ekonomisk zon och en annan del av det fria havet eller av en ekonomisk zon. Utvidgningen av territorialhavet till 12 nautiska mil innebär i praktiken att många sund där det tidigare funnits en led genom fritt hav helt kan täckas av territorialhav.

Både fartyg och luftfartyg har rätt till transitpassage. En skillnad i jämförelse med oskadlig genomfart är även att undervattensfartyg kan gå i undervattensläge vid transitpassage. Syftet med sjöfarten och överflygningen skall dock uteslutande vara en oavbruten och skyndsamt genomfart.

Bestämmelserna gäller inte sund där genomfarten sedan gammalt har reglerats genom särskilda internationella avtal. Dylika sund är Bosporen, Öresund, Magellans sund samt Södra Kvarken mellan Åland och Sverige.

I artikel 34 definieras rättsordningen för sund som används för internationell sjöfart. I artikeln konstateras att konventionens bestämmelser om transitpassage inte i några andra hänseenden inverkar på rättsordningen för sunden eller på rätten för de stater som är belägna vid sunden att utöva sin suveränitet

eller jurisdiktion över dessa vatten, inklusive luftrummet över dem, botten och dess underlag. Med förbehåll för rätten till transitpassage genom sunden bevarar de vid sunden belägna staterna således folkrättslig jurisdiktion och suveränitet över sunden.

Enligt artikel 35 inverkar bestämmelserna i del III inte på

— inre vatten i ett sund, utom i de fall då dragningen av en rät baslinje enligt artikel 7 medför att områden, som inte tidigare betraktats såsom inre vatten, avgränsas som sådana, — rättsordningen för vatten utanför territorialhavet, eller

— rättsreglerna i sund där genomfarten helt eller delvis är reglerad genom sedan gammalt gällande avtal som särskilt rör sådana sund.

För Finlands del är den sistnämnda undantagsbestämmelsen relevant med tanke på Södra Kvarken. Ett avtal om sundet ingicks år 1921 genom en konvention angående Ålandsöarnas ickebefästade och neutralisering (FördrS 1/22). Konventionen tillåter oskadlig genomfart för främmande örlogsfartyg genom Finlands territorialvatten inom den åländska zonen. Däremot tillåts inte transitpassage i enlighet med havsrättskonventionen i Södra Kvarken. Finland och Sverige avgav i anslutning till undertecknandet av konventionen identiska förklaringar enligt vilka undantagsbestämmelsen i artikel 35 c ansågs gälla Södra Kvarken. Vardera landet har för avsikt att upprepa förklaringen i samband med ratifikationen.

Artikel 36 innehåller också en undantagsbestämmelse från tillämpningen av del III i sådana fall, då det i ett sund som används för internationell sjöfart finns en led genom fritt hav eller genom en ekonomisk zon som är lika lämplig ur navigeringssynpunkt och i hydrografiskt hänseende som något annat sund. På dylika sund tillämpas inte bestämmelserna i del III.

Enligt artikel 37 tillämpas bestämmelserna gällande transitpassage i kapitel 2 under ovan definierade förhållanden på sund som används för internationell sjöfart mellan en del av det fria havet eller en ekonomisk zon och en annan del av det fria havet eller en ekonomisk zon.

I artikel 38 anges det rättsliga innehållet av begreppet transitpassage. Stycke 1 i artikeln innehåller en undantagsbestämmelse enligt vilken det inte föreligger någon rätt till transitpassage om sundet bildas av en ö tillhörig en stat som gränsar till sundet och dess fastland

och om det på öns havssida, genom det fria havet eller genom en ekonomisk zon, finns en led som är lika lämplig.

Enligt *stycke 2* i artikeln förutsätter transitpassage oavbruten och skyndsamt genomfart av sundet. Detta utesluter dock inte genomfart i syfte att inlöpa till eller utlöpa från en stat som gränsar till sundet.

I *stycke 3* i artikeln konstateras att annan verksamhet i sundet är underkastad övriga tillämpliga bestämmelser i konventionen.

I *artikel 39* preciseras villkoren för transitpassage. Fartyg och luftfartyg skall passera genom eller över sundet utan dröjsmål, bortsett från force majeure eller nödsituationer, samt avstå från användning av eller hot om våld som riktas mot de till sundet gränsande staterna. Vidare skall fartygen iakttä allmänt accepterade internationella regler och förfaranden som gäller säkerhet till sjöss och förhindrande av havsföroreningar. Luftfartyg i transitpassage skall iakttä de regler som fastställts av Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO) samt avlyssna behörig radio- eller nödradiofrekvens.

Undervattensfartyg har rätt till transitpassage i undervattensläge. Det finns inte uttryckligen någon bestämmelse om detta i konventionen men tolkningen stöds av bestämmelsen om normal transit i *stycke 1 punkt c* i artikeln, som i fråga om ubåtar antas avse framförande av ubåtar i undervattensläge, och av att det inte finns någon uttrycklig bestämmelse om framförande i övervattensläge, trots att detta förutsätts i fråga om oskadlig genomfart i *artikel 20* i konventionen.

I *artikel 40* föreskrivs att forsknings- och mättningsverksamhet inte får äga rum under transitpassage utan tillstånd av de stater som gränsar till sundet.

Artikel 41 ger de stater som gränsar till sundet rätt att anvisa farleder och föreskriva trafiksepareringsregler i överensstämmelse med allmänt erkända internationella regler. Förslag till sådana regler skall i samarbete med andra stater som gränsar till sundet föreläggas behörig internationell organisation för godkännande.

Utöver frågor gällande säkerhet för sjöfarten och reglering av trafiken till sjöss enligt *artikel 41* ges i *artikel 42* de stater som gränsar till sundet möjlighet att på genomfart tillämpa lagar och andra författningar om förhindrande av fiske liksom också nationella regler om

införande av internationella regler om utsläpp av skadliga ämnen i sundet. De stater som gränsar till sundet kan också reglera ombordtagning eller avlämning av handelsvaror, kontanta penningmedel eller personer i strid med lagar och andra författningar rörande tullar, skatter, invandring eller hälsovård i dessa stater. Dessa nationella lagar och författningar får inte diskriminera främmande fartyg och inte i praktiken begränsa rätten till transitpassage. De skall vederbörligen publiceras.

Utländska fartyg skall iakttä ifrågavarande lagstiftning under genomfarten. Om en stats fartyg eller luftfartyg, som enligt *artikel 32* i konventionen åtnjuter statsimmunitet, handlar på ett sätt som strider mot denna lagstiftning eller mot andra bestämmelser i del III i konventionen är flaggstaten eller registreringsstaten internationellt ansvarig för varje förlust eller skada som åsamkas stater som gränsar till sundet.

Artikel 43 ålägger de stater som gränsar till sundet och de stater som utnyttjar sundet att samarbeta vid uppsättning och underhåll av säkerhetshjälpmedel och i fråga om förhindrande och kontroll av föroreningar från fartyg.

Enligt *artikel 44* får stater som gränsar till sundet inte hindra transitpassage och de skall offentliggöra upplysningar om bekanta faror vid navigering eller överflygning. Rätten till transitpassage får inte upphävas, ens tillfälligt.

Enligt *artikel 45* tillämpas reglerna för oskadlig genomfart på sund som används för internationell sjöfart och som är undantagna från tillämpningen av reglerna för transitpassage enligt *stycke 1* i *artikel 38* eller som är belägna mellan en del av det fria havet eller en ekonomisk zon och en främmande stats territorialhav. Rätten till oskadlig genomfart genom sådana sund får inte upphävas. Genomfarten i denna typ av sund inkluderar inte någon rätt till överflygning för luftfartyg eller till navigation i undervattensläge för undervattensfartyg.

DEL IV ARKIPELAGSTATER

Del IV i konventionen innehåller bestämmelser om arkipelagstater. Arkipelagstat är ett nytt begrepp som intagits i konventionen. Bestämmelserna har utformats med tanke på arkipelagstaternas särförhållanden och de ger dessa

stater till vissa delar mer omfattande behörighet än vanliga kuststater.

Genom konventionen införs en s.k. rätt till genomfart genom arkipelagvatten. Avsikten med denna rätt är att tillåta skyndsamt trafik genom arkipelagvatten och angränsande territoriahav mellan en del av det fria havet eller en ekonomisk zon och en annan del av det fria havet eller en ekonomisk zon. Regleringens rättsliga innehåll motsvarar oskadlig genomfart i internationella sund.

Artikel 46 innehåller definitioner på arkipelagstat och arkipelag. Med arkipelagstat avses en stat som helt utgörs av en eller flera arkipelager och som även kan omfatta andra öar. Definitionen är inte tillämplig på en stat med kontinentalsockel och utanföriggande öar. Med arkipelag avses en grupp öar, mellanliggande vatten och andra naturforeteelser som är så nära sammanlänkade med varandra att de bildar en egen geografisk, ekonomisk och politisk enhet eller historiskt har ansetts som en sådan.

Artikel 47 innehåller bestämmelser om arkipelagiska baslinjer som långt motsvarar bestämmelserna i artikel 7 om fastställande av räta baslinjer för en kuststat. Baslinjerna dras mellan de yttersta punkterna på de yttersta öarna och de torrlagda reven så att de innesluter hela arkipelagen. Området inom dessa baslinjer skall inbegripa huvudöarna och ett område där förhållandet mellan vattenområdet och landområdet är mellan 1 till 1 och 9 till 1. Baslinjernas sträckning i arkipelagvattnen får inte avsevärt avvika från arkipelagens allmänna konfiguration. Baslinjerna får inte heller dras så att en annan stats territoriahav avstängs från det fria havet eller från en ekonomisk zon. Baslinjernas längd får i regel inte överstiga 100 nautiska mil. Artikeln innehåller även bestämmelser om att arkipelagstaterna skall ta hänsyn till grannstaternas intressen vid användningen av arkipelagvattnen.

Fastställandet av baslinjerna, som beskrivs utförligt i artikel 47, kompletteras av en bestämmelse i *artikel 48*. Enligt denna artikel mäts bredden av territoriahavet, den angränsande zonen, den ekonomiska zonen och kontinentalsockeln från de arkipelagiska baslinjerna.

Artikel 49 fastställer rättsordningen för arkipelagvattnen, lufrummet ovanför dessa samt havsbotten. De vatten som omges av baslinjerna, lufrummet ovanför vattnen och botten

och dess underlag och de tillgångar som finns där hör till arkipelagstatens suveränitet. Suveräniteten begränsas endast av de genomfartsregler som gäller arkipelagvattnen.

Artikel 50 anger rätten för arkipelagstaten att i enlighet med artiklarna 9, 10 och 11 avgränsa delar av arkipelagvattnet som inre vatten. Dessa bestämmelser gäller dragning av baslinjer vid flodmynnigar, bukter och hamnar. Konventionens artikel 7, om räta baslinjer på områden där kustlinjen är mycket oregelbunden och djupt inskuren, gäller således inte för arkipelagstater. Å andra sidan motsvarar tillämpningen av arkipelagvattnens baslinjer långt samma syfte.

Enligt *artikel 51* är arkipelagstaterna, oberoende av artikel 49, förpliktiga att respektera existerande avtal med andra stater samt att erkänna grannstaters traditionella fiskerättigheter och annan legitim verksamhet som de utövar i vissa områden inom arkipelagvattnet. Arkipelagstaterna skall även tillåta undervattenskablar utlagda av andra stater i arkipelagstatens vatten utan landkänning.

Alla främmande fartyg äger enligt *artikel 52* rätt till oskadlig genomfart genom arkipelagvatten. Rätten till genomfart sträcker sig inte till inre vatten och den kan inom vissa arkipelagvattenområden tillfälligt upphävas om detta är väsentligt för statens säkerhet.

Artikel 53 innehåller dessutom centrala bestämmelser om en särskild rätt till genomfart av farleder i arkipelager.

Alla fartyg och luftfartyg har rätt till genomfart av arkipelager i arkipelagvattnens farleder och luftleder. Bestämmelserna om oavbruten, skyndsamt och oskadlig genomfart av främmande fartyg och luftfartyg genom och över en stats arkipelagvatten och i angränsande territoriahav motsvarar bestämmelserna i artikel 37 om transitpassage i sund nyttjade för internationell sjöfart. En arkipelagstat kan begränsa genomfarten och överflygningen till leder som används för internationell sjöfart eller till flygning ovanför arkipelagvattnen. Tillämpningen av de förslagna regleringen kan dock inledas först då godkännande av behörig internationell organisation har erhållits. Mellan samma infarts- och utfartspunkter är det dock inte nödvändigt att inrätta två lika lämpliga leder.

Artikel 54 gäller fartygs och luftfartygs skyldigheter vid genomfart av arkipelagvatten samt arkipelagstatens lagstiftningsbehörighet i fråga

om genomfart. Bestämmelserna motsvarar rätt långt bestämmelserna om transitpassage i internationella sund.

DEL V EKONOMISK ZON

Konventionens del V gäller en av de mest centrala nyheterna enligt avtalsarrangemanget, den ekonomiska zonen, varmed avses zonen mellan territorialhavet och det fria havet. Den ekonomiska zonen omfattar såväl vatten- som havsbottenområdet i fråga. Inom den ekonomiska zonen har kuststaten framför allt suveräna rättigheter vad avser ekonomisk exploatering och utforskning av zonen och tillgångarna i den. Dessutom har kuststaten inom sin ekonomiska zon jurisdiktion med avseende på uppförande och användning av konstgjorda öar och andra konstruktioner, övervakning av marinvetenskaplig forskning samt, i viss mån, vidtagande av åtgärder i syfte att skydda och bevara den marina miljön. En kuststat har ingen given ekonomisk zon, utan förekomsten av en sådan baserar sig på särskild viljeyttring från kuststatens sida. Den ekonomiska zonen kan sträcka sig högst 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas.

Begreppet ekonomisk zon har sin bakgrund i kuststaternas behov av att trygga sina ekonomiska intressen bättre än enligt 1958 års konventioner. I synnerhet många stater i Latinamerika framställde anspråk på suveräna rättigheter gällande tillgångarna i zoner på upp till 200 nautiska mil. Senare förenade sig många asiatiska och afrikanska länder med dessa krav. Många stater som bedrev sjöfart befarade dock att utökad suveränitet för kuststaterna skulle undergräva principen om det fria havets frihet och skada deras handels- och säkerhetspolitiska intressen.

Resultatet av havsrättskonferensen blev en "paketlösning", som grundade sig på kompromisser mellan de kuststaters intressen som har den största nyttan av ekonomiska zoner och övriga staters intressen. Förutom vid sjöfart-intressen fästes uppmärksamhet vid rätten för kustlösa stater och andra, med tanke på zonerna geografiskt missgynnade stater att nyttja levande tillgångar inom kuststaternas ekonomiska zoner. Kuststaternas företrädesrätt förblev dock en klar huvudregel.

Efter att allt flera stater upprättat ekonomis-

ka zoner kunde begreppet och de därtill anknutna rättigheterna för kuststater i stor utsträckning betraktas som gällande internationell sedvanerätt redan innan havsrättskonventionen trädde i kraft. I dag har över 90 stater upprättat en ekonomisk zon. Finland har ingen ekonomisk zon, men upprättandet av en sådan bereds som bäst. Finland har dock en fiskezon, till vilken hänför sig Finlands kontinentalsockelrättigheter.

I *artikel 55* definieras den ekonomiska zonen som ett utanför territorialhavet beläget och till detta angränsande område, som är underkastat den i del V fastställda särskilda rättsordningen.

I *artikel 56* beskrivs kuststatens rättigheter, jurisdiktion och skyldigheter i den ekonomiska zonen. I *stycke 1* sägs att kuststaten i den ekonomiska zonen har suveräna rättigheter i syfte att utforska och utnyttja, bevara och förvalta naturtillgångarna, vare sig dessa är levande eller icke levande, på havsbotten och i dess underlag samt i överliggande vattenområden och vad avser andra verksamheter för ekonomisk exploatering och utforskning av zonen. Kuststaten har således inte på samma sätt suveränitet över sin ekonomiska zon som över sitt egentliga territorium, men den har suveräna rättigheter vad avser de ovan nämnda åtgärderna, till den del de inte särskilt har begränsats.

Enligt artikeln har kuststaten också jurisdiktion enligt tillämpliga bestämmelser i konventionen med avseende på uppförande och användning av konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner, marinvetenskaplig forskning samt skydd och bevarande av den marina miljön.

I *stycke 2* åläggs kuststaten att vid utövande av sina rättigheter och vid fullgörande av sina skyldigheter ta tillbörlig hänsyn till andra staters rättigheter och skyldigheter.

I *stycke 3* bestäms att de i artikeln angivna rättigheterna i fråga om den ekonomiska zonen havsbotten och dess underlag skall utövas i enlighet med bestämmelserna i del VI, som gäller kontinentalsockeln.

I *artikel 57* bestäms att den ekonomiska zonen högst kan sträcka sig 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas. Yttergränsen skiljer den ekonomiska zonen både från det fria havet, som regleras i del VII i konventionen, och på havsbotten från havsbottenområdet, som reg-

leras i del XI, i de fall där kuststatens kontinentalsockel inte fortsätter utanför den ekonomiska zonen.

I *artikel 58* fastställs andra staters rättigheter och skyldigheter i kuststatens ekonomiska zon. I artikeln hänvisas till de i *artikel 87* nämnda friheterna till sjöfart och överflygning samt till utläggande av undervattenskablar och rörledningar. Dessutom nämns i artikeln annan enligt folkrätten legitim användning av havet i samband med dessa friheter som är förenlig med de övriga bestämmelserna i konventionen.

I *stycke 2* bestäms vidare att de flesta bestämmelserna som rör det fria havet (artiklarna 88—115) och andra relevanta folkrättsliga regler äger tillämpning också på den ekonomiska zonen, i den mån de inte är oförenliga med bestämmelserna i del V.

I *stycke 3* åläggs andra stater att vid utövande av sina rättigheter och vid fullgörande av sina skyldigheter ta tillbörlig hänsyn till kuststatens rättigheter och skyldigheter. De skall också iaktta de bestämmelser som antagits av kuststaten i enlighet med konventionen samt andra folkrättsliga regler, i den mån de inte är oförenliga med del V.

I de fall då konventionen inte ger kuststaten eller en annan stat rättigheter eller jurisdiktion i den ekonomiska zonen, skall tvister mellan dem enligt *artikel 59* lösas på grundval av skälighet och med beaktande av alla relevanta omständigheter.

Enligt *artikel 60 stycke 1* har kuststaten i den ekonomiska zonen exklusiv rätt att uppföra samt att bemyndiga och reglera uppförandet, driften och användningen av konstgjorda öar och andra i konventionen nämnda anläggningar och konstruktioner.

Rätten när det gäller konstgjorda öar är allmän och inte beroende av öarnas ändamål eller storlek. I fråga om anläggningar och konstruktioner har rätten begränsats så att den gäller sådana ändamål som avses i *artikel 56* och andra ekonomiska ändamål. Dessutom gäller den alla anläggningar och konstruktioner som kan hindra kuststatens utövande av rättigheter i zonen.

Kuststaten har enligt *stycke 2* exklusiv jurisdiktion över sådana konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner. I bestämmelsen avses jurisdiktion som omfattar t.ex. bestämmelser om tullar, skatter, hälsovård, säkerhet och invandring.

Enligt *stycke 3* skall behörig kungörelse ges

om uppförande av konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner. Dessutom skall permanenta anordningar som varnar för deras förekomst underhållas. Alla anläggningar och konstruktioner som är övergivna eller inte längre används skall avlägsnas för att trygga sjöfartens säkerhet med hänsyn till allmänt accepterade internationella normer, som i detta hänseende fastställts av behörig internationell organisation. Dessutom skall hänsyn tas till fisket, skyddet av den marina miljön samt andra staters rättigheter och skyldigheter. På lämpligt sätt skall upplysas om djup, läge och dimensioner av alla anläggningar som inte avlägsnats i sin helhet.

Styckena 4 och 5 berättigar kuststaten att, då så är nödvändigt, upprätta rimliga, i regel högst 500 meter breda, säkerhetszoner omkring dessa konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner, för att trygga säkerheten dels för sjöfarten, dels för de nämnda öarna, anläggningarna och konstruktionerna. Säkerhetszonerna omfattas inte av den exklusiva och allmänna jurisdiktion som kuststaten har med avseende på själva anläggningarna. I *stycke 6* sägs endast att alla fartyg måste respektera säkerhetszonerna och följa allmänt godtagna internationella normer i fråga om sjöfart i närheten av konstgjorda öar, anläggningar, konstruktioner och säkerhetszoner.

Konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner samt säkerhetszoner omkring dessa får enligt *stycke 7* inte upprättas om de kan hindra användningen av erkända farleder av väsentlig betydelse för den internationella sjöfarten. I *stycke 8* preciseras att konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner inte äger öars status.

Artikel 61 preciserar och begränsar kuststatens suveräna rättigheter när det gäller bevarande av de levande tillgångarna: Det centrala syftet med de åtgärder som avses i artikeln är att säkerställa ett optimalt nyttjande av de levande tillgångarna i den ekonomiska zonen. Artikelns centrala roll framgår av att artiklarna 62—64 samt 69 och 70, vilka gäller nyttjande och tilldelning av kvoter i fråga om de levande tillgångarna i ekonomiska zonen, antingen direkt eller indirekt hänvisar till *artikel 61*. Artikeln har enligt *artikel 116* betydelse för regleringen av fisket på det fria havet.

Styckena 1 och 2 ålägger kuststaten att fastställa den tillåtna fångstmängden i den ekonomiska zonen och att genom lämpliga

åtgärder för bevarande och förvaltning som grundar sig på bästa tillgängliga vetenskapliga fakta säkerställa att de levande tillgångarnas fortbestånd inte äventyras genom överexploatering. Kuststaten och behöriga internationella organisationer skall samarbeta för detta ändamål.

Åtgärderna skall enligt *stycke 3* också syfta till att bibehålla bestånd av fångade arter på, eller återställa dem till, nivåer som kan ge största konstanta avkastning. Enligt *stycke 4* skall kuststaten vid vidtagande av sådana åtgärder beakta verkningarna på arter som är närbesläktade med eller beroende av fångade arter i syfte att bibehålla bestånd av sådana närbesläktade eller beroende arter på, eller återställa dem till, nivåer som ligger över de nivåer där deras reproduktion allvarligt kan hotas.

Enligt *stycke 5* skall tillgänglig vetenskaplig information, statistiska uppgifter över fångst och fiskeinsatser samt andra uppgifter av betydelse för bevarande av fiskbestånd, med deltagande av alla berörda stater, regelbundet lämnas eller utbytas genom behöriga internationella organisationer.

Artikel 62 gäller nyttjande av de levande tillgångarna. Enligt *stycke 1* skall kuststaten främja målet om ett optimalt nyttjande av de levande tillgångarna i den ekonomiska zonen. Detta nyttjande skall dock ske med beaktande av *artikel 61*, som gäller bevarande av de levande tillgångarna.

Stycke 2 ålägger kuststaten att fastställa sin egen fångstkapacitet. Om den tillåtna fångsten är större än kuststatens fångstkapacitet skall andra stater ges tillgång till överskottet. Detta skall ske genom överenskommelser eller andra arrangemang, och kuststaten skall enligt *stycke 3* ta hänsyn till alla relevanta omständigheter när den avgör vilken stat som skall ges denna möjlighet. Andra staters fiskare skall enligt *stycke 4* rätta sig efter kuststatens beståndsbevarande åtgärder samt dess övriga lagar och andra författningar, som kan gälla bl.a. licensiering, fastställande av fångstkvoter, fastställande av fångstperioder och fiskeområden samt vilka slag av fiskeredskap och fiskefartyg som får användas, rapporter om fångster, forskningsprogram, landning av fångsten, krav på utbildning av personal och förfaranden för kontroll av att bestämmelserna följs. Kuststatens lagar och andra författningar skall överensstämma med konventionen.

Stycke 5 ålägger kuststater att ge underrättelse om lagar och andra författningar rörande bevarande och förvaltning av bestånden.

I *artikel 63* bestäms om samarbete vid bevarandet av bestånd som förekommer inom två eller flera kuststaters ekonomiska zoner eller både inom den ekonomiska zonen och i ett utanför zonen beläget och till denna angränsande område. Staterna i fråga skall samarbeta antingen direkt eller genom behöriga organisationer i syfte att komma överens om nödvändiga åtgärder för bevarandet av fiskbestånden. Enligt *artikel 87 stycke 1 punkt e* och *artikel 116 punkt b* är rätten till fiske på det fria havet inte obegränsad, utan vid utöandet av den skall beaktas kuststatens rättigheter, skyldigheter och intressen.

Artikel 64 gäller långvandrande arter, vilka uppräknas i bilaga I till konventionen. Långvandrande arter är bl.a. tonfiskar, spjutfiskar, segelfiskar, svärdfiskar, guldmakriller och vissa arter av hajar och valar. Gemensamt för dem är att de normalt vandrar i stora havsområden även långt utanför den ekonomiska zonen, och således inte omfattas av tillämpningsområdet för *artikel 63*.

Enligt *artikeln* skall kuststaten och andra stater, vars medborgare bedriver fiske av dessa arter i regionen, samarbeta direkt eller genom behöriga internationella organisationer i syfte att dels säkerställa bevarandet och dels främja målet om ett optimalt nyttjande av dessa arter i hela regionen, såväl inom som utanför den ekonomiska zonen. I regioner där det inte finns någon behörig internationell organisation skall staterna samarbeta för att upprätta en sådan organisation och delta i dess arbete. Enligt *stycke 2* skall bestämmelsen gälla vid sidan av vad som bestäms om kuststatens suveräna rätt att i sin ekonomiska zon sköta bevarandet av dessa arter. Också denna artikel hänför sig till bestämmelserna om fiske på det fria havet.

Bestämmelserna i artiklarna 63 och 64 kompletteras av ett avtal av den 4 augusti 1995 om genomförande av bestämmelserna om bevarande och förvaltning av vandrande- och gränsöverskridande fiskbestånd i FN:s havsrättskonvention (Agreement for the Implementation of the Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks).

I fråga om havsdäggdjur har kuststaten i sin

ekonomiska zon samma rätt att optimalt nyttja och samma skyldighet att säkerställa bevarandet av dem som när det gäller andra levande tillgångar, men den kan enligt *artikel 65* också tillämpa en strängare praxis på dessa däggdjur. Bestämmelserna i del V begränsar inte heller en internationell organisations behörighet att utfärda längre gående förbud, begränsningar eller regleringar av nyttjandet av havsdäggdjur än vad som föreskrivs i del V. Artikeln ålägger dessutom staterna att samarbeta i syfte att bevara havsdäggdjuren, och i fråga om valar skall de särskilt inom ramen för behöriga internationella organisationer arbeta för deras bevarande, förvaltning och utforskning.

Artikel 66 gäller anadroma bestånd, dvs. fiskbestånd som föds i sötvatten och som vandrar ut till havet för att senare vända tillbaka till sitt ursprungsställe för att leka. Laxen är det mest typiska exemplet på anadroma bestånd.

Enligt *stycke 1* skall stater från vars floder anadroma bestånd härrör anses ha det främsta intresset av och således också huvudansvaret för sådana bestånd. De ifrågavarande ursprungsstaterna behöver inte vara kuststater.

Stycke 2 ålägger ursprungsstaterna att säkerställa bevarandet av de anadroma bestånden genom att införa lämpliga regleringsåtgärder. Ursprungsstaten och de övriga berörda staterna skall komma överens om verkställigheten av bestämmelserna utanför den ekonomiska zonen. Ursprungsstaten kan, efter samråd med övriga stater som fiskar dessa bestånd, fastställa den totala tillåtna fångstmängden för bestånd som härrör från dess floder. Den totala tillåtna fångstmängden omfattar då också fångst utanför kuststatens ekonomiska zon, och uttrycket skiljer sig från uttrycket tillåten fångst enligt artiklarna 61 och 62, som enbart hänför sig till fångst inom zonen.

Fiske av anadroma fiskbestånd på det fria havet är i regel förbjudet genom bestämmelsen i *stycke 3 punkt a*. Undantag ges för sådana fall då förbudet skulle leda till störningar i ekonomin i någon annan stat än ursprungsstaten. Berörda stater skall då upprätthålla samråd i syfte att komma överens om villkor och bestämmelser för sådant fiske med tillbörlig hänsyn till kraven på bevarande och ursprungsstatens behov vad avser dessa bestånd.

Ursprungsstatens åtgärder kan medföra störningar i ekonomin i andra stater som fångar anadroma bestånd. Enligt *stycke 3 punkt b*

skall ursprungsstaten samarbeta med dessa stater för att till ett minimum begränsa dessa störningar, och den skall i sin fångstverksamhet särskilt beakta stater som genom överenskommelse med ursprungsstaten deltar i åtgärder för att förnya de anadroma bestånden och i kostnaderna härför.

I de fall då anadroma bestånd vandrar in i eller genom vattenområden innanför de yttre gränserna för den ekonomiska zon som tillhör någon annan stat än ursprungsstaten, skall denna stat enligt *stycke 4* samarbeta med ursprungsstaten vad avser bevarande och förvaltning av bestånden.

Artikel 67 innehåller bestämmelser om katadroma arter, dvs. arter som föds i havet, men som vandrar till sötvatten och uppehåller sig där under merparten av sitt liv, för att endast vända tillbaka ut till havet för att leka. Sötvattenålen är ett exempel på en katadrom art.

Enligt *stycke 1* skall en kuststat i vars vatten katadroma arter tillbringar större delen av sin livscykel ha ansvar för förvaltningen av dessa arter och säkerställa in- och utvandring för fisker, när den vandrar. Enligt *stycke 2* får fiske av katadroma arter endast bedrivas i vattenområden innanför de ekonomiska zonerens yttre gränser. Då fångst bedrivs i ekonomiska zoner, skall den ske i enlighet med artikel 67 och övriga bestämmelser om fisket i dessa zoner i konventionen. Således tillämpas också de allmänna bestämmelserna i artiklarna 61—63 på fångsten även i fråga om andra kuststater än den ifrågavarande artens värdland.

I de fall då katadroma fiskarter vandrar genom en annan kuststats ekonomiska zon, skall förvaltningen enligt *stycke 3* regleras genom överenskommelse mellan värdlandet och den andra berörda staten. Överenskommelsen skall säkerställa en rationell förvaltning av arterna och ta hänsyn till värdstatens ansvar för dessa arters fortbestånd.

Bestämmelserna om den ekonomiska zonen skall enligt *artikel 68* inte tillämpas på de sedentära arter som som definieras i artikel 77 stycke 4. De är de enda av de levande tillgångarna i den ekonomiska zonen som inte omfattas av reglerna om den ekonomiska zonen utan av reglerna om kontinentalsockeln.

Enligt *artikel 69 stycke 1* skall kustlösa stater ha rätt att i skälig utsträckning delta i nyttjandet av en lämplig del av överskottet av de

levande tillgångarna i ekonomiska zoner tillhörande kuststater i samma region.

De berörda staterna skall enligt *stycke 2* fastställa villkor och bestämmelser för deltagandet i nyttjandet av överskottet. I överenskommelserna skall bl.a. beaktas sådana i artikeln nämnda faktorer som behovet att undvika skadliga verkningar på kuststaternas fiskerinäring samt befolkningens näringsbehov i respektive stater.

Stycke 3 innehåller ett undantag för kustlösa stater i regionen gällande begränsningen av rätten till nyttjande till överskottet av levande tillgångar. Då en kuststats fångstkapacitet närmar sig en nivå som skulle göra det möjligt för den att fånga hela den tillåtna mängden i sin ekonomiska zon, skall kuststaten och andra berörda stater samarbeta i syfte att upprätta skäligen arrangemang på basis av vilka kustlösa utvecklingsländer i samma region på lämpligt sätt och på för alla parter tillfredsställande villkor kan delta i nyttjandet av de levande tillgångarna. Bestämmelsen innehåller en skyldighet att samarbeta men förutsätter inte likadant rätt att delta i nyttjandet av överskottet som motsvarande bestämmelse i *stycke 1*.

För utvecklade kustlösa stater begränsas denna rätt i *stycke 4* till nyttjande av de levande tillgångarna endast i utvecklade kuststaters ekonomiska zoner i samma region. Härvid skall hänsyn tas till den omfattning i vilken kuststaten, då den ger andra stater tillstånd att fånga de levande tillgångarna i dess ekonomiska zon, har beaktat behovet att till ett minimum begränsa skadliga verkningar på fiskesamhällen och störningar i ekonomin i stater vars medborgare traditionellt har fiskat i zonen.

Bestämmelserna i styckena 3 och 4 reflekterar havsrättskonferensens enhälliga uppfattning att kustlösa utvecklingsländer skall ges större rättigheter till deltagande än kustlösa industriländer.

De ovan nämnda begränsningarna gäller enligt *stycke 5* dock inte arrangemang i vilka kuststaterna genom separata avtal har kunnat ge kustlösa stater i samma region lika rätt eller företrädesrätt till nyttjande av de levande tillgångarna i de ekonomiska zonerna.

Artikel 69 behandlades vid havsrättskonferensen tillsammans med *artikel 70*, som gäller geografiskt missgynnade staters rätt. Med undantag av definitionen av geografiskt missgyn-

nade stater i *artikel 70 stycke 2* har dessa artiklar identiskt innehåll.

Definitionen omfattar två typer av kuststater. Till den första hör kuststater vars geografiska läge gör dem beroende av nyttjandet av de levande tillgångarna i andra staters ekonomiska zoner i regionen för att få rimlig tillgång till fisk som föda åt sin befolkning eller delar av befolkningen. Den andra gruppen omfattar kuststater som inte kan göra anspråk på någon egen ekonomisk zon.

Artiklarna 69 och 70 skall enligt *artikel 71* inte tillämpas på en kuststat vars ekonomi till övervägande del är beroende av utvinningen av de levande tillgångarna i dess ekonomiska zon.

Artikel 72 innehåller ett förbud mot direkt eller indirekt överföring av rättigheterna enligt artiklarna 69 och 70 till tredje stater eller deras medborgare, om inte de berörda staterna har kommit överens om något annat. Förbudet hindrar enligt *stycke 2* dock inte de berörda staterna från att motta tekniskt eller finansiellt bistånd för att underlätta utövandet av rättigheter enligt artiklarna 69 och 70, under förutsättning att detta inte leder till ovan nämnd överföring av rättigheter.

Artikel 73 stycke 1 ger kuststaten rätt att, för att säkerställa att de lagar och andra författningar som den antagit i enlighet med konventionen iakttas, vidta nödvändiga verkställighetsåtgärder som hänför sig till nyttjandet av de levande tillgångarna i den ekonomiska zonen. Dessa åtgärder kan t.ex. omfatta prejning, inspektion, beslag och rättsligt förfarande. Å andra sidan sker verkställigheten av bestämmelser som gäller annan utforskning och annat nyttjande av zonen eller som hänför sig till kuststatens övriga rättigheter eller jurisdiktion enligt andra bestämmelser rörande detta. Detta gäller t.ex. sådan verkställighet som hänför sig till sjöfarten, åtminstone till den del det inte är fråga om utövande av kuststatens suveräna rättigheter gällande de levande tillgångarna i zonen.

Verkställigheten av lagar och andra författningar som gäller utforskning och nyttjande av icke levande tillgångar och sedentära arter på kontinentalsockeln kan för sin del ske dels redan i kraft av att kuststaternas suveräna rättigheter över dessa tillgångar är exklusiva (*artikel 77 stycke 2*), dels med stöd av den allmänna jurisdiktionen gällande konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner (*artiklarna 60 och 80*). De sistnämnda bestämmelserna

berättigar också till verkställighet av bestämmelser som gäller energiproduktion och eventuell annan ekonomisk verksamhet i sådana konstruktioner. Särskilda bestämmelser om verkställighet av lagar och andra författningar om skydd av den marina miljön finns i artiklarna 214 och 220. Verkställighetsbestämmelser angående marinvetenskaplig forskning finns i artikel 253.

Kuststaten har enligt artikel 111 rätt till omedelbart förföljande då någon har brutit mot dess lagar och andra författningar gällande den ekonomiska zonen eller kontinentalsockeln. Verkställigheten av bestämmelserna kan således ske också utanför den ekonomiska zonen eller kontinentalsockeln, om villkoren för förföljande är uppfyllda.

Enligt *stycke 2* skall beslagtagna fartyg och deras besättning omedelbart frisläppas, så snart skälig borgen eller annan säkerhet ställts.

Straffpåföljderna för överträdelser av bestämmelser rörande fisket får enligt *stycke 3* inte omfatta fängelsestraff eller annan form av kroppsstraff, om inte de berörda staterna har kommit överens om motsatsen. Utgångspunkten skall anses vara att denna begränsning inte gäller rannsakningsfängelse enligt *stycke 2*. Ordalydelsen pekar å andra sidan på att fängelsestraff inte kan utdömas ens i form av förvandlingsstraff för böter.

Straffstadgandena i lagen om fiske (286/82) omfattar fängelsestraff. Lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/94) innehåller dessutom en hänvisning till straffstadgandena i lagen om fiske. Lagarna tillämpas både på territorialvattnet och i fiskezonen.

Bestämmelsen i artikel 73 *stycke 3* i havsrättskonventionen skall anses gälla lagar och andra författningar rörande fisket också i fiskezonen. Därför håller en ändring av straffstadgandena i lagen om fiske på att beredas.

Enligt *stycke 4* skall kuststaten i samband med beslag eller kvarhållande av utländska fartyg omedelbart underrätta flaggstaten om de åtgärder som vidtagits och de påföljder som ådömts.

Artikel 74, som gäller avgränsning av ekonomiska zoner mellan stater med motstående eller intilliggande kuster, behandlades vid havsrättskonferensen tillsammans med artikel 83, som gäller avgränsning av kontinentalsockeln, och artiklarna är till innehållet identiska.

Enligt *stycke 1* skall avgränsning ske genom

överenskommelse, på grundval av internationell rätt i enlighet med artikel 38 i internationella domstolens stadga (FördrS 1/56). Målet för avgränsningen är att uppnå en rättvis lösning. I bestämmelsen preciseras inte vilken metod som skall användas vid avgränsningen, utan det hänvisas allmänt till källor för internationell rätt.

Om inte överenskommelse kan nås inom rimlig tid, skall parterna enligt *stycke 2* anlita de förfaranden som föreskrivs i del XV för att lösa tvisten. Staterna kan med stöd av artikel 298 *stycke 1* punkt a genom deklaration undanta artikel 74 från tvingande tvistlösning. Härvid försöker man vid behov lösa tvisten genom obligatoriskt förlikningsförfarande enligt bilaga V kapitel 2.

Enligt *stycke 3* skall parterna i avvaktan på överenskommelse i en anda av samförstånd och samarbete göra sitt bästa för att upprätta provisoriska arrangemang av praktisk natur, och de får under denna övergångsperiod inte äventyra eller hindra att den slutliga överenskommelsen uppnås. Sådana arrangemang skall inte inverka på den slutliga avgränsningen.

Då det föreligger en överenskommelse om saken mellan de berörda staterna, skall frågor rörande avgränsningen enligt *stycke 4* avgöras i enlighet med den.

Enligt *artikel 75 stycke 1* skall den ekonomiska zonen yttre gränslinjer och de avgränslinjer som dras upp i enlighet med artikel 74 anges i sjökort i en skala eller skalor som lämpar sig för att fastställa linjernas läge. Där så är lämpligt, kan förteckningar över koordinater för geografiska punkter med angivande av geodetiskt datum ersätta sådana yttre gränslinjer eller avgränsningslinjer. *Stycke 2* ålägger kuststaten att publicera sådana sjökort eller förteckningar över koordinater för geografiska punkter och deponera ett exemplar av varje sjökort eller förteckning hos Förenta nationernas generalsekreterare.

DEL VI KONTINENTALSOCKELN

I del VI i konventionen behandlas kontinentalsockeln. Utvecklingen i riktning mot utvidgning av en kuststats jurisdiktion så att den omfattar också havsbotten utanför dess territorialhav började först efter andra världskriget. Förenta Staternas president Truman avgav år 1945 en deklaration om tillgångarna på konti-

mentalsockeln. Enligt den ansåg Förenta Staternas regering att det fria havets botten och tillgångarna i dess underlag utanför Förenta Staternas kust omfattades av Förenta Staternas jurisdiktion och förvaltning.

I synnerhet oljeproduktionen utanför territorialhavet förutsatte reglering av sockelrättigheterna. Många stater följde Förenta Staternas exempel och avgav deklARATIONER om sina rättigheter på kontinentalsockeln och likaså i vattenområden utanför territorialvattengränserna. Liksom Förenta Staterna gjorde de flesta staterna dock endast anspråk på sockelrättigheter och underströk att det fria havets traditionella friheter inte bör begränsas.

Statspraxis fastställde snart kuststaternas suveräna och exklusiva rättigheter vad gäller utforskning och utvinning av naturtillgångarna på kontinentalsockeln. Kontinentalsockeln kunde betraktas som en naturlig förlängning av kuststatens landterritorium och dess naturtillgångar som en del av naturtillgångarna på dess landterritorium.

Fastställandet av kontinentalsockelns yttre gräns visade sig länge vara problematisk. I 1958 års konvention om kontinentalsockeln (FördrS 6—7/65) avses med uttrycket kontinentalsockeln "a) havsbotten jämte det inre därav vid kusten men utanför territorialhavet ända till ett djup av 200 meter eller längre ned än denna gräns, där vattnets djup tillåter utnyttjandet av sådant områdes naturtillgångar och b) motsvarande havsbotten jämte det inre därav vid kusten av ör". Definitionen är strikt juridisk och beaktar inte de geologiska eller geomorfologiska förhållandena på havsbotten utanför kusten. Den visade sig också snart vara otillfredsställande, eftersom den inte angav någon entydig yttre gräns för kontinentalsockeln.

Enligt den nya definition som godkänts i havsrättskonventionen är strävan att tillvarata både sådana staters intressen som endast har en smal geografisk kontinentalsockel och sådana staters intressen utanför vilkas kust finns en bred geografisk sockel. Kompromissen gynnar dock särskilt kuststater med bred kontinentalsockel. Enligt konventionen sträcker sig kontinentalsockeln utanför territorialhavet i regel till ett avstånd om 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas (dvs. till den eventuella ekonomiska zonen yttre gräns). Den s.k. geografiska kontinentalrandens yttre kant utgör dock gräns för den

juridiska kontinentalsockeln i sådana fall då den enligt konventionen fastställda kontinentalranden sträcker sig längre än 200 nautiska mil från baslinjerna. Kuststaten är å andra sidan skyldig att i fråga om produktion av icke levande tillgångar på den del av kontinentalsockeln som går utanför tvåhundra milsgränsen betala en i konventionen fastställd avgift till den internationella havsbottenmyndigheten, som förmedlar avgiften till de övriga konventionsstaterna, särskilt till de fattigaste utvecklingsländerna och till kustlösa stater.

Bestämmelserna om kontinentalsockeln finns främst i del VI i konventionen. Enligt bilaga II till konventionen tillsätts också en kommission för avgränsning av kontinentalsockeln, som skall avge rekommendationer till kuststater i frågor som rör fastställandet av de yttre gränserna för kontinentalsockeln då kontinentalranden sträcker sig mer än 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas.

Bestämmelser om kontinentalsockeln finns också på en del andra ställen i konventionen. Artikel 208 gäller kuststatens skyldighet att förhindra sådan förorening av den marina miljön som beror på verksamheter på havsbotten, och i artikel 214 föreskrivs om verkställighet av stadganden och bestämmelser som gäller detta. Artikel 246 ger kuststaten rätt att bestämma om marinvetenskaplig forskning på dess kontinentalsockel och i dess ekonomiska zon. På kontinentalsockeln tillämpas också vissa särskilda bestämmelser om biläggande av tvister.

Kuststaten utövar suveräna rättigheter över kontinentalsockeln i syfte att utforska den och utvinna dess icke levande naturtillgångar samt de sedentära arter som fastställs i konventionen. Om kuststaten har upprättat en ekonomisk zon, utövar den också, i enlighet med bestämmelserna om denna, suveräna rättigheter att utforska och utvinna icke levande naturtillgångar inom zonen. Bestämmelserna enligt del VI gäller dock verksamhet på havsbotten inom hela det område som sträcker sig från territorialhavets yttre gräns till kontinentalsockelns yttre gräns, oberoende av om kuststaten har upprättat en ekonomisk zon eller inte. Många bestämmelser är gemensamma för den ekonomiska zonen och kontinentalsockeln. Bestämmelserna om konstgjorda öar och andra anläggningar i del V (artiklarna 60 och 80) lämpar sig också för kontinentalsockeln. Lika-

så är bestämmelserna om avgränsning av ekonomiska zoner och av kontinentalsockeln mellan stater med motstående eller intilliggande kuster (artiklarna 74 och 83) samt bestämmelserna om sjökort för de ifrågavarande områdena (artiklarna 75 och 84) identiska.

Kuststatens suveräna rättigheter över kontinentalsockeln i syfte att utforska den och utvinna dess naturtillgångar är exklusiva. Ingen annan stat kan göra anspråk på naturtillgångarna, utvinning av dem eller vinst som fås av till följd härav, med undantag av de avgifter som uppstår för utvinning på den del av kontinentalsockeln som sträcker sig utanför tvåhundramilsgränsen. Kuststaten kan fritt utvinna eller låta bli att utvinna naturtillgångarna på sin kontinentalsockel till den del miljöskyddsbestämmelser eller andra folkrättsliga bestämmelser inte uppställer begränsningar för verksamheten.

Till skillnad från de rättigheter som gäller den ekonomiska zonen förutsätter kuststatens rättigheter över kontinentalsockeln varken förklaring eller besittningstagande.

Artikel 76 innehåller en definition av kontinentalsockeln.

Enligt *stycke 1* i artikeln omfattar en kuststats kontinentalsockel havsbotten och dess underlag i områden under vatten som sträcker sig utanför dess territorialhav i hela den naturliga förlängningen av dess landterritorium till kontinentalrandens ytterkant eller till ett avstånd om 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas, då kontinentalrandens ytterkant inte sträcker sig ut till detta avstånd. Definitionen grundar sig på två kriterier, av vilka det ena är ett entydigt avståndskriterium och det andra ett geomorfologiskt kriterium (kontinentalrandens ytterkant) som definieras i *stycke 3*. Enligt detta består kontinentalranden av tre geografiska zoner: kontinentalsockeln, kontinentalbranten och -slutningen, på vilka följer djuphavsbotten. Den geografiska kontinentalsockeln sträcker sig från 60 till mer än 500 meters djup, kontinentalbranten till 1200—3500 meters djup och slutningen till 3500—5500 meters djup.

Stycke 4 i artikeln upptar två alternativ för fastställande av kontinentalrandens yttre kant. Enligt *stycke 4 punkt a underpunkt i* beaktas tjockleken av de sedimentära bergarterna vid fastställandet av de yttersta fixpunkterna för kontinentalrandens yttre kant. Kontinentalranden kan sträcka sig ut till ett område där

tjockleken av de sedimentära bergarterna i fixpunkterna för slutningen är minst en procent av det kortaste avståndet från en sådan punkt till foten av kontinentalbranten. Om tjockleken på något område på slutningen t.ex. är en kilometer, kan den yttre kanten sträcka sig ut till ett avstånd av 100 kilometer från foten av kontinentalbranten. Fördelen med denna formel är att kontinentalsockelns bredd kopplas till de naturliga geologiska förhållandena och inte till vattendjupet eller utvinningsmöjligheterna, och att den beaktar normala variationer i slutningens bredd och tjocklek.

Alternativet enligt *stycke 4 punkt a underpunkt ii* är ett renodlat avståndskriterium. Enligt det kan den yttre kanten dras högst 60 nautiska mil från foten av kontinentalbranten. Staterna väljer själva vilket alternativ de tillämpar vid fastställandet av kontinentalrandens yttre kant.

I *stycke 5* i artikeln fastställs maximibredden av kontinentalsockeln, definierad enligt *stycke 4*. Kontinentalsockelns yttre gräns får sträcka sig antingen högst 350 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas eller högst 100 nautiska mil från 2500-metersisobaren, som är en linje som förbinder djup på 2500 meter. Kuststaten kan välja det alternativ som begränsar kontinentalsockelområdet minst.

På grund av exceptionella geologiska förhållanden gäller för den södra delen av Bengaliska viken en särskild bestämmelse, som ingår i bilaga II till havsrättskonferensens slutakt.

Stycke 6 innehåller en undantagsbestämmelse enligt vilken kontinentalsockelns yttre gränser på undervattensryggar inte skall gå utöver 350 nautiska mil från baslinjerna.

I *styckena 7—9* finns bestämmelser om fastställandet av kontinentalsockelns yttre gräns i sådana fall när sockeln sträcker sig längre än 200 nautiska mil från baslinjerna. Gränsen skall då följa räta linjer på inte mer än 60 nautiska mils längd, vilka förbinder fixpunkter som fastställs genom koordinatpunkter i latitud och longitud. De kuststater som kommer i fråga skall underställa den enligt bilaga II till konventionen tillsatta kommissionen för avgränsning av kontinentalsockeln information om de yttre gränser de fastställt för sin kontinentalsockel. Kommissionen skall å sin sida avge rekommendationer till kuststater i frågor som rör fastställandet av dessa gränser. Rekommendationerna är inte bindande för kuster-

taterna, men om en kuststat fastställer gränserna på grundval av rekommendationerna är gränserna slutgiltiga och bindande. Kuststaten skall hos FN:s generalsekreterare deponera sjökort och uppgifter av betydelse, däribland geodetiskt datum, av vilka kontinentalsockelns yttre gränser framgår. Bestämmelserna indikerar att gränser som en gång fastställts inte senare kan ändras.

Bilaga II innehåller bestämmelser om kommissionens sammansättning, om kuststatens skyldigheter gentemot kommissionen samt om de förfaranden som kommissionen skall iaktta när den gör upp rekommendationer för en kuststat gällande dess kontinentalsockelns yttre gränser. Kommissionen skall bistå vid tillämpningen av de komplicerade bestämmelser om fastställandet av gränserna som finns i artikel 76 och förhindra tvister och osäkerhet som hänför sig till gränsdragningen.

Kommissionen består enligt *artikel 2 i bilaga II* av 21 ledamöter, som skall vara sakkunniga på områdena geologi, geofysik eller hydrografi. Ledamöterna skall vara medborgare i stater som är parter i konventionen. Det första valet skall enligt artikeln äga rum så snart som möjligt men senast 18 månader efter att konventionen trätt i kraft. Konventionsstaterna beslöt dock vid sitt möte den 27.11—1.12.1995 att skjuta upp det första valet till mars 1997 för att säkerställa en så rättvis geografisk representation som möjligt. Till ledamöter väljs de kandidater som erhåller två tredjedels majoritet av de röster som avges av konventionsstaternas närvarande och röstande företrädare. Mandattiden är fem år, och ledamöterna kan omväljas. Den konventionsstat som har föreslagit en ledamot till kommissionen skall bära kostnaderna för ledamoten så länge denne fullgör sina uppgifter i kommissionen, och en kuststat som har bett kommissionen om vetenskaplig och teknisk rådgivning skall bära kostnaderna för denna. FN:s generalsekreterare tillhandahåller sekretariat åt kommissionen.

Kommissionens uppgifter framgår av *artikel 3*. Kommissionen skall behandla den information som kuststaterna tillställer den och annat material om kontinentalsockelns yttre gränser i områden där dessa går utanför 200 nautiska mil, samt avge rekommendationer om fastställandet av gränser i enlighet med artikel 76 och på basis av samförstånd i frågor som gäller Bengaliska viken. Kommissionen skall dessutom på anmodan bistå kuststaterna med

vetenskaplig och teknisk rådgivning när dessa bereder uppgifter som skall tillställas kommissionen.

Enligt *artikel 4* skall en kuststat som i enlighet med artikel 76 ämnar fastställa de yttre gränserna för sin kontinentalsockel utanför 200 nautiska mil, så snart som möjligt men senast tio år efter att konventionen för denna stats del har trätt i kraft, tillstålla kommissionen detaljerade uppgifter om dessa gränser jämte bestyrkande vetenskapliga och tekniska data.

Artiklarna 5 och 6 innehåller bestämmelser om kommissionens arbetssätt och de rekommendationer den avger. Rekommendationerna är inte bindande för kuststaten, men enligt *artikel 7* är kuststaten skyldig att fastställa de yttre gränserna för kontinentalsockeln i enlighet med artikel 76 stycke 8 och i enlighet med tillämpliga nationella förfaranden. Om kuststaten inte godtar en rekommendation, skall den inom skälig tid överlämna ett nytt eller omarbetat förslag till kommissionen (*artikel 8*).

I *artikel 9* bestäms att kommissionens åtgärder inte får inverka på frågor angående avgränsning mellan stater med motstående eller intilliggande kuster.

I *artikel 76 stycke 10* i konventionen konstateras att inte heller bestämmelserna i artikeln inverkar på frågan om avgränsning av kontinentalsockeln mellan stater med motstående eller intilliggande kuster när dessas krav gäller samma kontinentalsockel. Om detta bestäms i artikel 83.

I *artikel 77 stycke 1* bestäms att kuststaten utövar suveräna rättigheter över kontinentalsockeln i syfte att utforska den och utvinna dess naturtillgångar. Trots att kontinentalsockeln inte hör till kuststatens område, är det klart att uttrycket "suveräna rättigheter" täcker alla de rättigheter som hänför sig till nämnda syften. Hit hör också befogenheter att tillämpa bestämmelser som hänför sig till saken och att utdöma straff för brott mot bestämmelserna. Sockelrättigheterna omfattar dock inte t.ex. vrak jämte last som finns på sockeln.

Enligt *stycke 2* är de ovan nämnda rättigheterna exklusiva. Detta betyder att ingen annan än kuststaten får utforska kontinentalsockeln eller utvinna dess naturtillgångar utan kuststatens medgivande.

Enligt *stycke 3* tillkommer dessa rättigheter kuststaten automatiskt, oberoende av besittningstagande eller uttrycklig förklaring.

Rättigheterna omfattar alla icke levande

tillgångar samt de levande organismer som tillhör sedentära arter enligt definitionen i *stycke 4*. Den största ekonomiska betydelsen har de rättigheter som hänför sig till de mineraliska tillgångarna, särskilt olja.

Om marinvetenskaplig forskning på kontinentalsockeln bestäms i artikel 246.

Enligt *artikel 78 stycke 1* inverkar kuststatens rättigheter över kontinentalsockeln inte på de rättsregler som gäller för det överliggande vattnet eller för luftrummet däröver.

I *stycke 2* i artikeln förutsätts också att kuststatens utövande av rättigheter över kontinentalsockeln inte får hindra eller på ett oberättigat sätt inkräkta på sjöfarten eller andra staters rättigheter och friheter om vilka stadgas i konventionen.

I *artikel 79* bestäms att alla stater har rätt att lägga undervattenskablar och rörledningar på kontinentalsockeln i enlighet med bestämmelserna i artikeln. De vanligaste undervattenskablar är telekablar, optiska kablar och högspänningskablar för elöverföring. Undervattensrörledningar används oftast för transport av olja, gas eller vatten.

Rättigheten begränsas av bestämmelserna i styckena 2—5. Enligt *stycke 2* får kuststaten inte hindra utläggande eller underhåll av undervattenskablar eller rörledningar, med förbehåll för rätten att vidta skäliga åtgärder för undersökning av kontinentalsockeln, för bearbetning av dennas naturtillgångar och för förhindrande, begränsning och kontroll av förorening från rörledningar. Vilka åtgärder som kan anses skäliga skall avgöras från fall till fall.

Enligt *stycke 3* måste utstakning av rörledningarnas sträckning på kontinentalsockeln godkännas av kuststaten. I konventionen finns ingen motsvarande bestämmelse om kablar.

Enligt *stycke 4* påverkar inget i del VI i konventionen kuststatens rätt att fastställa villkor för kablar och rörledningar som fortsätter in på dess territorium eller i dess territorialhav, eller dess jurisdiktion över kablar och rörledningar som byggs eller används i samband med undersökningen av dess kontinentalsockel eller vid bearbetningen av dennas tillgångar eller i samband med verksamheten på konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner inom dess jurisdiktion.

Enligt *stycke 5* skall alla stater som lägger ut undervattenskablar eller rörledningar ta tillbörlig hänsyn till befintliga kablar och rörled-

ningar. Det påpekas särskilt att möjligheterna att reparera sådana kablar och rörledningar inte får försämrats.

I *artikel 80* konstateras att artikel 60, som gäller den ekonomiska zonen, på motsvarande sätt skall gälla också kontinentalsockeln. Bestämmelsen har självständig betydelse i sådana fall när kuststaten inte har upprättat någon ekonomisk zon eller när kontinentalsockeln sträcker sig utanför den ekonomiska zonen yttre gräns. Eftersom kuststatens befogenheter i dessa fall är mindre än i fråga om den ekonomiska zonen tillämpas artikel 60 begränsad på motsvarande sätt. Den exklusiva rätten att uppföra samt att bemyndiga och reglera uppförandet, driften och användningen av anläggningar och konstruktioner begränsar sig härvid till de syften som hör till kuststatens sockelrättigheter, och den är således inte lika omfattande som motsvarande rättighet inom den ekonomiska zonen. I fråga om konstgjorda öar har kuststaten samma befogenheter på kontinentalsockeln som inom den ekonomiska zonen.

Kuststaten har redan med stöd av artikel 77 exklusiv rätt att bemyndiga och reglera sådan borrhning på kontinentalsockeln som utförs i syfte att utforska den och utvinna dess naturtillgångar. *Artikel 81* ger kuststaten ännu större rättigheter att reglera borrhning genom att den exklusiva rätten i artikeln utsträcks till att omfatta all slags borrhning på kontinentalsockeln (t.ex. borrhning i rent vetenskapliga syften).

Artikel 82 har en nära anknytning till artikel 76, som gäller kontinentalsockelns omfattning. Dessa två artiklar utgör en kompromiss mellan de stater som har en bred kontinentalsockel och de stater som ville att sockelgränsen skulle motsvara gränsen för den ekonomiska zonen.

I *stycke 1* bestäms om kuststatens skyldighet att betala avgifter eller bidrag (nedan produktionsavgift) för bearbetningen av de icke levande tillgångarna på kontinentalsockeln utanför 200 nautiska mil från de baslinjer från vilka territorialhavets bredd beräknas. Skyldigheten gäller utvinning av såväl alla mineraliska tillgångar som andra icke levande naturtillgångar. Å andra sidan begränsar artikeln i övrigt inte de rättigheter kuststaten enligt konventionen har på kontinentalsockeln utanför tvåhundra-milsgränsen.

Enligt *stycke 2* är kuststaten under de fem första produktionsåren befriad från skyldighet-

en att betala avgift. Därefter betalas avgift för all produktion inom området. Från det sjätte till det tolfte året stiger avgiften med 1 % per år, så att avgiften det sjätte året utgör 1 % och det tolfte året 7 % av produktionsvärdet eller produktionsvolymen på platsen. Därefter är avgiften 7 %.

Enligt *stycke 3* befrias utvecklingsländer som uppfyller vissa villkor från avgiften. Ett utvecklingsland som är importör av en mineraltillgång som utvunnits från dess kontinentalsockel är befriat från avgifter som gäller denna mineraltillgång. Befrielsen gäller dock endast produktion av sådana mineraltillgångar i fråga om vilka landet är nettoimportör. Begreppet utvecklingsland definieras inte i konventionen, men det skall förstås i den betydelse det har i enlighet med FN:s vedertagna kriterier.

Enligt *stycke 4* betalas produktionsavgiften genom den internationella havsbottenmyndigheten. Avgifterna och bidragen hänförs inte till organisationens medel utan skall hållas skilt från dem. Organisationen fördelar avgifterna och bidragen bland konventionsstaterna på grundval av rättvisa fördelningsnormer och med hänsyn till utvecklingsländernas, i synnerhet de minst utvecklades och de kustlösa utvecklingsländernas, intressen och behov.

I *artikel 83* fastställs avgränsningskriterierna för kontinentalsockeln i fråga om områden som ligger mitt emot eller intill varandra. Bestämmelsen är identisk med artikel 74, som gäller avgränsning av ekonomiska zoner. Enligt artikel 83 skall avgränsningen av kontinentalsockeln mellan staterna, i syfte att uppnå en rättvis lösning, ske genom överenskommelse på grundval av internationell rätt och i enlighet med artikel 38 i internationella domstolens stadga (FördrS 1/56). I bestämmelsen preciseras inte vilka metoder som skall användas vid avgränsningen, utan det hänvisas allmänt till internationell rätt.

Om överenskommelse inte kan nås inom rimlig tid, skall enligt *stycke 2* de berörda staterna anlita de förfaranden som föreskrivs i konventionen i del XV, som gäller biläggande av tvister. *Stycke 3* förpliktar staterna att i avvaktan på överenskommelse i en anda av samförstånd och samarbete göra sitt bästa för att upprätta provisoriska arrangemang av praktisk natur. Dessa arrangemang skall dock inte inverka på den slutliga avgränsningen.

Kontinentalsockelgränserna i Finland bestäms enligt de avtal som ingåtts med granns-

taterna (FördrS 20/66, 11/68, 7/73, 88/86, 32/92, 16/95 och 39/95). En liten del av gränsen mot Estland i Bogskärsområdet har ännu inte fastställts. I de förhandlingar om havszonerna som nyligen inletts med Estland kommer även denna fråga att behandlas.

Enligt *artikel 84 stycke 1* skall de yttre begränsningslinjerna för kontinentalsockeln och de avgränsningslinjer som dras upp mellan motstående eller intilliggande områden anges i sjökort eller i koordinatförteckningar. Artikelns motsvarar artikel 75, som gäller den ekonomiska zonen. I artikel 84 *stycke 2* uppställs dock ett ytterligare krav på kuststaten, enligt vilket de sjökort eller koordinatförteckningar som anger kontinentalsockelns yttergräns också skall deponeras hos den internationella havsbottenmyndighetens generalsekreterare. Kravet grundar sig på att den yttre gränsen för den nationella jurisdiktionen samtidigt är gräns för det internationella havsbottenområdet. Kuststaten skall publicera dessa sjökort eller koordinatförteckningar.

I *artikel 85* konstateras att bestämmelserna i del VI inte inverkar på kuststatens rätt att utnyttja havsbottens underlag genom att anlägga tunnlar. Detta gäller bl.a. rätten att från fastlandet gräva tunnlar i syfte att idka gruvdrift under havsbotten. Bestämmelsen grundar sig på 1958 års konvention om kontinentalsockeln. Den torde dock inte ha särskilt stor praktisk betydelse, eftersom kuststatens suveräna rättigheter över kontinentalsockeln redan på basis av artikel 77 kan anses inbegripa också tunnlar som används för utvinning på havsbotten.

DEL VII DET FRIA HAVET

Del VII, som gäller det fria havet, följer i stor utsträckning bestämmelserna i Genèvekonventionen från 1958 om det öppna havet (FördrS 6—7/65), vilka till sin natur är sedvanerättsliga. Nya bestämmelser ingår dock i artikel 88, enligt vilken det fria havet skall användas uteslutande för fredliga ändamål, i artikel 108, som gäller olaga handel med narkotika och psykotropa ämnen samt i artikel 109, som gäller otillåten utsändning från det fria havet. Flaggsstatens skyldigheter preciseras i artikel 94. Bestämmelserna om skydd av den marina miljön på det fria havet, vilka huvudsakligen finns i del XII, är betydligt mera

omfattande än motsvarande bestämmelser i 1958 års konvention. Bestämmelser om marinvetenskaplig forskning finns i del XIII.

En betydande skillnad jämfört med 1958 års konvention är också att del VII innehåller bestämmelser om bevarande och förvaltning av de levande tillgångarna (artiklarna 116—120). I arrangemanget av år 1958 ingick däremot en separat konvention om fisket samt bevarandet av de levande naturtillgångarna i det öppna havet (FördrS 6/69). Bestämmelserna om fiske på det fria havet i havsrättskonventionen anknyter i stor utsträckning till reglerna om bevarande och förvaltning av fiskebestånd inom den ekonomiska zonen. En viktig skillnad är dock att enligt havsrättskonventionen kan på det fria havet endast flaggstater övervaka att bestämmelserna iakttas.

Upprättandet av ekonomiska zoner har lett till en ökad konkurrens om det fria havets naturtillgångar och, som en följd av detta, till att fiskbestånden minskat och t.o.m. utplånats. Bestämmelserna om fiske på det fria havet i havsrättskonventionen är allmängiltiga. FN:s generalförsamling beslöt därför den 22 december 1994 genom resolution 47/192 att sammankalla en konferens om vandrande- och gränsöverskridande fiskbestånd. Konferensen beredde och godkände den 4 augusti 1995 ett avtal gällande genomförande av de bestämmelser om bevarande och förvaltning av vandrande- och gränsöverskridande fiskbestånd som ingår i FN:s havsrättskonvention (Agreement for the Implementation of the Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 Relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks).

Avtalet av år 1995 ålägger kuststater och stater som fiskar på det fria havet att samarbeta vid bevarandet och utnyttjandet av fiskbestånden, i synnerhet i områden utanför nationell jurisdiktion. Samarbetet skall ske i regionala organisationer eller arrangemang. Avtalet innehåller ett väsentligt undantag från flaggstatens jurisdiktion när det gäller dess fartyg på det fria havet, eftersom en stat som är medlem av en regional organisation eller ett arrangemang i avtalet ges begränsad rätt att vidta undersöknings- och andra åtgärder mot fartyg av annan flagg på det fria havet.

I del VII i havsrättskonventionen anges inom vilka delar av havet bestämmelserna om det fria havet äger tillämpning och på vilka villkor

friheterna på det fria havet kan utövas. Enstaka rättigheter såsom rätten till sjöfart och till överflygning kan utövas också inom en ekonomisk zon, men t.ex. friheten till fiske gäller endast områden som är belägna utanför en ekonomisk zon eller motsvarande område som omfattas av nationell fiskejurisdiktion, i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 116—119.

Rättsordningen på det fria havet grundar sig på principen om det fria havets frihet samt på flaggstatens jurisdiktion och på att andra stater avstår från att framställa anspråk gällande jurisdiktion på det fria havet. Det fria havets friheter omfattar rätt till sjöfart och till överflygning, rätt till fiske, rätt att lägga ut undervattenskablar och rörledningar, rätt att uppföra konstgjorda öar och andra anläggningar samt rätt till marinvetenskaplig forskning.

KAPITEL 1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

I *artikel 86* fastställs tillämpningsområdet för bestämmelserna om det fria havet. Bestämmelserna tillämpas på alla delar av havet vilka inte hör till en stats ekonomiska zon, territorialhav eller inre vatten eller till en arkipelagstats arkipelagvatten. Om ingen ekonomisk zon eller inga arkipelagvatten har upprättats, tillämpas bestämmelserna om det fria havet på sådana delar av havet som befinner sig utanför territorialhavet. Upprättandet av en angränsande zon inverkar inte på de ifrågasvarande havsområdenas status som fritt hav. Inte heller rättsordningen för kontinentalsockeln eller för havsbotten utanför gränserna för nationell jurisdiktion inverkar på de rättsregler som gäller för det överliggande vattnet.

Beträffande den ekonomiska zonen innehåller artikeln en viktig precisering. Enligt den begränsar artikeln inte de friheter som alla stater i enlighet med artikel 58 åtnjuter i den ekonomiska zonen. Enligt artikel 58 tillämpas nästan alla bestämmelser om det fria havet, med undantag av bestämmelserna om levande tillgångar, också i den ekonomiska zonen, i den mån de inte är oförenliga med del V, som gäller den ekonomiska zonen. Dessa friheter begränsas inte genom artikel 86. Vad som nedan sägs om det fria havet gäller således till dessa delar också den ekonomiska zonen.

I *artikel 87* anges grundprincipen att det fria havet är öppet för alla stater. Det fria havets

friheter definieras i förteckningen i artikeln, som dock inte är uttömmande. Friheterna skall tillämpas i enlighet med konventionen och övriga folkrättsliga regler.

Kärnan för det fria havets frihet är en allmän rättighet för alla fartyg och luftfartyg att röra sig på det fria havet samt i luftrummet ovanför det samt under havsytan. Denna frihet gäller också örlogsfartyg och undervattensbåtar. Friheten begränsas av de internationella förpliktelser som gäller sjöfart och luftfart samt t.ex. av bestämmelserna om skydd av miljön i del XII i konventionen.

Enligt *stycke 2* har alla stater en allmän skyldighet att när de utövar det fria havets friheter ta tillbörlig hänsyn till andra staters intressen vid deras utövande av det fria havets frihet. Bestämmelsen prioriterar inte någon särskild frihet. I konventionen finns dock enskilda bestämmelser (såsom artikel 60 stycke 7 och artikel 261) som på vissa villkor ger sjöfarten företräde framför t.ex. friheten att uppföra konstgjorda öar och bedriva marinvetenskaplig forskning. Staterna skall när de utövar det fria havets friheter dessutom beakta de rättigheter enligt konventionen som gäller sådan verksamhet som bedrivs på havsbotten utanför gränserna för nationell jurisdiktion.

Enligt *artikel 88* skall det fria havet användas uteslutande för fredliga ändamål. I konventionen definieras inte närmare vad uttrycket "fredliga ändamål" omfattar. Det kan inte helt anses utesluta användning av det fria havet för militär verksamhet; t.ex. gäller friheten till sjöfart på det fria havet också örlogsfartyg. Vid tolkningen av uttrycket bör dock den allmänna bestämmelsen i artikel 301 beaktas enligt vilken staterna skall avstå från att använda hot eller bruka våld mot en stats territoriella integritet eller politiska oberoende eller annan behandling som är oförenlig med de folkrättsliga principer som är nedlagda i FN:s stadga.

Artikel 89 innehåller en grundprincip om att ingen stat kan göra giltiga anspråk på suveränitet över någon del av det fria havet.

Enligt *artikel 90*, som kompletterar friheten till sjöfart enligt artikel 87, har varje stat rätt att låta fartyg som för dess flagg segla på det fria havet.

I *artikel 91* åläggs varje stat att fastställa villkoren för att dess nationalitet skall tillerkännas fartyg, villkoren för fartygs registrering inom dess territorium samt villkoren för rätten att föra dess flagg. I artikeln fastställs att fartyg

har den stats nationalitet vars flagg de har rätt att föra. För säkerställande av en effektiv jurisdiktion på det fria havet förutsätts dessutom att det föreligger ett verkligt samband mellan staten och fartyget.

Stycke 2 i artikeln ålägger dessutom varje stat att för fartyg, som den har tillerkänt rätt att föra dess flagg, utfärda dokument som utvisar detta.

Enligt *artikel 92* skall fartyg segla under endast en stats flagg. När ett fartyg för en stats flagg omfattas det på det fria havet i regel av denna stats exklusiva jurisdiktion. Denna princip tillämpas dock ovillkorligen endast i fråga om örlogsfartyg och statsfartyg som nyttjas i icke-kommersiellt syfte. Beträffande övriga fartyg gäller ett stort antal undantag som ingår i konventionen (särskilt artiklarna 105 och 107 (sjöröveri), artikel 109 stycke 4 (otillåten utsändning), artikel 110 (rätt till undersökning), artikel 111 (rätt till omedelbart förföljande), artikel 221 (åtgärder för att förhindra förorening som härrör från sjöolyckor) samt t.ex. i de sanktioner som säkerhetsrådet infört med stöd av kapitel VII i FN:s stadga, och enligt vilka också andra stater kan utöva jurisdiktion i fråga om fartygen. Andra internationella avtal som innehåller dylika undantag är t.ex. den internationella konventionen om ingripande på det öppna havet vid olyckor som är ägnade att medföra förorening genom olja (FördrS 62—63/76), FN:s konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen (FördrS 44/94) och 1995 års avtal om genomförande av de bestämmelser om bevarande och förvaltning av vandrande- och gränsöverskridande fiskbestånd som ingår i FN:s havsrättskonvention.

Ett fartyg som seglar under två eller flera staters flagg och nyttjar dem efter godtycke får inte åberopa någon av de ifrågavarande nationaliteterna gentemot annan stat, och fartyget får anses likställt med fartyg som saknar nationalitet. Ett sådant fartyg åtnjuter inte diplomatiskt skydd; ingen stat kan framställa några rättsliga yrkanden gentemot andra stater för dess räkning.

Ett fartyg får inte byta flagg under resa eller medan det befinner sig i anlöpningshamn, utom då det är fråga om verklig överföring av äganderätten eller ändrad registrering. Syftet med bestämmelsen är att hindra fartyg från att byta flagg tillfälligt för att undgå flaggstatens tillsyn. Bestämmelsen uppställer också indirekt

krav gällande de villkor som flaggstaten skall fastställa för fartygs registrering.

Syftet med *artikel 93* är att säkerställa att de föregående artiklarna inte inverkar på fartyg som är anlitade i officiell tjänst av FN, dess fackorgan eller Internationella atomenergiorganet (IAEA) och som för något av dessa organs flagg. FN:s flagg används huvudsakligen vid fredsbevarande operationer och då också i allmänhet tillsammans med flaggan för den stat som ansvarar för operationen. I motsvarande situationer antas att flaggstaten behåller sin jurisdiktion med avseende på fartyget, om flaggstaten och den ifrågavarande internationella organisationen inte har kommit överens om något annat.

Artikel 94 gäller flaggstatens skyldigheter. Huvudregeln enligt *stycke 1* ålägger varje stat att med avseende på administrativa, tekniska och sociala frågor utöva faktisk jurisdiktion och kontroll över fartyg som för dess flagg. Syftet med artikeln är särskilt att trygga säkerheten inom sjöfarten genom att krav uppställs som gäller såväl fartyget som dess befälhavare, befäl och manskap.

Stycke 2 ålägger varje stat att föra fartygsregister, som innehåller namn och kännetecknande uppgifter om fartyg som för dess flagg. Undantag utgör de fartyg som på grund av sin ringa storlek inte omfattas av allmänt godtagna internationella regler. Genom undantagsbestämmelsen befrias t.ex. mindre båtar och fritidsfartyg från registreringskyldigheten. Fartygsregistret skall innehålla tillräckliga uppgifter för identifiering av fartyget, men flaggstaten får själv bestämma villkoren för registreringen och hur registreringen skall gå till.

I *stycke 3* åläggs flaggstaten att vidta sådana åtgärder i fråga om fartyg under dess flagg som är nödvändiga för att trygga säkerheten till sjöss, med hänsyn till bl.a. fartygets konstruktion, utrustning och sjövärdighet samt fartygets bemanning och besättningens arbetsförhållanden. Förteckningen är inte uttömmande.

Enligt *stycke 4* skall varje fartyg före registrering och därefter med lämpliga mellanrum besiktigas av en sakkunnig skeppsbesiktningsman. Fartyget skall också ha nödvändiga sjökort och nautiska publikationer samt navigationsutrustning och navigationsinstrument. Dessutom skall säkerställas att befälhavaren och den övriga besättningen har den kompetens som krävs, att de är förtrogna med och följer tillämpliga internationella regler rörande

säkerheten för människoliv till sjöss, förhindrande av kollisioner, förhindrande, begränsning och kontroll av förorening av havet samt upprätthållande av radioförbindelser.

Vid vidtagande av de åtgärder som anges i styckena 3 och 4 skall varje stat följa allmänt godtagna internationella regler, förfaranden och praxis.

Enligt *stycke 6* kan en stat, som har uppenbara skäl att tro att behörig jurisdiktion och kontroll över ett fartyg inte har utövats, rapportera detta till flaggstaten. Vid mottagandet av en sådan rapport skall flaggstaten undersöka saken och vidta nödvändiga åtgärder för att avhjälpa situationen.

Stycke 7 ålägger flaggstaten att utreda varje sjöolycka som inträffat på dess fartyg. Denna skyldighet gäller särskilt om olyckan har medfört förlust av människoliv eller allvarlig skada på medborgare i en annan stat eller allvarlig skada på fartyg eller annan egendom som tillhör en annan stat eller på den marina miljön. Flaggstaten och den andra staten skall vid behov samarbeta vid utredningen.

De arrangemang som tillämpas i Finland, enligt vilka en olycka undersöks genom sjöförklaringsförfarande enligt sjölagen (674/94) eller av en av trafikministeriet tillsatt undersökningskommission eller, vid stora olyckor, av en undersökningskommission enligt lagen om undersökning av storolyckor (373/85), uppfyller kraven enligt *stycke 7*.

Enligt *artikel 95* är örlogsfartyg på det fria havet endast underkastade flaggstatens jurisdiktion. Örlogsfartygen är så nära förknippade med staters suveränitet att en annan stats åtgärder härvidlag gentemot ett örlogsfartyg betraktas som brott mot flaggstatens suveränitet. Immunitetsskyddet gäller såväl den verkställande som den dömande makten. Däremot innebär den inte att örlogsfartyg inte är skyldiga att iakttä t.ex. de allmänna reglerna om sjöfartssäkerhet, även om undantagsbestämmelser ofta tillämpas också i fråga om dessa.

Enligt *artikel 96* skall också andra fartyg som ägs eller drivs av en stat och uteslutande utnyttjas i icke-kommersiellt syfte på det fria havet vara underkastade endast flaggstatens jurisdiktion. Dyliga fartyg kan förutom polis- och tullfartyg samt kustbevakningsfartyg vara t.ex. statliga fartyg som används som sjukhus, fartyg som används vid kartläggning i samband med oceanografisk verksamhet samt fartyg som används för utbildning och vid muddring.

Kommersiella fartyg som ägs eller drivs av en stat anses däremot inte enligt allmänt vedertagna praxis omfattas av immuniteten.

Enligt *artikel 97 stycke 1* får, i händelse av kollision eller annan navigeringsincident på det fria havet, straffrättsligt eller disciplinärt förfarande mot en befälhavare eller en person i tjänst på ett fartyg endast inledas av myndigheterna i flaggstaten eller i den stat där personen är medborgare.

En i praktiken betydande faktor som begränsar andra staters än flaggstatens straffrättsliga jurisdiktion är bestämmelsen i *stycke 3*, enligt vilken endast flaggstatens myndigheter har rätt att i dessa fall förordna om beslag, kvarstad eller liknande åtgärd beträffande fartyg. Bestämmelsen skall beaktas vid tillämpning av 18 kap. 12 § 2 mom. sjölagen (674/94), enligt vilket sjöfartsverket får förordna att sjöförklaring skall hållas, om verket anser att utredning av en händelse som har inträffat i samband med ett utländskt fartygs drift är nödvändig från sjösäkerhetssynpunkt och fartyget befinner sig i finsk hamn.

I disciplinära frågor skall enligt *stycke 2* endast den stat som har utfärdat sjökaptensbrev, behörighetsbevis eller tillståndsbevis ha rätt att efter behörigt rättsligt förfarande återkalla sådana bevis och tillstånd, även om innehavaren inte är medborgare i den stat som utfärdat dessa.

Enligt *artikel 98 stycke 1* skall varje stat kräva att befälhavare på fartyg som för dess flagg bistår varje person som anträffas på havet och befinner sig i sjönöd, och så snabbt som möjligt vidtar åtgärder för att rädda personer som råkat i sjönöd. Befälhavare skall också åläggas att efter kollision bistå det andra fartyget, dess besättning och passagerare och, där så är möjligt, meddela det andra fartyget namnet på sitt eget fartyg, dess hemort samt närmaste hamn som fartyget avser anlöpa. Befälhavaren är skyldig att vidta dessa åtgärder endast i den mån så är möjligt utan allvarlig fara för det egna fartyget, dess besättning eller passagerare.

Varje kuststat skall enligt *stycke 2* främja inrättandet, driften och upprätthållandet av en ändamålsenlig och effektiv sjöräddningstjänst för tryggheten av säkerheten på och över havet samt, när omständigheterna så kräver, för detta ändamål samarbeta med grannstaterna.

Skyldigheten att lämna bistånd kan enligt

artikel 18 stycke 2 och artikel 58 stycke 2 anses gälla också andra havsområden än det fria havet.

Artikel 99 ålägger varje stat att vidta effektiva åtgärder för att förhindra och bestraffa transport av slavar på fartyg som har rätt att föra dess flagg samt för att förhindra olagligt nyttjande av dess flagg för sådant ändamål. En slav som tar sin tillflykt till något fartyg skall därigenom vara fri, oberoende av fartygets flagg.

Motsvarande bestämmelser finns i ett stort antal särskilda avtal, såsom i den i Bryssel år 1890 ingångna konventionen angående undertryckande av slaveri (Acte général pour amener la suppression de la traite des esclaves), konventionen angående slaveriet och protokollet angående ändring av den (FördrS 27/27 och 8/54) samt i tilläggskonventionen till den angående undertryckande av slaveri, slavhandel samt med slaveri jämförbara institutioner och sedvänjor (FördrS 17/59). Dessa konventioner medför dock inte rätt enligt artikel 110 stycke 1 punkt b i havsrättskonventionen att borda fartyget i sådana fall när man misstänker att på fartyget bedrivs slavhandel.

Enligt 25 kap. (578/95) 3 § 1 mom. 3 punkten strafflagen skall den som transporterar slavar eller bedriver handel med slavar dömas för människorov, om gärningen bedömd som en helhet är grov. Också 16 kap. 19 § kan bli tillämplig.

Artiklarna 100—107 hänför sig till bekämpning av sjöröveri. Enligt *artikel 100* skall alla stater i största möjliga utsträckning samarbeta för att bekämpa sjöröveri. Samarbetsskyldigheten gäller på det fria havet och på andra platser utanför staternas jurisdiktionsområde och täcker sjöröveri i dess internationella bemärkelse. Eventuella avvikande folkrättsliga definitioner saknar betydelse med tanke på såväl samarbetsskyldigheten som övriga internationella förpliktelser som gäller sjöröveri.

Artikel 101 innehåller en internationell definition av sjöröveri. Enligt den kan sjöröveri bedrivs antingen av besättning eller passagerare på privat fartyg eller luftfartyg och vara riktat såväl mot fartyget eller luftfartyget som mot personer eller egendom ombord på det. Sjøröveriet behöver inte omfattas plundring, utan som sjöröveri kan betraktas också olagliga våldshandlingar och kvarhållande som begåtts för privata ändamål. Övriga våldshandlingar behandlas i den år 1988 ingångna kon-

ventionen gällande förbud mot olagliga handlingar som riktar sig mot sjöfartssäkerheten (Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation). Handlingen kan äga rum på det fria havet eller på ett område som inte omfattas av någon stats jurisdiktion.

Också frivilligt deltagande i ett piratfartygs eller piratluftfartygs verksamhet liksom även anstiftan till eller uppsåtlig medhjälp till sådant deltagande eller sådan verksamhet betraktas som sjöröveri enligt artikeln.

Sjöröveri som begås av örlogsfartyg, statsfartyg eller statsluftfartyg vars besättning har gjort myteri är enligt *artikel 102* likställt med motsvarande handlingar som begås av privat fartyg eller luftfartyg.

Artikel 103 innehåller en definition av piratfartyg och piratluftfartyg som motsvarar vad som sagts ovan. Definitionen täcker både fartyg och luftfartyg som redan har nyttjats för sjöröveri och fartyg och luftfartyg som de personer som har den huvudsakliga kontrollen har för avsikt att nyttja för detta ändamål.

Enligt *artikel 104* får ett fartyg eller ett luftfartyg behålla sin nationalitet, även om det har blivit ett piratfartyg. Bibehållandet eller förlusten av nationalitet regleras av lagarna i flagg- eller registreringsstaten.

Enligt *artikel 105* får varje stat uppbringa piratfartyg eller piratluftfartyg eller fartyg eller luftfartyg som tagits genom sjöröveri och befinner sig under kontroll av pirater samt gripa de personer och ta i beslag den egendom som finns ombord på fartyget eller luftfartyget. Denna rättighet kan endast tillämpas på det fria havet eller på annan plats utanför någon stats jurisdiktion. På basis av artikel 58 torde detta även bli tillämpligt på den ekonomiska zonen. Domstol i den stat som förordnat om åtgärden bestämmer på basis av nationell lagstiftning om straffpåföljderna och även om fartyget och den beslagtagna egendomen samt om vilka åtgärder som skall vidtas i fråga om fartyg, luftfartyg eller egendom, dock med beaktande av de rättigheter som tillkommer tredje man som handlat i god tro.

Då fartyg eller luftfartyg som misstänks för sjöröveri har uppbringats utan tillräckliga skäl, skall den stat som verkställt åtgärden enligt *artikel 106* vara ansvarig för varje på grund därav uppkommen förlust eller skada gentemot flagg- eller registreringsstaten.

Enligt *artikel 107* får uppbringning på grund

av sjöröveri endast verkställas av örlogsfartyg eller militärt luftfartyg eller av andra fartyg eller luftfartyg som är tydligt identifierbara såsom varande i statlig tjänst och bemyndigande därtill. I artikeln definieras inte närmare vad som avses med andra fartyg, men uttrycket kan i detta sammanhang anses avse sådana fartyg och luftfartyg som har rätt till lagskipningsåtgärder, såsom polis- eller tullfartyg och kustbevakningsfartyg, och som inte omfattas av definitionen av örlogsfartyg.

I *artikel 108 stycke 1* åläggs alla stater att samarbeta för att stoppa olaga handel med narkotika och psykotropa ämnen, vilken bedrivs av fartyg på det fria havet i strid med internationella konventioner. Närmare bestämmelser om saken finns i 1961 års allmänna narkotikakonvention och i protokollet rörande ändringar i den (FördrS 43/65, 23/67, 42/75, 35/80, 65/81 och 69/86), i konventionen angående psykotropa ämnen (FördrS 60/76, 50/79, 63/80 och 70/86) samt i Förenade Nationernas konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen (FördrS 44/94) och i ett avtal av den 31 januari 1995 av Europarådet angående olaglig handel till sjöss, som gäller genomförande av artikel 17 i denna konvention (Agreement on Illicit Traffic by Sea, Implementing Article 17 of the United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotics Drugs and Psychotropic Substances). Definitionerna i dessa konventioner har relevans också vid tolkningen av artikel 108.

Varje stat som har skälig anledning att tro att ett fartyg som för dess flagg ägnar sig åt olaga handel med narkotika eller psykotropa ämnen, kan enligt *stycke 2* begära andra staters medverkan för att stoppa sådan handel.

Artikel 109 stycke 1 ålägger alla stater att samarbeta för att stoppa otillåten utsändning från det fria havet. Otillåten utsändning definieras enligt *stycke 2* som utsändning från ett fartyg eller en anläggning på det fria havet av radio- eller televisionssändningar, som i strid med internationella bestämmelser är avsedda att mottas av allmänheten, dock med undantag av utsändning av nödsignaler.

Enligt *stycke 3* får en person som ägnar sig åt otillåten utsändning lagföras förutom vid domstol i fartygets flaggstat och i anläggningens registreringsstat även vid domstol i den stat där personen är medborgare och en stat där sändningarna kan mottas eller där tillåtna radioförbindelser störs.

Motsvarande stadganden om laga domstol finns för Finlands del i lagen om bestraffning av rundradioverksamhet på öppna havet (400/62).

En stat som har jurisdiktion enligt stycke 3 får på det fria havet gripa varje person eller förordna om kvarstad beträffande varje fartyg som ägnar sig åt otillåten radiosändning samt ta sändarutrustningen i beslag. Vid tillgripandet av sådana tvångsmedel skall bestämmelserna om rätt till undersökning enligt artikel 110 följas.

Såsom konstaterats tidigare kan i allmänhet endast en flaggstat själv på basis av sin exklusiva jurisdiktion preja sina fartyg på det fria havet. Förutom på basis av ett särskilt avtal kan ett örlogsfartyg dock enligt *artikel 110* undersöka ett utländskt fartyg på det fria havet, om det finns skälig anledning att misstänka att fartyget används för sjöroveri eller slavhandel eller att det används för otillåten utsändning, och örlogsfartygets flaggstat har jurisdiktion enligt artikel 109, eller att fartyget saknar nationalitet eller i själva verket har samma nationalitet som örlogsfartyget. Rätten till undersökning gäller inte utländska fartyg med rättslig immunitet.

Av *stycke 2* framgår att rätten till undersökning omfattar såväl rätt att borda fartyget som regelrätt undersökning. Örlogsfartyget får undersöka om fartyget har rätt till den flagg som det för. Fartyget kan sända en båt, under befäl av en officer, till det misstänkta fartyget för att granska dokumenten. Om misstanke kvarstår efter det att dokumenten granskats, får örlogsfartyget företa en ytterligare undersökning ombord på fartyget. Undersökningen måste utföras med största hänsyn.

Stycke 3 innehåller bestämmelser om skyldighet att betala ersättning för varje uppkommen förlust eller skada, om misstankarna visar sig vara ogrundade och om det bordade fartyget inte har begått någon handling som ger fog för misstankarna. Denna ersättningskyldighet är inte beroende av om det när undersökningen inleddes skall anses ha funnits skälig anledning att misstänka fartyget.

Undersökningen kan enligt *styckena 4 och 5* företas också av militära luftfartyg och behörigen bemyndigade fartyg eller luftfartyg som är tydligt identifierbara såsom varande i statlig tjänst.

I *artikel 111* bestäms om rätten till "omedelbart förföljande". Enligt *stycke 1* har kuststa-

ten rätt att tillgripa omedelbart förföljande, då dess behöriga myndigheter har goda skäl att tro att ett utländskt fartyg har brutit mot denna stats lagar och andra författningar. Sådant förföljande måste påbörjas då det ifrågavarande fartyget befinner sig i den förföljande statens inre vatten, arkipelagvatten, territorialhav eller angränsande zon. Om fartyget befinner sig i en angränsande zon, förutsätts dessutom att de rättigheter har kränkts för vilkas skyddande zonen har upprättats. Enligt *stycke 2* gäller rätten till omedelbart förföljande i tillämpliga delar också vid överträdelser i den ekonomiska zonen eller på kontinentalsockeln av kuststatens lagar som i enlighet med konventionen är tillämpliga på den ekonomiska zonen eller kontinentalsockeln. Rätten till omedelbart förföljande omfattar rätt att stoppa och vid behov uppbringa fartyget samt att eskortera det till hamn för närmare utredning.

Enligt *stycke 4* får förföljandet inte påbörjas förrän synlig eller hörbar stoppsignal har utsänts från ett avstånd varifrån den kan ses eller höras av det utländska fartyget. Det fartyg eller luftfartyg som ger order om att stanna skall således befinna sig i det misstänkta fartygets närhet, men det behöver inte vara i den zon där överträdelserna har skett.

Det omedelbara förföljandet skall vara oavbrutet. Om förföljelsen avbryts kan den inte fortsätta. Förföljandet kan dock fortsättas av något annat fartyg eller luftfartyg än det som inlett det utan att förföljandet anses bli avbrutet. Förföljandet kan äga rum inom en annan stats ekonomiska zon, men det skall enligt *stycke 3* upphöra genast när det förföljda fartyget kommer in på sitt eget lands eller tredje lands territorialhav.

Rätten till omedelbart förföljande kan enligt *stycke 5* endast utövas av örlogsfartyg eller militära luftfartyg eller av andra fartyg eller luftfartyg som tydligt kan identifieras såsom varande i statens tjänst och bemyndigade därtill. *Stycke 6 punkt b* innehåller särskilda bestämmelser om omedelbart förföljande som utförs av luftfartyg.

Om ett fartyg har stoppats eller uppbringats utanför territorialhavet under omständigheter som inte berättigar till utövande av rätten till omedelbart förföljande, skall det enligt *stycke 8* få ersättning för därigenom uppkommen förlust eller skada.

Artikel 112 preciserar artikel 87 stycke 1 punkt c genom att där bestäms att alla stater

har rätt att lägga ut undervattenskablar och rörledningar på det fria havets botten utanför kontinentalsockeln. När kablar och rörledningar läggs ut skall på behörigt sätt hänsyn tas till redan befintliga kablar och rörledningar, och möjligheterna att reparera dem får inte försämrats.

Artikel 113 ålägger varje stat att anta de lagar och andra författningar som behövs för att straffbelägga en handling som uppsåtligen eller av vårdslöshet vållas ombord på ett fartyg som för dess flagg eller av en person som är underkastad dess jurisdiktion, och som medför brott eller skada på en undervattenskabel, rörledning eller högspanningskabel i det fria havet. Också en handling som är avsedd att leda till eller som kan framkalla fara för sådant brott eller sådan skada skall vara straffbar. Bestämmelsen gäller dock inte om brottet eller skadan har vållats av personer som, efter att ha vidtagit alla nödvändiga försiktighetsåtgärder för att undvika sådant brott eller sådan skada, handlade i den vållovliga avsikten att rädda sina liv eller fartyg.

Den finländska strafflagen tillämpas på brott som begåtts av finska medborgare och utlänningar som är stadigvarande bosatta i Finland också när brottet har begåtts utanför landets gränser. Den tillämpas också på sådana brott som begåtts av en utlänning ombord på ett finskt fartyg eller på ett område där inget lands lagar gäller.

Uppsåtligt vållande av brott eller skada på en kabel eller rörledning är straffbart såsom skadegörelsebrott enligt 35 kap. (769/90) strafflagen och brott på en telekommunikationskabel också såsom störande av post- och teletrafik enligt 38 kap. (769/90) strafflagen samt eventuellt också såsom sabotage enligt 34 kap. (578/95) 1 § strafflagen. Av oaktsamhet orsakat brott eller dito skada på en kabel eller vissa andra sådana undervattensledningar är straffbart med stöd av 2 § lagen om skydd för vissa undervattensledningar (145/65).

Enligt bestämmelsen om underlåtenhet att iaktta gott sjömansskap i 20 kap. 2 § sjölagen skall den som på ett fartyg fullgör en uppgift av väsentlig betydelse för säkerheten till sjöss straffas, om han försummar att utföra det som han för undvikande av en sjöolycka är skyldig att utföra som en god sjöman. Stadgandet torde även lämpa sig för sådana handlingar som sannolikt leder till att en undervattenska-

bel eller rörledning bryts sönder eller skadas och detta sker uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Omnämmandet i artikel 113 om att också sådana handlingar skall straffbeläggas som är avsedda att leda till brott eller skada på en undervattenskabel eller rörledning, syftar på uppsåtligt försök till sådan skada. Enligt finländsk lagstiftning är försök till skadegörelse eller störande av post- och teletrafik inte straffbart. Inte heller försök till sådant brott som avses i lagen om skydd för vissa undervattensledningar är straffbart. Dylikt förfarande kan dock strida mot kravet på gott sjömansskap i syfte att förhindra sjöolyckor.

Artikel 114 ålägger varje stat att anta de lagar och andra författningar som behövs för att personer under dess jurisdiktion vilka är ägare till en undervattenskabel eller rörledning i det fria havet skall stå för reparationskostnaderna, om de vid utläggning eller reparation av denna kabel eller rörledning förorsakar brott eller skada på en annan kabel eller rörledning. Enligt artikel 79 stycke 5 skall tillbörlig hänsyn då tas till befintliga kablar eller rörledningar. Inget ersättningsansvar uppkommer om tillbörlig försiktighet har iakttagits.

Om motsvarande ersättningskyldighet stadgas i 3 § lagen om skydd för vissa undervattensledningar (145/65).

Artikel 115 ålägger vidare varje stat att anta de lagar och andra författningar som behövs för att säkerställa att fartygsägare som kan bevisa att de har offrat ankare, nät eller annat fiskeredskap för att undvika skada på undervattenskabel eller rörledning erhåller ersättning av ägaren till kabeln eller rörledningen. Detta förutsatt att fartygsägaren på förhand har vidtagit alla rimliga försiktighetsåtgärder.

Om motsvarande ersättningskyldighet stadgas i 4 § lagen om skydd för vissa undervattensledningar (145/65).

KAPITEL 2 BEVARANDE OCH FÖR- VALTNING AV DE LEVAN- DE TILLGÅNGARNA I DET FRIA HAVET

Artikel 116 preciserar artikel 87 stycke 1 punkt e genom att den ger alla stater rätt att med vissa begränsningar låta sina medborgare bedriva fiske på det fria havet. Vid utövandet av rätten att bedriva fiske skall beaktas bestämmelserna i artikeln enligt vilka utgångs-

punkten är att havet, med tanke på bevarande och förvaltning av de levande tillgångarna, är en enhetlig helhet, trots att havsrätten delar upp det i olika jurisdiktionsområden. I synnerhet gäller detta vissa fiskbestånd som vandrar mellan den ekonomiska zonen och det fria havet.

Enligt *punkt a* i artikeln skall vid utövan det av rätten att bedriva fiske beaktas staternas fördragsenliga förpliktelser. Enligt *punkt b* i artikeln skall dessutom beaktas kuststaternas rättigheter och skyldigheter samt deras intressen varom stadgas bl.a. i artikel 63 stycke 2 och artiklarna 64—67. Dessutom skall fiske bedrivas i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 117—120.

Artikel 117 ålägger staterna att själva eller i samarbete med andra stater vidta de åtgärder, med avseende på sina medborgare, som behövs för att bevara de levande tillgångarna i det fria havet.

Enligt *artikel 118* skall staterna samarbeta med varandra för att bevara och förvalta de levande tillgångarna i det fria havet. Artikeln motsvarar den princip som t.ex. FN:s internationella domstol år 1974 fastställde i fisketvisten mellan Storbritannien och Förbundsrepubliken Tyskland mot Island. Enligt den förut-sätter internationell havsrätt skyldighet för staterna att behörigen beakta varandras rättigheter och behov så att naturtillgångarna kan bevaras för allas bästa (ICJ Reports 1974, s. 31 och 200).

Stater vars medborgare nyttjar samma tillgångar eller olika tillgångar inom samma område skall inleda förhandlingar i syfte att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bevara dessa tillgångar.

Staterna skall också, då så är lämpligt, samarbeta för att upprätta subregionala eller regionala fiskeriorganisationer med tanke på bevarandet av de levande tillgångarna.

I *artikel 119* fastställs närmare i vilket syfte staterna skall vidta åtgärder för att bevara tillgångarna och vad de skall beakta härvid. Artikeln skall läsas tillsammans med artiklarna 117 och 118. Styckena 1 och 2 är nästan identiska med artikel 61 styckena 3, 4 och 5 om kuststaters åtgärder inom den ekonomiska zonen. Eftersom målen och grunderna för regleringen av fisket är desamma inom bägge områdena, är en koordinering av åtgärderna möjlig.

Artikeln ålägger staterna att vid fastställande

av den tillåtna fångsten och andra åtgärder för att bevara de levande tillgångarna i det fria havet iakttas grunderna enligt *stycke 1 punkterna a och b*. Syftet med åtgärderna är att bestånd av nyttjade arter skall kunna bibehållas på eller återställas till nivåer som ger största hållbara avkastning med hänsyn till relevanta miljöfaktorer och ekonomiska faktorer. Dessutom skall hänsyn tas till fiskerimönstret, beståndens ömsesidiga beroende samt allmänt rekommenderade internationella miniminormer. Staterna skall också beakta verkningarna på de arter som är förbudna med, eller beroende av, nyttjade arter i syfte att bibehålla bestånd av sådana förbundna eller beroende arter på, eller återställa dessa bestånd till, nivåer som ligger över de nivåer på vilka deras förnyelse allvarligt hotas. Staterna skall grunda sina åtgärder på bästa tillgängliga information.

Enligt *stycke 2* skall de berörda staterna regelbundet lämna och utbyta tillgängliga uppgifter om bevarandet av fiskbestånd genom de härför mest lämpade behöriga internationella organisationerna.

Enligt *stycke 3* får åtgärder för bevarande och deras genomförande varken formellt eller faktiskt diskriminera fiskare i någon stat.

Enligt *artikel 120* äger artikel 65 också tillämpning på bevarande och förvaltning av havsdäggdjur i det fria havet. Bestämmelsen gäller huvudsakligen valar och delfiner, eftersom de flesta andra havsdäggdjuren i allmänhet förekommer inom gränserna för den ekonomiska zonen.

DEL VIII RÄTTSDNING FÖR ÖAR

Stycke 1 i artikel 121 definierar en ö som ett av naturen bildat landområde, som är omgivet av vatten och som förblir ovan vatten vid flod. Denna definition motsvarar stycke 1 i artikel 10 i 1958 års konvention om territorialhav och tilläggszon (FördrS 6—7/65). I likhet med landterritorier kan också öar ha territorialhav, angränsande zon, ekonomisk zon och kontinentalsockel. Nytt i jämförelse med 1958 års konvention är dock *stycke 3* i artikeln, enligt vilken klippor, på vilka människor inte kan vara bosatta eller som inte kan ha eget näringsliv, inte kan ha vare sig ekonomisk zon eller kontinentalsockel.

DEL IX SLUTNA ELLER HALVSLUTNA HAV

Del IX i konventionen gäller geografiskt "slutna" havsområden. Några särskilda bestämmelser om dylika områden ingick inte i 1958 års havsrättskonventioner. Avsikten var att vid regleringen av nyttjandet av områdena beakta områdenas särdrag och -behov. Bestämmelserna i konventionen är dock till denna del av allmän karaktär.

I *artikel 122* definieras slutna och halvslutna hav. Med dessa avses å ena sidan ett hav som omges av flera stater och förbinds med ett annat hav genom ett trångt utlopp och å andra sidan sådana begränsade hav som helt eller huvudsakligen utgörs av två eller flera kuststaters territorialhav och ekonomiska zoner. Den förstnämnda avser t.ex. Östersjön och Medelhavet, den sistnämnda t.ex. Nordsjön.

Enligt *artikel 123* skall stater som gränsar till slutna eller halvslutna hav samarbeta med varandra när de utövar sina rättigheter och fullgör sina skyldigheter enligt konventionen. Staterna uppmanas att direkt eller genom regionala organisationer försöka samordna utnyttjandet av de levande tillgångarna i havet, bevarandet av den marina miljön och den vetenskapliga forskningen samt att när så är lämpligt anmoda andra intresserade stater eller internationella organisationer att samarbeta med dem vid genomförandet av bestämmelserna i artikeln.

DEL X KUSTLÖSA STATERS RÄTT TILL TILLTRÄDE TILL OCH FRÅN HAVET SAMT TRANSITFRIHET

Enligt artikel 3 i 1958 års konvention om det öppna havet (FördrS 6—7/65) skall kustlösa stater ha fritt tillträde till havet. En särskild överenskommelse om genomfarten skall dock ingås mellan de kustlösa staterna och transitstaterna. I del X i havsrättskonventionen garanteras en kustlös stat uttrycklig rätt till tillträde till och från havet för utövande av sina rättigheter enligt konventionen. En överenskommelse skall dock alltså ingås med transitstaterna. Över 40 av världens stater är kustlösa.

Rättigheter för kustlösa eller andra geografiskt missgynnade stater behandlas även i andra delar av konventionen (särskilt artiklarna

69—71, 160, 161, 254, 266, 269 och 272). Många av artiklarna förutsätter att uppmärksamhet fästs vid de särskilda behov som dylika stater har. Med avseende på del V om den ekonomiska zonen definieras i stycke 2 i artikel 70 en geografiskt missgynnad stat som en stat som inte kan kräva en egen ekonomisk zon eller vars geografiska läge gör dem beroende av utnyttjandet av de levande tillgångarna i andra staters ekonomiska zoner i regionen.

I *artikel 124* definieras kustlös stat som en stat som inte har någon havskust och transitstat som en stat med eller utan havskust, som ligger mellan en kustlös stat och havet och över vars territorium transittrafik äger rum.

Artikel 125 innehåller bestämmelser om en kustlös stats och en transitstats rättigheter och skyldigheter. Kustlösa stater skall ha rätt till tillträde till och från havet för att kunna utöva de rättigheter som fastställs i konventionen, bl.a. rättigheter som rör det fria havets frihet och mänsklighetens gemensamma arvedel. Den kustlösa staten och transitstaten skall komma överens om villkoren för genomfarten.

I *artikel 126* föreskrivs att konventionens bestämmelser och särskilda överenskommelser, vilka fastställer de kustlösa staternas rättigheter och lätnader på grund av deras speciella geografiska läge, är undantagna från tillämpningen av mest gynnad nationsklausulen.

I *artikel 127* regleras tull- och skattefrågor.

För att underlätta transittrafiken kan enligt *artiklarna 128 och 129* överenskommelser ingås om frizoner eller andra tullanordningar i transitstaternas införselhamnar och utförselhamnar samt om samarbete vid anläggning och förbättring av transportmedel.

I *artiklarna 130—132* behandlas åtgärder för att undvika eller avhjälpa förseningar eller andra svårigheter av teknisk natur i transittrafik, bestäms om lika behandling i hamnar samt ges berörda stater frihet att överenskomma om mera vittgående lätnader än de som föreskrivs i konventionen.

DEL XI OMRÅDET

Under åren efter andra världskriget ledde den tekniska utvecklingen till att staterna intresserade sig för att utnyttja tillgångar på havsbotten på ett allt större avstånd från kusten. Till en början gällde intresset kontinen-

talsockeln men utsträckte sig senare till den djupa havsbotten utanför den.

År 1967 föreslog Maltas FN-ambassadör, Arvid Pardo, vid FN:s generalförsamling att den djupa havsbotten och dess tillgångar skall definieras som mänsklighetens gemensamma arvedel ("common heritage of mankind"). Denna tanke fick bred anslutning, och år 1970 godkände FN:s generalförsamling en principiell deklaration (resolution 2749 (XXV) 17.12.1970). Enligt denna resolution utgör havsbotten och dennas underlag utanför gränserna för nationell jurisdiktion samt tillgångarna däri mänsklighetens gemensamma arvedel. På denna grundval formulerade FN:s tredje havsrättskonferens (1973—1982) ett regelverk som gäller den djupa havsbotten och det internationella systemet för förvaltning av den och som ingår i konventionens del XI samt i bilagorna III och IV.

Regelverket om den djupa havsbotten omfattar den del av havsbotten som inte ligger under nationell jurisdiktion. Denna del av havsbotten och dess underlag benämns området. Avgränsningen av området och av kontinentalsockeln under nationell jurisdiktion företas av de enskilda kuststaterna enligt närmare bestämmelser i del VI i konventionen och enligt rekommendationer av den kommission som behandlar avgränsningen.

Tillgångarna i området förvaltas av ett särskilt internationellt organ, den internationella havsbottenmyndigheten (nedan myndigheten), som särskilt upprättas genom konventionen för detta ändamål. Myndigheten kan bevilja rättigheter för forskning och utnyttjande av områdets tillgångar, och myndigheten kan själv delta i denna verksamhet genom ett företag som bildas för detta ändamål. Det ankommer bl.a. på myndigheten att fastställa de regler, föreskrifter och förfaranden som skall gälla vid forskning och utnyttjande av områdets tillgångar och att övervaka att konventionens bestämmelser och av myndigheten fastställda regler, föreskrifter och förfaranden iakttas.

I del XI i konventionen och i bilagorna III och IV fastställs myndighetens och företagets organisation, uppgifter och befogenheter samt de rättigheter och förpliktelser, som åvilar de konventionsstater, deras statsföretag jämte privata företag och enskilda personer, som deltar i verksamheten inom området. Det förutsätts vidare, att det upprättas ett särskilt organ för biliggande av tvister, den internationella havs-

rättsdomstolens avdelning för havsbottenvisiter. Detta organ har jurisdiktion i tvister angående verksamheten i området.

Utformningen av det regelverk som fastställdes i del XI i konventionen och i bilagorna III och IV påverkades av sådana "planekonomiska" principer som de ledande industriländerna hade svårt att acceptera. När varken USA eller Storbritannien eller Förbundsrepubliken Tyskland undertecknade konventionen på grund av problemen i anslutning till del XI försvårades genomförandet av regelverket avsevärt. Trots att över 100 stater undertecknade konventionen redan 1982 gick ratificeringen långsamt. Bland de 60 första som ratificerade konventionen fanns endast ett industriland (Island). Inte heller den förberedande kommission (1982—1994) som upprättades genom en särskild resolution I och som hade till uppgift att förbereda den internationella havsbottenorganisationen och den internationella havsrättsdomstolen, och där Storbritannien och Tyskland deltog som observatörer, kunde hitta någon lösning till den låsta situationen. Kommissionen hade inte heller befogenhet att avvika från bestämmelserna i konventionen vid utarbetandet av rekommendationer gällande havsbottenförvaltningen.

Även utvecklingsländerna blev allt mer tveksamma till ratificeringen av konventionen, inte minst inför utsikten att de ensamma skulle bära kostnaderna för framtida organ utan bidrag från industriländerna. Samtidigt minskade alla parter intresse för utnyttjandet av havsbotten i och med att de kommersiella utsikterna för den försvagades. Först i och med planekonomiernas fall i Östeuropa och uppsvinget för ett marknadsorienterat tänkesätt bland utvecklingsländerna skapades vid övergången till ett nytt årtionde förutsättningar för en omvärdering av havsbottenförvaltningen. Den påskyndades också av att konventionen var nära att uppnå erforderligt antal (60) ratifikationer (eller anslutningar till konventionen) för ikraftträdande.

Mot bakgrund av den allvarliga situation som hotade konventionens framtid, tog FN:s generalsekreterare 1990 initiativet att kalla till informella konsultationer om konventionens regelverk rörande den djupa havsbottens rättsliga ställning. Dessa begränsades först till de mest centrala staterna. Även USA, som inte deltagit som observatör i den förberedande kommissionen, kom nu med i förhandlingarna,

som år 1992 öppnades för alla intresserade stater. Även Finland deltog i förhandlingsrundan, under vilken sammanträden hölls sammanlagt nio gånger.

Under konsultationsprocessen, den 16 november 1993, deponerade Guyana det sextionde ratifikationsinstrumentet hos FN:s generalsekreterare. Efter Guyanas ratifikation stod det klart att konventionen enligt dess regler skulle träda i kraft den 16 november 1994 och därför ökade pressen att uppnå den kompromiss, som skulle göra det möjligt för industriländerna att ratificera konventionen. Samtidigt var det viktigt att ta hänsyn till de staters intressen som redan hade ratificerat konventionen. Med tanke på slutresultatet var det avgörande att USA deltog mera aktivt än tidigare i förhandlingarna när president Clintons mandatperiod började. Avtalet om genomförande av del XI i konventionen (nedan genomförandeavtalet) färdigställdes våren 1994 och det godkändes vid FN:s 48:e generalförsamling den 28 juli 1994. Totalt 121 länder röstade för, bland dem medlemsstaterna i EU och de nordiska länderna. Ingen stat röstade emot godkännandet av genomförandeavtalet, men sju länder avstod, häribland Ryssland som redan i generaldebatten hade uttryckt sitt beklagande över att inte kunna stödja godkännandet av avtalet på grund av dess "ofullkomligheter". Ryssland har dock senare undertecknat genomförandeavtalet.

Finland skrev under avtalet med förbehåll för ratifikation, då det öppnades för undertecknande den 29 juli 1994. Vid detta tillfälle undertecknade allt som allt 41 stater, därav 22 industriländer, inklusive USA och samtliga medlemsstater i EU samt kommissionens representant på EG:s vägnar.

Texten i genomförandeavtalet utgör en acceptabel kompromiss för båda sidor, dvs. å ena sidan de utvecklingsländer som i princip fasthåller konventionens bestämmelser och å andra sidan de industriländer, som önskar ett mera pragmatiskt, marknadsekonomiskt orienterat regelverk. Utgångspunkten för systemet är alljämt principen om mänsklighetens gemensamma arvedel. Ett avgörande argument för kompromissen var den globala förstärkningen av marknadsekonomin. Utvinningen av havsbottens tillgångar väntas inte heller bli tekniskt eller ekonomiskt genomförbar förrän om åtskilliga årtionden och den blir knappast så lönsam som man antog 1982.

Avsikten med den uppnådda kompromissen var att säkra att de industrialiserade länderna, speciellt USA, Storbritannien och Tyskland, ratificerade eller tillträdde konventionen. Tyskland har redan anslutit sig till konventionen.

Även från finsk synpunkt har det varit avgörande att konventionen och genomförandeavtalet ratificeras i så stor omfattning som möjligt. Endast då kan man säkra en enhetlig rättsordning gällande olika sätt att utnyttja haven.

Konventionen och genomförandeavtalet utgör en helhet så att en ratifikation eller ett tillträde till konventionen enligt artikel 4 i genomförandeavtalet automatiskt innebär rättsligt bindande i förhållande till avtalet. En anslutning till endast avtalet är utesluten.

Avtalet utgörs av två delar, dels ett proceduravsnitt med allmänna bestämmelser om anslutning, dels en bilaga innehållande reglerna för genomförande av konventionens del XI.

I proceduravsnittet beaktas behoven hos såväl stater som redan ratificerat konventionen som andra stater liksom också att den tid som behövs för ratifikation är mycket lång i vissa länder. Samtidigt har man försökt säkerställa att alla stater tillämpar del XI i konventionen på samma sätt från början. Genomförandeavtalet ger därför en möjlighet att binda sig till avtalet på olika sätt. Genomförandeavtalet träder i kraft när det ratificerats eller tillträtts av 40 stater, förutsatt att det bland de ratificerande länderna finns ett närmare definierat antal industriländer.

Avtalet innehåller även en bestämmelse om provisorisk tillämpning av det. Enligt artikel 7 i avtalet blir en stat förpliktad till provisorisk tillämpning av avtalet genom att rösta för godkännande av avtalet eller genom att underteckna det, om staten i fråga inte samtidigt skriftligen meddelar FN:s generalsekreterare, att de inte avser tillämpa avtalet provisoriskt. Bestämmelsen om provisorisk tillämpning infördes som en följd av att avtalet utgör en integrerad del av konventionen och därför bör kunna tas i användning alltifrån dennas ikraftträdande. Vidare fanns det en utbredd önskan om att ge i synnerhet industriländer möjlighet att på provisorisk bas inträda i myndigheten, med därav följande rättigheter och förpliktelser, intill dess att dessa länder har genomfört sin ratifikationsprocedur. Provisorisk tillämpning kan maximalt utsträckas till fyra år efter konventionens ikraftträdande den 16 november

1994, dvs. till den 16 november 1998. Finland deltar i den provisoriska tillämpningen av genomförandeavtalet.

EG är i egenskap av internationell organisation medsignatär av konventionen och genomförandeavtalet och har avgivit en förklaring i enlighet med bilaga IX till konventionen om den kompetens som medlemsstaterna överför till den i vissa ärenden som konventionen avser. Enligt artikel 3 och 8 kan EG på samma grunder ansluta sig till avtalet även i sådana ärenden där den har kompetens och som är särskilt viktiga med tanke på de handelspolitiska bestämmelserna i del XI som ansluter sig till produktion av råvaror (mineraler) och marknadsföring.

Genomförandeavtalets inverkan på tillämpningen av bestämmelserna i del XI i konventionen och av bilagorna III och IV behandlas i samband med motiveringen av de enskilda artiklarna.

KAPITEL 1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 133 innehåller definitioner av de i del XI centrala begreppen "tillgångar" och "mineral".

Tillämpningsområdet för del XI (och senare även genomförandeavtalet) begränsas i *artikel 134* geografiskt till att gälla området, med vilket enligt artikel 1 avses havsbotten och dennas underlag utanför gränserna för nationell jurisdiktion. Gränsen för området utanför gränserna för nationell jurisdiktion utgörs av de yttre gränserna för kuststaternas kontinentalsocklar. Kuststaterna fastställer själva dessa gränser i enlighet med bestämmelserna i konventionen och rekommendationerna av kommissionen för avgränsning av kontinentalsockeln.

I *artikel 135* preciseras definitionen av tillämpningsområdet så, att varken bestämmelserna i del XI eller rättigheter som beviljas eller utövas med stöd av dem skall påverka rättordningen för områdets överliggande vatten eller för luftrummet ovanför dessa vatten. Tillgångar i dessa hör således inte till mänsklighetens gemensamma arvedel, och detta begrepp påverkar inte rättslig status vad avser dessa vatten och detta luftrum.

Enligt konventionen kan varken myndighe-

ten eller staterna utöva suveräna rättigheter över områdets överliggande vatten eller luftrummet över dessa vatten.

KAPITEL 2 PRINCIPER GÄLLANDE FÖR OMRÅDET

Enligt *artikel 136* utgör området och dess tillgångar mänsklighetens gemensamma arvedel.

I *artikel 137* konstateras att ingen kan ta området i besittning. Också alla rättigheter till områdets tillgångar tillkommer mänskligheten i dess helhet, på vars vägnar myndigheten skall handla. Ingen stat får göra anspråk på eller utöva suveränitet eller suveräna rättigheter över någon del av området eller dess tillgångar, och inte heller får en stat eller en fysisk eller juridisk person ta någon del därav i besittning.

Äganderätten till mineral som utvunnits från området får däremot överlåtas, och såväl stater som fysiska och juridiska personer kan bedriva verksamhet som avser dem, förutsatt att detta sker i enlighet med bestämmelserna i konventionen och genomförandeavtalet.

Myndigheten är skyldig att handla på hela mänsklighetens vägnar, och utvinningen av mineral från området skall ske i enlighet med myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden.

Konventionsstaternas uppträdande i förhållande till området är inte fritt, utan de skall enligt *artikel 138* iaktta folkrättsliga regler och beakta myndighetens rätt att reglera och övervaka verksamheten i området.

I *artikel 139* åläggs konventionsstaterna att säkerställa att verksamheter inom området, även om de bedrivs av statliga företag eller av fysiska eller juridiska personer som är medborgare eller är registrerade i konventionsstater eller faktiskt kontrolleras av dessa eller av deras medborgare, bedrivs i enlighet med del XI. Samma ansvarighet gäller också internationella organisationer beträffande den verksamhet inom området som de bedriver.

Konventionsstater och internationella organisationer åläggs (med beaktande av andra folkrättsliga regler) att ansvara för skador som beror på att de underlåter att uppfylla sina förpliktelser enligt del XI. Myndigheten ansvarar dock enligt *bilaga III artikel 22* för alla skador som den vållat i samband med utövandet av sina befogenheter och uppdrag. Kon-

ventionsstater och internationella organisationer som bedriver gemensam verksamhet skall ha solidarisk skadeståndsskyldighet.

En stat som garanterar en fysisk eller juridisk person är inte ansvarig för skador som dessa har orsakat, om ifrågavarande stat har vidtagit alla nödvändiga och lämpliga åtgärder för att säkerställa att bestämmelserna i del XI iakttas i verksamheten. Staten har dock härvid skyldighet enligt artikel 153 stycke 4 att bistå myndigheten med att säkerställa att bestämmelserna iakttas.

Konventionsstater som är medlemmar i internationella organisationer skall vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att organisationerna uppfyller sina skyldigheter i enlighet med denna artikel.

I *artikel 140* åläggs myndigheten och konventionsstaterna att utöva verksamheten i området till hela mänsklighetens bästa och att tillse att eventuella finansiella och andra ekonomiska vinster som verksamheten medför fördelas på ett rättvist sätt. Särskilt skall beaktas utvecklingsländernas intressen och behov samt de folk som inte uppnått full självständighet eller någon annan form av självstyre. I genomförandeavtalet uppställs begränsningar gällande tillämpningen av denna bestämmelse.

I *artikel 141* bestäms att området, inom ramen för konventionen, skall vara öppet för alla stater utan diskriminering. Vidare bestäms att området får användas uteslutande för fredliga ändamål. Bestämmelsen är allmänt formulerad, och den preciseras inte någon annanstans i konventionen. Den utesluter inte militär användning av området i annat än offensivt syfte. Saken diskuterades vid FN:s tredje havsrättskonferens, men man kunde inte enas om en mera ingående behandling. Däremot gäller t.ex. fördraget om förbud mot placering av kärnvapen och andra massförintelsevapen på havsbotten eller i det inre därav (FördrS 18/72) från år 1971 bl.a. djuphavsbotten.

När förekomster av resurser sträcker sig från området in över en kuststats kontinentalsockel, skall aktiviteter i området som syftar till utnyttjande av dessa resurser utföras med hänsyn till kuststatens rättigheter och legitima intressen. Den som utför sådana aktiviteter i området åläggs därför enligt *artikel 142* att samråda med den stat inom vars jurisdiktion resurserna finns. Utnyttjandet av den del av

resurserna som finns på kuststatens sockel kräver kuststatens samtycke på förhand.

Utän hinder av bestämmelserna i del XI och i genomförandeavtalet och de rättigheter som beviljas eller utövas i enlighet med dem har kuststaten rätt att vidta åtgärder enligt bestämmelserna om skydd och bevarande av den marina miljön i del XII för att skydda sitt område mot förorening, hot om förorening eller annan fara.

I *artikel 143* understryks att marinvetenskaplig forskning i området kan bedrivas uteslutande för fredliga ändamål och till hela mänsklighetens bästa. Vid forskningen skall dessutom iakttas bestämmelserna om marinvetenskaplig forskning i del XIII i konventionen.

Alla stater och behöriga internationella organisationer har enligt artikel 238 rätt att bedriva marinvetenskaplig forskning, med förbehåll för andra staters rättigheter och skyldigheter. Också myndigheten kan enligt artikel 143 bedriva marinvetenskaplig forskning rörande området och dess tillgångar och får ingå kontrakt för detta ändamål. Myndigheten åläggs att främja och underlätta bedrivandet av marinvetenskaplig forskning i området samt att sprida information om tillgängliga resultat av forskning och analys.

Konventionsstaterna skall å sin sida främja internationellt samarbete i fråga om marinvetenskaplig forskning i området bl.a. genom att delta i internationella program och genom att säkerställa att program utarbetas och att resultaten av forskningen sprids effektivt genom myndigheten eller, när så är lämpligt, genom andra internationella organisationer och kanaler. Härav framgår indirekt att konventionsstaterna kan bedriva självständig marinvetenskaplig forskning, om det inte är fråga om sådan forskning som koordineras av myndigheten, och att de efter behov själva kan distribuera forskningsresultat genom andra kanaler.

Konventionsstaterna skall se till att forskningsprogram gällande området utvecklas till gagn för utvecklingsländerna och teknologiskt mindre utvecklade länder i syfte att förbättra deras färdigheter att bedriva forskning, utbilda deras personal och myndighetens personal samt främja anställning av kvalificerad personal.

Artikel 144 innehåller specialbestämmelser om överföring av teknologi till myndigheten och utvecklingsländerna. Allmänna bestämmelser om överföring av teknologi finns i del XIV i konventionen.

I *stycke 1* åläggs myndigheten att vidta åtgärder för att förvärva teknologi och vetenskapligt kunnande om verksamheter i området samt för att stödja och främja överföring till utvecklingsländerna av teknologi och vetenskapligt kunnande.

I *stycke 2* åläggs myndigheten och konventionsstaterna dessutom att samarbeta för att stödja överföring av sådan teknologi och sådant vetenskapligt kunnande, så att företaget och alla konventionsstater kan dra nytta av det. Myndigheten och konventionsstaterna har med stöd av artikel 170 *stycke 4* dessutom en särskild förpliktelse att överföra teknologi till företaget. I de två underpunkterna till artikel 144 *stycke 2* specificeras närmare hur myndigheten och konventionsstaterna bäst kan stödja överföringen av teknologi. Det nämns särskilt att de skall underlätta möjligheterna att få tillgång till teknologi på rättvisa och rimliga villkor.

I *avsnitt 5 i bilagan* till genomförandeavtalet uppräknas en del andra principer i anslutning till överföringen av teknologi. I enlighet med dem skall man i första hand bemöda sig om att skaffa teknologi på den öppna marknaden eller genom samföretag. Om detta inte lyckas, kan myndigheten anmoda konventionsstaterna och de företagare som sponsras av dem att samarbeta om att skaffa fram teknologi. Konventionsstaterna och de företagare som sponsras av dem är i detta fall förpliktade till samarbete, dock så, att deras immateriella rättigheter tryggas. Bestämmelserna i genomförandeavtalet tryggar således de kommersiella intressena för de företag som deltar i verksamheter i området, vilket kan innebära en väsentlig begränsning i företagets och utvecklingsländernas tillgång till teknologi.

Enligt *avsnitt 5 i bilagan* till genomförandeavtalet skall bestämmelserna i konventionens *bilaga III artikel 5* vara utan verkan.

Del XII i konventionen innehåller allmänna bestämmelser om skydd och bevarande av den marina miljön. I *artikel 145* åläggs konventionsstaterna och myndigheten en särskild förpliktelse att garantera ett effektivt skydd av den marina miljön mot eventuella skadeverkningar som verksamheter i området kan medföra. Myndigheten åläggs också att anta lämpliga regler, föreskrifter och förfaranden i detta syfte. Särskilt omnämnda skyddsobjekt är kustlinjen, den ekologiska jämvikten, floran och faunan samt naturtillgångarna i området. Som

särskilda faromoment för den marina miljön omnämns borrhning, muddring, grävning, deponering av avfall samt skador orsakade av uppförande och drift eller underhåll av installationer i samband med verksamheter i området.

I *artikel 146* åläggs myndigheten att anta lämpliga bestämmelser för att säkerställa ett effektivt skydd av människoliv vid verksamhet i området.

Artikel 147 kompletterar bestämmelsen i artikel 135 vad gäller förhållandet mellan verksamhet i området och utövandet av sjöfart och annan verksamhet i den marina miljön. Verksamheterna i området skall bedrivas med tillbörlig hänsyn till andra verksamheter i den marina miljön och, på motsvarande sätt, andra verksamheter i den marina miljön med tillbörlig hänsyn till verksamheter i området.

Vad gäller anläggningar som används för utövande av verksamheter i området tillämpas bestämmelser som motsvarar bestämmelserna om aktiviteter i den ekonomiska zonen och på kontinentalsockeln i artikel 60 (och artikel 80). Det skall ges behörigt meddelande om uppförande, placering och avlägsnande av anläggningarna, fasta anordningar för att varna för deras befintlighet måste hållas i stånd och säkerhetszoner skall upprättas runt dem och förses med lämplig utmärkning. Anläggningarna får inte uppföras där de kan utgöra hinder för trafiken i farleder som har erkänts vara av väsentlig betydelse för den internationella sjöfarten eller i områden med livlig fiskeriverksamhet. Anläggningarna har inte samma rättsställning som öar. De har inte heller något eget territorialhav, och deras befintlighet påverkar inte gränserna för territorialhavet, den ekonomiska zonen eller kontinentalsockeln. Anläggningarna får uppföras, placeras och avlägsnas endast i enlighet med myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden.

Artikel 148 innehåller en avsiktsförklaring om att främja utvecklingsländernas möjligheter till ett effektivt deltagande i verksamheter i området. Särskilt skall de kustlösa och annars geografiskt missgynnade utvecklingsländernas intressen beaktas så, att dessa länder kan överbrygga hinder som uppkommit till följd av deras ofördelaktiga läge och som försvårar deras deltagande i verksamheter som bedrivs i området.

Alla föremål av arkeologisk och historisk natur som påträffas inom området skall enligt

artikel 149 bevaras till förmån för hela mänskligheten. Härvid skall hänsyn tas till den företrädesrätt som tillkommer ursprungsstaten eller den stat där föremålet har sitt kulturella eller historiska och arkeologiska ursprung.

KAPITEL 3 UTVECKLING AV OMRÅDETS TILLGÅNGAR

I *artikel 150* fastställs de allmänna principerna för verksamheter i området. I artikeln understryks utveckling av områdets tillgångar till hela mänsklighetens bästa. Huvudvikten har lagts på främjande av en sund utveckling av världsekonomin samt en balanserad tillväxt inom världshandeln och ett internationellt samarbete för utveckling av alla länder, i synnerhet utvecklingsländerna.

Vid sidan av de principer som ingår i *artikel 150* regleras verksamheten i området av bestämmelserna i genomförandeaftalet, i vilka strävan är att principerna för marknadsekonomi och kommersiella intressen skall beaktas. Vid konflikter skall bestämmelserna i genomförandeaftalet tillämpas.

Med stöd av genomförandeaftalet skall *artikel 151 styckena 1—7 och 9* inte tillämpas. En bestämmelse om detta finns i *avsnitt 6 stycke 7 i bilagan* till avtalet. Enligt *avsnitt 6 i bilagan* skall myndighetens riktlinjer för bearbetning grundas på bl.a. följande principer:

— utveckling av tillgångarna i området skall ske i enlighet med sunda kommersiella principer,

— på verksamhet i området tillämpas bestämmelserna i det allmänna GATT-avtalet rörande tulltariffer och handel och avtal som eventuellt ersätter dem, varigenom särskilt hänvisas till världshandelsorganisationen (WTO), som inledde sin verksamhet vid ingången av 1995,

— ingen subventionering av verksamhet i området får förekomma, utom sådan som är tillåten enligt de avtal som avses ovan,

— ingen diskriminering mellan de mineral som utvinns i området och de som utvinns annorstädes skall förekomma; ingen företrädesrätt till marknaderna för sådana mineral eller för import av råvaror som framställs av sådana mineral skall förekomma,

— en arbetsplan för bearbetning som har godkänts av myndigheten för varje gruvområde skall innehålla en tidsplan för den tilltänkta

bearbetningen och skall ange beräknad maximal mängd mineral som får brytas per år enligt planen, samt

— om en konventionsstat har gjort sig skyldig till otillåten subventionering eller subventionering som har haft skadlig verkan på en annan konventionsstats intressen, kan en konventionsstat begära att rådet vidtar lämpliga åtgärder.

De ovan nämnda principerna skall dock inte påverka de rättigheter och skyldigheter enligt någon bestämmelse i avtal som avses ovan liksom tillämpliga avtal avseende frihandel och tullunioner med avseende på konventionsstater som är avtalsparter i sådana avtal.

Bestämmelserna i *avsnitt 6* innehåller också föreskrifter om biläggande av tvister i anslutning till dessa bestämmelser och i dem förutsätts att myndigheten utarbetar regler, föreskrifter och förfaranden som säkerställer uppfyllandet av bestämmelserna i *avsnitt 6*.

Betydelsen hos bestämmelserna om riktlinjer för bearbetning i genomförandeaftalet ligger i att de tidigare planeekonomiskt orienterade principerna nu har avlöst av marknadsorienterade produktionsprinciper. Eventuella subventioner för verksamhet i området skall vara i överensstämmelse med GATT-avtalet (och andra motsvarande avtal), och det får inte ske någon diskriminering mellan mineral som utvunnits från området och mineral av annat ursprung, och mineral som utvunnits från området får inte ges företrädesrätt. Myndigheten har inte heller rätt att i samband med godkännande av arbetsplaner för nyttjande av resurser i området fastställa begränsningar i produktionen av mineral.

Artikel 151 stycke 8 överensstämmer med *avsnitt 6 i bilagan* till genomförandeaftalet i det att rättigheter och skyldigheter i tillämpliga multilaterala handelsavtal rörande otillbörliga ekonomiska sedvänjor enligt *stycke 8* skall tillämpas i samband med undersökning och bearbetning av mineral från området. Enligt *avsnitt 6 stycke 6 i bilagan* till genomförandeaftalet ankommer det på myndigheten att utarbeta regler, föreskrifter och förfaranden om saken.

I *artikel 151 stycke 8* fastställs dessutom att konventionsstater som tillträtt GATT-avtalet eller ett motsvarande arrangemang kan tillämpa de i dessa avtal fastställda förfarandena för biläggande av tvister.

Enligt *artikel 151 stycke 10* skall myndig-

hetens församling upprätta ett kompensations-system i syfte att bistå utvecklingsländer som får vidkännas allvarliga ogynnsamma verkningar för sina exportintäkter eller sin ekonomi till följd av en sänkning av priset på ett visst mineral eller en minskning av exportvolymen för detta mineral, i den utsträckning som sänkningen eller minskningen förorsakats av verksamhet inom området, eller så kan myndigheten vidta andra åtgärder för att bistå de berörda utvecklingsländerna.

I genomförandeavtalet har planerna på ett omfattande kompensationsystem slopats. För ekonomiskt bistånd används endast sådana medel som härrör från frivilliga källor eller myndighetens intäkter till följd av verksamhet i området. Närmare bestämmelser om genomförandet av artikel 151 stycke 10 har antagits i *avsnitt 7 i bilagan* till genomförandeavtalet. Enligt dem skall myndigheten bl.a. upprätta en fond för ekonomiskt bistånd med en del av de av myndighetens medel som överstiger de medel som behövs för att täcka de administrativa kostnaderna. Sådana utvecklingsländer med landbaserad gruvdrift vars ekonomier allvarligt drabbats genom bearbetning av mineral i området skall få bidrag från fonden.

Finanskommittén, som är ett nytt organ som upprättats i *avsnitt 9 i bilagan* till genomförandeavtalet, sköter i beslutsprocessen de uppgifter som enligt artikel 151 skulle ankomma på planeringskommissionen.

I *artikel 152* bestäms att myndigheten skall undvika diskriminering vid förvaltning av mänsklighetens gemensamma arvedel i området och således vid förvaltning av tillgångarna i området i enlighet med artikel 137 stycke 2. Detta gäller dock inte den särskilda hänsyn som enligt bestämmelserna i del XI får tas till utvecklingsländer och i synnerhet till kustlösa och andra geografiskt missgynnade utvecklingsländer.

Artikel 153 innehåller närmare bestämmelser om det undersöknings- och bearbetningssystem som tillämpas i området.

I *stycke 1* fastställs i enlighet med principerna enligt artikel 137 att verksamheten inom området skall organiseras, bedrivs och kontrolleras av myndigheten på hela mänsklighetens vägnar i enlighet med konventionens bestämmelser och myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden.

Enligt *stycke 2* kan verksamheten inom området bedrivs antingen av myndighetens

eget gruvföretag eller, tillsammans med myndigheten, av de konventionsstater eller de statliga företag eller de fysiska eller juridiska personer som har konventionsstaternas nationalitet eller som faktiskt kontrolleras av dessa eller av deras medborgare, när de garanteras av sådana stater. Detta innebär att icke deltagande stater och personer som inte har en nära relation till en deltagande stat är avskurna från aktiviteter i området.

Företaget skall enligt *avsnitt 2 i bilagan* till genomförandeavtalet tills vidare inte inrättas, utan myndighetens sekretariat skall sköta företagets uppgifter. Rådet kan enligt *avsnitt 2 stycke 2* utfärda ett direktiv om att företaget skall inleda separat verksamhet, om det har mottagit förslag om gemensamma arrangemang och dessa har godkänts. Företagets deltagande i gruvdrift begränsar sig till en början till gemensamma arrangemang.

Verksamheten i området skall bedrivs enligt en arbetsplan som godkänts av myndigheten. Enligt *artikel 153 stycke 3* och *avsnitt 2 stycke 4 i bilagan* till genomförandeavtalet skall arbetsplanen ha formen av ett kontrakt med myndigheten. Kontraktet skall utarbetas i överensstämmelse med bestämmelserna i *bilaga III* till konventionen och i *avsnitt 1 i bilagan* till genomförandeavtalet.

Enligt *artikel 8 i bilaga III* till konventionen skall ansökan om koncession omfatta ett område som är tillräckligt stort och bedöms ha tillräckligt högt affärsmässigt värde för att möjliggöra drift i två arbetsområden. Sökanden skall i sin ansökan ange de koordinater som delar området i två delar med lika stort beräknat affärsmässigt värde. Därefter skall myndigheten besluta vilken del som skall reserveras uteslutande för myndighetens bedrivande av verksamhet genom företaget eller i samarbete med utvecklingsländer.

I *artikel 153 stycke 4* åläggs myndigheten att utöva sådan kontroll över verksamheten inom området som är nödvändig i syfte att säkerställa att tillämpliga bestämmelser i denna del och myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden samt godkända arbetsplaner uppfylls. Konventionsstaterna åläggs i detta sammanhang att bistå myndigheten med att säkra att verksamheten i området utövas i enlighet med gällande bestämmelser. Uppfyllelsen av denna förpliktelse är nödvändig för att resultera i befrielse från ansvar enligt artikel 139 stycke 2.

Bestämmelserna i *stycke 5* ger myndigheten

rätt att övervaka att bestämmelserna iakttas. Myndigheten har rätt att inspektera alla anläggningar inom området som används i samband med verksamheter inom området. Av ordalydelsen framgår att myndigheten inte har rätt att inspektera anläggningar utanför området. Dessa övervakas av den stat på vars kontinentalsockel de är belägna. Om staten i fråga hör till konventionsstaterna, är den dock skyldig att bistå myndigheten i enlighet med stycke 4.

Ett kontrakt enligt stycke 3 garanterar enligt stycke 6 avtalsparterna rätt att bedriva verksamhet i området och uppfyller således de uppställda kraven vad gäller överföring av äganderätten till mineral enligt artikel 137 stycke 2. Tillämpningen av ett kontrakt kan avbrytas eller det kan enligt artiklarna 18 och 19 i bilaga III hävas vid allvarliga överträdelse av bestämmelserna i konventionen eller myndighetens regler, föreskrifter eller förfaranden, eller om ett slutligt och bindande beslut av organet för biläggande av tvister inte följs.

Artikel 154 ålägger myndighetens församling att vart femte år företa en allmän och systematisk översyn av det sätt på vilket det internationella rättssystemet för det i konventionen fastställda området har fungerat i praktiken. Genomförandeavtalet avskaffar inte denna förpliktelse, men den gäller till följd av avtalet det system som grundar sig på konventionen och genomförandeavtalet.

Artikel 155 innehåller bestämmelser om granskning av del XI och bilagorna i anslutning till den. I avsnitt 4 i bilagan till genomförandeavtalet bestäms att de särskilda procedurer som beskrivs i artikel 155 styckena 1, 3 och 4 inte skall tillämpas. Ändringar i del XI skall enligt avsnitt 4 i tilläggsavtalet göras enligt de förfaranden som anges i artiklarna 314—316.

I artikel 155 stycke 2 anges de huvudprinciper för havsbottenförvaltningen som skall bevaras vid revision av bestämmelserna.

I stycke 5 fastslås att rättigheter som förvärvats enligt gällande kontrakt skall respekteras.

KAPITEL 4 MYNDIGHETEN

AVSNITT A ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Genom artikel 156 upprättas den internatio-

nella havsbottenmyndigheten (myndigheten), som fullgör sina uppgifter i enlighet med bestämmelserna i del XI i konventionen, enligt stycke 1. Myndighetens uppgifter definieras närmare i genomförandeavtalet. Myndighetens säte är enligt stycke 4 förlagt till Kingston, Jamaica.

Alla konventionsstater är enligt stycke 2 medlemmar av myndigheten. De observatörer vid FN:s tredje havsrättskonferens som har undertecknat slutakten har enligt stycke 3 rätt att delta i myndighetens arbete som observatörer i enlighet med dess regler, föreskrifter och förfaranden.

Utöver detta kan också de stater som inte ännu har ratificerat konventionen med stöd av artikel 7 i genomförandeavtalet delta i myndighetens verksamhet på provisorisk basis. Syftet med det provisoriska arrangemanget är att säkra att deltagandet i myndighetens arbete är bredast möjliga också under tiden fram till ratifikationen av konventionen och genomförandeavtalet eller slutförandet av de nationella åtgärder och andra behöriga förfaranden som tillträdet till dem förutsätter. Den provisoriska tillämpningen av del XI och genomförandeavtalet sker i överensstämmelse med de berörda staternas nationella lagar och föreskrifter. De stater som deltar i den provisoriska tillämpningen har samma rättigheter och skyldigheter beträffande myndighetens verksamhet som konventionsstaterna. Den provisoriska tillämpningen är tidsbegränsad och upphör senast den 16 november 1998.

I artikel 157 stycke 1 preciseras att konventionsstaterna skall organisera och kontrollera verksamheten inom området genom myndigheten. Detta överensstämmer med principen att ingen stat kan kräva eller utöva suveränitet över någon del av området eller dess naturtillgångar och att myndigheten skall handla på hela mänsklighetens vägnar i fråga om utvinningen och bevarandet av områdets resurser.

Stycke 2 begränsar myndighetens verksamhet till enbart de uppgifter som uttryckligen tilldelas myndigheten i konventionen och genomförandeavtalet. Myndigheten har de befogenheter som uttryckligen nämns i konventionen och genomförandeavtalet, och i övrigt sådana befogenheter som följer av konventionen och som utövat av befogenheterna och uppgifterna i anslutning till verksamheten på området nödvändigtvis förutsätter.

Enligt stycke 3 är myndighetens alla med-

lemmar likställda, och enligt *stycke 4* skall medlemmarna lojalt uppfylla sina förpliktelser i syfte att säkra de rättigheter och förmåner som följer av medlemskapet.

I *artikel 158 stycke 1* föreskrivs att myndighetens huvudorgan är en församling, ett råd och ett sekretariat. Strukturen svarar mot de internationella organisationernas sedvanliga uppbyggnad. Närmare bestämmelser om organen finns i artiklarna 159—162 och 166—169.

I *stycke 2* upprättas företaget, med vars hjälp myndigheten kan delta i gruvdriften inom området. Enligt genomförandeavtalet inleder företaget dock inte egentlig utvinning tills vidare.

Stycke 3 ger behörighet att upprätta behövliga underorgan. Enligt *artikel 163* verkar två organ under rådet, nämligen en kommission för ekonomisk planering och en juridisk och teknisk kommission. Deras skyldigheter och uppgifter definieras i artiklarna 164 och 165. Med stöd av *avsnitt 1 stycke 4 i bilagan* till genomförandeavtalet upprättas kommissionen för ekonomisk planering dock inte ännu, utan den juridiska och tekniska kommissionen sköter de uppgifter som enligt konventionen åligger den. Genom genomförandeavtalet upprättas däremot ett nytt organ, en finanskommitté, vars rekommendationer rådet och församlingen skall ta hänsyn till när ekonomiska beslut fattas. Finanskommittén tillsammans med församlingen, rådet, sekretariatet samt den juridiska och tekniska kommissionen svarar för myndighetens uppgifter i inledningsskedet efter att konventionen trätt i kraft. Bestämmelser om uppgifterna ingår i *avsnitt 1 stycke 5 i bilagan* till genomförandeavtalet.

I syfte att minimera konventionsstaternas kostnader har i *avsnitt 1 i bilagan* ytterligare enats om att alla organ och underorgan som upprättas i enlighet med konventionen och genomförandeavtalet skall vara kostnadseffektiva. Denna princip skall följas även i fråga om mötenas antal och längd samt mötesarrangemangen.

Vid upprättandet av myndighetens organ och underorgan, liksom vid definitionen av deras uppgifter, skall dessutom enligt *avsnitt 1 stycke 3 i bilagan* till genomförandeavtalet tillämpas samma princip om successiv utveckling, med hänsyn till de berörda organens funktionella behov så, att de effektivt kan fullgöra sina skyldigheter i de olika skedena av verksamheten inom området. Detta innebär att

församlingen under den inledande fasen, innan gruvdriften på havsbotten har inletts, sammanträder bara i den omfattning som behövs med tanke på uppgifterna. Mötesarrangemangen skall svara mot principerna för kostnadseffektivitet och successiv utveckling.

Stycke 4 i artikeln föreskriver att myndighetens huvudorgan och företaget är skyldiga att utöva de befogenheter och fullgöra de uppgifter som har tilldelats dem samt att undvika att kränka de andra huvudorganens utövande av befogenheter och uppgifter.

AVSNITT B FÖRSAMLINGEN

Enligt *artikel 159* består församlingen av myndighetens samtliga medlemmar. Varje medlem i församlingen har en representant, som kan åtföljas av suppleanter och sakkunniga.

Församlingen skall enligt *stycke 2* sammanträda till årliga ordinarie möten. Dessutom hålls särskilda möten, om församlingen så beslutar eller om generalsekreteraren sammankallar ett särskilt möte på begäran av rådet eller en majoritet av myndighetens medlemmar. Mötena hålls enligt *stycke 3* i Jamaica, där myndigheten har sitt säte, om inte församlingen beslutar något annat. Församlingen antar enligt *stycke 4* sin egen arbetsordning och utser ordförande och övriga funktionärer.

Varje församlingsmedlem har en röst, enligt *stycke 6*. För beslutförhet behövs att en majoritet av medlemmarna är närvarande, enligt *stycke 5*.

I *avsnitt 3 stycke 2 i bilagan* till genomförandeavtalet har det överenskommit att besluten i myndighetens organ i regel bör vara enhälliga. Om enhällighet inte nås vid beslutsfattandet, trots alla försök, skall församlingen fatta sitt beslut i procedurfrågor enligt *avsnitt 3 stycke 3* i bilagan genom majoritetsbeslut av närvarande och röstande medlemmar. I sakfrågor fattas besluten enligt *artikel 159 stycke 8* med två tredjedels majoritet av närvarande och röstande medlemmar, förutsatt att denna majoritet innefattar majoriteten av de medlemmar som deltar i mötet. När det måste avgöras om en fråga är en sakfråga eller ej, skall frågan behandlas som en sakfråga, om församlingen inte beslutar något annat med den majoritet som krävs för sakfrågor.

Enligt *avsnitt 3 stycke 4 i bilagan* till genomförandeavtalet skall församlingens beslut i en

fråga där också rådet har behörighet eller i en administrativ, budgetär eller finansiell fråga grundas på rekommendationer av rådet. Om församlingen inte godkänner rådets rekommendation i något ärende, skall den återförvisa ärendet till rådet för ytterligare övervägande. Rådet skall ta ärendet under förnyad prövning på grundval av församlingens synpunkter.

Denna bestämmelse har utfärdats i avsikt att säkerställa att församlingen inte fattar beslut som står i strid med vitala intressen för konventionsstatsgrupperingarna som överensstämmer med rådets regler för beslutsfattande.

Församlingens ordförande kan enligt *artikel 159 stycke 9* skjuta upp omröstningen i en sakfråga under högst fem dygn men dock inte för att uppskjuta frågan till efter mötets avslutning, och han skall förfara så, om minst en femtedel av församlingens medlemmar kräver det. Avsikten med stadgandet är att främja möjligheterna att uppnå ett förhandlingsresultat.

Om minst en fjärdedel av myndighetens medlemmar skriftligen begär det, skall församlingen enligt *stycke 10* be den internationella havsrättsdomstolens avdelning för havsbottenvister om ett rådgivande yttrande om huruvida ett förslag som församlingen tagit upp till behandling är förenligt med konventionen, och församlingen skall skjuta upp omröstningen om förslaget, tills avdelningen har avgivit ett yttrande.

Artikel 160 ger församlingen omfattande behörighet. Församlingen är enligt *stycke 1* myndighetens högsta organ, inför vilket de övriga huvudorganen är ansvariga. Församlingen har befogenhet att diskutera frågor eller ärenden som ingår i myndighetens kompetensområde och att i enlighet med myndighetsorganens befogenheter och uppgiftsfördelning besluta på vilket organ det ankommer att behandla sådana frågor eller ärenden som inte uttryckligen har anförtrots något organ. Behörighetsrelationerna mellan församlingen och rådet har dock ändrats väsentligt genom genomförandeavtalet.

Enligt *stycke 2* har församlingen befogenhet att välja medlemmar till rådet samt generalsekreterare, medlemmarna i företagets styrelse och företagets generaldirektör på rådets rekommendation samt att upprätta sådana underorgan som den finner nödvändiga för utövandet av sina uppgifter i enlighet med bestämmelserna i del XI. Församlingen har enligt *artikel 185*

också rätt att tillfälligt avstänga en konventionsstat från att utöva de rättigheter och åtnjuta de privilegier som följer av medlemskapet, när staten upprepade gånger grovt har överträtt bestämmelserna i konventionen och genomförandeavtalet.

Församlingen skall behandla och godkänna myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden samt eventuella ändringar av dem. Dessa regler, föreskrifter och förfaranden avser i enlighet med *stycke 2 punkt f underpunkt ii* bl.a. letning efter samt undersökning och utvinning av naturtillgångar inom området, myndighetens ekonomiska förvaltning och interna administration samt överföring av medel från företaget till myndigheten.

Vidare skall myndigheten enligt *avsnitt 1 stycke 15 i bilagan* till genomförandeavtalet utarbeta och anta regler, föreskrifter och förfaranden i fråga om bl.a. överföring av teknologi, produktionspolitik, ekonomiskt bistånd och finansiella frågor som följer företagets principer, vilka ingår i bilagan, liksom de ytterligare regler, föreskrifter och förfaranden som behövs för att underlätta godkännandet av arbetsplanerna för forskning och utvinning.

När myndigheten i enlighet med del XI och genomförandeavtalet godkänner regler, föreskrifter och förfaranden skall den enligt *avsnitt 1 stycke 16 i bilagan* till genomförandeavtalet beakta de förslag till regler, föreskrifter och förfaranden som hänför sig till bestämmelserna i del XI samt de rekommendationer som ingår i den förberedande kommissionens rapporter och rekommendationer.

Enligt *artikel 160 stycke 2 punkt f underpunkt i* ankommer det på församlingen att på rekommendation av rådet godkänna de regler, föreskrifter och förfaranden för en rättvis fördelning av finansiella och andra ekonomiska fördelar av verksamhet inom området samt av de avgifter och bidrag som kuststaterna betalar enligt *artikel 82 i konventionen* och avser användning av den del av kontinentalsockeln som sträcker sig utanför 200 nautiska mil. När församlingen behandlar de nämnda reglerna, föreskrifterna och förfarandena skall den särskilt beakta intressen och behov hos utvecklingsländerna och de folk som inte har uppnått full självständighet eller annan form av självstyre. Bestämmelsen framhäver myndighetens roll vid övervakningen av mänsklighetens gemensamma arv.

Enligt *stycke 2 punkt g* skall församlingen

också besluta om en rättvis fördelning av finansiella och andra ekonomiska fördelar av verksamhet inom området i enlighet med konventionen samt med myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden.

Församlingen har enligt *stycke 2 punkt e* befogenhet att fastställa medlemmarnas bidrag till myndigheten. De närmare reglerna om detta har ändrats genom *avsnitt 1 stycke 14 i bilagan* till genomförandeaftalet. Enligt detta har myndigheten en egen budget. Fram till utgången av det år som följer på genomförandeaftalets ikraftträdande betalas myndighetens förvaltningskostnader ur FN:s budget. Efter det täcks myndighetens förvaltningskostnader med bidrag från medlemmarna som baserar sig på uppskattning; också provisoriskt anslutna medlemmar betalar bidrag. Så förfars till dess att myndigheten har tillräckliga medel från andra källor för att täcka sina förvaltningskostnader.

Avsikten med bestämmelsen är att undgå de svårigheter som de stater som provisoriskt tillämpar del XI och genomförandeaftalet skulle åsamkas, om de blev tvungna att direkt delta i myndighetens förvaltningskostnader innan avtalshelheten ratificerats.

Församlingen skall enligt *artikel 160 stycke 2 punkt h* behandla och godkänna rådets förslag till årsbudget för myndigheten. Vidare skall den med stöd av *punkt i* granska periodiska rapporter från rådet och från företaget samt de särskilda rapporter som begärts från rådet eller något annat av myndighetens organ.

Församlingen har enligt *stycke 2 punkt l* och enligt *avsnitt 7 i bilagan* till genomförandeaftalet en särskild skyldighet att på rådets rekommendation verkställa de åtgärder för främjande av näringslivets anpassning som avtalats om i konventionen och genomförandeaftalet. Såsom framgått i samband med artikel 151 stycke 10 tillämpas dock inte bestämmelserna i del XI om ett ersättningssystem.

Myndighetens skyldigheter i fråga om finansiella frågor och budgeten har i *avsnitt 3 stycke 7 i bilagan* till genomförandeaftalet ändrats så, att beslut som inverkar på församlingens ekonomi eller budget skall basera sig på finanskommitténs rekommendationer. Detta innebär att de största bidragsgivarna har större inflytande på besluten tills myndigheten har tillräckligt med egna medel för täckande av förvaltningskostnaderna.

I församlingens skyldigheter ingår dessutom

att inleda undersökningar och att avge rekommendationer för utvecklande av det internationella samarbetet och den internationella rätten i anslutning till verksamheten på området. Den skall också behandla de allmänna problem som verksamheten inom området åsamkar utvecklingsländerna och i synnerhet de kustlösa staterna och andra stater som är geografiskt missgynnade.

AVSNITT C RÅDET

Till skillnad från församlingen består rådet av ett begränsat antal medlemmar. De kriterier för val av medlemmar som ingår i *artikel 161 stycke 1* har ändrats genom *avsnitt 3 stycke 15 i bilagan* till genomförandeaftalet. Enligt detta skall rådet bestå av 36 av myndighetens medlemmar, som församlingen väljer på följande sätt:

a) fyra medlemmar bland de konventionsstater som under de senaste fem statistikåren antingen har konsumerat mer än 2 procent av den totala världskonsumtionen eller haft en nettoimport som har överstigit 2 procent av den totala importen av de varor som framställs av de mineralgrupper som skall utvinnas i området och av vilka alltid en medlem är den stat som har den största bruttonationalprodukten i den östeuropeiska regionen och en den stat som när konventionen träder i kraft har den största bruttonationalprodukten, om dessa stater önskar vara representerade i gruppen,

b) fyra medlemmar bland de åtta konventionsstater som har gjort de största investeringarna för att förbereda och bedriva verksamheten inom området, antingen direkt eller genom sina medborgare,

c) fyra medlemmar bland de konventionsstater som på grundval av produktionen inom områden under deras jurisdiktion hör till de största nettoexportörerna av de kategorier av mineral som kan utvinnas från området, vari inbegrips minst två utvecklingsländer, vilkas export av sådana mineral är av väsentlig betydelse för deras ekonomi,

d) sex medlemmar bland utvecklingsländer som tillträtt konventionen och som representerar särskilda intressen. Det handlar om de särskilda intressena för bl.a. följande: folkrika stater, kustlösa stater eller andra geografiskt missgynnade stater, stater som är öar, stater som har en betydande import av de slag av

mineral som kan utvinnas inom området, stater som är potentiella producenter av sådana mineral samt de minst utvecklade staterna, samt

e) aderton medlemmar som väljs enligt principen om säkerställande av en rättvis geografisk fördelning av platserna i rådet. Varje geografiskt område skall ha minst en medlem som valts enligt denna princip. Med geografiskt område avses här Afrika, Asien, Östeuropa, Latinamerika och Karibien samt Västeuropa och övriga.

Indelningen av medlemmarna i fem urvalsgrupper syftar till en jämn geografisk fördelning med hänsyn till vissa gruppers särskilda intressen vid rådets omröstningar. Vid fördelningen har man särskilt försökt beakta de intressen som de stora industriländerna, de länder som har investerat mest i verksamheten på området, de stora mineralproducenterna och utvecklingsländerna har.

Enligt punkt a väljs till rådsmedlemmar bland den förstnämnda landsgruppen alltid å ena sidan den stat i den östeuropeiska regionen som har den största bruttonationalprodukten, å andra sidan den stat som den dag då konventionen träder i kraft har den största bruttonationalprodukten, om staterna vill vara företrädare i gruppen. De stater som här åsyftas är Ryssland och Förenta Staterna.

I *avsnitt 3 stycke 10 i bilagan* till genomförandeavtalet bestäms att varje grupp av stater som nämns i stycke 15 punkt a—d skall vara representerad i rådet av de medlemmar som den gruppen har nominerat. Varje grupp nominerar så många kandidater som behövs för att fylla den gruppens platser. Om antalet potentiella kandidater i var och en av de grupper som nämns i punkt a—e överstiger antalet tillgängliga platser i var och en av dessa grupper skall som regel rotationsprincipen gälla. De medlemmar som är stater i var och en av dessa grupper skall avgöra hur denna princip skall tillämpas för respektive grupp.

Rådsmedlemmarna väljs enligt *artikel 161 stycke 3* för en tid av fyra år. Enligt *stycke 4* kan de också omväljas. Rådet skall enligt *stycke 5* samlas till möten minst tre gånger om året. För beslutförhet krävs enligt *stycke 6* en majoritet av rådets medlemmar. Varje rådsmedlem har med stöd av *stycke 7* en röst. I *stycke 9* bestäms att varje medlem av myndigheten har rätt att sända en representant till ett

rådsmöte. Representanten har dock inte rösträtt, om det inte är fråga om en rådsmedlem.

Bestämmelserna om rådets beslutsförfarande i *stycke 8* har ändrats i avsnitt 3 i bilagan till genomförandeavtalet, och punkt b—c i stycket tillämpas därmed inte.

Enligt *avsnitt 3 stycke 2 i bilagan* till genomförandeavtalet bör rådets beslut som regel vara enhälliga. Frågor om att skydda utvecklingsländerna mot skadlig inverkan av eventuella prisförändringar eller mot förändringar i möjligheterna att exportera mineraler som utvinns i området samt om myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden, liksom rekommendationer till församlingen och provisorisk tillämpning av dem och ändringar av del XI skall enligt *artikel 161 stycke 8 punkt d* alltid avgöras genom konsensus.

I *artikel 161 stycke 8 punkt e* bestäms att konsensus i detta sammanhang avser att ingen formell invändning föreligger. I punkten ges anvisningar om behandling av eventuella meningsskiljaktigheter i en särskild förlikningskommitté, och enligt *avsnitt 3 stycke 6 i bilagan* till genomförandeavtalet kan rådet uppskjuta ett beslut för att underlätta ytterligare förhandlingar när alla försök att uppnå enhällighet i en fråga uppenbarligen inte har uttömts.

Om alla möjligheter att fatta beslut genom konsensus har undersökts och konsensus inte gått att uppnå, skall beslut i procedurfrågor enligt *avsnitt 3 stycke 5 i bilagan* till genomförandeavtalet fattas vid omröstning i rådet genom majoritetsbeslut av de medlemmar som är närvarande och röstar. Enligt *avsnitt 3 stycke 9 punkt a i bilagan* till genomförandeavtalet anses varje grupp av stater som har valts enligt stycke 15 punkt a—c utgöra en kammare vid omröstning i rådet. De utvecklingsländer som valts enligt punkt d och e betraktas som en kammare vid omröstning i rådet. I sakfrågor där konsensus inte förutsätts fattas besluten med två tredjedels majoritet av närvarande och röstande medlemmar, förutsatt att inte en majoritet i någon av de ovan nämnda kamrarna motsätter sig besluten. När rådet fattar beslut skall det enligt *avsnitt 3 stycke 5 i bilagan* till tillämpningsavtalet sträva efter att tillgodose samtliga myndighetsmedlemmars intressen.

När arbetsplaner för verksamheten inom området godkänns skall rådet iakttä ett särskilt beslutsförfarande om vilket bestämmelser ingår i *avsnitt 3 stycke 11 i bilagan* till tillämpningsavtalet. Rådet skall godkänna en rekommendation

dation av den juridiska och tekniska kommissionen avseende godkännandet av en arbetsplan, om inte rådet med två tredjedels majoritet av närvarande och röstande medlemmar, inklusive en majoritet av närvarande och röstande medlemmar i var och en av rådets kamrar, beslutar att inte godkänna en arbetsplan. Om rådet inte har fattat beslut inom föreskriven tid, skall rekommendationen betraktas som godkänd. Den föreskrivna tiden är normalt 60 dagar, om inte rådet beslutar förlänga den. Om kommissionen rekommenderar att en arbetsplan inte skall godkännas eller inte avger någon rekommendation, kan rådet likafullt godkänna planen i enlighet med förfarandet för beslut i sakfrågor.

Beslut i sådana frågor som rådet är berättigat att avgöra enligt myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden eller annars bemyndigat att besluta om fattas enligt *artikel 161 stycke 8 punkt f* i enlighet med de beslutsförfaranden som anges i reglerna, föreskrifterna och förfarandena eller i enlighet med ett sådant beslutsförfarande som rådet har kunnat uppnå konsensus om.

I *artikel 162* bestäms att rådet är myndighetens verkställande organ. Enligt *stycke 1* har rådet befogenhet att i enlighet konventionen och de allmänna principer som församlingen har godkänt fastställa de särskilda principer som skall följas i frågor eller ärenden som faller inom myndighetens kompetensområde.

Rådet lyder därmed under församlingen, eftersom de allmänna principer som församlingen har godkänt begränsar rådets behörighet. Genomförandeaftalet förändrar dock behörighetsförhållandena mellan dessa två organ. I *avsnitt 3 stycke 1 och 4 i bilagan* till avtalet bestäms att församlingen i samråd med rådet fastställer myndighetens allmänna riktlinjer och att sådana beslut av församlingen som gäller en fråga där också rådet har behörighet eller en administrativ, budgetär eller finansiell fråga skall grundas på rekommendation av rådet. Om församlingen inte godtar rådets rekommendation i något ärende, skall den återförvisa ärendet till rådet för ytterligare behandling. Rådet skall ta ärendet under förnyad prövning på grundval av församlingens synpunkter.

Rådets kompetensområde definieras i *artikel 162 stycke 2*.

De kompetensområden där rådet intar en särställning i förhållande till församlingen på grundval av att rådet har befogenheter att avge

rekommendationer till församlingen är bl.a. frågor i anslutning till ekonomiskt bistånd (*punkt n och avsnitt 7 i bilagan* till genomförandeaftalet) samt godkännande av regler, föreskrifter och förfaranden för myndigheten (*punkt o och avsnitt 1 stycke 15 i bilagan*). Vidare kan nämnas en grupp interna frågor, såsom utarbetandet av en lista över kandidater till val av generalsekreterare (*punkt b*), rekommendation till val av styrelsemedlemmar i företaget samt generaldirektör för företaget (*punkt c*), behandling av företagens årsberättelse (*punkt g*), framläggandet av förslag till årsbudget för myndigheten (*punkt r*), rekommendationer rörande tillfälligt upphävande av utövandet av rättigheter och privilegier i samband med medlemskap (*punkt t*) samt åtgärder med anledning av lösande av havsbottentvister (*punkt u och v*).

Rådet kan inom ramen för myndighetens befogenheter ingå avtal med FN och andra internationella organisationer. Ingäendet förutsätter dock församlingens godkännande.

Rådet har också många självständiga uppgifter. Av dem kan nämnas övervakning och samordning av iakttagandet av konventionen i frågor som faller inom myndighetens kompetensområde (*punkt a*), upprättande av underorgan (*punkt d och avsnitt 1 stycke 4 i bilagan* till genomförandeaftalet), fastställande av företagens verksamhetsprinciper (*punkt i och artikel 170*), godkännande av arbetsplaner (*punkt k och avsnitt 3 stycke 11 i bilagan*), övervakning av verksamheten inom området (*punkt l*), skyddande av utvecklingsländer mot ekonomiska olägenheter till följd av verksamhet inom området (*punkt m*), provisoriskt godkännande och provisorisk tillämpning av myndighetens regler, föreskrifter, förfaranden samt ändringar av dem (*punkt o underpunkt ii och avsnitt 1 stycke 15 i bilagan*), uppföljning av myndighetens in- och utbetalningar (*punkt p*), inledande på myndighetens vägnar av rättsliga förfaranden vid havsrättsdomstolens avdelning för havsbottentvister om bestämmelserna inte har iakttagits (*punkt u*), åtgärder i krissituationer, särskilt för undvikande av olägenheter för den marina miljön (*punkt w*), förbud mot utnyttjandet av ett område när vägande bevismaterial föreligger som utvisar risk för allvarlig skada på den marina miljön (*punkt x*) samt upprättande av lämpliga kontrollmetoder (*punkt z*).

Godkännandet av arbetsplaner är rådets centrala uppgift. *Punkt j*, som gäller detta,

tillämpas dock inte, enligt *avsnitt 3 stycke 11 punkt b i bilagan* till genomförandeaftalet, utan vid beslutsfattandet iaktas det förfarande som refereras i samband med artikel 161 och baserar sig på *avsnitt 3 stycke 11 i bilagan*. Behandlingen av en ansökan som gäller en arbetsplan skall enligt *avsnitt 1 stycke 6 i bilagan* till genomförandeaftalet dessutom ske på rekommendation av den juridiska och tekniska kommissionen, och den skall följa bestämmelserna i konventionen och dess bilaga III samt de villkor som definieras närmare i *avsnitt 1 stycke 6 — 10 i bilagan* till genomförandeaftalet. I *avsnitt 1 stycke 15 i bilagan* ingår också närmare bestämmelser om detta.

Bestämmelsen i *punkt y* anses bli uppfylld genom upprättandet av finanskommittén i enlighet med *avsnitt 9 i bilagan* till genomförandeaftalet. Kommittén har 15 medlemmar som väljs av församlingen. Till dess att myndigheten har tillräckligt med medel bör de fem största myndighetsfinansiärerna ha en företrädare i finanskommittén. Församlingen och rådet skall ta hänsyn till kommitténs rekommendationer i alla viktiga beslut som gäller finansiella frågor. Kommittén skall fatta alla sina beslut i sakfrågor enhälligt.

Enligt *avsnitt 9 stycke 7 i bilagan* till genomförandeaftalet skall församlingen och rådet ta hänsyn till finanskommitténs rekommendationer vid bl.a. följande beslut:

a) utkast till finansiella regler, föreskrifter och förfaranden för myndighetens organ, myndighetens ekonomiska ledning och interna ekonomiska förvaltning,

b) fastställande av medlemmarnas bidrag till myndighetens administrativa budget i enlighet med artikel 160 stycke 2 punkt e i konventionen, samt

c) alla relevanta finansiella frågor, däribland förslaget till årsbudget som myndighetens generalsekreterare upprättar i enlighet med artikel 172 i konventionen och de finansiella aspekterna på genomförandet av sekretariatets arbetsprogram.

Enligt *artikel 163 stycke 1 i konventionen* upprättas två organ som lyder under rådet: en kommission för ekonomisk planering och en juridisk och teknisk kommission. Vartdera organet består av 15 medlemmar som väljs bland de kandidater konventionsstaterna har nominerat. Bestämmelser om kommissionernas uppgifter ingår i artiklarna 164 och 165.

Enligt *artikel 164 stycke 1* skall medlemmar-

na av kommissionen för ekonomisk planering ha lämpliga kvalifikationer i fråga om gruvdrift, förvaltning av mineraltillgångar, internationell handel eller internationell ekonomi.

Enligt *stycke 2* ingår i uppgifterna för kommissionen för ekonomisk planering förslag till verkställande av beslut om verksamhet inom området, analys av utbudet och efterfrågan samt prisutvecklingen i fråga om de mineral som kan utvinnas inom området, undersökning av sådana situationer som kan medföra olägenheter för utvecklingsländerna till följd av verksamhet inom området och avgivande av rekommendationer om dem till rådet samt avgivande av förslag om ekonomiskt bistånd i samband med detta. Bestämmelser om ekonomiskt bistånd ingår i artikel 151 stycke 10 och i *avsnitt 7 i bilagan* till genomförandeaftalet.

I enlighet med *avsnitt 1 stycke 4 i bilagan* till genomförandeaftalet skall den juridiska och tekniska kommissionen sköta den ekonomiska planeringskommissionens uppgifter tills rådet beslutar annat eller den första arbetsplanen för bearbetning godkänts.

Enligt *artikel 165 stycke 1* skall medlemmarna av den juridiska och tekniska kommissionen ha lämpliga kvalifikationer vad avser t.ex. undersökning samt utvinning och bearbetning av mineraltillgångar, oceanografi och skydd av den marina miljön eller ekonomiska eller juridiska frågor rörande gruvdrift i haven eller närliggande sakområden.

Kommissionen övervakar på begäran av rådet verksamheten i området. Detta sker vid behov i samråd med de rättssubjekt som idkar verksamheten. Kommissionen skall också verka som rådgivande organ i frågor som berör rådets uppgifter. Den skall t.ex. behandla skriftliga planer för verksamheten i området och lägga fram förslag angående dem till rådet.

AVSNITT D SEKRETARIATET

I *artikel 166* bestäms att myndighetens sekretariat leds av en generalsekreterare som är myndighetens högsta administrativa tjänsteman. Församlingen väljer generalsekreteraren för en tid av fyra år, och han kan också omväljas. Generalsekreteraren rapporterar årligen till församlingen om myndighetens verksamhet.

I *artikel 167* bestäms att generalsekreteraren tillsätter myndighetens personal i enlighet med

myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden. Rekryteringen skall i första hand basera sig på säkerställandet av effektivitet, kompetens och integritet samt vetenskaplig, teknisk och annan kompetens. Vidare skall personalen väljas på en så bred geografisk grundval som möjligt.

Artikel 168 stycke 1 förbjuder generalsekretären och personalen att ta emot instruktioner från någon regering eller från någon annan utanför myndigheten. Överträdelse av förbudet anhängiggörs vid behörig administrativ domstol. Konventionsstaterna åläggs att respektera förbudet och att förbinda sig att inte söka påverka myndighetens personal.

Enligt *stycke 2* får generalsekretären och personalen inte ha något ekonomiskt intresse med avseende på verksamheten i området, och de får inte röja konfidentiella uppgifter som kommit till deras kännedom till följd av deras anställning vid myndigheten. En överträdelse av förbudet kan enligt *stycke 3* anhängiggöras vid domstol, och generalsekretären skall avskeda den anställda, om domstolen så rekommenderar.

Generalsekretären åläggs i *artikel 169* att vidta lämpliga arrangemang för främjande av samråd och samarbete med internationella icke-statliga organisationer som har erkänts av FN:s ekonomiska och sociala råd. De organisationer med vilka arrangemangen vidtagits ges i *stycke 2* rätt att delta som observatörer i myndighetsorganens möten. Generalsekretären kan enligt *stycke 3* tillställa konventionsstaterna skriftliga rapporter från sådana organisationer i frågor där dessa har särskild kompetens och som har samband med myndighetens arbete.

AVSNITT E FÖRETAGET

Artikel 170 stycke 1 berättigar företaget att på myndighetens vägnar delta i verksamheten inom området och att transportera, bearbeta och marknadsföra mineraler som utvinns inom området. Företaget är underställt myndigheten men har delvis också självständig rättskapacitet. Hierarkiförhållandet mellan företaget och myndigheten betonas dock genom den bestämmelse i *stycke 3* som anger att företagets huvudkontor skall vara beläget där myndigheten har sitt säte.

Enligt *stycke 2* skall företaget när det fullgör

sina uppgifter iaktta myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden samt de allmänna riktlinjer som församlingen har fastställt och rådets direktiv.

I *stycke 4* bestäms att företaget skall förse med de medel och den teknologi som är nödvändiga för verksamheten.

I grundstadgan för företaget i bilaga IV till konventionen ingår bestämmelser om företagets organisation, ekonomiska förvaltning, uppgifter och rättsliga ställning. Enligt *bilaga IV artikel 13* har företaget inom konventionsstaternas territorium den rättshandlingsförmåga som behövs för fullgörandet av företagets uppgifter och fullföljandet av dess syften samt vissa privilegier och friheter. I *stycke 3 punkt a* bestäms om behörig domstol vid talan mot företaget. Bestämmelserna är ovillkorliga.

Eftersom produktionsmässig gruvdrift på havsbotten enligt dagens bedömning dock sannolikt inte blir aktuell före 2020-talet har företagets verksamhet före inledandet av gruvdriften i *avsnitt 2 stycke 1 i bilagan* till genomförandeaftalet avgränsats till analys- och kontrolluppgifter för vilka myndighetens sekretariat svarar. Enligt *stycke 2* utför företaget uppgifter i anslutning till gruvdrift i form av samföretag i inledningsskedet, och enligt *stycke 3* har konventionsstaterna ingen skyldighet att finansiera företagets gruvor. I *avsnitt 2 stycke 6 i bilagan* preciseras att bilaga IV samt andra bestämmelser skall tolkas och tillämpas i enlighet med *avsnitt 2 i bilagan*.

AVSNITT F MYNDIGHETENS FINANSIELLA STÄLLNING

I *artikel 171 punkt a* bestäms det att myndighetens verksamhet skall finansieras bl.a. med bidrag från konventionsstaterna. Enligt *artikel 160 stycke 2 punkt e* och enligt *avsnitt 9 stycke 7 i bilagan* till genomförandeaftalet fastställer församlingen medlemmarnas bidrag på rekommendation av finanskommittén. Enligt *avsnitt 1 stycke 14 i bilagan* till genomförandeaftalet skall myndighetens förvaltningskostnader dock täckas av FN:s medel och inte genom bidrag från konventionsstaterna direkt till slutet av det år som följer på det år då genomförandeaftalet träder i kraft. Genom bestämmelsen säkerställs det att de stater som deltar i myndighetens verksamhet på provisorisk basis inte åsamkas svårigheter genom bidragsskyldigheten.

Myndighetens inkomster består närmast av avgifter från företagare som ingått avtal om verksamheten i området, medel som överförs från företaget och frivilliga bidrag från medlemmar eller andra rättssubjekt. Bidragen från företagen fastställs enligt de ekonomiska avtalsvillkor som definierats i *bilaga III artikel 13* och ändrats genom *bilaga 8* till genomförandeavtalet. Enligt artikel 160 punkt f underpunkt ii samt enligt avsnitt 9 stycke 7 punkt a i bilagan till genomförandeavtalet fattas beslutet om överföring av medel från företaget i enlighet med de regler, föreskrifter och förfaranden som församlingen har givit och på rekommendation av företagets styrelse och finanskommittén.

Enligt *artikel 171 punkt d* kan också medel som upplånats enligt artikel 174 ingå i myndighetens medel.

De inbetalningar som nämns i *punkt f* skall styras till den fond som avses i *avsnitt 7 stycke 1 punkt a i bilagan* till genomförandeavtalet och verkar under myndigheten i avsikt att underlätta den ekonomiska anpassningen.

Artikel 172 ålägger generalsekreteraren att utarbeta ett förslag till årsbudget för myndigheten och framlägga det för rådet. Rådet är skyldigt att behandla förslaget och att överlämna det till församlingen tillsammans med sina eventuella rekommendationer. I budgetförslaget skall finanskommitténs rekommendationer beaktas med stöd av *avsnitt 9 stycke 7 punkt c i bilagan* till genomförandeavtalet.

Enligt *artikel 173* skall de bidrag som myndigheten betalar in enligt artikel 171 punkt a användas för att täcka myndighetens förvaltningsutgifter till dess att myndigheten får tillräckliga medel för ändamålet från andra källor. Detsamma gäller de medel som myndigheten i det inledande skedet får ur FN:s budget.

De återstående medlen, med undantag av bidragen från medlemmarna, kan enligt beslut av myndigheten antingen fördelas eller användas till att finansiera företagets verksamhet eller till att främja den ekonomiska anpassningen.

Artikel 174 stycke 1 berättigar myndigheten att uppta lån. Denna rätt begränsas i *avsnitt 1 stycke 14 i bilagan* till genomförandeavtalet så, att myndigheten inte får uppta lån för att täcka förvaltningsutgifterna. Enligt *stycke 4* i artikeln ansvarar konventionsstaterna inte för myndighetens skulder. Församlingen åläggs i *stycke 2* att fastställa gränserna för myndighetens behö-

righet att uppta lån i de finansiella föreskrifter som församlingen behandlar och godkänner på rekommendation av rådet och finanskommittén i enlighet med artikel 160 stycke 2 punkt f. I *stycke 3* berättigas rådet att utöva myndighetens behörighet att uppta lån.

Artikel 175 ålägger församlingen att utse en oberoende revisor som varje år skall revidera myndighetens räkenskaper och konton.

AVSNITT G RÄTTSLIG STÄLLNING, IMMUNITET OCH PRIVILEGIER

Enligt *artikel 176* är myndigheten en internationell juridisk person med den rättskapacitet som krävs för att den skall kunna fullgöra sina uppgifter och uppnå sina syften.

Artikel 177 garanterar myndigheten de privilegier och den immunitet som behandlas närmare i följande artiklar.

Artikel 178 garanterar myndigheten, dess egendom och tillgångar rättslig immunitet, om inte immuniteten i något fall uttryckligen har hävts.

I *artikel 179* garanteras myndighetens egendom och tillgångar immunitet i fråga om husrannsakan och tvångsåtgärder.

Bestämmelsen i *artikel 180* undantar myndighetens egendom och tillgångar från varje slag av restriktioner, föreskrifter, kontroller och betalningsansånd.

I *artikel 181 stycke 1* bestäms att myndighetens arkiv är okränkbara. Enligt *stycke 2* får myndigheten inte förvara i arkiv som är tillgängliga för allmänheten uppgifter om t.ex. äganderätt och industrihemligheter, inte heller personalregister. *Stycke 3* ålägger konventionsstaterna att bevilja myndigheten en behandling som är lika gynnsam som den andra internationella organisationer beviljas, detta i avsikt att upprätthålla de officiella informationskonstruktionerna.

I *artikel 182* garanteras representanter för konventionsstaterna samt myndighetens generalsekreterare och personal närmare definierade privilegier och immunitet.

I *artikel 183* definieras den befrielse från skatter och tullavgifter som myndigheten och dess personal åtnjuter. Bestämmelserna i *stycke 1 och 2* om tullfrihet hör till Europeiska gemenskapens kompetens. Vid undertecknandet meddelade gemenskapen de frågor under

konventionen beträffande vilka de medlemsstater som undertecknat konventionen överfört sin behörighet till gemenskapen (se kapitel 2.11 Finlands och Europeiska gemenskapens kompetenser). Bestämmelserna i stycke 2 om befrielse från mervärdesskatt och acciser förutsätter godkännande av rådet. Reglerna om detta ingår i artikel 30 i det sjätte mervärdesskattedirektivet (77/388/EEG) och i artikel 23 i direktivet om systemet inom accisbeskattningen (92/12/EEG). Enligt *stycke 3* i artikel 183 är myndighetens personal utöver den sedvanliga skattefriheten för löner och arvoden till personalen vid internationella organisationer också befriad från skatter på övriga betalningar som organisationen gör.

AVSNITT H TILLFÄLLIGT UPPHÅVANDE AV MEDLEMMARS RÄTTIGHETER OCH PRIVILEGIER

Enligt *artikel 184* har en konventionsstat som har försummat sina bidrag till myndigheten ingen rösträtt, om det utestående beloppet uppgår till eller överstiger summan av de bidrag som staten skulle ha betalt under de föregående två åren. Församlingen kan dock tillåta en sådan medlem att rösta, om det konstateras att underlåtenheten att betala beror på omständigheter som medlemmen inte råder över.

I *artikel 185* bestäms att en konventionsstat som upprepade gånger grovt har överträtt bestämmelserna i del XI kan avstängas tillfälligt från att utöva de rättigheter och åtnjuta de privilegier som följer av medlemskapet. Beslut i ärendet fattas på rådets rekommendation av församlingen, när den internationella havsrättsdomstolens avdelning för havsbottentvister har konstaterat överträdelsen.

KAPITEL 5 BILÄGGANDE AV TVISTER SAMT RÅDGIVANDE YTTRANDEN

I *artikel 186* hänvisas till bestämmelserna i artiklarna 187—191 samt i del XV och bilaga VI om upprättandet av en avdelning för havsbottentvister vid den internationella havsrättsdomstolen och om utövandet av domsrätten. I enlighet med konventionsbilaga VI kapitel 4

artikel 35 består avdelningen av elva domare, som ledamöterna av domstolen väljer bland sig.

I *artikel 187* uppräknas de fall där avdelningen för havsbottentvister har domsrätt vid avgörande av tvister. Avdelningens domsrätt omfattar

a) tvister mellan konventionsstater rörande del XI i konventionen,

b) tvister mellan en konventionsstat och myndigheten rörande fullgörandet av skyldigheter enligt del XI i konventionen eller myndighetens överskridande av sina befogenheter,

c) tvister mellan konventionsstater som är parter i ett kontrakt enligt del XI, myndigheten eller företaget, statliga företag eller fysiska eller juridiska personer rörande tolkningen av ett kontrakt eller en arbetsplan eller tvister som gäller handlingar som berör den andra partens intressen,

d) tvister mellan myndigheten och en företagare som eftersträvar ett kontrakt rörande vägran att ingå kontrakt eller någon annan till kontraktet anknuten rättslig fråga,

e) tvister mellan myndigheten och en part i ett kontrakt rörande myndighetens eventuella ersättningsskyldighet i enlighet med konventionsbilaga III artikel 22, samt

f) övriga tvister i vilka avdelningen är behörig enligt konventionen.

Till skillnad från t.ex. Internationella domstolen kan vid avdelningen för havsbottentvister vid havsrättsdomstolen parterna i en tvist således vara också andra subjekt än stater.

Enligt *artikel 188* kan de i punkt a avsedda tvisterna också hänskjutas till en särskild avdelning av havsrättsdomstolen som skall upprättas i enlighet med bilaga VI artiklarna 15 och 17 eller till en ad hoc-avdelning inom avdelningen för havsbottentvister. De i punkt c avsedda tvisterna rörande kontrakt eller arbetsplaner kan också hänskjutas, utom vad gäller tolkning av havsrättskonventionen, till bindande kommersiellt skiljeförfarande i enlighet med de regler för skiljeförfarande som FN-kommissionen för internationell handelsrätt (UNCITRAL) tillämpar, om inte parterna kommer överens om annat. I fråga om tolkning av del XI skall en sådan tvist dock hänskjutas till avdelningen för havsbottentvister för avgörande. Vid skiljemannaförfarandet skall avdelningens avgörande följas.

Artikel 189 förbjuder avdelningen för havsbottentvister att ingripa i myndighetens pröv-

ningsrätt. Avdelningen kan inte uttala sig i frågan om huruvida de av myndigheten godkända reglerna, föreskrifterna och förfarandena motsvarar bestämmelserna i konventionen eller förklara dem för ogiltiga. Avdelningens behörighet begränsas i detta hänseende till avgöranden om huruvida tillämpningen av dessa regler, föreskrifter och förfaranden i enskilda fall står i strid med parternas i tvisten kontraktsevenliga förpliktelser enligt del XI eller mot deras skyldigheter enligt konventionen. Vidare kan avdelningen behandla frågor om ett eventuellt överskridande av behörigheten eller maktmissbruk samt skadeståndsansvar.

Artikel 190 innehåller bestämmelser om sponsorstaternas deltagande i rättegångar. En sponsorstat har rätt att delta genom skriftliga eller muntliga yttranden i ett förfarande där en fysisk eller juridisk person som den har sponsrat är part. Om den kående parten är en fysisk eller juridisk person och svaranden är en konventionsstat kan denna be sponsorstaten uppträda vid rättegången på den fysiska eller juridiska personens vägnar. Om sponsorstaten inte gör detta kan också den svarande staten företrädas av en juridisk person av den statens egen nationalitet.

Artikel 191 ålägger avdelningen för havsbottentvister att på församlingens eller rådets begäran avge rådgivande yttranden i rättsfrågor som hänför sig till deras verksamhet. Närmare stadganden om detta ingår i artikel 159 stycke 10 och i bilaga VI artikel 40 stycke 2.

DEL XII SKYDD OCH BEVARANDE AV DEN MARINA MILJÖN

De internationella reglerna för skydd av den marina miljön vilar främst på överenskommelser mellan stater. Skyddsmålsättningen har också haft en central plats i t.ex. handlingsprogrammet för FN:s miljökonferenser 1972 (Stockholm) och 1992 (Rio de Janeiro). En mängd s.k. mjukrättsliga (*soft law*) rekommendationer och regler för skydd av den marina miljön har dessutom utarbetats inom internationella organisationer (t.ex. Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) och FN:s miljöprogram (UNEP)). Den centrala principen är att en stat på sitt territorium inte får tillåta sådan verksamhet som förorsakar miljöskador för

andra stater eller för områden utanför statlig jurisdiktion.

Under de senaste decennierna har ett flertal såväl globala som regionala överenskommelser ingåtts om skydd av den marina miljön. Till en början avsåg det internationella samarbetet främst bekämpning av oljeföroreningar från fartyg. Senare fästes uppmärksamhet också vid skador som åsamkas av radioaktiva ämnen och vid skadeståndsfrågor i samband med kärnergiolyckor. I 1958 års havsrättskonventioner intogs dock endast några regler av allmän karaktär om skydd av den marina miljön.

Den liberianska oljetankerns, *Torrey Canyon*, förlisning utanför Cornwall 1967 påskyndade åtgärderna för skydd mot förorening genom olja. Konventionen till förhindrande av havsvattnets förorening genom olja, vilken ingåtts redan 1954 och kompletterats 1962 (FördrS 6/59, 43/66) förstärktes (FördrS 5/78), och 1969 ingicks en konvention om civilrättslig ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja (FördrS 78—79/80, 80/80, 21/81) samt den s.k. ingreppskonventionen, som i olycksituationer ger kuststaten rätt att även på det fria havet ingripa i ett främmande fartyg som förorsakar allvarlig risk för skada (FördrS 62—63/76). År 1971 ingicks en konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja (FördrS 78—79/80, 80/80, 83/94). Dessutom ingicks vissa regionala samarbetsavtal om åtgärder för förhindrande av förorening av havet genom olja samt om övervakning.

På 1970-talet utsträcktes skyddet till att omfatta också andra föroreningskällor. År 1972 ingicks den s.k. Oslokonventionen (FördrS 35—36/79, 75/89, 66/90) som reglerar dumpningen av avfall i Nordostatlanten. Samma år antogs också den globala Londonkonventionen (FördrS 33—34/79, 44/81, 22/90, 22/94). År 1973 upprättades en konvention om förhindrande av föroreningar från fartyg, som kompletterades och ändrades genom ett protokoll 1978 (den s.k. MARPOL 73/78-konventionen). MARPOL 73/78-konventionen innehåller detaljerade bestämmelser dels om utsläpp av skadliga ämnen, dels om fartygens konstruktion och utrustning (FördrS 51/83, 51/92, 74/85, 20/87, 14/89, 62/90, 63/90, 64/90, 12/91, 30/92, 25/93, 48/93, 21/94, 58/94). År 1973 utvidgades bestämmelserna i 1969 års ingreppskonvention till att utöver oljerisker också gälla andra farliga situationer som uppstår till följd av

andra skadliga ämnen (FördrS 72/86, 74/86, 65/92). För Nordostatlantens ingicks 1974 den s.k. Pariskonventionen om förhindrande av havsföreningar från landbaserade källor.

Ett nytt skede inleddes 1974 då konventionen om Östersjöområdets marina miljö antogs i Helsingfors. Denna konvention trädde i kraft 1980 (FördrS 11—12/80, 68/80, 31/81, 17/84, 39/84, 65/85, 17/87, 55/92, 8/93, 1/95). Konventionen var den första som omfattade samtliga föroreningskällor i konventionsområdet. För andra havsområden har liknande skyddskonventioner sedermera upprättats inom ramen för UNEP. År 1992 reviderades även Östersjökonventionen, men den nya konventionen har ännu inte trätt i kraft.

Under de senaste åren har samarbetet på området intensifierats ytterligare. Gamla överenskommelser har kompletterats och 1992 sammanslogs den tidigare nämnda Oslokonventionen (1972) och Pariskonventionen (1974) till en ny konvention om skydd av Nordostatlantens marina miljö (den s.k. OSPAR-konventionen). Även inom Europeiska gemenskapen och inom miljösamarbetet i de arktiska områdena, vilket initierats av Finland, har uppmärksamhet fästs vid skydd av den marina miljön.

Skyddet av den marina miljön har också främjats i samband med ett antal avtalsarrangemang för säkerheten till sjöss.

Del XII i konventionen gäller skydd och bevarande av den marina miljön. Liksom de omnämnda regionala överenskommelserna omfattar också dessa bestämmelser samtliga föroreningskällor i den marina miljön. Konventionen innehåller inga detaljerade bestämmelser om förbud eller restriktioner angående utsläpp, utan erbjuder en fördragsrättslig ram för antagande av mera detaljerade bestämmelser i andra sammanhang. Konventionsbestämmelserna innehåller grundläggande förpliktelser om vidtagande av skyddsåtgärder och om samarbete samt fastställer staternas behörighet i fråga om skyddet av den marina miljön i de havszoner som konventionen anger. Uppmärksamhet fästs även vid behovet av regionalt samarbete. Reglerna om skyddsförpliktelserna anger framför allt ramen för arbetet, som förutsätter effektiva fortsatta åtgärder på såväl det nationella som det internationella planet. I fråga om kompetensen erbjuder del XII för första gången ett täckande regelverk om olika staters — kuststaters, flaggstaters, hamnstaters — skyddsfullmakter.

Konventionens del XII är indelad i 11 kapitel. Första kapitlet innehåller principerna om staters förpliktelser att skydda den marina miljön. Andra kapitlet behandlar staters globala och regionala samarbete vid förhindrandet och bekämpningen av följderna av förorening. I tredje och fjärde kapitlet finns regler om bistånd till utvecklingsländerna för främjande av skyddsåtgärder samt om övervakning av den marina miljös tillstånd och om miljökonsekvensbedömning. De mest centrala bestämmelserna om skyddet av den marina miljön ingår i kapitlen 5, 6 och 7, vilka behandlar dels upprättandet, dels verkställigheten av nationella och internationella regler. I regelverket ingår också bestämmelser om skyddsåtgärder för istäckta områden (kapitel 8), om staters skyldigheter och ansvar (kapitel 9), om beaktandet av statsimmuniteten (kapitel 10) och om verkningarna av skyddsåtgärder enligt andra konventioner (kapitel 11).

För Finlands del kan konstateras att havsskyddslagstiftningen nyligen har reviderats. I slutet av 1994 stiftades en ny havsskyddslag (1415/94) genom vilken den tidigare lagen om förhindrande av havsföreningar (298/79) upphävdes. Samtidigt ändrades vattenlagen (1416/94), lagen om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg (1417/94), lagen om allmänna vatten- och avloppsverk (1418/94) och avfallslagen (1419/94). Ändringarna gjordes för att kunna ratificera 1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö, 1992 års OSPAR-konvention och 1992 års konventionen om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar.

KAPITEL 1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 192 omfattar staters allmänna förpliktelse att skydda och bevara den marina miljön. Det är frågan om en grundläggande förpliktelse som kan anses uttrycka sedvanerätten som binder alla stater. Förpliktelsen gäller alla havsområden och havszoner.

Artikel 193 bekräftar staternas suveräna rätt att utnyttja sina egna naturtillgångar (som finns på deras eget territorium eller annars inom ramen för deras jurisdiktion). Denna rätt kopplas dels till staternas nationella miljöpolitik, dels till den i artikel 192 nämnda förplik-

telsen att skydda och bevara den marina miljön. Nationella intressen och mål kan beaktas, men för att uppfylla dem får inte den grundläggande förpliktelsen att skydda den marina miljön åsidosättas.

Enligt *stycke 1* i *artikel 194* förbinder sig staterna att vidta de åtgärder som konventionen avser. Vid skyddet av den marina miljön skall så ändamålsenliga metoder som möjligt användas. Staterna skall även sträva efter att harmonisera sin skyddspolitik. Åtgärder som till alla delar är likadana för samtliga stater förutsätts dock inte. Bestämmelsen tillåter att staternas olika möjligheter beaktas vid fastställandet av skyddsåtgärderna. Bakom bestämmelsen ligger utvecklingsländernas oro för att enhetliga skyddsåtgärder kunde anstränga deras ekonomiska verksamhetsmöjligheter i oskäligt hög grad.

Stycke 2 i artikeln innehåller en grundläggande förpliktelse om staternas skyddsansvar. Bestämmelsen grundar sig på princip 21 i miljödeklarationen som godkändes av miljökonferensen i Stockholm 1972. Enligt bestämmelsen skall staterna vidta alla åtgärder som behövs för att verksamheten under deras jurisdiktion eller kontroll inte skall orsaka skada för andra stater och deras miljö och inte heller förorening som kunde sprida sig till områden som inte faller under någon stats jurisdiktion (främst det öppna havet och djuphavsbotten).

I *stycke 3* i artikeln anges de föroreningskällor som är föremål för skyddsåtgärder: utsläpp från landbaserade källor, från eller genom atmosfären, dumpning, föroreningar från fartyg, föroreningar i samband med utforskning eller utvinning av naturtillgångar på havsbotten samt föroreningar från andra anläggningar och anordningar i den marina miljön. Skyddsåtgärderna skall så effektivt som möjligt minska utsläppen från olika föroreningskällor.

Enligt *stycke 4* i artikeln skall staterna när de vidtar skyddsåtgärder undvika att i onödan störa konventionsenlig verksamhet i andra stater.

I *stycke 5* förutsätts åtgärder för skydd och bevarande av sällsynta och känsliga ekosystem samt lokaler för arter och andra marina organismer som är på tillbakagång, hotade eller utrotningshotade.

Artikel 195 innehåller ett förbud mot överförande av skada eller risker från ett område till ett annat och mot omvandling av verkningarna från en form av förorening till en

annan. Artikel 196 förbjuder t.ex. att avfall flyttas till ett annat havsområde för dumpning.

Artikel 196 förutsätter att staterna vidtar skyddande åtgärder för att förhindra sådana skadliga förändringar i den marina miljön som kunde bero på användningen av teknologi eller av att främmande eller nya arter uppträder i vissa havsområden.

KAPITEL 2 GLOBALT OCH REGIONALT SAMARBETE

Artikel 197 innebär en allmän skyldighet för stater att samarbeta med att formulera och utarbeta internationella regler, normer och rekommenderade tillämpningar och förfaranden. Med samarbete avses såväl mellanstatlig verksamhet som verksamhet genom behöriga internationella organisationer. Samarbetet kan vara globalt eller regionalt och det skall ta hänsyn till regionala särdrag.

När en stat får kännedom om att den marina miljön hotas av en överhängande risk att skadas genom förorening eller att en skada genom förorening redan har inträffat, skall detta enligt *artikel 198* meddelas dels andra stater som kan komma att omfattas av skadan, dels behöriga internationella organisationer.

Motsvarande regler ingår i flera andra överenskommelser om skydd av den marina miljön. T.ex. artikel 13 i 1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö innehåller en skyldighet att anmäla och konsultera när det gäller föroreningar.

De nordiska länderna ingick redan år 1967 en överenskommelse om samarbete i fråga om åtgärder mot oljeförorening av havet och har antagit en ny ersättande överenskommelse år 1971 (FördrS 41/71). Denna överenskommelse har sedermera preciserats och utvidgats genom en överenskommelse som ingicks 1993 men som ännu inte trätt i kraft. Den nyaste överenskommelsen gäller förutom samarbete i fråga om bekämpning av oljeskador även samarbete vid bekämpning av kemikalieskador till havs.

Bestämmelserna i artikel 11 och bilaga VI i 1974 års Östersjökonvention gäller konventionsparternas samarbete vid bekämpning av föroreningsolyckor. Bestämmelserna i bilagan reglerar i huvudsak samarbetet mellan myndigheter samt fartygsbefälhavarnas skyldighet att rapportera om olyckor. Samarbetet mellan Östersjöstaterna i fråga om bekämpning har

utvecklats i en kommitté som är underställd Helsingforskommissionen. Kommittén har berett en särskild handbok för bekämpning som innehåller allmänna anvisningar för konventionsstaternas samarbete samt uppgifter om konventionsstaternas organisation och utrustning för bekämpning.

Finland har dessutom ingått bilaterala överenskommelser om samarbete vid bekämpning. I enlighet med regel 7 i bilaga VI till 1974 års Östersjökonvention har Finland kommit överens om uppdelningen i ansvarsregioner med Sverige (FördrS 49/81, 41/95) och Sovjetunionen (FördrS 61/83). Dessutom har Finland ingått en överenskommelse om oljebekämpning med Sovjetunionen (FördrS 54/90) och en överenskommelse om samarbete vid bekämpning till havs av skador genom förorening med Estland (FördrS 31/95). De överenskommelser som ingåtts med Sovjetunionen gäller mellan Finland och Ryssland.

Om bekämpning av oljeskador till havs stadgas i lagen om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg (300/79) och förordningen om bekämpning av oljeskador (636/93).

Enligt *artikel 199* skall staterna i det berörda området och de behöriga internationella organisationerna samarbeta för att bekämpa sådan förorening som avses i artikel 198 och förhindra skadorna. I detta syfte skall staterna gemensamt utveckla beredskapsplaner för att bemöta olyckor som medför förorening.

Motsvarande samarbetsförpliktelser ingår i flera andra överenskommelser om skydd av miljön.

Enligt *artikel 200* skall staterna också samarbeta för att främja studier, genomföra forskningsprogram och uppmuntra utbytet av information och uppgifter om förorening av den marina miljön.

Också om dylikt samarbete har det avtalats i flera andra överenskommelser och bl.a. i Agenda 21 (punkt 17.35), som 1992 antogs av miljökonferensen i Rio, finns en hänvisning till detta.

I ljuset av den information som insamlats skall staterna enligt *artikel 201* samarbeta för att fastställa de vetenskapliga kriterier som kan vara till hjälp vid skyddet av den marina miljön.

KAPITEL 3 TEKNISKT BISTÅND

Enligt *artikel 202* skall staterna direkt eller genom behöriga internationella organisationer lämna vetenskapligt och tekniskt bistånd särskilt till utvecklingsländerna. Biståndet skall omfatta bl.a. utbildning och leverans av utrustning och det skall även stödja utvecklingsländernas egen forskning, övervakning och utbildning. Bistånd skall också lämnas för att minska effekterna av allvarliga olyckor och för utarbetande av miljökonsekvensbedömningar.

Artikel 203 förutsätter att de internationella organisationerna skall prioritera utvecklingsländerna vid tilldelningen av tekniskt bistånd och bidrag för skyddsåtgärder samt vid användningen av organisationernas specialtjänster. Bestämmelsen avser t.ex. genomförandet av miljöprogram som godkänts inom ramen för FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) och UNEP.

KAPITEL 4 ÖVERVAKNING OCH MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING

Artikel 204 ålägger staterna skyldighet att observera, mäta, utvärdera och analysera riskerna för eller följderna av förorening av den marina miljön. Miljöns tillstånd skall övervakas i enlighet med staternas möjligheter och på ett sådant sätt att andra staters rättigheter (t.ex. territoriell integritet) inte kränks.

I synnerhet skall staterna övervaka följderna av sin egen verksamhet och av verksamhet som sker under deras tillsyn.

Staterna skall enligt *artikel 205* antingen publicera rapporter om den marina miljöns tillstånd eller med lämpliga intervaller lämna dem till de behöriga internationella organisationerna, som gör dem tillgängliga för de andra staterna.

Helsingforskommissionen har sedan 1979 koordinerat programmet för övervakning av Östersjön (Baltic Monitoring Programme). Programmet omfattar regelbunden hydrografisk, kemisk och biologisk kontroll på olika håll i Östersjön. Finland följer aktivt med hela Östersjöns tillstånd och utveckling. Liksom de övriga konventionsstaterna har Finland årligen tillställt Helsingforskommissionen resultaten av övervakningen och deltar även i utarbetande av rapporter om tillståndet. Utöver övervak-

ningsprogrammet följer Finland även med kustvattnens tillstånd och tillställer Helsingforskommissionen uppgifter för rapporter om dessa.

Artikel 206 innehåller en förpliktelse att göra en miljökonsekvensbedömning för varje enskilt projekt. När det finns tillräckliga skäl att anta att verksamhet som är planerad under en statsjurisdiktion eller kontroll skulle kunna förorsaka avsevärda föroreningar av eller märkbara och skadliga förändringar i den marina miljön, skall staten så långt det är praktiskt möjligt bedöma verkningarna och rapportera om resultatet på det sätt som artikel 205 avser.

Sedermera har uppmärksamhet fästs vid miljökonsekvensbedömning i många andra sammanhang (se t.ex. 1991 års konvention om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang, art. 7 i 1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö, punkt 17.6 d i Agenda 21 från Riokonferensen).

Inom ramen för Helsingforskommissionen bedöms med jämna mellanrum hela Östersjöns tillstånd. Den första regelmässiga helhetsbedömningen, som gällde variationer i Östersjöns tillstånd 1980—1985, publicerades år 1986. År 1996 publicerar kommissionen den tredje bedömningen som gäller Östersjöns tillstånd 1989—1993. Den första bedömningen av kustvattnens tillstånd blev klar 1993.

Artikel 7 i 1992 års Östersjökonvention gäller miljökonsekvensbedömning i sådana fall då den föreslagna verksamheten kan ha en betydande skadlig inverkan på Östersjöns marina miljö. I sådana fall då folkrätten eller en för konventionsparten bindande övernationell regel förutsätter en miljökonsekvensbedömning skall konventionsparten enligt artikeln anmäla saken till Helsingforskommissionen och till sådana konventionsparter som landets gränsöverskridande effekter på Östersjöområdet kan gälla. I artikel 9 i överenskommelsen om samarbete på vattenvårdens område (FördrS 80/94) har Finland även bilateralt kommit överens med Estland om miljökonsekvensbedömning.

Om miljökonsekvensbedömning stadgas i lagen (468/94) och förordningen (792/94) om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

KAPITEL 5 INTERNATIONELLA REGLER OCH NATIONELL LAGSTIFTNING FÖR ATT FÖRHINDRA, BEGRÄNSA OCH KONTROLLERA FÖRORENINGAR AV DEN MARINA MILJÖN

Artiklarna i detta kapitel innehåller grundläggande förpliktelser att förhindra, begränsa och kontrollera föroreningar som härrör från olika källor. Det är fråga om ramregler som inte innehåller detaljerade utsläppsbestämmelser utan som uppfordrar staterna att utarbeta sådana. I artiklarna behandlas även förhållandet mellan nationella åtgärder och internationella bestämmelser samt harmoniseringsmålet för de nationella bestämmelserna. Dessutom förutsätts det att de internationella reglerna revideras ibland.

Artikel 207 innehåller grundläggande bestämmelser om regleringen av föroreningar från landbaserade källor. Största delen av de föroreningar som förstör den marina miljön härrör från landbaserade källor.

Staterna skall utarbeta nationella lagar och författningar om förhindrande av förorening från landbaserade föroreningskällor samt, särskilt med hjälp av de behöriga internationella organisationerna eller diplomatkonferenser, försöka fastställa även internationella (såväl globala som regionala) regler.

Staterna skall även vidta andra åtgärder som kan vara nödvändiga för att skydda den marina miljön från föroreningar från landbaserade källor.

Den internationella regleringen skall beakta regionala särdrag, utvecklingsländernas ekonomiska möjligheter och deras behov av ekonomisk utveckling. Detta betyder att de internationella bestämmelserna om föroreningar från landbaserade källor kan ge utvecklingsländerna en förmånligare behandling än industriländerna.

Vid upprättandet av nationella bestämmelser skall de internationella reglerna beaktas. Om det inte är fråga om bestämmelser som är juridiskt bindande för staterna (t.ex. i form av statsfördrag) är förpliktelsen flexibel: internationella regler skall beaktas, men någon absolut skyldighet att överföra samtliga internationella bestämmelser till den nationella lagstiftningen föreligger inte.

Skyddsåtgärderna skall så effektivt som möj-

ligt bl.a. förhindra utsläpp i den marina miljön av giftiga, farliga eller skadliga ämnen, särskilt sådana som är beständiga.

Staterna skall också sträva efter att på det regionala planet harmonisera sina skyddsåtgärder som avser föreningskällorna.

Bestämmelserna i *artikel 208* gäller havsbottenverksamhet utanför kusten, t.ex. borrhåe efter olja i territorialvattnen, den ekonomiska zonen eller i kontinentalsockeln.

Också beträffande denna föreningskälla åläggs staterna att utarbeta såväl nationella som internationella bestämmelser. I fråga om de internationella reglerna är staternas skyddsförpliktelser i detta fall absolutare än för de landbaserade källornas del: staterna skall, särskilt genom behöriga internationella organisationer eller diplomatkonferenser, fastställa internationella (såväl globala som regionala) regler om föreningskällorna.

De nationella bestämmelserna skall vara minst lika effektiva som motsvarande internationella regler. Kravet på effektivitet förutsätter inte att reglerna är identiska, men däremot att verkningarna av de nationella bestämmelserna skall motsvara de internationella skyddsåtgärderna.

Staterna skall också vidta andra nödvändiga åtgärder för att skydda den marina miljön mot verkningarna från föreningskällor, och på det regionala planet skall de försöka harmonisera sina åtgärder rörande föreningskällorna.

Enligt *artikel 209* skall internationella regler också göras upp för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön från verksamhet på den djupa havsbotten (området) utanför gränserna för kuststaternas jurisdiktion.

Staterna skall likaså utarbeta nationella bestämmelser för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening från sådan verksamhet i området som bedrivs från fartyg, anläggningar eller andra anordningar som för deras flagg eller är registrerade där eller bedriver verksamhet under deras överinseende. Kraven i de nationella bestämmelserna skall vara åtminstone lika effektiva som motsvarande internationella förpliktelser.

Artikel 210 gäller reglering av avsiktlig dumpning.

Staterna skall utarbeta nationella bestämmelser och de skall, särskilt genom behöriga internationella organisationer eller vid en dip-

lomatkonferens, försöka fastställa internationella (såväl globala som regionala) regler för föreningskällorna.

De nationella bestämmelserna skall trygga att avfall inte dumpas utan tillstånd av de nationella myndigheterna. De nationella bestämmelserna skall vara minst lika effektiva som motsvarande internationella regler.

En kuststat har exklusiv rätt att besluta om dumpning utanför sin egen kust: dumpning i territorialhavet, i den ekonomiska zonen och på kontinentalsockeln är möjlig endast med kuststatens förhandsgodkännande. Kuststaten skall dock samråda med stater som på grund av sitt geografiska läge kan beröras ogynnsamt därav.

Enligt *artikel 211* skall staterna för att förhindra, begränsa och kontrollera föroreningen av den marina miljön utarbeta nationella bestämmelser för såväl internationella fartyg som för fartyg som för deras flagg eller står upptagna i deras register. De nationella bestämmelserna skall vara åtminstone lika effektiva som de allmänt erkända internationella regler som fastställts av den behöriga internationella organisationen (här avses IMO) eller vid en diplomatkonferens. Begreppet allmänt erkänd preciseras inte. Begreppet hänvisar åtminstone till sedvanerätten och till statsfördrag som vunnit ett tillräckligt stort understöd.

Staterna skall främja ibruktageandet av sådana farledssystem som minskar riskerna för olyckor som kunde orsaka förorening av den marina miljön.

En kuststat har enligt *stycke 3* rätt att för skyddet av den marina miljön uppställa bestämda krav för fartyg som anländer till dess hamnar, inre vatten eller off-shore-terminaler. Kraven skall offentliggöras och den behöriga internationella organisationen skall underrättas. Staterna kan också samordna sina regler på området, varvid den nämnda underrättelsen skall ange vilka stater som deltar i samarbetet. En stat skall ålägga befälhavaren ombord på fartyg som för dess flagg eller står uppfört i dess register att han så länge han färdas inom en kuststats territorialhav skall, på begäran av kuststaten, meddela om fartyget är på väg till en annan stat i samma område, som också deltar i samarbetet, och, om så är fallet, meddela om fartyget uppfyller kraven för tillträde till den statens hamnar. Denna informationskyldighet minskar dock inte ett fartygs rätt till oskadlig genomfart och inte heller en

kuststats rätt att ställa villkor för tillträde till de inre territorialvattnen eller off-shore-terminalerna.

Kuststaterna kan enligt *stycke 4* vidta lagstiftningsåtgärder som på territorialhavet förhindrar, begränsar eller kontrollerar havsföroreningar som härrör från utländska fartyg. De nationella bestämmelserna får dock inte hindra utländska fartygs oskadliga genomfart enligt del II, kapitel 3 i konventionen.

Kuststaten har begränsad lagstiftningsmakt inom den ekonomiska zonen. Enligt *stycke 5* begränsas lagstiftningsmakten till att gälla endast verkställighet av allmänt erkända regler som fastställts inom den behöriga internationella organisationen eller vid en allmän diplomatkonferens. Detta betyder att kuststaten inte har rätt att utarbeta nationella skyddsregler för den ekonomiska zonen. Genom sin nationella lagstiftning kan den endast tillse verkställigheten av internationella regler. Avsikten med denna bestämmelse är att trygga en så fri sjöfart som möjligt inom den ekonomiska zonen.

I *stycke 6* i artikeln behandlas miljömässigt särskilt sårbara havsområden inom de ekonomiska zonerna. När en kuststat har rimliga grunder att förmoda att särskilda åtgärder behövs för att hindra fartygsföroreningar i ett sådant område, kan den underrätta den behöriga organisationen (IMO) om detta. Inom 12 månader från mottagandet av ett sådant meddelande skall organisationen besluta om det finns skäl att vidta de föreslagna åtgärderna. Är svaret jakande, kan kuststaten anta skyddsbestämmelser för området, vilka verkställer sådana internationella regler om skydd av specialområden som antagits av organisationen. De nationella bestämmelserna får dock tillämpas på utländska fartyg först 15 månader efter det att organisationen fått meddelandet.

I meddelandet kan kuststaten också föreslå andra bestämmelser för områdena i fråga. Dessa kan emellertid tillämpas på utländska fartyg endast om organisationen ger sitt godkännande inom 12 månader från det att meddelandet lämnades, och de kan tillämpas först efter 15 månader från det att meddelandet lämnades. Bestämmelserna kan gälla utsläppsrestriktioner och sjöfartspraxis, men i fråga om fartygens konstruktion, utformning, bemanning och utrustning får de nationella bestämmelserna inte ålägga utländska fartyg att följa andra regler än sådana som är internationellt

allmänt erkända. Genom detta har man eftersträvat så enhetliga regler som möjligt för sjöfarten inom ekonomiska zoner.

Enligt *artikel 212* skall staterna anta nationella bestämmelser om förorening från luften eller via atmosfären samt sträva efter att utarbeta internationella regler. De nationella bestämmelserna tillämpas i staternas lufttrum samt på fartyg som för deras flagg eller på fartyg och luftfartyg som är registrerade hos dem. Staterna skall också vidta andra åtgärder som behövs för att skydda den marina miljön mot verkningar från föroreningskällor. Vid tillämpningen av de nationella bestämmelserna skall de internationella reglerna och säkerheten vid navigering i luften iakttas.

Regler om förhindrande av förorening via atmosfären ingår t.ex. i 1979 års konvention om långväga gränsoverskridande luftföroreningar samt i protokollen till den (FördrS 15/83, 2/88, 50/87, 46/91, 18/94).

Lagstiftningen i Finland har ordnats så att förpliktelserna i artikel 212 uppfylls. I havsskyddslagen (1415/94) stadgas om ett förbud mot förorening utanför Finlands territorialvattengräns. Enligt 18 a § 1 kap. vattenlagen (1416/94) får åtgärder inte vidtas innanför Finlands territorialvattengräns som kan orsaka havsförorening utanför Finlands territorialvattengräns. Detta förbud kan antas gälla även utsläpp i luften. Om det är fråga om en havsförorening innanför Finlands territorialvattengräns regleras verkningarna av utsläpp i luften också genom luftvårdslagen (67/82). De allmänna bestämmelserna i luftvårdslagen förhindrar utsläpp. T.ex. fartygs svavelutsläpp begränsas genom en reglering av svavelhalten i bränsle. Med hjälp av förhandskontroll av funktioner som orsakar fara för förorening av luften, dvs. ett miljötillstånd, säkerställs i varje enskilt fall att verksamheten inte orsakar förorening av havet.

Om förbudet mot förbränning av avfall stadgas i olika författningar. Genom 8 § havsskyddslagen förbjuds förbränning av avfall på fritt hav. Med stöd av 73 a § avfallslagen (1419/94) är det förbjudet att förbränna avfall i Finlands vattenområden. Enligt 26 a § lagen om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg (1417/94) är förbränning av avfall som orsakas av ordinarie drift av fartyg förbjudet i Finlands vattenområden.

KAPITEL 6 VERKSTÄLLIGHET

Detta kapitel innehåller bestämmelser om verkställigheten av regler som gäller skydd mot olika föroreningskällor. Internationella bestämmelser som skall verkställas omtalas ofta som tillämpliga ("applicable") regler och normer, vilket kan anses avse bestämmelser som antingen fördragsrättsligt eller sedvanerättsligt binder stater.

Beträffande förorening från landbaserade källor skall staterna enligt *artikel 213* verkställa såväl sina nationella bestämmelser som de relevanta internationella regler som antagits inom internationella organisationer eller vid diplomatkonferenser.

Enligt *artikel 214* är motsvarande verkställighetsplikt tillämplig även på regleringen av havsbotten under en kuststats jurisdiktion.

Beträffande verksamhet på den djupa havsbotten (området) hänvisas i *artikel 215* till bestämmelserna i del XI i konventionen.

Enligt *artikel 216* handhas verkställigheten av nationella och internationella bestämmelser om dumpning a) av kuststaterna, när det är fråga om dumpning i deras territorialhav eller ekonomiska zon eller på deras kontinentalsockel, b) av flaggstaterna, när det är fråga om fartyg som för deras flagg eller fartyg eller luftfartyg som står upptagna i deras register och c) av andra stater, när det är fråga om lastning av avfall (eller annat material) inom deras territorium eller vid deras off-shore-terminaler. När någon av dessa stater i enlighet med det ovan anförda har inlett ett rättsligt förfarande, är de andra staterna inte längre förpliktade därtill.

Artiklarna 217—221 behandlar verkställighetsåtgärder beträffande förorening från fartyg. Till vissa delar inskränks dessa dock av skyddsåtgärderna för utländska fartyg enligt artiklarna 223—233.

Enligt *stycke 1 i artikel 217* skall staterna trygga verkställigheten av dels nationella bestämmelser om förorening från fartyg, dels tillämpliga internationella bestämmelser som antagits i den behöriga internationella organisationen eller vid en allmän diplomatkonferens. En stats verkställighetsskyldighet gäller fartyg som för dess flagg eller är registrerade där. Flaggstaten skall (inom ramen för sin jurisdiktion) tillse att bestämmelserna i fråga verkställs effektivt, oberoende av var en överträdelse har ägt rum.

Enligt *stycke 2* skall staterna förutsätta att fartyg som för deras flagg eller är registrerade där inte lämnar hamn om de inte uppfyller kraven på t.ex. fartygets utformning, konstruktion, utrustning och bemanning.

Staterna skall enligt *stycke 3* även säkerställa att fartyg som för deras flagg eller är registrerade där har certifikat på fartygets skick, och att fartygen inspekteras periodvis för kontroll av att deras skick överensstämmer med certifikaten. Dessa certifikat skall av andra stater godtas som bevis för fartygens skick och skall anses ha samma giltighet som de certifikat som dessa stater utfärdar, om det inte föreligger uppenbar anledning att anta att fartygens skick avsevärt avviker från uppgifterna i certifikaten.

Om ett fartyg bryter mot tillämpliga internationella bestämmelser, skall flaggstaten enligt *stycke 4* genast påbörja en utredning och vid behov inleda rättsligt förfarande, oberoende av var överträdelsen har ägt rum eller var föroreningen inträffat. Denna regel försvagar emellertid inte vare sig reglerna om hamnstatens verkställighetsmakt i artikel 218 eller kuststatens verkställighetsmakt i artikel 220, och inte heller reglerna om suspension av rättsliga förfaranden i artikel 228.

Enligt *stycke 5* skall staterna samarbeta när de undersöker överträdelser. På skriftlig begäran av en stat skall flaggstaten enligt *stycke 6* undersöka överträdelser som fartyg som för dess flagg påstås ha gjort sig skyldigt till. Om tillräckliga bevis framläggs, skall flaggstaten till följd av överträdelsen inleda rättsligt förfarande enligt sina egna lagar. *Stycke 8* förutsätter att de straff som utdöms för överträdelserna är tillräckligt stränga.

Enligt *stycke 7* i artikeln skall flaggstaten informera den stat som gjort anmälan om de åtgärder som en överträdelse gett anledning till. Den behöriga internationella organisationen skall också underrättas. Information skall vara tillgänglig för alla stater.

Reglerna betonar kuststaternas övervakningsskyldighet, vilken särskilt beträffande fartyg under s.k. bekvämlighetsflagg inte iakttagits i tillräckligt hög grad.

I *artikel 218* ingår en av de mest betydande revideringarna vad gäller konventionsbestämmelserna om förhindrande av förorening av den marina miljön. Artikeln gäller en stats verkställighetsåtgärder med anledning av utsläpp som inträffat utanför statens inre vatten, territorialhav eller ekonomiska zon, när det

skyldiga, utländska fartyg anlöper den stats hamn. Överträdelsen skall gälla sådana internationella bestämmelser som antagits av den behöriga internationella organisationen eller vid en allmän diplomatkonferens. Det kan endast bli fråga om överträdelse av bestämmelserna om utsläpp, hamnstatens verkställighetsmakt omfattar inte försummelse av bestämmelserna om fartygens utformning, skick, utrustning och bemanning. Huvudregeln är att hamnstaten på grund av överträdelsena kan vidta undersökning och, om bevismaterialet så kräver, inleda rättsligt förfarande.

Åtgärderna förutsätter att fartyget frivilligt befinner sig i en stats hamn. Begreppet frivillighet har inte definierats, men det har ansetts att ett fartyg anlöper en hamn frivilligt om inte hamnstatens myndigheter har tvingat det därtill. Å andra sidan har det även anförts att uppsökande av hamn i *force majeure*-fall — t.ex. sjönöd — inte kan betraktas som frivilligt, varvid hamnstaten inte heller i dessa fall kunde vidta åtgärder mot utländska fartyg.

Om brott mot bestämmelserna om utsläpp inträffat i en annan stats inre vatten, territorialhav eller ekonomiska zon, finns enligt *stycke 2* vissa särskilda villkor i anslutning till hamnstatens verkställighetsmakt. Härvid förutsätts det att kuststaten eller flaggstaten i fråga, eller en stat som har skadats eller löper risk att skadas genom överträdelsen begär rättsligt förfarande eller att överträdelsen medför eller sannolikt kommer att medföra föroring i hamnstatens inre vatten, territorialhav eller ekonomiska zon.

Enligt *stycke 3* skall hamnstaten i mån av möjlighet efterkomma de framställningar som de andra staterna anför om utredning av överträdelser av bestämmelserna beträffande utsläpp som antas ha ägt rum i den anmodande statens inre vatten, territorialhav eller ekonomiska zon och där orsakat skada eller hotat orsaka skada. I mån av möjlighet skall hamnstaten också efterkomma flaggstatens begäran om utredning, oberoende av var överträdelsen har ägt rum.

Utredningsrapporterna skall enligt *stycke 4* på begäran insändas till flaggstaten eller kuststaten i fråga. På begäran av kuststaten, och med beaktande av bestämmelserna i kapitel 7, kan rättsligt förfarande som hamnstaten inlett avbrytas, om överträdelsen har ägt rum i kuststatens inre vatten, territorialhav eller ekonomiska zon. I dylika fall överförs bevismate-

rialet och utredningen tillsammans med varje borgen eller annan säkerhet, som ställts hos hamnstatens myndigheter, till kuststaten och rättsligt förfarande i hamnstaten fortsätter inte.

Om en stat anser, och inget annat följer av bestämmelserna i kapitel 7, att sjövärdigheten hos ett fartyg som befinner sig i dess hamn inte motsvarar internationella bestämmelser och att fartyget därför utgör en risk för den marina miljön, skall staten enligt *artikel 219* vidta åtgärder för att förhindra att fartyget avseglar. Fartyget kan härvid fortsätta endast till närmaste reparationsvarv. När bristerna avlägsnats skall fartyget genast få fortsätta sin resa.

Ett motsvarande förfarande ingår i 1982 års europeiska hamnstatssystem, som också Finland är part i.

Stycke 1 i artikel 220 gäller staternas verkställighet beträffande sådana utländska fartyg som frivilligt ligger i deras hamnar eller off shore-terminaler och som på deras territorialhav eller i deras ekonomiska zon gjort sig skyldiga till brott mot nationella eller tillämpliga internationella bestämmelser om skydd av den marina miljön. Om bestämmelserna i kap. 7 inte medför annat, kan en kuststat inleda rättsligt förfarande beträffande dessa fartyg.

Stycke 2 i artikeln gäller utländska fartyg som seglar i staternas territorialhav. Om ett sådant fartyg brutit mot nämnda nationella eller internationella bestämmelser medan det befunnit sig i territorialhavet, får kuststaten inspektera fartyget och, om bevisen ger anledning därtill, inleda rättsligt förfarande enligt sina egna lagar. Fartyget kan t.ex. kvarhållas i territorialhavet. Kuststatens verksamhet inskränks dock av bestämmelserna i konventionens del II, 3 kap. om oskadlig genomfart, och kuststaten måste också beakta begränsningarna av verkställigheten i kap. 7.

Styckena 3—7 i artikeln gäller verkställighetsåtgärder till följd av överträdelser som inträffat i den ekonomiska zonen.

Om det finns klara grunder för att misstänka att ett utländskt fartyg i en stats territorialhav eller ekonomiska zon, i den ekonomiska zonen har brutit mot tillämpliga internationella bestämmelser om skydd av den marina miljön eller mot nationella bestämmelser som genomförs, kan kuststaten kräva information av fartyget för att kunna fastställa om ett över-

trädelse inträffat eller inte. Staterna skall förutsätta att fartyg som för deras flagg lämnar den begärda informationen.

Kuststaten kan även inspektera ett fartyg som vägrat lämna den begärda informationen eller som lämnat upplysningar som klart strider mot den faktiska situationen, om förhållandena medger en inspektion. Ett villkor är dock att överträdelsen innebär omfattande utsläpp som medför betydande förorening eller risk för förorening av den marina miljön.

Om det finns klara och objektiva bevis för att den ovan beskrivna situationen innebär betydande skada eller hot om omfattande skada på kusten eller på kuststatens därmed sammanhängande intressen eller på tillgångarna i dess territorialhav eller ekonomiska zon, får kuststaten även inleda rättsligt förfarande beträffande fartyget, t.ex. kvarhållande i territorialhavet eller den ekonomiska zonen. Kuststaten skall dock låta fartyget fortsätta, om sådana förfaranden fastställts som garanterar borgen eller annan tillräcklig ekonomisk säkerhet.

Bestämmelserna i styckena 3—7 tillämpas enligt *stycke 8* också på verkställigheten av sådana nationella bestämmelser som gäller miljömässigt sårbara områden enligt *stycke 6* i artikel 211.

I *artikel 221* fastställs s.k. interventionsrätt för kuststaterna vid sjöolyckor och handlingar i samband med dem. Enligt artikeln påverkar ingen bestämmelse i konventionens del XII staternas rättighet att, enligt folkrättslig sedvanerätt och traktatsbaserad folkrätt, vidta åtgärder utanför sin kust i nämnda fall. En förutsättning för ingripande i utländska fartyg är att olyckan eller handlingar i samband med den kan befaras få större skadliga följder för kusten eller kuststatens därmed förbundna intressen (t.ex. fiske). Kuststaternas åtgärder skall stå i rimlig proportion till den faktiska eller hotande skadan.

Enligt *stycke 2* avses i artikeln med sjöolycka en kollision mellan fartyg, grundstötning eller annat navigeringsmissöde eller annan händelse ombord på eller utanför ett fartyg, som medför materiell skada eller omedelbart hot om materiell skada på fartyg eller last.

Artikeln hänvisning till den traktatsbaserade folkrätten gäller speciellt 1969 års konvention om ingripande på det öppna havet vid olyckor som är ägnade att medföra förorening genom olja (FördrS 62—43/76) och 1973 års

protokoll om ingripande på det öppna havet vid föroreningar genom andra ämnen än olja (FördrS 72/86, 74/86, 65/92).

Enligt *artikel 222* skall staterna inom sitt luftrum och med avseende på fartyg som för deras flagg och fartyg och luftfartyg som står upptagna i deras register verkställa sina nationella bestämmelser om förorening från eller genom atmosfären samt vidta åtgärder för att verkställa tillämpliga bestämmelser som utarbetats i behöriga internationella organisationer eller vid diplomatkonferenser. Vid verkställigheten skall bestämmelser rörande säkerheten för flygning iakttas.

KAPITEL 7 GARANTIER

Artikel 223 strävar efter att underlätta genomförandet av rättsliga förfaranden som inlets enligt ovan. Staterna skall vidta åtgärder för att underlätta vittnesförhör och deltagandet i sådana rättsliga förfaranden av representanter för berörda stater och internationella organisationer. De officiella representanterna skall ha de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i nationella lagar och av folkrätten.

Enligt *artikel 224* har endast offentliga myndigheter, örlogsfartyg, militära luftfartyg och andra med tydliga yttre kännetecken försedda fartyg eller luftfartyg rätt att ingripa mot utländska fartyg.

Artikel 225 gäller en skyldighet att undvika skadliga verkningar vid ingripanden. När staterna ingriper mot utländska fartyg får de inte äventyra sjösäkerheten. Ett fartyg som är föremål för ingripande får inte utsättas för fara eller föras till en osäker hamn eller ankarplats. Den marina miljön får inte utsättas för orimligt stor fara i samband med ett ingripande.

Artikel 226 innehåller bestämmelser om undersökning av utländska fartyg. Enligt *stycke 1* i artikeln får staterna inte i onödan uppehålla ett utländskt fartyg när de genomför undersökningar enligt artiklarna 216, 218 och 220. Undersökningarna begränsas till att gälla främst granskning av de dokument som fartyget skall föra. En noggrannare undersökning är tillåten endast om dokumenten fattas eller om dessa inte är nog för att bekräfta en misstänkt överträdelse eller om det finns uppenbara skäl att anta att fartygets och dess utrustnings verkliga skick avviker från upplysningarna i dokumenten.

Även om en undersökning visar att överträdelser ägt rum, skall fartyget genast frigges sedan rimliga formaliteter iakttas. Villkor för en frigivning kan vara att borgen eller annan ekonomisk säkerhet ställs.

Om ett fartyg utgör ett orimligt stort hot för den marina miljön, får man vägra frige det eller göra detta på villkor att fartyget anlöper närmast lämpliga reparationsvarv. Har man vägrat frige fartyget eller ställt villkor för frigivningen, skall detta meddelas flaggstaten. Flaggstaten får även ansöka om frigivning av fartyget enligt del XV om biläggande av tvister.

Enligt *stycke 3* skall staterna samarbeta för att utveckla förfaranden för att undvika onödig inspektion av fartyg till sjöss.

I *artikel 227* föreskrivs om icke-diskriminering av utländska fartyg. När staterna utövar sina rättigheter och fullgör sina skyldigheter enligt konventionens del XII får de inte diskriminera fartyg från en annan stat.

Artikel 228 gäller suspension och begränsningar i inledandet av rättsliga förfaranden.

Om den överträdelse som varit orsaken till rättsligt förfarande som syftar till ådömande av straff har inträffat utanför domstolsstatens territorialhav, skall förfarandet suspenderas om fartygets flaggstat inleder motsvarande förfarande inom sex månader från den dag då rättsliga förfaranden först inleddes. Detta gäller dock inte om det är fråga om en betydande skada för kuststaten eller om flaggstaten upprepade gånger har nonchalerat sin verkställighetsplikt beträffande fartygen.

Sedan flaggstaten begärt suspension av rättsliga förfaranden, skall den i vederbörlig ordning låta den stat som först vidtog åtgärden få tillgång till materialet gällande det rättsliga förfarandet. När kuststaten slutfört sina rättsliga åtgärder skall det suspenderade förfarandet avslutas. Sedan kuststaten betalat kostnaderna för sitt eget förfarande, skall den återställa den borgen eller annan ekonomisk säkerhet som ställdes.

Enligt *stycke 2* är preskriptionstiden för ifrågavarande överträdelser av utländska fartyg tre år och i regel kan ett rättsligt förfarande inte inledas om sådant redan inletts i en annan stat. Inskränkningarna gäller dock inte flaggstatens rätt att i fråga om sina egna fartyg vidta åtgärder enligt sin egen lagstiftning.

Enligt *artikel 229* gäller inskränkningarna i fråga om verkställigheten inte sådana civilrätts-

liga förfaranden som inleds på grund av skada som orsakats av förorening av den marina miljön.

I *artikel 230* begränsas staternas behörighet i fråga om straffande av utländska fartyg.

Endast böter får ådömas för miljöbrott som ägt rum utanför territorialhavet. För brott som skett i territorialhavet får däremot också andra straff än böter ådömas, om det är fråga om allvarlig och uppsåtlig förorening av den marina miljön. Detta betyder att andra former av straff är möjliga när verksamheten som skall straffas strider mot den rätt till oskadlig genomfart som fastställs i konventionen (se artikel 19.2 h).

Vid genomförandet av rättsliga förfaranden beträffande utländska fartyg skall de anklagades erkända rättigheter iakttas.

Lagen om förhindrande av vattens förorening, försakad av fartyg (300/79) gäller även utländska fartyg på Finlands territorialvatten. För brott mot förbuden i denna lag kan på basis av 48 kap. strafflagen (578/95) fängelse utdömas. Fängelse kan även utdömas för sådana brott som inte har begåtts avsiktligt. För att det inte skall uppstå en konflikt med *stycke 2* i *artikel 230* föreslås att 28 § 1 mom. lagen om förhindrande av vattens förorening, försakad av fartyg skall kompletteras.

Artikel 231 förutsätter att staterna genast underrättar flaggstaten och andra berörda stater om sina åtgärder. Beträffande överträdelser som begåtts i territorialhavet gäller denna förpliktelse endast sådana åtgärder som vidtagits vid rättsliga förfaranden. Informationen skall lämnas till flaggstatens diplomatiska eller konsulära representanter, och om möjligt även till dess sjöfartsmyndigheter.

Om det visar sig att en stats verkställighetsåtgärder är olagliga eller överskrider vad som rimligen kan anses nödvändigt, har staten enligt *artikel 232* skadeståndsansvar för den skada som den orsakat. Staterna skall se till att talan rörande sådan skada och förlust kan upptas vid deras domstolar.

Artikel 233 innehåller ett undantag beträffande sund som används för internationell sjöfart. Enligt artikeln påverkas rättreglerna för dessa sund inte av konventionens kapitel 5, 6 och 7. Om dock ett utländskt fartyg, med undantag för de statliga fartyg som avses i *artikel 236*, har brutit mot sundstaternas nationella bestämmelser om sjösäkerhet och miljöskydd enligt *artikel 42.1 a* och *b* och på detta

sätt förorsakat eller hotat förorsaka större skada på den marina miljön i sunden, får sundstaterna vidta lämpliga åtgärder, varvid även bestämmelserna i detta kapitel får motsvarande tillämpning.

KAPITEL 8 ISTÄCKTA OMRÅDEN

Artikel 234 ger kuststaterna exceptionellt stor behörighet att skydda sådana havsområden inom gränserna för den ekonomiska zonen, vilka är istäckta under större delen av året. En förutsättning är att isförhållandena skapar hinder eller ovanligt stora faror för sjöfarten i området och att verkningarna av förorening kan medföra allvarlig rubbning av den ekologiska balansen. I dessa områden har kuststaterna rätt att anta och trygga tillämpningen av icke-diskriminerande nationella bestämmelser för att hindra, begränsa och kontrollera havsförorening från fartyg.

Särskilt strävandena att skydda Canadas arktiska havsområden utgör en bakgrundsfaktor till artikeln.

KAPITEL 9 SKYLDIGHETER OCH ANSVAR

Artikel 235 innehåller principbestämmelser om staternas ansvar och skyldigheter i fråga om skyddet av den marina miljön. Staterna är skyldiga att fullgöra sina internationella förpliktelser beträffande skydd och bevarande av den marina miljön och i detta sammanhang är de även skadeståndsskyldiga enligt folkrättens regler.

Enligt *stycke 2* skall staterna trygga att regressrätt finns tillgänglig enligt deras rättssystem för snabb och adekvat gottgörelse för skada som inom deras jurisdiktion orsakats genom förorening av den marina miljön. Motsvarande stadgande ingår t.ex. i den år 1974 antagna miljökonventionen mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige (FördrS 74—75/76).

I artikeln ingår inga detaljerade bestämmelser om ansvar och ersättning. I *stycke 3* förutsätts att staterna skall samarbeta för genomförande och fortsatt utveckling av gällande folkrätt. Härvid skall uppmärksamhet fästas vid skadevärdering och skadeersättning, vid biläggande av tvister samt vid kriterier och

procedurer för betalning, t.ex. obligatorisk försäkring eller ersättningsfonder. Som ett exempel på trygghandet av ersättning kan nämnas 1971 års konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja (FördrS 78—79/80, 80/80, 83/94, 33/95).

Artikeln följer samma modell som flera andra överenskommelser (t.ex. konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö). Inte heller i dessa har det varit möjligt att utarbeta mera detaljerade bestämmelser om juridiskt ansvar och skadeståndsskyldighet.

KAPITEL 10 STATSIMMUNITET

Artikel 236 fastställer att örlogsfartyg och motsvarande fartyg eller luftfartyg som ägs eller brukas av en stat har rättslig immunitet när de används i icke-kommersiell drift. Konventionens bestämmelser om skydd av den marina miljön är inte tillämpliga på dessa fartyg. Staterna skall dock i rimlig utsträckning tillse att också dessa fartyg används i enlighet med konventionen.

Artikeln motsvarar den allmänna folkrättens syn på statsimmunitet. Tyngdpunkten läggs dock på staternas skyldighet att trygga att inte heller statliga fartyg fritt skall kunna vidta miljöförstörande åtgärder.

KAPITEL 11 FÖRPLIKTELSE ENLIGT ANDRA KONVENTIONER OM SKYDD OCH BEVARANDE AV DEN MARINA MILJÖN

I *artikel 237* konstateras att konventionens bestämmelser om skydd och bevarande av den marina miljön inte påverkar de särskilda förpliktelser som ingår i överenskommelser som tidigare ingåtts och inte heller överenskommelser som får ingås i framtiden för att främja de allmänna principerna som föreskrivs i denna konvention.

Förpliktelserna enligt andra överenskommelser skall dock uppfyllas i enlighet med denna konventions allmänna principer och mål.

DEL XIII MARIN VETENSKAPLIG FORSKNING

Det är först under de senaste årtiondena som

uppmärksamhet har fästs vid den folkrättslig regleringen av den marinvetenskapliga forskningen. Före FN:s första havsrättskonferens (1958) bedrevs forskning endast i mindre skala och den var regionalt begränsad. Sedermera öppnade den teknologiska utvecklingen nya möjligheter för forskningen, i synnerhet för uppfyllande av ekonomiska och militära mål.

Till en början baserades forskningen i främmande staters kustzoner på arrangemang som avtalades från fall till fall. Vid FN:s första havsrättskonferens fästes uppmärksamheten främst vid forskning på kontinentalsockeln. Vetenskaplig forskning på det fria havet ansågs höra till det fria havets friheter.

FN:s generalförsamling tog med frågor om reglering av den marinvetenskapliga forskningen redan i mandatet för havsbottenkommittén som beredde den tredje havsrättskonferensen. Också i den havsbottendeclaration (resolution 2749 (XXV) 17.12.1970) som antogs år 1970 av FN:s generalförsamling ingick en punkt enligt vilken staterna skulle främja internationellt samarbete inom vetenskaplig forskning för fredliga ändamål.

Vid FN:s tredje havsrättskonferens fästes stor uppmärksamhet vid regleringen av vetenskaplig forskning i olika havszoner. Det visade sig att frågan om forskningens art blev särskilt svår. De stater som talade för en så stor forskningsfrihet som möjligt strävade efter att göra skillnad mellan "rent vetenskaplig" forskning och "nyttoforskning" som avser utvinning av naturresurser. Utanför territorialhavet skulle kuststaternas kontrollfullmakter endast gälla det senare slaget av forskning. Kuststaterna ansåg det svårt att göra denna skillnad; man ansåg att all vetenskaplig forskning också har en ekonomisk betydelse. Dessutom misstänkte man att forskningen kunde användas för att skaffa upplysningar om kuststaterna i fientligt sinnat syfte.

I konventionen stannade man för en kompromiss som erkänner skillnaden mellan rent vetenskaplig forskning och nyttoforskning. I vardera fallet utgår man från att kuststaten skall samtycka till verksamheten, men tillståndsförfarandet har mildrats i fråga om annan forskning än nyttoforskning.

KAPITEL 1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 238 innehåller en grundläggande re-

gel om alla stater och behöriga internationella organisationers rätt att bedriva marinvetenskaplig forskning. Forskningsfriheten begränsas dock av de rättigheter och skyldigheter som andra stater har enligt konventionen.

Rätten att forska kopplas till stater och behöriga internationella organisationer, vilka skall handa åtgärderna i samband med genomförandet och tillse att villkoren uppfylls.

Stater och behöriga internationella organisationer skall enligt *artikel 239* främja och underlätta bedrivandet av marinvetenskaplig forskning och utvecklandet av den.

Enligt *artikel 240* kan marinvetenskaplig forskning bedrivas uteslutande för fredliga ändamål med användande av vetenskapliga metoder enligt principerna i konventionen. Inte heller i övrigt får forskningen otillbörligen inkräkta på legitimt utnyttjande av havet, och på motsvarande sätt skall också forskningen respekteras. Särskilt konstateras att forskningen skall bedrivas i överensstämmelse med konventionens bestämmelser om skydd av den marina miljön.

Artikel 241 fastställer att bedrivandet av marinvetenskaplig forskning i ett område inte kan utgöra rättslig grund för anspråk på området eller dess naturtillgångar.

KAPITEL 2 INTERNATIONELLT SAMARBETE

Artikel 242 innehåller en allmän förpliktelse att samarbeta inom den marinvetenskapliga forskningen, varvid även respekten för staternas suveränitet och jurisdiktion betonas. Särskild uppmärksamhet fästs vid öppenhet när det är fråga om information som är nödvändig för att förebygga och övervaka skada på personers hälsa och säkerhet och på den marina miljön.

Enligt *artikel 243* skall stater och behöriga internationella organisationer inom ramen för bilaterala och multilaterala överenskommelser samarbeta för att främja marinvetenskaplig forskning.

Artikel 244 innehåller närmare bestämmelser om offentliggörande och spridning av information om forskningsprojekt och forskningsresultat. Särskild uppmärksamhet fästs vid kuns-

kapsöverföringen till utvecklingsländerna samt vid stödandet av deras egna forskningsprogram.

KAPITEL 3 BEDRIVANDE OCH FRÄMJANDE AV MARINVETENSKAPLIG FORSKNING

En kuststat har enligt *artikel 245* suveräna rättigheter att bedriva marinvetenskaplig forskning i sitt territorialhav. Forskning får bedrivas i territorialhavet endast med kuststatens uttryckliga samtycke och enligt de villkor som den föreskriver.

I konventionen ingår ingen särskild bestämmelse om bedrivande av forskning i en kuststats inre vatten. Det är dock klart att all forskning i dessa vatten också omfattas av kuststatens suveränitet.

Enligt 3 § 2 mom. 4 punkten förordningen om övervakning av Finlands territorium och tryggnad av dess territoriella integritet (1069/89) får utlänningar inte utföra undersökningar eller arbeten under vattnet inom finskt territorium utan tillstånd av försvarsministeriet. Enligt 3 mom. kan tillstånd beviljas om detta inte förorsakar olägenhet för övervakningen av den territoriella integriteten eller för rikets säkerhet.

Enligt *artikel 246* omfattar kuststaternas jurisdiktion även marinvetenskaplig forskning i den ekonomiska zonen och på kontinentalsockeln. För sådan forskning behövs kuststatens samtycke.

Under normala förhållanden skall samtycket ges till en annan stat eller en behörig internationell organisation, om det är fråga om forskning som i enlighet med konventionen bedrivs för fredliga ändamål och för att öka det vetenskapliga kunnandet om den marina miljön till hela mänsklighetens bästa. Enligt artikeln kan det vara fråga om normala förhållanden också i ett sådant fall där diplomatiska förbindelser saknas mellan kuststaten och den forskande staten.

I vissa fall kan kuststaten dock enligt fri prövning vägra ge sitt samtycke till forskning i sin ekonomiska zon eller på sin kontinentalsockel. Detta kan ske a) om det är fråga om nyttoforskning av naturtillgångar, b) om forskningen innefattar borrhning på kontinentalsockeln, användning av sprängämnen eller är förknippad med utsläpp av skadliga ämnen i

den marina miljön, c) om forskningen innefattar uppförande, drift eller användning av konstgjorda öar och konstruktioner i den ekonomiska zonen eller på kontinentalsockeln eller d) om den information som lämnas om forskningen innehåller fel eller om den forskande staten eller den internationella myndigheten inte har uppfyllt sina förpliktelser gentemot kuststaten från ett tidigare forskningsprojekt.

Nyttoforsknings-skälet (punkt a) är dock inte tillämpligt på hela kontinentalsockeln. En kuststats ovillkorliga fullmakter sträcker sig inte till sådana områden som finns på kontinentalsockelns förlängning utanför 200 nautiska mil från baslinjerna (se artikel 76), vilka kuststaten inte uttryckligen angett som områden inom vilka nyttoforskning redan bedrivs eller kommer att inledas inom en nära framtid. På de fria områdena av kontinentalsockelns förlängning skall det normala tillståndsförfarandet för marinvetenskaplig forskning iakttagas. Orsaken till undantagsbestämmelsen är de svårigheter som fanns i samband med fastställandet av skillnaden mellan rent vetenskaplig forskning och nyttoforskning.

Stadgandena i lagen om kontinentalsockeln (149/65) motsvarar i huvuddrag bestämmelserna i artikeln. Avsikten är dock att justera stadgandena i samband med inrättandet av den under beredning varande ekonomiska zonen.

Artikel 247 innehåller bestämmelser om marinvetenskapliga forskningsprojekt som bedrivs av eller under beskydd av internationella organisationer.

Om en internationell organisation önskar bedriva forskning i en kuststats ekonomiska zon eller på dess kontinentalsockel och kuststaten är medlem av organisationen eller har ett motsvarande bilateralt avtal med organisationen, anses det att kuststaten har lämnat sitt samtycke till forskningsprojektet, om den godkända detaljplanen för projektet när organisationen beslöt att det skulle genomföras eller om den själv visat sig vara beredd att delta i projektet. Tillståndet anses beviljat om kuststaten inte motsatt sig projektet inom fyra månader från det att organisationen underrättade kuststaten om projektet.

Enligt *artikel 248* skall stater och internationella organisationer som avser att inleda vetenskaplig forskning i en kuststats ekonomiska zon eller på dess kontinentalsockel, minst sex månader före den planerade projektstarten, lämna en detaljerad beskrivning (bl.a. av forsk-

ningspersonal, forskningsmetoder, forskningsfartyg, forskningsområde och forskningstidpunkt) till kuststaten.

När en stat eller en internationell organisation inleder ett forskningsprojekt i en kuststats ekonomiska zon eller på dess kontinentalsockel skall den uppfylla de villkor som räknas upp i *artikel 249*, t.ex. beträffande kuststatens rätt att delta i forskningen och rapporteringen av resultaten. Kuststaten skall också genast underlättas om väsentliga förändringar i forskningsprogrammet. Om inte annat avtalas, skall de forskningsanläggningar och den utrustning som använts i den ekonomiska zonen eller på kontinentalsockeln genast avlägsnas när projektet avslutas.

Om parterna inte kommer överens om annat, skall enligt *artikel 250* lämpliga officiella kanaler användas för att meddela om forskningsprojekt.

Enligt *artikel 251* skall staterna och de internationella organisationerna utveckla kriterier och riktlinjer som kan vara till hjälp för att få upplysningar om den marinvetenskapliga forskningens beskaffenhet och betydelse. Genom denna bestämmelse försöker man underlätta fastställandet av skillnaden mellan rent vetenskaplig forskning och nyttoforskning.

En kuststat kan enligt *artikel 252* ge sitt samtycke till forskning antingen uttryckligen eller i form av tyst samtycke. Ett forskningsprojekt får inledas sex månader efter det att kuststaten försetts med de uppgifter om projektet som krävs enligt *artikel 248*, om inte kuststaten inom fyra månader efter det att den har mottagit uppgifterna meddelar att den vägrar samtycka enligt bestämmelserna i *artikel 246* eller att de uppgifter som lämnats är uppenbart oriktiga eller kräver komplettering eller att staten eller organisationen i fråga inte uppfyllt förpliktelser i samband med tidigare bedrivna forskning.

Enligt *artikel 253* har en kuststat rätt att kräva att marinvetenskaplig forskning i dess ekonomiska zon eller på dess kontinentalsockel avbryts om forskningsverksamheten inte bedrivs i enlighet med de uppgifter som lämnats enligt *artikel 248*, på vilka kuststaten grundat sitt samtycke, eller om den stat eller den internationella organisation som bedriver forskningen inte respekterar kuststaternas rättigheter enligt *artikel 249* i konventionen. En kuststat får kräva att forskningen upphör om bestämmelserna i *artikel 248* inte iaktas och

detta innebär en betydande förändring av forskningsprojektet. En kuststat får även kräva att forskningen upphör om bristerna i de uppgifter som lämnats om forskningsprojektet inte rättas till inom rimlig tid.

Den berörda staten eller internationella organisationen skall efterkomma kuststatens order om avbrytande eller upphörande av forskningen. En order om avbrytande skall dock återkallas genast då den forskande staten eller den internationella organisationen har uppfyllt de i artiklarna 248 och 249 föreskrivna villkoren.

Artikel 254 innehåller bestämmelser om angrepsande kustlösa och geografiskt missgynnade staters möjligheter att delta i forskning som bedrivs i kuststatens ekonomiska zon eller på dess kontinentalsockel och att få information om den. Denna regel anknyter till kustlösa och andra geografiskt missgynnade staters strävanden att bli delaktiga av de nyheter i konventionen som utsträckte kuststaternas behörighet långt in på det område som tidigare betraktades som det fria havet.

Staterna i fråga skall ges möjlighet att delta i forskningsprojekt genom sådana kvalificerade experter som kuststaten inte har några invändningar emot. På begäran skall de också få information om bedömningar som gäller forskningsresultaten.

Artikel 255 innehåller en uppmaning till staterna att vidta nationella åtgärder för att främja vetenskaplig forskning som bedrivs utanför deras territorialhav och underlätta tillträdet till hamnarna för forskningsfartygen.

Alla stater och behöriga internationella organisationer har enligt *artikel 256* rätt att med iakttagande av bestämmelserna i konventionen bedriva vetenskaplig forskning på havsbotten med underlag (området).

Artikel 257 ger alla stater och behöriga internationella organisationer rätt att med iakttagande av bestämmelserna i konventionen bedriva marinvetenskaplig forskning i vattenpelaren utanför den ekonomiska zonen.

KAPITEL 4 ANLÄGGNINGAR ELLER UTRUSTNING FÖR VETEN- SKAPLIG FORSKNING I DEN MARINA MILJÖN

Enligt *artikel 258* gäller för utplacering och användning av anläggningar eller utrustning

för vetenskaplig forskning samma villkor som föreskrivs för bedrivande av marinvetenskaplig forskning i olika havsområden i allmänhet.

Enligt *artikel 259* kan anläggningarna och utrustningen i fråga inte jämföras med öar. De saknar eget territorialhav, och deras befintlighet påverkar inte avgränsningen av territorialhavet, den ekonomiska zonen eller kontinentalsockeln.

Runt anläggningarna får enligt *artikel 260* inrättas en säkerhetszon med en bredd av högst 500 meter, vilken skall respekteras av alla fartyg.

Enligt *artikel 261* får anläggningar och utrustning inte placeras så att de hindrar sjöfarten i erkända internationella farleder.

Artikel 262 förutsätter att anläggningar och utrustning skall ha identifieringsmarkeringar som visar till vilken stat eller internationella organisation de hör. De skall också ha lämpliga varningssignaler för att sörja för säkerheten till sjöss och i luften.

KAPITEL 5 SKYLDIGHETER OCH ANSVAR

Artikel 263 innehåller principbestämmelser om ansvar och skyldigheter enligt folkrätten som hör ihop med marinvetenskaplig forskning.

Stater och internationella organisationer bär ansvaret för att marinvetenskaplig forskning, som de bedriver själva eller som bedrivs för deras räkning, sker i enlighet med konventionen. Staterna och de internationella organisationerna är sålunda generellt skyldiga att övervaka också sådan forskning som de inte själva bedriver men som sker under deras tillsyn. Beträffande enskilda fartyg måste det dock anses att även flaggstaternas allmänna övervakningsskyldigheter skall tillämpas på dem.

Staterna och de internationella organisationerna är även ansvariga för sådana åtgärder som i strid mot konventionen riktas mot vetenskaplig forskning som bedrivs av andra stater, av dess fysiska eller juridiska personer eller av internationella organisationer.

I fråga om miljöansvarighet till följd av marinvetenskaplig forskning hänvisas till bestämmelserna i *artikel 235*.

KAPITEL 6 BILÄGGANDE AV TVISTER OCH INTERIMSÅTGÄRDER

Twister rörande tolkningen eller tillämpningen av konventionen beträffande marinvetenskaplig forskning skall enligt *artikel 264* biläggas enligt bestämmelserna i del XV, kapitel 2 och 3 i konventionen.

När en tvist uppkommit får en stat eller en internationell organisation enligt *artikel 265* inte tillåta att forskning påbörjas eller fullföljs utan tillstånd av kuststaten innan tvisten har bilagts i enlighet med bestämmelserna i konventionen.

DEL XIV UTVECKLING OCH ÖVERFÖRING AV MARIN TEKNOLOGI

De senaste årtiondena har frågor om teknologiöverföring intagit en synlig plats inom det internationella ekonomiska samarbetet. Tryggandet av utvecklingsländernas ekonomiska utveckling förutsätter sådan teknologi och kunskap som utvecklingsländerna endast kan få av industriländerna. Stödandet av överföringen av teknologi till utvecklingsländerna var ett av de centrala målen i den nya internationella ekonomiska ordning som skisserades upp på initiativ av FN år 1974. Resolutionerna från FN:s generalförsamling (särskilt resolution 3202 (S-VI 1.5.1970) och 3281 (XXIX) 12.12.1970) utgör den principiella ramen också för havsrättskonventionens bestämmelser om utveckling och överföring av marin teknologi.

Överföringen av teknologi behandlas i havsrättskonventionen också i samband med gruvsöndring i den djupa havsbotten (området) (se del XI i konventionen samt 1994 års genomförandeavtal). Dessa bestämmelser är detaljerade till sin natur och de riktas direkt till genomförandet av havsbottenverksamhet. Konventionens del XIV innehåller däremot endast allmänna principbestämmelser om främjande av det internationella samarbetet inom överföringen och utvecklingen av marin teknologi. I samband med godkännandet av havsrättskonventionen antogs också en särskild resolution om utvecklande av de nationella infrastrukturerna för marinvetenskap och marinteknologi.

KAPITEL I ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

I *artikel 266* förutsätts att staterna främjar utvecklingsländernas marinvetenskapliga och marinteknologiska verksamhetsmöjligheter och strävar efter att förbättra de ekonomiska och juridiska villkoren för överföring av marinteknologi på rättvisa grunder till nytta för alla berörda parter.

När staterna bedriver samarbetet i fråga skall de enligt *artikel 267* ta hänsyn till alla legitima intressen. I artikeln hänvisas särskilt till rättigheter och skyldigheter för dem som förfogar över, tillhandahåller och tar emot marin teknologi.

Artikel 268 innehåller en förteckning av allmän karaktär över målen för det samarbete som kommer i fråga. Staterna skall, antingen direkt eller genom behöriga internationella organisationer, främja utveckling av marin teknologi och förvärv av information om den, samt främja utbildning av medborgare i utvecklingsländerna.

För att uppnå målen skall staterna enligt *artikel 269* bl.a. försöka upprätta tekniska samarbetsprogram, förbättra förutsättningarna för teknologiöverföring på rättvisa och rimliga grunder, ordna seminarier och symposier samt främja utbyte av experter på området.

KAPITEL 2 INTERNATIONELLT SAMARBETE

Enligt *artikel 270* sker samarbete med hjälp av bilaterala, regionala och multilaterala program.

För överföring av marin teknologi skall staterna enligt *artikel 271* främja upprättandet av allmänt erkända riktlinjer och normer, vilka särskilt beaktar utvecklingsländernas intressen och behov.

Enligt *artikel 272* skall staterna även tillse att behöriga internationella organisationer samordnar sin verksamhet beträffande överföring av marin teknologi, varvid särskild hänsyn skall tas till intressen och behov i utvecklingsländer som hör till gruppen kuststater och geografiskt missgynnade stater.

Artikel 273 ålägger staterna att aktivt samarbeta med behöriga internationella organisationer och med den internationella havsbottenmyndigheten för att uppmuntra och un-

derlätta överföring av kunnande och marin teknologi vad avser verksamhet i området till utvecklingsländerna, deras medborgare och företaget.

Artikel 274 innehåller skyldigheter för den internationella havsbottenmyndigheten att tillse överföringen av teknologi beträffande dess verksamhet, särskilt till utvecklingsländerna. Enligt artikeln skall myndigheten bl.a. med utgångspunkt i en rättvis geografisk fördelning anställa medborgare i utvecklingsländerna för att utbildas inom myndighetens administration, forskning och tekniska verksamhet. Myndighetens tekniska dokumentation skall göras tillgänglig för alla stater. Tekniskt bistånd skall lämnas till de stater som anhåller därom, och särskilt utvecklingsländerna skall få bistånd för att skaffa nödvändig utrustning och tekniskt kunnande.

KAPITEL 3 NATIONELLA OCH REGIONALA CENTRA FÖR MARIN VETENSKAP OCH TEKNOLOGI

Enligt *artikel 275* skall staterna främja upprättandet av nationella centra för marinvetenskaplig och teknisk forskning, särskilt i utvecklingsländer som är kuststater, och stärka den verksamhet som redan finns. Verksamheten skall syfta till att främja marinvetenskaplig forskning i utvecklingsländer som är kuststater, och öka deras nationella förmåga att kunna utnyttja och bevara sina marina tillgångar till ekonomisk nytta för sig själva.

Staterna skall också främja upprättandet av motsvarande regionala centra. Härvid skall de enligt *artikel 276* samarbeta med behöriga internationella organisationer, den internationella havsbottenmyndigheten och nationella institutioner för marinvetenskaplig och teknisk forskning. Staterna i regionen skall samarbeta med dessa centra för att trygga att deras syften uppnås på ett effektivare sätt.

Artikel 277 innehåller en lista med exempel på vilka uppgifter de regionala centra har. De omfattar bl.a. program för utbildning i olika former av marinvetenskaplig och teknisk forskning, forskningsprogram beträffande skydd av den marina miljön, publicering av marinvetenskapliga och teknologiska forskningsresultat och marknadsföring av teknologi samt sam-

manställning och systematisering av information om kontrakt och andra arrangemang rörande patent.

KAPITEL 4 SAMARBETE MELLAN INTERNATIONELLA ORGANISATIONER

Artikel 278 förutsätter att de behöriga internationella organisationer som avses i denna del av konventionen och i del XIII om marinvetenskaplig forskning vidtar alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att deras skyldigheter beträffande överföring och utveckling av marin teknologi fullgörs.

DEL XV BILÄGGANDE AV TVISTER

FN:s stadga ålägger medlemsstaterna att bilägga sina internationella tvister med hjälp av fredliga medel. Artikel 33.1 i stadgan innehåller en förteckning över de viktigaste, dvs. förhandlingar, undersökningsförfarande, medling, förlikningsförfarande, skiljedom och rättsligt avgörande eller anlåtande av regionala organ eller avtal.

Under årens lopp har staterna upprättat ett antal särskilda och allmänna mekanismer för fredlig lösning av tvister. Särskilda mekanismer ingår i flera internationella konventioner för att lösa tvister som gäller konventionen i fråga. I 1958 års Genèvekonventioner om havsrätten (FördrS 6—7/65 och 6/69) ingick inga betydande bestämmelser av denna typ. Betydelsen av det tvistlösningsprotokoll (FördrS 7/65) som hör till konventionerna har i praktiken inte haft större betydelse eftersom endast ca 40 stater anslutit sig till det. Även vissa andra havsrättsliga överenskommelser innehåller särskilda bestämmelser om tvistlösning.

Som de viktigaste allmänna procedurerna för fredlig lösning av tvister kan betraktas konventionen om internationella domstolens behörighet och det s.k. Stockholmsavtalet om fredlig lösning av tvister, vilket upprättades år 1992 inom ramen för KSSE (FördrS 30/95). Dessutom bör nämnas 1928 års generalakt, som innehåller bestämmelser om förlikning, skiljedom och rättsligt avgörande av tvister (FördrS 5/30). Inom ramen för Europarådet ingicks dessutom 1957 den europeiska konventionen om fredligt avgörande av tvister (European

Convention for the Peaceful Settlement of Disputes). Finland har inte anslutit sig till denna konvention. De genom dessa konventioner inrättade organens behörighet har ofta omfattat också havsrättsliga frågor. Dessutom är det skäl att lyfta fram internationella domstolens omfattande och viktiga praxis för biläggande av tvister som rör havsområden.

Bestämmelser om fredlig lösning av tvister har intagits i havsrättskonventionen i del XV, kapitel 5 i del XI (biläggande av havsbottentvister), i bilagorna V, VI, VII och VIII samt i vissa enskilda artiklar (artikel 264 och artikel 7 i bilaga IX). Bestämmelserna är inte tvingande. Parterna kan, om de så önskar, fortsättningsvis använda sig av antingen mekanismer som upprättats genom särskilda överenskommelser eller av allmänna mekanismer för att bilägga sina havsrättsliga tvister. Bestämmelserna tillämpas endast i de fall parterna inte har kommit överens om annat enligt en allmän överenskommelse eller genom ett avtal som rör den aktuella tvisten. Medlemsstaterna i Europeiska unionen har t.ex. kommit överens om att hänskjuta sina fiskeritvister till Europeiska gemenskapernas domstol. Denna regel har alltså företräde framför förfarandena enligt havsrättskonventionen.

Bestämmelserna i havsrättskonventionen om tvistlösning är dock viktiga genom att de stater som inte har erkänt andra organs behörighet förpliktats att använda de tvistlösningsförfarandena som upprättats i havsrättskonventionen. Reglerna garanterar en viss miniminivå som samtliga konventionsstater har förbundit sig till beträffande biläggande av tvister.

Utgångspunkten är att staterna skall lösa sina tvister genom inbördes förhandlingar. Om ingen lösning kan uppnås på detta sätt skall tvisten hänskjutas till annan behandling. Konventionsstaterna kan i allmänhet välja den instans som tvisten skall hänskjutas till. Om ingen särskild överenskommelse har ingåtts kan tvisten underställas icke-bindande förlikning enligt konventionen. Om någon lösning inte nås på detta sätt skall de tvingande bestämmelserna i konventionen tillämpas. Dessa bestämmelser kan indelas i två kategorier. Till den ena hör de regler som leder till en för parterna bindande lösning (bindande förfaranden, del XV, kapitel 2). Till den andra kategorin hör de förfaranden som genom förlikning och rekommendationer strävar efter att parter-

na skall nedlägga tvisten (icke-bindande förfaranden, artikel 297.2 b och 3 b, artikel 298.1 a samt bilaga V).

Huvudregeln i konventionen är det förfarande som leder till en bindande lösning. Det finns dock en mängd undantag till denna huvudregel. Dessa undantag är av två typer. De "automatiska" undantagen gäller samtliga tvister av en viss kategori (artikel 297), i synnerhet tvister som rör fiske och marinvetenskaplig forskning. Dessutom har staterna medgett en tämligen stor rätt till "fakultativa" undantag, i synnerhet i fråga om tvister som gäller avgränsning av havsområden och militär verksamhet (artikel 298). Undantagen omfattar dock inte tvister som gäller sjöfart och miljövård, beträffande vilka konventionen uppräftar ett mycket effektivt tvistlösningsförfarande.

En central roll vid bilägandet av tvister spelar den internationella havsrättsdomstolen som upprättats genom konventionen. Domstolen består av 21 oavhängiga domare som utnämns för nio år i sänder. Domstolen kan arbeta i plenum eller uppdelad i avdelningar. Bestämmelserna om domstolens sammansättning, behörighet och förfarande ingår i domstolens stadga, som utgör bilaga VI till konventionen. Domstolen håller på att inleda verksamheten. Det första valet av domare förrättas den 1 augusti 1996.

Instanser som också kan komma i fråga är internationella domstolen, allmänt skiljeförfarande eller skiljeförfarande som avser speciella kategorier av tvister samt en förlikningskommission. Internationella domstolens behörighet bestäms enligt domstolens stadga (FördrS 1/56). Bestämmelserna om allmänt och särskilt skiljeförfarande har intagits i bilagorna VII och VIII till konventionen. Skiljedomstolarna fungerar i allmänhet som paneler med fem ledamöter, vilka utses från en särskild förteckning som för detta ändamål sammanställts av konventionsstaterna. Särskilt skiljeförfarande kan tillämpas på tvister som gäller fiske, miljövård, marinvetenskaplig forskning och sjöfart.

Till skillnad från de ovan anförda förfarandena syftar förlikningen inte till en lösning som är bindande för parterna. Bestämmelserna om förlikning ingår i bilaga V till konventionen.

Tvister om utnyttjande av området, vilka anknyter till tillämpningen av del XI i konventionen, hänskjuts till havsrättsdomstolens särskilda avdelning för havsbottentvister. Bestämmelserna om avdelningens sammansättning och

förfaranden ingår i konventionens bilaga VI, kapitel 4. I detta organ kan också andra än stater vara företrädde, bl.a. internationella havsbottenmyndigheten, dess företag samt andra privata och offentliga sammanslutningar med verksamhet i området.

KAPITEL 1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

I *artikel 279* i konventionen betonas konventionsstaternas förpliktelse att bilägga tvister dem emellan med fredliga medel i enlighet med artiklarna 2.3 och 33.1 i FN-stadgan. I *artikel 280* fastställs att bestämmelserna i konventionen inte hindrar att parterna bilägger sina tvister på något annat sätt som de finner lämpligt. Del XV tillämpas alltså endast till den del parterna inte har kunnat nå en lösning med överenskomna medel och då en överenskommelse mellan parterna inte utesluter annat förfarande (*artikel 281*). Ifall staterna kommit överens om ett förfarande som leder till bindande beslut, har sådant förfarande enligt *artikel 282* förtur framför del XV i havsrättskonventionen, om inte parterna i tvisten kommer överens om annat. Sådan förtur har således exempelvis internationella domstolens tvingande behörighet, som grundar sig på de förklaringar som avgivits med stöd av artikel 36 punkt 2 i stadgan för internationella domstolen. För Finlands del har en dylik förklaring avgivits den 4 november 1958 (FördrS 29/58).

Om tvist uppstår mellan konventionsstaterna om konventionens tillämpning, skall de enligt *artikel 283* snarast utbyta åsikter om bilägande av tvisten genom diplomatiska förhandlingar eller på annat sätt. Detta gäller även om det överenskomna förfarandet inte har lett till resultat eller om dess genomförande kräver förhandlingar. Förhandlingsskyldigheten är bindande. Däremot innehåller den ingen skyldighet att nå avtal. Någon tidsgräns för förhandlingarna har inte uppställts.

Enligt *artikel 284* i konventionen har varje konventionspart rätt att för en annan konventionspart föreslå att tvisten hänskjuts till förlikning enligt konventionens bilaga V, kapitel 1 eller till annan förlikning ("frivillig förlikning"). Om parterna inte avtalar annorlunda skall förlikningen utföras av en förlikningskommission med iakttagande av förfarandet i bilaga V. Kommissionen utarbetar en rapport

som skall uppta alla relevanta fakta och rättsliga frågor samt kommissionens rekommendationer (bilaga V, artikel 7). Rapporten är inte bindande utan den strävar efter en uppgörelse i godo. De tvister som avses i artikel 297.2 och 3 samt i artikel 298.1 underkastas "obligatorisk förlikning".

Enligt artikel 285 är det ovan sagda tillämpligt även på tvister, som med stöd av bestämmelserna om havsbottentvister i del XI kapitel 5 skall biläggas i enlighet med del XV i konventionen. Om en part i tvisten inte är konventionsstat tillämpas dessa bestämmelser i tillämpliga delar.

KAPITEL 2 OBLIGATORISKA FÖRFARANDEN SOM LEDER TILL BINDANDE BESLUT

I kapitel 2 behandlas de tvistlösningsförfaranden som leder till rättsligen bindande beslut. Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas enligt artikel 286 då förfarandet enligt kapitel 1 inte har lett till resultat, dock med förbehåll för undantagen ("automatiska" och "fakultativa") enligt kapitel 3.

Vid undertecknandet, ratificeringen eller anslutningen till konventionen eller när som helst senare kan en stat i enlighet med artikel 287 skriftligen förklara att den godtar ett eller flera av följande tvistlösningsorgan för biläggande av tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av konventionen: a) internationella havsrättsdomstolen, b) internationella domstolen, c) en skiljedomstol enligt bilaga VII, d) en skiljedomstol enligt bilaga VIII för däri upptagna typer av tvister. En sådan förklaring kan jämföras med förklaringarna om internationella domstolens tvingande behörighet. Enligt stycke 2 kan genom förklaringen emellertid den tvingande behörigheten hos avdelningen för havsbottentvister till följd av del XI, kapitel 5 inte förbigås. En konventionsstat som inte avgivit förklaring anses enligt stycke 3 ha godtagit den tvingande behörigheten hos en skiljedomstol enligt bilaga VII. Skiljedomstolen är enligt stycke 5 behörig också i de fall att parterna har valt olika organ och inte kommer överens om annat. En förklaring kan återkallas så att den med stöd av stycke 6 upphör tre månader efter det att underrättelsen har deponerats hos FN:s generalsekreterare. Åter-

kallandet eller upphörandet av en tidsbegränsad förklaring har dock enligt stycke 7 ingen inverkan på en anhängig rättstvist.

En internationella organisation som tillträder konventionen enligt bilaga IX kan, när den blir medlem eller senare, förklara att den erkänner behörigheten hos ett annat i konventionens artikel 287.1 nämnt organ än internationella domstolen (inför vilken endast stater kan vara parter enligt domstolens stadga). På tvister som sådana organisationer är parter i tillämpas bestämmelserna i del XV i tillämpliga delar. Om både en organisation och en medlemsstat är parter i tvisten, anses det att organisationen har godtagit samma förfarande som medlemsstaten. Om medlemsstaten har erkänt internationella domstolens behörighet, anses det att förfarandet som avser skiljedom enligt bilaga VII har antagits av dem bägge, om parterna inte kommer överens om annat.

De organ som omnämns ovan (nedan kallade "tvistlösningsorganen") är enligt artikel 288 behöriga i varje tvist rörande tolkningen eller tillämpningen av havsrättskonventionen eller annan överenskommelse som anknyter till den. Den behörighet som tillkommer havsrättsdomstolens avdelning för havsbottentvister eller något annat tvistlösningsorgan som avses i del XI kapitel 5 bestäms enligt kapitlet i fråga. Organen är också behöriga att avgöra tvister som faller under deras egen jurisdiktion.

Enligt artikel 289 har ett tvistlösningsorgan på begäran av parterna eller på eget initiativ, och sedan parterna hörts, rätt att till domstolen kalla åtminstone två vetenskapliga eller tekniska sakkunniga utan rösträtt.

Ett tvistlösningsorgan har med stöd av artikel 290 också behörighet att bestämma om sådana interimistiska åtgärder som behövs för att bevaka de tvistande parternas rättigheter eller för att förebygga allvarlig skada på den marina miljön. Ett villkor är att organet sannolikt (*prima facie*) är behörigt att behandla huvudfrågan. Ett av parterna genom konventionen bestämt organ eller, om ett sådant saknas, internationella havsrättsdomstolen eller dess avdelning för havsbottentvister, har rätt att bestämma om interimistiska åtgärder även i sådana fall när detta behövs för att skydda rättigheter i avvaktan på upprättandet av en skiljedomstol. Bestämmelsen om interimistiska åtgärder är bindande för parterna.

Enligt artikel 291 kan tvister hänskjutas till tvistlösningsorganen dels av konventionsstater-

na, dels av sådana sammanslutningar som särskilt beviljats rätt därtill i konventionen. I synnerhet beträffande havsbottentvister bestäms i konventionens artikel 187 om partsbehörighet för vissa andra parter än konventionsstaterna (internationella havsbottenmyndigheten, dess företag samt vissa andra sammanslutningar och fysiska eller juridiska personer). I konventionens bilaga VII, artikel 13 samt bilaga VIII artikel 4 öppnas även för stater utanför konventionen en möjlighet att uppträda som parter i skiljeförfarande. I bilaga IX artikel 7 anges att konventionens tvistlösningsorgan, med undantag av internationella domstolen, även står öppna för internationella organisationer.

I konventionens *artikel 292* bestäms vilket tvistlösningsorgan som kan behandla flaggstatens påstående om att en annan konventionsstat inte har iakttagit konventionens bestämmelser om omedelbart frisläppande av fartyg sedan skälig säkerhet ställts. Om parterna inte kommer överens om domstolen inom tio dagar kan frågan hänskjutas till ett tvistlösningsorgan som godtagits av den kvarhållande staten enligt *artikel 287* eller till internationella havsrättsdomstolen, även om den kvarhållande staten inte särskilt godkänt dess behörighet. Begäran om frisläppande skall handläggas i omedelbart.

Tvistlösningsorganen tillämpar enligt *artikel 293* havsrättskonventionen och andra folkrättsliga regler som harmoniserar med den. Av de allmänna folkrättsliga principerna och *artikel 53* i Wienkonventionen om traktaträtten (*FördrS 32—33/80*) följer dock att tvingande internationella rättsregler, som strider mot havsrättskonventionen, tar över konventionsbestämmelserna. Regler som stöder sig på *artikel 103* i FN-stadgan (t.ex. bindande sanktionsbeslut av säkerhetsrådet) tar likaså över bestämmelserna i havsrättskonventionen. Konventionsparterna kan enligt *stycke 2* också befullmäktiga ett tvistlösningsorgan att fatta ett avgörande i syfte att uppnå ett skäligt resultat (*ex aequo et bono*).

Enligt *artikel 294* skall ett tvistlösningsorgan, till vilket en framställning görs beträffande en tvist som avses i *artikel 297* om undantag i fråga om jurisdiktionen, särskilt beakta om yrkandet innebär missbruk av rättsliga förfaranden eller om yrkandet kan antas vara väl grundat. Om så är fallet, skall tvistlösningsorganet inte behandla ärendet.

Vid behandlingen tillämpas den folkrättsliga

principen om att alla inhemska rättsmedel uttömmade skall utnyttjas innan ärendet hänskjuts till internationella tvistlösningsorgan (*artikel 295*). Hänvisningen till internationell rätt innebär att hänvändelsen till nationella organ i första hand är huvudregeln, som dock har flera undantag. Sådana är exempelvis situationer, där effektiva nationella rättsmedel saknas eller där det är fråga om en tvist mellan stater.

Beslut som fattas enligt detta kapitel är enligt *artikel 296* slutliga och bindande. De är dock endast bindande för parterna i tvisten. Besluten har alltså inte formell prejudikateffekt. Motsvarande bestämmelse gäller också internationella domstolen. I praktiken har detta dock inte hindrat det faktum att besluten blivit viktiga rättsregler.

KAPITEL 3 BEGRÄNSNINGAR I OCH UNDANTAG FRÅN TILL- LÄMPNINGEN AV KAPITEL 2

I kapitel 3 fastställs de automatiska begränsningarna och fakultativa undantagen i fråga om tillämpningen av förfaranden som fastställts i föregående kapitel och som syftar till bindande beslut. Dessa begränsningar går i själva verket på många punkter så långt att det tvingande förfarandet enligt kapitel 2 blir snarare regel än undantag. De omfattande undantagen utgör en motvikt till *artikel 309*, som förbjuder att reservationer görs till konventionen.

I *stycke 1 i artikel 297* uppräknas de tre fall när tvister om en kuststats suveräna rättigheter eller jurisdiktion sorterar under de tvingande förfarandena i kapitel 2: a) om tvisten gäller en kuststats åtgärder i dess ekonomiska zon i fråga om sjöfart, överflygning, utläggande av kablar eller annan laglig användning av havet, b) om tvisten gäller ett fall där en stat vid utövandet av de ovan angivna rättigheterna påstås antingen ha brutit mot havsrättskonventionen eller kränkt kuststatens med konventionen harmoniserade lagar eller andra författningar, samt c) om det görs gällande att kuststaten brutit mot överenskommelser eller andra bestämmelser om skyddet av den marina miljön. Denna bestämmelse omfattar i synnerhet tvister som gäller havstrafik och miljöskydd, men utesluter från tvingande förfarande enligt kapitel 2 till stor del sådana tvister där

det är fråga om en kuststats rätt att använda marina naturtillgångar.

Tvister avseende marinvetenskaplig forskning hör enligt *stycke 2* i artikeln likaså i princip till kapitel 2, utom i det fall att de rör en kuststats rätt att tillåta sådan forskning i sin ekonomiska zon eller på kontinentalsockeln eller att avbryta pågående forskning. I praktiken innebär detta att de mest betydande forskningstvisterna utesluts ur det bindande förfarandet. Med vissa undantag hänskjuts dessa tvister till obligatorisk (men icke-bindande) förlikning.

Fiskeritvisterna sorterar i enlighet med *stycke 3* i princip under kapitel 2, men de viktigaste fiskefrågorna har dock uteslutits, dvs. frågor som anknyter till en kuststats suveräna rätt att bestämma över naturtillgångarna i sin ekonomiska zon. Dessa tvister blir föremål för icke-bindande förlikning om de gör gällande att en kuststat försummat sin skyldighet att bevara naturtillgångarna i den ekonomiska zonen eller rationellt förvalta dem eller att den godtyckligt har fastställt de största tillåtna fångstmängderna så att en annan stat har förvägrats rätten att åtnjuta dessa naturtillgångar. Förlikningskommissionen får emellertid inte överta kuststatens prövningsrätt. Vid överenskommelse med kustlösa stater eller stater med ofördelaktigt geografiskt läge om dessas fiskerirättigheter, skall redan i en sådan konvention tas in bestämmelser om undvikande och avgörande av tvister.

Vid sidan av dessa "automatiska" undantag har en stat i enlighet med *stycke 1* i *artikel 298* rätt att genom en skriftlig förklaring, som tillställs FN:s generalsekreterare, utesluta en eller flera av följande tre typer av tvister:

a) tvister som rör avgränsningen av territorialhavet, kontinentalsockeln, den ekonomiska zonen eller historiska bukter eller rättigheter. Dessa skall i regel bli föremål för förlikning enligt konventionens bilaga V, kapitel 2. När förlikningskommissionens rapport inkommit, skall staterna sträva efter en överenskommelse eller komma överens om ett annat tvistlösingsförfarande,

b) tvister som rör militär verksamhet samt tvister som anknyter till genomförandeåtgärder för åtnjutande av de suveräna rättigheter som omnäms i *artikel 297*, punkterna 2 och 3,

c) tvister som är aktuella i FN:s säkerhetsråd, utom i det fall att rådet stryker ärendet

från sin dagordning eller hänskjuter det till behandling enligt konventionen.

En förklaring kan när som helst återkallas. Den kan också ändras genom att en ny förklaring inlämnas. När en stat som inlämnat förklaring vill ta upp en i förklaringen intagen tvist till behandling, kan motparten vägra med hänvisning till förklaringen. Vilken konventionspart som helst kan dock ta upp tvisten i ett organ som har jurisdiktion enligt förklaringen. Att en förklaring görs, ändras eller återkallas påverkar inte ett ärende som redan behandlas, om inte parterna kommer överens om annat (*artikel 298.2—5*).

En tvist som är föremål för automatiskt undantag eller fakultativ förklaring kan enligt *artikel 299* tas upp till bindande förfarande endast om parterna samtycker därtill. Bestämmelserna om undantag och förklaringar påverkar inte staternas rätt att när som helst avtala att en tvist mellan dem skall göras till föremål för annat förfarande.

BILAGA V FÖRLIKNING

I kapitel 1 i bilaga V behandlas (frivilligt) förlikningsförfarande enligt *artikel 284* i konventionen. FN:s generalsekreterare för en förteckning över förlikningsmän, vilken baserar sig på förslag från staterna. Varje stat har enligt *artikel 2* rätt att föreslå fyra namn till förteckningen. I vanliga fall utser vardera parten i en tvist två ledamöter från förteckningen till den förlikningskommissionen med fem ledamöter som upprättas. Dessa utser kommissionens ordförande (*artikel 3*). Enligt *artikel 4* antar kommissionen sina egna procedurregler, såvida parterna inte kommer överens om annat. I enlighet med *artiklarna 5 och 6* skall kommissionen sedan den hört parterna föreslå medel som kan leda till en uppgörelse i godo. *Artikel 7* gäller den rapport som kommissionen skall uppgöra inom ett år efter dess tillsättande. I rapporten intas överenskommelser som har träffats, och om någon sådan inte har träffats skall rapporten innehålla en redogörelse för faktiska och rättsliga omständigheter samt kommissionens rekommendationer. Rapporten översänds till FN:s generalsekreterare för vidarebefordran till parterna. Rapporten och dess rekommendationer är inte bindande för parterna. Enligt *artikel 8* avslutas förlikningsförfarandet då uppgörelse träffats, då parterna

godtagit eller avvisat rapporten eller efter tre månader från det att rapporten överlämnats. Parterna står för de kostnader som förfarandet medför och de har rätt att ändra kommissionens procedurregler (*artikel 9 och 10*).

I kapitel 2 i bilagan (*artiklarna 11—14*) behandlas (obligatorisk) förlikning i sådana fall där ett bindande förfarande har utslutits med stöd av kapitel 3 i konventionens del XV. Förlikningen kan initieras av endera parten i tvisten och den andra partens uteblivande skall inte hindra behandlingen. Kommissionen beslutar i tvister som gäller dess egen behörighet. I förfarandet tillämpas bestämmelserna i kapitel 1.

Syftet med förlikningen är att åstadkomma en (kompromiss)lösning som parterna kan godkänna. Förlikning leder inte — i motsats till skiljeförfarande — till ett slutresultat som är bindande för parterna. Efter att ha fått notifikation om förlikning enligt artikel 284, kan en stat alltid vägra. Då kan tvisten tas till behandling i ett annat organ. Obligatorisk förlikning är däremot ett slags sista alternativ, som det inte går att vägra till, fastän förlikningsförslaget inte blir bindande.

BILAGA VI STADGA FÖR DEN INTERNATIONELLA HAVSRÄTTSDOMSTOLEN

Internationella havsrättsdomstolens stadga, som ingår i bilaga VI, följer internationella domstolens stadga. Skillnaderna mellan domstolarna gäller antalet domare och sättet att välja dem, finansiering, behörighet, tillämplig lag, partsbehörighet samt ställning i förhållande till Förenta Nationerna. Internationella domstolen är FN:s juridiska huvudorgan medan havsrättsdomstolen är en självständig juridisk person. Enligt havsrättskonventionen borde de första domarna ha valts vid konventionsstaternas möte sex månader efter den dag då konventionen trätt i kraft. Denna tidtabell var dock för snabb för att den representation av de huvudsakliga rättsystemen och den rättvisa geografiska fördelningen av domarplatserna som förutsätts enligt konventionen i praktiken skulle ha kunnat genomföras. Vid konventionsstaternas möte den 21—22 november 1994 beslöt att de första valen hålls den 1 augusti 1996.

KAPITEL 1 DOMSTOLENS ORGANISATION

I enlighet med *stycke 2 i artikel 1* blir domstolens säte Hamburg.

Domstolen består av 21 personer, som väljs på nio år vid ett möte som hålls av konventionsstaterna. De kandidater som får mest röster väljs, dock så att alla de som väljs måste få minst två tredjedelar av de avgivna rösterna, som måste företräda minst hälften av parterna i konventionen. Val förrättas vart tredje år när sju medlemskap blir vakanta. Av dem som blir valda i det första valet väljs genom lottdragning sju, vilkas mandat utlöper om tre år och sju, vilkas mandat utlöper om sex år. (*artiklarna 2, 4 och 5*)

Domarna skall i princip vara oavhängiga och de får inte i sin tjänsteutövning sköta tjänster eller uppgifter som är oförenliga med domarbrevet. Av domstolsledamöterna får endast en tillhöra samma stat samtidigt. Ur varje geografisk grupp som FN:s generalförsamling fastställer skall det finnas minst tre medlemmar. När val förrättas skall även i övrigt iaktas principen om en rättvis geografisk fördelning (*artiklarna 3 och 7*).

När domarna fullgör sina tjänsteåligganden åtnjuter de enligt *artikel 10* samma privilegier och friheter som diplomater. Dessa privilegier och friheter finns uppräknade i Wienkonventionen av år 1961 om diplomatiska förbindelser (FördrS 3—4/70). Enligt *stycke 8 i artikel 18* är domstolens ledamöter och kanslichefer befriade från skatt på löner och arvoden som i allmänhet betalas till personal inom en internationell organisation och dessutom även befriade från skatt på ersättningar.

Enligt *artikel 12* väljer domstolen inom sig en president och vicepresident för en mandatperiod om tre år samt utnämner en kanslichef och andra tjänstemän.

Enligt *artikel 13* har domstolen beslutsmänsighet med 11 ledamöter. Domstolen bestämmer enligt *artiklarna 14 och 15* själv vilka av dess ledamöter som skall delta i avdelningen för havsbottentvister eller i eventuella andra avdelningar. Avdelningens för havsbottentvister sammansättning och uppgifter presenteras nedan. Domstolen kan också upprätta specialavdelningar, bestående av minst tre av dess medlemmar, för handläggning av olika slag av tvister eller en särskild tvist, om parterna begär det. I det senare fallet skall domstolen när den

förordnar ledamöterna beakta de tvistande parternas synpunkter. Domstolen väljer dessutom årligen en avdelning bestående av fem ledamöter för handläggning av ärenden som kräver snabb handläggning enligt ett summariskt förfarande. De domar som avdelningarna faller beaktas som domstolens egna.

Enligt *artikel 19* täcks domstolens utgifter med de avgifter som konventionsparterna och havsbottenmyndigheten betalar. Om part i målet är något annat organ än en konventionspart eller havsbottenmyndigheten, kan domstolen själv fastställa de avgifter som parten i fråga skall betala.

KAPITEL 2 BEHÖRIGHET

Domstolen har enligt *artikel 21* jurisdiktion i alla tvister som sorterar under havsrättskonventionen och som med stöd av konventionen hänskjuts till domstolen, samt i andra tvister som gäller konventioner i vilka domstolen har beviljats jurisdiktion. Om alla parter i konventionen samtycker därtill, får domstolen enligt *artikel 22* utöva sin jurisdiktion också med stöd av annan konvention. Enbart samtycke av de stater som är parter i tvisten räcker således inte för att en tvist skall kunna hänskjutas till domstolen.

KAPITEL 3 FÖRFARANDE

Bestämmelserna om rättsligt förfarande motsvarar långt bestämmelserna i internationella domstolens stadga, men behandlar inte rättegångsdetaljer i fullt samma utsträckning.

Enligt *artikel 24* blir ett ärende anhängigt vid domstolen genom meddelande om skiljeavtal eller genom ensidig ansökan. Domstolen och dess avdelning för havsbottentvister samt, om inte hela domstolen är samlad, också dess avdelning för summarisk behandling, har enligt *artikel 200* i konventionen befogenhet att bestämma om nödvändiga provisoriska åtgärder för att skydda rättigheter (*artikel 25*). En stat som anser att avgörandet av ett mål inverkar på dess lagliga förmåner, har enligt *artikel 31* också möjlighet att hos domstolen yrka rätt till ingripande. Om målet är förknippat med hur havsrättskonventionen skall tolkas, kan alla konventionsparterna komma med (*artikel 32*). Avgörandet av målet blir då bindande också

för dem. I övrigt har avgörandena dock ingen formell prejudikatställning som sträcker sig utanför det mål som behandlas (*artikel 33*).

KAPITEL 4 AVDELNINGEN FÖR HAVSBOTTENTVISTER

Avdelningen för havsbottentvister har 11 ledamöter, som domstolen inom sig genom majoritetsval väljer på tre år. Avdelningen är beslutför med sju ledamöter. Avdelningen för havsbottentvister skall, om de tvistande parterna begär det, inom sig bland personer som de tvistande personerna föreslår välja en *ad hoc* avdelning bestående av minst tre ledamöter för handläggning av tvisten mellan parterna (*artiklarna 35 och 36*).

Avdelningen för havsbottentvister är enligt *artikel 38* behörig att utöver bestämmelserna i havsrättskonventionen och annan internationell rätt behandla internationella havsbottenorganisationens regler och bestämmelser samt de konventioner som gäller området. Avdelningens beslut kan enligt *artikel 39* verkställas i en konventionsstat på samma sätt som beslut av de högsta rättsinstanserna i en konventionsstat.

AVDELNING 5 ÄNDRINGAR

Ändringar i domstolens stadga görs genom förfarande enligt *artikel 313* eller genom konsensusbeslut som fattas av parterna vid en konferens. Ändringar som gäller avdelningen för havsbottentvister kan dock göras endast i den ordning som anges i *artikel 314*.

BILAGA VII SKILJEDOM

I bilaga VII behandlas skiljedomsförfarandet. Parterna kan med stöd av *artikel 287.1 c* välja skiljedomsförfarandet för att behandla sina rättsliga tvister gällande konventionen i fråga. Varje konventionspart har enligt *artikel 2* rätt att utse fyra personer till den förteckning över skiljedomare som FN:s generalsekreterare för.

Stadgandena om skiljedomsförfarande är dispositiva. Parterna har rätt att genom avtal besluta annorlunda om förfarandet än vad som bestäms i bilaga VII. Det förfarande som

föreskrivs i bilagan följer de sedvanliga former-
na för skiljedomsförfarande. Skiljedomstolen
består normalt av fem skiljedomare. Den stat
som gör förfarandet anhängigt skall först ut-
nämna en skiljedomare, varefter motparten
inom 30 dagar skall utnämna en annan skilje-
domare vid äventyr att denna annars utses av
presidenten för internationella havsrättsdom-
stolen. Vardera av de skiljedomare som ut-
nämns först kan vara medborgare i en stat som
är part. Dessutom skall parterna överenskom-
ma om tillsättandet av de tre återstående
skiljedomarna. Dessa och likaså de två först
valda skiljedomarna skall främst väljas från
den ovan nämnda förteckningen över skiljedo-
mare och de får inte vara medborgare i någon
av de stater som är parter, om inte parterna
överenskommer någonting annat. Parterna ut-
ser någon av de tre ledamöterna till ordförande
för skiljedomstolen. Bilagan innehåller också
bestämmelser om utnämningen av skiljedoma-
re, i det fallet att parterna inte förmår komma
överens om dem, samt om valet av skiljedoma-
re när antalet tvistande parter är fler än två.

Enligt *artikel 5* beslutar skiljedomstolen själv
om sitt eget förfarande. Parterna är skyldiga
att bistå domstolen bl.a. genom att förse den
med nödvändiga handlingar och upplysningar.
Kostnaderna delas jämt mellan parterna, om
inte domstolen bestämmer något annat. Beslu-
ten fattas i form av majoritetsbeslut. Om
rösterna faller lika är ordförandens röst avgö-
rande. En skiljedom är definitiv och bindande
för parterna, om inte parterna på förhand
överenskommit om ett eventuellt besvärsförfä-
rande. Tvister om tolkningen av en skiljedom
avgör skiljedomstolen själv (*artiklarna 6—8 och
10—12*).

BILAGA VIII SÄRSKILT SKILJEDOMS- FÖRFARANDE

Vissa komplicerade tvister som kräver sär-
skild sakkunskap kan underkastas särskilt skilje-
förfarande enligt bilaga VIII. Sådana tvister
kan gälla fiske, skyddande av den marina
miljön, marinvetenskaplig forskning samt sjö-
fart.

I *artikel 2* berättigas parterna att vardera
utnämna högst två personer till de förteckning-
ar över personer med särskild sakkunskap
inom dessa områden som förs av särskilda
organisationer och program inom FN. De

ledamöter som skall utgöra den särskilda skilje-
domstolens sammansättning utses bland des-
sa personer i huvudsak med iakttagande av det
förfarande som anges i bilaga VII (*artikel 3*).
Också i andra frågor som gäller förfarandet
skall i tillämpliga delar iakttagas bestämmelserna
i bilaga VII. En speciell omständighet är att
parterna också kan tillsätta en särskild skilje-
domstol som skall behandla endast utredandet
av fakta som anknyter till tvisten (*artikel 5*).
Om parterna kommer överens om det, kan en
skiljedomstol som verkar i denna egenskap
också ge parterna icke bindande rekommenda-
tioner som utgör underlag för granskningen av
de frågor som föranlett tvisten. Om inget annat
överenskomms är domstolens bestämmande av
fakta bindande för parterna.

DEL XVI ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

De allmänna bestämmelserna i del XVI
gäller hela konventionen och dess bilagor.

I *artikel 300* bekräftas den konventionsrätts-
liga principen att skyldigheter enligt konventio-
nen skall fullgöras med gott uppsåt och utan
missbruk av rättighet. Även den allmänna
principen i *artikel 301* om fredligt utnyttjande
av haven skall beaktas vid utövandet av rät-
tigheter och vid fullgörandet av förpliktelser
enligt konventionen.

I *artikel 302* konstateras att konventionen
inte kan anses kräva att konventionsstaterna,
då de fullgör sina skyldigheter enligt konven-
tionen, skall lämna information som är skadlig
med tanke på deras säkerhetsintressen. Detta
kan bl.a. gälla frågor om teknologiöverföring.

Artikel 303 gäller rätten till arkeologiska och
historiska föremål som påträffas i havet. Saken
är även förknippad med artikel 149, som gäller
motsvarande fynd gjorda i området.

Enligt artikel 303 har kuststaterna rätt att
(utöver territorialhaven) i den angränsande
zonen (se artikel 33) kontrollera handeln med
dylika föremål. Enligt *stycke 3* i artikeln
påverkar bestämmelserna inte identifierbara
ägares rättigheter, bestämmelser angående
bärgning eller andra folkrättsliga regler om
skydd av föremål av arkeologiskt och historiskt
intresse.

Enligt *artikel 304* påverkar bestämmelserna i
denna konvention beträffande skyldigheter och
ansvar till följd av skada inte tillämpningen av

befintliga bestämmelser eller utarbetandet av ytterligare bestämmelser om skyldigheter och ansvar i folkrätten.

DEL XVII SLUTBESTÄMMELSER

Slutbestämmelserna i del XVII i konventionen motsvarar långt praxisen inom allmän avtalsrätt men innehåller även vissa okonventionella inslag. Enligt artikel 305 kan även andra rättssubjekt än stater vara parter i konventionen. Enligt artikel 308, som gäller ikraftträdande, träder konventionen i kraft 12 månader efter dagen för deponeringen av det sextionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet. Detta skedde den 16 november 1993 och konventionen trädde således i kraft den 16 november 1994. I slutbestämmelserna behandlas även konventionens förhållande till andra internationella avtal och förfaranden gällande ändringar i konventionen.

Enligt *artikel 305* kan konventionen undertecknas av alla stater, vissa territorier med självbestämmanderätt samt sådana internationella organisationer, till vilka dess medlemsstater överfört behörighet i frågor som regleras av konventionen.

Närmare bestämmelser om internationella organisationers deltagande ingår i bilaga IX, vars bestämmelser har utformats med särskilt hänsynstagande till EG:s möjligheter att underteckna konventionen. Utgångspunkten är att EU:s medlemsstater inte själva kan ingå internationella avtal på områden där de har överfört behörigheten till EG. EG:s deltagande är på motsvarande sätt begränsat till de områden där den har behörighet. EG undertecknade konventionen den 7 december 1984.

En regel om organisationers deltagarrätt har även godkänts i 1994 års genomförandevalt, som EG undertecknade den 29 juli 1994.

Artikel 1 i bilaga IX definierar en internationell organisation enligt konventionens artikel 305 och bilaga IX som en mellanstatlig organisation, till vilken medlemsstaterna har överfört behörighet beträffande frågor som regleras av konventionen.

Enligt *artikel 2* kan en internationell organisation underteckna konventionen om flertalet av medlemsstaterna har undertecknat den. Vidare skall organisationen vid undertecknandet avge en förklaring, som närmare anger vilka frågor som regleras av konventionen och för

vilka behörighet har överförts till organisationen av medlemsstaterna. EG avgav i samband med undertecknandet en sådan förklaring. (se kapitel 3 (Delad behörighet: Finlands och Europeiska gemenskapens kompetenser))

Enligt *artikel 4* deltar en internationell organisation i konventionen i den omfattning som den har behörighet till. Följaktligen får medlemsstaterna inte utöva den behörighet som de har överfört till organisationen. En internationell organisations deltagande innebär inte någon utökning av representationen för sådana konventionsstater som är medlemsstater i organisationen. Organisationens röst motsvarar alltså antalet konventionsstater som är medlemmar i den.

En internationell organisations deltagande innebär heller inte att sådana medlemsstater i organisationen som inte är konventionsstater skulle få rättigheter enligt konventionen. Vidare föreskrivs att konventionen har företräde i förhållande till den överenskommelse enligt vilken den internationella organisationen upprättats och handlingar i samband därmed.

I *artikel 5* föreskrivs om de obligatoriska förklaringar och underrättelser om överföring av behörighet, dess art och omfattning, som skall avges av den internationella organisationen jämte dess medlemsstater. En konventionsstat har behörighet på alla de områden, som den inte uttryckligen avgett en förklaring om överföring av.

Enligt *artikel 6* är den internationella organisationen och dess medlemsstater enligt behörighetsfördelningen ansvariga för bristande iakttagande av skyldigheterna eller för varje annan överträdelse av konventionen. Underlåtelse att på begäran snabbt upplysa om vilken part som är ansvarig eller lämnande av motstridig information medför ett solidariskt ansvar.

Artikel 7 innehåller de bestämmelser om formerna för biläggande av tvister som tillämpas på internationella organisationer (se artikel 287).

Artikel 8 innehåller bestämmelser om ikraftträdande av konventionen och ändringar av den samt om uppsägning av konventionen för en internationell organisations del.

Artikel 306 innehåller en bestämmelse om att stater och andra rättssubjekt som avses i artikel 305 skall ratificera konventionen. Internationella organisationer skall bekräfta konventionen.

Stater och andra rättssubjekt som avses i

artikel 305 har enligt *artikel 307* rätt att ansluta sig till konventionen efter det att tidsfristen för undertecknande löpt ut och konventionen inte under denna tid undertecknats.

Artikel 308 innehåller bestämmelser om ikraftträdande av konventionen. Den innehåller även bestämmelser om val av havsbottenmyndighetens första råd samt om interimistisk tillämpning av regler, föreskrifter och förfaranden som föreslagits av den förberedande kommissionen.

Enligt *artikel 309* får inga reservationer göras från konventionen, såvida detta inte tillåts genom andra artiklar. Ett sådant undantag finns i artikel 298, som ger en stat rätt att undantaga vissa kategorier av tvister från bindande skiljeförfarande.

Artikel 309 hindrar dock inte en stat från att avge förklaringar och göra andra uttalanden i samband med undertecknande eller ratifikation av konventionen (*artikel 310*).

I *artikel 311* fastställs konventionens förhållande till andra internationella avtal. Konventionen äger företräde till 1958 års Genèvekonventioner om havsrätten. I artikeln enas också konventionsstaterna om att några ändringar inte skall ske vad beträffar den grundläggande principen rörande mänsklighetens gemensamma arvedel, som anges i artikel 136, och att de inte skall bli parter i något avtal som avviker från denna princip.

I konventionen föreskrivs särskilt om ändring av bestämmelser gällande verksamhet inom området och om ändring av andra delar av konventionen. Vad gäller ändringar som inte avser verksamhet inom området kan ändringar antas på ettdera av två sätt. När en period av 10 år har förflutit från den dag när konventionen trädde i kraft skall FN:s generalsekreterare enligt *artikel 312* för att överväga de förslagna ändringarna sammankalla en ändringskonferens om minst hälften av konventionsstaterna svarar positivt på en konventionsstats begäran om detta.

Härutöver kan en konventionsstat enligt *artikel 313* skriftligen föreslå ändringar i konventionen vid varje tillfälle efter dess ikraftträdande. Dessa antas utan att parterna sammankallar någon konferens om ingen konventionsstat inom 12 månader efter generalsekreterarens meddelande om ändringsförslaget gjort invändningar mot ändringsförslaget eller mot att ändringen skall antas genom förenklar förfarande enligt artikel 313.

De ändringar som antas i konventionen skall undertecknas och ratificeras enligt *artikel 315* och de träder i kraft enligt *artikel 316*. Ändringar som inte gäller verksamhet inom området och som gäller internationella havsrättsdomstolens stadga (bilaga VI) träder i kraft för de stater som ratificerar eller ansluter sig till dem den trettonde dagen efter deponeringen av ratifikations- eller anslutningsinstrument av två tredjedelar av konventionsstaterna, dock ej färre än 60.

Ändringar av bestämmelser som endast avser verksamhet inom området anses enligt *artikel 314* som godkända då rådet eller församlingen har godkänt dem. Enligt *avsnitt 4 i bilagan* till genomförandeavtalet kan generalförsamlingen, oberoende av bestämmelserna i *stycke 2* i artikel 314, på rekommendation av rådet när som helst granska ärenden som nämns i *stycke 1* i artikel 155. Ändringarna i bestämmelserna som avser verksamhet inom området träder enligt *stycke 5 i artikel 316* i kraft för samtliga konventionsstater ett år efter det att tre fjärdedelar av staterna deponerat sina ratifikations- eller anslutningsinstrument. Trots att detta förfarande är exceptionellt har det ansetts vara en nödvändig förutsättning för att den internationella havsbottenförvaltningen skall fungera. Risken att bindas till dåligt övervägda beslut är mycket liten eftersom ändringarna görs i generalförsamlingen efter rådets godkännande, vilket enligt rådets process för beslutsfattande kräver konsensus.

Enligt *artikel 317* äger en konventionsstat rätt att säga upp konventionen. Uppsägningen träder i kraft ett år efter dagen då FN:s generalsekreterare mottagit ett skriftligt meddelande om detta.

I *artikel 318* föreskrivs att bilagorna till konventionen utgör en integrerande del av densamma.

Enligt *artikel 319* är FN:s generalsekreterare depositarie för konventionen. I artikeln ges generalsekreteraren de åligganden som normalt ankommer på en depositarie.

I *artikel 320* föreskrivs att konventionens arabiska, engelska, spanska, kinesiska, franska och ryska texter har samma giltighet.

1.2. Lag om ändring av lagen om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg

Genom tillämpning av 28 § 1 mom. lagen om

ändring av lagen om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg (300/79, fartygsavfallslagen) avgörs vilka brott mot fartygsavfallslagen som skall straffas enligt den och vilka som skall straffas enligt 48 kap. strafflagen. På sådana brott mot fartygsavfallslagen som omfattas av brottsrekvisiten i 48 kap. 1—4 §§ strafflagen kan dessa stadganden tillämpas. Tillämpning av fartygsavfallslagen ger endast möjlighet till bötesstraff, medan strafflagen ger möjlighet att ådöma t.o.m. stränga fängelsestraff.

I artikel 230 stycke 2 i FN:s havsrättskonvention förbjuds ådömande av andra straff än böter då de handlingar som avses i detta stycke begåtts av utländska fartyg. Enda undantag utgör uppsåtlig och allvarlig förorening av territorialhavet. För att undvika att fängelsestraff enligt strafflagen ådöms — om det så bara skedde i misstag — i sådana fall då detta är förbjudet enligt konventionen, föreslås ändring av hänvisningsstadgandet i 28 § fartygsavfallslagen.

Enligt det föreslagna 1 mom. skall stadgandena i 48 kap. strafflagen inte längre kunna tillämpas på handlingar som begåtts av oakt-samhet eller grov oakt-samhet i finskt territorialhav. I momentet kommer det däremot inte att finnas ett uttryckligt förbud mot fängelsestraff enligt strafflagen för andra brott än allvarliga och uppsåtliga, fastän ett sådant förbud ingår i artikel 230 stycke 2 i konventionen. Anledningen till att förbudet inte föreslås bli intaget i lagen är, att det även utan ett förbud är mycket osannolikt att straffet för andra än allvarliga brott mot fartygsavfalls-lagen skulle bli fängelse i strid mot konventionen, även om föroreningen hade skett avsiktligt.

2. Ikraftträdande

Föreanta Nationernas havsrättskonvention trädde i kraft den 16 november 1994. I början av februari 1996 hade 85 stater ratificerat konventionen eller anslutit sig till den, bl.a. EU-staterna Tyskland, Italien, Österrike och Grekland. För Finlands del träder konventionen i kraft den trettionde dagen efter det att ratifikationsinstrumentet har deponerats.

Avtalet om genomförande av del XI i konventionen träder internationellt i kraft 30 dagar efter den dag då 40 stater har meddelat sitt

samtycke till att vara bundna av avtalet, förutsatt att dessa stater innefattar minst sju av de stater som avses i punkt 1 a i resolution II från FN:s tredje havsrättskonferens och att minst fem av dessa stater är utvecklade länder. Vid utgången av februari 1996 hade 45 stater förklarat sig bundna av avtalet. Genomförand-avtalet har dock inte trätt i kraft än, eftersom det särskilda villkoret enligt resolutionen förutsätter att ytterligare tre utvecklade stater ratificerar det.

Lagarna som ingår i denna proposition föreslås träda i kraft samtidigt som konventionen.

3. Behovet av riksdagens samtycke

Finlands lagstiftning motsvarar väl de krav som havsrättskonventionen och avtalet om genomförande av del XI i konventionen ställer. De två överenskommelserna innehåller dock sådana bestämmelser om straffbegränsningar, privilegier och immunitet samt i fråga om del XI också om enskilda personers rättsställning som förutsätter reglering på lagnivå i Finland. Finland har även för avsikt att förbinda sig till Internationella havsrättsdomstolens tvingande och bindande tvistlösningsförfarande. Dessutom medför konventionen och avtalet fortlöpande utgifter för staten. Eftersom den helhet som konventionen och avtalet bildar är av mycket stor principiell vikt begär regeringen riksdagens samtycke också av denna anledning.

Med stöd av det ovan anförda och i enlighet med 33 § regeringsformen och 69 § 2 mom. riksdagsordningen föreslås

att Riksdagen godkänner Föreanta Nationernas havsrättskonvention, som ingicks i Montego Bay den 10 december 1982, och avtalet om genomförande av del XI i havsrättskonventionen, vilket ingicks den 28 juli 1994.

Eftersom havsrättskonventionen och avtalet om genomförande av del XI i konventionen innehåller bestämmelser som hör till lagstiftningens område föreläggs Riksdagen också följande lagförslag:

1.

Lag

om godkännande av vissa bestämmelser i Förenta Nationernas havsrättskonvention och i avtalet om genomförande av del XI i den

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Bestämmelserna i Förenta Nationernas havsrättskonvention, som ingicks i Montego Bay den 10 december 1982, och i avtalet om genomförande av del XI i den är, för så vitt de hör till lagstiftningens område, i kraft så som därom har överenskommits.

2 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

2.

Lag

om ändring av lagen om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 28 § 1 mom. lagen den 16 mars 1979 om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg (300/79), sådan den lyder i lag av den 21 april 1995 (696/95), som följer:

28 §

Om straff för miljöförstöring som har skett i strid med denna lag eller med stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den stadgas i 48 kap. 1—4 §§ strafflagen, *såvida det inte har skett från utländskt fartyg genom oaktsamhet.*

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Helsingfors den 22 mars 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Tf. utrikesminister
Statsminister *Paavo Lipponen*

2.

Lag**om ändring av lagen om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 28 § 1 mom. lagen den 16 mars 1979 om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg (300/79), sådan den lyder i lag av den 21 april 1995 (696/95), som följer:

Gällande lydelse

28 §

Om straff för miljöförstöring som har skett i strid med denna lag eller med stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den stadgas i 48 kap. 1—4 §§ strafflagen.

Föreslagen lydelse

28 §

Om straff för miljöförstöring som har skett i strid med denna lag eller med stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den stadgas i 48 kap. 1—4 §§ strafflagen, *såvida det inte har skett från utländskt fartyg genom oaktsamhet.*

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

**FÖRENTA NATIONERNAS
HAVSRÄTTSKONVENTION
DEN 10 DECEMBER 1982**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PREAMBEL

DEL I

INLEDNING

Artikel 1 Terminologi och tillämpningsområde

DEL II

TERRITORIALHAV OCH ANGRÄNSANDE ZON

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 2 Rättsordning för territorialhavet, för luft-
rummet över territorialhavet samt för dess
botten och dess underlag

KAPITEL 2

TERRITORIALHAVETS GRÄNSER

Artikel 3 Territorialhavets bredd
Artikel 4 Territorialhavets yttre gräns
Artikel 5 Normal baslinje
Artikel 6 Rev
Artikel 7 Råta baslinjer
Artikel 8 Inre vatten
Artikel 9 Flodmynningar
Artikel 10 Bukter
Artikel 11 Hamnar
Artikel 12 Redder
Artikel 13 Lågvattenupphöjningar
Artikel 14 Olika metoder för fastställande av baslinjer
Artikel 15 Avgränsning av territorialhavet mellan star-
ter med motstående eller intilliggande kus-
ter
Artikel 16 Sjökort och förteckningar över koordinat-
er för geografiska punkter

KAPITEL 3

**OSKADLIG GENOMFART AV TERRITORIAL-
HAVET**

AVSNITT A

REGLER TILLÄMPLIGA PÅ ALLA FARTYG

Artikel 17 Rätt till oskadlig genomfart
Artikel 18 Innebörden av genomfart
Artikel 19 Innebörden av oskadlig genomfart
Artikel 20 Undervattensbåtar och andra undervat-
tensfarkoster

**UNITED NATIONS CONVENTION
ON THE LAW OF THE SEA
OF 10 DECEMBER 1982**

TABLE OF CONTENTS

PREAMBLE

PART I

INTRODUCTION

Article 1. Use of terms and scope

PART II

TERRITORIAL SEA AND CONTIGUOUS ZONE

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 2. Legal status of the territorial sea, of the
air space over the territorial sea and of its
bed and subsoil

SECTION 2

LIMITS OF THE TERRITORIAL SEA

Article 3. Breadth of the territorial sea
Article 4. Outer limit of the territorial sea
Article 5. Normal baseline
Article 6. Reefs
Article 7. Straight baselines
Article 8. Internal waters
Article 9. Mouths of rivers
Article 10. Bays
Article 11. Ports
Article 12. Roadsteads
Article 13. Low-tide elevations
Article 14. Combination of methods for determining
baselines
Article 15. Delimitation of the territorial sea between
States with opposite or adjacent coasts
Article 16. Charts and lists of geographical co-ordi-
nates

SECTION 3

**INNOCENT PASSAGE
IN THE TERRITORIAL SEA**

SUBSECTION A

RULES APPLICABLE TO ALL SHIPS

Article 17. Right of innocent passage
Article 18. Meaning of passage
Article 19. Meaning of innocent passage
Article 20. Submarines and other underwater vehicles

- Artikel 21 Kuststatens lagar och andra författningar om oskadlig genomfart
 Artikel 22 Farleder och trafiksepareringssystem i territorialhav
 Artikel 23 Utländska atomdrivna fartyg samt fartyg lastade med nukleära eller andra farliga eller skadliga ämnen
 Artikel 24 Kuststatens skyldigheter
 Artikel 25 Kuststatens rätt till skydd
 Artikel 26 Avgifter som kan tas ut av utländska fartyg

- Article 21. Laws and regulations of the coastal State relating to innocent passage
 Article 22. Sea lanes and traffic separation schemes in the territorial sea
 Article 23. Foreign nuclear-powered ships and ships carrying nuclear or other inherently dangerous or noxious substances
 Article 24. Duties of the coastal State
 Article 25. Rights of protection of the coastal State
 Article 26. Charges which may be levied upon foreign ships

AVSNITT B

REGLER FÖR HANDELSFARTYG OCH
 STATSFARTYG SOM NYTTJAS
 I KOMMERSIELLT SYFTE

- Artikel 27 Straffrättslig jurisdiktion ombord på utländskt fartyg
 Artikel 28 Civilrättslig jurisdiktion beträffande utländska fartyg

SUBSECTION B

RULES APPLICABLE TO MERCHANT SHIPS
 AND GOVERNMENT SHIPS OPERATED
 FOR COMMERCIAL PURPOSES

- Article 27. Criminal jurisdiction on board a foreign ship
 Article 28. Civil jurisdiction in relation to foreign ships

AVSNITT C

REGLER FÖR ÖRLOGSFARTYG OCH ANDRA
 STATSFARTYG SOM NYTTJAS I ICKE-
 KOMMERSIELLT SYFTE

- Artikel 29 Definition av örlogsfartyg
 Artikel 30 Örlogsfartygs underlåtenhet att iakttå kuststatens lagar och andra författningar
 Artikel 31 Flaggstatens ansvar för skada förorsakad av örlogsfartyg eller annat statsfartyg som nyttjas i icke-kommersiellt syfte
 Artikel 32 Immunitet för örlogsfartyg och andra statsfartyg som nyttjas i icke-kommersiellt syfte

SUBSECTION C

RULES APPLICABLE TO WARSHIPS AND
 OTHER GOVERNMENT SHIPS OPERATED FOR
 NON-COMMERCIAL PURPOSES

- Article 29. Definition of warships
 Article 30. Non-compliance by warships with the laws and regulations of the coastal State
 Article 31. Responsibility of the flag State for damage caused by a warship or other government ship operated for non-commercial purposes
 Article 32. Immunities of warships and other government ships operated for non-commercial purposes

KAPITEL 4

ANGRÄNSANDE ZON

- Artikel 33 Angränsande zon

SECTION 4

CONTIGUOUS ZONE

- Article 33. Contiguous zone

DEL III

SUND NYTTJADE VID INTERNATIONELL
 SJÖFART

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

- Artikel 34 Rättsordning för vatten som bildar sund nyttjade vid internationell sjöfart
 Artikel 35 Denna dels tillämpningsområde
 Artikel 36 Rutter i det fria havet eller i ekonomiska zoner genom sund använda för internationell sjöfart

PART III

STRAITS USED FOR INTERNATIONAL
 NAVIGATION

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

- Article 34. Legal status of waters forming straits used for international navigation
 Article 35. Scope of this Part
 Article 36. High seas routes or routes through exclusive economic zones through straits used for international navigation

KAPITEL 2

TRANSITPASSAGE

- Artikel 37 Detta kapitelns tillämpningsområde
 Artikel 38 Rätt till transitpassage
 Artikel 39 Fartygs och luftfartygs skyldigheter vid transitpassage
 Artikel 40 Forsknings- och mättningsverksamhet
 Artikel 41 Farleder och trafiksepareringsregler i sund som används för internationell sjöfart

SECTION 2

TRANSIT PASSAGE

- Article 37. Scope of this section
 Article 38. Right of transit passage
 Article 39. Duties of ships and aircraft during transit passage
 Article 40. Research and survey activities
 Article 41. Sea lanes and traffic separation schemes in straits used for international navigation

- Artikel 42 Lagar och andra författningar rörande transitpassage i stater som gränsar till sund
- Artikel 43 Navigerings- och säkerhetshjälpmiddel och andra förbättringar samt förhindrande, begränsning och kontroll av föroreningar
- Artikel 44 Skyldigheter för stater som gränsar till sund

KAPITEL 3

OSKADLIG GENOMFART

- Artikel 45 Oskadlig genomfart

DEL IV

ARKIPELAGSTATER

- Artikel 46 Terminologi
- Artikel 47 Arkipelagiska baslinjer
- Artikel 48 Mätning av bredden av territorialhavet, den angränsande zonen, den ekonomiska zonen och kontinentalsockeln
- Artikel 49 Rättsordning för arkipelagvattnen, luft- rummet ovanför arkipelagvattnen samt botten och dess underlag
- Artikel 50 Avgränsning av inre vatten
- Artikel 51 Existerande avtal, traditionella fiskerättigheter och existerande undervattenskablar
- Artikel 52 Rätt till oskadlig genomfart
- Artikel 53 Rätt till genomfart av farleder i arkipelager
- Artikel 54 Fartygs och luftfartygs skyldigheter vid genomfart, forsknings- och kartläggningsverksamheter, arkipelagstatens skyldigheter samt arkipelagstatens lagar och andra författningar rörande genomfart av farleder i arkipelager

DEL V

EKONOMISK ZON

- Artikel 55 Särskild rättsordning för den ekonomiska zonen
- Artikel 56 Kuststatens rättigheter, jurisdiktion och skyldigheter i den ekonomiska zonen
- Artikel 57 Den ekonomiska zonen bredd
- Artikel 58 Andra staters rättigheter och skyldigheter i den ekonomiska zonen
- Artikel 59 Grundval för lösande av tvister beträffande tilldelning av rättigheter och jurisdiktion i den ekonomiska zonen
- Artikel 60 Konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner i den ekonomiska zonen
- Artikel 61 Bevarande av de levande tillgångarna
- Artikel 62 Nyttjande av de levande tillgångarna
- Artikel 63 Bestånd som förekommer inom två eller flera kuststaters ekonomiska zoner eller både inom den ekonomiska zonen och i ett utanför zonen beläget och till denna angränsande område
- Artikel 64 Långvandrande arter
- Artikel 65 Havsdäggdjur
- Artikel 66 Anadroma bestånd
- Artikel 67 Katadroma arter
- Artikel 68 Sedentära arter
- Artikel 69 Kustlösa staters rätt

- Article 42. Laws and regulations of States bordering straits relating to transit passage
- Article 43. Navigational and safety aids and other improvements and the prevention, reduction and control of pollution
- Article 44. Duties of States bordering straits

SECTION 3

INNOCENT PASSAGE

- Article 45. Innocent passage

PART IV

ARCHIPELAGIC STATES

- Article 46. Use of terms
- Article 47. Archipelagic baselines
- Article 48. Measurement of the breadth of the territorial sea, the contiguous zone, the exclusive economic zone and the continental shelf
- Article 49. Legal status of archipelagic waters, of the air space over archipelagic waters and of their bed and subsoil
- Article 50. Delimitation of internal waters
- Article 51. Existing agreements, traditional fishing rights and existing submarine cables
- Article 52. Right of innocent passage
- Article 53. Right of archipelagic sea lanes passage
- Article 54. Duties of ships and aircraft during their passage, research and survey activities, duties of the archipelagic State and laws and regulations of the archipelagic State relating to archipelagic sea lanes passage

PART V

EXCLUSIVE ECONOMIC ZONE

- Article 55. Specific legal régime of the exclusive economic zone
- Article 56. Rights, jurisdiction and duties of the coastal State in the exclusive economic zone
- Article 57. Breadth of the exclusive economic zone
- Article 58. Rights and duties of other States in the exclusive economic zone
- Article 59. Basis for the resolution of conflicts regarding the attribution of rights and jurisdiction in the exclusive economic zone
- Article 60. Artificial islands, installations and structures in the exclusive economic zone
- Article 61. Conservation of the living resources
- Article 62. Utilization of the living resources
- Article 63. Stocks occurring within the exclusive economic zones of two or more coastal States or both within the exclusive economic zone and in an area beyond and adjacent to it
- Article 64. Highly migratory species
- Article 65. Marine mammals
- Article 66. Anadromous stocks
- Article 67. Catadromous species
- Article 68. Sedentary species
- Article 69. Right of land-locked States

Artikel 70	Geografiskt missgynnade staters rätt	Article 70.	Right of geographically disadvantaged States
Artikel 71	Undantag från tillämpningen av artiklarna 69 och 70	Article 71.	Non-applicability of articles 69 and 70
Artikel 72	Inskränkningar beträffande överföring av rättigheter	Article 72.	Restrictions on transfer of rights
Artikel 73	Kontroll av efterlevnaden av kuststatens lagar och andra författningar	Article 73.	Enforcement of laws and regulations of the coastal State
Artikel 74	Avgränsning av ekonomiska zoner mellan stater med motstående eller intilliggande kuster	Article 74.	Delimitation of the exclusive economic zone between States with opposite or adjacent coasts
Artikel 75	Sjökort och förteckningar över koordinater för geografiska punkter	Article 75.	Charts and lists of geographical co-ordinates

DEL VI

KONTINENTALSOCKELN

Artikel 76	Definition av kontinentalsockeln
Artikel 77	Kuststatens rättigheter över kontinentalsockeln
Artikel 78	Rättsordning för överliggande vatten och lufttrum samt andra staters rättigheter och friheter
Artikel 79	Undervattenskablar och rörledningar på kontinentalsockeln
Artikel 80	Konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner på kontinentalsockeln
Artikel 81	Borrningar på kontinentalsockeln
Artikel 82	Avgifter och bidrag med avseende på bearbetningen från kontinentalsockeln utanför 200 nautiska mil
Artikel 83	Avgränsning av kontinentalsockeln mellan stater med motstående eller intilliggande kuster
Artikel 84	Sjökort och förteckningar över koordinater för geografiska punkter
Artikel 85	Anläggande av tunnlar

DEL VII

DET FRIA HAVET

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 86	Tillämpning av bestämmelserna i denna del
Artikel 87	Det fria havets frihet
Artikel 88	Det fria havets användning uteslutande för fredliga ändamål
Artikel 89	Ogiltiga anspråk på suveränitet över det fria havet
Artikel 90	Rätt till sjöfart
Artikel 91	Fartygs nationalitet
Artikel 92	Fartygs status
Artikel 93	Fartyg som för Förenta Nationernas, dess fackorgans eller Internationella atomenergiorganets flagg
Artikel 94	Flaggstatens skyldigheter
Artikel 95	Immunitet för örlogsfartyg på det fria havet
Artikel 96	Immunitet för fartyg som endast nyttjas i icke-kommersiell statlig tjänst
Artikel 97	Straffrättslig jurisdiktion avseende kollision eller annan navigeringsincident
Artikel 98	Skyldighet att lämna bistånd
Artikel 99	Förbud mot transport av slavar
Artikel 100	Skyldighet att samarbeta vid bekämpning av sjöröveri

PART VI

CONTINENTAL SHELF

Article 76.	Definition of the continental shelf
Article 77.	Rights of the coastal State over the continental shelf
Article 78.	Legal status of the superjacent waters and air space and the rights and freedoms of other States
Article 79.	Submarine cables and pipelines on the continental shelf
Article 80.	Artificial islands, installations and structures on the continental shelf
Article 81.	Drilling on the continental shelf
Article 82.	Payments and contributions with respect to the exploitation of the continental shelf beyond 200 nautical miles
Article 83.	Delimitation of the continental shelf between States with opposite or adjacent coasts
Article 84.	Charts and lists of geographical co-ordinates
Article 85.	Tunnelling

PART VII

HIGH SEAS

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 86.	Application of the provisions of this Part
Article 87.	Freedom of the high seas
Article 88.	Reservation of the high seas for peaceful purposes
Article 89.	Invalidity of claims of sovereignty over the high seas
Article 90.	Right of navigation
Article 91.	Nationality of ships
Article 92.	Status of ships
Article 93.	Ships flying the flag of the United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency
Article 94.	Duties of the flag State
Article 95.	Immunity of warships on the high seas
Article 96.	Immunity of ships used only on government non-commercial service
Article 97.	Penal jurisdiction in matters of collision or any other incident of navigation
Article 98.	Duty to render assistance
Article 99.	Prohibition of the transport of slaves
Article 100.	Duty to co-operate in the repression of piracy

- Artikel 101 Definition av sjöröveri
 Artikel 102 Sjøröveri som begås av örlogsfartyg, statsfartyg eller statsluftfartyg vars besättning har gjort myteri
 Artikel 103 Definition av piratfartyg och piratluftfartyg
 Artikel 104 Bibehållande eller förlust av ett piratfartygs eller piratluftfartygs nationalitet
 Artikel 105 Uppbringning av piratfartyg eller piratluftfartyg
 Artikel 106 Ersättningsskyldighet för uppbringning utan tillräckliga skäl
 Artikel 107 Fartyg och luftfartyg som äger rätt att verkställa uppbringning på grund av sjöröveri
 Artikel 108 Olaga handel med narkotika och psykotropa ämnen
 Artikel 109 Otillåten utsändning från det fria havet
 Artikel 110 Rätt till undersökning
 Artikel 111 Rätt till omedelbart förföljande
 Artikel 112 Rätten att lägga ut undervattenskablar och rörledning
 Artikel 113 Brott eller skada på undervattenskabel eller rörledning
 Artikel 114 Brott eller skada på annan undervattenskabel eller rörledning som förorsakats av ägare till undervattenskabel eller rörledning
 Artikel 115 Ersättning för förlust som lidits vid undvikande av skada på undervattenskabel eller rörledning

KAPITEL 2

BEVARANDE OCH FÖRVALTNING AV DE LEVANDE TILLGÅNGARNA I DET FRIA HAVET

- Artikel 116 Rätt till fiske på det fria havet
 Artikel 117 Staternas skyldighet att med avseende på sina medborgare vidta åtgärder för bevarande av de levande tillgångarna i det fria havet
 Artikel 118 Samarbete mellan stater för bevarande och förvaltning av de levande tillgångarna
 Artikel 119 Bevarande av de levande tillgångarna i det fria havet
 Artikel 120 Havsdäggdjur

DEL VIII

RÄTTSORDNING FÖR ÖAR

- Artikel 121 Rättsordning för öar

DEL IX

SLUTNA ELLER HALVSLUTNA HAV

- Artikel 122 Definition
 Artikel 123 Samarbete mellan stater som gränsar till slutna eller halvslutna hav

DEL X

KUSTLÖSA STATERS RÄTT TILL TILLTRÄDE TILL OCH FRÅN HAVET SAMT TRANSITFRIHET

- Artikel 124 Terminologi
 Artikel 125 Rätt till tillträde till och från havet samt transitfrihet

- Article 101. Definition of piracy
 Article 102. Piracy by a warship, government ship or government aircraft whose crew has mutinied
 Article 103. Definition of a pirate ship or aircraft
 Article 104. Retention or loss of the nationality of a pirate ship or aircraft
 Article 105. Seizure of a pirate ship or aircraft
 Article 106. Liability for seizure without adequate grounds
 Article 107. Ships and aircraft which are entitled to seize on account of piracy
 Article 108. Illicit traffic in narcotic drugs or psychotropic substances
 Article 109. Unauthorized broadcasting from the high seas
 Article 110. Right of visit
 Article 111. Right of hot pursuit
 Article 112. Right to lay submarine cables and pipelines
 Article 113. Breaking or injury of a submarine cable or pipeline
 Article 114. Breaking or injury by owners of a submarine cable or pipeline of another submarine cable or pipeline
 Article 115. Indemnity for loss incurred in avoiding injury to a submarine cable or pipeline

SECTION 2

CONSERVATION AND MANAGEMENT OF THE LIVING RESOURCES OF THE HIGH SEAS

- Article 116. Right to fish on the high seas
 Article 117. Duty of States to adopt with respect to their nationals measures for the conservation of the living resources of the high seas
 Article 118. Co-operation of States in the conservation and management of living resources
 Article 119. Conservation of the living resources of the high seas
 Article 120. Marine mammals

PART VIII

REGIME OF ISLANDS

- Article 121. Régime of islands

PART IX

ENCLOSED OR SEMI-ENCLOSED SEAS

- Article 122. Definition
 Article 123. Co-operation of States bordering enclosed or semi-enclosed seas

PART X

RIGHT OF ACCESS OF LAND-LOCKED STATES TO AND FROM THE SEA AND FREEDOM OF TRANSIT

- Article 124. Use of terms
 Article 125. Right of access to and from the sea and freedom of transit

- Artikel 126 Undantag från tillämpningen av mest gynnad nationsklausulen
 Artikel 127 Tullar, skatter och andra avgifter
 Artikel 128 Frizoner och andra tullanordningar
 Artikel 129 Samarbete vid anläggning och förbättring av transportmedel
 Artikel 130 Åtgärder för att undvika eller avhjälpa förseningar eller andra svårigheter av teknisk natur i transitotrafik
 Artikel 131 Lika behandling i hamnar
 Artikel 132 Beviljande av mer vittgående lättnader

DEL XI

OMRÅDET

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

- Artikel 133 Terminologi
 Artikel 134 Denna dels tillämpningsområde
 Artikel 135 Rättsordning för överliggande vatten och luftrum

KAPITEL 2

PRINCIPER GÄLLANDE FÖR OMRÅDET

- Artikel 136 Mänsklighetens gemensamma arvedel
 Artikel 137 Rättsordning för området och dess tillgångar
 Artikel 138 Staters allmänna uppträdande i förhållande till området
 Artikel 139 Ansvar för efterlevnad av bestämmelserna samt skadeståndsskyldighet
 Artikel 140 Mänsklighetens bästa
 Artikel 141 Användning av området för uteslutande fredliga ändamål
 Artikel 142 Kuststaters rättigheter och legitima intressen
 Artikel 143 Marinvetenskaplig forskning
 Artikel 144 Överföring av teknologi
 Artikel 145 Skydd av den marina miljön
 Artikel 146 Skydd av människoliv
 Artikel 147 Anpassning av verksamheter i området och i den marina miljön
 Artikel 148 Utvecklingsländernas deltagande i verksamhet i området
 Artikel 149 Arkeologiska och historiska föremål

KAPITEL 3

UTVECKLING AV OMRÅDETS TILLGÅNGAR

- Artikel 150 Principer för verksamheterna inom området
 Artikel 151 Principer för produktionen
 Artikel 152 Myndighetens utövande av befogenheter och uppgifter
 Artikel 153 Undersöknings- och bearbetningssystem
 Artikel 154 Periodisk översyn
 Artikel 155 Granskningskonferensen

KAPITEL 4

MYNDIGHETEN

AVSNITT A

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

- Artikel 156 Upprättande av myndigheten

- Article 126. Exclusion of application of the most-favoured-nation clause
 Article 127. Customs duties, taxes and other charges
 Article 128. Free zones and other customs facilities
 Article 129. Co-operation in the construction and improvement of means of transport
 Article 130. Measures to avoid or eliminate delays or other difficulties of a technical nature in traffic in transit
 Article 131. Equal treatment in maritime ports
 Article 132. Grant of greater transit facilities

PART XI

THE AREA

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

- Article 133. Use of terms
 Article 134. Scope of this Part
 Article 135. Legal status of the superjacent waters and air space

SECTION 2

PRINCIPLES GOVERNING THE AREA

- Article 136. Common heritage of mankind
 Article 137. Legal status of the Area and its resources
 Article 138. General conduct of States in relation to the Area
 Article 139. Responsibility to ensure compliance and liability for damage
 Article 140. Benefit of mankind
 Article 141. Use of the Area exclusively for peaceful purposes
 Article 142. Rights and legitimate interests of coastal States
 Article 143. Marine scientific research
 Article 144. Transfer of technology
 Article 145. Protection of the marine environment
 Article 146. Protection of human life
 Article 147. Accommodation of activities in the Area and in the marine environment
 Article 148. Participation of developing States in activities in the Area
 Article 149. Archaeological and historical objects

SECTION 3

DEVELOPMENT OF RESOURCES OF THE AREA

- Article 150. Policies relating to activities in the Area
 Article 151. Production policies
 Article 152. Exercise of powers and functions by the Authority
 Article 153. System of exploration and exploitation
 Article 154. Periodic review
 Article 155. The Review Conference

SECTION 4

THE AUTHORITY

SUBSECTION A

GENERAL PROVISIONS

- Article 156. Establishment of the Authority

Artikel 157 Myndighetens inriktning och grundläggande principer för dess verksamhet

Artikel 158 Myndighetens organ

AVSNITT B

FÖRSAMLINGEN

Artikel 159 Sammansättning, förfarande och omröstning

Artikel 160 Befogenheter och uppgifter

AVSNITT C

RÅDET

Artikel 161 Sammansättning, förfarande och omröstning

Artikel 162 Befogenheter och uppgifter

Artikel 163 Rådets organ

Artikel 164 Kommissionen för ekonomisk planering

Artikel 165 Den juridiska och tekniska kommissionen

AVSNITT D

SEKRETARIATET

Artikel 166 Sekretariatet

Artikel 167 Myndighetens personal

Artikel 168 Sekretariatets internationella karaktär

Artikel 169 Samråd och samarbete med internationella och icke-statliga organisationer

AVSNITT E

FÖRETAGET

Artikel 170 Företaget

AVSNITT F

MYNDIGHETENS FINANSIELLA STÄLLNING

Artikel 171 Myndighetens medel

Artikel 172 Myndighetens årsbudget

Artikel 173 Myndighetens utgifter

Artikel 174 Myndighetens behörighet att uppta lån

Artikel 175 Årlig revision

AVSNITT G

RÄTTSLIG STÄLLNING, IMMUNITET OCH PRIVILEGIER

Artikel 176 Rättslig ställning

Artikel 177 Immunitet och privilegier

Artikel 178 Rättslig immunitet

Artikel 179 Immunitet i fråga om husranssakan och varje form av tvångsåtgärd

Artikel 180 Undantag från restriktioner, föreskrifter, kontroller och betalningsansånd

Artikel 181 Myndighetens arkiv och officiella meddelanden

Artikel 182 Immunitet och privilegier för vissa personer med anknytning till myndigheten

Artikel 183 Befrielse från skatter och tullavgifter

AVSNITT H

TILLFÄLLIGT UPPHÅVANDE AV MEDLEMMARS RÄTTIGHETER OCH PRIVILEGIER

Artikel 184 Tillfälligt upphävande av rösträtten

Article 157. Nature and fundamental principles of the Authority

Article 158. Organs of the Authority

SUBSECTION B

THE ASSEMBLY

Article 159. Composition, procedure and voting

Article 160. Powers and functions

SUBSECTION C

THE COUNCIL

Article 161. Composition, procedure and voting

Article 162. Powers and functions

Article 163. Organs of the Council

Article 164. The Economic Planning Commission

Article 165. The Legal and Technical Commission

SUBSECTION D

THE SECRETARIAT

Article 166. The Secretariat

Article 167. The staff of the Authority

Article 168. International character of the Secretariat

Article 169. Consultation and co-operation with international and non-governmental organizations

SUBSECTION E

THE ENTERPRISE

Article 170. The Enterprise

SUBSECTION F

FINANCIAL ARRANGEMENTS OF THE AUTHORITY

Article 171. Funds of the Authority

Article 172. Annual budget of the Authority

Article 173. Expenses of the Authority

Article 174. Borrowing power of the Authority

Article 175. Annual audit

SUBSECTION G

LEGAL STATUS, PRIVILEGES AND IMMUNITIES

Article 176. Legal status

Article 177. Privileges and immunities

Article 178. Immunity from legal process

Article 179. Immunity from search and any form of seizure

Article 180. Exemption from restrictions, regulations, controls and moratoria

Article 181. Archives and official communications of the Authority

Article 182. Privileges and immunities of certain persons connected with the Authority

Article 183. Exemption from taxes and customs duties

SUBSECTION H

SUSPENSION OF THE EXERCISE OF RIGHTS AND PRIVILEGES OF MEMBERS

Article 184. Suspension of the exercise of voting rights

Artikel 185 Tillfälligt upphävande av rättigheter och privilegier som följer med medlemskapet

KAPITEL 5

BILÄGGANDE AV TVISTER SAMT RÅDGIVANDE YTTRANDEN

- Artikel 186 Havsrättsdomstolens särskilda avdelning för havsbottentvister
 Artikel 187 Behörighet för avdelningen för havsbottentvister
 Artikel 188 Hänskjutande av tvister till en särskild avdelning av internationella havsrättsdomstolen eller en tillfällig avdelning inom avdelningen för havsbottentvister eller till bindande kommersiellt skiljeförfarande
 Artikel 189 Begränsning av behörigheten beträffande myndighetens beslut
 Artikel 190 Sponsrande konventionsstaters deltagande i och närvaro vid rättsliga förfaranden
 Artikel 191 Rådgivande yttrandena

DEL XII

SKYDD OCH BEVARANDE AV DEN MARINA MILJÖN

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

- Artikel 192 Allmän skyldighet
 Artikel 193 Staters suveräna rätt att utnyttja sina naturtillgångar
 Artikel 194 Åtgärder för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön
 Artikel 195 Skyldighet att ej överföra skada eller risk eller omvandla en form av förorening till en annan
 Artikel 196 Användning av teknologi eller införande av främmande eller nya arter

KAPITEL 2

GLOBALT OCH REGIONALT SAMARBETE

- Artikel 197 Samarbete på globalt eller regionalt plan
 Artikel 198 Underrättelse om överhängande risk för skada eller faktiskt inträffad skada
 Artikel 199 Katastrofplaner för bekämpning av föroreningar
 Artikel 200 Studier, forskningsprogram och utbyte av information och data
 Artikel 201 Vetenskapliga kriterier för bestämmelser

KAPITEL 3

TEKNISKT BISTÅND

- Artikel 202 Vetenskapligt och tekniskt bistånd till utvecklingsländer
 Artikel 203 Förmånsbehandling av utvecklingsländer

KAPITEL 4

ÖVERVAKNING OCH MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING

- Artikel 204 Övervakning av riskerna för eller följderna av förorening

Article 185. Suspension of exercise of rights and privileges of membership

SECTION 5

SETTLEMENT OF DISPUTES AND ADVISORY OPINIONS

- Article 186. Sea-Bed Disputes Chamber of the International Tribunal for the Law of the Sea
 Article 187. Jurisdiction of the Sea-Bed Disputes Chamber
 Article 188. Submission of disputes to a special chamber of the International Tribunal for the Law of the Sea or an *ad hoc* chamber of the Sea-Bed Disputes Chamber or to binding commercial arbitration
 Article 189. Limitation on jurisdiction with regard to decisions of the Authority
 Article 190. Participation and appearance of sponsoring States Parties in proceedings
 Article 191. Advisory opinions

PART XII

PROTECTION AND PRESERVATION OF THE MARINE ENVIRONMENT

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

- Article 192. General obligation
 Article 193. Sovereign right of States to exploit their natural resources
 Article 194. Measures to prevent, reduce and control pollution of the marine environment
 Article 195. Duty not to transfer damage or hazards or transform one type of pollution into another
 Article 196. Use of technologies or introduction of alien or new species

SECTION 2

GLOBAL AND REGIONAL CO-OPERATION

- Article 197. Co-operation on a global or regional basis
 Article 198. Notification of imminent or actual damage
 Article 199. Contingency plans against pollution
 Article 200. Studies, research programmes and exchange of information and data
 Article 201. Scientific criteria for regulations

SECTION 3

TECHNICAL ASSISTANCE

- Article 202. Scientific and technical assistance to developing States
 Article 203. Preferential treatment for developing States

SECTION 4

MONITORING AND ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

- Article 204. Monitoring of the risks or effects of pollution

- Artikel 205 Publicering av rapporter
 Artikel 206 Bedömning av möjliga verkningar till följd av vissa verksamheter

KAPITEL 5

INTERNATIONELLA REGLER OCH
 NATIONELL LAGSTIFTNING FÖR ATT
 FÖRHINDRA, BEGRÄNSA OCH KONTROLLERA
 FÖRORENINGAR AV DEN MARINA MILJÖN

- Artikel 207 Föroreningar från landbaserade källor
 Artikel 208 Föroreningar från verksamheter på havsbotten som är underkastade nationell jurisdiktion
 Artikel 209 Förening från verksamheter i området
 Artikel 210 Förening genom dumpning
 Artikel 211 Förening från fartyg
 Artikel 212 Förening från eller via atmosfären

KAPITEL 6

VERKSTÄLLIGHET

- Artikel 213 Verkställighet beträffande förening från landbaserade källor
 Artikel 214 Verkställighet beträffande förening från verksamhet på havsbotten
 Artikel 215 Verkställighet beträffande förening från verksamheter i området
 Artikel 216 Verkställighet beträffande förening genom dumpning
 Artikel 217 Flaggstaters säkerställande av reglernas tillämpning
 Artikel 218 Hamnstaters säkerställande av reglernas tillämpning
 Artikel 219 Åtgärder rörande fartygs sjövärdighet för att förhindra förening
 Artikel 220 Kuststaters säkerställande av reglernas tillämpning
 Artikel 221 Åtgärder för att förhindra förening som härrör från sjöolyckor
 Artikel 222 Verkställighet av regler om förening från eller genom atmosfären

KAPITEL 7

GARANTIER

- Artikel 223 Åtgärder för att underlätta rättsliga förfaranden
 Artikel 224 Befogenhet att ingripa
 Artikel 225 Skyldighet att undvika skadliga verkningar vid ingripanden
 Artikel 226 Undersökning av utländska fartyg
 Artikel 227 Icke-diskriminering av utländska fartyg
 Artikel 228 Suspension och begränsningar i inledandet av rättsliga förfaranden
 Artikel 229 Inledande av civilrättsliga förfaranden
 Artikel 230 Böter och iakttagande av den anklagades erkända rättigheter
 Artikel 231 Underrättelse till flaggstaten och andra berörda stater
 Artikel 232 Staters skadeståndsansvar för verkställighetsåtgärder
 Artikel 233 Garantier beträffande sund som används för internationell sjöfart

- Article 205. Publication of reports
 Article 206. Assessment of potential effects of activities

SECTION 5

INTERNATIONAL RULES AND NATIONAL
 LEGISLATION TO PREVENT, REDUCE
 AND CONTROL POLLUTION
 OF THE MARINE ENVIRONMENT

- Article 207. Pollution from land-based sources
 Article 208. Pollution from sea-bed activities subject to national jurisdiction
 Article 209. Pollution from activities in the Area
 Article 210. Pollution by dumping
 Article 211. Pollution from vessels
 Article 212. Pollution from or through the atmosphere

SECTION 6

ENFORCEMENT

- Article 213. Enforcement with respect to pollution from land-based sources
 Article 214. Enforcement with respect to pollution from sea-bed activities
 Article 215. Enforcement with respect to pollution from activities in the Area
 Article 216. Enforcement with respect to pollution by dumping
 Article 217. Enforcement by flag States
 Article 218. Enforcement by port States
 Article 219. Measures relating to seaworthiness of vessels to avoid pollution
 Article 220. Enforcement by coastal States
 Article 221. Measures to avoid pollution arising from maritime casualties
 Article 222. Enforcement with respect to pollution from or through the atmosphere

SECTION 7

SAFEGUARDS

- Article 223. Measures to facilitate proceedings
 Article 224. Exercise of powers of enforcement
 Article 225. Duty to avoid adverse consequences in the exercise of the powers of enforcement
 Article 226. Investigation of foreign vessels
 Article 227. Non-discrimination with respect to foreign vessels
 Article 228. Suspension and restrictions on institution of proceedings
 Article 229. Institution of civil proceedings
 Article 230. Monetary penalties and the observance of recognized rights of the accused
 Article 231. Notification to the flag State and other States concerned
 Article 232. Liability of States arising from enforcement measures
 Article 233. Safeguards with respect to straits used for international navigation

KAPITEL 8

ISTÄCKTA OMRÅDEN

Artikel 234 Istäckta områden

KAPITEL 9

SKYLDIGHETER OCH ANSVAR

Artikel 235 Skyldigheter och ansvar

KAPITEL 10

STATSIMMUNITET

Artikel 236 Statsimmunitet

KAPITEL 11

FÖRPLIKTELSE ENLIGT ANDRA
KONVENTIONER OM SKYDD OCH
BEVARANDE AV DEN MARINA MILJÖN

Artikel 237 Förpliktelser enligt andra konventioner om skydd och bevarande av den marina miljön

DEL XIII

MARINVETENSKAPLIG FORSKNING

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

- Artikel 238 Rätt att bedriva marinvetenskaplig forskning
 Artikel 239 Främjande av marinvetenskaplig forskning
 Artikel 240 Allmänna principer för bedrivande av marinvetenskaplig forskning
 Artikel 241 Icke-erkännande av verksamhetsområden inom den marinvetenskapliga forskningen som rättslig grund för anspråk

KAPITEL 2

INTERNATIONELLT SAMARBETE

- Artikel 242 Främjande av internationellt samarbete
 Artikel 243 Skapande av gynnsamma betingelser
 Artikel 244 Offentliggörande och spridning av information och kunskap

KAPITEL 3

BEDRIVANDE OCH FRÄMJANDE AV
MARINVETENSKAPLIG FORSKNING

- Artikel 245 Marinvetenskaplig forskning i territorialhavet
 Artikel 246 Marinvetenskaplig forskning i den ekonomiska zonen och på kontinentalsockeln
 Artikel 247 Marinvetenskapliga forskningsprojekt som bedrivs av eller under beskydd av internationella organisationer
 Artikel 248 Skyldighet att lämna information till kuststat
 Artikel 249 Skyldighet att uppfylla vissa villkor
 Artikel 250 Meddelanden om marinvetenskapliga forskningsprojekt
 Artikel 251 Allmänna kriterier och riktlinjer
 Artikel 252 Tyst samtycke

SECTION 8

ICE-COVERED AREAS

Article 234. Ice-covered areas

SECTION 9

RESPONSIBILITY AND LIABILITY

Article 235. Responsibility and liability

SECTION 10

SOVEREIGN IMMUNITY

Article 236. Sovereign immunity

SECTION 11

OBLIGATIONS UNDER OTHER CONVENTIONS
ON THE PROTECTION AND PRESERVATION
OF THE MARINE ENVIRONMENT

Article 237. Obligations under other conventions on the protection and preservation of the marine environment

PART XIII

MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

- Article 238. Right to conduct marine scientific research
 Article 239. Promotion of marine scientific research
 Article 240. General principles for the conduct of marine scientific research
 Article 241. Non-recognition of marine scientific research activities as the legal basis for claims

SECTION 2

INTERNATIONAL CO-OPERATION

- Article 242. Promotion of international co-operation
 Article 243. Creation of favourable conditions
 Article 244. Publication and dissemination of information and knowledge

SECTION 3

CONDUCT AND PROMOTION OF MARINE
SCIENTIFIC RESEARCH

- Article 245. Marine scientific research in the territorial sea
 Article 246. Marine scientific research in the exclusive economic zone and on the continental shelf
 Article 247. Marine scientific research projects undertaken by or under the auspices of international organizations
 Article 248. Duty to provide information to the coastal State
 Article 249. Duty to comply with certain conditions
 Article 250. Communications concerning marine scientific research projects
 Article 251. General criteria and guidelines
 Article 252. Implied consent

- Artikel 253 Tillfälligt avbrytande av eller upphörande med marinvetenskaplig forskningsverksamhet
- Artikel 254 Angränsande kustlösa och geografiskt missgynnade staters rättigheter
- Artikel 255 Åtgärder för att underlätta marinvetenskaplig forskning och för att bistå forskningsfartyg
- Artikel 256 Marinvetenskaplig forskning i området
- Artikel 257 Marinvetenskaplig forskning i vattenpelaren utanför den ekonomiska zonen

KAPITEL 4

ANLÄGGNINGAR ELLER UTRUSTNING FÖR VETENSKAPLIG FORSKNING I DEN MARINA MILJÖN

- Artikel 258 Utplacering och användning
- Artikel 259 Rättslig status
- Artikel 260 Säkerhetszoner
- Artikel 261 Respekterande av farleder
- Artikel 262 Identifieringsmarkeringar och varningssignaler

KAPITEL 5

SKYLDIGHETER OCH ANSVAR

- Artikel 263 Skyldigheter och ansvar

KAPITEL 6

BILÄGGANDE AV TVISTER OCH INTERIMS-ÅTGÄRDER

- Artikel 264 Biläggande av tvister
- Artikel 265 Interimsåtgärder

DEL XIV

UTVECKLING OCH ÖVERFÖRING AV MARIN TEKNOLOGI

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

- Artikel 266 Främjande av utveckling och överföring av marin teknologi
- Artikel 267 Skydd av legitima intressen
- Artikel 268 Grundläggande syften
- Artikel 269 Åtgärder för att uppnå de grundläggande syftena

KAPITEL 2

INTERNATIONELLT SAMARBETE

- Artikel 270 Former för internationellt samarbete
- Artikel 271 Riktlinjer, kriterier och normer
- Artikel 272 Samordning av internationella program
- Artikel 273 Samarbete med internationella organisationer och med myndigheten
- Artikel 274 Myndighetens målsättning

KAPITEL 3

NATIONELLA OCH REGIONALA CENTRA FÖR MARIN VETENSKAP OCH TEKNOLOGI

- Artikel 275 Upprättande av nationella centra

- Article 253. Suspension or cessation of marine scientific research activities
- Article 254. Rights of neighbouring land-locked and geographically disadvantaged States
- Article 255. Measures to facilitate marine scientific research and assist research vessels
- Article 256. Marine scientific research in the Area
- Article 257. Marine scientific research in the water column beyond the exclusive economic zone

SECTION 4

SCIENTIFIC RESEARCH INSTALLATIONS OR EQUIPMENT IN THE MARINE ENVIRONMENT

- Article 258. Deployment and use
- Article 259. Legal status
- Article 260. Safety zones
- Article 261. Non-interference with shipping routes
- Article 262. Identification markings and warning signals

SECTION 5

RESPONSIBILITY AND LIABILITY

- Article 263. Responsibility and liability

SECTION 6

SETTLEMENT OF DISPUTES AND INTERIM MEASURES

- Article 264. Settlement of disputes
- Article 265. Interim measures

PART XIV

DEVELOPMENT AND TRANSFER OF MARINE TECHNOLOGY

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

- Article 266. Promotion of the development and transfer of marine technology
- Article 267. Protection of legitimate interests
- Article 268. Basic objectives
- Article 269. Measures to achieve the basic objectives

SECTION 2

INTERNATIONAL CO-OPERATION

- Article 270. Ways and means of international co-operation
- Article 271. Guidelines, criteria and standards
- Article 272. Co-ordination of international programmes
- Article 273. Co-operation with international organizations and the Authority
- Article 274. Objectives of the Authority

SECTION 3

NATIONAL AND REGIONAL MARINE SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL CENTRES

- Article 275. Establishment of national centres

Artikel 276 Upprättande av regionala centra
 Artikel 277 Uppgifter för regionala centra

KAPITEL 4

SAMARBETE MELLAN INTERNATIONELLA ORGANISATIONER

Artikel 278 Samarbete mellan internationella organisationer

DEL XV

BILÄGGANDE AV TVISTER

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 279 Förpliktelse att bilägga tvister med fredliga medel
 Artikel 280 Biläggande av tvister med fredliga medel som valts av parterna
 Artikel 281 Förfarande då parterna ej kunnat bilägga en tvist
 Artikel 282 Förpliktelser enligt allmänna, regionala eller bilaterala överenskommelser
 Artikel 283 Förpliktelse att utbyta åsikter
 Artikel 284 Förlikning
 Artikel 285 Tillämpning av detta kapitel på tvister som hänskjuts i enlighet med del XI

KAPITEL 2

OBLIGATORISKA FÖRFARANDE SOM LEDER TILL BINDANDE BESLUT

Artikel 286 Tillämpning av förfaranden i detta kapitel
 Artikel 287 Val av förfarande
 Artikel 288 Behörighet
 Artikel 289 Sakkunniga
 Artikel 290 Interimistiska åtgärder
 Artikel 291 Tillgång till förfaranden
 Artikel 292 Omedelbart frisläppande av fartyg och besättningar
 Artikel 293 Tillämpliga rättsregler
 Artikel 294 Preliminära förhandlingar
 Artikel 295 Uttömmande av inhemskas rättsmedel
 Artikel 296 Bindande verkan av beslut

KAPITEL 3

BEGRÄNSNINGAR I OCH UNDANTAG FRÅN TILLÄMPLIGHETEN AV KAPITEL 2

Artikel 297 Begränsningar i tillämpligheten av kapitel 2
 Artikel 298 Frivilliga undantag från tillämpligheten av kapitel 2
 Artikel 299 Parters rättigheter att avtala om förfarande

DEL XVI

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 300 Gott uppsåt och missbruk av rättigheter
 Artikel 301 Fredligt utnyttjande av haven
 Artikel 302 Utlämnande av information
 Artikel 303 Arkeologiska och historiska fynd i havet
 Artikel 304 Skyldigheter och ansvar till följd av skada

Article 276. Establishment of regional centres
 Article 277. Functions of regional centres

SECTION 4

CO-OPERATION AMONG INTERNATIONAL ORGANIZATIONS

Article 278. Co-operation among international organizations

PART XV

SETTLEMENT OF DISPUTES

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 279. Obligation to settle disputes by peaceful means
 Article 280. Settlement of disputes by any peaceful means chosen by the parties
 Article 281. Procedure where no settlement has been reached by the parties
 Article 282. Obligations under general, regional or bilateral agreements
 Article 283. Obligation to exchange views
 Article 284. Conciliation
 Article 285. Application of this section to disputes submitted pursuant to Part XI

SECTION 2

COMPULSORY PROCEDURES ENTAILING BINDING DECISIONS

Article 286. Application of procedures under this section
 Article 287. Choice of procedure
 Article 288. Jurisdiction
 Article 289. Experts
 Article 290. Provisional measures
 Article 291. Access
 Article 292. Prompt release of vessels and crews
 Article 293. Applicable law
 Article 294. Preliminary proceedings
 Article 295. Exhaustion of local remedies
 Article 296. Finality and binding force of decisions

SECTION 3

LIMITATIONS AND EXCEPTIONS TO APPLICABILITY OF SECTION 2

Article 297. Limitations on applicability of section 2
 Article 298. Optional exceptions to applicability of section 2
 Article 299. Right of the parties to agree upon a procedure

PART XVI

GENERAL PROVISIONS

Article 300. Good faith and abuse of rights
 Article 301. Peaceful uses of the seas
 Article 302. Disclosure of information
 Article 303. Archaeological and historical objects found at sea
 Article 304. Responsibility and liability for damage

DEL XVII

SLUTBESTÄMMELSER

- Artikel 305 Undertecknande
 Artikel 306 Ratifikation och formell bekräftelse
 Artikel 307 Anslutning
 Artikel 308 Ikraftträdande
 Artikel 309 Reservationer och undantag
 Artikel 310 Förklaringar och uttalanden
 Artikel 311 Förhållandet till andra konventioner och internationella avtal
 Artikel 312 Ändringar
 Artikel 313 Ändring genom förenklat förfarande
 Artikel 314 Ändringar av bestämmelserna i denna konvention som berör endast verksamheter i området
 Artikel 315 Undertecknande, ratifikation, anslutning samt giltiga texter vad avser ändringar
 Artikel 316 Ikraftträdande av ändringar
 Artikel 317 Uppsägning
 Artikel 318 Bilagornas status
 Artikel 319 Depositarie
 Artikel 320 Giltiga texter

BILAGA I

LÅNGVANDRANDE ARTER

BILAGA II

KOMMISSION FÖR AVGRÄNSNING AV
KONTINENTALSOCKELN

BILAGA III

GRUNDLÄGGANDE VILLKOR FÖR
PROSPEKTERING, UNDERSÖKNING OCH
BEARBETNING

- Artikel 1 Äganderätt till mineral
 Artikel 2 Prospektering
 Artikel 3 Undersökning och bearbetning
 Artikel 4 De sökandes kvalifikationer
 Artikel 5 Teknologioverföring
 Artikel 6 Godkännande av arbetsplaner
 Artikel 7 Urval bland sökande av bearbetningskoncession
 Artikel 8 Reservation av områden
 Artikel 9 Verksamhet inom reserverade områden
 Artikel 10 Företräde och prioritering mellan sökande
 Artikel 11 Samarbetsarrangemang
 Artikel 12 Av företaget bedriven verksamhet
 Artikel 13 Finansiella kontraktvillkor
 Artikel 14 Överföring av uppgifter
 Artikel 15 Utbildningsprogram
 Artikel 16 Ensamtillstånd till undersökning och bearbetning
 Artikel 17 Myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden
 Artikel 18 Påföljder
 Artikel 19 Revidering av kontrakt
 Artikel 20 Överförande av rättigheter och skyldigheter
 Artikel 21 Tillämplig lag
 Artikel 22 Skadeståndsansvar

PART XVII

FINAL PROVISIONS

- Article 305. Signature
 Article 306. Ratification and formal confirmation
 Article 307. Accession
 Article 308. Entry into force
 Article 309. Reservations and exceptions
 Article 310. Declarations and statements
 Article 311. Relation to other conventions and international agreements
 Article 312. Amendment
 Article 313. Amendment by simplified procedure
 Article 314. Amendments to the provisions of this Convention relating exclusively to activities in the Area
 Article 315. Signature, ratification of, accession to and authentic texts of amendments
 Article 316. Entry into force of amendments
 Article 317. Denunciation
 Article 318. Status of Annexes
 Article 319. Depositary
 Article 320. Authentic texts

ANNEX I

HIGHLY MIGRATORY SPECIES

ANNEX II

COMMISSION ON THE LIMITS OF
THE CONTINENTAL SHELF

ANNEX III

BASIC CONDITIONS OF PROSPECTING,
EXPLORATION AND EXPLOITATION

- Article 1. Title to minerals
 Article 2. Prospecting
 Article 3. Exploration and exploitation
 Article 4. Qualifications of applicants
 Article 5. Transfer of technology
 Article 6. Approval of plans of work
 Article 7. Selection among applicants for production authorizations
 Article 8. Reservation of areas
 Article 9. Activities in reserved areas
 Article 10. Preference and priority among applicants
 Article 11. Joint arrangements
 Article 12. Activities carried out by the Enterprise
 Article 13. Financial terms of contracts
 Article 14. Transfer of data
 Article 15. Training programmes
 Article 16. Exclusive right to explore and exploit
 Article 17. Rules, regulations and procedures of the Authority
 Article 18. Penalties
 Article 19. Revision of contract
 Article 20. Transfer of rights and obligations
 Article 21. Applicable law
 Article 22. Responsibility

BILAGA IV

FÖRETAGETS STADGAR

- Artikel 1 Syften
 Artikel 2 Förhållande till myndigheten
 Artikel 3 Begränsning av ansvar
 Artikel 4 Organisation
 Artikel 5 Styrelsen
 Artikel 6 Styrelsens befogenheter och uppgifter
 Artikel 7 Företagets generaldirektör och personal
 Artikel 8 Lokalisering
 Artikel 9 Rapporter och ekonomisk redovisning
 Artikel 10 Fördelning av nettointäkter
 Artikel 11 Finanser
 Artikel 12 Verksamhet
 Artikel 13 Rättslig ställning, immunitet och privilegier

BILAGA V

FÖRLIKNING

KAPITEL 1

FÖRLIKNINGSFÖRFARANDE ENLIGT
KAPITEL 1 I DEL XV

- Artikel 1 Inledande av förfarande
 Artikel 2 Förteckning över förlikningsmän
 Artikel 3 Tillsättande av förlikningskommission
 Artikel 4 Förfarande
 Artikel 5 Uppgörande i godo
 Artikel 6 Kommissionens uppgifter
 Artikel 7 Rapport
 Artikel 8 Avslutande
 Artikel 9 Arvoden och kostnader
 Artikel 10 Rätt för parterna att ändra förfarandet

KAPITEL 2

OBLIGATORISKT HÄNSKJUTANDE TILL
FÖRLIKNINGSFÖRFARANDE ENLIGT
KAPITEL 3 I DEL XV

- Artikel 11 Inledande av förfarande
 Artikel 12 Underlåtelse att svara eller att underkasta sig förlikningsförfarande
 Artikel 13 Behörighet
 Artikel 14 Tillämpning av kapitel 1

BILAGA VI

STADGA FÖR DEN INTERNATIONELLA
HAVSRÄTTSDOMSTOLEN

- Artikel 1 Allmänna bestämmelser

KAPITEL 1

DOMSTOLENS ORGANISATION

- Artikel 2 Sammansättning
 Artikel 3 Ledamöter
 Artikel 4 Nominering och val
 Artikel 5 Mandatperiod
 Artikel 6 Vakanser
 Artikel 7 Verksamhet som är oförenlig med innehav av domarämbete
 Artikel 8 Villkor för ledamöters deltagande i ett visst mål

ANNEX IV

STATUTE OF THE ENTERPRISE

- Article 1. Purposes
 Article 2. Relationship to the Authority
 Article 3. Limitation of liability
 Article 4. Structure
 Article 5. Governing Board
 Article 6. Powers and functions of the Governing Board
 Article 7. Director-General and staff of the Enterprise
 Article 8. Location
 Article 9. Reports and financial statements
 Article 10. Allocation of net income
 Article 11. Finances
 Article 12. Operations
 Article 13. Legal status, privileges and immunities

ANNEX V

CONCILIATION

SECTION 1

CONCILIATION PROCEDURE PURSUANT
TO SECTION 1 OF PART XV

- Article 1. Institution of proceedings
 Article 2. List of conciliators
 Article 3. Constitution of conciliation commission
 Article 4. Procedure
 Article 5. Amicable settlement
 Article 6. Functions of the commission
 Article 7. Report
 Article 8. Termination
 Article 9. Fees and expenses
 Article 10. Right of parties to modify procedure

SECTION 2

COMPULSORY SUBMISSION TO
CONCILIATION PROCEDURE PURSUANT
TO SECTION 3 OF PART XV

- Article 11. Institution of proceedings
 Article 12. Failure to reply or to submit to conciliation
 Article 13. Competence
 Article 14. Application of section 1

ANNEX VI

STATUTE OF THE INTERNATIONAL
TRIBUNAL FOR THE LAW OF THE SEA

- Article 1. General provisions

SECTION 1

ORGANIZATION OF THE TRIBUNAL

- Article 2. Composition
 Article 3. Membership
 Article 4. Nominations and elections
 Article 5. Term of office
 Article 6. Vacancies
 Article 7. Incompatible activities
 Article 8. Conditions relating to participation of members in a particular case

Artikel 9	Följder av att föreskrivna villkor ej längre uppfylls	Article 9.	Consequence of ceasing to fulfil required conditions
Artikel 10	Immunitet och privilegier	Article 10.	Privileges and immunities
Artikel 11	Högtidlig förklaring av ledamöter	Article 11.	Solemn declaration by members
Artikel 12	President, vicepresident och kanslichef	Article 12.	President, Vice-President and Registrar
Artikel 13	Beslutsmässighet	Article 13.	Quorum
Artikel 14	Avdelningen för havsbottentvister	Article 14.	Sea-Bed Disputes Chamber
Artikel 15	Särskilda avdelningar	Article 15.	Special chambers
Artikel 16	Regler för domstolen	Article 16.	Rules of the Tribunal
Artikel 17	Ledamöters nationalitet	Article 17.	Nationality of members
Artikel 18	Arvode till ledamöter	Article 18.	Remuneration of members
Artikel 19	Domstolens kostnader	Article 19.	Expenses of the Tribunal

**KAPITEL 2
BEHÖRIGHET**

Artikel 20	Möjlighet att vara part inför domstolen
Artikel 21	Behörighet
Artikel 22	Hänskjutande av tvister som omfattas av andra överenskomelser
Artikel 23	Tillämpliga rättsregler

SECTION 2 COMPETENCE	
Article 20.	Access to the Tribunal
Article 21.	Jurisdiction
Article 22.	Reference of disputes subject to other agreements
Article 23.	Applicable law

**KAPITEL 3
FÖRFARANDE**

Artikel 24	Inledande av förfarande
Artikel 25	Provisoriska åtgärder
Artikel 26	Muntlig förhandling
Artikel 27	Rättegångsförfarande
Artikel 28	Uteblivelse
Artikel 29	Erforderlig majoritet
Artikel 30	Dom
Artikel 31	Begäran att få ingripa
Artikel 32	Rätt att ingripa i mål rörande tolkning eller tillämpning
Artikel 33	Slutgiltighet och bindande verkan av beslut
Artikel 34	Kostnader

SECTION 3 PROCEDURE	
Article 24.	Institution of proceedings
Article 25.	Provisional measures
Article 26.	Hearing
Article 27.	Conduct of case
Article 28.	Default
Article 29.	Majority for decision
Article 30.	Judgment
Article 31.	Request to intervene
Article 32.	Right to intervene in cases of interpretation or application
Article 33.	Finality and binding force of decisions
Article 34.	Costs

**KAPITEL 4
AVDELNINGEN FÖR HAVSBOTTENTVISTER**

Artikel 35	Sammansättning
Artikel 36	Tillfälliga avdelningar
Artikel 37	Möjlighet att vara part
Artikel 38	Tillämpliga rättsregler
Artikel 39	Verkställighet av avdelningens beslut
Artikel 40	Tillämpning av andra kapitel i denna bilaga

SECTION 4 SEA-BED DISPUTES CHAMBER	
Article 35.	Composition
Article 36.	<i>Ad hoc</i> chambers
Article 37.	Access
Article 38.	Applicable law
Article 39.	Enforcement of decisions of the Chamber
Article 40.	Applicability of other sections of this Annex

**KAPITEL 5
ÄNDRINGAR**

Artikel 41	Ändringar
------------	-----------

SECTION 5 AMENDMENTS	
Article 41.	Amendments

**BILAGA VII
SKILJEDOM**

Artikel 1	Inledande av förfarande
Artikel 2	Förteckning över skiljedomare
Artikel 3	Tillsättande av skiljedomstol
Artikel 4	Skiljedomstolens uppgifter
Artikel 5	Förfarande
Artikel 6	Skyldigheter för tvistande parter
Artikel 7	Kostnader
Artikel 8	Erforderlig majoritet för beslut
Artikel 9	Uteblivande

ANNEX VII ARBITRATION	
Article 1.	Institution of proceedings
Article 2.	List of arbitrators
Article 3.	Constitution of arbitral tribunal
Article 4.	Functions of arbitral tribunal
Article 5.	Procedure
Article 6.	Duties of parties to a dispute
Article 7.	Expenses
Article 8.	Required majority for decisions
Article 9.	Default of appearance

- Artikel 10 Skiljedom
 Artikel 11 Skiljedomens slutgiltighet
 Artikel 12 Tolkning eller genomförande av skiljedom
 Artikel 13 Tillämpning på andra rättssubjekt än konventionsstater

BILAGA VIII

SÄRSKILT SKILJEFÖRFARANDE

- Artikel 1 Anhängiggörande av förfarande
 Artikel 2 Förteckning av sakkunniga
 Artikel 3 Tillsättande av särskild skiljedomstol
 Artikel 4 Allmänna bestämmelser
 Artikel 5 Fastställande av sakförhållande

BILAGA IX

DELTAGANDE AV INTERNATIONELLA ORGANISATIONER

- Artikel 1 Terminologi
 Artikel 2 Undertecknande
 Artikel 3 Formell bekräftelse och anslutning
 Artikel 4 Omfattningen av deltagande samt rättigheter och skyldigheter
 Artikel 5 Förklaringar, notifikationer och underrättelser
 Artikel 6 Ansvar och skadestånd
 Artikel 7 Biläggande av tvister
 Artikel 8 Tillämplighet av del XVII

- Article 10. Award
 Article 11. Finality of award
 Article 12. Interpretation or implementation of award
 Article 13. Application to entities other than States Parties

ANNEX VIII

SPECIAL ARBITRATION

- Article 1. Institution of proceedings
 Article 2. Lists of experts
 Article 3. Constitution of special arbitral tribunal
 Article 4. General provisions
 Article 5. Fact finding

ANNEX IX

PARTICIPATION BY INTERNATIONAL ORGANIZATIONS

- Article 1. Use of terms
 Article 2. Signature
 Article 3. Formal confirmation and accession
 Article 4. Extent of participation and rights and obligations
 Article 5. Declarations, notifications and communications
 Article 6. Responsibility and liability
 Article 7. Settlement of disputes
 Article 8. Applicability of Part XVII

**AVTAL OM GENOMFÖRANDE
AV DEL XI I FÖRENTA NATIONERNAS
HAVSRÄTTSKONVENTION
DEN 10 DECEMBER 1982**

Artikel	1	Genomförande av del XI
Artikel	2	Förhållande mellan detta avtal och del XI
Artikel	3	Undertecknande
Artikel	4	Samtycke till att vara bunden av avtalet
Artikel	5	Förenklat förfarande
Artikel	6	Ikraftträdande
Artikel	7	Provisorisk tillämpning
Artikel	8	Avtalslutande stater
Artikel	9	Depositarie
Artikel	10	Giltiga texter

**AGREEMENT RELATING TO THE
IMPLEMENTATION OF PART XI
OF THE UNITED NATIONS
CONVENTION ON THE LAW OF THE
SEA OF 10 DECEMBER 1982**

Article	1.	Implementation of Part XI
Article	2.	Relationship between this Agreement and Part XI
Article	3.	Signature
Article	4.	Consent to be bound
Article	5.	Simplified procedure
Article	6.	Entry into force
Article	7.	Provisional application
Article	8.	States Parties
Article	9.	Depositary
Article	10.	Authentic texts

BILAGA

AVSNITT 1

**KOSTNADER FÖR KONVENTIONSSTATERNA
OCH INSTITUTIONELLA ARRANGEMANG**

AVSNITT 2

FÖRETAGET

AVSNITT 3

BESLUTFATTANDE

AVSNITT 4

GRANSKNINGSKONFERENSEN

AVSNITT 5

TEKNOLOGIÖVERFÖRING

AVSNITT 6

RIKTLINJER FÖR BEARBETNING

AVSNITT 7

EKONOMISKT BISTÅND

AVSNITT 8

FINANSIELLA KONTRAKTSVILLKOR

AVSNITT 9

FINANSKOMMITTÉN

ANNEX

SECTION 1

**COSTS TO STATES PARTIES AND
INSTITUTIONAL ARRANGEMENTS**

SECTION 2

THE ENTERPRISE

SECTION 3

DECISION-MAKING

SECTION 4

REVIEW CONFERENCE

SECTION 5

TRANSFER OF TECHNOLOGY

SECTION 6

PRODUCTION POLICY

SECTION 7

ECONOMIC ASSISTANCE

SECTION 8

FINANCIAL TERMS OF CONTRACTS

SECTION 9

THE FINANCE COMMITTEE

(Översättning)

FÖRENTA NATIONERNAS HAVSRÄTTSKONVENTION

Konventionsstaterna

som drivs av sin önskan att i en anda av ömsesidigt samförstånd och samarbete lösa alla frågor rörande havsrätten och som är medvetna om denna konventions historiska betydelse såsom ett värdefullt bidrag till bevarandet av fred, rättvisa och framåtskridande för världens alla folk,

som beaktar att utvecklingen efter Förenta Nationernas konferenser om havsrätten, vilka hölls i Genève 1958 och 1960, har understrukt behovet av en ny och allmänt godtagbar konvention om havsrätten,

som är medvetna om att problemen rörande havsområdena är nära besläktade med varandra och måste behandlas som en helhet,

som erkänner att det är önskvärt att genom denna konvention och med vederbörlig hänsyn till alla staters suveränitet upprätta en rättsordning för haven och oceanerna, som underlättar internationell kommunikation och främjar den fredliga användningen av haven och oceanerna, ett rättvist och effektivt utnyttjande av deras tillgångar, bevarandet av deras levande tillgångar samt studiet, skyddet och bibehållandet av den marina miljön,

som är medvetna om att uppnåendet av dessa mål kommer att bidra till förverkligandet av en rimlig och rättvis ekonomisk världsordning med beaktande av hela mänsklighetens intressen och behov, och i synnerhet särskilda intressen och behov för utvecklingsländerna, vare sig dessa är kuststater eller kustlösa stater,

som genom denna konvention önskar utveckla de principer som uttryckts i resolution 2749 (XXV) den 17 december 1970, i vilken Förenta Nationernas generalförsamling högtidligt förklarat bland annat att det område som omfattar havsbotten och dess underlag utanför gränserna för nationell jurisdiktion såväl som dess tillgångar utgör människosläktets gemensamma arvedel, vars utforskning och exploatering skall genomföras till hela mänsklighetens

UNITED NATIONS CONVENTION ON THE LAW OF THE SEA

The States Parties to this Convention,

Prompted by the desire to settle, in a spirit of mutual understanding and co-operation, all issues relating to the law of the sea and aware of the historic significance of this Convention as an important contribution to the maintenance of peace, justice and progress for all peoples of the world,

Noting that developments since the United Nations Conferences on the Law of the Sea held at Geneva in 1958 and 1960 have accentuated the need for a new and generally acceptable Convention on the law of the sea,

Conscious that the problems of ocean space are closely interrelated and need to be considered as a whole,

Recognizing the desirability of establishing through this Convention, with due regard for the sovereignty of all States, a legal order for the seas and oceans which will facilitate international communication, and will promote the peaceful uses of the seas and oceans, the equitable and efficient utilization of their resources, the conservation of their living resources, and the study, protection and preservation of the marine environment,

Bearing in mind that the achievement of these goals will contribute to the realization of a just and equitable international economic order which takes into account the interests and needs of mankind as a whole and, in particular, the special interests and needs of developing countries, whether coastal or land-locked,

Desiring by this Convention to develop the principles embodied in resolution 2749 (XXV) of 17 December 1970 in which the General Assembly of the United Nations solemnly declared *inter alia* that the area of the sea-bed and ocean floor and the subsoil thereof, beyond the limits of national jurisdiction, as well as its resources, are the common heritage of mankind, the exploration and exploitation of which shall be carried out for the benefit of

bästa, utan hänsyn till staternas geografiska läge,

som anser att kodifieringen och den gradvisa utvecklingen av havsrätten, som uppnås genom denna konvention, kommer att medverka till befästade av fred, säkerhet, samarbete och vänskapliga förbindelser mellan alla nationer i överensstämmelse med principerna om rättvisa och om lika rättigheter samt främja världens alla folks ekonomiska och sociala framåtskridande i enlighet med Förenta Nationernas ändamål och principer, så som dessa kommer till uttryck i stadgan,

som bekräftar att frågor som inte regleras genom denna konvention även i fortsättningen skall styras av regler och principer nedlagda i den allmänna folkrätten,

har kommit överens om följande

DEL I INLEDNING

Artikel 1

Terminologi och tillämpningsområde

1. I denna konvention avses med

1) "området" havsbotten och dennas underlag utanför gränserna för nationell jurisdiktion,

2) "myndigheten" internationella havsbottnemyndigheten,

3) "verksamhet inom området" all verksamhet för att utforska och utvinna områdets tillgångar,

4) "förorening av den marina miljön" människans direkta eller indirekta tillförsel av ämnen eller energi i den marina miljön, inbegripet flodmynningar, som får eller kan tänkas få sådana fördärliga följder som skador på levande tillgångar och på det marina livet, risker för människans hälsa, hinder för marin verksamhet, inbegripet fiske och annan tillåten användning av havet, försämring av havsvattnets användningsmöjligheter samt begränsning av skönhets- och rekreationsvärden;

5) a) "dumpning":

i) varje uppsåtligt utsläpp från avfall eller andra ämnen från fartyg, luftfartyg, plattformar eller andra anordningar till sjöss;

ii) varje uppsåtligt utsläpp från fartyg, luftfartyg, plattformar eller andra anordningar till sjöss;

mankind as a whole, irrespective of the geographical location of States,

Believing that the codification and progressive development of the law of the sea achieved in this Convention will contribute to the strengthening of peace, security, co-operation and friendly relations among all nations in conformity with the principles of justice and equal rights and will promote the economic and social advancement of all peoples of the world, in accordance with the Purposes and Principles of the United Nations as set forth in the Charter,

Affirming that matters not regulated by this Convention continue to be governed by the Rules and principles of general international law,

Have agreed as follows:

PART I INTRODUCTION

Article 1

Use of terms and scope

1. For the purposes of this Convention:

(1) "Area" means the sea-bed and ocean floor and subsoil thereof, beyond the limits of national jurisdiction;

(2) "Authority" means the International Sea-Bed Authority;

(3) "activities in the Area" means all activities of exploration for, and exploitation of, the resources of the Area;

(4) "pollution of the marine environment" means the introduction by man, directly or indirectly, of substances or energy into the marine environment, including estuaries, which results or is likely to result in such deleterious effects as harm to living resources and marine life, hazards to human health, hindrance to marine activities, including fishing and other legitimate uses of the sea, impairment of quality for use of sea water and reduction of amenities;

(5) (a) "dumping" means:

(i) any deliberate disposal of wastes or other matter from vessels, aircraft, platforms or other man-made structures at sea;

(ii) any deliberate disposal of vessels, aircraft, platforms or other man-made structures at sea;

b) men "dumpning" innefattar inte:

i) utsläpp av avfall eller andra ämnen som direkt eller indirekt härrör från normal drift av fartyg, luftfartyg, plattformar eller andra anordningar till sjöss och tillhörande utrustning, med undantag av avfall eller andra ämnen som transporteras av eller till fartyg, luftfartyg, plattformar eller andra anordningar till sjöss, vilka används för utsläpp av sådana ämnen eller härrör från hantering av sådant avfall eller andra ämnen ombord på sådana fartyg, luftfartyg, plattformar eller anordningar;

ii) utläggning av ämnen i annat syfte än enbart utsläpp, under förutsättning att sådan utläggning inte strider mot denna konventions ändamål.

2. 1) "Konventionsstaterna" stater som har samtyckt till att vara bundna av denna konvention och för vilka denna konvention har trätt i kraft.

2) Denna konvention äger motsvarande tillämpning på de rättssubjekt som anges i artikel 305.1 b — f, vilka blir parter i denna konvention i enlighet med de villkor som är tillämpliga i varje särskilt fall, och i detta hänseende avses med "konventionsstater" sådana rättssubjekt.

(b) "dumping" does not include:

(i) the disposal of wastes or other matter incidental to, or derived from the normal operations of vessels, aircraft, platforms or other man-made structures at sea and their equipment, other than wastes or other matter transported by or to vessels, aircraft, platforms or other man-made structures at sea, operating for the purpose of disposal of such matter or derived from the treatment of such wastes or other matter on such vessels, aircraft, platforms or structures;

(ii) placement of matter for a purpose other than the mere disposal thereof, provided that such placement is not contrary to the aims of this Convention.

2. (1) "States Parties" means States which have consented to be bound by this Convention and for which this Convention is in force.

(2) This Convention applies *mutatis mutandis* to the entities referred to in article 305, paragraph 1(b), (c), (d), (e) and (f), which become Parties to this Convention in accordance with the conditions relevant to each, and to that extent "States Parties" refers to those entities.

DEL II

TERRITORIALHAV OCH ANGRÄNSANDE ZON

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 2

Rättsordning för territorialhavet, för luftrummet över territorialhavet samt för dess botten och dess underlag

1. En kuststats suveränitet omfattar, utöver dess landterritorium och inre vatten och, då det är fråga om en arkipelagstat, dess arkipelagvatten, även ett angränsande havsområde, som benämns territorialhavet.

2. Denna suveränitet omfattar även luftrummet över territorialhavet samt dess botten och dess underlag.

3. Suveräniteten över territorialhavet utövas i enlighet med denna konvention och andra folkrättsliga regler.

PART II

TERRITORIAL SEA AND CONTIGUOUS ZONE

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 2

Legal status of the territorial sea, of the air space over the territorial sea and of its bed and subsoil

1. The sovereignty of a coastal State extends, beyond its land territory and internal waters and, in the case of an archipelagic State, its archipelagic waters, to an adjacent belt of sea, described as the territorial sea.

2. This sovereignty extends to the air space over the territorial sea as well as to its bed and subsoil.

3. The sovereignty over the territorial sea is exercised subject to this Convention and to other rules of international law.

KAPITEL 2

TERRITORIALHAVETS GRÄNSER

Artikel 3

Territorialhavets bredd

Varje stat har rätt att fastställa bredden av sitt territorialhav ut till en gräns av högst tolv nautiska mil från baslinjer som fastställts i enlighet med denna konvention.

Artikel 4

Territorialhavets yttre gräns

Territorialhavets yttre gräns är den linje på vilken varje punkt ligger på ett avstånd lika med territorialhavets bredd från närmaste punkt på baslinjen.

Artikel 5

Normal baslinje

Om inte annat föreskrivs i denna konvention, utgörs den normala baslinjen för beräkning av territorialhavets bredd av lågvattenlinjen utmed kusten sådan den angivits i av kuststaten officiellt erkända storskaliga sjökort.

Artikel 6

Rev

Då det är fråga om atollöar eller öar kantade av rev, utgör baslinjen för beräkning av territorialhavets bredd av revets lågvattenlinje mot havet, så som denna anges genom lämplig symbol på av kuststaten officiellt erkända sjökort.

Artikel 7

Räta baslinjer

1. I områden där kustlinjen är mycket oregelbunden och djupt inskuren eller där en rad öar ligger utmed kusten i dess omedelbara närhet, kan metoden med räta baslinjer, som förbinder lämpliga punkter, tillämpas för att ange den baslinje från vilken territorialhavets bredd beräknas.

2. Där kustlinjen till följd av deltabildningar och andra naturförhållanden är mycket instabil, kan de lämpliga punkterna väljas utmed

SECTION 2

LIMITS OF THE TERRITORIAL SEA

Article 3

Breadth of the territorial sea

Every State has the right to establish the breadth of its territorial sea up to a limit not exceeding 12 nautical miles, measured from baselines determined in accordance with this Convention.

Article 4

Outer limit of the territorial sea

The outer limit of the territorial sea is the line every point of which is at a distance from the nearest point of the baseline equal to the breadth of the territorial sea.

Article 5

Normal baseline

Except where otherwise provided in this Convention, the normal baseline for measuring the breadth of the territorial sea is the low-water line along the coast as marked on large-scale charts officially recognized by the coastal State.

Article 6

Reefs

In the case of islands situated on atolls or of islands having fringing reefs, the baseline for measuring the breadth of the territorial sea is the seaward low-water line of the reef, as shown by the appropriate symbol on charts officially recognized by the coastal State.

Article 7

Straight baselines

1. In localities where the coastline is deeply indented and cut into, or if there is a fringe of islands along the coast in its immediate vicinity, the method of straight baselines joining appropriate points may be employed in drawing the baseline from which the breadth of the territorial sea is measured.

2. Where because of the presence of a delta and other natural conditions the coastline is highly unstable, the appropriate points may be

lågvattnelinjens yttersta sträckning mot havet och, utan hinder av senare indragning av lågvattnelinjen, skall de räta baslinjerna förbli gällande till dess att de ändras av kuststaten i enlighet med denna konvention.

3. Räta baslinjers sträckning får inte avsevärt avvika från kustens huvudriktning, och de vattenområden som ligger innanför linjerna måste ligga tillräckligt nära land för att reglerna för inre vatten skall tillämpas på dem.

4. Räta baslinjer får inte dras till och från lågvattenupphöjning, om inte fyror eller liknande anläggningar, som ständigt ligger ovanför vattenytan, har uppförts på dessa eller baslinje till eller från sådana upphöjningar har vunnit allmänt internationellt erkännande.

5. I de fall då metoden med räta baslinjer är tillämplig enligt stycke 1 kan, när särskilda baslinjer bestäms, hänsyn tas till ekonomiska intressen, som är karakteristiska för ifrågavarande område och vilkas förekomst och betydelse klart kan visas genom långvarig hävd.

6. Systemet med räta baslinjer får inte tillämpas av en stat på sådant sätt att en annan stats territorialhav avstängs från det fria havet eller från en ekonomisk zon.

Artikel 8

Inre vatten

1. Med undantag för vad som stadgas i del IV skall vatten innanför baslinjen för territorialhavet utgöra del av statens inre vatten.

2. I de fall då fastställelse av en rät baslinje i enlighet med den metod som anges i artikel 7 medför att områden, som inte tidigare betraktats såsom inre vatten, innesluts och betraktas såsom sådana, skall rätt till oskadlig genomfart enligt bestämmelserna i denna konvention föreligga av dessa vattenområden.

Artikel 9

Flodmynningar

Om en flod rinner direkt ut i havet, skall baslinjen utgöras av en rät linje tvärs över mynningen mellan punkter belägna på strändernas lågvattnelinje.

selected along the furthest seaward extent of the low-water line and, notwithstanding subsequent regression of the low-water line, the straight baselines shall remain effective until changed by the coastal State in accordance with this Convention.

3. The drawing of straight baselines must not depart to any appreciable extent from the general direction of the coast, and the sea areas lying within the lines must be sufficiently closely linked to the land domain to be subject to the régime of internal waters.

4. Straight baselines shall not be drawn to and from low-tide elevations, unless lighthouses or similar installations which are permanently above sea level have been built on them or except in instances where the drawing of baselines to and from such elevations has received general international recognition.

5. Where the method of straight baselines is applicable under paragraph 1, account may be taken, in determining particular baselines, of economic interests peculiar to the region concerned, the reality and the importance of which are clearly evidenced by long usage.

6. The system of straight baselines may not be applied by a State in such a manner as to cut off the territorial sea of another State from the high seas or an exclusive economic zone.

Article 8

Internal waters

1. Except as provided in Part IV, waters on the landward side of the baseline of the territorial sea form part of the internal waters of the State.

2. Where the establishment of a straight baseline in accordance with the method set forth in article 7 has the effect of enclosing as internal waters areas which had not previously been considered as such, a right of innocent passage as provided in this Convention shall exist in those waters.

Article 9

Mouths of rivers

If a river flows directly into the sea, the baseline shall be a straight line across the mouth of the river between points on the low-water line of its banks.

Artikel 10

Bukter

1. Denna artikel avser endast bukter vilkas kuster tillhör en och samma stat.

2. I denna konvention avses med en bukt en väl markerad inbuktning, som tränger in i landet till ett djup som står i sådant förhållande till mynnings bredd att den innefattar ett vattenområde omslutet av land och utgör mera än en obetydlig inkrökning av kusten. En inbuktning skall emellertid inte anses som en bukt, om dess yta inte är minst lika stor som ytan av en halvcirkel, vars diameter är en linje dragen tvärs över inbuktningens mynning.

3. Vid uppmätning skall ytan av en inbuktning anses utgöra området mellan lågvattenlinjen utefter stranden i inbuktningen och den linje som förbinder lågvattenpunkterna vid dess naturliga mynning. Om en inbuktning till följd av förekomsten av öar har mer än en mynning, skall halvcirkeln dras med en diameter motsvarande summan av längderna av linjerna tvärs över de olika mynningarna. Öar inom en inbuktning skall räknas med, som om de utgjorde en del av vattenområdet i inbuktningen.

4. Om avståndet mellan lågvattenpunkterna vid en bukts naturliga mynning ej överstiger 24 nautiska mil, får en linje dras mellan dessa båda lågvattenpunkter, och de vatten som därigenom innesluts skall anses som inre vatten.

5. När avståndet mellan lågvattenpunkterna vid en bukts naturliga mynning överstiger 24 nautiska mil, skall en rät baslinje på 24 nautiska mil dras inne i bukten på så sätt att den innesluter största möjliga vattenområde.

6. Föregående bestämmelser skall inte vara tillämpliga på så kallade "historiska" bukter eller i de fall då systemet med räta baslinjer enligt artikel 7 tillämpas.

Artikel 11

Hamnar

Vid avgränsning av territorialhavet skall de ytterst belägna, permanenta hamnanläggningar som utgör en integrerande del av hamnsystemet anses utgöra en del av kusten. Anläggningar belägna utanför kusten och konstgjorda öar

Article 10

Bays

1. This article relates only to bays the coasts of which belong to a single State.

2. For the purposes of this Convention, a bay is a well-marked indentation whose penetration is in such proportion to the width of its mouth as to contain land-locked waters and constitute more than a mere curvature of the coast. An indentation shall not, however, be regarded as a bay unless its area is as large as, or larger than, that of the semi-circle whose diameter is a line drawn across the mouth of that indentation.

3. For the purpose of measurement, the area of an indentation is that lying between the low-water mark around the shore of the indentation and a line joining the low-water mark of its natural entrance points. Where, because of the presence of islands, an indentation has more than one mouth, the semi-circle shall be drawn on a line as long as the sum total of the lengths of the lines across the different mouths. Islands within an indentation shall be included as if they were part of the water area of the indentation.

4. If the distance between the low-water marks of the natural entrance points of a bay does not exceed 24 nautical miles, a closing line may be drawn between these two low-water marks, and the waters enclosed thereby shall be considered as internal waters.

5. Where the distance between the low-water marks of the natural entrance points of a bay exceeds 24 nautical miles, a straight baseline of 24 nautical miles shall be drawn within the bay in such a manner as to enclose the maximum area of water that is possible with a line of that length.

6. The foregoing provisions do not apply to so-called "historic" bays, or in any case where the system of straight baselines provided for in article 7 is applied.

Article 11

Ports

For the purpose of delimiting the territorial sea, the outermost permanent harbour works which form an integral part of the harbour system are regarded as forming part of the coast. Off-shore installations and artificial is-

skall inte anses såsom permanenta hamnanläggningar.

lands shall not be considered as permanent harbour works.

Artikel 12

Redder

Redder som normalt används för lastning, lossning och ankring av fartyg och som annars skulle bli belägna helt eller delvis utanför territorialhavets yttre gräns skall innefattas i territorialhavet.

Article 12

Roadsteads

Roadsteads which are normally used for the loading, unloading and anchoring of ships, and which would otherwise be situated wholly or partly outside the outer limit of the territorial sea, are included in the territorial sea.

Artikel 13

Lågvattenupphöjningar

1. En lågvattenupphöjning är ett naturligt bildat landområde, som är omgivet av vatten och beläget över vattenytan vid lågt tidvatten men under denna vid högt tidvatten. Om en lågvattenupphöjning är helt eller delvis belägen på ett avstånd som ej överstiger territorialhavsbredden från fastlandet eller en ö, kan lågvattenlinjen på upphöjningen användas som baslinje för beräkning av territorialhavsbredden.

2. Om en lågvattenupphöjning i sin helhet är belägen på ett avstånd som överstiger territorialhavsbredden från fastlandet eller en ö, har den inte något eget territorialhav.

Article 13

Low-tide elevations

1. A low-tide elevation is a naturally formed area of land which is surrounded by and above water at low tide but submerged at high tide. Where a low-tide elevation is situated wholly or partly at a distance not exceeding the breadth of the territorial sea from the mainland or an island, the low-water line on that elevation may be used as the baseline for measuring the breadth of the territorial sea.

2. Where a low-tide elevation is wholly situated at a distance exceeding the breadth of the territorial sea from the mainland or an island, it has no territorial sea of its own.

Artikel 14

Olika metoder för fastställande av baslinjer

Kuststaten får med hänsyn till olika omständigheter fastställa baslinjer enligt en eller flera av de metoder som redovisas i ovanstående artiklar.

Article 14

Combination of methods for determining baselines

The coastal State may determine baselines in turn by any of the methods provided for in the foregoing articles to suit different conditions.

Artikel 15

Avgränsning av territorialhavet mellan stater med motstående eller intilliggande kuster

Där kuster tillhörande två stater ligger mitt emot eller intill varandra, är ingendera av de båda staterna, om annat inte avtalats mellan dem, berättigad att utsträcka sitt territorialhav utöver en mittlinje, på vilken varje punkt ligger på lika stort avstånd från närmaste punkter på de baslinjer från vilka bredden av vardera statens territorialhav beräknas. Ovanstående bestämmelse är dock ej tillämplig, om det till följd av historisk hävd eller andra särskilda omständigheter är nödvändigt att avgränsa de

Article 15

Delimitation of the territorial sea between States with opposite or adjacent coasts

Where the coasts of two States are opposite or adjacent to each other, neither of the two States is entitled, failing agreement between them to the contrary, to extend its territorial sea beyond the median line every point of which is equidistant from the nearest points on the baselines from which the breadth of the territorial seas of each of the two States is measured. The above provision does not apply, however, where it is necessary by reason of historic title or other special circumstances to

båda staternas territorialhav på annat sätt än som föreskrivs ovan.

Artikel 16

Sjökort och förteckningar över koordinater för geografiska punkter

1. Baslinjerna för beräkning av territorialhavets bredd enligt artiklarna 7, 9 och 10 eller de därav följande gränserna samt de gränslinjer som dragits i enlighet med artiklarna 12 och 15 skall anges i sjökort i en skala eller skalor som är tillräckliga för att linjernas läge skall kunna fastställas. Alternativt kan dessa ersättas av en förteckning över koordinater för geografiska punkter med angivande av geodetiskt datum.

2. Kuststaten skall vederbörligen offentliggöra sådana sjökort och förteckningar över koordinater för geografiska punkter och skall deponera ett exemplar av varje sådant sjökort och varje sådan förteckning hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

KAPITEL 3

OSKADLIG GENOMFART AV TERRITORIALHAVET

AVSNITT A

REGLER TILLÄMPLIGA PÅ ALLA FARTYG

Artikel 17

Rätt till oskadlig genomfart

Om inte annat följer av bestämmelserna i denna konvention, skall alla staters fartyg, vare sig staterna är kuststater eller ej, åtnjuta rätt till oskadlig genomfart av territorialhavet.

Artikel 18

Innebörden av genomfart

1. Med genomfart avses färd genom territorialhavet i syfte att

a) passera detta hav utan att inlöpa till inre vatten eller anlöpa en redd eller hamnanläggning utanför inre vatten; eller

b) inlöpa till eller gå till havs från inre vatten eller anlöpa eller lämna sådan redd eller hamnanläggning.

2. Genomfart skall vara oavbruten och

delimit the territorial seas of the two States in a way which is at variance therewith.

Article 16

Charts and lists of geographical co-ordinates

1. The baselines for measuring the breadth of the territorial sea determined in accordance with articles 7, 9 and 10, or the limits derived therefrom, and the lines of delimitation drawn in accordance with articles 12 and 15 shall be shown on charts of a scale or scales adequate for ascertaining their position. Alternatively, a list of geographical co-ordinates of points, specifying the geodetic datum, may be substituted.

2. The coastal State shall give due publicity to such charts or lists of geographical co-ordinates and shall deposit a copy of each such chart or list with the Secretary-General of the United Nations.

SECTION 3

INNOCENT PASSAGE IN THE TERRITORIAL SEA

SUBSECTION A

RULES APPLICABLE TO ALL SHIPS

Article 17

Right of innocent passage

Subject to this Convention, ships of all States, whether coastal or land-locked, enjoy the right of innocent passage through the territorial sea.

Article 18

Meaning of passage

1. Passage means navigation through the territorial sea for the purpose of:

(a) traversing that sea without entering internal waters or calling at a roadstead or port facility outside internal waters; or

(b) proceeding to or from internal waters or a call at such roadstead or port facility.

2. Passage shall be continuous and expedi-

skyndsam. Genomfart innefattar emellertid rätt att stoppa och ankra, dock endast i den mån som detta sammanhänger med fartygets normala framförande eller nödvändiggörs av force majeure eller nöd eller i syfte att bistå personer, fartyg eller luftfartyg som är i fara eller nöd.

Artikel 19

Innebörden av oskadlig genomfart

1. Genomfart är oskadlig om den inte stör kuststatens lugn, ordning eller säkerhet. Genomfarten skall ske i enlighet med denna konvention och andra folkrättsliga regler.

2. Genomfart av ett utländskt fartyg skall anses störa kuststatens lugn, ordning eller säkerhet, om det utländska fartyget deltar i någon av följande verksamheter i territorialhavet:

a) hot om eller användning av våld mot kuststatens suveränitet, territoriella integritet eller politiska oberoende eller annan verksamhet i strid med de folkrättsliga principer som kommer till uttryck i Förenta Nationernas stadga;

b) vapenövningar av alla slag;

c) åtgärder som syftar till att insamla information till skada för kuststatens försvar eller säkerhet;

d) propagandaverksamhet som syftar till att påverka kuststatens försvar eller säkerhet;

e) start, landning eller ombordtagning av luftfartyg;

f) avskjutning, landsättning eller ombordtagning av militär materiel;

g) ombordtagning eller avlämning av handelsvaror, kontanta penningmedel eller personer i strid med kuststatens lagar och andra författningar rörande tullar, skatter, invandring eller hälsovård;

h) åtgärder som medför avsiktlig och allvarlig förorening i strid med denna konvention;

i) fiske;

j) utövande av forsknings- eller kartläggningsverksamhet;

k) åtgärder som syftar till att störa kuststatens kommunikationssystem eller andra anordningar eller installationer;

l) varje annan verksamhet som inte har direkt samband med genomfarten.

tious. However, passage includes stopping and anchoring, but only in so far as the same are incidental to ordinary navigation or are rendered necessary by *force majeure* or distress or for the purpose of rendering assistance to persons, ships or aircraft in danger or distress.

Article 19

Meaning of innocent passage

1. Passage is innocent so long as it is not prejudicial to the peace, good order or security of the coastal State. Such passage shall take place in conformity with this Convention and with other rules of international law.

2. Passage of a foreign ship shall be considered to be prejudicial to the peace, good order or security of the coastal State if in the territorial sea it engages in any of the following activities:

(a) any threat or use of force against the sovereignty, territorial integrity or political independence of the coastal State, or in any other manner in violation of the principles of international law embodied in the Charter of the United Nations;

(b) any exercise or practice with weapons of any kind;

(c) any act aimed at collecting information to the prejudice of the defence or security of the coastal State;

(d) any act of propaganda aimed at affecting the defence or security of the coastal State;

(e) the launching, landing or taking on board of any aircraft;

(f) the launching, landing or taking on board of any military device;

(g) the loading or unloading of any commodity, currency or person contrary to the customs, fiscal, immigration or sanitary laws and regulations of the coastal State;

(h) any act of wilful and serious pollution contrary to this Convention;

(i) any fishing activities;

(j) the carrying out of research or survey activities;

(k) any act aimed at interfering with any systems of communication or any other facilities or installations of the coastal State;

(l) any other activity not having a direct bearing on passage.

Artikel 20

Undervattensbåtar och andra undervattensfarkoster

I territorialhavet skall undervattensbåtar och andra undervattensfarkoster framföras i övervattensläge och föra flagg.

Artikel 21

Kuststatens lagar och andra författningar om oskadlig genomfart

1. Kuststaten får anta lagar och andra författningar, i enlighet med bestämmelserna i denna konvention och andra folkrättsliga regler, rörande oskadlig genomfart av territorialhavet med avseende på alla eller någon av följande frågor:

a) sjösäkerhet och reglering av trafiken till sjöss;

b) skydd för hjälpmedel och anordningar för navigering samt andra anordningar och installationer;

c) skydd för kablar och rörledningar;

d) bevarande av havets levande tillgångar;

e) förhindrande av överträdelser av kuststatens lagar och andra författningar på fiskets område;

f) bevarande av kuststatens miljö samt förhindrande, begränsning och kontroll av förorening därav;

g) marinvetenskaplig forskning och hydrografisk kartläggning;

h) förhindrande av överträdelser av kuststatens lagar och andra författningar rörande tullar, skatter, invandring eller hälsovård.

2. Sådana lagar och andra författningar skall inte tillämpas på utformning, konstruktion, bemanning eller utrustning av utländska fartyg, om de inte ger uttryck åt allmänt accepterade internationella regler eller standarder.

3. Kuststaten skall vederbörligen offentliggöra alla sådana lagar och andra författningar.

4. Utländska fartyg som utövar rätten till oskadlig genomfart av territorialhavet skall iakttä alla sådana lagar och andra författningar samt alla allmänt accepterade internationella regler om att förhindra kollisioner till sjöss.

Article 20

Submarines and other underwater vehicles

In the territorial sea, submarines and other underwater vehicles are required to navigate on the surface and to show their flag.

Article 21

Laws and regulations of the coastal State relating to innocent passage

1. The coastal State may adopt laws and regulations, in conformity with the provisions of this Convention and other rules of international law, relating to innocent passage through the territorial sea, in respect of all or any of the following:

(a) the safety of navigation and the regulation of maritime traffic;

(b) the protection of navigational aids and facilities and other facilities or installations;

(c) the protection of cables and pipelines;

(d) the conservation of the living resources of the sea;

(e) the prevention of infringement of the fisheries laws and regulations of the coastal State;

(f) the preservation of the environment of the coastal State and the prevention, reduction and control of pollution thereof;

(g) marine scientific research and hydrographic surveys;

(h) the prevention of infringement of the customs, fiscal, immigration or sanitary laws and regulations of the coastal State.

2. Such laws and regulations shall not apply to the design, construction, manning or equipment of foreign ships unless they are giving effect to generally accepted international rules or standards.

3. The coastal State shall give due publicity to all such laws and regulations.

4. Foreign ships exercising the right of innocent passage through the territorial sea shall comply with all such laws and regulations and all generally accepted international regulations relating to the prevention of collisions at sea.

Artikel 22

*Farleder och trafiksepareringssystem
i territorialhav*

1. Kuststaten får, då så är nödvändigt med hänsyn till sjösäkerheten, kräva att utländska fartyg som utövar rätten till oskadlig genomfart av dess territorialhav använder de farleder och tillämpar de trafiksepareringssystem som den anvisar eller föreskriver för reglering av fartygs genomfart.

2. Särskilt tankfartyg, atomdrivna fartyg och fartyg lastade med nukleära eller andra farliga eller skadliga ämnen eller material kan åläggas att begränsa sin genomfart till sådana farleder.

3. Vid anvisande av farleder och föreskrivande av trafiksepareringssystem enligt denna artikel skall kuststaten ta hänsyn till

- a) behörig internationell organisations rekommendationer;
- b) farleder som enligt hävd används för internationell sjöfart;
- c) särskilda fartygs och farleders speciella särdrag; samt
- d) trafiktätheten.

4. Kuststaten skall klart ange sådana farleder och trafiksepareringsregler på sjökort som vederbörligen skall publiceras.

Artikel 23

Utländska atomdrivna fartyg samt fartyg lastade med nukleära eller andra farliga eller skadliga ämnen

Utländska atomdrivna fartyg och fartyg lastade med nukleära eller andra farliga eller skadliga ämnen skall, då de utövar rätten till oskadlig genomfart av territorialhavet, medföra de dokument och iaktta de särskilda försiktighetsmått som i internationella avtal fastställts för sådana fartyg.

Artikel 24

Kuststatens skyldigheter

1. Kuststaten får ej, utom med stöd av denna konvention, hindra utländska fartygs oskadliga genomfart av territorialhavet. Kuststaten får framför allt inte, vid tillämpning av denna

Article 22

Sea lanes and traffic separation schemes in the territorial sea

1. The coastal State may, where necessary having regard to the safety of navigation, require foreign ships exercising the right of innocent passage through its territorial sea to use such sea lanes and traffic separation schemes as it may designate or prescribe for the regulation of the passage of ships.

2. In particular, tankers, nuclear-powered ships and ships carrying nuclear or other inherently dangerous or noxious substances or materials may be required to confine their passage to such sea lanes.

3. In the designation of sea lanes and the prescription of traffic separation schemes under this article, the coastal State shall take into account:

- (a) the recommendations of the competent international organization;
- (b) any channels customarily used for international navigation;
- (c) the special characteristics of particular ships and channels; and
- (d) the density of traffic.

4. The coastal State shall clearly indicate such sea lanes and traffic separation schemes on charts to which due publicity shall be given.

Article 23

Foreign nuclear-powered ships and ships carrying nuclear or other inherently dangerous or noxious substances

Foreign nuclear-powered ships and ships carrying nuclear or other inherently dangerous or noxious substances shall, when exercising the right of innocent passage through the territorial sea, carry documents and observe special precautionary measures established for such ships by international agreements.

Article 24

Duties of the coastal State

1. The coastal State shall not hamper the innocent passage of foreign ships through the territorial sea except in accordance with this Convention. In particular, in the application of

konvention eller av lagar och andra författningar som antagits i enlighet med denna konvention,

a) ställa sådana krav på utländska fartyg som faktiskt medför att rätten till oskadlig genomfart förvägras eller inskränks; eller

b) formellt eller faktiskt diskriminera någon stats fartyg eller fartyg som fraktar last till eller från någon stat eller för dess räkning.

2. Kuststaten skall på lämpligt sätt offentliggöra upplysningar om de faror för sjöfarten i dess territorialhav som den känner till.

Artikel 25

Kuststatens rätt till skydd

1. Kuststaten får inom sitt territorialhav vidta nödvändiga åtgärder för att hindra sådan genomfart som ej är oskadlig.

2. Beträffande fartyg som är på väg till inre vatten eller skall anlöpa en hamnanläggning utanför de inre vattnen skall kuststaten även ha rätt att vidta nödvändiga åtgärder för att hindra varje överträdelse av de villkor som gäller för dessa fartygs tillträde till inre vatten eller sådan hamnanläggning.

3. Kuststaten får, såvitt den ej formellt eller faktiskt diskriminerar mellan utländska fartyg, tillfälligt häva rätten till oskadlig genomfart för utländska fartyg i särskilt angivna områden av dess territorialhav, om en sådan åtgärd är av väsentlig betydelse för skyddet av dess säkerhet, varmed även förstås vapenövningar. Åtgärden träder i kraft först sedan den blivit vederbörligen offentliggjord.

Artikel 26

Avgifter som kan tas ut av utländska fartyg

1. Avgifter får inte tas ut av utländska fartyg enbart med anledning av deras genomfart av territorialhavet.

2. Avgifter får tas ut av ett utländskt fartyg, som passerar genom territorialhavet, endast som ersättning för särskilda tjänster som fartyget åtnjutit. Dessa avgifter skall tas ut utan diskriminering.

this Convention or of any laws or regulations adopted in conformity with this Convention, the coastal State shall not:

(a) impose requirements on foreign ships which have the practical effect of denying or impairing the right of innocent passage; or

(b) discriminate in form or in fact against the ships of any State or against ships carrying cargoes to, from or on behalf of any State.

2. The coastal State shall give appropriate publicity to any danger to navigation, of which it has knowledge, within its territorial sea.

Article 25

Rights of protection of the coastal State

1. The coastal State may take the necessary steps in its territorial sea to prevent passage which is not innocent.

2. In the case of ships proceeding to internal waters or a call at a port facility outside internal waters, the coastal State also has the right to take the necessary steps to prevent any breach of the conditions to which admission of those ships to internal waters or such a call is subject.

3. The coastal State may, without discrimination in form or in fact among foreign ships, suspend temporarily in specified areas of its territorial sea the innocent passage of foreign ships if such suspension is essential for the protection of its security, including weapons exercises. Such suspension shall take effect only after having been duly published.

Article 26

Charges which may be levied upon foreign ships

1. No charge may be levied upon foreign ships by reason only of their passage through the territorial sea.

2. Charges may be levied upon a foreign ship passing through the territorial sea as payment only for specific services rendered to the ship. These charges shall be levied without discrimination.

AVSNITT B

REGLER FÖR HANDELSFARTYG OCH
STATSFARTYG SOM NYTTJAS
I KOMMERSIELLT SYFTE

Artikel 27

*Straffrättslig jurisdiktion ombord på utländskt
fartyg*

1. Kuststatens straffrättsliga jurisdiktion bör ej utövas ombord på ett utländskt fartyg under genomfart av territorialhavet i syfte att anhålla en person eller utföra undersökning i anledning av brott som begåtts ombord på fartyget under dess genomfart, utom i följande fall:

a) om brottets följder sträcker sig till kuststaten;

b) om brottet är av sådant slag att det stör lugnet i landet eller ordningen på territorialhavet;

c) om de lokala myndigheternas bistånd begärts av fartygets befälhavare eller av en av flaggstatens diplomatiska eller konsulära tjänstemän; eller

d) om sådana åtgärder är nödvändiga för att undertrycka olaga handel med narkotika eller psykotropa ämnen.

2. Ovannämnda bestämmelser inverkar inte på kuststatens rätt att i enlighet med sina lagar vidta åtgärder i syfte att företa ett anhållande eller en undersökning ombord på ett utländskt fartyg, som passerar genom territorialhavet efter att ha lämnat inre vatten.

3. I de fall som avses i styckena 1 och 2 skall kuststaten, om befälhavaren begär det, underätta en av flaggstatens diplomatiska eller konsulära tjänstemän innan den vidtar några åtgärder samt underlätta kontakten mellan sådana tjänstemän och fartygets besättning. I nödsituation kan en sådan underrättelse överlämnas medan åtgärderna vidtas.

4. Vid övervägande huruvida eller hur ett anhållande bör företas, skall de lokala myndigheterna ta vederbörlig hänsyn till sjöfartens intressen.

5. Med undantag av vad som stadgas i del XII eller med hänsyn till överträdelse av lagar och andra författningar antagna enligt del V, får kuststaten inte vidta några åtgärder ombord på ett utländskt fartyg under genomfart

SUBSECTION B

RULES APPLICABLE TO MERCHANT
SHIPS AND GOVERNMENT SHIPS
OPERATED FOR
COMMERCIAL PURPOSES

Article 27

Criminal jurisdiction on board a foreign ship

1. The criminal jurisdiction of the coastal State should not be exercised on board a foreign ship passing through the territorial sea to arrest any person or to conduct any investigation in connection with any crime committed on board the ship during its passage, save only in the following cases:

(a) if the consequences of the crime extend to the coastal State;

(b) if the crime is of a kind to disturb the peace of the country or the good order of the territorial sea;

(c) if the assistance of the local authorities has been requested by the master of the ship or by a diplomatic agent or consular officer of the flag State; or

(d) if such measures are necessary for the suppression of illicit traffic in narcotic drugs or psychotropic substances.

2. The above provisions do not affect the right of the coastal State to take any steps authorized by its laws for the purpose of an arrest or investigation on board a foreign ship passing through the territorial sea after leaving internal waters.

3. In the cases provided for in paragraphs 1 and 2, the coastal State shall, if the master so requests, notify a diplomatic agent or consular officer of the flag State before taking any steps, and shall facilitate contact between such agent or officer and the ship's crew. In cases of emergency this notification may be communicated while the measures are being taken.

4. In considering whether or in what manner an arrest should be made, the local authorities shall have due regard to the interests of navigation.

5. Except as provided in Part XII or with respect to violations of laws and regulations adopted in accordance with Part V, the coastal State may not take any steps on board a foreign ship passing through the territorial sea

av territorialhavet för att anhålla en person eller genomföra undersökning i anledning av brott som har begåtts innan fartyget inlöpte på territorialhavet, om fartyget under gång från utländsk hamn endast passerar genom territorialhavet utan att anlöpa inre vatten.

Artikel 28

Civilrättslig jurisdiktion beträffande utländska fartyg

1. Kuststaten bör ej hejda eller omdirigera ett utländskt fartyg under genomfart av territorialhavet i syfte att utöva civilrättslig jurisdiktion beträffande en person ombord på fartyget.

2. Kuststaten får ej med avseende på fartyget, på civilrättslig grund vidta exekutiva åtgärder eller förordna om kvarstad eller liknande säkerhetsåtgärd utom såvitt avser förpliktelser eller ansvar som fartyget har ådragit sig under eller före dess genomfart av kuststatens sjöterritorium.

3. Stycke 2 inskränker ej kuststatens rätt att i enlighet med sin lagstiftning vidta exekutiva åtgärder eller förordna om kvarstad eller annan liknande säkerhetsåtgärd, när fartyget ligger stilla i territorialhavet eller passerar genom detta efter att ha lämnat inre vatten.

AVSNITT C

REGLER FÖR ÖRLOGSFARTYG OCH ANDRA STATSFARTYG SOM NYTTJAS I ICKE-KOMMERSIELLT SYFTE

Artikel 29

Definition av örlogsfartyg

I denna konvention avses med "örlogsfartyg" ett fartyg som tillhör en stats väpnade styrkor och är försett med de yttre tecken som utmärker sådana fartyg av dess nationalitet, som är under befäl av en av statens regering vederbörligen utsedd officer, vars namn är upptaget i vederbörlig rulla eller dess motsvarighet, och som är bemannat med en besättning underställd militärt disciplinärt system.

to arrest any person or to conduct any investigation in connection with any crime committed before the ship entered the territorial sea, if the ship, proceeding from a foreign port, is only passing through the territorial sea without entering internal waters.

Article 28

Civil jurisdiction in relation to foreign ships

1. The coastal State should not stop or divert a foreign ship passing through the territorial sea for the purpose of exercising civil jurisdiction in relation to a person on board the ship.

2. The coastal State may not levy execution against or arrest the ship for the purpose of any civil proceedings, save only in respect of obligations or liabilities assumed or incurred by the ship itself in the course or for the purpose of its voyage through the waters of the coastal State.

3. Paragraph 2 is without prejudice to the right of the coastal State, in accordance with its laws, to levy execution against or to arrest, for the purpose of any civil proceedings, a foreign ship lying in the territorial sea, or passing through the territorial sea after leaving internal waters.

SUBSECTION C

RULES APPLICABLE TO WARSHIPS AND OTHER GOVERNMENT SHIPS OPERATED FOR NON-COMMERCIAL PURPOSES

Article 29

Definition of warships

For the purposes of this Convention, "warship" means a ship belonging to the armed forces of a State bearing the external marks distinguishing such ships of its nationality, under the command of an officer duly commissioned by the government of the State and whose name appears in the appropriate service list or its equivalent, and manned by a crew which is under regular armed forces discipline.

Artikel 30

Örlogsfartygs underlåtenhet att iaktta kuststatens lagar och andra författningar

Om ett örlogsfartyg inte iakttar kuststatens lagar och andra författningar rörande genomfart av territorialhavet och inte beaktar en framförd anmodan att rätta sig efter dessa, får kuststaten kräva att fartyget omedelbart skall lämna territorialhavet.

Artikel 31

Flaggstatens ansvar för skada förorsakad av örlogsfartyg eller annat statsfartyg som nyttjas i icke-kommersiellt syfte

Flaggstaten skall vara internationellt ansvarig för förlust eller skada som tillfogas kuststaten till följd av att ett örlogsfartyg eller ett annat statsfartyg, som nyttjas i icke-kommersiellt syfte, underlåter att iaktta kuststatens lagar och andra författningar rörande genomfart av territorialhavet, bestämmelserna i denna konvention eller andra folkrättsliga regler.

Artikel 32

Immunitet för örlogsfartyg och andra statsfartyg som nyttjas i icke-kommersiellt syfte

Med de undantag som anges i avsnitt A samt i artiklarna 30 och 31 skall ingenting i denna konvention inverka på immuniteten för örlogsfartyg och andra statsfartyg, som nyttjas i icke-kommersiellt syfte.

KAPITEL 4

ANGRÄNSANDE ZON

Artikel 33

Angränsande zon

1. Inom ett område som gränsar till dess territorialhav, benämnd angränsande zonen, kan kuststaten utöva nödvändig kontroll för att

a) hindra överträdelser av dess lagar och andra författningar rörande tullar, skatter, invandring eller hälsovård inom dess territorium eller territorialhav;

Article 30

Non-compliance by warships with the laws and regulations of the coastal State

If any warship does not comply with the laws and regulations of the coastal State concerning passage through the territorial sea and disregards any request for compliance therewith which is made to it, the coastal State may require it to leave the territorial sea immediately.

Article 31

Responsibility of the flag State for damage caused by a warship or other government ship operated for non-commercial purposes

The flag State shall bear international responsibility for any loss or damage to the coastal State resulting from the non-compliance by a warship or other government ship operated for non-commercial purposes with the laws and regulations of the coastal State concerning passage through the territorial sea or with the provisions of this Convention or other rules of international law.

Article 32

Immunities of warships and other government ships operated for non-commercial purposes

With such exceptions as are contained in subsection A and in articles 30 and 31, nothing in this Convention affects the immunities of warships and other government ships operated for non-commercial purposes.

SECTION 4

CONTIGUOUS ZONE

Article 33

Contiguous zone

1. In a zone contiguous to its territorial sea, described as the contiguous zone, the coastal State may exercise the control necessary to:

(a) prevent infringement of its customs, fiscal, immigration or sanitary laws and regulations within its territory or territorial sea;

b) bestraffa de överträdelse av ovan nämnda lagar och andra författningar som begåtts inom dess territorium eller territorialhav.

2. Den angränsande zonen får inte sträcka sig utöver 24 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas.

(b) punish infringement of the above laws and regulations committed within its territory or territorial sea.

2. The contiguous zone may not extend beyond 24 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured.

DEL III

SUND NYTTJADE VID INTERNATIONELL SJÖFART

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 34

Rättsordning för vatten som bildar sund nyttjade vid internationell sjöfart

1. Den i denna del upprättade regleringen av genomfarten i sund nyttjade vid internationell sjöfart får inte i andra hänseenden inverka på rättsordningen för de vatten som bildar sådana sund eller på rätten för de stater som är belägna vid sådana sund att utöva sin suveränitet eller jurisdiktion över dessa vatten, botten och dess underlag samt deras luftrum.

2. De vid sunden belägna staternas suveränitet och jurisdiktion skall utövas i enlighet med bestämmelserna i denna del och andra folkrättsliga regler.

Artikel 35

Denna dels tillämpningsområde

Ingenting i denna del inverkar på

a) inre vatten i ett sund, utom i de fall då dragningen av en rät baslinje i enlighet med den metod som anges i artikel 7 medför att områden, som inte tidigare betraktats såsom inre vatten, avgränsas som sådana;

b) rättsordningen för vatten utanför de vid sund belägna staternas territorialhav, såsom ekonomiska zoner eller fritt hav; eller

c) rättsreglerna i sund där genomfarten helt eller delvis är reglerad genom sedan gammalt gällande internationella konventioner som särskilt rör sådana sund.

PART III

STRAITS USED FOR INTERNATIONAL NAVIGATION

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 34

Legal status of waters forming straits used for international navigation

1. The régime of passage through straits used for international navigation established in this Part shall not in other respects affect the legal status of the waters forming such straits or the exercise by the States bordering the straits of their sovereignty or jurisdiction over such waters and their air space, bed and subsoil.

2. The sovereignty or jurisdiction of the States bordering the straits is exercised subject to this Part and to other rules of international law.

Article 35

Scope of this Part

Nothing in this Part affects:

(a) any areas of internal waters within a strait, except where the establishment of a straight baseline in accordance with the method set forth in article 7 has the effect of enclosing as internal waters areas which had not previously been considered as such;

(b) the legal status of the waters beyond the territorial seas of States bordering straits as exclusive economic zones or high seas; or

(c) the legal régime in straits in which passage is regulated in whole or in part by long-standing international conventions in force specifically relating to such straits.

Artikel 36

Rutter i det fria havet eller i ekonomiska zoner genom sund använda för internationell sjöfart

Denna del är inte tillämplig på sund som används för internationell sjöfart, om det i sundet finns en led genom fritt hav eller genom en ekonomisk zon som är lika lämplig ur navigeringssynpunkt och i hydrografiskt hänseende; på dessa leder är övriga relevanta delar i denna konvention tillämpliga, inbegripet bestämmelserna rörande rätten till fri sjöfart och överflygning.

KAPITEL 2

TRANSITPASSAGE

Artikel 37

Detta kapitel tillämpningsområde

Detta kapitel avser sund som används för internationell sjöfart mellan en del av det fria havet eller en ekonomisk zon och en annan del av det fria havet eller en ekonomisk zon.

Artikel 38

Rätt till transitpassage

1. I sund som avses i artikel 37 har alla fartyg och luftfartyg rätt till transitpassage, som inte får hindras; då sundet bildas av en ö tillhörig en stat som gränsar till sundet och statens fastland, får transitpassage dock inte äga rum, om det på öns havssida, genom det fria havet eller genom en ekonomisk zon, finns en led som är lika lämplig i navigerings- och i hydrografiskt hänseende.

2. Transitpassage innebär utövande, i enlighet med denna del, av fri navigering och överflygning, som uteslutande syftar till oavbruten och skyndsam genomfart av sundet mellan en del av det fria havet eller en ekonomisk zon och en annan del av det fria havet eller en ekonomisk zon. Kravet på oavbruten och skyndsam genomfart utesluter dock inte genomfart av sundet i syfte att inlöpa till, utlöpa från eller återvända från en stat som gränsar till sundet enligt ifrågakarande stats tillträdesregler.

Article 36

High seas routes or routes through exclusive economic zones through straits used for international navigation

This Part does not apply to a strait used for international navigation if there exists through the strait a route through the high seas or through an exclusive economic zone of similar convenience with respect to navigational and hydrographical characteristics; in such routes, the other relevant Parts of this Convention, including the provisions regarding the freedoms of navigation and overflight, apply.

SECTION 2

TRANSIT PASSAGE

Article 37

Scope of this section

This section applies to straits which are used for international navigation between one part of the high seas or an exclusive economic zone and another part of the high seas or an exclusive economic zone.

Article 38

Right of transit passage

1. In straits referred to in article 37, all ships and aircraft enjoy the right of transit passage, which shall not be impeded; except that, if the strait is formed by an island of a State bordering the strait and its mainland, transit passage shall not apply if there exists seaward of the island a route through the high seas or through an exclusive economic zone of similar convenience with respect to navigational and hydrographical characteristics.

2. Transit passage means the exercise in accordance with this Part of the freedom of navigation and overflight solely for the purpose of continuous and expeditious transit of the strait between one part of the high seas or an exclusive economic zone and another part of the high seas or an exclusive economic zone. However, the requirement of continuous and expeditious transit does not preclude passage through the strait for the purpose of entering, leaving or returning from a State bordering the strait, subject to the conditions of entry to that State.

3. All verksamhet som inte innebär utövande av rätten till transitpassage genom ett sund förblir underkastad övriga tillämpliga bestämmelser i denna konvention.

Artikel 39

Fartygs och luftfartygs skyldigheter vid transitpassage

1. Fartyg och luftfartyg skall vid utövande av rätten till transitpassage

a) utan dröjsmål passera genom eller över sundet;

b) avstå från varje hot om eller användning av våld mot de till sundet gränsande staternas suveränitet, territoriella integritet eller politiska oberoende eller annat som strider mot de folkrättsliga principerna i Förenta Nationernas stadga;

c) avstå från annan verksamhet än den som är förbunden med normal, oavbruten och skyndsamt transit, om verksamheten inte är nödvändig till följd av *force majeure* eller nöd;

d) iakttä andra relevanta bestämmelser i denna del.

2. Fartyg i transitpassage skall

a) iakttä allmänt accepterade internationella regler, förfaranden och sedvänjor för säkerhet till sjöss, inbegripet de internationella reglerna till förhindrande av kollisioner till sjöss;

b) iakttä allmänt accepterade internationella regler, förfaranden och sedvänjor för förhindrande, begränsning och kontroll av föroreningar från fartyg.

3. Luftfartyg i transitpassage skall

a) iakttä de av internationella civila luftfartsorganisationen upprättade trafikregler för luftfarten som gäller för civila luftfartyg; statsluftfartyg skall i normala fall iakttä dessa säkerhetsåtgärder och alltid framföras med vederbörlig hänsyn till flygsäkerheten;

b) ständigt avlyssna den radiofrekvens som anvisats av behörig internationellt utsedd myndighet för lufttrafikkontroll eller den internationella nödradiofrekvensen.

Artikel 40

Forsknings- och mätungsverksamhet

Under transitpassage får utländska fartyg, inbegripet fartyg för marinvetenskaplig forskning och sjömätning, inte genomföra forsk-

3. Any activity which is not an exercise of the right of transit passage through a strait remains subject to the other applicable provisions of this Convention.

Article 39

Duties of ships and aircraft during transit passage

1. Ships and aircraft, while exercising the right of transit passage, shall:

(a) proceed without delay through or over the strait;

(b) refrain from any threat or use of force against the sovereignty, territorial integrity or political independence of States bordering the strait, or in any other manner in violation of the principles of international law embodied in the Charter of the United Nations;

(c) refrain from any activities other than those incident to their normal modes of continuous and expeditious transit unless rendered necessary by *force majeure* or by distress;

(d) comply with other relevant provisions of this Part.

2. Ships in transit passage shall:

(a) comply with generally accepted international regulations, procedures and practices for safety at sea, including the International Regulations for Preventing Collisions at Sea;

(b) comply with generally accepted international regulations, procedures and practices for the prevention, reduction and control of pollution from ships.

3. Aircraft in transit passage shall:

(a) observe the Rules of the Air established by the International Civil Aviation Organization as they apply to civil aircraft; state aircraft will normally comply with such safety measures and will at all times operate with due regard for the safety of navigation;

(b) at all times monitor the radio frequency assigned by the competent internationally designated air traffic control authority or the appropriate international distress radio frequency.

Article 40

Research and survey activities

During transit passage, foreign ships, including marine scientific research and hydrographic survey ships, may not carry out any

nings- och mättningsverksamhet utan förhandstillstånd av de stater som gränsar till sunden.

Artikel 41

Farleder och trafiksepareringsregler i sund som används för internationell sjöfart

1. I enlighet med denna del kan stater som gränsar till sund anvisa farleder och föreskriva trafiksepareringsregler för sjöfart i sund, om så är nödvändigt för att främja en säker genomfart för fartyg.

2. Dessa stater får, när omständigheterna så kräver, efter att ha gett vederbörlig publicitet härom, ersätta sådana farleder eller trafiksepareringsregler som de tidigare anvisat eller föreskrivit med andra farleder eller trafiksepareringsregler.

3. Dessa farleder och trafiksepareringsregler skall överensstämma med allmänt erkända internationella regler.

4. Stater som gränsar till sund skall, innan de anvisar eller ersätter farleder eller föreskriver eller ersätter trafiksepareringsregler, hänskjuta förslagen till behörig internationell organisation i syfte att få dem godkända. Organisationen får endast godkänna farleder och trafiksepareringsregler om vilka överenskommit med de stater som gränsar till sunden, varefter staterna kan anvisa, föreskriva eller ersätta dem.

5. I fråga om sund där farleder eller trafiksepareringsregler föreslås genom vatten tillhörande två eller flera stater som gränsar till sundet, skall berörda stater samarbeta i syfte att utarbeta förslag i samråd med behörig internationell organisation.

6. Stater som gränsar till sund skall klart ange alla de farleder och trafiksepareringsregler som anvisats eller föreskrivits av dem på sjökort, som skall vederbörligen publiceras.

7. Fartyg i transitpassage skall respektera farleder och trafiksepareringsregler som tillkommit i enlighet med denna artikel.

Artikel 42

Lagar och andra författningar rörande transitpassage i stater som gränsar till sund

1. Med förbehåll för bestämmelserna i detta kapitel kan de stater som gränsar till sund anta lagar och andra författningar rörande transit-

research or survey activities without the prior authorization of the States bordering straits.

Article 41

Sea lanes and traffic separation schemes in straits used for international navigation

1. In conformity with this Part, States bordering straits may designate sea lanes and prescribe traffic separation schemes for navigation in straits where necessary to promote the safe passage of ships.

2. Such States may, when circumstances require, and after giving due publicity thereto, substitute other sea lanes or traffic separation schemes for any sea lanes or traffic separation schemes previously designated or prescribed by them.

3. Such sea lanes and traffic separation schemes shall conform to generally accepted international regulations.

4. Before designating or substituting sea lanes or prescribing or substituting traffic separation schemes, States bordering straits shall refer proposals to the competent international organization with a view to their adoption. The organization may adopt only such sea lanes and traffic separation schemes as may be agreed with the States bordering the straits, after which the States may designate, prescribe or substitute them.

5. In respect of a strait where sea lanes or traffic separation schemes through the waters of two or more States bordering the strait are being proposed, the States concerned shall co-operate in formulating proposals in consultation with the competent international organization.

6. States bordering straits shall clearly indicate all sea lanes and traffic separation schemes designated or prescribed by them on charts to which due publicity shall be given.

7. Ships in transit passage shall respect applicable sea lanes and traffic separation schemes established in accordance with this article.

Article 42

Laws and regulations of States bordering straits relating to transit passage

1. Subject to the provisions of this section, States bordering straits may adopt laws and regulations relating to transit passage through

passage genom sund med avseende på alla eller någon av följande frågor:

a) säkerhet för sjöfarten och reglering av trafiken till sjöss, i enlighet med artikel 41;

b) förhindrande, begränsning och kontroll av förorening genom iakttagande av tillämpliga internationella regler om utsläpp av olja, oljeavfall och andra skadliga ämnen i sundet;

c) i fråga om fiskefartyg, förhindrande av fiske, inbegripet stuvning av fiskedon;

d) ombordtagning eller avlämning av handelsvaror, kontanta penningmedel eller personer i strid med lagar och andra författningar rörande tullar, skatter, invandring eller hälsovård i de stater som gränsar till sunden.

2. Dessa lagar och andra författningar skall vare sig formellt eller i praktiken diskriminera utländska fartyg eller vid tillämpning resultera i att rätten till transitpassage enligt detta kapitel vägras, hindras eller begränsas.

3. Stater som gränsar till sunden skall vederbörligen publicera alla sådana lagar och andra författningar.

4. Utländska fartyg som utövar rätten till transitpassage skall följa dessa lagar och andra författningar.

5. Till statsimmunitet berättigat fartygs flaggstat eller till statsimmunitet berättigat luftfartygs registreringsstat, som handlar på ett sätt som strider mot dessa lagar och andra författningar eller andra bestämmelser i denna del, skall vara internationellt ansvarig för varje förlust eller skada som till följd härav åsamkas stater som gränsar till sund.

Artikel 43

Navigerings- och säkerhetshjälpmedel och andra förbättringar samt förhindrande, begränsning och kontroll av föroreningar

Användarstater och stater som gränsar till ett sund skall genom överenskommelse samarbeta

a) vid uppsättning och underhåll i ett sund av nödvändiga navigerings- och säkerhetshjälpmedel eller andra förbättringar till hjälp för den internationella sjöfarten; och

b) för förhindrande, begränsning och kontroll av föroreningar från fartyg.

straits, in respect of all or any of the following:

(a) the safety of navigation and the regulation of maritime traffic, as provided in article 41;

(b) the prevention, reduction and control of pollution, by giving effect to applicable international regulations regarding the discharge of oil, oily wastes and other noxious substances in the strait;

(c) with respect to fishing vessels, the prevention of fishing, including the stowage of fishing gear;

(d) the loading or unloading of any commodity, currency or person in contravention of the customs, fiscal, immigration or sanitary laws and regulations of States bordering straits.

2. Such laws and regulations shall not discriminate in form or in fact among foreign ships or in their application have the practical effect of denying, hampering or impairing the right of transit passage as defined in this section.

3. States bordering straits shall give due publicity to all such laws and regulations.

4. Foreign ships exercising the right of transit passage shall comply with such laws and regulations.

5. The flag State of a ship or the State of registry of an aircraft entitled to sovereign immunity which acts in a manner contrary to such laws and regulations or other provisions of this Part shall bear international responsibility for any loss or damage which results to States bordering straits.

Article 43

Navigational and safety aids and other improvements and the prevention, reduction and control of pollution

User States and States bordering a strait should by agreement co-operate:

(a) in the establishment and maintenance in a strait of necessary navigational and safety aids or other improvements in aid of international navigation; and

(b) for the prevention, reduction and control of pollution from ships.

Artikel 44

Skyldigheter för stater som gränsar till sund

Stater som gränsar till sund skall inte hindra transitpassage och skall ge lämplig publicitet åt varje för dem bekant fara vid navigering eller överflygning i eller över sundet. Rätten till transitpassage får inte upphävas.

KAPITEL 3

OSKADLIG GENOMFART

Artikel 45

Oskadlig genomfart

1. Reglerna för oskadlig genomfart, i enlighet med del II, kapitel 3, skall vara tillämpliga på sund som används för internationell sjöfart och som

a) är undantagna från tillämpningen av reglerna för transitpassage enligt artikel 38.1; eller

b) är belägna mellan en del av det fria havet eller en ekonomisk zon och en främmande stats territorialhav.

2. Rätten till oskadlig genomfart genom sådana sund får inte upphävas.

DEL IV

ARKIPELAGSTATER

Artikel 46

Terminologi

I denna konvention avses med

a) "arkipelagstat" en stat som helt utgörs av en eller flera arkipelager och kan omfatta andra öar;

b) "arkipelag" en grupp öar, inbegripet delar av öar, mellanliggande vatten och andra naturföreteelser som är så nära sammanlänkade med varandra att de bildar en egen geografisk, ekonomisk och politisk enhet eller historiskt har ansetts som en sådan.

Artikel 47

Arkipelagiska baslinjer

1. En arkipelagstat kan dra räta arkipelagis-

Article 44

Duties of States bordering straits

States bordering straits shall not hamper transit passage and shall give appropriate publicity to any danger to navigation or overflight within or over the strait of which they have knowledge. There shall be no suspension of transit passage.

SECTION 3

INNOCENT PASSAGE

Article 45

Innocent passage

1. The régime of innocent passage, in accordance with Part II, section 3, shall apply in straits used for international navigation:

(a) excluded from the application of the régime of transit passage under article 38, paragraph 1; or

(b) between a part of the high seas or an exclusive economic zone and the territorial sea of a foreign State.

2. There shall be no suspension of innocent passage through such straits.

PART IV

ARCHIPELAGIC STATES

Article 46

Use of terms

For the purposes of this Convention:

(a) "archipelagic State" means a State constituted wholly by one or more archipelagos and may include other islands;

(b) "archipelago" means a group of islands, including parts of islands, interconnecting waters and other natural features which are so closely interrelated that such islands, waters and other natural features form an intrinsic geographical, economic and political entity, or which historically have been regarded as such.

Article 47

Archipelagic baselines

1. An archipelagic State may draw straight

ka baslinjer, som förbinder de yttersta punkterna på de yttersta öarna och torrlagda reven i arkipelagen med varandra, förutsatt att man inom dessa baslinjer inbegriper huvudöarna och ett område där förhållandet mellan vattenområdet och landområdet, inbegripet atoller, är mellan 1 till 1 och 9 till 1.

2. Dessa baslinjers längd skall inte överstiga 100 nautiska mil, dock får upp till 3 procent av det totala antalet baslinjer, som avgränsar en arkipelag, överstiga denna längd upp till en maximilängd av 125 nautiska mil.

3. Baslinjernas sträckning får inte avsevärt avvika från arkipelagens allmänna konfiguration.

4. Baslinjerna skall inte dras till och från lågvattenupphöjningar, om inte fyrar eller liknande anläggningar, som ständigt ligger ovanför vattenytan, har uppförts på dessa eller om en lågvattenupphöjning är belägen helt eller delvis på ett avstånd som inte överstiger territorialhavets bredd från närmaste ö.

5. Systemet med sådana baslinjer får inte tillämpas av en arkipelagstat på sådant sätt att en annan stats territorialhav avstängs från det fria havet eller från en ekonomisk zon.

6. Om en del av en arkipelagstats arkipelagvatten ligger mellan två delar av en omedelbart angränsande grannstat, skall existerande rättigheter och alla andra legitima intressen, som den sistnämnda staten traditionellt har gjort gällande i dessa vatten, samt alla rättigheter om vilka har överenskommit mellan dessa stater, fortsättningsvis bestå och respekteras.

7. Vid beräkning av förhållandet mellan vatten och land enligt stycke 1 kan landområden omfatta vatten som ligger innanför de rev som kantar öar och atoller, inbegripet den del av en på alla sidor brant sluttande havsplatå som är omgiven eller nästan omgiven av en rad kalkstensöar och torrlagda rev belägna på platåns yttersta kanter.

8. De baslinjer som dragits enligt denna artikel skall redovisas på sjökort i en skala eller skalor som lämpar sig för fastställande av deras läge. Alternativt kan de bytas ut mot listor över koordinater för geografiska punkter med angivande av geodetiska data.

9. Arkipelagstaten skall ge vederbörlig publicitet åt dessa sjökort eller listor över koordinater för geografiska punkter och skall depo-

archipelagic baselines joining the outermost points of the outermost islands and drying reefs of the archipelago provided that within such baselines are included the main islands and an area in which the ratio of the area of the water to the area of the land, including atolls, is between 1 to 1 and 9 to 1.

2. The length of such baselines shall not exceed 100 nautical miles, except that up to 3 per cent of the total number of baselines enclosing any archipelago may exceed that length, up to a maximum length of 125 nautical miles.

3. The drawing of such baselines shall not depart to any appreciable extent from the general configuration of the archipelago.

4. Such baselines shall not be drawn to and from low-tide elevations, unless lighthouses or similar installations which are permanently above sea level have been built on them or where a low-tide elevation is situated wholly or partly at a distance not exceeding the breadth of the territorial sea from the nearest island.

5. The system of such baselines shall not be applied by an archipelagic State in such a manner as to cut off from the high seas or the exclusive economic zone the territorial sea of another State.

6. If a part of the archipelagic waters of an archipelagic State lies between two parts of an immediately adjacent neighbouring State, existing rights and all other legitimate interests which the latter State has traditionally exercised in such waters and all rights stipulated by agreement between those States shall continue and be respected.

7. For the purpose of computing the ratio of water to land under paragraph 1, land areas may include waters lying within the fringing reefs of islands and atolls, including that part of a steep-sided oceanic plateau which is enclosed or nearly enclosed by a chain of limestone islands and drying reefs lying on the perimeter of the plateau.

8. The baselines drawn in accordance with this article shall be shown on charts of a scale or scales adequate for ascertaining their position. Alternatively, lists of geographical coordinates of points, specifying the geodetic datum, may be substituted.

9. The archipelagic State shall give due publicity to such charts or lists of geographical co-ordinates and shall deposit a copy of each

nera en kopia av varje sjökort eller lista hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

Artikel 48

Mätning av bredden av territorialhavet, den angränsande zonen, den ekonomiska zonen och kontinentalsockeln

Bredden av territorialhavet, den angränsande zonen, den ekonomiska zonen och kontinentalsockeln skall mätas från de arkipelagiska baslinjer som dragits i enlighet med artikel 47.

Artikel 49

Rättsordning för arkipelagvattnen, lufrummet ovanför arkipelagvattnen samt botten och dess underlag

1. En arkipelagstats suveränitet sträcker sig till de vatten som omgivs av arkipelagiska baslinjer som dragits i enlighet med artikel 47, betecknade som arkipelagvatten oberoende av deras djup eller avstånd från kusten.

2. Suveräniteten sträcker sig till lufrummet ovanför arkipelagvattnen samt till botten och dess underlag och de tillgångar som där finns.

3. Suveräniteten utövas med förbehåll för bestämmelserna i denna del.

4. De regler för farledspassage i arkipelager som uppställts i denna del skall inte i andra hänseenden påverka den ställning som innehas av arkipelagvattnen, inklusive farlederna, eller arkipelagstatens utövande av sin suveränitet över dessa vatten och deras lufrum, botten och dess underlag samt de tillgångar som finns där.

Artikel 50

Avgränsning av inre vatten

Inom arkipelagvattnen kan arkipelagstaten dra spärrlinjer för avgränsning av inre vatten i enlighet med artiklarna 9, 10 och 11.

Artikel 51

Existerande avtal, traditionella fiskerättigheter och existerande undervattenskablar

1. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 49 skall en arkipelagstat iaktta existerande avtal med andra stater och erkänna omedelbart

such chart or list with the Secretary-General of the United Nations.

Article 48

Measurement of the breadth of the territorial sea, the contiguous zone, the exclusive economic zone and the continental shelf

The breadth of the territorial sea, the contiguous zone, the exclusive economic zone and the continental shelf shall be measured from archipelagic baselines drawn in accordance with article 47.

Article 49

Legal status of archipelagic waters, of the air space over archipelagic waters and of their bed and subsoil

1. The sovereignty of an archipelagic State extends to the waters enclosed by the archipelagic baselines drawn in accordance with article 47, described as archipelagic waters, regardless of their depth or distance from the coast.

2. This sovereignty extends to the air space over the archipelagic waters, as well as to their bed and subsoil, and the resources contained therein.

3. This sovereignty is exercised subject to this Part.

4. The régime of archipelagic sea lanes passage established in this Part shall not in other respects affect the status of the archipelagic waters, including the sea lanes, or the exercise by the archipelagic State of its sovereignty over such waters and their air space, bed and subsoil, and the resources contained therein.

Article 50

Delimitation of internal waters

Within its archipelagic waters, the archipelagic State may draw closing lines for the delimitation of internal waters, in accordance with articles 9, 10 and 11.

Article 51

Existing agreements, traditional fishing rights and existing submarine cables

1. Without prejudice to article 49, an archipelagic State shall respect existing agreements with other States and shall recognize tradi-

angränsande grannstaters traditionella fiskerättigheter och andra legitima verksamheter i vissa områden inom arkipelagvattnen. Bestämmelser och villkor för utövande av dessa rättigheter och verksamheter, inbegripet deras art, deras omfattning och de områden som de avser, skall på begäran av någon av de berörda staterna regleras genom bilaterala avtal mellan dem. Rättigheterna skall inte överföras eller delas med tredje stater eller dessas medborgare.

2. En arkipelagstat skall respektera existerande undervattenskablar utlagda av andra stater i arkipelagstatens vatten utan landkänning. En arkipelagstat skall ge tillstånd till underhåll och utbyte av sådana kablar, sedan den blivit vederbörligen underrättad om deras läge samt om avsikten att reparera eller byta ut dem.

Artikel 52

Rätt till oskadlig genomfart

1. Med förbehåll för artikel 53 och utan hinder av bestämmelserna i artikel 50 äger fartyg från alla stater rätt till oskadlig genomfart genom arkipelagvattnen i enlighet med del II kapitel 3.

2. Arkipelagstaten kan utan att formellt eller i praktiken diskriminera bland utländska fartyg tillfälligt upphäva utländska fartygs rätt till oskadlig genomfart av närmare angivna områden i dess arkipelagvattnen, om ett sådant upphävande är väsentligt för dess säkerhet. Upphävandet skall gälla först efter det att det vederbörligen offentliggjorts.

Artikel 53

Rätt till genomfart av farleder i arkipelager

1. En arkipelagstat kan anvisa farleder och, ovanför dessa, luftleder som lämpar sig för oavbruten och skyndsam genomfart av utländska fartyg och luftfartyg genom och över dess arkipelagvattnen och i angränsande territorialhav.

2. Alla fartyg och luftfartyg skall ha rätt till genomfart av arkipelager i sådana farleder och längs sådana luftleder.

3. Genomfart av arkipelager innebär utövande i enlighet med denna konvention av rätten till normal sjöfart och överflygning som syftar uteslutande till oavbruten, skyndsam och fri passage mellan en del av det fria havet eller en

tional fishing rights and other legitimate activities of the immediately adjacent neighbouring States in certain areas falling within archipelagic waters. The terms and conditions for the exercise of such rights and activities, including the nature, the extent and the areas to which they apply, shall, at the request of any of the States concerned, be regulated by bilateral agreements between them. Such rights shall not be transferred to or shared with third States or their nationals.

2. An archipelagic State shall respect existing submarine cables laid by other States and passing through its waters without making a landfall. An archipelagic State shall permit the maintenance and replacement of such cables upon receiving due notice of their location and the intention to repair or replace them.

Article 52

Right of innocent passage

1. Subject to article 53 and without prejudice to article 50, ships of all States enjoy the right of innocent passage through archipelagic waters, in accordance with Part II, section 3.

2. The archipelagic State may, without discrimination in form or in fact among foreign ships, suspend temporarily in specified areas of its archipelagic waters the innocent passage of foreign ships if such suspension is essential for the protection of its security. Such suspension shall take effect only after having been duly published.

Article 53

Right of archipelagic sea lanes passage

1. An archipelagic State may designate sea lanes and air routes thereabove, suitable for the continuous and expeditious passage of foreign ships and aircraft through or over its archipelagic waters and the adjacent territorial sea.

2. All ships and aircraft enjoy the right of archipelagic sea lanes passage in such sea lanes and air routes.

3. Archipelagic sea lanes passage means the exercise in accordance with this Convention of the rights of navigation and overflight in the normal mode solely for the purpose of continuous, expeditious and unobstructed transit be-

ekonomisk zon och en annan del av det fria havet eller en ekonomisk zon.

4. Farlederna och luftlederna skall genomkorsa arkipelagvattnen och angränsande territorialhav och skall innefatta alla normala genomfartsvägar som används som leder för internationell sjöfart eller överflygning genom eller över arkipelagvattnen samt, inom dessa vägar, vad fartyg beträffar, alla normala segelleder, förutsatt att det inte är nödvändigt att inrätta två lika lämpliga leder mellan samma infarts- och utfartspunkter.

5. Dessa farleder och luftleder skall fastställas genom en rad obrutna axellinjer från infartspunkterna för genomfartsleder till utfartspunkterna. Fartyg och luftfartyg som passerar genom farleder och luftleder i arkipelager får inte avvika mer än 25 nautiska mil på varje sida från dessa axellinjer vid genomfart, förutsatt att fartygen och luftfartygen inte framförs närmare kusterna än 10 procent av avståndet mellan de närmaste punkterna på öar som kantar farleden.

6. En arkipelagstat, som anvisar farleder enligt denna artikel, får även utfärda trafiksepareringsregler som syftar till säker genomfart för fartyg genom trånga passager i dessa farleder.

7. En arkipelagstat kan, när omständigheterna så kräver, efter att ha vederbörligen offentliggjort detta, ersätta farleder eller trafiksepareringsregler som den tidigare anvisat eller föreskrivit med andra farleder och trafiksepareringsregler.

8. Farlederna och trafiksepareringslederna skall vara utformade i överensstämmelse med allmänt erkända internationella regler.

9. En arkipelagstat skall, då den anvisar eller ersätter farleder eller utfärdat eller ersätter trafiksepareringsregler, hänskjuta förslagen till behörig internationell organisation i syfte att få dem godkända. Organisationen kan endast godkänna sådana farleder och trafiksepareringsregler om vilka kan överenskommas med arkipelagstaten, varefter arkipelagstaten kan anvisa, utfärda eller byta ut dem.

10. Arkipelagstaten skall tydligt ange axellinjen för de farleder och de trafiksepareringsregler som den anvisat eller föreskrivit på sjökort, som skall vederbörligen publiceras.

11. Fartyg under genomfart av farleder i

tween one part of the high seas or an exclusive economic zone and another part of the high seas or an exclusive economic zone.

4. Such sea lanes and air routes shall traverse the archipelagic waters and the adjacent territorial sea and shall include all normal passage routes used as routes for international navigation or overflight through or over archipelagic waters and, within such routes, so far as ships are concerned, all normal navigational channels, provided that duplication of routes of similar convenience between the same entry and exit points shall not be necessary.

5. Such sea lanes and air routes shall be defined by a series of continuous axis lines from the entry points of passage routes to the exit points. Ships and aircraft in archipelagic sea lanes passage shall not deviate more than 25 nautical miles to either side of such axis lines during passage, provided that such ships and aircraft shall not navigate closer to the coasts than 10 per cent of the distance between the nearest points on islands bordering the sea lane.

6. An archipelagic State which designates sea lanes under this article may also prescribe traffic separation schemes for the safe passage of ships through narrow channels in such sea lanes.

7. An archipelagic State may, when circumstances require, after giving due publicity thereto, substitute other sea lanes or traffic separation schemes for any sea lanes or traffic separation schemes previously designated or prescribed by it.

8. Such sea lanes and traffic separation schemes shall conform to generally accepted international regulations.

9. In designating or substituting sea lanes or prescribing or substituting traffic separation schemes, an archipelagic State shall refer proposals to the competent international organization with a view to their adoption. The organization may adopt only such sea lanes and traffic separation schemes as may be agreed with the archipelagic State, after which the archipelagic State may designate, prescribe or substitute them.

10. The archipelagic State shall clearly indicate the axis of the sea lanes and the traffic separation schemes designated or prescribed by it on charts to which due publicity shall be given.

11. Ships in archipelagic sea lanes passage

arkipelager skall respektera tillämpliga farleder och trafiksepareringsregler som tillkommit i enlighet med denna artikel.

12. Om en arkipelagstat inte anvisar farleder eller luftleder, kan rätten till genomfart av farleder i arkipelager utövas på de vägar som normalt används för internationell sjöfart.

Artikel 54

Fartygs och luftfartygs skyldigheter vid genomfart, forsknings- och kartläggningsverksamheter, arkipelagstatens skyldigheter samt arkipelagstatens lagar och andra författningar rörande genomfart av farleder i arkipelager

Artiklarna 39, 40, 42 och 44 äger motsvarande tillämpning på genomfart av farleder i arkipelager.

DEL V

EKONOMISK ZON

Artikel 55

Särskild rättsordning för den ekonomiska zonen

Den ekonomiska zonen är ett utanför territorialhavet beläget och till detta angränsande område, som är underkastat den i denna del fastställda särskilda rättsordning enligt vilken kuststatens rättigheter och jurisdiktion och andra staters rättigheter och friheter regleras genom tillämpliga bestämmelser i denna konvention.

Artikel 56

Kuststatens rättigheter, jurisdiktion och skyldigheter i den ekonomiska zonen

1. I den ekonomiska zonen har kuststaten

a) suveräna rättigheter i syfte att utforska och utnyttja, bevara och förvalta naturtillgångarna, vare sig dessa är levande eller icke levande, på havsbotten och i dess underlag samt i överliggande vattenområden och vad avser andra verksamheter för ekonomisk exploatering och utforskning av zonen, såsom framställning av energi från vatten, strömmar och vindar;

b) jurisdiktion enligt tillämpliga bestämmelser i denna konvention med avseende på

shall respect applicable sea lanes and traffic separation schemes established in accordance with this article.

12. If an archipelagic State does not designate sea lanes or air routes, the right of archipelagic sea lanes passage may be exercised through the routes normally used for international navigation.

Article 54

Duties of ships and aircraft during their passage, research and survey activities, duties of the archipelagic State and laws and regulations of the archipelagic State relating to archipelagic sea lanes passage

Articles 39, 40, 42 and 44 apply *mutatis mutandis* to archipelagic sea lanes passage.

PART V

EXCLUSIVE ECONOMIC ZONE

Article 55

Specific legal régime of the exclusive economic zone

The exclusive economic zone is an area beyond and adjacent to the territorial sea, subject to the specific legal régime established in this Part, under which the rights and jurisdiction of the coastal State and the rights and freedoms of other States are governed by the relevant provisions of this Convention.

Article 56

Rights, jurisdiction and duties of the coastal State in the exclusive economic zone

1. In the exclusive economic zone, the coastal State has:

(a) sovereign rights for the purpose of exploring and exploiting, conserving and managing the natural resources, whether living or non-living, of the waters superjacent to the sea-bed and of the sea-bed and its subsoil, and with regard to other activities for the economic exploitation and exploration of the zone, such as the production of energy from the water, currents and winds;

(b) jurisdiction as provided for in the relevant provisions of this Convention with regard to:

i) uppförande och användning av konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner;
 ii) marinvetenskaplig forskning;
 iii) skydd och bevarande av den marina miljön;
 c) andra rättigheter och skyldigheter enligt denna konvention.

2. Kuststaten skall vid utövande av sina rättigheter och vid fullgörande av sina skyldigheter enligt denna konvention i den ekonomiska zonen ta vederbörlig hänsyn till andra staters rättigheter och skyldigheter och uppträda på ett sätt som är förenligt med bestämmelserna i denna konvention.

3. De i denna artikel angivna rättigheterna i fråga om havsbotten och dess underlag skall utövas i enlighet med del VI.

Artikel 57

Den ekonomiska zonen bredd

Den ekonomiska zonen får inte sträcka sig utöver 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas.

Artikel 58

Andra staters rättigheter och skyldigheter i den ekonomiska zonen

1. I den ekonomiska zonen åtnjuter alla stater, vare sig de är kuststater eller kustlösa stater, med förbehåll för tillämpliga bestämmelser i denna konvention, de i artikel 87 avsedda friheterna till sjöfart och överflygning, utläggande av undervattenskablar och rörledningar samt annan enligt folkrätten legitim användning av havet i samband med dessa friheter, såsom de som har samband med fartygs och luftfartygs framförande samt skötsel av undervattenskablar och rörledningar och är förenliga med övriga bestämmelser i denna konvention.

2. Artiklarna 88 till 115 och andra relevanta folkrättsliga regler äger tillämpning på den ekonomiska zonen, i den mån de inte är oförenliga med denna del.

3. Stater skall vid utövande av sina rättigheter och vid fullgörande av sina skyldigheter enligt denna konvention i den ekonomiska zonen ta vederbörlig hänsyn till kuststatens rättigheter och skyldigheter och iaktta de lagar och andra författningar som antagits av kuststaten i enlighet med bestämmelserna i denna

(i) the establishment and use of artificial islands, installations and structures;

(ii) marine scientific research;

(iii) the protection and preservation of the marine environment;

(c) other rights and duties provided for in this Convention.

2. In exercising its rights and performing its duties under this Convention in the exclusive economic zone, the coastal State shall have due regard to the rights and duties of other States and shall act in a manner compatible with the provisions of this Convention.

3. The rights set out in this article with respect to the sea-bed and subsoil shall be exercised in accordance with Part VI.

Article 57

Breadth of the exclusive economic zone

The exclusive economic zone shall not extend beyond 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured.

Article 58

Rights and duties of other States in the exclusive economic zone

1. In the exclusive economic zone, all States, whether coastal or land-locked, enjoy, subject to the relevant provisions of this Convention, the freedoms referred to in article 87 of navigation and overflight and of the laying of submarine cables and pipelines, and other internationally lawful uses of the sea related to these freedoms, such as those associated with the operation of ships, aircraft and submarine cables and pipelines, and compatible with the other provisions of this Convention.

2. Articles 88 to 115 and other pertinent rules of international law apply to the exclusive economic zone in so far as they are not incompatible with this Part.

3. In exercising their rights and performing their duties under this Convention in the exclusive economic zone, States shall have due regard to the rights and duties of the coastal State and shall comply with the laws and regulations adopted by the coastal State in accordance with the provisions of this Conven-

konvention samt andra folkrättsliga regler, i den mån dessa inte är oförenliga med denna del.

Artikel 59

Grundval för lösande av tvister beträffande tilldelning av rättigheter och jurisdiktion i den ekonomiska zonen

I de fall då kuststaten eller andra stater inte genom denna konvention tilldelas rättigheter eller jurisdiktion i den ekonomiska zonen och tvist uppstår mellan kuststatens och en annan stats eller andra staters intressen, skall tvisten lösas på grundval av skälighet och i ljuset av alla relevanta omständigheter med hänsyn tagen till den betydelse som berörda intressen har såväl för respektive parter som för hela det internationella samfundet.

Artikel 60

Konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner i den ekonomiska zonen

1. I den ekonomiska zonen skall kuststaten ha exklusiv rätt att uppföra samt att bemyndiga och reglera uppförandet, driften och användningen av

- a) konstgjorda öar;
- b) anläggningar och konstruktioner för de ändamål som avses i artikel 56 och andra ekonomiska ändamål;
- c) anläggningar och konstruktioner som kan hindra kuststatens utövande av rättigheter i zonen.

2. Kuststaten skall ha exklusiv jurisdiktion över dessa konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner, inbegripet jurisdiktion i fråga om lagar och andra författningar rörande tullar, skatter, hälsovård, säkerhet och invandring.

3. Vederbörlig kungörelse skall ges om uppförande av sådana konstgjorda öar, anläggningar eller konstruktioner, och permanenta anordningar som varnar för deras förekomst skall underhållas. Alla anläggningar och konstruktioner som är övergivna eller inte längre används skall avlägsnas för att trygga sjöfartens säkerhet med hänsyn till allmänt accepterade internationella normer, som i detta hänseende fastställts av behörig internationell organisation. Sådant avlägsnande skall också ta vederbörlig hänsyn till fisket, skyddet av den

tion and other rules of international law in so far as they are not incompatible with this Part.

Article 59

Basis for the resolution of conflicts regarding the attribution of rights and jurisdiction in the exclusive economic zone

In cases where this Convention does not attribute rights or jurisdiction to the coastal State or to other States within the exclusive economic zone, and a conflict arises between the interests of the coastal State and any other State or States, the conflict should be resolved on the basis of equity and in the light of all the relevant circumstances, taking into account the respective importance of the interests involved to the parties as well as to the international community as a whole.

Article 60

Artificial islands, installations and structures in the exclusive economic zone

1. In the exclusive economic zone, the coastal State shall have the exclusive right to construct and to authorize and regulate the construction, operation and use of:

- (a) artificial islands;
- (b) installations and structures for the purposes provided for in article 56 and other economic purposes;
- (c) installations and structures which may interfere with the exercise of the rights of the coastal State in the zone.

2. The coastal State shall have exclusive jurisdiction over such artificial islands, installations and structures, including jurisdiction with regard to customs, fiscal, health, safety and immigration laws and regulations.

3. Due notice must be given of the construction of such artificial islands, installations or structures, and permanent means for giving warning of their presence must be maintained. Any installations or structures which are abandoned or disused shall be removed to ensure safety of navigation, taking into account any generally accepted international standards established in this regard by the competent international organization. Such removal shall also have due regard to fishing, the protection of the marine environment and the rights and

marina miljön samt andra staters rättigheter och skyldigheter. På lämpligt sätt skall upplysas om djup, läge och dimensioner av alla anläggningar eller konstruktioner, som inte avlägsnats i sin helhet.

4. Kuststaten får, då så är nödvändigt, upprätta rimliga säkerhetszoner omkring dessa konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner, inom vilka de kan vidta lämpliga åtgärder för att trygga säkerheten såväl för sjöfarten som för de konstgjorda öarna, anläggningarna och konstruktionerna.

5. Säkerhetszonernas bredd skall fastställas av kuststaten med hänsyn till tillämpliga internationella normer. Dessa zoner skall utformas på ett sådant sätt att de har ett rimligt samband med de konstgjorda öarnas, anläggningarnas och konstruktionernas beskaffenhet och funktion, och de får inte överstiga ett avstånd av 500 meter från dessa, mätt från varje punkt på deras ytterkant, såvida inte något annat är tillåtet enligt allmänt godtagna internationella normer eller rekommenderat av behörig internationell organisation. Vederbörlig underrättelse skall ges om säkerhetszonernas utsträckning.

6. Alla fartyg måste respektera dessa säkerhetszoner och skall följa allmänt godtagna internationella normer i fråga om sjöfart i närheten av konstgjorda öar, anläggningar, konstruktioner och säkerhetszoner.

7. Konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner samt säkerhetszoner omkring dessa får inte upprättas där de kan hindra användningen av erkända farleder av väsentlig betydelse för den internationella sjöfarten.

8. Konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner äger inte öars status. De har inget eget territorialhav, och deras förekomst påverkar inte avgränsningen av territorialhavet, den ekonomiska zonen eller kontinentalsockeln.

duties of other States. Appropriate publicity shall be given to the depth, position and dimensions of any installations or structures not entirely removed.

4. The coastal State may, where necessary, establish reasonable safety zones around such artificial islands, installations and structures in which it may take appropriate measures to ensure the safety both of navigation and of the artificial islands, installations and structures.

5. The breadth of the safety zones shall be determined by the coastal State, taking into account applicable international standards. Such zones shall be designed to ensure that they are reasonably related to the nature and function of the artificial islands, installations or structures, and shall not exceed a distance of 500 metres around them, measured from each point of their outer edge, except as authorized by generally accepted international standards or as recommended by the competent international organization. Due notice shall be given of the extent of safety zones.

6. All ships must respect these safety zones and shall comply with generally accepted international standards regarding navigation in the vicinity of artificial islands, installations, structures and safety zones.

7. Artificial islands, installations and structures and the safety zones around them may not be established where interference may be caused to the use of recognized sea lanes essential to international navigation.

8. Artificial islands, installations and structures do not possess the status of islands. They have no territorial sea of their own, and their presence does not affect the delimitation of the territorial sea, the exclusive economic zone or the continental shelf.

Artikel 61

Bevarande av de levande tillgångarna

1. Kuststaten skall fastställa den tillåtna fångstmängden av de levande tillgångarna i sin ekonomiska zon.

2. Kuststaten skall, med beaktande av bästa tillgängliga vetenskapliga fakta, genom lämpliga åtgärder för bevarande och förvaltning säkerställa att de levande tillgångarnas fortbestånd i den ekonomiska zonen inte äventyras

Article 61

Conservation of the living resources

1. The coastal State shall determine the allowable catch of the living resources in its exclusive economic zone.

2. The coastal State, taking into account the best scientific evidence available to it, shall ensure through proper conservation and management measures that the maintenance of the living resources in the exclusive economic zone

genom överexploatering. Kuststaten och behöriga internationella organisationer, vare sig de är subregionala, regionala eller globala, skall på lämpligt sätt samarbeta för detta ändamål.

3. Sådana åtgärder skall även syfta till att bibehålla bestånd av fångade arter på, eller återställa dem till, nivåer som kan ge största konstanta avkastning med avseende på miljöfaktorer och ekonomiska faktorer av betydelse, vilka innefattar de kustfiskande samhällenas ekonomiska behov och utvecklingsländernas särskilda krav, och med hänsyn till fiskemönster, beståndens inbördes beroende samt allmänt rekommenderade internationella miniminormer, vare sig dessa är subregionala, regionala eller globala.

4. Kuststaten skall vid vidtagande av sådana åtgärder beakta verkningarna på arter som är närbesläktade med eller beroende av fångade arter i syfte att bibehålla bestånd av sådana närbesläktade eller beroende arter på, eller återställa dem till, nivåer som ligger över de nivåer där deras reproduktion allvarligt kan hotas.

5. Tillgänglig vetenskaplig information, statistiska uppgifter över fångst och fiskeinsatser samt andra uppgifter av betydelse för bevarande av fiskbestånd skall regelbundet lämnas och utbytas genom behöriga internationella organisationer, vare sig dessa är subregionala, regionala eller globala, och, då så är lämpligt, med deltagande av alla berörda stater, inbegripet stater vars medborgare har tillstånd att fiska i den ekonomiska zonen.

Artikel 62

Nyttjande av de levande tillgångarna

1. Med beaktande av artikel 61 skall kuststaten främja målet om ett optimalt nyttjande av de levande tillgångarna i den ekonomiska zonen.

2. Kuststaten skall fastställa sin kapacitet att nyttja de levande tillgångarna i den ekonomiska zonen. Då kuststaten inte har kapacitet att fånga hela den tillåtna fångstmängden, skall den genom överenskommelser eller andra arrangemang och i enlighet med de villkor, lagar och andra författningar som avses i stycke 4 ge andra stater tillgång till återstoden av den tillåtna fångstmängden, varvid särskild hänsyn skall tas till bestämmelserna i artiklarna 69 och

is not endangered by over-exploitation. As appropriate, the coastal State and competent international organizations, whether subregional, regional or global, shall co-operate to this end.

3. Such measures shall also be designed to maintain or restore populations of harvested species at levels which can produce the maximum sustainable yield, as qualified by relevant environmental and economic factors, including the economic needs of coastal fishing communities and the special requirements of developing States, and taking into account fishing patterns, the interdependence of stocks and any generally recommended international minimum standards, whether subregional, regional or global.

4. In taking such measures the coastal State shall take into consideration the effects on species associated with or dependent upon harvested species with a view to maintaining or restoring populations of such associated or dependent species above levels at which their reproduction may become seriously threatened.

5. Available scientific information, catch and fishing effort statistics, and other data relevant to the conservation of fish stocks shall be contributed and exchanged on a regular basis through competent international organizations, whether subregional, regional or global, where appropriate and with participation by all States concerned, including States whose nationals are allowed to fish in the exclusive economic zone.

Article 62

Utilization of the living resources

1. The coastal State shall promote the objective of optimum utilization of the living resources in the exclusive economic zone without prejudice to article 61.

2. The coastal State shall determine its capacity to harvest the living resources of the exclusive economic zone. Where the coastal State does not have the capacity to harvest the entire allowable catch, it shall, through agreements or other arrangements and pursuant to the terms, conditions, laws and regulations referred to in paragraph 4, give other States access to the surplus of the allowable catch, having particular regard to the provisions of

70, i synnerhet i fråga om de där nämnda utvecklingsländerna.

3. Då kuststaten ger andra stater tillgång till sin ekonomiska zon enligt denna artikel, skall den ta hänsyn till alla relevanta omständigheter, bland annat den betydelse som områdets levande tillgångar har för kuststatens ekonomi och dess andra nationella intressen, bestämmelserna i artiklarna 69 och 70, krav från utvecklingsländerna i subregionen eller regionen på att få fånga en del av återstoden samt behovet att till ett minimum begränsa störningar i ekonomin i stater vars medborgare traditionellt har fiskat i zonen eller som gjort avsevärda ansträngningar i fråga om forskning och identifiering av bestånd.

4. Andra staters medborgare, som fiskar i den ekonomiska zonen, skall rätta sig efter beståndsbevarande åtgärder samt övriga villkor och bestämmelser i kuststatens lagar och andra författningar. Dessa lagar och andra författningar skall vara förenliga med denna konvention och kan bland annat avse följande:

a) licensiering av fiskare, fiskefartyg och utrustning, däribland erläggande av avgifter och andra former av ersättning som, när det gäller kuststater som är utvecklingsländer, kan utgöras av lämplig kompensation i form av finansiering, utrustning och teknologi för fiskerinäringen;

b) fastställande av vilka arter som får fångas samt av fångstkvoter, antingen för särskilda bestånd eller grupper av bestånd eller fångstmängd per fartyg under en viss tidsperiod eller för medborgare i en viss stat under en viss tidsperiod;

c) fastställande av fångstperioder och fiskeområden, vilka slag av fiskeredskap och fiskefartyg som får användas samt deras storlek och antal;

d) fastställande av ålder och storlek på fisk och andra arter som får fångas;

e) fastställande av vilka uppgifter som krävs från fiskefartygen, innefattande statistiska uppgifter om fångstmängd och fiskeinsatser samt rapporter om fartygsposition;

f) krav på bedrivande av särskilt angivna fiskeriforskningsprogram med kuststatens bemyndigande och under dess kontroll samt reglering av sådan forskning, innefattande provtagning på fångster, förfoganderätt över proven samt rapportering av därmed sammanhängande vetenskapliga data;

articles 69 and 70, especially in relation to the developing States mentioned therein.

3. In giving access to other States to its exclusive economic zone under this article, the coastal State shall take into account all relevant factors, including, *inter alia*, the significance of the living resources of the area to the economy of the coastal State concerned and its other national interests, the provisions of articles 69 and 70, the requirements of developing States in the subregion or region in harvesting part of the surplus and the need to minimize economic dislocation in States whose nationals have habitually fished in the zone or which have made substantial efforts in research and identification of stocks.

4. Nationals of other States fishing in the exclusive economic zone shall comply with the conservation measures and with the other terms and conditions established in the laws and regulations of the coastal State. These laws and regulations shall be consistent with this Convention and may relate, *inter alia*, to the following:

(a) licensing of fishermen, fishing vessels and equipment, including payment of fees and other forms of remuneration, which, in the case of developing coastal States, may consist of adequate compensation in the field of financing, equipment and technology relating to the fishing industry;

(b) determining the species which may be caught, and fixing quotas of catch, whether in relation to particular stocks or groups of stocks or catch per vessel over a period of time or to the catch by nationals of any State during a specified period;

(c) regulating seasons and areas of fishing, the types, sizes and amount of gear, and the types, sizes and number of fishing vessels that may be used;

(d) fixing the age and size of fish and other species that may be caught;

(e) specifying information required of fishing vessels, including catch and effort statistics and vessel position reports;

(f) requiring, under the authorization and control of the coastal State, the conduct of specified fisheries research programmes and regulating the conduct of such research, including the sampling of catches, disposition of samples and reporting of associated scientific data;

g) placering av observatörer eller praktikanter ombord på sådana fartyg genom kuststatens försorg;

h) landning av hela eller en del av fångsten från dessa fartyg i kuststatens hamnar;

i) villkor och bestämmelser för joint ventures eller andra samarbetsarrangemang;

j) krav på utbildning av personal och på överföring av fiskeriteknologi, innefattande förbättrad förmåga för kuststaten att bedriva fiskeriforskning;

k) förfaranden för kontroll av efterlevnad av bestämmelserna.

5. Kuststater skall ge vederbörlig underrättelse om lagar och andra författningar rörande bevarande och förvaltning av bestånden.

Artikel 63

Bestånd som förekommer inom två eller flera kuststaters ekonomiska zoner eller både inom den ekonomiska zonen och i ett utanför zonen beläget och till denna angränsande område

1. I de fall då ett och samma bestånd eller flera bestånd av närbesläktade arter förekommer inom två eller flera kuststaters ekonomiska zoner, skall dessa stater, med beaktande av övriga bestämmelser i denna del, antingen direkt eller genom lämpliga subregionala eller regionala organisationer, försöka komma överens om nödvändiga åtgärder för att samordna och säkerställa att dessa bestånd bevaras och utvecklas.

2. Då ett och samma bestånd eller flera bestånd av närbesläktade arter förekommer både inom den ekonomiska zonen och i ett utanför zonen beläget och till denna angränsande område, skall kuststaten och stater som fiskar dessa bestånd i det angränsande området, antingen direkt eller genom lämpliga subregionala eller regionala organisationer, försöka komma överens om nödvändiga åtgärder för att bevara dessa bestånd i det angränsande området.

Artikel 64

Långvandrande arter

1. Kuststaten och andra stater, vars medborgare bedriver fiske i regionen av de i bilaga I upptagna långvandrande arterna, skall samarbeta direkt eller genom behöriga internationella organisationer i syfte att säkerställa bevarandet och främja målet om ett optimalt nyttjande av

(g) the placing of observers or trainees on board such vessels by the coastal State;

(h) the landing of all or any part of the catch by such vessels in the ports of the coastal State;

(i) terms and conditions relating to joint ventures or other co-operative arrangements;

(j) requirements for the training of personnel and the transfer of fisheries technology, including enhancement of the coastal State's capability of undertaking fisheries research;

(k) enforcement procedures.

5. Coastal States shall give due notice of conservation and management laws and regulations.

Article 63

Stocks occurring within the exclusive economic zones of two or more coastal States or both within the exclusive economic zone and in an area beyond and adjacent to it

1. Where the same stock or stocks of associated species occur within the exclusive economic zones of two or more coastal States, these States shall seek, either directly or through appropriate subregional or regional organizations, to agree upon the measures necessary to co-ordinate and ensure the conservation and development of such stocks without prejudice to the other provisions of this Part.

2. Where the same stock or stocks of associated species occur both within the exclusive economic zone and in an area beyond and adjacent to the zone, the coastal State and the States fishing for such stocks in the adjacent area shall seek, either directly or through appropriate subregional or regional organizations, to agree upon the measures necessary for the conservation of these stocks in the adjacent area.

Article 64

Highly migratory species

1. The coastal State and other States whose nationals fish in the region for the highly migratory species listed in Annex I shall cooperate directly or through appropriate international organizations with a view to ensuring conservation and promoting the objective of

dessa arter i hela regionen, såväl inom som utanför den ekonomiska zonen. I regioner där det inte finns någon behörig internationell organisation skall kuststaten och andra stater, vars medborgare fångar dessa arter i regionen, samarbeta för att upprätta en sådan organisation och delta i dess arbete.

2. Bestämmelserna i stycke 1 gäller vid sidan av övriga bestämmelser i denna del.

Artikel 65

Havs däggdjur

Ingenting i denna del inskränker en kuststats rätt eller en internationell organisations behörighet att i förekommande fall utfärda längre gående förbud, begränsningar eller regleringar av nyttjandet av havsdäggdjur än vad som föreskrivs i denna del. Stater skall samarbeta i syfte att bevara havsdäggdjuren, och i fråga om valar skall de särskilt inom ramen för behöriga internationella organisationer arbeta för deras bevarande, förvaltning och utforskning.

Artikel 66

Anadroma bestånd

1. Stater från vars floder anadroma bestånd härrör skall ha det främsta intresset av och huvudansvaret för sådana bestånd.

2. De anadroma beståndens ursprungsstat skall säkerställa deras bevarande genom att införa lämpliga åtgärder för reglering av fisket i alla vattenområden innanför de yttre gränserna för dess ekonomiska zon samt av fisket enligt punkt 3 b. Ursprungsstaten kan, efter samråd med övriga i styckena 3 och 4 avsedda stater som fiskar dessa bestånd, fastställa den totala tillåtna fångstmängden för bestånd som härrör från dess floder.

3. a) Fiske av anadroma bestånd får endast bedrivas i vattenområden innanför de ekonomiska zonernas yttre gränser, utom i de fall då sådant fiske skulle leda till störningar i ekonomin i någon annan stat än ursprungsstaten. Vad beträffar sådant fiske utanför den ekonomiska zonen yttre gränser, skall berörda stater upprätthålla samråd i syfte att komma överens om villkor och bestämmelser för sådant fiske med vederbörlig hänsyn till kraven på bevarande och ursprungsstatens behov vad avser dessa bestånd.

optimum utilization of such species throughout the region, both within and beyond the exclusive economic zone. In regions for which no appropriate international organization exists, the coastal State and other States whose nationals harvest these species in the region shall co-operate to establish such an organization and participate in its work.

2. The provisions of paragraph 1 apply in addition to the other provisions of this Part.

Article 65

Marine mammals

Nothing in this Part restricts the right of a coastal State or the competence of an international organization, as appropriate, to prohibit, limit or regulate the exploitation of marine mammals more strictly than provided for in this Part. States shall co-operate with a view to the conservation of marine mammals and in the case of cetaceans shall in particular work through the appropriate international organizations for their conservation, management and study.

Article 66

Anadromous stocks

1. States in whose rivers anadromous stocks originate shall have the primary interest in and responsibility for such stocks.

2. The State of origin of anadromous stocks shall ensure their conservation by the establishment of appropriate regulatory measures for fishing in all waters landward of the outer limits of its exclusive economic zone and for fishing provided for in paragraph 3(b). The State of origin may, after consultations with the other States referred to in paragraphs 3 and 4 fishing these stocks, establish total allowable catches for stocks originating in its rivers.

3. (a) Fisheries for anadromous stocks shall be conducted only in waters landward of the outer limits of exclusive economic zones, except in cases where this provision would result in economic dislocation for a State other than the State of origin. With respect to such fishing beyond the outer limits of the exclusive economic zone, States concerned shall maintain consultations with a view to achieving agreement on terms and conditions of such fishing giving due regard to the conservation requirements and the needs of the State of origin in respect of these stocks.

b) Ursprungsstaten skall samarbeta för att till ett minimum begränsa störningar i ekonomin i övriga stater som fiskar dessa bestånd, varvid hänsyn skall tas till dessa staters normala fångstmängd och fångstmetoder samt till alla områden där sådant fiske har förekommit.

c) De i b avsedda staterna, som genom överenskommelse med ursprungsstaten deltar i åtgärder för att förnya de anadroma bestånden, i synnerhet i kostnaderna härför, skall särskilt beaktas av ursprungsstaten vid fångst av bestånd som härrör från dess floder.

d) Kontroll av efterlevnad av bestämmelserna om anadroma bestånd utanför den ekonomiska zonen skall ske genom överenskommelse mellan ursprungsstaten och övriga berörda stater.

4. I de fall då anadroma bestånd vandrar in i eller genom vattenområden innanför de yttre gränserna för den ekonomiska zon som tillhör någon annan stat än ursprungsstaten, skall denna stat samarbeta med ursprungsstaten vad avser bevarande och förvaltning av bestånden.

5. De anadroma beståndens ursprungsstat och andra stater som fiskar dessa bestånd skall vidta åtgärder för genomförande av bestämmelserna i denna artikel, där så är lämpligt inom ramen för regionala organisationer.

Artikel 67

Katadroma arter

1. En kuststat i vars vatten katadroma arter tillbringar större delen av sin livscykel skall ha ansvar för förvaltningen av dessa arter och säkerställa in- och utvandring för fisken, när den vandrar.

2. Fiske av katadroma arter får endast bedrivas i vattenområden innanför de ekonomiska zonernas yttre gränser. Då fångst bedrivs i ekonomiska zoner, skall den ske i enlighet med denna artikel och övriga bestämmelser i denna konvention rörande fisket i dessa zoner.

3. I de fall då katadroma fiskarter vandrar genom en annan stats ekonomiska zon, antingen som ung eller växande fisk, skall förvaltningen, som innefattar fångst av sådan fisk, regleras genom överenskommelse mellan den i stycke 1 nämnda staten och den andra berörda staten. Överenskommelsen skall säkerställa en rationell förvaltning av arterna och ta hänsyn

(b) The State of origin shall co-operate in minimizing economic dislocation in such other States fishing these stocks, taking into account the normal catch and the mode of operations of such States, and all the areas in which such fishing has occurred.

(c) States referred to in subparagraph (b), participating by agreement with the State of origin in measures to renew anadromous stocks, particularly by expenditures for that purpose, shall be given special consideration by the State of origin in the harvesting of stocks originating in its rivers.

(d) Enforcement of regulations regarding anadromous stocks beyond the exclusive economic zone shall be by agreement between the State of origin and the other States concerned.

4. In cases where anadromous stocks migrate into or through the waters landward of the outer limits of the exclusive economic zone of a State other than the State of origin, such State shall co-operate with the State of origin with regard to the conservation and management of such stocks.

5. The State of origin of anadromous stocks and other States fishing these stocks shall make arrangements for the implementation of the provisions of this article, where appropriate, through regional organizations.

Article 67

Catadromous species

1. A coastal State in whose waters catadromous species spend the greater part of their life cycle shall have responsibility for the management of these species and shall ensure the ingress and egress of migrating fish.

2. Harvesting of catadromous species shall be conducted only in waters landward of the outer limits of exclusive economic zones. When conducted in exclusive economic zones, harvesting shall be subject to this article and the other provisions of this Convention concerning fishing in these zones.

3. In cases where catadromous fish migrate through the exclusive economic zone of another State, whether as juvenile or maturing fish, the management, including harvesting, of such fish shall be regulated by agreement between the State mentioned in paragraph 1 and the other State concerned. Such agreement shall ensure the rational management of the

till den i stycke 1 nämnda statens ansvar för dessa arters fortbestånd.

Artikel 68

Sedentära arter

Denna del äger ej tillämpning på sedentära arter, såsom dessa definieras i artikel 77 stycke 4.

Artikel 69

Kustlösa staters rätt

1. Kustlösa stater skall ha rätt att i skälig utsträckning delta i nyttjandet av en lämplig del av överskottet av de levande tillgångarna i ekonomiska zoner tillhörande kuststater i samma subregion eller region, varvid hänsyn skall tas till alla berörda staters relevanta ekonomiska och geografiska förhållanden, i enlighet med bestämmelserna i denna artikel och i artiklarna 61 och 62.

2. Villkor och bestämmelser för sådant deltagande skall fastställas av berörda stater genom bilaterala, subregionala eller regionala överenskommelser, varvid bland annat följande skall beaktas:

a) behovet att undvika skadliga verkningar på kuststaternas fiskesamhällen eller fiskerinäring;

b) den omfattning i vilken den kustlösa staten enligt bestämmelserna i denna artikel deltar i, eller enligt existerande bilaterala, subregionala eller regionala överenskommelser har rätt att delta i, nyttjandet av de levande tillgångarna i andra kuststaters ekonomiska zoner;

c) den omfattning i vilken andra kustlösa stater och geografiskt missgynnade stater deltar i nyttjandet av de levande tillgångarna i kuststatens ekonomiska zon samt det därav följande behovet att undvika en särskild belastning på en enskild kuststat eller del av denna;

d) befolkningens näringsbehov i respektive stater.

3. Då en kuststats fångstkapacitet närmar sig en nivå som skulle göra det möjligt för den att fånga hela den tillåtna mängden av de levande tillgångarna i sin ekonomiska zon, skall kuststaten och andra berörda stater samarbeta i syfte att upprätta skäliga arrangemang på

species and take into account the responsibilities of the State mentioned in paragraph 1 for the maintenance of these species.

Article 68

Sedentary species

This Part does not apply to sedentary species as defined in article 77, paragraph 4.

Article 69

Right of land-locked States

1. Land-locked States shall have the right to participate, on an equitable basis, in the exploitation of an appropriate part of the surplus of the living resources of the exclusive economic zones of coastal States of the same subregion or region, taking into account the relevant economic and geographical circumstances of all the States concerned and in conformity with the provisions of this article and of articles 61 and 62.

2. The terms and modalities of such participation shall be established by the States concerned through bilateral, subregional or regional agreements taking into account, *inter alia*:

(a) the need to avoid effects detrimental to fishing communities or fishing industries of the coastal State;

(b) the extent to which the land-locked State, in accordance with the provisions of this article, is participating or is entitled to participate under existing bilateral, subregional or regional agreements in the exploitation of living resources of the exclusive economic zones of other coastal States;

(c) the extent to which other land-locked States and geographically disadvantaged States are participating in the exploitation of the living resources of the exclusive economic zone of the coastal State and the consequent need to avoid a particular burden for any single coastal State or a part of it;

(d) the nutritional needs of the populations of the respective States.

3. When the harvesting capacity of a coastal State approaches a point which would enable it to harvest the entire allowable catch of the living resources in its exclusive economic zone, the coastal State and other States concerned shall co-operate in the establishment of equi-

bilateral, subregional eller regional grund för att tillåta kustlösa utvecklingsländer i samma subregion eller region att på lämpligt sätt och på för alla parter tillfredsställande villkor delta i nyttjandet av de levande tillgångarna i ekonomiska zoner som tillhör kuststater i subregionen eller regionen. Vid tillämpning av denna bestämmelse skall även de i stycke 2 nämnda omständigheterna beaktas.

4. Utvecklade kustlösa stater skall enligt bestämmelserna i denna artikel ha rätt att delta i nyttjandet av de levande tillgångarna endast i utvecklade kuststaters ekonomiska zoner i samma subregion eller region, varvid hänsyn skall tas till den omfattning i vilken kuststaten, då den ger andra stater tillstånd att fånga de levande tillgångarna i dess ekonomiska zon, har beaktat behovet att till ett minimum begränsa skadliga verkningar på fiskesamhällen och störningar i ekonomin i stater vars medborgare traditionellt har fiskat i zonen.

5. Ovanstående bestämmelser inverkar inte på arrangemang som upprättas i subregioner eller regioner och i vilka kuststaterna kan ge kustlösa stater i samma subregion eller region lika rätt eller företrädesrätt till nyttjande av de levande tillgångarna i de ekonomiska zonerna.

Artikel 70

Geografiskt missgynnade staters rätt

1. Geografiskt missgynnade stater skall, i enlighet med denna artikel och artiklarna 61 och 62, ha rätt att på skälig grund delta i nyttjandet av en lämplig del av överskottet av de levande tillgångarna i ekonomiska zoner som tillhör kuststater i samma subregion eller region, varvid hänsyn skall tas till samtliga berörda staters ekonomiska och geografiska förhållanden.

2. I denna konvention avses med "geografiskt missgynnade stater" kuststater, inräknat stater belägna vid slutna eller halvslutna hav, vars geografiska läge gör dem beroende av nyttjandet av de levande tillgångarna i andra staters ekonomiska zoner i subregionen eller regionen för att få rimlig tillgång till fisk som föda åt sin befolkning eller delar av befolk-

table arrangements on a bilateral, subregional or regional basis to allow for participation of developing land-locked States of the same subregion or region in the exploitation of the living resources of the exclusive economic zones of coastal States of the subregion or region, as may be appropriate in the circumstances and on terms satisfactory to all parties. In the implementation of this provision the factors mentioned in paragraph 2 shall also be taken into account.

4. Developed land-locked States shall, under the provisions of this article, be entitled to participate in the exploitation of living resources only in the exclusive economic zones of developed coastal States of the same subregion or region having regard to the extent to which the coastal State, in giving access to other States to the living resources of its exclusive economic zone, has taken into account the need to minimize detrimental effects on fishing communities and economic dislocation in States whose nationals have habitually fished in the zone.

5. The above provisions are without prejudice to arrangements agreed upon in subregions or regions where the coastal States may grant to land-locked States of the same subregion or region equal or preferential rights for the exploitation of the living resources in the exclusive economic zones.

Article 70

Right of geographically disadvantaged States

1. Geographically disadvantaged States shall have the right to participate, on an equitable basis, in the exploitation of an appropriate part of the surplus of the living resources of the exclusive economic zones of coastal States of the same subregion or region, taking into account the relevant economic and geographical circumstances of all the States concerned and in conformity with the provisions of this article and of articles 61 and 62.

2. For the purposes of this Part, "geographically disadvantaged States" means coastal States, including States bordering enclosed or semi-enclosed seas, whose geographical situation makes them dependent upon the exploitation of the living resources of the exclusive economic zones of other States in the subregion or region for adequate supplies of

ningen, samt i kuststater som inte kan göra anspråk på någon egen ekonomisk zon.

3. Villkor och bestämmelser för sådant deltagande skall fastställas av berörda stater genom bilaterala, subregionala eller regionala överenskommelser, med hänsyn tagen till bland annat följande:

a) behovet att undvika skadliga verkningar på kuststatens fiskesamhällen eller fiskerinäring;

b) den omfattning i vilken den geografiskt missgynnade staten enligt bestämmelserna i denna artikel deltar i, eller enligt befintliga bilaterala, subregionala eller regionala överenskommelser har rätt att delta i, nyttjandet av de levande tillgångarna i andra kuststaters ekonomiska zoner;

c) den omfattning i vilken andra geografiskt missgynnade stater och kustlösa stater deltar i nyttjandet av de levande tillgångarna i kuststatens ekonomiska zon och det därav följande behovet att undvika en särskild belastning för en enskild kuststat eller del av denna;

d) befolkningens näringsbehov i respektive stater.

4. Då en kuststats fångstkapacitet närmar sig en nivå som skulle göra det möjligt för den att fånga hela den tillåtna mängden av de levande tillgångarna i sin ekonomiska zon, skall kuststaten och andra berörda stater samarbeta i syfte att upprätta skäliga arrangemang på bilateral, subregional eller regional grund för att tillåta geografiskt missgynnade utvecklingsländer i samma subregion eller region att på lämpligt sätt och på för alla parter tillfredsställande villkor delta i nyttjandet av de levande tillgångarna i ekonomiska zoner som tillhör kuststater i subregionen eller regionen. Vid tillämpning av denna bestämmelse skall även de i stycke 3 nämnda omständigheterna beaktas.

5. Geografiskt missgynnade utvecklade stater skall enligt bestämmelserna i denna artikel ha rätt att delta i nyttjandet av de levande tillgångarna endast i utvecklade kuststaters ekonomiska zoner i samma subregion eller region, varvid hänsyn skall tas till den omfattning i vilken kuststaten, då den ger andra stater tillstånd att fånga de levande tillgångarna i dess ekonomiska zon, har beaktat behovet att till ett

fish for the nutritional purposes of their populations or parts thereof, and coastal States which can claim no exclusive economic zones of their own.

3. The terms and modalities of such participation shall be established by the States concerned through bilateral, subregional or regional agreements taking into account, *inter alia*:

(a) the need to avoid effects detrimental to fishing communities or fishing industries of the coastal State;

(b) the extent to which the geographically disadvantaged State, in accordance with the provisions of this article, is participating or is entitled to participate under existing bilateral, subregional or regional agreements in the exploitation of living resources of the exclusive economic zones of other coastal States;

(c) the extent to which other geographically disadvantaged States and land-locked States are participating in the exploitation of the living resources of the exclusive economic zone of the coastal State and the consequent need to avoid a particular burden for any single coastal State or a part of it;

(d) the nutritional needs of the populations of the respective States.

4. When the harvesting capacity of a coastal State approaches a point which would enable it to harvest the entire allowable catch of the living resources in its exclusive economic zone, the coastal State and other States concerned shall co-operate in the establishment of equitable arrangements on a bilateral, subregional or regional basis to allow for participation of developing geographically disadvantaged States of the same subregion or region in the exploitation of the living resources of the exclusive economic zones of coastal States of the subregion or region, as may be appropriate in the circumstances and on terms satisfactory to all parties. In the implementation of this provision the factors mentioned in paragraph 3 shall also be taken into account.

5. Developed geographically disadvantaged States shall, under the provisions of this article, be entitled to participate in the exploitation of living resources only in the exclusive economic zones of developed coastal States of the same subregion or region having regard to the extent to which the coastal State, in giving access to other States to the living resources of its exclusive economic zone, has taken into ac-

minimum begränsa skadliga verkningar på fiskesamhällen och störningar i ekonomin i stater vars medborgare traditionellt har fiskat i zonen.

6. Ovanstående bestämmelser inverkar inte på arrangemang som upprättas i subregioner eller regioner och i vilka kuststaterna kan ge geografiskt missgynnade stater i samma subregion eller region lika rätt eller företrädesrätt till utvinning av de levande tillgångarna i de ekonomiska zonerna.

Artikel 71

Undantag från tillämpningen av artiklarna 69 och 70

Bestämmelserna i artiklarna 69 och 70 äger ej tillämpning på en kuststat vars ekonomi till övervägande del är beroende av utvinningen av de levande tillgångarna i dess ekonomiska zon.

Artikel 72

Inskränkningar beträffande överföring av rättigheter

1. Rättigheter enligt artiklarna 69 och 70 att nyttja de levande tillgångarna får varken direkt eller indirekt överföras till tredje stater eller deras medborgare genom upplåtelse eller licens, genom upprättande av joint ventures eller på något annat sätt som medför sådan överföring, såvida inte berörda stater kommer överens om annat.

2. Föregående bestämmelse hindrar inte berörda stater från att erhålla tekniskt eller finansiellt bistånd från tredje stater eller internationella organisationer för att underlätta utövandet av rättigheter enligt artiklarna 69 och 70, under förutsättning att detta inte får det i stycke 1 angivna resultatet.

Artikel 73

Kontroll av efterlevnaden av kuststatens lagar och andra författningar

1. Kuststaten kan vid utövande av sina suveräna rättigheter att utforska, nyttja, bevara och förvalta de levande tillgångarna i den ekonomiska zonen vidta sådana åtgärder, inbegripet prejning, inspektion, beslag och rättsligt förfarande, som kan bli nödvändiga för att säkerställa att de lagar och andra författningar

count the need to minimize detrimental effects on fishing communities and economic dislocation in States whose nationals have habitually fished in the zone.

6. The above provisions are without prejudice to arrangements agreed upon in subregions or regions where the coastal States may grant to geographically disadvantaged States of the same subregion or region equal or preferential rights for the exploitation of the living resources in the exclusive economic zones.

Article 71

Non-applicability of articles 69 and 70

The provisions of articles 69 and 70 do not apply in the case of a coastal State whose economy is overwhelmingly dependent on the exploitation of the living resources of its exclusive economic zone.

Article 72

Restrictions on transfer of rights

1. Rights provided under articles 69 and 70 to exploit living resources shall not be directly or indirectly transferred to third States or their nationals by lease or licence, by establishing joint ventures or in any other manner which has the effect of such transfer unless otherwise agreed by the States concerned.

2. The foregoing provision does not preclude the States concerned from obtaining technical or financial assistance from third States or international organizations in order to facilitate the exercise of the rights pursuant to articles 69 and 70, provided that it does not have the effect referred to in paragraph 1.

Article 73

Enforcement of laws and regulations of the coastal State

1. The coastal State may, in the exercise of its sovereign rights to explore, exploit, conserve and manage the living resources in the exclusive economic zone, take such measures, including boarding, inspection, arrest and judicial proceedings, as may be necessary to ensure compliance with the laws and regulations

som den antagit i enlighet med denna konvention iakttas.

2. Beslagtagna fartyg och deras besättning skall omedelbart frisläppas, så snart skälig borgen eller annan säkerhet ställts.

3. Kuststatens straffpåföljder för överträdelser av lagar och andra författningar rörande fisket i den ekonomiska zonen får inte, i avsaknad av överenskommelser mellan berörda stater om motsatsen, omfatta fängelsestraff eller annan form av kroppsstraff.

4. I händelse av beslag eller kvarhållande av utländska fartyg skall kuststaten på lämpligt sätt omedelbart underrätta flaggstaten om de åtgärder som vidtagits och de påföljder som senare ådömts.

Artikel 74

Avgränsning av ekonomiska zoner mellan stater med motstående eller intilliggande kuster

1. Avgränsning av ekonomiska zoner mellan stater med motstående eller intilliggande kuster skall ske genom överenskommelse, på grundval av internationell rätt i enlighet med artikel 38 i internationella domstolens stadga, i syfte att uppnå en rättvis lösning.

2. Om inte överenskommelse kan uppnås inom rimlig tid, skall berörda stater anlita de förfaranden som föreskrivs i del XV.

3. I avvaktan på överenskommelse enligt stycke 1 skall berörda stater i en anda av samförstånd och samarbete göra sitt bästa för att upprätta provisoriska arrangemang av praktisk natur och får under denna övergångsperiod inte äventyra eller hindra att den slutliga överenskommelsen uppnås. Sådana arrangemang skall inte inverka på den slutliga avgränsningen.

4. Då det föreligger en gällande överenskommelse mellan berörda stater, skall frågor rörande avgränsning av den ekonomiska zonen avgöras i enlighet med bestämmelserna i denna överenskommelse.

Artikel 75

Sjökort och förteckningar över koordinater för geografiska punkter

1. I enlighet med denna del skall den ekonomiska zonen yttra gränslinjer och de

adopted by it in conformity with this Convention.

2. Arrested vessels and their crews shall be promptly released upon the posting of reasonable bond or other security.

3. Coastal State penalties for violations of fisheries laws and regulations in the exclusive economic zone may not include imprisonment, in the absence of agreements to the contrary by the States concerned, or any other form of corporal punishment.

4. In cases of arrest or detention of foreign vessels the coastal State shall promptly notify the flag State, through appropriate channels, of the action taken and of any penalties subsequently imposed.

Article 74

Delimitation of the exclusive economic zone between States with opposite or adjacent coasts

1. The delimitation of the exclusive economic zone between States with opposite or adjacent coasts shall be effected by agreement on the basis of international law, as referred to in Article 38 of the Statute of the International Court of Justice, in order to achieve an equitable solution.

2. If no agreement can be reached within a reasonable period of time, the States concerned shall resort to the procedures provided for in Part XV.

3. Pending agreement as provided for in paragraph 1, the States concerned, in a spirit of understanding and co-operation, shall make every effort to enter into provisional arrangements of a practical nature and, during this transitional period, not to jeopardize or hamper the reaching of the final agreement. Such arrangements shall be without prejudice to the final delimitation.

4. Where there is an agreement in force between the States concerned, questions relating to the delimitation of the exclusive economic zone shall be determined in accordance with the provisions of that agreement.

Article 75

Charts and lists of geographical co-ordinates

1. Subject to this Part, the outer limit lines of the exclusive economic zone and the lines of

avgränsningslinjer som dras upp i enlighet med artikel 74 anges i sjökort i en skala eller skalor som lämpar sig för att fastställa linjernas läge. Där så är lämpligt, kan förteckningar över koordinater för geografiska punkter med angivande av geodetiskt datum ersätta sådana yttre gränslinjer eller avgränsningslinjer.

2. Kuststaten skall vederbörligen publicera sådana sjökort eller förteckningar över koordinater för geografiska punkter och deponera ett exemplar av varje sjökort eller förteckning hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

DEL VI

KONTINENTALSOCKELN

Artikel 76

Definition av kontinentalsockeln

1. En kuststats kontinentalsockel omfattar havsbotten och dess underlag i områden under vatten som sträcker sig utanför dess territorialhav i hela den naturliga förlängningen av dess landterritorium till kontinentalrandens ytterkant eller till ett avstånd om 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas, då kontinentalrandens ytterkant inte sträcker sig ut till detta avstånd.

2. En kuststats kontinentalsockel får inte sträcka sig utöver de gränser om vilka stadgas i styckena 4 till 6.

3. Kontinentalranden omfattar förlängningen under vatten av kuststatens landmassa och består av havsbotten och sockelns underlag, kontinentalbranten och kontinentalsslutningen. Den omfattar inte djuphavsbotten med dess oceanryggar eller dess underlag.

4a) I enlighet med denna konvention skall kuststaten fastställa kontinentalrandens yttre kant, där randen går mer än 200 nautiska mil utanför de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas, antingen genom

i) en linje som dras upp i enlighet med stycke 7 genom hänvisning till de yttersta fixpunkterna, vid vilka tjockleken av de sedimentära bergarterna är minst en procent av det kortaste avståndet från en sådan punkt till foten av kontinentalbranten, eller genom

ii) en linje som dras upp i enlighet med stycke 7 genom hänvisning till fixpunkter högst

delimitation drawn in accordance with article 74 shall be shown on charts of a scale or scales adequate for ascertaining their position. Where appropriate, lists of geographical co-ordinates of points, specifying the geodetic datum, may be substituted for such outer limit lines or lines of delimitation.

2. The coastal State shall give due publicity to such charts or lists of geographical co-ordinates and shall deposit a copy of each such chart or list with the Secretary-General of the United Nations.

PART VI

CONTINENTAL SHELF

Article 76

Definition of the continental shelf

1. The continental shelf of a coastal State comprises the sea-bed and subsoil of the submarine areas that extend beyond its territorial sea throughout the natural prolongation of its land territory to the outer edge of the continental margin, or to a distance of 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured where the outer edge of the continental margin does not extend up to that distance.

2. The continental shelf of a coastal State shall not extend beyond the limits provided for in paragraphs 4 to 6.

3. The continental margin comprises the submerged prolongation of the land mass of the coastal State, and consists of the sea-bed and subsoil of the shelf, the slope and the rise. It does not include the deep ocean floor with its oceanic ridges or the subsoil thereof.

4. (a) For the purposes of this Convention, the coastal State shall establish the outer edge of the continental margin wherever the margin extends beyond 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured, by either:

(i) a line delineated in accordance with paragraph 7 by reference to the outermost fixed points at each of which the thickness of sedimentary rocks is at least 1 per cent of the shortest distance from such point to the foot of the continental slope; or

(ii) a line delineated in accordance with paragraph 7 by reference to fixed points not

60 nautiska mil från foten av kontinentalbranten.

b) I avsaknad av bevis på motsatsen skall kontinentalbrantens fot fastställas som den punkt vid dess bas där förändringen av lutningen är maximal.

5. Fixpunkterna på den enligt punkt 4 a i och ii dragna linjen för kontinentalsockelns yttre gränser på havsbotten får inte överskrida 350 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas eller 100 nautiska mil från 2500-metersisobaten, som är en linje som förbinder djup på 2500 meter.

6. Utan hinder av bestämmelserna i stycke 5 skall på undervattensryggar kontinentalsockelns yttre gränser inte gå utöver 350 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas. Bestämmelserna i detta stycke äger ej tillämpning på upphöjningar på havsbotten som utgör en naturlig del av kontinentalranden, såsom dess platåer, slutningar, krön, bankar och utlöpare.

7. Kuststaten skall fastställa de yttre gränserna för sin kontinentalsockel, där denna går utanför 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas, genom räta linjer på ej mer än 60 nautiska mils längd, vilka förbinder fixpunkter som fastställs genom koordinatspunkter i latitud och longitud.

8. Information om kontinentalsockelns gränser skall, då de går utanför 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas, av kuststaten underställas den enligt bilaga II på grundval av rättvis geografisk representation tillsatta kommissionen för avgränsning av kontinentalsockeln. Kommissionen skall avge rekommendationer till kuststater i frågor som rör fastställandet av de yttre gränserna för deras kontinentalsockel. De gränser för kontinentalsockeln som fastställts av en kuststat på grundval av dessa rekommendationer skall vara slutgiltiga och bindande.

9. Kuststaten skall hos Förenta Nationernas generalsekreterare deponera sjökort och uppgifter av betydelse, däribland geodetiskt datum, vilka varaktigt beskriver de yttre gränserna för dess kontinentalsockel. Generalsekreteraren skall ge vederbörlig publicitet åt dessa.

10. Bestämmelserna i denna artikel inverkar ej på frågan om avgränsning av kontinental-

more than 60 nautical miles from the foot of the continental slope.

(b) In the absence of evidence to the contrary, the foot of the continental slope shall be determined as the point of maximum change in the gradient at its base.

5. The fixed points comprising the line of the outer limits of the continental shelf on the sea-bed, drawn in accordance with paragraph 4 (a)(i) and (ii), either shall not exceed 350 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured or shall not exceed 100 nautical miles from the 2,500 metre isobath, which is a line connecting the depth of 2,500 metres.

6. Notwithstanding the provisions of paragraph 5, on submarine ridges, the outer limit of the continental shelf shall not exceed 350 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured. This paragraph does not apply to submarine elevations that are natural components of the continental margin, such as its plateaux, rises, caps, banks and spurs.

7. The coastal State shall delineate the outer limits of its continental shelf, where that shelf extends beyond 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured, by straight lines not exceeding 60 nautical miles in length, connecting fixed points, defined by co-ordinates of latitude and longitude.

8. Information on the limits of the continental shelf beyond 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured shall be submitted by the coastal State to the Commission on the Limits of the Continental Shelf set up under Annex II on the basis of equitable geographical representation. The Commission shall make recommendations to coastal States on matters related to the establishment of the outer limits of their continental shelf. The limits of the shelf established by a coastal State on the basis of these recommendations shall be final and binding.

9. The coastal State shall deposit with the Secretary-General of the United Nations charts and relevant information, including geodetic data, permanently describing the outer limits of its continental shelf. The Secretary-General shall give due publicity thereto.

10. The provisions of this article are without prejudice to the question of delimitation of the

sockeln mellan stater med motstående eller intilliggande kuster.

Artikel 77

Kuststatens rättigheter över kontinentalsockeln

1. Kuststaten utövar suveräna rättigheter över kontinentalsockeln i syfte att utforska den och utvinna dess naturtillgångar.

2. De i stycke 1 avsedda rättigheterna är exklusiva i den meningen att, om inte kuststaten själv utforskar kontinentalsockeln eller utvinner dess naturtillgångar, ingen annan får bedriva sådan verksamhet utan kuststatens uttryckliga medgivande.

3. Kuststatens rättigheter över kontinentalsockeln är oberoende av faktiskt eller symboliskt besittningstagande eller varje uttrycklig förklaring.

4. De naturtillgångar som avses i denna del omfattar mineraliska och andra icke levande tillgångar på havsbotten och i dess underlag samt de levande organismer som tillhör sedentära arter, d.v.s. organismer som på det stadium där de kan bli föremål för fångst antingen är orörliga på havsbotten eller därunder eller är oförmögna till rörelse annat än i ständig fysisk beröring med havsbotten eller dess underlag.

Artikel 78

Rättsordning för överliggande vatten och luft- rum samt andra staters rättigheter och friheter

1. Kuststatens rättigheter över kontinentalsockeln inverkar ej på de rättsregler som gäller för det överliggande vattnet eller för luftrummet däröver.

2. Kuststatens utövande av rättigheter över kontinentalsockeln får ej hindra eller på ett oberättigat sätt inkräkta på sjöfarten eller andra staters rättigheter och friheter, varom stadgas i denna konvention.

Artikel 79

Undervattenskablar och rörledningar på kontinentalsockeln

1. Alla stater äger rätt att lägga undervat-

continental shelf between States with opposite or adjacent coasts.

Article 77

Rights of the coastal State over the continental shelf

1. The coastal State exercises over the continental shelf sovereign rights for the purpose of exploring it and exploiting its natural resources.

2. The rights referred to in paragraph 1 are exclusive in the sense that if the coastal State does not explore the continental shelf or exploit its natural resources, no one may undertake these activities without the express consent of the coastal State.

3. The rights of the coastal State over the continental shelf do not depend on occupation, effective or notional, or on any express proclamation.

4. The natural resources referred to in this Part consist of the mineral and other non-living resources of the sea-bed and subsoil together with living organisms belonging to sedentary species, that is to say, organisms which, at the harvestable stage, either are immobile on or under the sea-bed or are unable to move except in constant physical contact with the sea-bed or the subsoil.

Article 78

Legal status of the superjacent waters and air space and the rights and freedoms of other States

1. The rights of the coastal State over the continental shelf do not affect the legal status of the superjacent waters or of the air space above those waters.

2. The exercise of the rights of the coastal State over the continental shelf must not infringe or result in any unjustifiable interference with navigation and other rights and freedoms of other States as provided for in this Convention.

Article 79

Submarine cables and pipelines on the continental shelf

1. All States are entitled to lay submarine

tenskablar och rörledningar på kontinentalsockeln i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

2. Med förbehåll för rätten att vidta skäliga åtgärder för undersökning av kontinentalsockeln, för bearbetning av dennas naturtillgångar och för förhindrande, begränsning och kontroll av förorening från rörledningar får kuststaten inte hindra utläggande eller underhåll av sådana kablar eller rörledningar.

3. Utstakning av rörledningarnas sträckning på kontinentalsockeln måste godkännas av kuststaten.

4. Inget i denna del påverkar kuststatens rätt att fastställa villkor för kablar och rörledningar som fortsätter in på dess territorium eller i dess territorialhav, eller dess jurisdiktion över kablar och rörledningar som byggs eller används i samband med undersökningen av dess kontinentalsockel eller vid bearbetningen av dennas tillgångar eller i samband med verksamheten på konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner inom dess jurisdiktion.

5. När undervattenskablar eller rörledningar läggs ut, skall stater ta vederbörlig hänsyn till befintliga kablar eller rörledningar. I synnerhet får inte möjligheterna att reparera befintliga kablar eller rörledningar försämrast.

Artikel 80

Konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner på kontinentalsockeln

Artikel 60 skall på motsvarande sätt tillämpas på konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner på kontinentalsockeln.

Artikel 81

Borrningar på kontinentalsockeln

Kuststaten skall ha exklusiv rätt att bemyndiga och reglera borrningar för alla ändamål på kontinentalsockeln.

Artikel 82

Avgifter och bidrag med avseende på bearbetningen från kontinentalsockeln utanför 200 nautiska mil

1. Kuststaten skall erlagga avgifter eller bidrag in natura vad avser bearbetningen av de icke levande tillgångarna från kontinentalsockeln utanför 200 nautiska mil från de

cables and pipelines on the continental shelf, in accordance with the provisions of this article.

2. Subject to its right to take reasonable measures for the exploration of the continental shelf, the exploitation of its natural resources and the prevention, reduction and control of pollution from pipelines, the coastal State may not impede the laying or maintenance of such cables or pipelines.

3. The delineation of the course for the laying of such pipelines on the continental shelf is subject to the consent of the coastal State.

4. Nothing in this Part affects the right of the coastal State to establish conditions for cables or pipelines entering its territory or territorial sea, or its jurisdiction over cables and pipelines constructed or used in connection with the exploration of its continental shelf or exploitation of its resources or the operations of artificial islands, installations and structures under its jurisdiction.

5. When laying submarine cables or pipelines, States shall have due regard to cables or pipelines already in position. In particular, possibilities of repairing existing cables or pipelines shall not be prejudiced.

Article 80

Artificial islands, installations and structures on the continental shelf

Article 60 applies *mutatis mutandis* to artificial islands, installations and structures on the continental shelf.

Article 81

Drilling on the continental shelf

The coastal State shall have the exclusive right to authorize and regulate drilling on the continental shelf for all purposes.

Article 82

Payments and contributions with respect to the exploitation of the continental shelf beyond 200 nautical miles

1. The coastal State shall make payments or contributions in kind in respect of the exploitation of the non-living resources of the continental shelf beyond 200 nautical miles from the

baslinjer från vilka territorialhavets bredd beräknas.

2. Avgifter och bidrag skall erläggas årligen efter de första fem produktionsåren på en viss plats och skall avse den totala produktionen på den platsen. För det sjätte året skall avgiften eller bidraget utgöra en procent av produktionsvärdet eller produktionsvolymen på platsen. Procentsatsen skall öka med en procent för varje följande år fram till det tolfte året och skall därefter vara sju procent. Till produktionen räknas ej tillgångar som används i samband med bearbetningen.

3. Ett utvecklingsland, som är nettoimportör av en mineraltillgång som utvunnits från dess kontinentalsockel, är befriat från de avgifter eller bidrag som avser denna mineraltillgång.

4. Avgifter eller bidrag skall erläggas genom myndigheten, som skall fördela dessa medel bland stater som är parter i denna konvention på grundval av rättvisa fördelningsnormer med hänsyn till utvecklingsländernas, i synnerhet de minst utvecklades och de kustlösa utvecklingsländernas, intressen och behov.

Artikel 83

Avgränsning av kontinentalsockeln mellan stater med motstående eller intilliggande kuster

1. Avgränsning av kontinentalsockeln mellan stater med motstående eller intilliggande kuster skall ske genom överenskommelse, på grundval av internationell rätt i enlighet med artikel 38 i internationella domstolens stadga, i syfte att uppnå en rättvis lösning.

2. Om överenskommelse inte kan uppnås inom rimlig tid, skall berörda stater anlita de förfaranden som föreskrivs i del XV.

3. I avvaktan på överenskommelse enligt stycke 1 skall berörda stater i en anda av samförstånd och samarbete göra sitt bästa för att upprätta provisoriska arrangemang av praktisk natur och under denna övergångsperiod inte äventyra eller försvåra uppnåendet av en slutlig överenskommelse. Dessa arrangemang skall inte inverka på den slutliga avgränsningen.

4. Då det föreligger en gällande överenskommelse mellan berörda stater, skall frågor rörande avgränsning av kontinentalsockeln avgö-

baselines from which the breadth of the territorial sea is measured.

2. The payments and contributions shall be made annually with respect to all production at a site after the first five years of production at that site. For the sixth year, the rate of payment or contribution shall be 1 per cent of the value or volume of production at the site. The rate shall increase by 1 per cent for each subsequent year until the twelfth year and shall remain at 7 per cent thereafter. Production does not include resources used in connection with exploitation.

3. A developing State which is a net importer of a mineral resource produced from its continental shelf is exempt from making such payments or contributions in respect of that mineral resource.

4. The payments or contributions shall be made through the Authority, which shall distribute them to States Parties to this Convention, on the basis of equitable sharing criteria, taking into account the interests and needs of developing States, particularly the least developed and the land-locked among them.

Article 83

Delimitation of the continental shelf between States with opposite or adjacent coasts

1. The delimitation of the continental shelf between States with opposite or adjacent coasts shall be effected by agreement on the basis of international law, as referred to in Article 38 of the Statute of the International Court of Justice, in order to achieve an equitable solution.

2. If no agreement can be reached within a reasonable period of time, the States concerned shall resort to the procedures provided for in Part XV.

3. Pending agreement as provided for in paragraph 1, the States concerned, in a spirit of understanding and co-operation, shall make every effort to enter into provisional arrangements of a practical nature and, during this transitional period, not to jeopardize or hamper the reaching of the final agreement. Such arrangements shall be without prejudice to the final delimitation.

4. Where there is an agreement in force between the States concerned, questions relating to the delimitation of the continental shelf

ras i enlighet med bestämmelserna i den överenskommelsen.

Artikel 84

Sjökort och förteckningar över koordinater för geografiska punkter

1. I enlighet med denna del skall de yttre begränsningslinjerna för kontinentalsockeln och de avgränsningslinjer som dras upp i enlighet med artikel 83 anges i sjökort i en skala eller skalor som är tillräckliga för att deras läge skall kunna fastställas. Där så är lämpligt, kan förteckningar över koordinater för geografiska punkter med angivande av geodetiskt datum ersätta dessa yttre begränsningslinjer eller avgränsningslinjer.

2. Kuststaten skall ge vederbörlig publicitet åt sådana sjökort eller förteckningar över koordinater för geografiska punkter och skall deponera ett exemplar av varje sådant sjökort eller sådan förteckning hos Förenta Nationernas generalsekreterare och, i den händelse dessa anger de yttre begränsningslinjerna för kontinentalsockeln, hos myndighetens generalsekreterare.

Artikel 85

Anläggande av tunnlar

Denna del inverkar ej på kuststatens rätt att utnyttja havsbottnens underlag genom att anlägga tunnlar, oavsett vattendjupet ovanför detta.

DEL VII

DET FRIA HAVET

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 86

Tillämpning av bestämmelserna i denna del

Bestämmelserna i denna del äger tillämpning på alla delar av havet vilka inte hör till en stats ekonomiska zon, territorialhav eller inre vatten eller till en arkipelagstats arkipelagvatten. Denna artikel inskränker ej de friheter som alla stater åtnjuter i enlighet med artikel 58 i den ekonomiska zonen.

shall be determined in accordance with the provisions of that agreement.

Article 84

Charts and lists of geographical co-ordinates

1. Subject to this Part, the outer limit lines of the continental shelf and the lines of delimitation drawn in accordance with article 83 shall be shown on charts of a scale or scales adequate for ascertaining their position. Where appropriate, lists of geographical co-ordinates of points, specifying the geodetic datum, may be substituted for such outer limit lines or lines of delimitation.

2. The coastal State shall give due publicity to such charts or lists of geographical co-ordinates and shall deposit a copy of each such chart or list with the Secretary-General of the United Nations and, in the case of those showing the outer limit lines of the continental shelf, with the Secretary-General of the Authority.

Article 85

Tunnelling

This Part does not prejudice the right of the coastal State to exploit the subsoil by means of tunnelling, irrespective of the depth of water above the subsoil.

PART VII

HIGH SEAS

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 86

Application of the provisions of this Part

The provisions of this Part apply to all parts of the sea that are not included in the exclusive economic zone, in the territorial sea or in the internal waters of a State, or in the archipelagic waters of an archipelagic State. This article does not entail any abridgement of the freedoms enjoyed by all States in the exclusive economic zone in accordance with article 58.

Artikel 87

Det fria havets frihet

1. Det fria havet är öppet för alla stater, vare sig de är kuststater eller kustlösa stater. Det fria havets frihet utövas i enlighet med de villkor som fastställts i denna konvention och övriga folkrättsliga regler. Den omfattar för såväl kuststater som kustlösa stater bland annat

- a) frihet till sjöfart;
- b) frihet till överflygning;
- c) frihet att lägga ut undervattenskablar och rörledningar enligt del VI;
- d) frihet att uppföra konstgjorda öar och andra enligt folkrätten tillåtna anläggningar enligt del VI;
- e) frihet till fiske enligt villkoren i kapitel 2;

f) frihet till vetenskaplig forskning enligt del VI och XIII.

2. Dessa friheter skall utövas av alla stater med vederbörlig hänsyn till andra staters intressen vid deras utövande av det fria havets frihet samt med vederbörlig hänsyn till rättigheter enligt denna konvention med avseende på verksamheter inom området.

Artikel 88

Det fria havets användning uteslutande för fredliga ändamål

Det fria havet skall användas uteslutande för fredliga ändamål.

Artikel 89

Ogiltiga anspråk på suveränitet över det fria havet

Ingen stat kan göra giltiga anspråk på suveränitet över någon del av det fria havet.

Artikel 90

Rätt till sjöfart

Varje stat, vare sig den har kust eller ej, har rätt att låta fartyg, som för dess flagg, segla på det fria havet.

Artikel 91

Fartygs nationalitet

1. Varje stat skall fastställa villkoren för att dess nationalitet skall tillerkännas fartyg, vill-

Article 87

Freedom of the high seas

1. The high seas are open to all States, whether coastal or land-locked. Freedom of the high seas is exercised under the conditions laid down by this Convention and by other rules of international law. It comprises, *inter alia*, both for coastal and land-locked States:

- (a) freedom of navigation;
- (b) freedom of overflight;
- (c) freedom to lay submarine cables and pipelines, subject to Part VI;
- (d) freedom to construct artificial islands and other installations permitted under international law, subject to Part VI;
- (e) freedom of fishing, subject to the conditions laid down in section 2;
- (f) freedom of scientific research, subject to Parts VI and XIII.

2. These freedoms shall be exercised by all States with due regard for the interests of other States in their exercise of the freedom of the high seas, and also with due regard for the rights under this Convention with respect to activities in the Area.

Article 88

Reservation of the high seas for peaceful purposes

The high seas shall be reserved for peaceful purposes.

Article 89

Invalidity of claims of sovereignty over the high seas

No State may validly purport to subject any part of the high seas to its sovereignty.

Article 90

Right of navigation

Every State, whether coastal or land-locked, has the right to sail ships flying its flag on the high seas.

Article 91

Nationality of ships

1. Every State shall fix the conditions for the grant of its nationality to ships, for the

koren för fartygs registrering inom dess territorium samt villkoren för rätten att föra dess flagg. Fartyg har den stats nationalitet vars flagg de äger rätt att föra. Det måste föreligga ett verkligt samband mellan staten och fartyget.

2. Varje stat skall för fartyg, som den har tillerkänt rätt att föra dess flagg, utfärda dokument som utvisar detta.

Artikel 92

Fartygs status

1. Fartyg skall segla under endast en stats flagg och vara underkastade denna stats exklusiva jurisdiktion på det fria havet utom i undantagsfall, varom uttryckligen stadgas i internationella fördrag eller i denna konvention. Fartyg får inte byta flagg under resa eller medan det befinner sig i anlöpningshamn, utom då det är fråga om verklig överföring av äganderätten eller ändrad registrering.

2. Fartyg, som seglar under två eller flera staters flagg och nyttjar dem efter godtycke, får inte åberopa någon av de ifrågavarande nationaliteterna gentemot annan stat och får anses likställt med fartyg som saknar nationalitet.

Artikel 93

Fartyg som för Förenta Nationernas, dess fackorgans eller Internationella atomenergiorganets flagg

Föregående artiklar inverkar ej på fartyg som är anlitade i officiell tjänst av Förenta Nationerna, dess fackorgan eller Internationella atomenergiorganet och som för något av dessa organs flagg.

Artikel 94

Flaggstatens skyldigheter

1. Varje stat skall med avseende på administrativa, tekniska och sociala frågor utöva faktisk jurisdiktion och kontroll över fartyg som för dess flagg.

2. Varje stat skall särskilt

a) föra fartygsregister, som innehåller namn och kännetecknande uppgifter vad avser fartyg som för dess flagg, med undantag av de fartyg som ej omfattas av allmänt godtagna internationella regler på grund av deras ringa storlek; och

b) åta sig jurisdiktion enligt nationell rätt

registration of ships in its territory, and for the right to fly its flag. Ships have the nationality of the State whose flag they are entitled to fly. There must exist a genuine link between the State and the ship.

2. Every State shall issue to ships to which it has granted the right to fly its flag documents to that effect.

Article 92

Status of ships

1. Ships shall sail under the flag of one State only and, save in exceptional cases expressly provided for in international treaties or in this Convention, shall be subject to its exclusive jurisdiction on the high seas. A ship may not change its flag during a voyage or while in a port of call, save in the case of a real transfer of ownership or change of registry.

2. A ship which sails under the flags of two or more States, using them according to convenience, may not claim any of the nationalities in question with respect to any other State, and may be assimilated to a ship without nationality.

Article 93

Ships flying the flag of the United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency

The preceding articles do not prejudice the question of ships employed on the official service of the United Nations, its specialized agencies or the International Atomic Energy Agency, flying the flag of the organization.

Article 94

Duties of the flag State

1. Every State shall effectively exercise its jurisdiction and control in administrative, technical and social matters over ships flying its flag.

2. In particular every State shall:

(a) maintain a register of ships containing the names and particulars of ships flying its flag, except those which are excluded from generally accepted international regulations on account of their small size; and

(b) assume jurisdiction under its internal law

över varje fartyg som för dess flagg samt över dess befälhavare, övrigt befäl och manskap med avseende på administrativa, tekniska och sociala frågor rörande fartyget.

3. Varje stat skall vidta sådana åtgärder i fråga om fartyg under dess flagg som är nödvändiga för att trygga säkerheten till sjöss med hänsyn till bland annat

a) fartygets konstruktion, utrustning och sjövärdighet;

b) fartygets bemanning samt besättningens arbetsförhållanden och utbildning, med beaktande av tillämpliga internationella överenskommelser och rekommendationer;

c) användning av signaler, upprätthållande av kommunikationer samt förhindrande av kollisioner.

4. Dessa åtgärder skall omfatta sådana som är nödvändiga för att säkerställa att

a) varje fartyg, före registrering och därefter med lämpliga mellanrum, besiktigas av sakkunnig skeppsbesiktningsman och har de sjökort och nautiska publikationer samt den navigationsutrustning och de navigationsinstrument ombord som är lämpliga för fartygets säkra framförande;

b) befälhavaren och övrigt befäl på varje fartyg har erforderlig kompetens, särskilt vad beträffar sjömanskap, navigering, kommunikationer och skeppsmaskinteknik samt att besättningen, vad avser kompetens och storlek, är lämplig för fartygets typ, storlek, maskineri och utrustning;

c) befälhavaren, övrigt befäl och, i lämplig utsträckning, manskapet är fullt förtrogna med och skyldiga att följa tillämpliga internationella regler rörande säkerheten för människoliv till sjöss, förhindrande av kollisioner, förhindrande, begränsning och kontroll av förorening av havet samt upprätthållande av radioförbindelser.

5. Vid vidtagande av de i styckena 3 och 4 angivna åtgärderna skall varje stat följa allmänt godtagna internationella regler, förfaranden och praxis samt vidta de mått och steg som kan bli nödvändiga för att säkerställa att dessa följs.

6. En stat, som har uppenbara skäl att tro att vederbörlig jurisdiktion och kontroll över ett fartyg inte har utövats, kan rapportera detta till flaggstaten. Vid mottagandet av en sådan rapport skall flaggstaten undersöka saken och, om så är lämpligt, vidta erforderliga åtgärder för att avhjälpa situationen.

over each ship flying its flag and its master, officers and crew in respect of administrative, technical and social matters concerning the ship.

3. Every State shall take such measures for ships flying its flag as are necessary to ensure safety at sea with regard, *inter alia*, to:

(a) the construction, equipment and seaworthiness of ships;

(b) the manning of ships, labour conditions and the training of crews, taking into account the applicable international instruments;

(c) the use of signals, the maintenance of communications and the prevention of collisions.

4. Such measures shall include those necessary to ensure:

(a) that each ship, before registration and thereafter at appropriate intervals, is surveyed by a qualified surveyor of ships, and has on board such charts, nautical publications and navigational equipment and instruments as are appropriate for the safe navigation of the ship;

(b) that each ship is in the charge of a master and officers who possess appropriate qualifications, in particular in seamanship, navigation, communications and marine engineering, and that the crew is appropriate in qualification and numbers for the type, size, machinery and equipment of the ship;

(c) that the master, officers and, to the extent appropriate, the crew are fully conversant with and required to observe the applicable international regulations concerning the safety of life at sea, the prevention of collisions, the prevention, reduction and control of marine pollution, and the maintenance of communications by radio.

5. In taking the measures called for in paragraphs 3 and 4 each State is required to conform to generally accepted international regulations, procedures and practices and to take any steps which may be necessary to secure their observance.

6. A State which has clear grounds to believe that proper jurisdiction and control with respect to a ship have not been exercised may report the facts to the flag State. Upon receiving such a report, the flag State shall investigate the matter and, if appropriate, take any action necessary to remedy the situation.

7. Varje stat skall låta en eller flera sakkunniga personer utreda varje sjöolycka eller navigeringsincident på det fria havet som ett fartyg som för dess flagg är inblandat i och som förorsakar förlust av människoliv eller allvarlig skada på medborgare i annan stat eller tillhörande annan stat eller på den marina miljön. Flaggstaten och den andra staten skall samarbeta vid alla utredningar som görs av denna andra stat om varje sådan sjöolycka eller sådan navigeringsincident.

Artikel 95

Immunitet för örlogsfartyg på det fria havet

Örlogsfartyg är på det fria havet endast underkastade den stats jurisdiktion vars flagg de för.

Artikel 96

Immunitet för fartyg som endast nyttjas i icke-kommersiell statlig tjänst

Fartyg, som ägs eller drivs av en stat och endast nyttjas i icke-kommersiell statlig tjänst, skall på det fria havet vara underkastade endast den stats jurisdiktion vars flagg de för.

Artikel 97

Straffrättslig jurisdiktion avseende kollision eller annan navigeringsincident

1. I händelse av kollision eller annan navigeringsincident, som berör fartyg på det fria havet och som medför straffrättsligt eller disciplinärt ansvar för befälhavare eller annan person i tjänst på fartyget, får straffrättsligt eller disciplinärt förfarande ej inledas mot sådan person inför andra judiciella eller administrativa myndigheter än myndigheterna i flaggstaten eller i den stat där personen är medborgare.

2. I disciplinära frågor skall endast den stat som har utfärdat sjökaptensbrev, behörighetsbevis eller tillståndsbevis ha rätt att efter vederbörligt rättsligt förfarande återkalla sådana bevis och tillstånd, även om innehavaren inte är medborgare i den stat som utfärdat dessa.

3. Inga andra än flaggstatens myndigheter äger ens för undersökning rätt att förordna om

7. Each State shall cause an inquiry to be held by or before a suitably qualified person or persons into every marine casualty or incident of navigation on the high seas involving a ship flying its flag and causing loss of life or serious injury to nationals of another State or serious damage to ships or installations of another State or to the marine environment. The flag State and the other State shall co-operate in the conduct of any inquiry held by that other State into any such marine casualty or incident of navigation.

Article 95

Immunity of warships on the high seas

Warships on the high seas have complete immunity from the jurisdiction of any State other than the flag State.

Article 96

Immunity of ships used only on government non-commercial service

Ships owned or operated by a State and used only on government non-commercial service shall, on the high seas, have complete immunity from the jurisdiction of any State other than the flag State.

Article 97

Penal jurisdiction in matters of collision or any other incident of navigation

1. In the event of a collision or any other incident of navigation concerning a ship on the high seas, involving the penal or disciplinary responsibility of the master or of any other person in the service of the ship, no penal or disciplinary proceedings may be instituted against such person except before the judicial or administrative authorities either of the flag State or of the State of which such person is a national.

2. In disciplinary matters, the State which has issued a master's certificate or a certificate of competence or licence shall alone be competent, after due legal process, to pronounce the withdrawal of such certificates, even if the holder is not a national of the State which issued them.

3. No arrest or detention of the ship, even as a measure of investigation, shall be ordered by

beslag, kvarstad eller liknande åtgärd beträffande fartyg.

any authorities other than those of the flag State.

Artikel 98

Skyldighet att lämna bistånd

1. Varje stat skall kräva att befälhavare på fartyg som för dess flagg, i den mån så är möjligt utan allvarlig fara för fartyget, dess besättning eller passagerare

a) bistår varje person som anträffas på havet och befinner sig i sjönöd;

b) så snabbt som möjligt vidtar åtgärder för att rädda personer som råkat i sjönöd, om han underrättats om deras behov av bistånd, i den mån sådana åtgärder skäligen kan förväntas av honom;

c) efter kollision bistår det andra fartyget, dess besättning och passagerare och, där så är möjligt, meddelar det andra fartyget namnet på sitt eget fartyg, dess hemort samt närmaste hamn, som fartyget avser anlöpa.

2. Varje kuststat skall främja inrättandet, driften och upprätthållandet av en ändamålsenlig och effektiv sjöräddningstjänst för tryggheten på och över havet samt, när omständigheterna så kräver, för detta ändamål samarbeta med grannstaterna genom ömsesidiga regionala arrangemang.

Artikel 99

Förbud mot transport av slavar

Varje stat skall vidta effektiva åtgärder för att förhindra och bestraffa transport av slavar på fartyg som äger rätt att föra dess flagg samt för att förhindra olagligt nyttjande av dess flagg för sådant ändamål. En slav som tar sin tillflykt till något fartyg skall därigenom vara fri, oberoende av fartygets flagg.

Artikel 100

Skyldighet att samarbeta vid bekämpning av sjöröveri

Alla stater skall i största möjliga utsträckning samarbeta för att bekämpa sjöröveri på det fria havet eller på annan plats utanför någon stats jurisdiktion.

Artikel 101

Definition av sjöröveri

Som sjöröveri betraktas följande handlingar:

Article 98

Duty to render assistance

1. Every State shall require the master of a ship flying its flag, in so far as he can do so without serious danger to the ship, the crew or the passengers:

(a) to render assistance to any person found at sea in danger of being lost;

(b) to proceed with all possible speed to the rescue of persons in distress, if informed of their need of assistance, in so far as such action may reasonably be expected of him;

(c) after a collision, to render assistance to the other ship, its crew and its passengers and, where possible, to inform the other ship of the name of his own ship, its port of registry and the nearest port at which it will call.

2. Every coastal State shall promote the establishment, operation and maintenance of an adequate and effective search and rescue service regarding safety on and over the sea and, where circumstances so require, by way of mutual regional arrangements co-operate with neighbouring States for this purpose.

Article 99

Prohibition of the transport of slaves

Every State shall take effective measures to prevent and punish the transport of slaves in ships authorized to fly its flag and to prevent the unlawful use of its flag for that purpose. Any slave taking refuge on board any ship, whatever its flag, shall *ipso facto* be free.

Article 100

Duty to co-operate in the repression of piracy

All States shall co-operate to the fullest possible extent in the repression of piracy on the high seas or in any other place outside the jurisdiction of any State.

Article 101

Definition of piracy

Piracy consists of any of the following acts:

a) varje olaglig våldshandling, kvarhållande eller plundring som besättning eller passagerare på privat fartyg eller luftfartyg begår för privata ändamål och som är riktat mot

i) annat fartyg eller luftfartyg eller mot personer eller egendom ombord på sådant fartyg eller luftfartyg på det fria havet;

ii) fartyg, luftfartyg, personer eller egendom på en plats utanför någon stats jurisdiktion;

b) frivilligt deltagande i ett fartygs eller luftfartygs verksamhet med kännedom om de fakta av vilka följer att det är ett piratfartyg eller piratluftfartyg;

c) anstiftan till eller uppsåtlig medhjälp till handling som anges i a eller b.

(a) any illegal acts of violence or detention, or any act of depredation, committed for private ends by the crew or the passengers of a private ship or a private aircraft, and directed:

(i) on the high seas, against another ship or aircraft, or against persons or property on board such ship or aircraft;

(ii) against a ship, aircraft, persons or property in a place outside the jurisdiction of any State;

(b) any act of voluntary participation in the operation of a ship or of an aircraft with knowledge of facts making it a pirate ship or aircraft;

(c) any act of inciting or of intentionally facilitating an act described in subparagraph (a) or (b).

Artikel 102

Sjöröveri som begås av örlogsfartyg, statsfartyg eller statsluftfartyg vars besättning har gjort myteri

Sjöröveri enligt artikel 101, som begås av örlogsfartyg, statsfartyg eller statsluftfartyg vars besättning har gjort myteri och övertagit kontrollen över fartyget eller luftfartyget, är likställt med handlingar som begås av privat fartyg eller luftfartyg.

Artikel 103

Definition av piratfartyg och piratluftfartyg

Fartyg eller luftfartyg anses vara piratfartyg eller piratluftfartyg, om de personer som har den huvudsakliga kontrollen har för avsikt att nyttja det för någon i artikel 101 angiven handling. Detsamma gäller om fartyget eller luftfartyget har nyttjats för sådan handling, så länge det kontrolleras av personer som har gjort sig skyldiga till handlingen.

Artikel 104

Bibehållande eller förlust av ett piratfartygs eller piratluftfartygs nationalitet

Fartyg eller luftfartyg får bibehålla sin nationalitet, även om det har blivit ett piratfartyg eller piratluftfartyg. Bibehållandet eller förlusten av nationalitet regleras av lagarna i den stat från vilken nationaliteten härleder sig.

Article 102

Piracy by a warship, government ship or government aircraft whose crew has mutinied

The acts of piracy, as defined in article 101, committed by a warship, government ship or government aircraft whose crew has mutinied and taken control of the ship or aircraft are assimilated to acts committed by a private ship or aircraft.

Article 103

Definition of a pirate ship or aircraft

A ship or aircraft is considered a pirate ship or aircraft if it is intended by the persons in dominant control to be used for the purpose of committing one of the acts referred to in article 101. The same applies if the ship or aircraft has been used to commit any such act, so long as it remains under the control of the persons guilty of that act.

Article 104

Retention or loss of the nationality of a pirate ship or aircraft

A ship or aircraft may retain its nationality although it has become a pirate ship or aircraft. The retention or loss of nationality is determined by the law of the State from which such nationality was derived.

Artikel 105

Uppbringning av piratfartyg eller piratluftfartyg

Varje stat får på det fria havet eller på annan plats utanför någon stats jurisdiktion uppb-ringa piratfartyg eller piratluftfartyg eller fartyg eller luftfartyg som tagits genom sjöröveri och befinner sig under kontroll av pirater samt gripa de personer och ta i beslag den egendom som finns ombord på fartyget eller luftfartyget. Domstol i den stat som förordnat om åtgärden får bestämma de straff som skall utdömas och även vilka åtgärder som skall vidtas i fråga om fartyg, luftfartyg eller egendom, dock med beaktande av de rättigheter som tillkommer tredje man som handlat i god tro.

Artikel 106

Ersättningsskyldighet för uppbbringning utan tillräckliga skäl

Då fartyg eller luftfartyg som misstänks för sjöröveri har uppbbringats utan tillräckliga skäl, skall den stat som verkställt åtgärden vara ansvarig för varje på grund därav uppkommen förlust eller skada gentemot den stat vars nationalitet fartyget eller luftfartyget har.

Artikel 107

Fartyg och luftfartyg som äger rätt att verkställa uppbbringning på grund av sjöröveri

Uppbringning på grund av sjöröveri får endast verkställas av örlogsfartyg eller militärt luftfartyg eller av andra fartyg eller luftfartyg som är försedda med tydliga kännetecken och identifierbara såsom varande i statlig tjänst och bemyndigade därtill.

Artikel 108

Olaga handel med narkotika och psykotropa ämnen

1. Alla stater skall samarbeta för att stoppa olaga handel med narkotika och psykotropa ämnen, vilken bedrivs av fartyg på det fria havet i strid med internationella konventioner.

2. Varje stat, som har skälig anledning att tro att ett fartyg som för dess flagg ägnar sig åt olaga handel med narkotika eller psykotropa ämnen, kan begära andra staters medverkan för att stoppa sådan handel.

Article 105

Seizure of a pirate ship or aircraft

On the high seas, or in any other place outside the jurisdiction of any State, every State may seize a pirate ship or aircraft, or a ship or aircraft taken by piracy and under the control of pirates, and arrest the persons and seize the property on board. The courts of the State which carried out the seizure may decide upon the penalties to be imposed, and may also determine the action to be taken with regard to the ships, aircraft or property, subject to the rights of third parties acting in good faith.

Article 106

Liability for seizure without adequate grounds

Where the seizure of a ship or aircraft on suspicion of piracy has been effected without adequate grounds, the State making the seizure shall be liable to the State the nationality of which is possessed by the ship or aircraft for any loss or damage caused by the seizure.

Article 107

Ships and aircraft which are entitled to seize on account of piracy

A seizure on account of piracy may be carried out only by warships or military aircraft, or other ships or aircraft clearly marked and identifiable as being on government service and authorized to that effect.

Article 108

Illicit traffic in narcotic drugs or psychotropic substances

1. All States shall co-operate in the suppression of illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances engaged in by ships on the high seas contrary to international conventions.

2. Any State which has reasonable grounds for believing that a ship flying its flag is engaged in illicit traffic in narcotic drugs or psychotropic substances may request the co-operation of other States to suppress such traffic.

Artikel 109

Otillåten utsändning från det fria havet

1. Alla stater skall samarbeta för att stoppa otillåten utsändning från det fria havet.

2. I denna konvention avses med "otillåten utsändning" utsändning från ett fartyg eller en anläggning på det fria havet av ljudradio- eller televisionssändningar, som i strid med internationella bestämmelser är avsedda att mottas av allmänheten, dock med undantag av utsändning av nödsignaler.

3. En person som ägnar sig åt otillåten utsändning får lagföras vid domstol i

- a) fartygets flaggstat;
- b) anläggningens registreringsstat;
- c) stat där personen är medborgare;
- d) stat där sändningarna kan mottas; eller
- e) stat där tillåtna radioförbindelser störs.

4. En stat, som har jurisdiktion enligt stycke 3, får på det fria havet, i enlighet med artikel 110, gripa varje person eller förordna om kvarstad beträffande varje fartyg som ägnar sig åt otillåten radiosändning samt ta sändarutrustningen i beslag.

Artikel 110

Rätt till undersökning

1. Utom i de fall då ingripandet grundar sig på avtalsenliga befogenheter, äger ett örlogsfartyg som på det fria havet möter ett utländskt fartyg, vilket inte har rätt till full immunitet i enlighet med artiklarna 95 och 96, inte rätt att preja detta, såvida det inte finns skälig anledning att misstänka att

- a) fartyget används för sjöröveri;
- b) fartyget används för slavhandel;
- c) fartyget används för otillåten utsändning, och örlogsfartygets flaggstat har jurisdiktion enligt artikel 109;
- d) fartyget saknar nationalitet; eller
- e) fartyget, även om det för främmande flagg eller vägrar att visa flagg, i själva verket har samma nationalitet som örlogsfartyget.

2. I de fall som avses i stycke 1 får örlogsfartyget undersöka om fartyget har rätt till den flagg som det för. För detta ändamål får det sända en båt, under befäl av en officer,

Article 109

Unauthorized broadcasting from the high seas

1. All States shall co-operate in the suppression of unauthorized broadcasting from the high seas.

2. For the purposes of this Convention, "unauthorized broadcasting" means the transmission of sound radio or television broadcasts from a ship or installation on the high seas intended for reception by the general public contrary to international regulations, but excluding the transmission of distress calls.

3. Any person engaged in unauthorized broadcasting may be prosecuted before the court of:

- (a) the flag State of the ship;
- (b) the State of registry of the installation;
- (c) the State of which the person is a national;
- (d) any State where the transmissions can be received; or
- (e) any State where authorized radio communication is suffering interference.

4. On the high seas, a State having jurisdiction in accordance with paragraph 3 may, in conformity with article 110, arrest any person or ship engaged in unauthorized broadcasting and seize the broadcasting apparatus.

Article 110

Right of visit

1. Except where acts of interference derive from powers conferred by treaty, a warship which encounters on the high seas a foreign ship, other than a ship entitled to complete immunity in accordance with articles 95 and 96, is not justified in boarding it unless there is reasonable ground for suspecting that:

- (a) the ship is engaged in piracy;
- (b) the ship is engaged in the slave trade;
- (c) the ship is engaged in unauthorized broadcasting and the flag State of the warship has jurisdiction under article 109;
- (d) the ship is without nationality; or
- (e) though flying a foreign flag or refusing to show its flag, the ship is, in reality, of the same nationality as the warship.

2. In the cases provided for in paragraph 1, the warship may proceed to verify the ship's right to fly its flag. To this end, it may send a boat under the command of an officer to the

till det misstänkta fartyget. Om misstanke kvarstår efter det att dokumenten granskats, får örlogsfartyget företa en ytterligare undersökning ombord på fartyget, vilken måste utföras med största möjliga hänsyn.

3. Om misstankarna visar sig vara ogrundade, och om det bordade fartyget inte har begått någon handling som ger fog för misstankarna, skall det få ersättning för varje uppkommen förlust eller skada.

4. Dessa bestämmelser gäller i tillämpliga delar för militära luftfartyg.

5. Dessa bestämmelser gäller även för andra vederbörligen bemyndigade fartyg eller luftfartyg som är försedda med tydliga kännetecken och identifierbara såsom varande i statlig tjänst.

Artikel 111

Rätt till omedelbart förföljande

1. Omedelbart förföljande av utländskt fartyg kan tillgripas, då kuststatens behöriga myndigheter har goda skäl att tro att fartyget har brutit mot denna stats lagar och andra författningar. Sådant förföljande måste påbörjas, då det utländska fartyget eller någon av dess båtar befinner sig i den förföljande statens inre vatten, arkipelagvatten, territorialhav eller angränsande zon och får endast fortsätta utanför territorialhavet eller den angränsande zonen om förföljandet inte har avbrutits. Det är inte nödvändigt att även det fartyg som ger order att stanna befinner sig i territorialhavet eller den angränsande zonen, när det utländska fartyget i territorialhavet eller den angränsande zonen erhåller denna order. Om det utländska fartyget befinner sig i sådan angränsande zon som avses i artikel 33, får förföljande endast ske om de rättigheter kränkts för vilkas skydd zonen upprättats.

2. Rätten till omedelbart förföljande gäller i tillämpliga delar vid överträdelser i den ekonomiska zonen eller på kontinentalsockeln, innefattande säkerhetszoner runt anläggningar på kontinentalsockeln, av kuststatens lagar och andra författningar som i enlighet med denna konvention är tillämpliga på den ekonomiska zonen eller kontinentalsockeln, innefattande sådana säkerhetszoner.

3. Rätten till omedelbart förföljande upphör

suspected ship. If suspicion remains after the documents have been checked, it may proceed to a further examination on board the ship, which must be carried out with all possible consideration.

3. If the suspicions prove to be unfounded, and provided that the ship boarded has not committed any act justifying them, it shall be compensated for any loss or damage that may have been sustained.

4. These provisions apply *mutatis mutandis* to military aircraft.

5. These provisions also apply to any other duly authorized ships or aircraft clearly marked and identifiable as being on government service.

Article 111

Right of hot pursuit

1. The hot pursuit of a foreign ship may be undertaken when the competent authorities of the coastal State have good reason to believe that the ship has violated the laws and regulations of that State. Such pursuit must be commenced when the foreign ship or one of its boats is within the internal waters, the archipelagic waters, the territorial sea or the contiguous zone of the pursuing State, and may only be continued outside the territorial sea or the contiguous zone if the pursuit has not been interrupted. It is not necessary that, at the time when the foreign ship within the territorial sea or the contiguous zone receives the order to stop, the ship giving the order should likewise be within the territorial sea or the contiguous zone. If the foreign ship is within a contiguous zone, as defined in article 33, the pursuit may only be undertaken if there has been a violation of the rights for the protection of which the zone was established.

2. The right of hot pursuit shall apply *mutatis mutandis* to violations in the exclusive economic zone or on the continental shelf, including safety zones around continental shelf installations, of the laws and regulations of the coastal State applicable in accordance with this Convention to the exclusive economic zone or the continental shelf, including such safety zones.

3. The right of hot pursuit ceases as soon as

så snart det förföljda fartyget kommer in på sitt eget lands eller tredje lands territorialhav.

4. Omedelbart förföljande anses inte ha påbörjats, såvida inte det förföljande fartyget, med lämpliga tillgängliga medel, konstaterat att det förföljda fartyget, eller någon av dess båtar eller andra farkoster som arbetar i lag och använder sig av det förföljda fartyget som moderfartyg, befinner sig innanför territorialhavets gränser, eller, i förekommande fall, i den angränsande zonen eller den ekonomiska zonen eller över kontinentalsockeln. Förföljandet får inte påbörjas förrän synlig eller hörbar stoppsignal har utsänts från ett avstånd varifrån den kan ses eller höras av det utländska fartyget.

5. Rätten till omedelbart förföljande kan endast utövas av örlogsfartyg eller militära luftfartyg eller av andra fartyg eller luftfartyg som är försedda med tydliga kännetecken och identifierbara såsom varande i statens tjänst och bemyndigade därtill.

6. Då omedelbart förföljande utförs av luftfartyg

a) gäller bestämmelserna i styckena 1 till 4 i tillämpliga delar;

b) måste luftfartyg som beordrar fartyget att stanna självt aktivt förfölja detta till dess att kuststaten tillhörigt fartyg eller annat luftfartyg som tillkallats av luftfartyget anländer för att överta förföljandet, såvida inte luftfartyget självt förmår uppbringa fartyget. För att motivera att fartyget uppbringats utanför territorialhavet är det inte tillräckligt att luftfartyget observerat att fartyget gjort eller kan misstänkas ha gjort sig skyldigt till överträdelser, om fartyget inte har såväl beordrats att stanna som förföljts av luftfartyget självt eller av andra luftfartyg eller fartyg som utan avbrott fortsätter förföljandet.

7. Frisläppande av fartyg, som uppbringats inom en stats jurisdiktionsområde och eskorterats till hamn i denna stat för utredning av behöriga myndigheter, kan inte krävas enbart på grund av att fartyget under sin färd eskorterades genom en del av den ekonomiska zonen eller det fria havet, om förhållandena nödvändiggjorde detta.

8. Om fartyg har stoppats eller uppbringats utanför territorialhavet under omständigheter som inte berättigar till utövande av rätten till omedelbart förföljande, skall det få ersättning för därigenom uppkommen förlust eller skada.

the ship pursued enters the territorial sea of its own State or of a third State.

4. Hot pursuit is not deemed to have begun unless the pursuing ship has satisfied itself by such practicable means as may be available that the ship pursued or one of its boats or other craft working as a team and using the ship pursued as a mother ship is within the limits of the territorial sea, or, as the case may be, within the contiguous zone or the exclusive economic zone or above the continental shelf. The pursuit may only be commenced after a visual or auditory signal to stop has been given at a distance which enables it to be seen or heard by the foreign ship.

5. The right of hot pursuit may be exercised only by warships or military aircraft, or other ships or aircraft clearly marked and identifiable as being on government service and authorized to that effect.

6. Where hot pursuit is effected by an aircraft:

(a) the provisions of paragraphs 1 to 4 shall apply *mutatis mutandis*;

(b) the aircraft giving the order to stop must itself actively pursue the ship until a ship or another aircraft of the coastal State, summoned by the aircraft, arrives to take over the pursuit, unless the aircraft is itself able to arrest the ship. It does not suffice to justify an arrest outside the territorial sea that the ship was merely sighted by the aircraft as an offender or suspected offender, if it was not both ordered to stop and pursued by the aircraft itself or other aircraft or ships which continue the pursuit without interruption.

7. The release of a ship arrested within the jurisdiction of a State and escorted to a port of that State for the purposes of an inquiry before the competent authorities may not be claimed solely on the ground that the ship, in the course of its voyage, was escorted across a portion of the exclusive economic zone or the high seas, if the circumstances rendered this necessary.

8. Where a ship has been stopped or arrested outside the territorial sea in circumstances which do not justify the exercise of the right of hot pursuit, it shall be compensated for any loss or damage that may have been thereby sustained.

Artikel 112

Rätten att lägga ut undervattenskablar och rörledningar

1. Alla stater äger rätt att lägga ut undervattenskablar och rörledningar på det fria havets botten utanför kontinentalsockeln.

2. Artikel 79.5 gäller för sådana kablar och rörledningar.

Artikel 113

Brott eller skada på undervattenskabel eller rörledning

Varje stat skall anta de lagar och andra författningar som behövs för att straffbelägga handling som uppsåtligen eller genom vårdslöshet vållas ombord på ett fartyg som för dess flagg eller av person underkastad dess jurisdiktion, om handlingen medför brott eller skada på undervattenskabel i det fria havet, varigenom telegraf- eller telefonförbindelse kan avbrytas eller hindras, eller på undervattensrörledning eller högspänningskabel. Denna föreskrift omfattar även handling som är avsedd att leda till eller som kan framkalla fara för sådant brott eller sådan skada. Den gäller dock inte om brottet eller skadan vållats av personer som, efter att ha vidtagit alla nödvändiga försiktighetsåtgärder för att undvika sådant brott eller sådan skada, handlade endast i den vällovliga avsikten att rädda sina liv eller fartyg.

Artikel 114

Brott eller skada på annan undervattenskabel eller rörledning som förorsakats av ägare till undervattenskabel eller rörledning

Varje stat skall anta de lagar och andra författningar som behövs för att personer under dess jurisdiktion vilka är ägare till undervattenskabel eller rörledning i det fria havet skall stå för reparationskostnaderna, om de vid utläggning eller reparation av denna kabel eller rörledning förorsakar brott eller skada på annan kabel eller rörledning.

Artikel 115

Ersättning för förlust som lidits vid undvikande av skada på undervattenskabel eller rörledning

Varje stat skall anta de lagar och andra

Article 112

Right to lay submarine cables and pipelines

1. All States are entitled to lay submarine cables and pipelines on the bed of the high seas beyond the continental shelf.

2. Article 79, paragraph 5, applies to such cables and pipelines.

Article 113

Breaking or injury of a submarine cable or pipeline

Every State shall adopt the laws and regulations necessary to provide that the breaking or injury by a ship flying its flag or by a person subject to its jurisdiction of a submarine cable beneath the high seas done wilfully or through culpable negligence, in such a manner as to be liable to interrupt or obstruct telegraphic or telephonic communications, and similarly the breaking or injury of a submarine pipeline or high-voltage power cable, shall be a punishable offence. This provision shall apply also to conduct calculated or likely to result in such breaking or injury. However, it shall not apply to any break or injury caused by persons who acted merely with the legitimate object of saving their lives or their ships, after having taken all necessary precautions to avoid such break or injury.

Article 114

Breaking or injury by owners of a submarine cable or pipeline of another submarine cable or pipeline

Every State shall adopt the laws and regulations necessary to provide that, if persons subject to its jurisdiction who are the owners of a submarine cable or pipeline beneath the high seas, in laying or repairing that cable or pipeline, cause a break in or injury to another cable or pipeline, they shall bear the cost of the repairs.

Article 115

Indemnity for loss incurred in avoiding injury to a submarine cable or pipeline

Every State shall adopt the laws and regu-

författningar som behövs för att säkerställa att fartygsägare som kan bevisa att de har offrat ankare, nät eller annat fiskeredskap för att undvika skada på undervattenskabel eller rörledning erhåller ersättning av ägaren till kabeln eller rörledningen, förutsatt att fartygsägaren på förhand har vidtagit alla rimliga försiktighetsåtgärder.

KAPITEL 2

BEVARANDE OCH FÖRVALTNING AV DE LEVANDE TILLGÅNGARNA I DET FRIA HAVET

Artikel 116

Rätt till fiske på det fria havet

Alla stater har rätt att låta sina medborgare bedriva fiske på det fria havet med förbehåll för

- a) deras fördragsenliga förpliktelser;
- b) kuststaternas rättigheter och skyldigheter samt deras intressen varom stadgas bland annat i artikel 63.2 och i artiklarna 64 till 67; och
- c) bestämmelserna i detta kapitel.

Artikel 117

Staternas skyldighet att med avseende på sina medborgare vidta åtgärder för bevarande av de levande tillgångarna i det fria havet

Alla stater är skyldiga att själva eller i samarbete med andra stater vidta de åtgärder, med avseende på sina medborgare, som behövs för att bevara de levande tillgångarna i det fria havet.

Artikel 118

Samarbete mellan stater för bevarande och förvaltning av de levande tillgångarna

Staterna skall samarbeta med varandra för att bevara och förvalta de levande tillgångarna i det fria havet. Stater vars medborgare nyttjar samma levande tillgångar eller olika levande tillgångar inom samma område skall inleda förhandlingar i syfte att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bevara dessa levande tillgångar. De skall, då så är lämpligt, samar-

lations necessary to ensure that the owners of ships who can prove that they have sacrificed an anchor, a net or any other fishing gear, in order to avoid injuring a submarine cable or pipeline, shall be indemnified by the owner of the cable or pipeline, provided that the owner of the ship has taken all reasonable precautionary measures beforehand.

SECTION 2

CONSERVATION AND MANAGEMENT OF THE LIVING RESOURCES OF THE HIGH SEAS

Article 116

Right to fish on the high seas

All States have the right for their nationals to engage in fishing on the high seas subject to:

- (a) their treaty obligations;
- (b) the rights and duties as well as the interests of coastal States provided for, *inter alia*, in article 63, paragraph 2, and articles 64 to 67; and
- (c) the provisions of this section.

Article 117

Duty of States to adopt with respect to their nationals measures for the conservation of the living resources of the high seas

All States have the duty to take, or to co-operate with other States in taking, such measures for their respective nationals as may be necessary for the conservation of the living resources of the high seas.

Article 118

Co-operation of States in the conservation and management of living resources

States shall co-operate with each other in the conservation and management of living resources in the areas of the high seas. States whose nationals exploit identical living resources, or different living resources in the same area, shall enter into negotiations with a view to taking the measures necessary for the conservation of the living resources concerned.

beta för att upprätta subregionala eller regionala fiskerierorganisationer för detta ändamål.

Artikel 119

Bevarande av de levande tillgångarna i det fria havet

1. Vid fastställande av den tillåtna fångsten och andra åtgärder för att bevara de levande tillgångarna i det fria havet skall staterna

a) vidta sådana åtgärder som, utformade på grundval av de bästa vetenskapliga fakta som staterna har tillgång till, syftar till att bibehålla bestånd av nyttjade arter på, eller återställa dessa bestånd till, nivåer som ger största hållbara avkastning med hänsyn till relevanta miljöfaktorer och ekonomiska faktorer, inbegripet utvecklingsländernas särskilda behov, varvid hänsyn skall tas till fiskerimönstret, beståndens ömsesidiga beroende samt allmänt rekommenderade internationella miniminormer, vare sig dessa är subregionala, regionala eller globala;

b) beakta verkningarna på de arter som är förbundna med, eller beroende av, nyttjade arter i syfte att bibehålla bestånd av sådana förbundna eller beroende arter på, eller återställa dessa bestånd till, nivåer som ligger över de nivåer på vilka deras förnyelse allvarligt hotas.

2. Tillgänglig vetenskaplig information, statistiska uppgifter över fångst och fiskeansträngningar samt andra uppgifter av betydelse för att bevara fiskbestånd skall regelbundet lämnas och utbytas genom de härför mest lämpade behöriga internationella organisationerna, vare sig dessa är subregionala, regionala eller globala, och med deltagande av alla berörda stater.

3. Berörda stater skall säkerställa att åtgärder för bevarande och deras genomförande varken formellt eller faktiskt diskriminerar fiskare i någon stat.

Artikel 120

Havs däggdjur

Artikel 65 äger också tillämpning på bevarande och förvaltning av havsdäggdjur i det fria havet.

They shall, as appropriate, co-operate to establish subregional or regional fisheries organizations to this end.

Article 119

Conservation of the living resources of the high seas

1. In determining the allowable catch and establishing other conservation measures for the living resources in the high seas, States shall:

(a) take measures which are designed, on the best scientific evidence available to the States concerned, to maintain or restore populations of harvested species at levels which can produce the maximum sustainable yield, as qualified by relevant environmental and economic factors, including the special requirements of developing States, and taking into account fishing patterns, the interdependence of stocks and any generally recommended international minimum standards, whether subregional, regional or global;

(b) take into consideration the effects on species associated with or dependent upon harvested species with a view to maintaining or restoring populations of such associated or dependent species above levels at which their reproduction may become seriously threatened.

2. Available scientific information, catch and fishing effort statistics, and other data relevant to the conservation of fish stocks shall be contributed and exchanged on a regular basis through competent international organizations, whether subregional, regional or global, where appropriate and with participation by all States concerned.

3. States concerned shall ensure that conservation measures and their implementation do not discriminate in form or in fact against the fishermen of any State.

Article 120

Marine mammals

Article 65 also applies to the conservation and management of marine mammals in the high seas.

DEL VIII
RÄTTSDNING FÖR ÖAR

Artikel 121

Rättsordning för öar

1. En ö är ett av naturen bildat landområde, som är omgivet av vatten och som förblir ovan vatten vid flod.

2. Med undantag av vad som stadgas i stycke 3 fastställs en ös territorialhav, angränsande zon, ekonomiska zon och kontinentalsockel i enlighet med de bestämmelser i denna konvention som gäller för annat landterritorium.

3. Klippor, på vilka människor inte kan vara bosatta eller som inte kan ha eget näringsliv, skall inte ha någon ekonomisk zon eller kontinentalsockel.

DEL IX
SLUTNA ELLER HALVSLUTNA HAV

Artikel 122

Definition

I denna konvention avses med "slutet eller halvslutet hav" en bukt, en bassäng eller ett hav som omges av två eller flera stater och förbinds med ett annat hav genom ett trångt utlopp eller som helt eller huvudsakligen utgörs av två eller flera kuststaters territorialhav och ekonomiska zoner.

Artikel 123

Samarbete mellan stater som gränsar till slutna eller halvslutna hav

Stater som gränsar till ett slutet eller halvslutet hav skall samarbeta med varandra när de utövar sina rättigheter och fullgör sina skyldigheter enligt denna konvention. För detta ändamål skall de direkt eller genom en lämplig regional organisation sträva efter att

a) samordna förvaltning, bevarande, undersökning och nyttjande av de levande tillgångarna i havet;

b) samordna genomförandet av sina rättigheter och skyldigheter med hänsyn till skydd och bevarande av den marina miljön;

c) samordna sin vetenskapliga forskningspolitik och, där så är lämpligt, bedriva gemen-

PART VIII
REGIME OF ISLANDS

Article 121

Règime of islands

1. An island is a naturally formed area of land, surrounded by water, which is above water at high tide.

2. Except as provided for in paragraph 3, the territorial sea, the contiguous zone, the exclusive economic zone and the continental shelf of an island are determined in accordance with the provisions of this Convention applicable to other land territory.

3. Rocks which cannot sustain human habitation or economic life of their own shall have no exclusive economic zone or continental shelf.

PART IX
ENCLOSED OR SEMI-ENCLOSED SEAS

Article 122

Definition

For the purposes of this Convention, "enclosed or semi-enclosed sea" means a gulf, basin or sea surrounded by two or more States and connected to another sea or the ocean by a narrow outlet or consisting entirely or primarily of the territorial sea and exclusive economic zones of two or more coastal States.

Article 123

Co-operation of States bordering enclosed or semi-enclosed seas

States bordering an enclosed or semi-enclosed sea should co-operate with each other in the exercise of their rights and in the performance of their duties under this Convention. To this end they shall endeavour, directly or through an appropriate regional organization:

(a) to co-ordinate the management, conservation, exploration and exploitation of the living resources of the sea;

(b) to co-ordinate the implementation of their rights and duties with respect to the protection and preservation of the marine environment;

(c) to co-ordinate their scientific research policies and undertake where appropriate joint

samma vetenskapliga forskningsprogram i området; samt

d) i förekommande fall anmoda andra intresserade stater eller internationella organisationer att samarbeta med dem vid genomförandet av bestämmelserna i denna artikel.

programmes of scientific research in the area;

(d) to invite, as appropriate, other interested States or international organizations to cooperate with them in furtherance of the provisions of this article.

DEL X

KUSTLÖSA STATERS RÄTT TILL TILLTRÄDE TILL OCH FRÅN HAVET SAMT TRANSITFRIHET

Artikel 124

Terminologi

1. I denna konvention avses med

a) "kustlös stat" en stat som ej har någon havskust;

b) "transitstat" en stat med eller utan havskust, belägen mellan en kustlös stat och havet, genom vars territorium transitotrafik äger rum;

c) "transitotrafik" transitering av passagerare, bagage, varor och transportmedel över en eller flera transitstaters territorium, då transporten över sådant territorium, med eller utan omlastning, uppläggning eller lossning av varorna eller ändring i transportsättet, endast utgör en del av en hel resa, som börjar eller slutar inom den kustlösa statens territorium;

d) "transportmedel"

i) rullande järnvägsmateriel, havs-, sjö- och flodgående farkost samt vägfordon;

ii) när de lokala förhållandena så kräver, bärare och lastdjur.

2. Kustlösa stater och transitstater kan, genom överenskommelse dem emellan, i transportmedel även inbegripa rörledningar och gasledningar samt andra transportmedel än de som nämns i stycke 1.

Artikel 125

Rätt till tillträde till och från havet samt transitfrihet

1. Kustlösa stater skall ha rätt till tillträde till och från havet för utövande av de rättigheter varom stadgas i denna konvention, innefattande de rättigheter som rör det fria havets frihet och mänsklighetens gemensamma arvedel. För detta ändamål skall kustlösa stater åtnjuta transitfrihet genom transitstaternas territorium

PART X

RIGHT OF ACCESS OF LAND-LOCKED STATES TO AND FROM THE SEA AND FREEDOM OF TRANSIT

Article 124

Use of terms

1. For the purposes of this Convention:

(a) "land-locked State" means a State which has no sea-coast;

(b) "transit State" means a State, with or without a sea-coast, situated between a land-locked State and the sea, through whose territory traffic in transit passes;

(c) "traffic in transit" means transit of persons, baggage, goods and means of transport across the territory of one or more transit States, when the passage across such territory, with or without trans-shipment, warehousing, breaking bulk or change in the mode of transport, is only a portion of a complete journey which begins or terminates within the territory of the land-locked State;

(d) "means of transport" means:

(i) railway rolling stock, sea, lake and river craft and road vehicles;

(ii) where local conditions so require, porters and pack animals.

2. Land-locked States and transit States may, by agreement between them, include as means of transport pipelines and gas lines and means of transport other than those included in paragraph 1.

Article 125

Right of access to and from the sea and freedom of transit

1. Land-locked States shall have the right of access to and from the sea for the purpose of exercising the rights provided for in this Convention including those relating to the freedom of the high seas and the common heritage of mankind. To this end, land-locked States shall enjoy freedom of transit through the territory

med alla slag av transportmedel.

2. Villkor och bestämmelser för utövande av transitfrihet skall regleras mellan berörda kustlösa stater och transitstater genom bilaterala, subregionala eller regionala överenskommelser.

3. Transitstater skall vid utövande av sin fulla suveränitet över sitt territorium ha rätt att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de i denna del angivna rättigheterna och anordningarna för kustlösa stater på intet sätt gör intrång i deras legitima intressen.

Artikel 126

Undantag från tillämpningen av mest gynnad nationsklausulen

Såväl bestämmelserna i denna konvention som särskilda överenskommelser om utövande av rätten till tillträde till och från havet, vilka fastställer de kustlösa staternas rättigheter och lättnader på grund av deras speciella geografiska läge, är undantagna från tillämpningen av mest gynnad nationsklausulen.

Artikel 127

Tullar, skatter och andra avgifter

1. Transittrafik skall inte belastas med tullar, skatter eller andra avgifter med undantag av avgifter som uttas för särskilda tjänster i samband med sådan trafik.

2. Transportmedel och andra anordningar som tillhandahålls och används av kustlösa stater vid transitering skall inte belastas med högre skatter eller avgifter än de som uttas för transitstaternas användning av transportmedel.

Artikel 128

Frizoner och andra tullanordningar

För att underlätta transittrafiken kan frizoner eller andra tullanordningar i införsel- och utförselhamnar tillhandahållas i transitstaterna genom överenskommelse mellan dessa stater och de kustlösa staterna.

Artikel 129

Samarbete vid anläggning och förbättring av transportmedel

När transitstater saknar transportmedel för att tillgodose transitfriheten, eller när befintliga transportmedel, inklusive hamnanläggningar

of transit States by all means of transport.

2. The terms and modalities for exercising freedom of transit shall be agreed between the land-locked States and transit States concerned through bilateral, subregional or regional agreements.

3. Transit States, in the exercise of their full sovereignty over their territory, shall have the right to take all measures necessary to ensure that the rights and facilities provided for in this Part for land-locked States shall in no way infringe their legitimate interests.

Article 126

Exclusion of application of the most-favoured-nation clause

The provisions of this Convention, as well as special agreements relating to the exercise of the right of access to and from the sea, establishing rights and facilities on account of the special geographical position of land-locked States, are excluded from the application of the most-favoured-nation clause.

Article 127

Customs duties, taxes and other charges

1. Traffic in transit shall not be subject to any customs duties, taxes or other charges except charges levied for specific services rendered in connection with such traffic.

2. Means of transport in transit and other facilities provided for and used by land-locked States shall not be subject to taxes or charges higher than those levied for the use of means of transport of the transit State.

Article 128

Free zones and other customs facilities

For the convenience of traffic in transit, free zones or other customs facilities may be provided at the ports of entry and exit in the transit States, by agreement between those States and the land-locked States.

Article 129

Co-operation in the construction and improvement of means of transport

Where there are no means of transport in transit States to give effect to the freedom of transit or where the existing means, including

och utrustning, i något avseende är otillfredsställande, får transitstaterna och berörda kustlösa stater samarbeta vid anläggning eller förbättring av dessa.

Artikel 130

Åtgärder för att undvika eller avhjälpa förseningar eller andra svårigheter av teknisk natur i transitotrafik

1. Transitstater skall vidta alla lämpliga åtgärder för att undvika förseningar eller andra svårigheter av teknisk natur i transitotrafik.

2. Skulle sådana förseningar eller svårigheter uppstå, skall transitstaternas och de berörda kustlösa staternas behöriga myndigheter samarbeta för att skyndsamt avhjälpa dem.

Artikel 131

Lika behandling i hamnar

Fartyg som för kustlösa staters flagg skall i hamnar åtnjuta samma behandling som andra utländska fartyg.

Artikel 132

Beviljande av mer vittgående lättnader

Denna konvention upphäver inte på något sätt de transiteringslättnader som är mer vittgående än de som föreskrivs i denna konvention och som överenskommit mellan konventionsstater eller beviljats av en konventionsstat. Denna konvention utgör ej heller något hinder för konventionsstaterna att i framtiden bevilja sådana lättnader.

DEL XI OMRÅDET

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 133

Terminologi

I denna del avses med

a) "tillgångar" alla fasta, flytande eller gasformiga mineraltillgångar belägna inom området, på eller under havsbotten, inbegripet flermetalliska noder;

the port installations and equipment, are inadequate in any respect, the transit States and land-locked States concerned may co-operate in constructing or improving them.

Article 130

Measures to avoid or eliminate delays or other difficulties of a technical nature in traffic in transit

1. Transit States shall take all appropriate measures to avoid delays or other difficulties of a technical nature in traffic in transit.

2. Should such delays or difficulties occur, the competent authorities of the transit States and land-locked States concerned shall co-operate towards their expeditious elimination.

Article 131

Equal treatment in maritime ports

Ships flying the flag of land-locked States shall enjoy treatment equal to that accorded to other foreign ships in maritime ports.

Article 132

Grant of greater transit facilities

This Convention does not entail in any way the withdrawal of transit facilities which are greater than those provided for in this Convention and which are agreed between States Parties to this Convention or granted by a State Party. This Convention also does not preclude such grant of greater facilities in the future.

PART XI THE AREA

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 133

Use of terms

For the purposes of this Part:

(a) "resources" means all solid, liquid or gaseous mineral resources *in situ* in the Area at or beneath the sea-bed, including polymetallic nodules;

b) "mineral" sådana tillgångar som utvinns inom området.

(b) resources, when recovered from the Area, are referred to as "minerals".

Artikel 134

Denna dels tillämpningsområde

1. Denna del är tillämplig på området.
2. Verksamheter inom området regleras enligt bestämmelserna i denna del.
3. Kraven rörande deponering och offentliggörande av sjökort eller förteckningar över koordinater för geografiska punkter, vilka visar de gränser som anges i artikel 1.1.1 återfinns i del VI.
4. Ingenting i denna artikel skall påverka fastställandet av kontinentalsockelns yttre gränser i enlighet med del VI eller giltigheten av avtal rörande avgränsning mellan stater med motstående eller intilliggande kuster.

Artikel 135

Rättsordning för överliggande vatten och luft- rum

Varken denna del eller de rättigheter som beviljas eller utövas i enlighet härmed skall påverka rättsordningen för områdets överliggande vatten eller för lufrummet ovanför dessa vatten.

KAPITEL 2

PRINCIPER GÄLLANDE FÖR OMRÅDET

Artikel 136

Mänsklighetens gemensamma arvedel

Området och dess tillgångar utgör mänsklighetens gemensamma arvedel.

Artikel 137

Rättsordning för området och dess tillgångar

1. Ingen stat får göra anspråk på eller utöva suveränitet eller suveräna rättigheter över någon del av området eller dess tillgångar, och inte heller får en stat eller en fysisk eller juridisk person ta någon del därav i besittning. Ett sådant anspråk eller utövande av suveränitet eller suveräna rättigheter eller ett sådant besittningstagande skall inte erkännas.

2. Alla rättigheter till områdets tillgångar tillkommer mänskligheten i dess helhet, på vars

Article 134

Scope of this Part

1. This Part applies to the Area.
2. Activities in the Area shall be governed by the provisions of this Part.
3. The requirements concerning deposit of, and publicity to be given to, the charts or lists of geographical co-ordinates showing the limits referred to in article 1, paragraph 1(1), are set forth in Part VI.
4. Nothing in this article affects the establishment of the outer limits of the continental shelf in accordance with Part VI or the validity of agreements relating to delimitation between States with opposite or adjacent coasts.

Article 135

Legal status of the superjacent waters and air space

Neither this Part nor any rights granted or exercised pursuant thereto shall affect the legal status of the waters superjacent to the Area or that of the air space above those waters.

SECTION 2

PRINCIPLES GOVERNING THE AREA

Article 136

Common heritage of mankind

The Area and its resources are the common heritage of mankind.

Article 137

Legal status of the Area and its resources

1. No State shall claim or exercise sovereignty or sovereign rights over any part of the Area or its resources, nor shall any State or natural or juridical person appropriate any part thereof. No such claim or exercise of sovereignty or sovereign rights nor such appropriation shall be recognized.

2. All rights in the resources of the Area are vested in mankind as a whole, on whose behalf

vägnar myndigheten skall handla. Dessa tillgångar kan inte överlätas. Mineral som utvunns från området får överlätas, dock endast i enlighet med denna del och myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden.

3. En stat eller en fysisk eller juridisk person får göra anspråk på, förvärva eller utöva rättigheter avseende de mineral som utvinns från området endast i enlighet med denna del. I annat fall får ett sådant anspråk, förvärv eller utövande av dessa rättigheter inte erkännas.

Artikel 138

Staters allmänna uppträdande i förhållande till området

Staters allmänna uppträdande i förhållande till området skall överensstämma med bestämmelserna i denna del, de i Förenta Nationernas stadga fastställda principerna och andra folkrättsliga regler i syfte att bevara fred och säkerhet samt främja internationellt samarbete och ömsesidig förståelse.

Artikel 139

Ansvar för efterlevnad av bestämmelserna samt skadeståndsskyldighet

1. Konventionsstaterna skall vara ansvariga för att säkerställa att verksamheter inom området, vare sig de bedrivs av konventionsstater eller av statliga företag eller av fysiska eller juridiska personer, som är medborgare eller är registrerade i konventionsstater eller faktiskt kontrolleras av dessa eller av deras medborgare, bedrivs i enlighet med denna del. Samma ansvarighet åvilar internationella organisationer beträffande den verksamhet inom området som de bedriver.

2. Med förbehåll för folkrättens regler och bilaga III artikel 22 skall en skada som förorsakats genom att en konventionsstat eller en internationell organisation underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt denna del, medföra skadeståndsskyldighet; konventionsstater och internationella organisationer som bedriver gemensam verksamhet skall ha solidarisk skadeståndsskyldighet. En konventionsstat skall dock inte vara skadeståndsskyldig beträffande en skada som uppkommit till följd av att en person, som staten enligt artikel 153.2 b garanterar, har underlåtit att iaktta bestämmelserna i denna del, om ifrågasvarande stat har

the Authority shall act. These resources are not subject to alienation. The minerals recovered from the Area, however, may only be alienated in accordance with this Part and the rules, regulations and procedures of the Authority.

3. No State or natural or juridical person shall claim, acquire or exercise rights with respect to the minerals recovered from the Area except in accordance with this Part. Otherwise, no such claim, acquisition or exercise of such rights shall be recognized.

Article 138

General conduct of States in relation to the Area

The general conduct of States in relation to the Area shall be in accordance with the provisions of this Part, the principles embodied in the Charter of the United Nations and other rules of international law in the interests of maintaining peace and security and promoting international co-operation and mutual understanding.

Article 139

Responsibility to ensure compliance and liability for damage

1. States Parties shall have the responsibility to ensure that activities in the Area, whether carried out by States Parties, or state enterprises or natural or juridical persons which possess the nationality of States Parties or are effectively controlled by them or their nationals, shall be carried out in conformity with this Part. The same responsibility applies to international organizations for activities in the Area carried out by such organizations.

2. Without prejudice to the rules of international law and Annex III, article 22, damage caused by the failure of a State Party or international organization to carry out its responsibilities under this Part shall entail liability; States Parties or international organizations acting together shall bear joint and several liability. A State Party shall not however be liable for damage caused by any failure to comply with this Part by a person whom it has sponsored under article 153, paragraph 2(b), if the State Party has taken all necessary and appropriate measures to secure effective compliance under article 153, paragraph 4, and

vidtagit alla nödvändiga och lämpliga åtgärder för att säkerställa ett faktiskt iakttagande i enlighet med artikel 153.4 och bilaga III artikel 4.4.

3. Konventionsstater som är medlemmar i internationella organisationer skall vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa tillämpningen av denna artikel vad avser organisationerna.

Artikel 140

Mänsklighetens bästa

1. Verksamheter i området skall enligt de särskilda föreskrifterna i denna del utövas till hela mänsklighetens bästa, utan hänsyn till staternas geografiska läge, vare sig det rör sig om kuststater eller kustlösa stater, och med särskilt beaktande av utvecklingsländernas intressen och behov samt av de folk som inte uppnått full självständighet eller någon annan form av självstyre erkänt av Förenta Nationerna i enlighet med generalförsamlingens resolution 1514 (XV) och andra tillämpliga, av generalförsamlingen antagna resolutioner.

2. Myndigheten skall tillse att finansiella och andra ekonomiska vinster, som uppkommit till följd av verksamheter i området, fördelas rättvist genom någon lämplig metod på icke-diskriminerande grundval i enlighet med artikel 160.2 f i.

Artikel 141

Användning av området för uteslutande fredliga ändamål

Området skall vara öppet för användning för uteslutande fredliga ändamål av alla stater, vare sig de är kuststater eller kustlösa stater, utan diskriminering och med förbehåll för övriga bestämmelser i denna del.

Artikel 142

Kuststaters rättigheter och legitima intressen

1. Vad avser fyndigheter i området vilka är belägna över gränserna för nationell jurisdiktion, skall verksamheter i området utövas med vederbörlig hänsyn till rättigheter och legitima intressen hos varje kuststat, inom vars jurisdiktion fyndigheten finns.

2. Samråd, vari inbegrips ett system med föregående notifikation, skall fortlöpande hållas med den berörda staten i syfte att undvika kränkningar av sådana rättigheter och in-

Annex III, article 4, paragraph 4.

3. States Parties that are members of international organizations shall take appropriate measures to ensure the implementation of this article with respect to such organizations.

Article 140

Benefit of mankind

1. Activities in the Area shall, as specifically provided for in this Part, be carried out for the benefit of mankind as a whole, irrespective of the geographical location of States, whether coastal or land-locked, and taking into particular consideration the interests and needs of developing States and of peoples who have not attained full independence or other self-governing status recognized by the United Nations in accordance with General Assembly resolution 1514 (XV) and other relevant General Assembly resolutions.

2. The Authority shall provide for the equitable sharing of financial and other economic benefits derived from activities in the Area through any appropriate mechanism, on a non-discriminatory basis, in accordance with article 160, paragraph 2(f)(i).

Article 141

Use of the Area exclusively for peaceful purposes

The Area shall be open to use exclusively for peaceful purposes by all States, whether coastal or land-locked, without discrimination and without prejudice to the other provisions of this Part.

Article 142

Rights and legitimate interests of coastal States

1. Activities in the Area, with respect to resource deposits in the Area which lie across limits of national jurisdiction, shall be conducted with due regard to the rights and legitimate interests of any coastal State across whose jurisdiction such deposits lie.

2. Consultations, including a system of prior notification, shall be maintained with the State concerned, with a view to avoiding infringement of such rights and interests. In cases

tressen. I de fall då verksamheter i området kan leda till utnyttjande av tillgångar belägna inom nationell jurisdiktion, krävs ett förhandsmedgivande från den berörda kuststaten.

3. Varken denna del eller de rättigheter som beviljas eller utövas i enlighet härmed skall påverka kuststaternas rätt att i enlighet med tillämpliga bestämmelser i del XII vidta sådana åtgärder som kan vara nödvändiga för att förhindra, mildra eller avvärja allvarlig och överhängande fara riktad mot deras kustlinje eller likartade intressen, vilken härrör från förorening eller hot om förorening eller från annan fara som kan härledas från eller är förorsakade av något slag av verksamhet i området.

Artikel 143

Marinvetenskaplig forskning

1. Marinvetenskaplig forskning i området skall bedrivas uteslutande för fredliga ändamål och till hela mänsklighetens bästa i enlighet med del XIII.

2. Myndigheten får bedriva marinvetenskaplig forskning rörande området och dess tillgångar och får ingå kontrakt för detta ändamål. Myndigheten skall främja och underlätta bedrivandet av marinvetenskaplig forskning i området samt samordna och sprida information om tillgängliga resultat av sådan forskning och analys.

3. Konventionsstaterna får bedriva marinvetenskaplig forskning i området. Dessa stater skall främja internationellt samarbete i fråga om marinvetenskaplig forskning i området genom att

a) delta i internationella program och främja samarbete om marinvetenskaplig forskning som utövas av personal från olika länder och från myndigheten;

b) säkerställa att program utvecklas genom myndigheten eller, i förekommande fall, genom andra internationella organisationer till gagn för utvecklingsländerna och teknologiskt mindre utvecklade länder i syfte att

i) förbättra deras färdighet att bedriva forskning;

ii) utbilda deras personal och myndighetens personal i forskningens metoder och tillämpning;

iii) främja anställning av kvalificerad personal från dessa länder för forskning i området;

where activities in the Area may result in the exploitation of resources lying within national jurisdiction, the prior consent of the coastal State concerned shall be required.

3. Neither this Part nor any rights granted or exercised pursuant thereto shall affect the rights of coastal States to take such measures consistent with the relevant provisions of Part XII as may be necessary to prevent, mitigate or eliminate grave and imminent danger to their coastline, or related interests from pollution or threat thereof or from other hazardous occurrences resulting from or caused by any activities in the Area.

Article 143

Marine scientific research

1. Marine scientific research in the Area shall be carried out exclusively for peaceful purposes and for the benefit of mankind as a whole, in accordance with Part XIII.

2. The Authority may carry out marine scientific research concerning the Area and its resources, and may enter into contracts for that purpose. The Authority shall promote and encourage the conduct of marine scientific research in the Area, and shall co-ordinate and disseminate the results of such research and analysis when available.

3. States Parties may carry out marine scientific research in the Area. States Parties shall promote international co-operation in marine scientific research in the Area by:

(a) participating in international programmes and encouraging co-operation in marine scientific research by personnel of different countries and of the Authority;

(b) ensuring that programmes are developed through the Authority or other international organizations as appropriate for the benefit of developing States and technologically less developed States with a view to:

(i) strengthening their research capabilities;

(ii) training their personnel and the personnel of the Authority in the techniques and applications of research;

(iii) fostering the employment of their qualified personnel in research in the Area;

c) på ett effektivt sätt sprida tillgängliga resultat av forskning och analys genom myndigheten eller, när så är lämpligt, genom andra internationella kanaler.

(c) effectively disseminating the results of research and analysis when available, through the Authority or other international channels when appropriate.

Artikel 144

Överföring av teknologi

1. Myndigheten skall vidta åtgärder i enlighet med denna konvention

a) för att förvärva teknologi och vetenskapligt kunnande om verksamheter i området; och

b) för att stödja och främja överföring till utvecklingsländerna av sådan teknologi och sådant vetenskapligt kunnande, så att alla konventionsstater kan dra nytta härav.

2. I detta syfte skall myndigheten och konventionsstaterna samarbeta för att främja överföring av teknologi och vetenskapligt kunnande om verksamheter i området, så att företaget och alla konventionsstater kan dra nytta härav. Särskilt skall de initiera och främja

a) program för överföring av teknologi till företaget och till utvecklingsländerna vad avser verksamheter i området, vari bland annat inbegrips åtgärder som underlättar för företaget och för utvecklingsländerna att få tillgång till relevant teknologi på rättvisa och rimliga villkor och betingelser;

b) åtgärder för att förbättra företagets teknologi och utvecklingsländernas inhemska teknologi, särskilt genom att bereda personal från företaget och från utvecklingsländerna tillfälle att utbildas i marin vetenskap och teknologi och att till fullo delta i verksamheter i området.

Artikel 145

Skydd av den marina miljön

Nödvändiga åtgärder skall vidtas i enlighet med denna konvention vad avser verksamheter i området för att säkerställa att den marina miljön effektivt skyddas mot skadliga verkningar, som sådana verksamheter kan ge upphov till. Myndigheten skall därför anta lämpliga regler, föreskrifter och förfaranden rörande bland annat

a) förhindrande, minskning och kontroll av föroreningar och andra risker för den marina miljön, kustlinjen inbegripen, samt ingrepp i

Article 144

Transfer of technology

1. The Authority shall take measures in accordance with this Convention:

(a) to acquire technology and scientific knowledge relating to activities in the Area; and

(b) to promote and encourage the transfer to developing States of such technology and scientific knowledge so that all States Parties benefit therefrom.

2. To this end the Authority and States Parties shall co-operate in promoting the transfer of technology and scientific knowledge relating to activities in the Area so that the Enterprise and all States Parties may benefit therefrom. In particular they shall initiate and promote:

(a) programmes for the transfer of technology to the Enterprise and to developing States with regard to activities in the Area, including, *inter alia*, facilitating the access of the Enterprise and of developing States to the relevant technology, under fair and reasonable terms and conditions;

(b) measures directed towards the advancement of the technology of the Enterprise and the domestic technology of developing States, particularly by providing opportunities to personnel from the Enterprise and from developing States for training in marine science and technology and for their full participation in activities in the Area.

Article 145

Protection of the marine environment

Necessary measures shall be taken in accordance with this Convention with respect to activities in the Area to ensure effective protection for the marine environment from harmful effects which may arise from such activities. To this end the Authority shall adopt appropriate rules, regulations and procedures for *inter alia*:

(a) the prevention, reduction and control of pollution and other hazards to the marine environment, including the coastline, and of

den marina miljöns ekologiska jämvikt, varvid särskilt skall uppmärksammas behovet av skydd mot skadliga följder av sådan verksamhet som borrhning, muddring, grävning, bortskaffande av avfall, uppförande och drift eller underhåll av installationer, rörledningar och andra anordningar i samband med sådana verksamheter;

b) skydd och bevarande av områdets naturliga tillgångar samt förhindrande av skador på den marina miljöns flora och fauna.

Artikel 146

Skydd av människoliv

Med hänsyn till verksamheter i området skall nödvändiga åtgärder vidtas för att säkerställa ett effektivt skydd av människoliv. I detta syfte skall myndigheten anta lämpliga regler, föreskrifter och förfaranden för att komplettera den existerande folkkrätten, så som denna kommer till uttryck i tillämpliga fördrag.

Artikel 147

Anpassning av verksamheter i området och i den marina miljön

1. Verksamheterna i området skall bedrivas med vederbörlig hänsyn till andra verksamheter i den marina miljön.

2. För anläggningar som används för utövande av verksamhet i området skall följande villkor gälla:

a) anläggningarna får uppföras, placeras och avlägsnas endast i enlighet med denna del och med beaktande av myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden. Vederbörlig underrättelse skall ges om uppförande, utplacering och avlägsnande av anläggningarna, och fasta anordningar för att varna för deras befintlighet måste hållas i stånd;

b) anläggningarna får inte uppföras där de kan utgöra hinder för trafiken i farleder, vilka har erkänts vara av väsentlig betydelse för den internationella sjöfarten, eller i områden med livlig fiskeriverksamhet;

c) säkerhetszoner skall upprättas runt anläggningarna och förses med lämplig utmärkning för att säkerställa såväl sjöfartens som anläggningarnas säkerhet. Säkerhetszonernas gränser och läge skall inte vara av den art att de bildar ett bälte, som hindrar lagenligt

interference with the ecological balance of the marine environment, particular attention being paid to the need for protection from harmful effects of such activities as drilling, dredging, excavation, disposal of waste, construction and operation or maintenance of installations, pipelines and other devices related to such activities;

(b) the protection and conservation of the natural resources of the Area and the prevention of damage to the flora and fauna of the marine environment.

Article 146

Protection of human life

With respect to activities in the Area, necessary measures shall be taken to ensure effective protection of human life. To this end the Authority shall adopt appropriate rules, regulations and procedures to supplement existing international law as embodied in relevant treaties.

Article 147

Accommodation of activities in the Area and in the marine environment

1. Activities in the Area shall be carried out with reasonable regard for other activities in the marine environment.

2. Installations used for carrying out activities in the Area shall be subject to the following conditions:

(a) such installations shall be erected, placed and removed solely in accordance with this Part and subject to the rules, regulations and procedures of the Authority. Due notice must be given of the erection, emplacement and removal of such installations, and permanent means for giving warning of their presence must be maintained;

(b) such installations may not be established where interference may be caused to the use of recognized sea lanes essential to international navigation or in areas of intense fishing activity;

(c) safety zones shall be established around such installations with appropriate markings to ensure the safety of both navigation and the installations. The configuration and location of such safety zones shall not be such as to form a belt impeding the lawful access of shipping to

tillträde för sjöfarten till vissa sjöfartszoner eller sjöfart i internationella farleder;

d) anläggningarna skall användas uteslutande för fredliga ändamål;

e) anläggningarna har inte samma rättsställning som öar. De har inte något eget territorialhav, och deras befintlighet påverkar inte gränserna för territorialhavet, den ekonomiska zonen eller kontinentalsockeln.

3. Andra verksamheter i den marina miljön skall utövas med vederbörlig hänsyn till verksamheterna i området.

Artikel 148

Utvecklingsländernas deltagande i verksamhet i området

Utvecklingsländernas effektiva deltagande i verksamheter i området skall främjas i enlighet med de särskilda bestämmelserna i denna del, med vederbörlig hänsyn till deras speciella intressen och behov och särskilt till de kustlösa och geografiskt missgynnade utvecklingsländernas speciella behov att överbrygga hinder som uppkommer till följd av deras ofördelaktiga läge, varmed även förstås avstånd från området och svårigheter att komma till och från detta.

Artikel 149

Arkeologiska och historiska föremål

Alla föremål av arkeologisk och historisk natur, som påträffas inom området, skall bevaras eller överlåtas till förmån för hela mänskligheten, varvid särskild hänsyn skall tas till den företrädesrätt som tillkommer ursprungsstaten, ursprungslandet eller den stat där föremålet har sitt kulturella eller historiska och arkeologiska ursprung.

KAPITEL 3

UTVECKLING AV OMRÅDETS TILLGÅNGAR

Artikel 150

Principer för verksamheterna inom området

Verksamheterna inom området skall, i enlighet med de särskilda bestämmelserna i denna del, genomföras på ett sådant sätt att en sund utveckling av världsekonomin och en balans-

particular maritime zones or navigation along international sea lanes;

(d) such installations shall be used exclusively for peaceful purposes;

(e) such installations do not possess the status of islands. They have no territorial sea of their own, and their presence does not affect the delimitation of the territorial sea, the exclusive economic zone or the continental shelf.

3. Other activities in the marine environment shall be conducted with reasonable regard for activities in the Area.

Article 148

Participation of developing States in activities in the Area

The effective participation of developing States in activities in the Area shall be promoted as specifically provided for in this Part, having due regard to their special interests and needs, and in particular to the special need of the land-locked and geographically disadvantaged among them to overcome obstacles arising from their disadvantaged location, including remoteness from the Area and difficulty of access to and from it.

Article 149

Archaeological and historical objects

All objects of an archaeological and historical nature found in the Area shall be preserved or disposed of for the benefit of mankind as a whole, particular regard being paid to the preferential rights of the State or country of origin, or the State of cultural origin, or the State of historical and archaeological origin.

SECTION 3

DEVELOPMENT OF RESOURCES OF THE AREA

Article 150

Policies relating to activities in the Area

Activities in the Area shall, as specifically provided for in this Part, be carried out in such a manner as to foster healthy development of the world economy and balanced growth of

rad tillväxt av världshandeln tillgodoses och att internationellt samarbete för en generell utveckling av alla länder, särskilt utvecklingsländerna, främjas, samt i syfte att säkerställa

- a) utveckling av områdets tillgångar;
- b) metodisk, säker och rationell förvaltning av områdets tillgångar, vari inbegrips effektivt utövande av verksamheter inom området och, i enlighet med sunda principer för bibehållande av tillgångarna, undvikande av slöseri;
- c) ökade möjligheter för deltagande i verksamheter som är förenliga med framför allt artiklarna 144 och 148;
- d) Myndighetens delaktighet i avkastningen och teknologiöverföringen till företaget och utvecklingsländerna i enlighet med bestämmelserna i denna konvention;
- e) ökad tillgång på mineral som utvinns inom området, och som i kombination med mineral från andra fyndigheter är nödvändiga för att säkerställa leveranser till konsumenter av dessa mineral;
- f) främjande av skäliga och stabila priser, som är lönsamma för producenterna och rimliga för konsumenterna, på mineral som utvinns såväl inom området som från andra fyndigheter samt på lång sikt främjande av jämvikt mellan tillgång och efterfrågan;
- g) förbättrade möjligheter för alla konventionsstater, utan hänsyn till deras sociala och ekonomiska system eller geografiska läge, att delta i utvecklingen av områdets tillgångar samt förhindra monopolisering av verksamheterna inom området;
- h) skydd för utvecklingsländerna mot skadlig inverkan på deras ekonomi eller exportintäkter till följd av en sänkning av priset på berörda mineral eller en minskning av exportvolymen för detta mineral, i den utsträckning en sådan prissänkning eller volymminskning utgör en följd av verksamheter inom området i enlighet med artikel 151;
- i) utveckling av det gemensamma arvet till hela mänsklighetens bästa; samt
- j) att villkoren för tillträde till marknaderna för importerade mineral, som utvinns ur fyndigheterna inom området, och för importerade varor, som framställts av sådana mineral, inte är fördelaktigare än de fördelaktigaste villkor som gäller för importen från andra källor.

international trade, and to promote international co-operation for the over-all development of all countries, especially developing States, and with a view to ensuring:

- (a) the development of the resources of the Area;
- (b) orderly, safe and rational management of the resources of the Area, including the efficient conduct of activities in the Area and, in accordance with sound principles of conservation, the avoidance of unnecessary waste;
- (c) the expansion of opportunities for participation in such activities consistent in particular with articles 144 and 148;
- (d) participation in revenues by the Authority and the transfer of technology to the Enterprise and developing States as provided for in this Convention;
- (e) increased availability of the minerals derived from the Area as needed in conjunction with minerals derived from other sources, to ensure supplies to consumers of such minerals;
- (f) the promotion of just and stable prices remunerative to producers and fair to consumers for minerals derived both from the Area and from other sources, and the promotion of long-term equilibrium between supply and demand;
- (g) the enhancement of opportunities for all States Parties, irrespective of their social and economic systems or geographical location, to participate in the development of the resources of the Area and the prevention of monopolization of activities in the Area;
- (h) the protection of developing countries from adverse effects on their economies or on their export earnings resulting from a reduction in the price of an affected mineral, or in the volume of exports of that mineral, to the extent that such reduction is caused by activities in the Area, as provided in article 151;
- (i) the development of the common heritage for the benefit of mankind as a whole; and
- (j) conditions of access to markets for the imports of minerals produced from the resources of the Area and for imports of commodities produced from such minerals shall not be more favourable than the most favourable applied to imports from other sources.

Artikel 151

Principer för produktionen

1. a) Med beaktande av de ändamål som fastställts i artikel 150 och i syfte att tillämpa bestämmelserna under h i nämnda artikel, skall myndigheten, genom existerande organ eller, om så blir nödvändigt, genom nya arrangemang eller avtal i vilka alla berörda parter, inbegripet såväl producenter som konsumenter, deltar, vidta nödvändiga åtgärder för att främja tillväxten, effektiviteten och stabiliteten på marknaderna för de råvaror som framställs av mineral utvunna inom området till priser som är lönsamma för producenterna och rimliga för konsumenterna. Alla konventionsstater skall samarbeta i detta syfte.

b) Myndigheten skall ha rätt att delta i alla konferenser om sådana råvaror i vilka alla berörda parter, såväl producenter som konsumenter, deltar. Myndigheten skall ha rätt att bli part i varje arrangemang eller avtal som blir resultatet av sådana konferenser. Myndigheten skall delta i organ som upprättats i enlighet med dessa arrangemang eller avtal enligt dess organs tillämpliga regler, när produktionen inom området tas upp till behandling.

c) Myndigheten skall fullgöra sina skyldigheter enligt de i detta stycke avsedda arrangemangen eller avtalen, så att ett enhetligt och icke-diskriminerande genomförande säkerställs vad avser all produktion av ifrågakvarande mineral inom området. Myndigheten skall därvid handla på ett sätt som överensstämmer med villkoren i gällande kontrakt och i godkända arbetsplaner för företaget.

2. a) Under den övergångsperiod som anges i stycke 3 skall kommersiell produktion inte påbörjas enligt en godkänd arbetsplan förrän företagaren har ansökt om och tilldelats ett produktionstillstånd av myndigheten. Sådana produktionstillstånd får inte bli föremål för ansökan eller utfärdas tidigare än fem år före det planerade påbörjandet av den kommersiella produktionen enligt arbetsplanen, om inte myndigheten i sina regler, författningar och förfaranden, med hänsyn till arten av projektutvecklingen och valet av tidpunkt för denna, föreskriver en annan period.

b) I ansökningsen om produktionstillstånd skall företagaren ange den årliga mängd nickel som kan förväntas komma att utvinnas enligt

Article 151

Production policies

1. (a) Without prejudice to the objectives set forth in article 150 and for the purpose of implementing subparagraph (h) of that article, the Authority, acting through existing forums or such new arrangements or agreements as may be appropriate, in which all interested parties, including both producers and consumers, participate, shall take measures necessary to promote the growth, efficiency and stability of markets for those commodities produced from the minerals derived from the Area, at prices remunerative to producers and fair to consumers. All States Parties shall co-operate to this end.

(b) The Authority shall have the right to participate in any commodity conference dealing with those commodities and in which all interested parties including both producers and consumers participate. The Authority shall have the right to become a party to any arrangement or agreement resulting from such conferences. Participation of the Authority in any organs established under those arrangements or agreements shall be in respect of production in the Area and in accordance with the relevant rules of those organs.

(c) The Authority shall carry out its obligations under the arrangements or agreements referred to in this paragraph in a manner which assures a uniform and non-discriminatory implementation in respect of all production in the Area of the minerals concerned. In doing so, the Authority shall act in a manner consistent with the terms of existing contracts and approved plans of work of the Enterprise.

2. (a) During the interim period specified in paragraph 3, commercial production shall not be undertaken pursuant to an approved plan of work until the operator has applied for and has been issued a production authorization by the Authority. Such production authorizations may not be applied for or issued more than five years prior to the planned commencement of commercial production under the plan of work unless, having regard to the nature and timing of project development, the rules, regulations and procedures of the Authority prescribe another period.

(b) In the application for the production authorization, the operator shall specify the annual quantity of nickel expected to be

den godkända arbetsplanen. Ansökningen skall innefatta en lista över utbetalningar, som skall verkställas av företagaren sedan han mottagit tillståndet och som skall vara beräknade för att ge honom rimlig möjlighet att påbörja en kommersiell produktion den planerade dagen.

c) Med hänsyn tagen till a och b ovan skall myndigheten uppställa lämpliga krav på prestationer enligt bilaga III artikel 17.

d) Myndigheten skall utfärda ett produktionsstillstånd för den produktionsvolym som ansökningen avser, om inte summan av denna kvantitet och redan beviljade kvantiteter för något år med planerad produktion under övergångsperioden överstiger högsta gränsen för nickelproduktionen, beräknad enligt stycke 4, det år då tillståndet utfärdades.

e) Produktionstillståndet och den godkända ansökningen skall utgöra en del av den godkända arbetsplanen.

f) Om företagarens ansökan om produktionsstillstånd avslås enligt bestämmelserna i d, får företagaren när som helst inge en ny ansökan till myndigheten.

3. Övergångsperioden skall räknas från fem år före den 1 januari det år under vilket den tidigaste kommersiella produktionen planeras ta sin början enligt en godkänd arbetsplan. Om den tidigaste kommersiella produktionen försenas utöver det år för vilket den ursprungligen planerats, skall övergångsperiodens början och det ursprungligen planerade produktionsstaket anpassas till denna. Övergångsperioden skall omfatta 25 år eller sträcka sig fram till avslutningen av den i artikel 155 angivna gränskonferensen eller fram till den dag då de i stycke 1 avsedda nya arrangemangen eller avtalen träder i kraft, beroende på vilkendera händelse som inträffar först. Myndigheten skall utöva de i denna artikel fastställda befogenheterna under återstoden av övergångsperioden, om de nämnda arrangemangen eller avtalen av någon anledning skulle utlöpa eller bli ogiltiga.

4. a) Produktionstaket skall för varje år under övergångsperioden utgöra summan av

i) skillnaden mellan trendlinjevärdena för nickelförbrukningen, beräknade enligt bestämmelserna under b, för det år som omedelbart föregår året för den tidigaste kommersiella produktionen och för det år som omedelbart föregår övergångsperiodens början; och

ii) 60 procent av skillnaden mellan trendlin-

recovered under the approved plan of work. The application shall include a schedule of expenditures to be made by the operator after he has received the authorization which are reasonably calculated to allow him to begin commercial production on the date planned.

(c) For the purposes of subparagraphs (a) and (b), the Authority shall establish appropriate performance requirements in accordance with Annex III, article 17.

(d) The Authority shall issue a production authorization for the level of production applied for unless the sum of that level and the levels already authorized exceeds the nickel production ceiling, as calculated pursuant to paragraph 4 in the year of issuance of the authorization, during any year of planned production falling within the interim period.

(e) When issued, the production authorization and approved application shall become a part of the approved plan of work.

(f) If the operator's application for a production authorization is denied pursuant to subparagraph (d), the operator may apply again to the Authority at any time.

3. The interim period shall begin five years prior to 1 January of the year in which the earliest commercial production is planned to commence under an approved plan of work. If the earliest commercial production is delayed beyond the year originally planned, the beginning of the interim period and the production ceiling originally calculated shall be adjusted accordingly. The interim period shall last 25 years or until the end of the Review Conference referred to in article 155 or until the day when such new arrangements or agreements as are referred to in paragraph 1 enter into force, whichever is earliest. The Authority shall resume the power provided in this article for the remainder of the interim period if the said arrangements or agreements should lapse or become ineffective for any reason whatsoever.

4. (a) The production ceiling for any year of the interim period shall be the sum of:

(i) the difference between the trend line values for nickel consumption, as calculated pursuant to subparagraph (b), for the year immediately prior to the year of the earliest commercial production and the year immediately prior to the commencement of the interim period; and

(ii) sixty per cent of the difference between

jevärdena för nickelförbrukningen, beräknade enligt vad som anges i b för det år som produktionstillståndet avser och för det år som omedelbart föregår året för den tidigaste kommersiella produktionen.

b) Med hänsyn till vad som anges under a

i) skall trendlinjevärden, som används för beräkning av produktionstaket för nickel, vara värdena av den årliga nickelförbrukningen på en trendlinje som beräknats under det år då ett produktionstillstånd utfärdas. Trendlinjen skall dras från en linjär regression av logaritmnerna för den faktiska nickelförbrukningen under den senaste femtonårsperiod för vilken sådana uppgifter är tillgängliga, och tiden skall då vara den oberoende variabeln. Denna trendlinje skall betecknas som den ursprungliga trendlinjen;

ii) om den årliga ökningstakten för den ursprungliga trendlinjen är mindre än 3 procent, skall den trendlinje som används för att bestämma de under a angivna mängderna i stället vara en linje som skär den ursprungliga trendlinjen på den punkt där den anger värdet för det första året av den tillämpliga femtonårsperioden och som har en stigning på 3 procent om året. Det produktionstak som fastställs för något år av övergångsperioden får dock inte i något fall överstiga skillnaden mellan det ursprungliga trendlinjevärdet för det året och det ursprungliga trendlinjevärdet för det år som omedelbart föregår övergångsperiodens början.

5. Myndigheten skall förbehålla företaget en begynnelseproduktion av 38000 ton nickel inom den disponibla högsta produktionsmängd som beräknats enligt stycke 4.

6. a) En företagare får varje år producera mindre än eller upp till 8 procent mer än den årliga produktionsnivå för mineral från flermetalliska noder som anges i hans produktionsstillstånd, förutsatt att den samlade produktionsmängden inte överstiger den som anges i tillståndet. Varje överskridande med 8 till 20 procent under något år, eller varje överskridande under det första och de därpå följande åren efter två på varandra följande år under vilka överskridanden har skett, skall bli föremål för förhandlingar med myndigheten, som kan kräva att företagaren utverkar ännu ett produktionstillstånd för att täcka ytterligare produktion.

the trend line values for nickel consumption, as calculated pursuant to subparagraph (b), for the year for which the production authorization is being applied for and the year immediately prior to the year of the earliest commercial production.

(b) For the purposes of subparagraph (a):

(i) trend line values used for computing the nickel production ceiling shall be those annual nickel consumption values on a trend line computed during the year in which a production authorization is issued. The trend line shall be derived from a linear regression of the logarithms of actual nickel consumption for the most recent 15-year period for which such data are available, time being the independent variable. This trend line shall be referred to as the original trend line;

(ii) if the annual rate of increase of the original trend line is less than 3 per cent, then the trend line used to determine the quantities referred to in subparagraph (a) shall instead be one passing through the original trend line at the value for the first year of the relevant 15-year period, and increasing at 3 per cent annually; provided however that the production ceiling established for any year of the interim period may not in any case exceed the difference between the original trend line value for that year and the original trend line value for the year immediately prior to the commencement of the interim period.

5. The Authority shall reserve to the Enterprise for its initial production a quantity of 38,000 metric tonnes of nickel from the available production ceiling calculated pursuant to paragraph 4.

6. (a) An operator may in any year produce less than or up to 8 per cent more than the level of annual production of minerals from polymetallic nodules specified in his production authorization, provided that the over-all amount of production shall not exceed that specified in the authorization. Any excess over 8 per cent and up to 20 per cent in any year, or any excess in the first and subsequent years following two consecutive years in which excesses occur, shall be negotiated with the Authority, which may require the operator to obtain a supplementary production authorization to cover additional production.

b) Ansökningar om sådana tillstånd för ytterligare produktion får behandlas av myndigheten först när denna har behandlat alla ansökningar från företagare som ännu inte fått produktionstillstånd och vederbörlig hänsyn till andra tänkbara sökande har tagits. Myndigheten skall följa principen att inte överskrida den sammanlagda tillåtna produktionen enligt produktionstaket något år under övergångsperioden. Den får inte tillåta produktion enligt någon arbetsplan av en årlig mängd överstigande 46500 ton nickel.

7. Produktionsvolymerna av andra metaller såsom koppar, kobolt och mangan, vilka härör från flermetalliska noder som utvinns enligt ett produktionstillstånd, skall inte vara större än de som skulle ha producerats om företagaren hade producerat den maximala mängden nickel från dessa noder i enlighet med denna artikel. Myndigheten skall i syfte att genomföra bestämmelserna i detta stycke utarbeta regler, föreskrifter och förfaranden i enlighet med bilaga III artikel 17.

8. Rättigheter och skyldigheter i tillämpliga multilaterala handelsavtal rörande otillbörliga ekonomiska sedvänjor skall tillämpas i samband med undersökning och bearbetning av mineral från området. Vid biläggande av tvister, som uppstår i samband med denna bestämmelse, skall den konventionsstat som tillträtt sådana multilaterala handelsavtal tillämpa de i dessa avtal fastställda förfarandena för biläggande av tvister.

9. Myndigheten skall ha befogenhet att begränsa produktionen av andra mineral från området än mineral från flermetalliska noder på sådana villkor och med tillämpning av sådana metoder som kan vara lämpliga genom att anta föreskrifter enligt artikel 161.8.

10. Efter rekommendation av rådet på grundval av ett utlåtande från kommissionen för ekonomisk planering skall församlingen upprätta ett kompensationssystem eller vidta andra åtgärder för ekonomiskt anpassningsbistånd, inklusive samarbete med fackorgan och andra internationella organisationer i syfte att bistå utvecklingsländer, som får vidkännas allvarliga ogynnsamma verkningar för sina exportintäkter eller sin ekonomi till följd av en sänkning av priset på ett berört mineral eller en minskning av exportvolymen för detta mineral, i den utsträckning som sänkningen eller minsk-

(b) Applications for such supplementary production authorizations shall be considered by the Authority only after all pending applications by operators who have not yet received production authorizations have been acted upon and due account has been taken of other likely applicants. The Authority shall be guided by the principle of not exceeding the total production allowed under the production ceiling in any year of the interim period. It shall not authorize the production under any plan of work of a quantity in excess of 46,500 metric tonnes of nickel per year.

7. The levels of production of other metals such as copper, cobalt and manganese extracted from the polymetallic nodules that are recovered pursuant to a production authorization should not be higher than those which would have been produced had the operator produced the maximum level of nickel from those nodules pursuant to this article. The Authority shall establish rules, regulations and procedures pursuant to Annex III, article 17, to implement this paragraph.

8. Rights and obligations relating to unfair economic practices under relevant multilateral trade agreements shall apply to the exploration for and exploitation of minerals from the Area. In the settlement of disputes arising under this provision, States Parties which are Parties to such multilateral trade agreements shall have recourse to the dispute settlement procedures of such agreements.

9. The Authority shall have the power to limit the level of production of minerals from the Area, other than minerals from polymetallic nodules, under such conditions and applying such methods as may be appropriate by adopting regulations in accordance with article 161, paragraph 8.

10. Upon the recommendation of the Council on the basis of advice from the Economic Planning Commission, the Assembly shall establish a system of compensation or take other measures of economic adjustment assistance including co-operation with specialized agencies and other international organizations to assist developing countries which suffer serious adverse effects on their export earnings or economies resulting from a reduction in the price of an affected mineral or in the volume of exports of that mineral, to the extent that such reduction is caused by activities in the Area.

ningen förorsakats av verksamhet inom området. Myndigheten skall på begäran inleda en undersökning av problemen för stater som kan antas bli hårdast drabbade i syfte att minska deras svårigheter och bistå dem i deras ekonomiska anpassning.

Artikel 152

Myndighetens utövande av befogenheter och uppgifter

1. Myndigheten skall undvika diskriminering vid utövandet av sina befogenheter och uppgifter, särskilt när den bereder möjligheter för verksamhet inom området.

2. Trots detta får särskild hänsyn tas till utvecklingsländerna, i synnerhet sådana utvecklingsländer som är kustlösa eller geografiskt missgynnade, för vilka speciella bestämmelser finns i denna del.

Artikel 153

Undersöknings- och bearbetningssystem

1. Verksamheten inom området skall organiseras, bedrivs och kontrolleras av myndigheten på hela mänsklighetens vägnar i enlighet med denna artikel, andra tillämpliga bestämmelser i denna del och i de tillämpliga bilagorna samt med myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden.

2. Verksamheten inom området skall bedrivs enligt forskrifterna i stycke 3

a) av företaget, och

b) tillsammans med myndigheten, av de konventionsstater eller de statliga företag eller de fysiska eller juridiska personer som har konventionsstaternas nationalitet eller som faktiskt kontrolleras av dessa eller av deras medborgare, när de garanteras av sådana stater eller av varje annan, här uppräknad sammanlutning, som uppfyller kraven i denna del och i bilaga III.

3. Verksamheten i området skall bedrivs enligt en formell skriftlig arbetsplan, som utarbetats i enlighet med bilaga III och godkänts av rådet efter granskning av den juridiska och tekniska kommissionen. Då det rör sig om verksamhet inom området, som bedrivs med myndighetens tillåtelse av de i punkt 2 b angivna enheterna, skall arbetsplanen i enlighet med bilaga III artikel 3 ha formen av ett kontrakt. Sådana kontrakt kan innehålla be-

The Authority on request shall initiate studies on the problems of those States which are likely to be most seriously affected with a view to minimizing their difficulties and assisting them in their economic adjustment.

Article 152

Exercise of powers and functions by the Authority

1. The Authority shall avoid discrimination in the exercise of its powers and functions, including the granting of opportunities for activities in the Area.

2. Nevertheless, special consideration for developing States, including particular consideration for the land-locked and geographically disadvantaged among them, specifically provided for in this Part shall be permitted.

Article 153

System of exploration and exploitation

1. Activities in the Area shall be organized, carried out and controlled by the Authority on behalf of mankind as a whole in accordance with this article as well as other relevant provisions of this Part and the relevant Annexes, and the rules, regulations and procedures of the Authority.

2. Activities in the Area shall be carried out as prescribed in paragraph 3:

(a) by the Enterprise, and

(b) in association with the Authority by States Parties, or state enterprises or natural or juridical persons which possess the nationality of States Parties or are effectively controlled by them or their nationals, when sponsored by such States, or any group of the foregoing which meets the requirements provided in this Part and in Annex III.

3. Activities in the Area shall be carried out in accordance with a formal written plan of work drawn up in accordance with Annex III and approved by the Council after review by the Legal and Technical Commission. In the case of activities in the Area carried out as authorized by the Authority by the entities specified in paragraph 2(b), the plan of work shall, in accordance with Annex III, article 3, be in the form of a contract. Such contracts

stämmelser om gemensamma arrangemang i enlighet med bilaga III artikel 11.

4. Myndigheten skall utöva sådan kontroll över verksamheten inom området som är nödvändig i syfte att säkerställa att tillämpliga bestämmelser i denna del och i hithörande bilagor samt myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden samt arbetsplaner godkända enligt stycke 3 uppfylls. Konventionsstaterna skall bistå myndigheten genom att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att bestämmelserna i artikel 139 uppfylls.

5. Myndigheten skall ha rätt att när som helst vidta åtgärder som föreskrivs i denna del i syfte att säkerställa att bestämmelserna i denna uppfylls och att de kontroll- och regleringsuppgifter som den tilldelas häri eller i något kontrakt utövas. Myndigheten skall ha rätt att inspektera alla anläggningar inom området som används i samband med verksamheter inom området.

6. Ett kontrakt enligt stycke 3 skall innehålla garantier. Det kan följaktligen inte ändras eller upphävas, varken tillfälligt eller slutgiltigt, utom i enlighet med bestämmelserna i bilaga III artiklarna 18 och 19.

Artikel 154

Periodisk översyn

Vart femte år, räknat från den dag då denna konvention träder i kraft, skall församlingen företa en allmän och systematisk översyn av det sätt på vilket det internationella rättssystemet för det i konventionen fastställda området har fungerat i praktiken. I ljuset av denna översyn får församlingen vidta, eller rekommendera andra organ att vidta, sådana åtgärder enligt bestämmelserna och förfarandena i denna del och hithörande bilagor som leder till en förbättring av systemets funktion.

Artikel 155

Granskningskonferensen

1. Femton år efter den 1 januari det år då den tidigaste kommersiella produktionen påbörjas enligt en godkänd arbetsplan skall församlingen sammankalla en konferens för granskning av de bestämmelser i denna del och i de tillämpliga bilagor som reglerar systemet för undersökning och bearbetning av områdets tillgångar. Granskningskonferensen skall mot

may provide for joint arrangements in accordance with Annex III, article 11.

4. The Authority shall exercise such control over activities in the Area as is necessary for the purpose of securing compliance with the relevant provisions of this Part and the Annexes relating thereto, and the rules, regulations and procedures of the Authority, and the plans of work approved in accordance with paragraph 3. States Parties shall assist the Authority by taking all measures necessary to ensure such compliance in accordance with article 139.

5. The Authority shall have the right to take at any time any measures provided for under this Part to ensure compliance with its provisions and the exercise of the functions of control and regulation assigned to it thereunder or under any contract. The Authority shall have the right to inspect all installations in the Area used in connection with activities in the Area.

6. A contract under paragraph 3 shall provide for security of tenure. Accordingly, the contract shall not be revised, suspended or terminated except in accordance with Annex III, articles 18 and 19.

Article 154

Periodic review

Every five years from the entry into force of this Convention, the Assembly shall undertake a general and systematic review of the manner in which the international régime of the Area established in this Convention has operated in practice. In the light of this review the Assembly may take, or recommend that other organs take, measures in accordance with the provisions and procedures of this Part and the Annexes relating thereto which will lead to the improvement of the operation of the régime.

Article 155

The Review Conference

1. Fifteen years from 1 January of the year in which the earliest commercial production commences under an approved plan of work, the Assembly shall convene a conference for the review of those provisions of this Part and the relevant Annexes which govern the system of exploration and exploitation of the resources of the Area. The Review Conference shall con-

bakgrund av gjorda erfarenheter under denna period i detalj överväga

a) om bestämmelserna i denna del rörande undersökning och bearbetning av områdets tillgångar har uppfyllt syftena i varje hänseende, och om de har varit hela mänskligheten till gagn;

b) om reserverade områden under femtonårsperioden har utnyttjats på ett effektivt och väl avvägt sätt i jämförelse med områden som inte reserverats;

c) om området och dess tillgångar har utvecklats och använts på ett sådant sätt att en sund utveckling av världsekonomin och en balanserad tillväxt av den internationella handeln har främjats;

d) om en monopolisering av olika former av verksamhet inom området har förhindrats;

e) om de i artiklarna 150 och 151 angivna principerna har fullföljts; och

f) om systemet har resulterat i en rättvis uppdelning av fördelarna med verksamheten inom området, med hänsyn särskilt till utvecklingsländernas intressen och behov.

2. Granskningskonferensen skall säkerställa bevarandet av principen om mänsklighetens gemensamma arvedel, det internationella rättssystemet, som utformats för att garantera en rättvis bearbetning av områdets tillgångar till gagn för alla länder och särskilt utvecklingsländerna, samt en myndighet som skall organisera, leda och kontrollera verksamheten i området. Den skall även säkerställa bevarandet av principerna i denna del vad avser ett uteslutande av varje krav eller varje utövande av suveränitet över någon del av området, staternas rättigheter och deras allmänna uppförande i förhållande till området samt deras deltagande i verksamheterna inom området enligt denna konvention, förhindrande av monopolisering av verksamheten inom området, ett utnyttjande av området för uteslutande fredliga syften, ekonomiska aspekter på verksamheten inom området, marinvetenskaplig forskning, överföring av teknologi, skydd av den marina miljön, skydd av människoliv; kuststaternas rättigheter, rättsordning för överliggande vatten inom området och för lufrummet ovanför dessa vatten samt samordning mellan verksamheterna inom området och andra former av verksamhet i den marina miljön.

3. Beslutsförfarandet vid granskningskonfe-

sider in detail, in the light of the experience acquired during that period:

(a) whether the provisions of this Part which govern the system of exploration and exploitation of the resources of the Area have achieved their aims in all respects, including whether they have benefited mankind as a whole;

(b) whether, during the 15-year period, reserved areas have been exploited in an effective and balanced manner in comparison with non-reserved areas;

(c) whether the development and use of the Area and its resources have been undertaken in such a manner as to foster healthy development of the world economy and balanced growth of international trade;

(d) whether monopolization of activities in the Area has been prevented;

(e) whether the policies set forth in articles 150 and 151 have been fulfilled; and

(f) whether the system has resulted in the equitable sharing of benefits derived from activities in the Area, taking into particular consideration the interests and needs of the developing States.

2. The Review Conference shall ensure the maintenance of the principle of the common heritage of mankind, the international régime designed to ensure equitable exploitation of the resources of the Area for the benefit of all countries, especially the developing States, and an Authority to organize, conduct and control activities in the Area. It shall also ensure the maintenance of the principles laid down in this Part with regard to the exclusion of claims or exercise of sovereignty over any part of the Area, the rights of States and their general conduct in relation to the Area, and their participation in activities in the Area in conformity with this Convention, the prevention of monopolization of activities in the Area, the use of the Area exclusively for peaceful purposes, economic aspects of activities in the Area, marine scientific research, transfer of technology, protection of the marine environment, protection of human life, rights of coastal States, the legal status of the waters superjacent to the Area and that of the air space above those waters and accommodation between activities in the Area and other activities in the marine environment.

3. The decision-making procedure applicable

rensen skall vara detsamma som det som tillämpades vid Förenta Nationernas tredje havsrättskonferens. Konferensen skall i största möjliga utsträckning bemöda sig om att uppnå enighet beträffande varje ändring genom enhällighet, och ingen omröstning skall ske i dessa frågor förrän samtliga möjligheter att uppnå enhällighet har prövats.

4. Om granskningskonferensen fem år efter den dag den börjat inte har enats om systemet för undersökning och bearbetning av områdets tillgångar, kan den under de påföljande tolv månaderna med tre fjärdedels majoritet av konventionsstaterna besluta att anta och till konventionsstaterna för ratificering eller anslutning hänskjuta sådana ändringar som den anser nödvändiga och lämpliga för ändring eller modifiering av systemet. Dessa ändringar träder i förhållande till alla konventionsstater i kraft tolv månader efter det att tre fjärdedelar av konventionsstaterna har deponerat sina ratifikations- eller anslutningsinstrument.

5. Ändringar som antagits av granskningskonferensen i enlighet med denna artikel berör inte de rättigheter som förvärvats enligt gällande kontrakt.

at the Review Conference shall be the same as that applicable at the Third United Nations Conference on the Law of the Sea. The Conference shall make every effort to reach agreement on any amendments by way of consensus and there should be no voting on such matters until all efforts at achieving consensus have been exhausted.

4. If, five years after its commencement, the Review Conference has not reached agreement on the system of exploration and exploitation of the resources of the Area, it may decide during the ensuing 12 months, by a three-fourths majority of the States Parties, to adopt and submit to the States Parties for ratification or accession such amendments changing or modifying the system as it determines necessary and appropriate. Such amendments shall enter into force for all States Parties 12 months after the deposit of instruments of ratification or accession by three fourths of the States Parties.

5. Amendments adopted by the Review Conference pursuant to this article shall not affect rights acquired under existing contracts.

KAPITEL 4

MYNDIGHETEN

AVSNITT A

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 156

Upprättande av myndigheten

1. Härmed upprättas den internationella havsbottenmyndigheten, som skall fullgöra sina uppgifter i enlighet med denna del.

2. Alla konventionsstater är automatiskt medlemmar av myndigheten.

3. De observatörer vid Förenta Nationernas tredje havsrättskonferens som har undertecknat slutakten och inte omnämns i artikel 305.1 c-f skall ha rätt att delta i myndighetens arbete som observatörer i enlighet med dess regler, föreskrifter och förfaranden.

4. Myndighetens säte skall vara i Jamaica.

5. Myndigheten kan upprätta sådana regionala centra eller kontor som den finner nödvändiga för utövandet av sina uppdrag.

SECTION 4

THE AUTHORITY

SUBSECTION A

GENERAL PROVISIONS

Article 156

Establishment of the Authority

1. There is hereby established the International Sea-Bed Authority, which shall function in accordance with this Part.

2. All States Parties are *ipso facto* members of the Authority.

3. Observers at the Third United Nations Conference on the Law of the Sea who have signed the Final Act and who are not referred to in article 305, paragraph 1(c), (d), (e) or (f), shall have the right to participate in the Authority as observers, in accordance with its rules, regulations and procedures.

4. The seat of the Authority shall be in Jamaica.

5. The Authority may establish such regional centres or offices as it deems necessary for the exercise of its functions.

Artikel 157

Myndighetens inriktning och grundläggande principer för dess verksamhet

1. Myndigheten är den organisation genom vilken konventionsstaterna i enlighet med denna del skall organisera och kontrollera verksamheterna inom området, särskilt i syfte att förvalta områdets tillgångar.

2. Myndighetens befogenheter och funktioner är de som den uttryckligen tilldelas i denna konvention. Myndigheten skall i övrigt ha sådana med denna konvention förenliga uppgifter som följer av och är nödvändiga för utövandet av dessa befogenheter och uppgifter, såvitt gäller verksamheter inom området.

3. Myndigheten har som grundval principen om alla medlemmars suveräna likställdhet.

4. Alla medlemmar av myndigheten skall lojalt uppfylla de förpliktelser de åtagit sig enligt denna del i syfte att tillförsäkra dem de rättigheter och förmåner som följer av medlemskapet.

Artikel 158

Myndighetens organ

1. Härmed upprättas som myndighetens huvudorgan en församling, ett råd och ett sekretariat.

2. Härmed upprättas företaget, det organ genom vilket myndigheten skall fullgöra de i artikel 170.1 angivna uppgifterna.

3. Sådana underorgan som kan anses nödvändiga får upprättas i enlighet med denna del.

4. Såväl vart och ett av myndighetens huvudorgan som företaget skall vara ansvariga för utövandet av de befogenheter och funktioner som tilldelats dem. Vid utövandet av dessa befogenheter och funktioner skall varje organ undvika att vidta någon åtgärd som kan avvika från eller hindra utövandet av de särskilda befogenheter och funktioner som tilldelats något annat organ.

Article 157

Nature and fundamental principles of the Authority

1. The Authority is the organization through which States Parties shall, in accordance with this Part, organize and control activities in the Area, particularly with a view to administering the resources of the Area.

2. The powers and functions of the Authority shall be those expressly conferred upon it by this Convention. The Authority shall have such incidental powers, consistent with this Convention, as are implicit in and necessary for the exercise of those powers and functions with respect to activities in the Area.

3. The Authority is based on the principle of the sovereign equality of all its members.

4. All members of the Authority shall fulfill in good faith the obligations assumed by them in accordance with this Part in order to ensure to all of them the rights and benefits resulting from membership.

Article 158

Organs of the Authority

1. There are hereby established, as the principal organs of the Authority, an Assembly, a Council and a Secretariat.

2. There is hereby established the Enterprise, the organ through which the Authority shall carry out the functions referred to in article 170, paragraph 1.

3. Such subsidiary organs as may be found necessary may be established in accordance with this Part.

4. Each principal organ of the Authority and the Enterprise shall be responsible for exercising those powers and functions which are conferred upon it. In exercising such powers and functions each organ shall avoid taking any action which may derogate from or impede the exercise of specific powers and functions conferred upon another organ.

AVSNITT B
FÖRSAMLINGEN

Artikel 159

Sammansättning, förfarande och omröstning

1. Församlingen består av myndighetens samtliga medlemmar. Varje medlem i församlingen har en representant, som kan åtföljas av suppleanter och rådgivare.

2. Församlingen skall ha ordinarie årliga möten och sådana särskilda möten, som kan beslutas av församlingen eller, på begäran av rådet eller en majoritet av myndighetens medlemmar, sammankallas av generalsekreteraren.

3. Mötena skall äga rum där myndigheten har sitt säte, om församlingen inte beslutar annat.

4. Församlingen skall anta sin egen arbetsordning. Vid varje ordinarie mötes början skall den utse sin ordförande och de övriga funktionärer som kan behövas. Dessa skall inneha sitt uppdrag till dess att en ny ordförande och andra funktionärer har valts vid påföljande ordinarie möte.

5. Församlingen är beslutsmässig, då en majoritet av dess medlemmar är närvarande.

6. Varje församlingsmedlem har en röst.

7. Beslut i procedurfrågor, vari inbegrips beslut om sammankallande av särskilda möten med församlingen, skall fattas med enkel majoritet av närvarande och röstande medlemmar.

8. Beslut i sakfrågor skall fattas med två tredjedels majoritet av närvarande och röstande medlemmar, under förutsättning att denna majoritet innefattar majoriteten av de medlemmar som deltar i mötet. När tvekan råder om huruvida en fråga är en sakfråga eller inte, skall denna fråga behandlas som en sakfråga, om inte annat beslutas av församlingen med den majoritet som krävs för beslut i sakfrågor.

9. När omröstning i en sakfråga skall verkställas för första gången får ordföranden, och skall så göra, om minst en femtedel av församlingens medlemmar kräver det, skjuta upp omröstningen i denna fråga under högst fem kalenderdagar. Denna regel får endast användas en gång för varje fråga och skall inte användas för att uppskjuta frågan till efter mötets avslutning.

SUBSECTION B
THE ASSEMBLY

Article 159

Composition, procedure and voting

1. The Assembly shall consist of all the members of the Authority. Each member shall have one representative in the Assembly, who may be accompanied by alternates and advisers.

2. The Assembly shall meet in regular annual sessions and in such special sessions as may be decided by the Assembly, or convened by the Secretary-General at the request of the Council or of a majority of the members of the Authority.

3. Sessions shall take place at the seat of the Authority unless otherwise decided by the Assembly.

4. The Assembly shall adopt its rules of procedure. At the beginning of each regular session, it shall elect its President and such other officers as may be required. They shall hold office until a new President and other officers are elected at the next regular session.

5. A majority of the members of the Assembly shall constitute a quorum.

6. Each member of the Assembly shall have one vote.

7. Decisions on questions of procedure, including decisions to convene special sessions of the Assembly, shall be taken by a majority of the members present and voting.

8. Decisions on questions of substance shall be taken by a two-thirds majority of the members present and voting, provided that such majority includes a majority of the members participating in the session. When the issue arises as to whether a question is one of substance or not, that question shall be treated as one of substance unless otherwise decided by the Assembly by the majority required for decisions on questions of substance.

9. When a question of substance comes up for voting for the first time, the President may, and shall, if requested by at least one fifth of the members of the Assembly, defer the issue of taking a vote on that question for a period not exceeding five calendar days. This rule may be applied only once to any question, and shall not be applied so as to defer the question beyond the end of the session.

10. Efter skriftlig begäran till ordföranden från minst en fjärdedel av myndighetens medlemmar om ett rådgivande yttrande, huruvida förslag som förelagts församlingen i vilket som helst ärende är förenligt med denna konvention, skall församlingen anmoda den internationella havsrättsdomstolens avdelning för havsbottentvister att avge ett rådgivande yttrande i frågan samt uppskjuta omröstningen om förslaget i avvaktan på avdelningens rådgivande yttrande. Om det rådgivande yttrandet inte erhållits före den sista veckan under det möte då anmodan har gjorts, skall församlingen fatta beslut om när den skall samlas för att rösta om det uppskjutna förslaget.

Artikel 160

Befogenheter och uppgifter

1. Församlingen, såsom enda organ vari ingår samtliga medlemmar, skall betraktas som myndighetens högsta organ, inför vilket de övriga huvudorganen är ansvariga enligt de särskilda bestämmelserna i denna konvention. Församlingen har befogenhet att fastställa allmänna riktlinjer i enlighet med de tillämpliga bestämmelserna i denna konvention i alla frågor eller ärenden inom myndighetens kompetensområde.

2. Dessutom skall församlingen ha följande befogenheter och uppgifter:

a) att välja medlemmar till rådet i enlighet med artikel 161;

b) att välja generalsekreterare bland de av rådet föreslagna kandidaterna;

c) att på rådets rekommendation välja medlemmarna i företagens styrelse och företagens generaldirektör;

d) att upprätta sådana underorgan som den finner nödvändiga för utövandet av sina uppgifter i enlighet med denna del. Vid sammansättningen av dessa underorgan skall vederbörlig hänsyn tas till principen om rättvis geografisk fördelning, om rättvis fördelning med hänsyn till särskilda intressen, samt till behovet av medlemmar med kvalifikationer och kompetens i de relevanta tekniska frågor som dessa organ befattar sig med;

e) att fastställa medlemmarnas bidrag till myndighetens administrativa budget i enlighet med en överenskommen bidragsskala som grundar sig på den för Förenta Nationernas ordinarie budget använda skalan, fram till dess att

10. Upon a written request addressed to the President and sponsored by at least one fourth of the members of the Authority for an advisory opinion on the conformity with this Convention of a proposal before the Assembly on any matter, the Assembly shall request the Sea-Bed Disputes Chamber of the International Tribunal for the Law of the Sea to give an advisory opinion thereon and shall defer voting on that proposal pending receipt of the advisory opinion by the Chamber. If the advisory opinion is not received before the final week of the session in which it is requested, the Assembly shall decide when it will meet to vote upon the deferred proposal.

Article 160

Powers and functions

1. The Assembly, as the sole organ of the Authority consisting of all the members, shall be considered the supreme organ of the Authority to which the other principal organs shall be accountable as specifically provided for in this Convention. The Assembly shall have the power to establish general policies in conformity with the relevant provisions of this Convention on any question or matter within the competence of the Authority.

2. In addition, the powers and functions of the Assembly shall be:

(a) to elect the members of the Council in accordance with article 161;

(b) to elect the Secretary-General from among the candidates proposed by the Council;

(c) to elect, upon the recommendation of the Council, the members of the Governing Board of the Enterprise and the Director-General of the Enterprise;

(d) to establish such subsidiary organs as it finds necessary for the exercise of its functions in accordance with this Part. In the composition of these subsidiary organs due account shall be taken of the principle of equitable geographical distribution and of special interests and the need for members qualified and competent in the relevant technical questions dealt with by such organs;

(e) to assess the contributions of members to the administrative budget of the Authority in accordance with an agreed scale of assessment based upon the scale used for the regular budget of the United Nations until the Author-

myndigheten har tillräckliga intäkter från andra källor för att täcka sina förvaltningsutgifter;

f) i) att på rekommendation av rådet behandla och godkänna regler, föreskrifter och förfaranden för en rättvis fördelning av finansiella och andra ekonomiska fördelar av verksamhet inom området samt av de betalningar som gjorts och de bidrag som avses i artikel 82, varvid särskild hänsyn skall tas till intressen och behov hos utvecklingsländerna och de folk som inte uppnått full självständighet eller annan form av självstyre. Om församlingen inte godkänner rådets rekommendationer, skall den återsända dem till rådet för förnyad behandling i ljuset av församlingens synpunkter;

ii) att behandla och godkänna myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden samt de ändringar av dessa, som provisoriskt antagits av rådet enligt artikel 162.2 o ii. Dessa regler, föreskrifter och förfaranden skall avse undersökning, bearbetning och utvinning inom området, myndighetens ekonomiska förvaltning och interna administration samt, på rekommendation av företagets styrelse, överföring av medel från företaget till myndigheten;

g) att besluta om en rättvis fördelning av finansiella och andra ekonomiska fördelar av verksamheter inom området i enlighet med denna konvention samt myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden;

h) att behandla och godkänna det av rådet framlagda förslaget till årsbudget för myndigheten;

i) att granska periodiska rapporter från rådet och från företaget samt de särskilda rapporter som begärts från rådet eller något annat av myndighetens organ;

j) att ta initiativ till studier och avge rekommendationer i syfte att främja internationellt samarbete rörande verksamheter inom området samt en fortlöpande utveckling av folkrätten inom detta område och dennas kodifiering;

k) att behandla både problem av allmän karaktär som uppstår i samband med verksamheterna inom området, särskilt för utvecklingsländerna, och problem som uppstår för staterna i samband med verksamhet inom området till följd av deras geografiska läge, däribland

ity shall have sufficient income from other sources to meet its administrative expenses;

(f) (i) to consider and approve, upon the recommendation of the Council, the rules, regulations and procedures on the equitable sharing of financial and other economic benefits derived from activities in the Area and the payments and contributions made pursuant to article 82, taking into particular consideration the interests and needs of developing States and peoples who have not attained full independence or other self-governing status. If the Assembly does not approve the recommendations of the Council, the Assembly shall return them to the Council for reconsideration in the light of the views expressed by the Assembly;

(ii) to consider and approve the rules, regulations and procedures of the Authority, and any amendments thereto, provisionally adopted by the Council pursuant to article 162, paragraph 2 (o)(ii). These rules, regulations and procedures shall relate to prospecting, exploration and exploitation in the Area, the financial management and internal administration of the Authority, and, upon the recommendation of the Governing Board of the Enterprise, to the transfer of funds from the Enterprise to the Authority;

(g) to decide upon the equitable sharing of financial and other economic benefits derived from activities in the Area, consistent with this Convention and the rules, regulations and procedures of the Authority;

(h) to consider and approve the proposed annual budget of the Authority submitted by the Council;

(i) to examine periodic reports from the Council and from the Enterprise and special reports requested from the Council or any other organ of the Authority;

(j) to initiate studies and make recommendations for the purpose of promoting international co-operation concerning activities in the Area and encouraging the progressive development of international law relating thereto and its codification;

(k) to consider problems of a general nature in connection with activities in the Area arising in particular for developing States, as well as those problems for States in connection with activities in the Area that are due to their geographical location, particularly for land-

särskilt för kustlösa och geografiskt missgynnade stater;

l) att på förslag av rådet och på grundval av ett utlåtande från kommissionen för ekonomisk planering upprätta ett ersättningssystem eller andra åtgärder för bistånd till ekonomisk anpassning enligt artikel 151.10;

m) att tillfälligt upphäva utövandet av rättigheter och privilegier i samband med medlemskapet enligt artikel 185;

n) att diskutera alla frågor eller ärenden som faller inom myndighetens kompetensområde och att i enlighet med fördelningen av befogenheter och funktioner bland myndighetens organ fatta beslut om vilket av myndighetens organ som skall behandla en viss fråga eller ett visst ärende, som inte uttryckligen anförtrots ett visst organ.

locked and geographically disadvantaged States;

(l) to establish, upon the recommendation of the Council, on the basis of advice from the Economic Planning Commission, a system of compensation or other measures of economic adjustment assistance as provided in article 151, paragraph 10;

(m) to suspend the exercise of rights and privileges of membership pursuant to article 185;

(n) to discuss any question or matter within the competence of the Authority and to decide as to which organ of the Authority shall deal with any such question or matter not specifically entrusted to a particular organ, consistent with the distribution of powers and functions among the organs of the Authority.

AVSNITT C

RÅDET

Artikel 161

Sammansättning, förfarande och omröstning

1. Rådet skall bestå av 36 av myndighetens medlemmar, valda av församlingen i följande ordning:

a) fyra medlemmar bland de konventionsstater som under de sista fem år för vilka statistiskt material föreligger har antingen förbrukat mer än 2 procent av den totala konsumtionen i världen eller haft en nettoimport på mer än 2 procent av den totala importen i världen av de varor som tillverkas av de kategorier av mineral som kan utvinnas inom området, och under alla omständigheter en stat från det östeuropeiska (socialistiska) området samt den största konsumenten;

b) fyra medlemmar bland de åtta konventionsstater som har gjort de största investeringarna för att förbereda och bedriva verksamhet inom området, antingen direkt eller genom sina medborgare, vari inbegrips minst en stat från det östeuropeiska (socialistiska) området;

c) fyra medlemmar bland konventionsstater som på grundval av produktion inom områden under deras jurisdiktion är betydande nettoexportörer av de kategorier av mineral som kan utvinnas från området, vari inbegrips minst två utvecklingsländer, vilkas export av sådana mi-

SUBSECTION C

THE COUNCIL

Article 161

Composition, procedure and voting

1. The Council shall consist of 36 members of the Authority elected by the Assembly in the following order:

(a) four members from among those States Parties which, during the last five years for which statistics are available, have either consumed more than 2 per cent of total world consumption or have had net imports of more than 2 per cent of total world imports of the commodities produced from the categories of minerals to be derived from the Area, and in any case one State from the Eastern European (Socialist) region, as well as the largest consumer;

(b) four members from among the eight States Parties which have the largest investments in preparation for and in the conduct of activities in the Area, either directly or through their nationals, including at least one State from the Eastern European (Socialist) region;

(c) four members from among States Parties which on the basis of production in areas under their jurisdiction are major net exporters of the categories of minerals to be derived from the Area, including at least two developing States whose exports of such minerals have a substan-

neral är av väsentlig betydelse för deras ekonomi;

d) sex medlemmar bland utvecklingsländer som tillträtt konventionen och som representerar särskilda intressen. Följande stater särskilda intressen skall vara representerade: folkrika stater, kustlösa stater eller geografiskt missgynnade stater, stater som har en betydande import av de slag av mineral som kan utvinnas inom området, stater som är potentiella producenter av sådana mineral samt de minst utvecklade staterna;

e) arton medlemmar, som väljs enligt principen om säkerställande av en rättvis geografisk fördelning av platser i rådet som helhet, under förutsättning att varje geografiskt område skall ha minst en medlem som väljs enligt denna punkt. I detta syfte skall de geografiska områdena vara Afrika, Asien, Östeuropa (socialistiska), Latinamerika samt Västeuropa och andra.

2. Vid val av rådsmedlemmarna i enlighet med stycke 1 skall församlingen säkerställa att

a) kustlösa och geografiskt missgynnade stater blir representerade i den utsträckning som står i rimlig proportion till deras representation i församlingen;

b) kuststater, särskilt utvecklingsländer, som inte uppfyller villkoren under punkterna 1 a — d blir representerade i den utsträckning som står i rimlig proportion till deras representation i församlingen;

c) varje grupp av konventionsstater, som skall representeras i rådet, blir representerad av de eventuella medlemmar som nominerats av vederbörande grupp.

3. Val skall äga rum vid församlingens ordinarie möten. Varje rådsmedlem skall väljas för en tid av fyra år. Vid det första valet skall mandatet dock för hälften av medlemmarna av varje grupp som anges i stycke 1 omfatta två år.

4. Rådets medlemmar kan omväljas, men vederbörlig hänsyn skall tas till önskvärdheten av rotation bland medlemmarna.

5. Rådet skall utöva sina uppgifter där myndigheten har sitt säte och skall, så ofta som myndighetens verksamhet kräver detta, samlas till möten, dock minst tre gånger om året.

6. Rådet är beslutsfärdigt då en majoritet av dess medlemmar är närvarande.

7. Varje rådsmedlem skall ha en röst.

tial bearing upon their economies;

(d) six members from among developing States Parties, representing special interests. The special interests to be represented shall include those of States with large populations, States which are land-locked or geographically disadvantaged, States which are major importers of the categories of minerals to be derived from the Area, States which are potential producers of such minerals, and least developed States;

(e) eighteen members elected according to the principle of ensuring an equitable geographical distribution of seats in the Council as a whole, provided that each geographical region shall have at least one member elected under this subparagraph. For this purpose, the geographical regions shall be Africa, Asia, Eastern European (Socialist), Latin America and Western European and Others.

2. In electing the members of the Council in accordance with paragraph 1, the Assembly shall ensure that:

(a) land-locked and geographically disadvantaged States are represented to a degree which is reasonably proportionate to their representation in the Assembly;

(b) coastal States, especially developing States, which do not qualify under paragraph 1(a), (b), (c) or (d) are represented to a degree which is reasonably proportionate to their representation in the Assembly;

(c) each group of States Parties to be represented on the Council is represented by those members, if any, which are nominated by that group.

3. Elections shall take place at regular sessions of the Assembly. Each member of the Council shall be elected for four years. At the first election, however, the term of one half of the members of each group referred to in paragraph 1 shall be two years.

4. Members of the Council shall be eligible for re-election, but due regard should be paid to the desirability of rotation of membership.

5. The Council shall function at the seat of the Authority, and shall meet as often as the business of the Authority may require, but not less than three times a year.

6. A majority of the members of the Council shall constitute a quorum.

7. Each member of the Council shall have one vote.

8. a) Beslut i procedurfrågor skall fattas av en majoritet av de närvarande och röstande medlemmarna.

b) Beslut i sakfrågor enligt följande bestämmelser skall fattas med två tredjedels majoritet av de närvarande och röstande medlemmarna, under förutsättning att denna majoritet innefattar majoriteten av rådsmedlemmarna: artikel 162.2 f, g, h, i, n, p, v och artikel 191.

c) Beslut i sakfrågor enligt följande bestämmelser skall fattas av tre fjärdedels majoritet av de närvarande och röstande rådsmedlemmarna, under förutsättning att denna majoritet innefattar majoriteten av rådsmedlemmarna: artikel 162.1; artikel 162.2 a, b, c, d, e, l, q, r, s, t, u, då en tillståndshavare eller en sponsorstat inte följer bestämmelserna, w under förutsättning att order i enlighet härmed inte är bindande mer än 30 dagar, såvida de inte bekräftats genom ett beslut som fattats i enlighet med d, artikel 162.2 x, y, z artikel 163.2; artikel 174.3; bilaga IV artikel 11.

d) Vid beslut i sakfrågor, som uppstår i samband med följande bestämmelser, krävs konsensus: artikel 162.2 m och o; antagande av ändringar i del XI.

e) Under d, f och g avses med "konsensus" att någon formell invändning inte föreligger. Inom 14 dagar efter det att ett förslag framlagts för rådet, skall rådets president avgöra om det föreligger en formell invändning mot antagandet av förslaget. Beslutas att en sådan invändning föreligger, skall presidenten inom tre dagar efter beslutet tillsätta och sammankalla en förlikningskommitté bestående av högst nio rådsmedlemmar, med presidenten som ordförande, i syfte att bilägga tvisterna och utarbeta ett förslag som kan antas med konsensus. Kommittén skall arbeta skyndsamt och avge rapport till rådet inom 14 dagar efter tillsättandet. Om kommittén inte kan framlägga ett förslag som kan antas med konsensus, skall den i sin rapport ange orsakerna till invändningarna mot förslaget.

f) Beslut i frågor som inte nämns ovan, som rådet är bemyndigat att fatta enligt myndig-

8. (a) Decisions on questions of procedure shall be taken by a majority of the members present and voting.

(b) Decisions on questions of substance arising under the following provisions shall be taken by a two-thirds majority of the members present and voting, provided that such majority includes a majority of the members of the Council: article 162, paragraph 2, subparagraphs (f); (g); (h); (i); (n); (p); (v); article 191.

(c) Decisions on questions of substance arising under the following provisions shall be taken by a three-fourths majority of the members present and voting, provided that such majority includes a majority of the members of the Council: article 162, paragraph 1; article 162, paragraph 2, subparagraphs (a); (b); (c); (d); (e); (l); (q); (r); (s); (t); (u) in cases of non-compliance by a contractor or a sponsor; (w) provided that orders issued thereunder may be binding for not more than 30 days unless confirmed by a decision taken in accordance with subparagraph (d); article 162, paragraph 2, subparagraphs (x); (y); (z); article 163, paragraph 2; article 174, paragraph 3; Annex IV, article 11.

(d) Decisions on questions of substance arising under the following provisions shall be taken by consensus: article 162, paragraph 2(m) and (o); adoption of amendments to Part XI.

(e) For the purposes of subparagraphs (d), (f) and (g), "consensus" means the absence of any formal objection. Within 14 days of the submission of a proposal to the Council, the President of the Council shall determine whether there would be a formal objection to the adoption of the proposal. If the President determines that there would be such an objection, the President shall establish and convene, within three days following such determination, a conciliation committee consisting of not more than nine members of the Council, with the President as chairman, for the purpose of reconciling the differences and producing a proposal which can be adopted by consensus. The committee shall work expeditiously and report to the Council within 14 days following its establishment. If the committee is unable to recommend a proposal which can be adopted by consensus, it shall set out in its report the grounds on which the proposal is being opposed.

(f) Decisions on questions not listed above which the Council is authorized to take by the

hetens regler, föreskrifter och förfaranden eller annorledes, skall fattas i enlighet med de punkter i detta stycke som anges i reglerna, föreskrifterna och förfarandena eller, om de inte anges däri, i enlighet med den punkt som rådet, om möjligt i förväg, har bestämt genom konsensus.

g) När det uppstår tvivel om huruvida en fråga hör till a, b, c eller d, skall den behandlas enligt den punkt som kräver större eller störst majoritet eller konsensus, allt efter omständigheterna, om rådet inte beslutar annat med nämnda majoritet eller genom konsensus.

9. Rådet skall fastställa ett förfarande, varigenom en medlem av myndigheten som inte är representerad i rådet får sända en representant som deltar i ett rådsmöte, när en sådan medlem ansöker därom eller när ett ärende som särskilt rör denna medlem är under behandling. En sådan representant skall vara berättigad att delta i överläggningarna men inte att rösta.

Artikel 162

Befogenheter och uppgifter

1. Rådet är myndighetens verkställande organ. Rådet har befogenhet att i enlighet med denna konvention och de av församlingen fastställda allmänna riktlinjerna fastställa de särskilda principer som skall följas av myndigheten i varje fråga eller ärende som faller inom dess kompetensområde.

2. Dessutom skall rådet

a) övervaka och samordna genomförandet av bestämmelserna i denna del i alla frågor och ärenden som faller inom myndighetens kompetensområde samt göra församlingen uppmärksam på de fall då de inte genomförts;

b) föreslå församlingen en lista över kandidater till val av generalsekreterare;

c) rekommendera församlingen kandidater till val av styrelsemedlemmar i företaget samt generaldirektör för företaget;

d) vid behov och med behörig hänsyn tagen till kraven på sparsamhet och effektivitet upprätta sådana underorgan som det finner nödvändiga för utövandet av sina funktioner i enlighet med denna del. Vid sammansättningen av underorgan skall särskild vikt läggas vid behovet av medlemmar med kvalifikationer och kompetens i hithörande tekniska frågor, som dessa organ handhar, under förutsättning

rules, regulations and procedures of the Authority or otherwise shall be taken pursuant to the subparagraphs of this paragraph specified in the rules, regulations and procedures or, if not specified therein, then pursuant to the subparagraph determined by the Council if possible in advance, by consensus.

(g) When the issue arises as to whether a question is within subparagraph (a), (b), (c) or (d), the question shall be treated as being within the subparagraph requiring the higher or highest majority or consensus as the case may be, unless otherwise decided by the Council by the said majority or by consensus.

9. The Council shall establish a procedure whereby a member of the Authority not represented on the Council may send a representative to attend a meeting of the Council when a request is made by such member, or a matter particularly affecting it is under consideration. Such a representative shall be entitled to participate in the deliberations but not to vote.

Article 162

Powers and functions

1. The Council is the executive organ of the Authority. The Council shall have the power to establish, in conformity with this Convention and the general policies established by the Assembly, the specific policies to be pursued by the Authority on any question or matter within the competence of the Authority.

2. In addition, the Council shall:

(a) supervise and co-ordinate the implementation of the provisions of this Part on all questions and matters within the competence of the Authority and invite the attention of the Assembly to cases of non-compliance;

(b) propose to the Assembly a list of candidates for the election of the Secretary-General;

(c) recommend to the Assembly candidates for the election of the members of the Governing Board of the Enterprise and the Director-General of the Enterprise;

(d) establish, as appropriate, and with due regard to economy and efficiency, such subsidiary organs as it finds necessary for the exercise of its functions in accordance with this Part. In the composition of subsidiary organs, emphasis shall be placed on the need for members qualified and competent in relevant technical matters dealt with by those organs provided that due account shall be taken of the principle

att vederbörlig hänsyn tas till principen om en rättvis geografisk fördelning och till särskilda intressen;

e) anta sin egen arbetsordning, vari inbegrips det förfarande som används vid val av dess president;

f) ingå avtal med Förenta Nationerna eller andra internationella organisationer för myndighetens räkning och inom dess kompetensområde, med förbehåll för församlingens godkännande;

g) granska företagets rapporter och översända dem till församlingen med sina rekommendationer;

h) avge årliga rapporter till församlingen och sådana särskilda rapporter som församlingen kan begära;

i) utfärda direktiv för företaget i enlighet med artikel 170;

j) godkänna arbetsplaner i enlighet med bilaga III artikel 6. Rådet skall behandla varje arbetsplan inom 60 dagar efter det att denna av juridiska och tekniska kommissionen har underställt rådet vid något av dess möten i enlighet med följande förfaranden:

i) om kommissionen föreslår att en arbetsplan skall godkännas, skall denna anses ha blivit godkänd av rådet, om ingen rådsmedlem inom 14 dagar skriftligen till presidenten framför en särskild invändning föregivande att kraven i bilaga III artikel 6 inte har uppfyllts. Om en invändning föreligger, skall det medlingsförfarande som anges i artikel 161.8 e tillämpas. Om invändningen fortfarande kvarstår efter medlingsförfarandet, skall arbetsplanen anses ha blivit godkänd av rådet, om inte rådets medlemmar enhälligt röstar emot den, varvid undantag skall göras för den stat eller de stater som framställt begäran eller är sponsorstat eller -stater för den sökande;

ii) om kommissionen rekommenderar att en arbetsplan inte skall godkännas eller underlåter att avge rekommendation, kan rådet godkänna arbetsplanen med tre fjärdedels majoritet av de närvarande och röstande medlemmarna, under förutsättning att denna majoritet omfattar majoriteten av mötesdeltagarna;

k) godkänna arbetsplaner som framlagts av företaget i enlighet med bilaga IV artikel 12 varvid de under j angivna förfarandena äger motsvarande tillämpning;

l) utöva kontroll över verksamheter inom området i enlighet med artikel 153.4 samt

of equitable geographical distribution and of special interests;

(e) adopt its rules of procedure including the method of selecting its president;

(f) enter into agreements with the United Nations or other international organizations on behalf of the Authority and within its competence, subject to approval by the Assembly;

(g) consider the reports of the Enterprise and transmit them to the Assembly with its recommendations;

(h) present to the Assembly annual reports and such special reports as the Assembly may request;

(i) issue directives to the Enterprise in accordance with article 170;

(j) approve plans of work in accordance with Annex III, article 6. The Council shall act upon each plan of work within 60 days of its submission by the Legal and Technical Commission at a session of the Council in accordance with the following procedures:

(i) if the Commission recommends the approval of a plan of work, it shall be deemed to have been approved by the Council if no member of the Council submits in writing to the President within 14 days a specific objection alleging non-compliance with the requirements of Annex III, article 6. If there is an objection, the conciliation procedure set forth in article 161, paragraph 8(e), shall apply. If, at the end of the conciliation procedure, the objection is still maintained, the plan of work shall be deemed to have been approved by the Council unless the Council disapproves it by consensus among its members excluding any State or States making the application or sponsoring the applicant;

(ii) if the Commission recommends the disapproval of a plan of work or does not make a recommendation, the Council may approve the plan of work by a three-fourths majority of the members present and voting, provided that such majority includes a majority of the members participating in the session;

(k) approve plans of work submitted by the Enterprise in accordance with Annex IV, article 12, applying, *mutatis mutandis*, the procedures set forth in subparagraph (j);

(l) exercise control over activities in the Area in accordance with article 153, paragraph 4,

myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden;

m) på rekommendation av kommissionen för ekonomisk planering vidta nödvändiga och lämpliga åtgärder i enlighet med artikel 150 h, i syfte att bereda skydd mot de däri angivna ogynnsamma ekonomiska verkningarna;

n) avge rekommendationer till församlingen, på grundval av en hemställan från kommissionen för ekonomisk planering, om ett ersättningssystem eller andra åtgärder för ekonomisk anpassning i enlighet med artikel 151.10;

o) i) rekommendera församlingen regler, föreskrifter och förfaranden rörande en rättvis fördelning av finansiella och andra ekonomiska fördelar som härrör från verksamhet inom området samt rörande betalningar och bidrag enligt artikel 82, varvid särskild hänsyn skall tas till de intressen och behov som utvecklingsländerna samt de folk som inte har uppnått full självständighet eller annan form av självstyre har;

ii) anta och provisoriskt tillämpa, till dess att församlingen ger sitt godkännande, myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden samt alla ändringar däri, med hänsyn till rekommendationer från den juridiska och tekniska kommissionen eller andra berörda underordnade organ. Dessa regler, föreskrifter och förfaranden skall avse undersökning, utforskning och bearbetning inom området samt myndighetens ekonomiska förvaltning och interna administration. Antagandet av regler, föreskrifter och förfaranden för undersökning och bearbetning av flermetalliska noder skall prioriteras. Regler, föreskrifter och förfaranden för undersökning och bearbetning av varje annan tillgång än flermetalliska noder skall antas inom tre år från den dag då myndigheten fått en anmodan från någon av sina medlemmar att anta sådana regler, föreskrifter och förfaranden rörande en dylik tillgång. Alla regler, föreskrifter och förfaranden skall provisoriskt förbli gällande till dess att de godkänns av församlingen eller ändras av rådet i ljuset av de i församlingen uttryckta synpunkterna;

p) granska alla in- och utbetalningar, som skall göras av eller till myndigheten i samband med verksamhet i enlighet med denna del;

q) företa ett urval bland sökande av produktionstillstånd enligt bilaga III artikel 7 när ett

and the rules, regulations and procedures of the Authority;

(m) take, upon the recommendation of the Economic Planning Commission, necessary and appropriate measures in accordance with article 150, subparagraph (h), to provide protection from the adverse economic effects specified therein;

(n) make recommendations to the Assembly, on the basis of advice from the Economic Planning Commission, for a system of compensation or other measures of economic adjustment assistance as provided in article 151, paragraph 10;

(o) (i) recommend to the Assembly rules, regulations and procedures on the equitable sharing of financial and other economic benefits derived from activities in the Area and the payments and contributions made pursuant to article 82, taking into particular consideration the interests and needs of the developing States and peoples who have not attained full independence or other self-governing status;

(ii) adopt and apply provisionally, pending approval by the Assembly, the rules, regulations and procedures of the Authority, and any amendments thereto, taking into account the recommendations of the Legal and Technical Commission or other subordinate organ concerned. These rules, regulations and procedures shall relate to prospecting, exploration and exploitation in the Area and the financial management and internal administration of the Authority. Priority shall be given to the adoption of rules, regulations and procedures for the exploration for and exploitation of polymetallic nodules. Rules, regulations and procedures for the exploration for and exploitation of any resource other than polymetallic nodules shall be adopted within three years from the date of a request to the Authority by any of its members to adopt such rules, regulations and procedures in respect of such resource. All rules, regulations and procedures shall remain in effect on a provisional basis until approved by the Assembly or until amended by the Council in the light of any views expressed by the Assembly;

(p) review the collection of all payments to be made by or to the Authority in connection with operations pursuant to this Part;

(q) make the selection from among applicants for production authorizations pursuant

sådant urval krävs enligt den bestämmelsen;

r) till församlingen framlägga förslag till årsbudget för myndigheten för att få dess godkännande;

s) avge rekommendationer till församlingen rörande riktlinjer för varje fråga eller ärende inom myndighetens kompetensområde;

t) avge rekommendationer till församlingen rörande tillfälligt upphävande av utövandet av rättigheter och privilegier i samband med medlemskap enligt artikel 185;

u) på myndighetens vägnar inleda rättsliga förfaranden vid havsrättsdomstolens avdelning för havsbottentvister i fall av bristande efterlevnad;

v) underrätta församlingen om beslut som fattats av havsrättsdomstolens avdelning för havsbottentvister i fråga om rättsliga förfaranden, som inletts enligt u, samt avge alla rekommendationer, som den kan anse lämpliga, beträffande åtgärder som bör vidtas;

w) utfärda order i krisituationer, som kan omfatta order om tillfälligt upphävande eller tillfällig ändring av verksamhet i syfte att förhindra allvarlig skada på den marina miljön till följd av verksamhet inom området;

x) underlåta att godkänna vissa områden för bearbetning av tillståndshavare eller företaget, i de fall då vägande bevismaterial föreligger som utvisar risk för allvarlig skada på den marina miljön;

y) upprätta ett underorgan för utarbetande av förslag till finansiella regler, föreskrifter och förfaranden rörande

i) ekonomisk förvaltning enligt artiklarna 171 till 175, och

ii) ekonomiska arrangemang enligt bilaga III, artikel 13 och artikel 17.1 c;

z) upprätta lämpliga mekanismer för ledning och kontroll av en inspektionsstab, som skall inspektera verksamheten inom området för att fastställa huruvida denna del, myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden samt villkoren och betingelserna i varje kontrakt med myndigheten efterlevs.

Artikel 163

Rådets organ

1. Härigenom upprättas följande organ under rådet:

to Annex III, article 7, where such selection is required by that provision;

(r) submit the proposed annual budget of the Authority to the Assembly for its approval;

(s) make recommendations to the Assembly concerning policies on any question or matter within the competence of the Authority;

(t) make recommendations to the Assembly concerning suspension of the exercise of the rights and privileges of membership pursuant to article 185;

(u) institute proceedings on behalf of the Authority before the Sea-Bed Disputes Chamber in cases of non-compliance;

(v) notify the Assembly upon a decision by the Sea-Bed Disputes Chamber in proceedings instituted under subparagraph (u), and make any recommendations which it may find appropriate with respect to measures to be taken;

(w) issue emergency orders, which may include orders for the suspension or adjustment of operations, to prevent serious harm to the marine environment arising out of activities in the Area;

(x) disapprove areas for exploitation by contractors or the Enterprise in cases where substantial evidence indicates the risk of serious harm to the marine environment;

(y) establish a subsidiary organ for the elaboration of draft financial rules, regulations and procedures relating to:

(i) financial management in accordance with articles 171 to 175; and

(ii) financial arrangements in accordance with Annex III, article 13 and article 17, paragraph 1(c);

(z) establish appropriate mechanisms for directing and supervising a staff of inspectors who shall inspect activities in the Area to determine whether this Part, the rules, regulations and procedures of the Authority, and the terms and conditions of any contract with the Authority are being complied with.

Article 163

Organs of the Council

1. There are hereby established the following organs of the Council:

- a) en kommission för ekonomisk planering;
- b) en juridisk och teknisk kommission.

2. Kommissionerna skall bestå av 15 medlemmar, valda av rådet bland de kandidater som konventionsstaterna nominerar. Rådet kan dock, vid behov, besluta att öka antalet medlemmar i kommissionerna med behörig hänsyn tagen till kraven på sparsamhet och effektivitet.

3. Medlemmarna i kommissionerna skall ha lämpliga kvalifikationer inom kommissionens kompetensområde. Konventionsstaterna skall i syfte att säkra ett effektivt utförande av kommissionens uppgifter utse kandidater med kompetens och integritet på högsta nivå och med kvalifikationer inom de relevanta områdena.

4. Vid val av medlemmar i kommissionerna skall vederbörlig hänsyn tas till behovet av en rättvis geografisk fördelning och till att särskilda intressen blir företrädda.

5. Ingen konventionsstat får nominera mer än en kandidat till samma kommission. Ingen skall väljas till mer än en kommission.

6. Kommissionernas medlemmar skall inneha sitt uppdrag under en femårsperiod. De kan omväljas för ytterligare en period.

7. Om dödsfall eller arbetsoförmåga inträffar, eller om en medlem avsäger sig sitt uppdrag före utgången av mandattiden, skall rådet för återstoden av perioden välja en medlem från samma geografiska område eller en medlem som företräder samma intressen.

8. Kommissionens medlemmar får inte ha ekonomiskt intresse i någon verksamhet som rör undersökning eller bearbetning inom området. Med förbehåll för deras ansvar gentemot de kommissioner i vilka de är medlemmar får de inte ej ens efter avslutat uppdrag röja industriella hemligheter, uppgifter som är föremål för industriell äganderätt och som överförts till myndigheten enligt bilaga III artikel 14 eller annan hemligstämplad information som till följd av deras uppdrag för myndigheten har kommit till deras kännedom.

9. Varje kommission skall utöva sina uppgifter i enlighet med de riktlinjer och direktiv som rådet antar.

10. Varje kommission skall utarbeta och för godkännande av rådet framlägga förslag till sådana regler och föreskrifter som erfordras för att kommissionen effektivt skall kunna utföra sina uppgifter.

- (a) an Economic Planning Commission;
- (b) a Legal and Technical Commission.

2. Each Commission shall be composed of 15 members, elected by the Council from among the candidates nominated by the States Parties. However, if necessary, the Council may decide to increase the size of either Commission having due regard to economy and efficiency.

3. Members of a Commission shall have appropriate qualifications in the area of competence of that Commission. States Parties shall nominate candidates of the highest standards of competence and integrity with qualifications in relevant fields so as to ensure the effective exercise of the functions of the Commissions.

4. In the election of members of the Commissions, due account shall be taken of the need for equitable geographical distribution and the representation of special interests.

5. No State Party may nominate more than one candidate for the same Commission. No person shall be elected to serve on more than one Commission.

6. Members of the Commissions shall hold office for a term of five years. They shall be eligible for re-election for a further term.

7. In the event of the death, incapacity or resignation of a member of a Commission prior to the expiration of the term of office, the Council shall elect for the remainder of the term, a member from the same geographical region or area of interest.

8. Members of Commissions shall have no financial interest in any activity relating to exploration and exploitation in the Area. Subject to their responsibilities to the Commissions upon which they serve, they shall not disclose, even after the termination of their functions, any industrial secret, proprietary data which are transferred to the Authority in accordance with Annex III, article 14, or any other confidential information coming to their knowledge by reason of their duties for the Authority.

9. Each Commission shall exercise its functions in accordance with such guidelines and directives as the Council may adopt.

10. Each Commission shall formulate and submit to the Council for approval such rules and regulations as may be necessary for the efficient conduct of the Commission's functions.

11. Kommissionens förfaranden för beslutsfattande skall upprättas genom myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden. Rekommendationerna till rådet skall om möjligt åtföljas av en sammanfattning av olika uppfattningar inom kommissionen.

12. Varje kommission skall normalt utöva sin verksamhet, där myndigheten har sitt säte och skall mötas så ofta som ett effektivt utförande av dess uppgifter kräver.

13. Vid behov får varje kommission under utförande av sina uppgifter samråda med en annan kommission, med ett behörigt organ under Förenta Nationerna eller dess fackorgan eller med de internationella organisationer som är behöriga inom det sakområde som samrådet avser.

Artikel 164

Kommissionen för ekonomisk planering

1. Medlemmar av kommissionen för ekonomisk planering skall besitta lämpliga kvalifikationer om gruvdrift, förvaltning av mineraltillgångar, internationell handel eller internationell ekonomi. Rådet skall sträva efter att säkerställa att medlemmarna i kommissionen företräder alla lämpliga kvalifikationer. I kommissionen skall ingå minst två medlemmar från utvecklingsländer, vilkas export av de mineraler som skall utvinnas inom området är av väsentlig betydelse för deras ekonomi.

2. Kommissionen skall

a) på rådets begäran föreslå åtgärder för verkställande av de i enlighet med denna konvention fattade besluten rörande verksamhet inom området;

b) granska de tendenser och faktorer som påverkar utbud, efterfrågan och priser på mineral, som kan utvinnas inom området, varvid hänsyn skall tas till både de importerande och de exporterande ländernas intressen och däribland särskilt till utvecklingsländernas intressen;

c) undersöka varje situation som kan tänkas medföra de artikel 150 h angivna ogynnsamma verkningarna, som vederbörande konventionsstat eller konventionsstater har gjort den uppmärksam på, samt avge lämpliga rekommendationer till rådet;

d) föreslå rådet, för föreläggande till församlingen i enlighet med artikel 151.10 ett kompensationsystem eller andra åtgärder för eko-

11. The decision-making procedures of the Commissions shall be established by the rules, regulations and procedures of the Authority. Recommendations to the Council shall, where necessary, be accompanied by a summary on the divergencies of opinion in the Commission.

12. Each Commission shall normally function at the seat of the Authority and shall meet as often as is required for the efficient exercise of its functions.

13. In the exercise of its functions, each Commission may, where appropriate, consult another commission, any competent organ of the United Nations or of its specialized agencies or any international organizations with competence in the subject-matter of such consultation.

Article 164

The Economic Planning Commission

1. Members of the Economic Planning Commission shall have appropriate qualifications such as those relevant to mining, management of mineral resource activities, international trade or international economics. The Council shall endeavour to ensure that the membership of the Commission reflects all appropriate qualifications. The Commission shall include at least two members from developing States whose exports of the categories of minerals to be derived from the Area have a substantial bearing upon their economies.

2. The Commission shall:

(a) propose, upon the request of the Council, measures to implement decisions relating to activities in the Area taken in accordance with this Convention;

(b) review the trends of and the factors affecting supply, demand and prices of materials which may be derived from the Area, bearing in mind the interests of both importing and exporting countries, and in particular of the developing States among them;

(c) examine any situation likely to lead to the adverse effects referred to in article 150, subparagraph (h), brought to its attention by the State Party or States Parties concerned, and make appropriate recommendations to the Council;

(d) propose to the Council for submission to the Assembly, as provided in article 151, paragraph 10, a system of compensation or

nomiskt anpassningsbistånd åt utvecklingsländer som drabbas av ogynnsamma verkningar till följd av verksamhet inom området. Kommissionen skall avge de rekommendationer till rådet som erfordras för tillämpning av systemet eller andra åtgärder som församlingen vidtagit i särskilda fall.

Artikel 165

Den juridiska och tekniska kommissionen

1. Medlemmar av den juridiska och tekniska kommissionen skall ha lämpliga kvalifikationer vad avser undersökning samt utvinning och bearbetning av mineraltillgångar, oceanografi, skydd av den marina miljön eller ekonomiska eller juridiska frågor rörande gruvdrift i haven och närliggande sakområden. Rådet skall bemöda sig om att säkerställa att kommissionens medlemmar innehar alla lämpliga kvalifikationer.

2. Kommissionen skall

a) på rådets begäran avge rekommendationer om utförandet av myndighetens uppgifter;

b) granska formella skriftliga arbetsplaner för verksamhet inom området i enlighet med artikel 153.3 samt förelägga rådet lämpliga rekommendationer. Kommissionen skall grunda sina rekommendationer uteslutande på de i bilaga III angivna motiven och avge en fullständig rapport därom till rådet;

c) på rådets begäran övervaka verksamheterna inom området, vid behov i samråd och samarbete med enheter som utövar sådan verksamhet eller med vederbörande stat eller stater, samt rapportera till rådet;

d) utvärdera miljökonsekvenserna av verksamheterna i området;

e) avge rekommendationer till rådet om skyddet av den marina miljön, med beaktande av de synpunkter som framlagts av på detta område erkända experter;

f) utforma och för rådet framlägga de regler, föreskrifter och förfaranden som anges i artikel 162.2 o med beaktande av alla relevanta faktorer, däribland utvärderingar av miljökonsekvenserna av verksamheten inom området;

g) fortlöpande granska dessa regler, föreskrifter och förfaranden samt från tid till annan till rådet avge rekommendationer om ändringar, som den kan anse nödvändiga eller önskvärda;

other measures of economic adjustment assistance for developing States which suffer adverse effects caused by activities in the Area. The Commission shall make the recommendations to the Council that are necessary for the application of the system or other measures adopted by the Assembly in specific cases.

Article 165

The Legal and Technical Commission

1. Members of the Legal and Technical Commission shall have appropriate qualifications such as those relevant to exploration for and exploitation and processing of mineral resources, oceanology, protection of the marine environment, or economic or legal matters relating to ocean mining and related fields of expertise. The Council shall endeavour to ensure that the membership of the Commission reflects all appropriate qualifications.

2. The Commission shall:

(a) make recommendations with regard to the exercise of the Authority's functions upon the request of the Council;

(b) review formal written plans of work for activities in the Area in accordance with article 153, paragraph 3, and submit appropriate recommendations to the Council. The Commission shall base its recommendations solely on the grounds stated in Annex III and shall report fully thereon to the Council;

(c) supervise, upon the request of the Council, activities in the Area, where appropriate, in consultation and collaboration with any entity carrying out such activities or State or States concerned and report to the Council;

(d) prepare assessments of the environmental implications of activities in the Area;

(e) make recommendations to the Council on the protection of the marine environment, taking into account the views of recognized experts in that field;

(f) formulate and submit to the Council the rules, regulations and procedures referred to in article 162, paragraph 2(o), taking into account all relevant factors including assessments of the environmental implications of activities in the Area;

(g) keep such rules, regulations and procedures under review and recommend to the Council from time to time such amendments thereto as it may deem necessary or desirable;

h) avge rekommendationer till rådet om upprättande av en övervakningsplan för att regelbundet genom erkända vetenskapliga metoder iakttas, beräkna, utvärdera och analysera risker eller följder av förorening av den marina miljön på grund av verksamhet inom området, säkerställa att gällande föreskrifter är adekvata och iakttas samt samordna genomförandet av den av rådet godkända övervakningsplanen;

i) föreslå rådet att rättsliga förfaranden inleds på myndighetens vägnar inför den särskilda avdelningen för havsbottentvister i enlighet med denna del och de tillämpliga bilagorna, varvid särskilt artikel 187 beaktas;

j) avge rekommendationer till rådet om åtgärder som skall vidtas, efter beslut av den särskilda avdelningen för havsbottentvister, i rättsliga förfaranden som inletts i enlighet med bestämmelserna under i;

k) avge rekommendationer till rådet att utfärda beredskapsregler för nödsituationer, vilka kan innefatta förhållningsregler för tillfälligt upphävande eller reglering av verksamheten i syfte att hindra att den marina miljön lider allvarlig skada till följd av verksamhet inom området. Rekommendationerna skall tas upp till behandling av rådet med förtur;

l) avge rekommendationer till rådet om att inte godkänna vissa områden för utnyttjande av tillståndshavare eller av företaget, i de fall då vägande bevismaterial finns som utvisar att risk för allvarlig skada på den marina miljön föreligger;

m) avge rekommendationer till rådet om ledning och övervakning med hjälp av en inspektionsstab, som skall inspektera verksamheten inom området för att fastställa om bestämmelserna i denna del, myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden samt villkoren och betingelserna i kontrakt med myndigheten uppfylls;

n) beräkna produktionstaket och utfärda produktionstillstånd på myndighetens vägnar i enlighet med artikel 151 styckena 2—7 sedan rådet har företagit ett nödvändigt urval bland dem som har sökt produktionstillstånd i enlighet med bilaga III artikel 7.

3. Kommissionens medlemmar skall, på begäran av en deltagande stat eller någon annan berörd part, åtföljas av en representant för en

(h) make recommendations to the Council regarding the establishment of a monitoring programme to observe, measure, evaluate and analyse, by recognized scientific methods, on a regular basis, the risks or effects of pollution of the marine environment resulting from activities in the Area, ensure that existing regulations are adequate and are complied with and co-ordinate the implementation of the monitoring programme approved by the Council;

(i) recommend to the Council that proceedings be instituted on behalf of the Authority before the Sea-Bed Disputes Chamber, in accordance with this Part and the relevant Annexes taking into account particularly article 187;

(j) make recommendations to the Council with respect to measures to be taken, upon a decision by the Sea-Bed Disputes Chamber in proceedings instituted in accordance with subparagraph (i);

(k) make recommendations to the Council to issue emergency orders, which may include orders for the suspension or adjustment of operations, to prevent serious harm to the marine environment arising out of activities in the Area. Such recommendations shall be taken up by the Council on a priority basis;

(l) make recommendations to the Council to disapprove areas for exploitation by contractors or the Enterprise in cases where substantial evidence indicates the risk of serious harm to the marine environment;

(m) make recommendations to the Council regarding the direction and supervision of a staff of inspectors who shall inspect activities in the Area to determine whether the provisions of this Part, the rules, regulations and procedures of the Authority, and the terms and conditions of any contract with the Authority are being complied with;

(n) calculate the production ceiling and issue production authorizations on behalf of the Authority pursuant to article 151, paragraphs 2 to 7, following any necessary selection among applicants for production authorizations by the Council in accordance with Annex III, article 7.

3. The members of the Commission shall, upon request by any State Party or other party concerned, be accompanied by a representative

sådan stat eller annan part då de utför sina övervaknings- och inspektionsuppdrag.

of such State or other party concerned when carrying out their function of supervision and inspection.

AVSNITT D SEKRETARIATET

Artikel 166 *Sekretariatet*

1. Myndighetens sekretariat består av en generalsekreterare samt sådan personal som myndigheten har behov av.

2. Generalsekreteraren väljs av församlingen för en fyraårsperiod bland de av rådet föreslagna kandidaterna och kan omväljas.

3. Generalsekreteraren är myndighetens högsta administrativa tjänsteman och skall agera i denna egenskap vid alla möten med församlingen, rådet eller varje annat underorgan samt fullgöra de övriga administrativa uppgifter som dessa organ har uppdragit åt generalsekreteraren.

4. Generalsekreteraren skall avge en årsrapport till församlingen om myndighetens verksamhet.

Artikel 167 *Myndighetens personal*

1. Myndighetens personal består av sådana särskilt kvalificerade tjänstemän på det vetenskapliga och tekniska området samt sådan annan personal som kan behövas för att fullgöra myndighetens administrativa funktioner.

2. Vid rekrytering och anställning av personalen och vid fastställande av deras tjänstevillkor skall hänsyn i första hand tas till nödvändigheten av att säkerställa högsta grad av effektivitet, kompetens och integritet. Med förbehåll härför skall vederbörlig hänsyn tas till vikten av att rekrytera personalen på en så bred geografisk grundval som möjligt.

3. Personalen skall tillsättas av generalsekreteraren. Anställningsvillkor, löneförhållanden och regler om entledigande skall stå i överensstämmelse med myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden.

SUBSECTION D THE SECRETARIAT

Article 166 *The Secretariat*

1. The Secretariat of the Authority shall comprise a Secretary-General and such staff as the Authority may require.

2. The Secretary-General shall be elected for four years by the Assembly from among the candidates proposed by the Council and may be re-elected.

3. The Secretary-General shall be the chief administrative officer of the Authority, and shall act in that capacity in all meetings of the Assembly, of the Council and of any subsidiary organ, and shall perform such other administrative functions as are entrusted to the Secretary-General by these organs.

4. The Secretary-General shall make an annual report to the Assembly on the work of the Authority.

Article 167 *The staff of the Authority*

1. The staff of the Authority shall consist of such qualified scientific and technical and other personnel as may be required to fulfil the administrative functions of the Authority.

2. The paramount consideration in the recruitment and employment of the staff and in the determination of their conditions of service shall be the necessity of securing the highest standards of efficiency, competence and integrity. Subject to this consideration, due regard shall be paid to the importance of recruiting the staff on as wide a geographical basis as possible.

3. The staff shall be appointed by the Secretary-General. The terms and conditions on which they shall be appointed, remunerated and dismissed shall be in accordance with the rules, regulations and procedures of the Authority.

Artikel 168

Sekretariatets internationella karaktär

1. Generalsekreteraren och personalen skall vid utförandet av sina uppgifter inte begära eller motta instruktioner från någon regering eller från någon annan utanför myndigheten. De skall avstå från varje handling som skulle kunna inverka menligt på deras ställning som internationella tjänstemän med ansvar endast inför myndigheten. Konventionsstaterna åtar sig att respektera den uteslutande internationella karaktären av generalsekreterarens och hans personals ansvar och att inte söka påverka dem vid utförandet av sina uppgifter. Varje underlåtenhet från en anställds sida att utföra sitt uppdrag skall anhängiggöras vid behörig administrativ domstol i enlighet med myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden.

2. Generalsekreteraren och personalen får inte ha något ekonomiskt intresse i någon verksamhet som avser undersökning och bearbetning inom området. Med förbehåll för deras ansvar inför myndigheten får de inte ens efter avslutat uppdrag röja industrihemligheter, uppgifter som är föremål för industriell äganderätt och som överförts till myndigheten enligt bilaga III artikel 14 eller annan sekretessbelagd information, som till följd av deras anställning vid myndigheten kommit till deras kännedom.

3. Överträdelse av de förpliktelser som i enlighet med stycke 2 åvilar en av myndigheten anställd person skall på begäran av en konventionsstat, som berörs av en sådan överträdelse, eller av en fysisk eller juridisk person, som en konventionsstat har varit sponsorstat för i enlighet med artikel 153.2 b och som berörs av en sådan överträdelse, av myndigheten anhängiggöras vid den domstol som anges i myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden. Den berörda parten skall ha rätt att delta i förhandlingarna. Om domstolen så beslutar, skall generalsekreteraren avskeda vederbörande.

4. Myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden skall innehålla sådana bestämmelser som är nödvändiga för tillämpningen av denna artikel.

Article 168

International character of the Secretariat

1. In the performance of their duties the Secretary-General and the staff shall not seek or receive instructions from any government or from any other source external to the Authority. They shall refrain from any action which might reflect on their position as international officials responsible only to the Authority. Each State Party undertakes to respect the exclusively international character of the responsibilities of the Secretary-General and the staff and not to seek to influence them in the discharge of their responsibilities. Any violation of responsibilities by a staff member shall be submitted to the appropriate administrative tribunal as provided in the rules, regulations and procedures of the Authority.

2. The Secretary-General and the staff shall have no financial interest in any activity relating to exploration and exploitation in the Area. Subject to their responsibilities to the Authority, they shall not disclose, even after the termination of their functions, any industrial secret, proprietary data which are transferred to the Authority in accordance with Annex III, article 14, or any other confidential information coming to their knowledge by reason of their employment with the Authority.

3. Violations of the obligations of a staff member of the Authority set forth in paragraph 2 shall, on the request of a State Party affected by such violation, or a natural or juridical person, sponsored by a State Party as provided in article 153, paragraph 2(b), and affected by such violation, be submitted by the Authority against the staff member concerned to a tribunal designated by the rules, regulations and procedures of the Authority. The Party affected shall have the right to take part in the proceedings. If the tribunal so recommends, the Secretary-General shall dismiss the staff member concerned.

4. The rules, regulations and procedures of the Authority shall contain such provisions as are necessary to implement this article.

Artikel 169

*Samråd och samarbete med
internationella och
icke-statliga organisationer*

1. Generalsekreteraren skall i frågor inom myndighetens kompetensområde och med rådets godkännande ingå lämpliga avtal om samråd och samarbete med internationella och icke-statliga organisationer, som är erkända av Förenta Nationernas ekonomiska och sociala råd.

2. En organisation med vilken generalsekreteraren har ingått avtal enligt stycke 1 kan utse representanter, vilka som observatörer kan delta i möten med myndighetens organ i enlighet med dessa organs arbetsordning. Förfaranden skall fastställas för inhämtande av synpunkter från organisationerna, då så är lämpligt.

3. Generalsekreteraren får tillställa konventionsstaterna skriftliga rapporter från de i stycke 1 angivna icke-statliga organisationerna i de frågor där dessa har särskild kompetens och som har samband med myndighetens arbete.

AVSNITT E

FÖRETAGET

Artikel 170

Företaget

1. Företaget är det organ under myndigheten som skall genomföra verksamheter direkt inom området enligt artikel 153.2 a samt verkställa transport, bearbetning och marknadsföring av mineraler som utvinns inom området.

2. Inom ramen för myndighetens status som internationell juridisk person skall företaget ha rättskapacitet enligt statuterna i bilaga IV. Företaget skall handla i enlighet med denna konvention och myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden samt med de av församlingen fastställda allmänna riktlinjerna, och det skall vara underställt rådets direktiv och kontroll.

3. Företagets huvudkontor skall vara beläget där myndigheten har sitt säte.

4. Företaget skall i enlighet med artikel 173.2

Article 169

*Consultation and co-operation with
international and non-governmental
organizations*

1. The Secretary-General shall, on matters within the competence of the Authority, make suitable arrangements, with the approval of the Council, for consultation and co-operation with international and non-governmental organizations recognized by the Economic and Social Council of the United Nations.

2. Any organization with which the Secretary-General has entered into an arrangement under paragraph 1 may designate representatives to attend meetings of the organs of the Authority as observers in accordance with the rules of procedure of these organs. Procedures shall be established for obtaining the views of such organizations in appropriate cases.

3. The Secretary-General may distribute to States Parties written reports submitted by the non-governmental organizations referred to in paragraph 1 on subjects in which they have special competence and which are related to the work of the Authority.

SUBSECTION E

THE ENTERPRISE

Article 170

The Enterprise

1. The Enterprise shall be the organ of the Authority which shall carry out activities in the Area directly, pursuant to article 153, paragraph 2(a), as well as the transporting, processing and marketing of minerals recovered from the Area.

2. The Enterprise shall, within the framework of the international legal personality of the Authority, have such legal capacity as is provided for in the Statute set forth in Annex IV. The Enterprise shall act in accordance with this Convention and the rules, regulations and procedures of the Authority, as well as the general policies established by the Assembly, and shall be subject to the directives and control of the Council.

3. The Enterprise shall have its principal place of business at the seat of the Authority.

4. The Enterprise shall, in accordance with

och bilaga IV artikel 11 förses med de medel som erfordras för att det skall kunna utföra sina uppgifter samt skall erhålla teknologi i enlighet med artikel 144 och andra relevanta bestämmelser i denna konvention.

article 173, paragraph 2, and Annex IV, article 11, be provided with such funds as it may require to carry out its functions, and shall receive technology as provided in article 144 and other relevant provisions of this Convention.

AVSNITT F

MYNDIGHETENS FINANSIELLA STÄLLNING

Artikel 171

Myndighetens medel

Myndighetens medel skall omfatta

a) fastställda bidrag från myndighetens medlemmar i enlighet med artikel 160.2 e;

b) medel som myndigheten erhåller enligt bilaga III artikel 13 hänförlig till med verksamheter inom området;

c) medel som överförts från företaget enligt bilaga IV artikel 10;

d) medel som upplånats enligt artikel 174;

e) frivilliga bidrag från medlemmar och andra; samt

f) inbetalningar till en kompensationsfond i enlighet med artikel 151.10 som påfylls på grundval av rekommendationer av kommissionen för ekonomisk planering.

Artikel 172

Myndighetens årsbudget

Generalsekreteraren skall utarbета ett förslag till årsbudget för myndigheten och framlägga det för rådet. Rådet skall pröva budgetförslaget och överlämna det till församlingen tillsammans med sina rekommendationer. Församlingen skall behandla och godkänna budgetförslaget i enlighet med artikel 160.2 h.

Artikel 173

Myndighetens utgifter

1. De i artikel 171 a angivna bidragen skall inbetalas på ett särskilt konto för att täcka myndighetens förvaltningsutgifter, till dess att myndigheten får tillräckliga medel från andra källor för att täcka dessa utgifter.

SUBSECTION F

FINANCIAL ARRANGEMENTS OF THE AUTHORITY

Article 171

Funds of the Authority

The funds of the Authority shall include:

(a) assessed contributions made by members of the Authority in accordance with article 160, paragraph 2(e);

(b) funds received by the Authority pursuant to Annex III, article 13, in connection with activities in the Area;

(c) funds transferred from the Enterprise in accordance with Annex IV, article 10;

(d) funds borrowed pursuant to article 174;

(e) voluntary contributions made by members or other entities; and

(f) payments to a compensation fund, in accordance with article 151, paragraph 10, whose sources are to be recommended by the Economic Planning Commission.

Article 172

Annual budget of the Authority

The Secretary-General shall draft the proposed annual budget of the Authority and submit it to the Council. The Council shall consider the proposed annual budget and submit it to the Assembly, together with any recommendations thereon. The Assembly shall consider and approve the proposed annual budget in accordance with article 160, paragraph 2(h).

Article 173

Expenses of the Authority

1. The contributions referred to in article 171, subparagraph (a), shall be paid into a special account to meet the administrative expenses of the Authority until the Authority has sufficient funds from other sources to meet those expenses.

2. Myndighetens medel skall i första hand användas till att täcka myndighetens förvaltningsutgifter. Med undantag för de fastställda bidrag som avses i artikel 171 a, kan de medel som återstår efter betalning av förvaltningsutgifterna bland annat

a) fördelas enligt artikel 140 och artikel 160.2 g;

b) användas till att anskaffa kapital till företaget enligt artikel 170.4;

c) användas till att kompensera utvecklingsländerna enligt artikel 151.10 och artikel 160.2 l.

Artikel 174

Myndighetens behörighet att uppta lån

1. Myndigheten skall vara behörig att uppta lån.

2. Församlingen skall i de finansiella föreskrifterna enligt artikel 160.2 f fastställa gränserna för myndighetens behörighet att uppta lån.

3. Rådet skall utöva myndighetens behörighet att uppta lån.

4. Konventionsstaterna ansvarar inte för myndighetens skulder.

Artikel 175

Årlig revision

Myndighetens handlingar, räkenskaper och konton, vari inbegrips dess årsredovisning, skall varje år revideras av en av församlingen utsedd oberoende revisor.

AVSNITT G

RÄTTSLIG STÄLLNING, IMMUNITET OCH PRIVILEGIER

Artikel 176

Rättslig ställning

Myndigheten är en internationell juridisk person med den rättskapacitet som krävs för att den skall kunna fullgöra sina uppgifter och uppnå sina syften.

2. The administrative expenses of the Authority shall be a first call upon the funds of the Authority. Except for the assessed contributions referred to in article 171, subparagraph (a), the funds which remain after payment of administrative expenses may, *inter alia*:

(a) be shared in accordance with article 140 and article 160, paragraph 2(g);

(b) be used to provide the Enterprise with funds in accordance with article 170, paragraph 4;

(c) be used to compensate developing States in accordance with article 151, paragraph 10, and article 160, paragraph 2(l).

Article 174

Borrowing power of the Authority

1. The Authority shall have the power to borrow funds.

2. The Assembly shall prescribe the limits on the borrowing power of the Authority in the financial regulations adopted pursuant to article 160, paragraph 2(f).

3. The Council shall exercise the borrowing power of the Authority.

4. States Parties shall not be liable for the debts of the Authority.

Article 175

Annual audit

The records, books and accounts of the Authority, including its annual financial statements, shall be audited annually by an independent auditor appointed by the Assembly.

SUBSECTION G

LEGAL STATUS, PRIVILEGES AND IMMUNITIES

Article 176

Legal status

The Authority shall have international legal personality and such legal capacity as may be necessary for the exercise of its functions and the fulfilment of its purposes.

Artikel 177

Immunitet och privilegier

För att myndigheten skall kunna fullgöra sina uppgifter skall den på varje konventionsstats territorium åtnjuta den immunitet och de privilegier som anges i detta avsnitt. Den immunitet och de privilegier som avser företaget anges i bilaga IV artikel 13.

Artikel 178

Rättslig immunitet

Myndigheten, dess egendom och tillgångar, skall åtnjuta rättslig immunitet, utom då myndigheten i något särskilt fall uttryckligen häver denna immunitet.

Artikel 179

Immunitet i fråga om husrannsakan och varje form av tvångsåtgärd

Myndighetens egendom och tillgångar, var dessa än befinner sig och vem som än besitter dem, skall åtnjuta immunitet mot husrannsakan, beslagtagande, konfiskation, expropriation och varje annan form av tvångsåtgärd genom exekutiva eller lagstiftande åtgärder.

Artikel 180

Undantag från restriktioner, föreskrifter, kontroller och betalningsansånd

Myndighetens egendom och tillgångar skall vara undantagna från varje slag av restriktioner, föreskrifter, kontroller och betalningsansånd.

Artikel 181

Myndighetens arkiv och officiella meddelanden

1. Myndighetens arkiv är okränkbara var de än befinner sig.

2. Uppgifter som är föremål för industriellt rättsskydd, industrihemligheter och liknande information samt personalregister får inte förvaras i arkiv som är tillgängliga för allmänheten.

3. Myndigheten skall vad beträffar dess officiella meddelanden av varje konventionsstat beviljas en behandling som inte är mindre gynnsam än den som av vederbörande stat beviljas andra internationella organisationer.

Article 177

Privileges and immunities

To enable the Authority to exercise its functions, it shall enjoy in the territory of each State Party the privileges and immunities set forth in this subsection. The privileges and immunities relating to the Enterprise shall be those set forth in Annex IV, article 13.

Article 178

Immunity from legal process

The Authority, its property and assets, shall enjoy immunity from legal process except to the extent that the Authority expressly waives this immunity in a particular case.

Article 179

Immunity from search and any form of seizure

The property and assets of the Authority, wherever located and by whomsoever held, shall be immune from search, requisition, confiscation, expropriation or any other form of seizure by executive or legislative action.

Article 180

Exemption from restrictions, regulations, controls and moratoria

The property and assets of the Authority shall be exempt from restrictions, regulations, controls and moratoria of any nature.

Article 181

Archives and official communications of the Authority

1. The archives of the Authority, wherever located, shall be inviolable.

2. Proprietary data, industrial secrets or similar information and personnel records shall not be placed in archives which are open to public inspection.

3. With regard to its official communications, the Authority shall be accorded by each State Party treatment no less favourable than that accorded by that State to other international organizations.

Artikel 182

Immunitet och privilegier för vissa personer med anknytning till myndigheten

Representanter för konventionsstaterna som deltar i möten med församlingen eller rådet eller med församlingens eller rådets organ samt myndighetens generalsekreterare och personal skall på varje stats territorium åtnjuta:

a) rättslig immunitet för handlingar som de utför i tjänsten, utom i den utsträckning den stat som de representerar eller, i förekommande fall, myndigheten, uttryckligen för varje särskilt tillfälle häver denna immunitet;

b) om de inte är medborgare i den konventionsstat där de befinner sig, samma befrielse från invandringsrestriktioner, från anmälningsplikt för utlänningar och från värnplikt, samma lättnader vad gäller valutarestriktioner och samma behandling i fråga om resemöjligheter som den ifrågakvarande staten beviljar andra konventionsstats representanter, ämbetsmän och anställda med jämförbar ställning.

Artikel 183

Befrielse från skatter och tullavgifter

1. Inom ramen för sin officiella verksamhet skall myndigheten, dess egendom och tillgångar, dess intäkter samt dess verksamhet och dess transaktioner, i den mån de är tillåtna enligt denna konvention, vara befriade från varje form av direkt beskattning, och varor som för dess officiella bruk införs eller utförs skall vara befriade från alla tullavgifter. Myndigheten skall inte kräva befrielse från skatter, som endast utgör ersättning för gjorda tjänster.

2. När inköp av varor eller tjänster av betydande värde som erfordras för myndighetens officiella verksamhet görs av myndigheten eller för dess räkning, och när priset på sådana varor och tjänster inkluderar skatter eller avgifter, skall lämpliga åtgärder så långt så är rimligt vidtas av konventionsstaterna i syfte att bevilja befrielse från sådana skatter eller avgifter eller att återbetala dem. Varor som införs eller inköpts i enlighet med en i denna artikel föreskriven befrielse får inte

Article 182

Privileges and immunities of certain persons connected with the Authority

Representatives of States Parties attending meetings of the Assembly, the Council or organs of the Assembly or the Council, and the Secretary-General and staff of the Authority, shall enjoy in the territory of each State Party:

(a) immunity from legal process with respect to acts performed by them in the exercise of their functions, except to the extent that the State which they represent or the Authority, as appropriate, expressly waives this immunity in a particular case;

(b) if they are not nationals of that State Party, the same exemptions from immigration restrictions, alien registration requirements and national service obligations, the same facilities as regards exchange restrictions and the same treatment in respect of travelling facilities as are accorded by that State to the representatives, officials and employees of comparable rank of other States Parties.

Article 183

Exemption from taxes and customs duties

1. Within the scope of its official activities, the Authority, its assets and property, its income, and its operations and transactions, authorized by this Convention, shall be exempt from all direct taxation and goods imported or exported for its official use shall be exempt from all customs duties. The Authority shall not claim exemption from taxes which are no more than charges for services rendered.

2. When purchases of goods or services of substantial value necessary for the official activities of the Authority are made by or on behalf of the Authority, and when the price of such goods or services includes taxes or duties, appropriate measures shall, to the extent practicable, be taken by States Parties to grant exemption from such taxes or duties or provide for their reimbursement. Goods imported or purchased under an exemption provided for in this article shall not be sold or otherwise

säljas eller på annat sätt avyttras på territorium tillhörigt den konventionsstat som beviljat befrielsen, utom under de betingelser varom avtalats med ifrågavarande konventionsstat.

3. Konventionsstaterna får inte beskatta utbetalda löner, arvoden eller andra former av betalningar, som gjorts av myndigheten till generalsekreteraren eller myndighetens anställda samt till experter som fullgör uppdrag för myndighetens räkning, utom då de är medborgare i den ifrågavarande staten.

disposed of in the territory of the State Party which granted the exemption, except under conditions agreed with that State Party.

3. No tax shall be levied by States Parties on or in respect of salaries and emoluments paid or any other form of payment made by the Authority to the Secretary-General and staff of the Authority, as well as experts performing missions for the Authority, who are not their nationals.

AVSNITT H

TILLFÄLLIGT UPPHÅVANDE AV MEDLEMMARS RÄTTIGHETER OCH PRIVILEGIER

Artikel 184

Tillfälligt upphävande av rösträtten

En konventionsstat som ligger efter med betalning av sina finansiella bidrag till myndigheten har ingen rösträtt, om det resterande beloppet uppgår till eller överstiger summan av de bidrag som staten skulle ha erlagt under de föregående två hela åren. Församlingen kan dock tillåta en sådan medlem att rösta, om det konstateras att underlåtenheten att betala beror på omständigheter som medlemmen inte råder över.

Artikel 185

Tillfälligt upphävande av rättigheter och privilegier som följer med medlemskapet

1. En konventionsstat som upprepade gånger grovt har överträtt bestämmelserna i denna del kan av församlingen på rådets rekommendation tillfälligt avstängas från att utöva de rättigheter och åtnjuta de privilegier som följer av medlemskapet.

2. Ingen åtgärd får vidtas enligt stycke 1 förrän avdelningen för havsbottentvister har fastslagit att en konventionsstat upprepat och grovt har överträtt bestämmelserna i denna del.

SUBSECTION H

SUSPENSION OF THE EXERCISE OF RIGHTS AND PRIVILEGES OF MEMBERS

Article 184

Suspension of the exercise of voting rights

A State Party which is in arrears in the payment of its financial contributions to the Authority shall have no vote if the amount of its arrears equals or exceeds the amount of the contributions due from it for the preceding two full years. The Assembly may, nevertheless, permit such a member to vote if it is satisfied that the failure to pay is due to conditions beyond the control of the member.

Article 185

Suspension of exercise of rights and privileges of membership

1. A State Party which has grossly and persistently violated the provisions of this Part may be suspended from the exercise of the rights and privileges of membership by the Assembly upon the recommendation of the Council.

2. No action may be taken under paragraph 1 until the Sea-Bed Disputes Chamber has found that a State Party has grossly and persistently violated the provisions of this Part.

KAPITEL 5

BILÄGGANDE AV TVISTER SAMT
RÅDGIVANDE YTTRANDE

Artikel 186

*Havsrättsdomstolens särskilda avdelning för
havsbottentvister*

Upprättandet av en särskild avdelning för havsbottentvister och det sätt varpå denna skall utöva sina befogenheter regleras av bestämmelserna i detta kapitel, del XV samt bilaga VI.

Artikel 187

Behörighet för avdelningen för havsbottentvister

Avdelningen för havsbottentvister skall enligt denna del och härtill hörande bilagor vara behörig i tvister rörande verksamheter inom området, vilka faller inom följande kategorier:

a) tvister mellan konventionsstater rörande tolkningen eller tillämpningen av denna del med tillhörande bilagor;

b) tvister mellan en konventionsstat och myndigheten rörande

i) myndighetens eller en konventionsstats handling eller underlåtenhet, som påstås stå i strid med denna del eller härtill hörande bilagor eller med myndighetens i anslutning härtill antagna regler, föreskrifter och förfaranden; eller

ii) åtgärder vidtagna av myndigheten vilka påstås överskrida dennas befogenheter eller utgöra maktmissbruk;

c) avtalstvister mellan konventionsstater, myndigheten eller företaget, statliga företag och fysiska eller juridiska personer som anges i artikel 153.2 b rörande

i) tolkningen eller tillämpningen av ett relevant kontrakt eller en arbetsplan; eller

ii) en avtalsparts handling eller underlåtenhet att handla, som avser verksamheter inom området och riktar sig mot den andra parten eller direkt berör dennas legitima intressen;

d) tvister rörande vägran att ingå avtal eller rörande en i samband med avtalsförhandlingarna uppkommen rättslig fråga mellan myndigheten och en eventuell framtida tillståndshavare som en stat har varit sponsor för enligt

SECTION 5

SETTLEMENT OF DISPUTES AND
ADVISORY OPINIONS

Article 186

*Sea-Bed Disputes Chamber of the
International Tribunal for the
Law of the Sea*

The establishment of the Sea-Bed Disputes Chamber and the manner in which it shall exercise its jurisdiction shall be governed by the provisions of this section, of Part XV and of Annex VI.

Article 187

Jurisdiction of the Sea-Bed Disputes Chamber

The Sea-Bed Disputes Chamber shall have jurisdiction under this Part and the Annexes relating thereto in disputes with respect to activities in the Area falling within the following categories:

(a) disputes between States Parties concerning the interpretation or application of this Part and the Annexes relating thereto;

(b) disputes between a State Party and the Authority concerning:

(i) acts or omissions of the Authority or of a State Party alleged to be in violation of this Part or the Annexes relating thereto or of rules, regulations and procedures of the Authority adopted in accordance therewith; or

(ii) acts of the Authority alleged to be in excess of jurisdiction or a misuse of power;

(c) disputes between parties to a contract, being States Parties, the Authority or the Enterprise, state enterprises and natural or juridical persons referred to in article 153, paragraph 2(b), concerning:

(i) the interpretation or application of a relevant contract or a plan of work; or

(ii) acts or omissions of a party to the contract relating to activities in the Area and directed to the other party or directly affecting its legitimate interests;

(d) disputes between the Authority and a prospective contractor who has been sponsored by a State as provided in article 153, paragraph 2 (b), and has duly fulfilled the conditions referred to in Annex III, article 4, paragraph 6,

artikel 153.2 b, och som vederbörligen uppfyllt de i bilaga III artikel 4.6 och artikel 13.2 angivna villkoren;

e) tvister mellan myndigheten och en konventionsstat, ett statligt företag eller en fysisk eller juridisk person, som en konventionsstat är sponsor för enligt artikel 153.2 b då det påstås att myndigheten har iklätt sig ansvar enligt bilaga III artikel 22;

f) varje annan tvist, för vilken avdelningens behörighet särskilt fastställs i denna konvention.

Artikel 188

Hänskjutande av tvister till en särskild avdelning av internationella havsrättsdomstolen eller en tillfällig avdelning inom avdelningen för havsbottentvister eller till bindande kommersiellt skiljeförfarande

1. Tvister mellan konventionsstaterna som anges i artikel 187 a kan hänskjutas

a) på begäran av parterna i tvisten till en särskild avdelning av internationella havsrättsdomstolen, som skall upprättas i enlighet med bilaga VI artiklarna 15 och 17; eller

b) på begäran av part i tvisten till en tillfällig avdelning inom avdelningen för havsbottentvister, som skall upprättas i enlighet med bilaga VI artikel 36.

2. a) Tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av ett i artikel 187 c i avsett kontrakt skall, på begäran av part i tvisten, hänskjutas till bindande kommersiellt skiljeförfarande, om parterna inte kommer överens om annat. En kommersiell skiljedomstol, som tvisten hänskjuts till, skall inte äga befogenhet att avgöra någon fråga rörande tolkningen av denna konvention. När tvisten även omfattar frågan om tolkning av del XI med tillhörande bilagor om verksamheter inom området, skall frågan hänskjutas till avdelningen för havsbottentvister för avgörande.

b) Om skiljedomstolen i början av eller under skiljeförfarandet beslutar, antingen på begäran av endera parten i tvisten eller på eget initiativ, att dess beslut är beroende av ett avgörande från avdelningen för havsbottentvister, skall skiljedomstolen hänskjuta denna fråga till denna avdelning för avgörande. Skilje-

and article 13, paragraph 2, concerning the refusal of a contract or a legal issue arising in the negotiation of the contract;

(e) disputes between the Authority and a State Party, a state enterprise or a natural or juridical person sponsored by a State Party as provided for in article 153, paragraph 2(b), where it is alleged that the Authority has incurred liability as provided in Annex III, article 22;

(f) any other disputes for which the jurisdiction of the Chamber is specifically provided in this Convention.

Article 188

Submission of disputes to a special chamber of the International Tribunal for the Law of the Sea or an ad hoc chamber of the Sea-Bed Disputes Chamber or to binding commercial arbitration

1. Disputes between States Parties referred to in article 187, subparagraph (a), may be submitted:

(a) at the request of the parties to the dispute, to a special chamber of the International Tribunal for the Law of the Sea to be formed in accordance with Annex VI, articles 15 and 17; or

(b) at the request of any party to the dispute, to an *ad hoc* chamber of the Sea-Bed Disputes Chamber to be formed in accordance with Annex VI, article 36.

2. (a) Disputes concerning the interpretation or application of a contract referred to in article 187, subparagraph (c)(i), shall be submitted, at the request of any party to the dispute, to binding commercial arbitration, unless the parties otherwise agree. A commercial arbitral tribunal to which the dispute is submitted shall have no jurisdiction to decide any question of interpretation of this Convention. When the dispute also involves a question of the interpretation of Part XI and the Annexes relating thereto, with respect to activities in the Area, that question shall be referred to the Sea-Bed Disputes Chamber for a ruling.

(b) If, at the commencement of or in the course of such arbitration, the arbitral tribunal determines, either at the request of any party to the dispute or *proprio motu*, that its decision depends upon a ruling of the Sea-Bed Disputes Chamber, the arbitral tribunal shall refer such question to the Sea-Bed Disputes Chamber for

domstolen skall sedan avge sin skiljedom i enlighet med avgörandet från avdelningen för havsbottentvister.

c) Om det i kontraktet inte finns någon bestämmelse om vilket skiljeförfarande som skall tillämpas på tvisten, skall detta följa UNCITRAL-reglerna för skiljeförfarande eller de regler härför som kan finnas i myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden, om inte parterna i tvisten kommer överens om annat.

Artikel 189

Begränsning av behörigheten beträffande myndighetens beslut

Havsrättsdomstolens avdelning för havsbottentvister skall inte ha någon behörighet med avseende på myndighetens utövande av sina diskretionära befogenheter i enlighet med denna del; dess prövning skall inte i något fall ersätta myndighetens. Med förbehåll för artikel 191 skall avdelningen för havsbottentvister vid utövande av sina befogenheter enligt artikel 187 varken uttala sig i frågan om huruvida myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden motsvarar bestämmelserna i denna konvention eller förklara dessa regler, föreskrifter och förfaranden som ogiltiga. Dess behörighet i detta hänseende skall begränsas till avgöranden beträffande påståenden om att tillämpningen av myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden i enskilda fall skulle strida mot parternas i tvisten kontraktssenliga förpliktelser eller mot deras skyldigheter enligt denna konvention, påståenden om överskridande av behörighet eller maktmissbruk samt yrkanden om ersättning eller annan form av gottgörelse till den berörda parten till följd av den andra partens underlåtenhet att uppfylla sina kontraktssenliga skyldigheter eller sina förpliktelser enligt denna konvention.

Artikel 190

Sponsrande konventionsstaters deltagande i och närvaro vid rättsliga förfaranden

1. Om en fysisk eller juridisk person är part i en tvist som avses i artikel 187, skall sponsorstaten underrättas därom och ha rätt att delta i rättsliga förfaranden genom att inkomma med skriftliga eller muntliga yttranden.

2. Om talan väcks mot en konventionsstat av

such ruling. The arbitral tribunal shall then proceed to render its award in conformity with the ruling of the Sea-Bed Disputes Chamber.

(c) In the absence of a provision in the contract on the arbitration procedure to be applied in the dispute, the arbitration shall be conducted in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules or such other arbitration rules as may be prescribed in the rules, regulations and procedures of the Authority, unless the parties to the dispute otherwise agree.

Article 189

Limitation on jurisdiction with regard to decisions of the Authority

The Sea-Bed Disputes Chamber shall have no jurisdiction with regard to the exercise by the Authority of its discretionary powers in accordance with this Part; in no case shall it substitute its discretion for that of the Authority. Without prejudice to article 191, in exercising its jurisdiction pursuant to article 187, the Sea-Bed Disputes Chamber shall not pronounce itself on the question of whether any rules, regulations and procedures of the Authority are in conformity with this Convention, nor declare invalid any such rules, regulations and procedures. Its jurisdiction in this regard shall be confined to deciding claims that the application of any rules, regulations and procedures of the Authority in individual cases would be in conflict with the contractual obligations of the parties to the dispute or their obligations under this Convention, claims concerning excess of jurisdiction or misuse of power, and to claims for damages to be paid or other remedy to be given to the party concerned for the failure of the other party to comply with its contractual obligations or its obligations under this Convention.

Article 190

Participation and appearance of sponsoring States Parties in proceedings

1. If a natural or juridical person is a party to a dispute referred to in article 187, the sponsoring State shall be given notice thereof and shall have the right to participate in the proceedings by submitting written or oral statements.

2. If an action is brought against a State

en fysisk eller juridisk person som sponsras av en annan konventionsstat i en tvist som avses i artikel 187 c, kan den svarande staten anmoda den stat som sponsrar ifrågavarande person att uppträda vid förhandlingarna på denna persons vägnar. I annat fall kan den svarande staten ordna så att den företräds av en juridisk person av den statens egen nationalitet.

Artikel 191

Rådgivande yttranden

Havsrättsdomstolens avdelning för havsbottentvister skall på församlingens eller rådets begäran avge rådgivande yttranden i rättsfrågor som uppstår inom ramen för deras verksamhet. Dessa yttranden skall avges i bråds-kande ordning.

DEL XII

SKYDD OCH BEVARANDE AV DEN MARINA MILJÖN

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 192

Allmän skyldighet

Staterna är skyldiga att skydda och bevara den marina miljön.

Artikel 193

Staters suveräna rätt att utnyttja sina naturtillgångar

1. Staterna har suverän rätt att utnyttja sina naturtillgångar i enlighet med sin miljöpolitik och sin plikt att skydda och bevara den marina miljön.

Artikel 194

Åtgärder för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön

1. Stater skall, enskilt eller gemensamt allt efter vad som är lämpligt, vidta alla nödvändiga åtgärder som är förenliga med denna konvention för att förhindra, begränsa och kontrollera föroreningar av den marina miljön

Party by a natural or juridical person sponsored by another State Party in a dispute referred to in article 187, subparagraph (c), the respondent State may request the State sponsoring that person to appear in the proceedings on behalf of that person. Failing such appearance, the respondent State may arrange to be represented by a juridical person of its nationality.

Article 191

Advisory opinions

The Sea-Bed Disputes Chamber shall give advisory opinions at the request of the Assembly or the Council on legal questions arising within the scope of their activities. Such opinions shall be given as a matter of urgency.

PART XII

PROTECTION AND PRESERVATION OF THE MARINE ENVIRONMENT

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 192

General obligation

States have the obligation to protect and preserve the marine environment.

Article 193

Sovereign right of States to exploit their natural resources

States have the sovereign right to exploit their natural resources pursuant to their environmental policies and in accordance with their duty to protect and preserve the marine environment.

Article 194

Measures to prevent, reduce and control pollution of the marine environment

1. States shall take, individually or jointly as appropriate, all measures consistent with this Convention that are necessary to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from any source, using for this

från alla slags källor, och de skall i detta syfte använda de lämpligaste metoder som står till deras förfogande, i enlighet med deras förmåga, och de skall söka harmonisera sina strävanden i detta sammanhang.

2. Stater skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att verksamheter under deras jurisdiktion eller kontroll bedrivs på ett sådant sätt att de ej genom föroreningar förorsakar skada för andra stater och deras miljö, och att föroreningar till följd av olyckor eller verksamheter under deras jurisdiktion eller kontroll ej sprids bortom de områden över vilka de utövar suveräna rättigheter i enlighet med denna konvention.

3. De åtgärder som vidtas enligt denna del skall omfatta alla källor, som medför föroreningar av den marina miljön. Dessa åtgärder skall bland annat innefatta sådana som avser att så långt som möjligt begränsa

a) utsläpp av giftiga, farliga eller skadliga ämnen, i synnerhet sådana som är beständiga, från landbaserade källor, från eller genom atmosfären eller genom dumpning;

b) föroreningar från fartyg, särskilt åtgärder för att förhindra olyckor och hantera nödsituationer, så att säkerheten till sjöss tryggas, att avsiktliga och oavsiktliga utsläpp förhindras och att utformning, konstruktion, utrustning, drift och bemanning av fartyg regleras;

c) föroreningar från anläggningar och anordningar, som används vid undersökning eller bearbetning av naturtillgångarna på havsbotten och dess underlag, särskilt åtgärder för att förhindra olyckor och hantera nödsituationer, så att säkerheten till sjöss tryggas samt att utformning, konstruktion, utrustning, drift och bemanning av sådana anläggningar och anordningar regleras.

d) föroreningar från andra anläggningar och anordningar, som utnyttjas för verksamhet i den marina miljön, särskilt åtgärder för att förhindra olyckor och hantera nödsituationer, så att säkerheten till sjöss tryggas samt att utformning, konstruktion, utrustning, drift och bemanning av sådana anläggningar och anordningar regleras.

4. När staterna vidtar åtgärder för att förhindra, begränsa eller kontrollera föroreningar av den marina miljön, skall de undvika obehöriga ingrepp i de verksamheter som bedrivs av andra stater, vilka utövar sina

purpose the best practicable means at their disposal and in accordance with their capabilities, and they shall endeavour to harmonize their policies in this connection.

2. States shall take all measures necessary to ensure that activities under their jurisdiction or control are so conducted as not to cause damage by pollution to other States and their environment, and that pollution arising from incidents or activities under their jurisdiction or control does not spread beyond the areas where they exercise sovereign rights in accordance with this Convention.

3. The measures taken pursuant to this Part shall deal with all sources of pollution of the marine environment. These measures shall include, *inter alia*, those designed to minimize to the fullest possible extent:

(a) the release of toxic, harmful or noxious substances, especially those which are persistent, from land-based sources, from or through the atmosphere or by dumping;

(b) pollution from vessels, in particular measures for preventing accidents and dealing with emergencies, ensuring the safety of operations at sea, preventing intentional and unintentional discharges, and regulating the design, construction, equipment, operation and manning of vessels;

(c) pollution from installations and devices used in exploration or exploitation of the natural resources of the sea-bed and subsoil, in particular measures for preventing accidents and dealing with emergencies, ensuring the safety of operations at sea, and regulating the design, construction, equipment, operation and manning of such installations or devices;

(d) pollution from other installations and devices operating in the marine environment, in particular measures for preventing accidents and dealing with emergencies, ensuring the safety of operations at sea, and regulating the design, construction, equipment, operation and manning of such installations or devices.

4. In taking measures to prevent, reduce or control pollution of the marine environment, States shall refrain from unjustifiable interference with activities carried out by other States in the exercise of their rights and in pursuance

rättigheter och fullgör sina skyldigheter enligt denna konvention.

5. De åtgärder som vidtas enligt denna del skall innefatta sådana åtgärder som är nödvändiga för att skydda och bevara sällsynta och känsliga ekosystem samt lokaler för arter och andra marina organismer som är på tillbakagång, hotade eller utrotningshotade.

Artikel 195

Skyldighet att ej överföra skada eller risk eller omvandla en form av förorening till en annan

Staterna skall, då de vidtar åtgärder för att förhindra, begränsa och kontrollera föroreningar av den marina miljön, handla på sådant sätt att de ej direkt eller indirekt överför skada eller risk från ett område till ett annat eller omvandlar en form av förorening till en annan.

Artikel 196

Användning av teknologi eller införande av främmande eller nya arter

1. Staterna skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att förhindra, begränsa och kontrollera sådana föroreningar av den marina miljön som härrör från bruk av teknik under deras jurisdiktion eller kontroll eller avsiktligt eller oavsiktligt införande till någon viss del av den marina miljön av främmande eller nya arter som kan medföra betydande och skadliga förändringar hos denna.

2. Denna artikel inverkar inte på tillämpningen av denna konvention, då det gäller att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön.

KAPITEL 2

GLOBALT OCH REGIONALT SAMARBETE

Artikel 197

Samarbete på globalt eller regionalt plan

Staterna skall samarbeta, direkt eller genom behöriga internationella organisationer, på det globala planet och, när så är lämpligt, på det regionala planet, vid formulering och utarbetande av internationella regler, normer och rekommenderade tillämpningar och förfaranden som är förenliga med denna konvention, för

of their duties in conformity with this Convention.

5. The measures taken in accordance with this Part shall include those necessary to protect and preserve rare or fragile ecosystems as well as the habitat of depleted, threatened or endangered species and other forms of marine life.

Article 195

Duty not to transfer damage or hazards or transform one type of pollution into another

In taking measures to prevent, reduce and control pollution of the marine environment, States shall act so as not to transfer, directly or indirectly, damage or hazards from one area to another or transform one type of pollution into another.

Article 196

Use of technologies or introduction of alien or new species

1. States shall take all measures necessary to prevent, reduce and control pollution of the marine environment resulting from the use of technologies under their jurisdiction or control, or the intentional or accidental introduction of species, alien or new, to a particular part of the marine environment, which may cause significant and harmful changes thereto.

2. This article does not affect the application of this Convention regarding the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment.

SECTION 2

GLOBAL AND REGIONAL CO-OPERATION

Article 197

Co-operation on a global or regional basis

States shall co-operate on a global basis and, as appropriate, on a regional basis, directly or through competent international organizations, in formulating and elaborating international rules, standards and recommended practices and procedures consistent with this Convention, for the protection and preservation of the

att skydda och bevara den marina miljön, varvid hänsyn skall tas till regionala särdrag.

Artikel 198

Underrättelse om överhängande risk för skada eller faktiskt inträffad skada

En stat skall, då den erfar att den marina miljön löper överhängande risk att skadas eller redan har skadats genom förorening, omedelbart underrätta andra stater, som den anser kan komma att beröras av skadan, samt behöriga internationella organisationer.

Artikel 199

Katastrofplaner för bekämpning av föroreningar

I de fall som avses i artikel 198 skall efter sin förmåga staterna i det berörda området, och berörda internationella organisationer så vitt möjligt samarbeta för att eliminera verkningarna av föroreningen och förhindra eller begränsa skadan. I detta syfte skall staterna gemensamt utveckla och främja katastrofplaner för att bemöta olyckor som medför förorening av den marina miljön.

Artikel 200

Studier, forskningsprogram och utbyte av information och data

Staterna skall samarbeta, direkt eller genom berörda internationella organisationer, för att främja studier, genomföra vetenskapliga forskningsprogram samt uppmuntra utbyte av information och uppgifter om förorening av den marina miljön. De skall aktivt söka delta i regionala och globala program i syfte att förvärva kunskaper för att kunna bedöma föroreningars art och omfattning, deras utbredningsområde och utbredningsvägar, risker och bekämpningsåtgärder.

Artikel 201

Vetenskapliga kriterier för bestämmelser

Staterna skall i ljuset av den information och de uppgifter som erhålls i enlighet med artikel 200 samarbeta direkt eller genom behöriga internationella organisationer i syfte att fastställa lämpliga vetenskapliga kriterier för formulering och utarbetande av regler, normer

marine environment, taking into account characteristic regional features.

Article 198

Notification of imminent or actual damage

When a State becomes aware of cases in which the marine environment is in imminent danger of being damaged or has been damaged by pollution, it shall immediately notify other States it deems likely to be affected by such damage, as well as the competent international organizations.

Article 199

Contingency plans against pollution

In the cases referred to in article 198, States in the area affected, in accordance with their capabilities, and the competent international organizations shall co-operate, to the extent possible, in eliminating the effects of pollution and preventing or minimizing the damage. To this end, States shall jointly develop and promote contingency plans for responding to pollution incidents in the marine environment.

Article 200

Studies, research programmes and exchange of information and data

States shall co-operate, directly or through competent international organizations, for the purpose of promoting studies, undertaking programmes of scientific research and encouraging the exchange of information and data acquired about pollution of the marine environment. They shall endeavour to participate actively in regional and global programmes to acquire knowledge for the assessment of the nature and extent of pollution, exposure to it, and its pathways, risks and remedies.

Article 201

Scientific criteria for regulations

In the light of the information and data acquired pursuant to article 200, States shall co-operate, directly or through competent international organizations, in establishing appropriate scientific criteria for the formulation and elaboration of rules, standards and recom-

och rekommenderade tillämpningar och förfaranden för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön.

mended practices and procedures for the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment.

KAPITEL 3

TEKNISKT BISTÅND

Artikel 202

Vetenskapligt och tekniskt bistånd till utvecklingsländer

Staterna skall direkt eller genom behöriga internationella organisationer

a) främja biståndsprogram inom områdena vetenskap, utbildning, teknik samt annat bistånd till utvecklingsländer för att skydda och bevara den marina miljön och för att förhindra, begränsa och kontrollera havsföroreningar. Sådant bistånd skall bland annat bestå i att

i) utbilda deras vetenskapliga och tekniska personal;

ii) underlätta deras deltagande i relevanta internationella program;

iii) tillhandahålla nödvändig utrustning och nödvändiga anordningar;

iv) förbättra deras förmåga att tillverka sådan utrustning;

v) ge råd rörande och utveckla anordningar för program för forskning, övervakning och utbildning samt andra program;

b) ge lämpligt bistånd, särskilt till utvecklingsländer, i syfte att så långt som möjligt begränsa följderna av större olyckor, som kan medföra allvarliga föroreningar av den marina miljön;

c) ge lämpligt bistånd, särskilt till utvecklingsländer, för att utföra miljökonsekvensbedömningar.

Artikel 203

Förmånsbehandling av utvecklingsländer

Utvecklingsländerna skall i syfte att förhindra, begränsa och kontrollera föroreningar av den marina miljön, eller för att så långt som möjligt begränsa följderna därav, beviljas förmånsbehandling av internationella organisationer beträffande

SECTION 3

TECHNICAL ASSISTANCE

Article 202

Scientific and technical assistance to developing States

States shall, directly or through competent international organizations:

(a) promote programmes of scientific, educational, technical and other assistance to developing States for the protection and preservation of the marine environment and the prevention, reduction and control of marine pollution. Such assistance shall include, *inter alia*:

(i) training of their scientific and technical personnel;

(ii) facilitating their participation in relevant international programmes;

(iii) supplying them with necessary equipment and facilities;

(iv) enhancing their capacity to manufacture such equipment;

(v) advice on and developing facilities for research, monitoring, educational and other programmes;

(b) provide appropriate assistance, especially to developing States, for the minimization of the effects of major incidents which may cause serious pollution of the marine environment;

(c) provide appropriate assistance, especially to developing States, concerning the preparation of environmental assessments.

Article 203

Preferential treatment for developing States

Developing States shall, for the purposes of prevention, reduction and control of pollution of the marine environment or minimization of its effects, be granted preference by international organizations in:

- a) tilldelning av lämpliga medel och tekniskt bistånd; och
b) utnyttjande av deras specialtjänster.

- (a) the allocation of appropriate funds and technical assistance; and
(b) the utilization of their specialized services.

KAPITEL 4

ÖVERVAKNING OCH MILJÖ- KONSEKVENSBEDÖMNING

Artikel 204

Övervakning av riskerna för eller följderna av förorening

1. Staterna skall i överensstämmelse med andra staters rättigheter, direkt eller genom behöriga internationella organisationer, genom erkända vetenskapliga metoder så långt som möjligt söka observera, mäta, utvärdera och analysera riskerna för eller följderna av förorening av den marina miljön.

2. I synnerhet skall staterna kontinuerligt övervaka följderna av alla verksamheter som de beviljar tillstånd för eller själva bedriver för att fastställa huruvida dessa verksamheter kan komma att förorena den marina miljön.

Artikel 205

Publicering av rapporter

Staterna skall publicera rapporter om resultat som erhållits enligt artikel 204 eller med lämpliga intervall lämna sådana rapporter till de behöriga internationella organisationerna, vilka bör göra dem tillgängliga för alla stater.

Artikel 206

Bedömning av möjliga verkningar till följd av vissa verksamheter

När staterna har skälig anledning att anta att planerade verksamheter under deras jurisdiktion eller kontroll kan orsaka avsevärda föroreningar av eller märkbara och skadliga förändringar i den marina miljön, skall de så långt det är tekniskt möjligt bedöma de potentiella verkningarna på den marina miljön och lämna rapporter om resultat från sådana bedömningar i enlighet med artikel 205.

SECTION 4

MONITORING AND ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Article 204

Monitoring of the risks or effects of pollution

1. States shall, consistent with the rights of other States, endeavour, as far as practicable, directly or through the competent international organizations, to observe, measure, evaluate and analyse, by recognized scientific methods, the risks or effects of pollution of the marine environment.

2. In particular, States shall keep under surveillance the effects of any activities which they permit or in which they engage in order to determine whether these activities are likely to pollute the marine environment.

Article 205

Publication of reports

States shall publish reports of the results obtained pursuant to article 204 or provide such reports at appropriate intervals to the competent international organizations, which should make them available to all States.

Article 206

Assessment of potential effects of activities

When States have reasonable grounds for believing that planned activities under their jurisdiction or control may cause substantial pollution of or significant and harmful changes to the marine environment, they shall, as far as practicable, assess the potential effects of such activities on the marine environment and shall communicate reports of the results of such assessments in the manner provided in article 205.

KAPITEL 5

INTERNATIONELLA REGLER OCH
NATIONELL LAGSTIFTNING FÖR ATT
FÖRHINDRA, BEGRÄNSA OCH
KONTROLLERA FÖRORENINGAR
AV DEN MARINA MILJÖN

Artikel 207

Föroreningar från landbaserade källor

1. Staterna skall anta lagar och andra författningar för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön från landbaserade källor, däri inbegripet floder, flodmynningar, rörledningar och utsläppsanordningar, varvid hänsyn skall tas till internationellt erkända regler, normer och rekommenderade tillämpningar och förfaranden.

2. Staterna skall vidta andra åtgärder som kan vara nödvändiga för att förhindra, begränsa och kontrollera sådan förorening.

3. Staterna skall i detta sammanhang söka harmonisera sina strävanden på lämplig regional nivå.

4. Staterna skall, särskilt genom behöriga internationella organisationer eller vid en diplomatkonferens, söka fastställa globala och regionala regler, normer och rekommenderade tillämpningar och förfaranden för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön från landbaserade källor, varvid hänsyn skall tas till regionala särdrag, utvecklingsländernas ekonomiska möjligheter och deras behov av ekonomisk utveckling. Sådana regler, normer och rekommenderade tillämpningar och förfaranden skall, i den utsträckning så är nödvändigt, emellanåt granskas på nytt.

5. De lagar, författningar, åtgärder, regler, normer och rekommenderade tillämpningar och förfaranden som avses i styckena 1, 2 och 4 skall innefatta åtgärder som avser att så långt som möjligt begränsa utsläpp i den marina miljön av giftiga, farliga eller skadliga ämnen, särskilt sådana som är beständiga.

Artikel 208

Föroreningar från verksamheter på havsbotten som är underkastade nationell jurisdiktion

1. Kuststater skall anta lagar och andra författningar för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön,

SECTION 5.

INTERNATIONAL RULES AND
NATIONAL LEGISLATION TO PREVENT,
REDUCE AND CONTROL POLLUTION
OF THE MARINE ENVIRONMENT

Article 207

Pollution from land-based sources

1. States shall adopt laws and regulations to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from land-based sources, including rivers, estuaries, pipelines and outfall structures, taking into account internationally agreed rules, standards and recommended practices and procedures.

2. States shall take other measures as may be necessary to prevent, reduce and control such pollution.

3. States shall endeavour to harmonize their policies in this connection at the appropriate regional level.

4. States, acting especially through competent international organizations or diplomatic conference, shall endeavour to establish global and regional rules, standards and recommended practices and procedures to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from land-based sources, taking into account characteristic regional features, the economic capacity of developing States and their need for economic development. Such rules, standards and recommended practices and procedures shall be re-examined from time to time as necessary.

5. Laws, regulations, measures, rules, standards and recommended practices and procedures referred to in paragraphs 1, 2 and 4 shall include those designed to minimize, to the fullest extent possible, the release of toxic, harmful or noxious substances, especially those which are persistent, into the marine environment.

Article 208

Pollution from sea-bed activities subject to national jurisdiction

1. Coastal States shall adopt laws and regulations to prevent, reduce and control pollution of the marine environment arising

som uppstår på grund av eller i samband med verksamheter på havsbotten under deras jurisdiktion, och från konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner under deras jurisdiktion i enlighet med artiklarna 60 och 80.

2. Staterna skall vidta andra åtgärder, som kan vara nödvändiga för att förhindra, begränsa och kontrollera sådan förorening.

3. Sådana lagar, andra författningar och åtgärder skall ej ha mindre verkan än internationella regler, normer och rekommenderade tillämpningar och förfaranden.

4. Staterna skall i detta sammanhang söka harmonisera sin politik på lämplig regional nivå.

5. Staterna skall, särskilt genom behöriga internationella organisationer eller diplomatkonferenser, fastställa globala och regionala regler, normer och rekommenderade tillämpningar och förfaranden för att förhindra, begränsa och kontrollera den förorening av den marina miljön som avses i stycke 1. Sådana regler, normer och rekommenderade tillämpningar och förfaranden skall, när så är nödvändigt, granskas på nytt.

Artikel 209

Förorening från verksamheter i området

1. Internationella regler, föreskrifter och förfaranden skall fastställas i enlighet med del XI för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön från verksamhet som bedrivs i området. Sådana regler, föreskrifter och förfaranden skall, när så är nödvändigt, granskas på nytt.

2. Stater skall, med de förbehåll som behövs med hänsyn till bestämmelserna i detta kapitel, anta lagar och andra författningar för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön från verksamheter i området, vilka bedrivs från fartyg, anläggningar, konstruktioner och andra anordningar som antingen för deras flagg eller är registrerade där eller som bedriver verksamhet under deras överinseende. Kraven i sådana lagar och författningar får inte ställas lägre än de internationella regler, andra författningar och förfaranden som avses i stycke 1.

Artikel 210

Förorening genom dumpning

1. Staterna skall anta lagar och andra för-

from or in connection with sea-bed activities subject to their jurisdiction and from artificial islands, installations and structures under their jurisdiction, pursuant to articles 60 and 80.

2. States shall take other measures as may be necessary to prevent, reduce and control such pollution.

3. Such laws, regulations and measures shall be no less effective than international rules, standards and recommended practices and procedures.

4. States shall endeavour to harmonize their policies in this connection at the appropriate regional level.

5. States, acting especially through competent international organizations or diplomatic conference, shall establish global and regional rules, standards and recommended practices and procedures to prevent, reduce and control pollution of the marine environment referred to in paragraph 1. Such rules, standards and recommended practices and procedures shall be re-examined from time to time as necessary.

Article 209

Pollution from activities in the Area

1. International rules, regulations and procedures shall be established in accordance with Part XI to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from activities in the Area. Such rules, regulations and procedures shall be re-examined from time to time as necessary.

2. Subject to the relevant provisions of this section, States shall adopt laws and regulations to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from activities in the Area undertaken by vessels, installations, structures and other devices flying their flag or of their registry or operating under their authority, as the case may be. The requirements of such laws and regulations shall be no less effective than the international rules, regulations and procedures referred to in paragraph 1.

Article 210

Pollution by dumping

1. States shall adopt laws and regulations to

fattningar för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön genom dumpning.

2. Staterna skall vidta andra åtgärder, som kan vara nödvändiga för att förhindra, begränsa och kontrollera sådan förorening.

3. Sådana lagar, andra författningar och åtgärder skall säkerställa att dumpning ej sker utan tillstånd från staternas behöriga myndigheter.

4. Staterna skall, särskilt genom behöriga internationella organisationer eller vid en diplomatkonferens, söka fastställa globala och regionala regler, normer och rekommenderade tillämpningar och förfaranden för att förhindra, begränsa och kontrollera sådan förorening. Sådana regler, normer och rekommenderade tillämpningar och förfaranden skall, när så är nödvändigt, granskas på nytt.

5. Dumpning i territorialhavet och den ekonomiska zonen eller på kontinentalsockeln får ej ske utan kuststatens uttryckliga förhandsgodkännande. Kuststaten har rätt att tillåta, reglera och kontrollera sådan dumpning efter vederbörligt samråd i frågan med andra stater, som på grund av sitt geografiska läge kan komma att beröras ogynnsamt därav.

6. Nationella lagar, andra författningar och åtgärder skall ej vara mindre effektiva än globala regler och normer då det gäller att förhindra, begränsa och kontrollera sådan förorening.

Artikel 211

Förorening från fartyg

1. Staterna skall, genom den behöriga internationella organisationen eller vid en allmän diplomatkonferens, fastställa internationella regler och normer för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön från fartyg och på samma sätt vid behov verka för att sådana farledssystem antas som är utformade i syfte att så långt som möjligt begränsa risken för olyckor, vilka skulle kunna medföra förorening av den marina miljön, däri inbegripet kustlinjen, och skada genom förorening av kuststaters därmed sammanhängande intressen. Sådana regler och normer skall, i den utsträckning så är nödvändigt, på samma sätt granskas på nytt.

2. Staterna skall anta lagar och andra författningar för att förhindra, begränsa och

prevent, reduce and control pollution of the marine environment by dumping.

2. States shall take other measures as may be necessary to prevent, reduce and control such pollution.

3. Such laws, regulations and measures shall ensure that dumping is not carried out without the permission of the competent authorities of States.

4. States, acting especially through competent international organizations or diplomatic conference, shall endeavour to establish global and regional rules, standards and recommended practices and procedures to prevent, reduce and control such pollution. Such rules, standards and recommended practices and procedures shall be re-examined from time to time as necessary.

5. Dumping within the territorial sea and the exclusive economic zone or onto the continental shelf shall not be carried out without the express prior approval of the coastal State, which has the right to permit, regulate and control such dumping after due consideration of the matter with other States which by reason of their geographical situation may be adversely affected thereby.

6. National laws, regulations and measures shall be no less effective in preventing, reducing and controlling such pollution than the global rules and standards.

Article 211

Pollution from vessels

1. States, acting through the competent international organization or general diplomatic conference, shall establish international rules and standards to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from vessels and promote the adoption, in the same manner, wherever appropriate, of routing systems designed to minimize the threat of accidents which might cause pollution of the marine environment, including the coastline, and pollution damage to the related interests of coastal States. Such rules and standards shall, in the same manner, be re-examined from time to time as necessary.

2. States shall adopt laws and regulations for the prevention, reduction and control of pol-

kontrollera förorening av den marina miljön från fartyg som för deras flagg eller är registrerade i dessa stater. Sådana lagar och andra författningar skall vara minst lika effektiva som de allmänt erkända internationella regler och normer som fastställts av den behöriga internationella organisationen eller vid en allmän diplomatkonferens.

3. Stater som uppställer särskilda krav för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön som villkor för att utländska fartyg skall få tillträde till deras hamnar eller inre vatten eller anlöpa deras off-shore-terminaler skall på vederbörligt sätt offentliggöra sådana krav och underrätta den behöriga internationella organisationen därom. När sådana krav uppställs i likalydande form av två eller flera kuststater i ett försök att harmonisera strävandena, skall i underrättelsen anges vilka stater som deltar i ett sådant samarbete. Varje stat skall kräva att befälhavaren på ett fartyg, som för dess flagg eller som är registrerat i den staten, vid färd i territorialhav tillhörigt en stat som deltar i ett sådant samarbete, på den statens begäran lämnar upplysning om huruvida det är på väg till en stat i samma område, som deltar i dylikt samarbete och, om så är fallet, meddelar huruvida det uppfyller de krav som den staten ställer för tillträde till dess hamnar. Denna artikel påverkar inte ett fartygs fortsatta utövande av sin rätt till oskadlig genomfart eller tillämpningen av artikel 25.2.

4. Kuststater får, då de utövar sin suveränitet i sitt territorialhav, anta lagar och andra författningar för förhindrande, begränsning och kontroll av havsförorening från utländska fartyg, däri inbegripet fartyg som utövar sin rätt till oskadlig genomfart. Sådana lagar och andra författningar får, i enlighet med del II kapitel 3, ej hindra oskadlig genomfart av utländska fartyg.

5. Kuststater får, i syfte att utöva den kontroll av efterlevnaden som föreskrivs i kapitel 6, anta lagar och andra författningar vad gäller deras ekonomiska zoner, för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening från fartyg som uppfyller och genomför allmänt erkända internationella regler och normer som fastställts genom behörig internationell organisation eller vid en allmän diplomatkonferens.

lution of the marine environment from vessels flying their flag or of their registry. Such laws and regulations shall at least have the same effect as that of generally accepted international rules and standards established through the competent international organization or general diplomatic conference.

3. States which establish particular requirements for the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment as a condition for the entry of foreign vessels into their ports or internal waters or for a call at their off-shore terminals shall give due publicity to such requirements and shall communicate them to the competent international organization. Whenever such requirements are established in identical form by two or more coastal States in an endeavour to harmonize policy, the communication shall indicate which States are participating in such co-operative arrangements. Every State shall require the master of a vessel flying its flag or of its registry, when navigating within the territorial sea of a State participating in such co-operative arrangements, to furnish, upon the request of that State, information as to whether it is proceeding to a State of the same region participating in such co-operative arrangements and, if so, to indicate whether it complies with the port entry requirements of that State. This article is without prejudice to the continued exercise by a vessel of its right of innocent passage or to the application of article 25, paragraph 2.

4. Coastal States may, in the exercise of their sovereignty within their territorial sea, adopt laws and regulations for the prevention, reduction and control of marine pollution from foreign vessels, including vessels exercising the right of innocent passage. Such laws and regulations shall, in accordance with Part II, section 3, not hamper innocent passage of foreign vessels.

5. Coastal States, for the purpose of enforcement as provided for in section 6, may in respect of their exclusive economic zones adopt laws and regulations for the prevention, reduction and control of pollution from vessels conforming to and giving effect to generally accepted international rules and standards established through the competent international organization or general diplomatic conference.

6.a) I de fall då de internationella regler och normer som avses i stycke 1 är otillräckliga för att täcka särskilda förhållanden och kuststater har skälig anledning anta att ett särskilt, klart angivet område i deras respektive ekonomiska zoner är ett område för vilket särskilda obligatoriska åtgärder krävs — av erkända tekniska skäl såväl i relation till dess oceanografiska och ekologiska förhållanden som till dess användning eller skydd av dess tillgångar och trafikens speciella natur — för att förhindra förorening från fartyg, får kuststater, efter lämpliga överläggningar, genom behörig internationell organisation, med varje annan berörd stat, i fråga om detta område lämna ett meddelande till denna organisation och därvid lägga fram vetenskapliga och tekniska bevis till stöd härför samt information om nödvändiga mottagningsanordningar. Organisationen skall, inom tolv månader efter mottagandet av ett sådant meddelande, besluta huruvida förhållandena i det området motsvarar de härovan ställda kraven. Om organisationen så beslutar, får kuststater vad avser detta område anta lagar och andra författningar för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening från fartyg, vilka följer sådana internationella regler och normer eller navigationssedvänjor som genom organisationen gjorts tillämpliga på specialområden. Dessa lagar och författningar får ej tillämpas på utländska fartyg förrän 15 månader efter det att meddelandet lämnades till organisationen.

b) Kuststaterna skall offentliggöra gränserna för varje sådant särskilt, klart angivet område.

c) Om kuststaterna avser att anta ytterligare lagar och andra författningar beträffande samma område för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening från fartyg skall de, då de lämnar det förutnämnda meddelandet, samtidigt underrätta organisationen därom. Sådana ytterligare lagar och andra författningar får röra utsläpp eller navigationssedvänjor men ej innebära krav på att utländska fartyg skall iaktta andra normer beträffande konstruktion, utformning, bemanning eller utrustning än allmänt erkända internationella regler och normer; de blir tillämpliga på utländska fartyg 15 månader efter det att meddelande lämnats till organisationen, förutsatt att denna lämnar sitt samtycke härtill inom 12 månader, efter det att meddelandet lämnats.

6. (a) Where the international rules and standards referred to in paragraph 1 are inadequate to meet special circumstances and coastal States have reasonable grounds for believing that a particular, clearly defined area of their respective exclusive economic zones is an area where the adoption of special mandatory measures for the prevention of pollution from vessels is required for recognized technical reasons in relation to its oceanographical and ecological conditions, as well as its utilization or the protection of its resources and the particular character of its traffic, the coastal States, after appropriate consultations through the competent international organization with any other States concerned, may, for that area, direct a communication to that organization, submitting scientific and technical evidence in support and information on necessary reception facilities. Within 12 months after receiving such a communication, the organization shall determine whether the conditions in that area correspond to the requirements set out above. If the organization so determines, the coastal States may, for that area, adopt laws and regulations for the prevention, reduction and control of pollution from vessels implementing such international rules and standards or navigational practices as are made applicable, through the organization, for special areas. These laws and regulations shall not become applicable to foreign vessels until 15 months after the submission of the communication to the organization.

(b) The coastal States shall publish the limits of any such particular, clearly defined area.

(c) If the coastal States intend to adopt additional laws and regulations for the same area for the prevention, reduction and control of pollution from vessels, they shall, when submitting the aforesaid communication, at the same time notify the organization thereof. Such additional laws and regulations may relate to discharges or navigational practices but shall not require foreign vessels to observe design, construction, manning or equipment standards other than generally accepted international rules and standards; they shall become applicable to foreign vessels 15 months after the submission of the communication to the organization, provided that the organization agrees within 12 months after the submission of the communication.

7. De internationella regler och normer som avses i denna artikel innefattar bland andra sådana som föreskriver omedelbart meddelande till kuststater vars kustlinje eller därmed sammanhängande intressen kan påverkas av incidenter, däri inbegripet sjöolyckor, som medför utsläpp eller kan förväntas leda till utsläpp.

Artikel 212

Förorening från eller via atmosfären

1. Staterna skall för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön från eller via atmosfären, anta lagar och andra författningar som skall vara tillämpliga i deras luftrum och på fartyg som för deras flagg eller på fartyg eller luftfartyg som är registrerade hos dem, varvid hänsyn skall tas till internationellt överenskomma tillämpningar och förfaranden samt till säkerheten vid navigering i luften.

2. Staterna skall vidta andra åtgärder som kan vara nödvändiga för att förhindra, begränsa och kontrollera sådan förorening.

3. Staterna skall särskilt genom behöriga, internationella organisationer eller diplomatkonferenser söka fastställa globala och regionala normer samt rekommenderade tillämpningar och förfaranden för att förhindra, begränsa och kontrollera sådan förorening.

KAPITEL 6

VERKSTÄLLIGHET

Artikel 213

Verkställighet beträffande förorening från landbaserade källor

Staterna skall säkerställa tillämpningen av de lagar och andra författningar som antagits i enlighet med artikel 207 och skall anta lagar och andra författningar samt vidta andra nödvändiga åtgärder för att genomföra de tillämpliga internationella regler och normer som fastställts genom behöriga internationella organisationer eller vid en diplomatkonferens för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön från landbaserade källor.

7. The international rules and standards referred to in this article should include *inter alia* those relating to prompt notification to coastal States, whose coastline or related interests may be affected by incidents, including maritime casualties, which involve discharges or probability of discharges.

Article 212

Pollution from or through the atmosphere

1 States shall adopt laws and regulations to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from or through the atmosphere, applicable to the air space under their sovereignty and to vessels flying their flag or vessels or aircraft of their registry, taking into account internationally agreed rules, standards and recommended practices and procedures and the safety of air navigation.

2. States shall take other measures as may be necessary to prevent, reduce and control such pollution.

3. States, acting especially through competent international organizations or diplomatic conference, shall endeavour to establish global and regional rules, standards and recommended practices and procedures to prevent, reduce and control such pollution.

SECTION 6

ENFORCEMENT

Article 213

Enforcement with respect to pollution from land-based sources

States shall enforce their laws and regulations adopted in accordance with article 207 and shall adopt laws and regulations and take other measures necessary to implement applicable international rules and standards established through competent international organizations or diplomatic conference to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from land-based sources.

Artikel 214

Verkställighet beträffande förorening från verksamhet på havsbotten

Staterna skall säkerställa tillämpningen av de lagar och andra författningar som antagits i enlighet med artikel 208 och skall anta lagar och andra författningar samt vidta andra nödvändiga åtgärder för att genomföra de tillämpliga internationella regler och normer som fastställts genom behöriga internationella organisationer eller vid en diplomatkonferens för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön, som härrör från eller uppstår i samband med sådana verksamheter på havsbotten under deras jurisdiktion och från konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner under deras jurisdiktion enligt artiklarna 60 och 80.

Artikel 215

Verkställighet beträffande förorening från verksamheter i området

Säkerställande av tillämpning av de internationella regler, föreskrifter och förfaranden som fastställts i enlighet med del XI för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön från verksamheter i området skall ske enligt reglerna i ovan nämnda del.

Artikel 216

Verkställighet beträffande förorening genom dumpning

1. Säkerställande av tillämpning av lagar och andra författningar, som antagits i enlighet med denna konvention och de tillämpliga internationella regler och normer som fastställts genom behöriga internationella organisationer eller vid en diplomatkonferens för förhindrande, begränsning och kontroll av förorening av den marina miljön genom dumpning, skall genomföras

a) av kuststaten vad beträffar dumpning inom dess territorialhav eller dess ekonomiska zon eller på dess kontinentalsockel;

b) av flaggstaten vad beträffar fartyg som för dess flagg eller fartyg eller luftfartyg som är registrerade där;

c) av varje stat vad beträffar lastning av avfall eller annat material inom dess territorium eller vid dess off-shore-terminaler.

Article 214

Enforcement with respect to pollution from sea-bed activities

States shall enforce their laws and regulations adopted in accordance with article 208 and shall adopt laws and regulations and take other measures necessary to implement applicable international rules and standards established through competent international organizations or diplomatic conference to prevent, reduce and control pollution of the marine environment arising from or in connection with sea-bed activities subject to their jurisdiction and from artificial islands, installations and structures under their jurisdiction, pursuant to articles 60 and 80.

Article 215

Enforcement with respect to pollution from activities in the Area

Enforcement of international rules, regulations and procedures established in accordance with Part XI to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from activities in the Area shall be governed by that Part.

Article 216

Enforcement with respect to pollution by dumping

1. Laws and regulations adopted in accordance with this Convention and applicable international rules and standards established through competent international organizations or diplomatic conference for the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment by dumping shall be enforced:

(a) by the coastal State with regard to dumping within its territorial sea or its exclusive economic zone or onto its continental shelf;

(b) by the flag State with regard to vessels flying its flag or vessels or aircraft of its registry;

(c) by any State with regard to acts of loading of wastes or other matter occurring within its territory or at its off-shore terminals.

2. Ingen stat skall på grund av denna artikel vara skyldig att inleda rättsligt förfarande, när en annan stat redan inlett rättsligt förfarande i enlighet med denna artikel.

Artikel 217

Flaggstaters säkerställande av reglernas tillämpning

1. Staterna skall säkerställa att fartyg som för deras flagg eller är registrerade där efterkommer de tillämpliga internationella regler och normer som fastställts genom behörig internationell organisation eller vid en allmän diplomatkonferens och att de efterkommer de lagar och andra författningar som antagits i enlighet med denna konvention för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön från fartyg och skall, i enlighet därmed, anta lagar och andra författningar samt vidta andra nödvändiga åtgärder för deras genomförande. Flaggstater skall svara för ett effektivt säkerställande av tillämpningen av sådana regler, normer, lagar och andra författningar, oberoende av var en överträdelse äger rum.

2. Staterna skall särskilt vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att fartyg som för deras flagg eller är registrerade där ej får avsegla förrän de kan uppfylla de krav som ställs för avsegling i de internationella regler och normer som avses i stycke 1, däri inbegripet kraven rörande fartygens utformning, konstruktion, utrustning och bemanning.

3. Staterna skall säkerställa att fartyg som för deras flagg eller är registrerade där har de certifikat ombord som krävs och som är utfärdade i enlighet med de internationella regler och normer som avses i stycke 1. Staterna skall säkerställa att fartyg som för deras flagg periodvis inspekteras för kontroll av att sådana certifikat överensstämmer med fartygens skick. Dessa certifikat skall av andra stater godtas som bevis för fartygens skick och skall anses ha samma giltighet som de av dem utfärdade certifikaten, såvida ej uppenbar anledning föreligger att anta att fartygens skick avsevärt avviker från uppgifterna i certifikaten.

4. Om ett fartyg överträder regler och normer, som fastställts genom behörig internationell organisation eller vid en allmän diplomat-

2. No State shall be obliged by virtue of this article to institute proceedings when another State has already instituted proceedings in accordance with this article.

Article 217

Enforcement by flag States

1. States shall ensure compliance by vessels flying their flag or of their registry with applicable international rules and standards, established through the competent international organization or general diplomatic conference, and with their laws and regulations adopted in accordance with this Convention for the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment from vessels and shall accordingly adopt laws and regulations and take other measures necessary for their implementation. Flag States shall provide for the effective enforcement of such rules, standards, laws and regulations, irrespective of where a violation occurs.

2. States shall, in particular, take appropriate measures in order to ensure that vessels flying their flag or of their registry are prohibited from sailing, until they can proceed to sea in compliance with the requirements of the international rules and standards referred to in paragraph 1, including requirements in respect of design, construction, equipment and manning of vessels.

3. States shall ensure that vessels flying their flag or of their registry carry on board certificates required by and issued pursuant to international rules and standards referred to in paragraph 1. States shall ensure that vessels flying their flag are periodically inspected in order to verify that such certificates are in conformity with the actual condition of the vessels. These certificates shall be accepted by other States as evidence of the condition of the vessels and shall be regarded as having the same force as certificates issued by them, unless there are clear grounds for believing that the condition of the vessel does not correspond substantially with the particulars of the certificates.

4. If a vessel commits a violation of rules and standards established through the competent international organization or general diplo-

konferens, skall flaggstaten med iakttagande av artiklarna 218, 220 och 228, omedelbart påbörja en utredning och, när så är lämpligt, inleda rättsligt förfarande beträffande den påstådda överträdelsen, oberoende av var överträdelsen ägt rum eller var föroreningen till följd av sådan överträdelse har inträffat eller upptäckts.

5. Flaggstater, som genomför en utredning om överträdelsen, får begära bistånd från varje annan stat vars medverkan skulle kunna bidra till att klarlägga omständigheterna i fallet. Staterna skall söka tillmötesgå flaggstaternas berättigade framställningar om bistånd.

6. Staterna skall på en stats skriftliga begäran utreda varje överträdelse som ett fartyg, som för dess flagg, påstås ha gjort sig skyldigt till. Om flaggstater är övertygade om att det föreligger tillräckliga bevis för att rättsligt förfarande beträffande den påstådda överträdelsen skall kunna inledas, skall de utan dröjsmål inleda sådana rättsliga förfaranden i enlighet med sina lagar.

7. Flaggstaterna skall omedelbart informera den stat som begärt bistånd samt behörig internationell organisation om de åtgärder som vidtagits och resultatet därav. Sådan information skall vara tillgänglig för alla stater.

8. De i staternas lagar och andra författningar fastställda straffpåföljderna beträffande fartyg, som för deras flagg, skall vara så stränga att de avhåller från överträdelser, oavsett var dessa äger rum.

Artikel 218

Hamnstaters säkerställande av reglernas tillämpning

1. När ett fartyg frivilligt befinner sig i en stats hamn eller vid en stats off-shore-terminal, får staten göra utredningar och, om bevismaterialet berättigar härtil, inleda rättsliga förfaranden beträffande varje utsläpp från detta fartyg utanför statens inre vatten, territorialhav eller ekonomiska zon, vilket strider mot tillämpliga internationella regler och normer, som fastställts genom behörig internationell organisation eller vid en allmän diplomatkonferens.

2. Inga rättsliga förfaranden enligt stycke 1 skall inledas vad beträffar överträdelse av bestämmelser angående utsläpp i annan stats inre vatten, territorialhav eller ekonomiska zon, såvida det ej begärts av den staten, flaggstaten

matic conference, the flag State, without prejudice to articles 218, 220 and 228, shall provide for immediate investigation and where appropriate institute proceedings in respect of the alleged violation irrespective of where the violation occurred or where the pollution caused by such violation has occurred or has been spotted.

5. Flag States conducting an investigation of the violation may request the assistance of any other State whose co-operation could be useful in clarifying the circumstances of the case. States shall endeavour to meet appropriate requests of flag States.

6. States shall, at the written request of any State, investigate any violation alleged to have been committed by vessels flying their flag. If satisfied that sufficient evidence is available to enable proceedings to be brought in respect of the alleged violation, flag States shall without delay institute such proceedings in accordance with their laws.

7. Flag States shall promptly inform the requesting State and the competent international organization of the action taken and its outcome. Such information shall be available to all States.

8. Penalties provided for by the laws and regulations of States for vessels flying their flag shall be adequate in severity to discourage violations wherever they occur.

Article 218

Enforcement by port States

1. When a vessel is voluntarily within a port or at an off-shore terminal of a State, that State may undertake investigations and, where the evidence so warrants, institute proceedings in respect of any discharge from that vessel outside the internal waters, territorial sea or exclusive economic zone of that State in violation of applicable international rules and standards established through the competent international organization or general diplomatic conference.

2. No proceedings pursuant to paragraph 1 shall be instituted in respect of a discharge violation in the internal waters, territorial sea or exclusive economic zone of another State unless requested by that State, the flag State, or

eller en stat som har skadats eller löper risk att skadas genom överträdelse av bestämmelserna angående utsläpp, eller såvida inte överträdelserna har medfört eller sannolikt kommer att medföra förorening av inre vatten, territorialhav eller ekonomisk zon tillhörande den stat som inleder rättsligt förfarande.

3. När ett fartyg frivilligt befinner sig i en stats hamn eller vid en stats off-shore-terminal skall staten så långt som möjligt efterkomma varje stats anmodan om utredning av överträdelse av bestämmelserna angående utsläpp, som avses i stycke 1 och som antas ha ägt rum i och skadat eller hotat att skada den anmodande statens inre vatten, territorialhav eller ekonomiska zon. Den skall även så långt möjligt efterkomma flaggstatens begäran om utredning av en sådan överträdelse, oberoende av var överträdelserna ägt rum.

4. Utredning som gjorts av en hamnstat skall, enligt denna artikel, på begäran lämnas till flaggstaten eller kuststaten. Varje rättsligt förfarande, som inletts av en hamnstat på grundval av sådan utredning, får med förbehåll för kapitel 7 avbrytas på begäran av kuststaten, när överträdelserna ägt rum inom dess inre vatten, territorialhav eller ekonomiska zon. Bevismaterialet och utredningen skall, tillsammans med varje borgen eller annan ekonomisk säkerhet som ställts till hamnstatens myndigheter, i sådant fall lämnas till kuststaten. Sådant överlämnande skall utesluta fortsatta rättsliga förfaranden i hamnstaten.

Artikel 219

Åtgärder rörande fartygs sjövärdighet för att förhindra förorening

Med förbehåll för kapitel 7 skall stater, som antingen efter anmodan eller på eget initiativ har konstaterat att ett fartyg i en av deras hamnar eller off-shore-terminaler inte uppfyller tillämpliga internationella regler och normer rörande fartygs sjövärdighet och därigenom hotar att skada den marina miljön, så långt möjligt vidta administrativa åtgärder för att förhindra att fartyget avseglar. Sådana stater får endast tillåta att fartyget fortsätter till närmast liggande lämpliga reparationsvarv och skall, så snart orsakerna till bristerna har undanröjts, tillåta att fartyget omedelbart fortsätter.

a State damaged or threatened by the discharge violation, or unless the violation has caused or is likely to cause pollution in the internal waters, territorial sea or exclusive economic zone of the State instituting the proceedings.

3. When a vessel is voluntarily within a port or at an off-shore terminal of a State, that State shall, as far as practicable, comply with requests from any State for investigation of a discharge violation referred to in paragraph 1, believed to have occurred in, caused, or threatened damage to the internal waters, territorial sea or exclusive economic zone of the requesting State. It shall likewise, as far as practicable, comply with requests from the flag State for investigation of such a violation, irrespective of where the violation occurred.

4. The records of the investigation carried out by a port State pursuant to this article shall be transmitted upon request to the flag State or to the coastal State. Any proceedings instituted by the port State on the basis of such an investigation may, subject to section 7, be suspended at the request of the coastal State when the violation has occurred within its internal waters, territorial sea or exclusive economic zone. The evidence and records of the case, together with any bond or other financial security posted with the authorities of the port State, shall in that event be transmitted to the coastal State. Such transmittal shall preclude the continuation of proceedings in the port State.

Article 219

Measures relating to seaworthiness of vessels to avoid pollution

Subject to section 7, States which, upon request or on their own initiative, have ascertained that a vessel within one of their ports or at one of their off-shore terminals is in violation of applicable international rules and standards relating to seaworthiness of vessels and thereby threatens damage to the marine environment shall, as far as practicable, take administrative measures to prevent the vessel from sailing. Such States may permit the vessel to proceed only to the nearest appropriate repair yard and, upon removal of the causes of the violation, shall permit the vessel to continue immediately.

Artikel 220

Kuststaters säkerställande av reglernas tillämpning

1. När ett fartyg frivilligt befinner sig i en stats hamn eller off-shore-terminal, får staten, med förbehåll för kapitel 7, inleda rättsliga förfaranden beträffande varje överträdelse av dess lagar och andra författningar som antagits i enlighet med denna konvention eller tillämpliga internationella regler och normer för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening från fartyg, när överträdelsen har ägt rum i statens territorialhav eller ekonomiska zon.

2. När det föreligger klara skäl att anta att ett fartyg under genomfart av en stats territorialhav har överträtt statens lagar och andra författningar, vilka antagits i enlighet med denna konvention eller tillämpliga internationella regler och normer för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening från fartyg, får staten utan att inkräkta på tillämpningen av relevanta bestämmelser i del II kapitel 3 företa en fysisk inspektion av fartyget med anledning av överträdelsen och, när bevismaterialet berättigar härtill, inleda rättsliga förfaranden, däri inbegripet kvarhållande av fartyget i enlighet med statens lagar med förbehåll för bestämmelserna i kapitel 7.

3. När det föreligger klara skäl att anta att ett fartyg, som navigerar i en stats ekonomiska zon eller territorialhav, i den ekonomiska zonen har överträtt tillämpliga internationella regler och normer för förhindrande, begränsning och kontroll av förorening från fartyg eller lagar och andra författningar i den staten, som överensstämmer med och genomför sådana regler och normer, får staten begära att fartyget lämnar information beträffande sin identitet och registreringshamn, sin senaste och nästa anlöpningshamn och annan relevant information, som krävs för att fastställa, huruvida en överträdelse har ägt rum.

4. Staterna skall anta lagar och andra författningar och vidta andra åtgärder, så att fartyg som för deras flagg uppfyller de i stycke 3 ställda kraven på information.

5. När det föreligger klara skäl att anta att en i stycke 3 avsedd överträdelse har ägt rum ombord på ett fartyg, som navigerar i en stats ekonomiska zon eller territorialhav, och att detta lett till ett omfattande utsläpp, som medfört eller hotat medföra betydande förore-

Article 220

Enforcement by coastal States

1. When a vessel is voluntarily within a port or at an off-shore terminal of a State, that State may, subject to section 7, institute proceedings in respect of any violation of its laws and regulations adopted in accordance with this Convention or applicable international rules and standards for the prevention, reduction and control of pollution from vessels when the violation has occurred within the territorial sea or the exclusive economic zone of that State.

2. Where there are clear grounds for believing that a vessel navigating in the territorial sea of a State has, during its passage therein, violated laws and regulations of that State adopted in accordance with this Convention or applicable international rules and standards for the prevention, reduction and control of pollution from vessels, that State, without prejudice to the application of the relevant provisions of Part II, section 3, may undertake physical inspection of the vessel relating to the violation and may, where the evidence so warrants, institute proceedings, including detention of the vessel, in accordance with its laws, subject to the provisions of section 7.

3. Where there are clear grounds for believing that a vessel navigating in the exclusive economic zone or the territorial sea of a State has, in the exclusive economic zone, committed a violation of applicable international rules and standards for the prevention, reduction and control of pollution from vessels or laws and regulations of that State conforming and giving effect to such rules and standards, that State may require the vessel to give information regarding its identity and port of registry, its last and its next port of call and other relevant information required to establish whether a violation has occurred.

4. States shall adopt laws and regulations and take other measures so that vessels flying their flag comply with requests for information pursuant to paragraph 3.

5. Where there are clear grounds for believing that a vessel navigating in the exclusive economic zone or the territorial sea of a State has, in the exclusive economic zone, committed a violation referred to in paragraph 3 resulting in a substantial discharge causing or threaten-

ning av den marina miljön, får staten företa fysisk inspektion av fartyget, vad beträffar förhållandena i samband med överträdelsen, om information har vägrats av fartyget eller om den information som lämnats av fartyget flagrant avviker från uppenbara fakta och om omständigheterna i fallet berättigar till sådan inspektion.

6. När det föreligger klara objektiva bevis för att man ombord på ett fartyg, som framförs i en stats ekonomiska zon eller territorialhav, i den ekonomiska zonen har gjort sig skyldig till en i stycke 3 avsedd överträdelse, vilken lett till ett utsläpp som medfört omfattande skada eller hot om omfattande skada på kusten eller kuststatens därmed sammanhängande intressen eller på tillgångarna i dess territorialhav eller ekonomiska zon, får staten, med förbehåll för kapitel 7, förutsatt att bevismaterialet berättigar härtill, inleda rättsligt förfarande, däri inbegripet kvarhållande av fartyget, i enlighet med statens lagar.

7. Utan hinder av bestämmelserna i stycke 6 skall, då lämpliga förfaranden har fastställts genom behörig internationell organisation eller på annat sätt, varigenom säkerställs att krav på borgen eller annan lämplig ekonomisk säkerhet har uppfyllts, kuststaten, om den är bunden av sådana förfaranden, tillåta fartyget att avsegla.

8. Bestämmelserna i styckena 3 — 7 är även tillämpliga med avseende på de nationella lagar och andra författningar som antagits enligt artikel 211.6.

Artikel 221

Åtgärder för att förhindra förorening som härrör från sjöolyckor

1. Inget i denna del skall påverka staternas rättighet att, i enlighet med såväl folkrättslig sedvanerätt som traktatbaserad folkrätt, utanför territorialhavet vidta och genomdriva åtgärder som står i proportion till den faktiska eller hotande skadan, för att skydda sin kust eller därmed förbundna intressen, däri inbegripet fiske, från förorening eller hot om förorening till följd av en sjöolycka eller handlingar i samband med en sådan olycka, som sannolikt kan förväntas få omfattande skadliga följder.

2. I denna artikel avses med "sjöolycka" kollision mellan fartyg, grundstötning eller annat navigeringsmissöde, eller annan händelse

ing significant pollution of the marine environment, that State may undertake physical inspection of the vessel for matters relating to the violation if the vessel has refused to give information or if the information supplied by the vessel is manifestly at variance with the evident factual situation and if the circumstances of the case justify such inspection.

6. Where there is clear objective evidence that a vessel navigating in the exclusive economic zone or the territorial sea of a State has, in the exclusive economic zone, committed a violation referred to in paragraph 3 resulting in a discharge causing major damage or threat of major damage to the coastline or related interests of the coastal State, or to any resources of its territorial sea or exclusive economic zone, that State may, subject to section 7, provided that the evidence so warrants, institute proceedings, including detention of the vessel, in accordance with its laws.

7. Notwithstanding the provisions of paragraph 6, whenever appropriate procedures have been established, either through the competent international organization or as otherwise agreed, whereby compliance with requirements for bonding or other appropriate financial security has been assured, the coastal State if bound by such procedures shall allow the vessel to proceed.

8. The provisions of paragraphs 3, 4, 5, 6 and 7 also apply in respect of national laws and regulations adopted pursuant to article 211, paragraph 6.

Article 221

Measures to avoid pollution arising from maritime casualties

1. Nothing in this Part shall prejudice the right of States, pursuant to international law, both customary and conventional, to take and enforce measures beyond the territorial sea proportionate to the actual or threatened damage to protect their coastline or related interests, including fishing, from pollution or threat of pollution following upon a maritime casualty or acts relating to such a casualty, which may reasonably be expected to result in major harmful consequences.

2. For the purposes of this article, "maritime casualty" means a collision of vessels, stranding or other incident of navigation, or other

ombord på ett fartyg eller utanför detta, som medför materiell skada eller omedelbart hot om materiell skada på fartyg eller last.

Artikel 222

Verkställighet av regler om förorening från eller genom atmosfären

Staterna skall inom sitt luftrum eller med avseende på fartyg som för deras flagg eller fartyg eller luftfartyg som är registrerade i dessa stater säkerställa tillämpningen av de lagar och andra författningar som antagits i enlighet med artikel 212.1 och med andra bestämmelser i denna konvention, och de skall anta lagar och andra författningar samt vidta andra nödvändiga åtgärder för att genomföra de tillämpliga internationella regler och normer som fastställts genom behöriga internationella organisationer eller genom en diplomatkonferens för att förhindra, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön från eller genom atmosfären, i enlighet med alla tillämpliga internationella regler och normer rörande säkerheten för flygnavigering.

KAPITEL 7

GARANTIER

Artikel 223

Åtgärder för att underlätta rättsliga förfaranden

Beträffande rättsliga förfaranden som inlett i enlighet med denna del skall staterna vidta åtgärder för att underlätta vittnesförhör och upptagande av bevismaterial, som framlagts av en annan stats myndigheter eller av behörig internationell organisation, och skall underlätta deltagandet i sådana rättsliga förfaranden av officiella representanter för behörig internationell organisation, för flaggstaten och för varje stat som berörs av en förorening till följd av en överträdelse. De officiella representanter som deltar vid sådana rättsliga förfaranden skall ha de rättigheter och skyldigheter som kan vara föreskrivna i nationella lagar och andra författningar eller av folkrätten.

Artikel 224

Befogenhet att ingripa

Befogenhet att ingripa mot utländska fartyg

occurrence on board a vessel or external to it resulting in material damage or imminent threat of material damage to a vessel or cargo.

Article 222

Enforcement with respect to pollution from or through the atmosphere

States shall enforce, within the air space under their sovereignty or with regard to vessels flying their flag or vessels or aircraft of their registry, their laws and regulations adopted in accordance with article 212, paragraph 1, and with other provisions of this Convention and shall adopt laws and regulations and take other measures necessary to implement applicable international rules and standards established through competent international organizations or diplomatic conference to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from or through the atmosphere, in conformity with all relevant international rules and standards concerning the safety of air navigation.

SECTION 7

SAFEGUARDS

Article 223

Measures to facilitate proceedings

In proceedings instituted pursuant to this Part, States shall take measures to facilitate the hearing of witnesses and the admission of evidence submitted by authorities of another State, or by the competent international organization, and shall facilitate the attendance at such proceedings of official representatives of the competent international organization, the flag State and any State affected by pollution arising out of any violation. The official representatives attending such proceedings shall have such rights and duties as may be provided under national laws and regulations or international law.

Article 224

Exercise of powers of enforcement

The powers of enforcement against foreign

enligt denna del får endast utövas av offentliga tjänstemän eller av örlogsfartyg, militära luftfartyg eller andra fartyg eller luftfartyg, som är försedda med tydliga kännetecken och identifierbara såsom varande i statstjänst och bemyndigade därtill.

Artikel 225

Skyldighet att undvika skadliga verkningar vid ingripanden

Staterna skall då de enligt denna konvention utövar sin befogenhet att ingripa mot utländska fartyg ej äventyra sjösäkerheten eller på annat sätt utsätta ett fartyg för fara eller föra det till en osäker hamn eller ankarplats eller utsätta den marina miljön för orimligt stor fara.

Artikel 226

Undersökning av utländska fartyg

1.a) Staterna skall ej uppehålla ett utländskt fartyg längre än nödvändigt för att genomföra de i artiklarna 216, 218 och 220 avsedda undersökningarna. Varje fysisk inspektion av ett utländskt fartyg skall begränsas till en undersökning av sådana certifikat, loggböcker och andra dokument som fartyget enligt allmänt erkända internationella regler och normer skall medföra eller av varje liknande dokument som det medför; vidare får fysisk inspektion av fartyget endast äga rum efter en sådan undersökning och endast om

i) det föreligger klara skäl att anta att fartygets eller dess utrustnings skick väsentligt avviker från uppgifterna i dessa dokument;

ii) innehållet i sådana dokument ej är tillräckligt för att bekräfta eller verifiera en misstänkt överträdelse; eller

iii) fartyget ej medför giltiga certifikat och loggböcker.

b) Om undersökningen tyder på att en överträdelse ägt rum av tillämpliga lagar och andra författningar eller internationella regler och normer för skydd och bevarande av den marina miljön, skall frisläppande omedelbart ske, under förutsättning att rimliga formaliteter iakttagits, såsom ställande av borgen eller annan lämplig ekonomisk säkerhet.

c) Om inte annat följer av tillämpliga internationella regler och normer rörande fartygs sjövärdighet, får frisläppande av ett fartyg,

vessels under this Part may only be exercised by officials or by warships, military aircraft, or other ships or aircraft clearly marked and identifiable as being on government service and authorized to that effect.

Article 225

Duty to avoid adverse consequences in the exercise of the powers of enforcement

In the exercise under this Convention of their powers of enforcement against foreign vessels, States shall not endanger the safety of navigation or otherwise create any hazard to a vessel, or bring it to an unsafe port or anchorage, or expose the marine environment to an unreasonable risk.

Article 226

Investigation of foreign vessels

1. (a) States shall not delay a foreign vessel longer than is essential for purposes of the investigations provided for in articles 216, 218 and 220. Any physical inspection of a foreign vessel shall be limited to an examination of such certificates, records or other documents as the vessel is required to carry by generally accepted international rules and standards or of any similar documents which it is carrying; further physical inspection of the vessel may be undertaken only after such an examination and only when:

(i) there are clear grounds for believing that the condition of the vessel or its equipment does not correspond substantially with the particulars of those documents;

(ii) the contents of such documents are not sufficient to confirm or verify a suspected violation; or

(iii) the vessel is not carrying valid certificates and records.

(b) If the investigation indicates a violation of applicable laws and regulations or international rules and standards for the protection and preservation of the marine environment, release shall be made promptly subject to reasonable procedures such as bonding or other appropriate financial security.

(c) Without prejudice to applicable international rules and standards relating to the seaworthiness of vessels, the release of a vessel

närhelst detta skulle kunna utgöra ett oskäligt stort hot om skada på den marina miljön, förvägras eller ske på villkor att fartyget anlöper närmast lämpliga reparationsvarv. Då frisläppande har vägrats eller skett på vissa villkor skall fartygets flaggstat omedelbart underrättas, varvid den får begära att fartyget frisläpps i enlighet med del XV.

2. Staterna skall samarbeta för att utveckla förfaranden för undvikande av onödig fysisk inspektion av fartyg till sjöss.

Artikel 227

Icke-diskriminering av utländska fartyg

Staterna skall inte, då de utövar sina rättigheter och uppfyller sina förpliktelser enligt denna del, formellt eller reellt diskriminera fartyg från en annan stat.

Artikel 228

Suspension och begränsningar i inledandet av rättsliga förfaranden

1. Förfaranden som syftar till ådömande av straff för överträdelse av tillämpliga lagar och andra författningar eller internationella regler och normer rörande förhindrande, begränsning och kontroll av förorening från fartyg, vilken skett från ett utländskt fartyg utanför den stats territorialhav som inleder rättsliga förfaranden, skall suspenderas, om flaggstaten inlett rättsliga förfaranden, som syftar till ådömande av straff för motsvarande anklagelser, inom sex månader från den dag då rättsliga förfaranden först inleddes. Detta gäller dock ej, om dessa rättsliga förfaranden avser ett fall av större skada för kuststaten, eller om flaggstaten i fråga upprepade gånger underlåtit att beakta sin skyldighet att effektivt efterleva de tillämpliga internationella regler och normer, i vad avser överträdelser, som begåtts av dess fartyg. Flaggstaten skall, då den har begärt suspension av rättsliga förfaranden i enlighet med denna artikel, i sinom tid ställa samtliga handlingar i fallet samt protokollen från de rättsliga förfarandena till förfogande för den stat som först inledde förfaranden. När de rättsliga förfaranden som inletts av flaggstaten har slutförts, skall de suspenderade rättsliga förfarandena avslutas. Efter betalning av de kostnader som uppstått i samband med sådana förfaranden,

may, whenever it would present an unreasonable threat of damage to the marine environment, be refused or made conditional upon proceeding to the nearest appropriate repair yard. Where release has been refused or made conditional, the flag State of the vessel must be promptly notified, and may seek release of the vessel in accordance with Part XV.

2. States shall co-operate to develop procedures for the avoidance of unnecessary physical inspection of vessels at sea.

Article 227

Non-discrimination with respect to foreign vessels

In exercising their rights and performing their duties under this Part, States shall not discriminate in form or in fact against vessels of any other State.

Article 228

Suspension and restrictions on institution of proceedings

1. Proceedings to impose penalties in respect of any violation of applicable laws and regulations or international rules and standards relating to the prevention, reduction and control of pollution from vessels committed by a foreign vessel beyond the territorial sea of the State instituting proceedings shall be suspended upon the taking of proceedings to impose penalties in respect of corresponding charges by the flag State within six months of the date on which proceedings were first instituted, unless those proceedings relate to a case of major damage to the coastal State or the flag State in question has repeatedly disregarded its obligation to enforce effectively the applicable international rules and standards in respect of violations committed by its vessels. The flag State shall in due course make available to the State previously instituting proceedings a full dossier of the case and the records of the proceedings, whenever the flag State has requested the suspension of proceedings in accordance with this article. When proceedings instituted by the flag State have been brought to a conclusion, the suspended proceedings shall be terminated. Upon payment of costs incurred in respect of such proceedings, any bond posted or other financial security pro-

skall kuststaten återställa borgen eller annan ekonomisk säkerhet, som ställts i samband med de suspenderade förfarandena.

2. Straffrättsliga förfaranden som rör utländska fartyg får ej inledas efter utgången av tre år från den dag då överträdelsen begicks och får ej, med förbehåll för bestämmelserna i stycke 1, inledas av någon stat, då rättsliga förfaranden har inletts av en annan stat.

3. Bestämmelserna i denna artikel påverkar inte flaggstatens rätt att vidta varje slag av åtgärd, däri inbegripet förfaranden syftande till ådömande av straff enligt sina lagar, oberoende av annan stats tidigare förfaranden.

Artikel 229

Inledande av civilrättsliga förfaranden

Ingenting i denna konvention skall utgöra hinder för inledande av civilrättsliga förfaranden avseende skadeståndsanspråk för förlust eller skada, som härrör från förorening av den marina miljön.

Artikel 230

Böter och iakttagande av den anklagades erkända rättigheter

1. Endast böter får ådömas, när det gäller överträdelser av nationella lagar och andra författningar eller tillämpliga internationella regler och normer för förhindrande, begränsning och kontroll av förorening av den marina miljön, vilka begåtts av utländska fartyg utanför territorialhavet.

2. Endast böter får ådömas, när det gäller överträdelser av nationella lagar och andra författningar eller tillämpliga internationella regler och normer för förhindrande, begränsning och kontroll av förorening av den marina miljön, vilka begåtts av utländska fartyg i territorialhavet, utom i fall av uppsåtlig och allvarlig förorening av territorialhavet.

3. Vid genomförandet av rättsliga förfaranden beträffande överträdelser som begåtts av utländska fartyg och som kan leda till ådömande av straff skall den anklagades erkända rättigheter iakttas.

Artikel 231

Underrättelse till flaggstaten och andra berörda stater

Staterna skall omedelbart underrätta flagg-

vided in connection with the suspended proceedings shall be released by the coastal State.

2. Proceedings to impose penalties on foreign vessels shall not be instituted after the expiry of three years from the date on which the violation was committed, and shall not be taken by any State in the event of proceedings having been instituted by another State subject to the provisions set out in paragraph 1.

3. The provisions of this article are without prejudice to the right of the flag State to take any measures, including proceedings to impose penalties, according to its laws irrespective of prior proceedings by another State.

Article 229

Institution of civil proceedings

Nothing in this Convention affects the institution of civil proceedings in respect of any claim for loss or damage resulting from pollution of the marine environment.

Article 230

Monetary penalties and the observance of recognized rights of the accused

1. Monetary penalties only may be imposed with respect to violations of national laws and regulations or applicable international rules and standards for the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment, committed by foreign vessels beyond the territorial sea.

2. Monetary penalties only may be imposed with respect to violations of national laws and regulations or applicable international rules and standards for the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment, committed by foreign vessels in the territorial sea, except in the case of a wilful and serious act of pollution in the territorial sea.

3. In the conduct of proceedings in respect of such violations committed by a foreign vessel which may result in the imposition of penalties, recognized rights of the accused shall be observed.

Article 231

Notification to the flag State and other States concerned

States shall promptly notify the flag State

staten och varje annan berörd stat om varje åtgärd mot utländskt fartyg, som vidtagits i enlighet med kapitel 6, och skall lämna flaggstaten alla officiella rapporter rörande sådana åtgärder. Beträffande överträdelse som begåtts i territorialhavet, skall nämnda förpliktelser för kuststaten dock endast vara tillämpliga på sådana åtgärder som vidtagits vid rättsliga förfaranden. Flaggstatens diplomatiska eller konsulära representanter och, när så är möjligt, dess sjöfartsmyndighet skall omedelbart underrettas om varje sådan åtgärd som i enlighet med kapitel 6 vidtagits mot utländskt fartyg.

Artikel 232

Staters skadeståndsansvar för verkställighetsåtgärder

Staterna ansvarar för skada eller förlust, som kan hänföras till dem och som härrör från åtgärder vidtagna i enlighet med kapitel 6, då sådana åtgärder är olagliga eller överskrider vad som rimligen erfordras i ljuset av tillgänglig information. Staterna skall se till att talan rörande sådan skada eller förlust kan upptas vid deras domstolar.

Artikel 233

Garantier beträffande sund som används för internationell sjöfart

Inget i kapitel 5, 6 och 7 påverkar rättsreglerna för sund som används för internationell sjöfart. Om ett utländskt fartyg, med undantag för de fartyg som avses i kapitel 10, har begått en överträdelse av de lagar och andra författningar som avses i artikel 42.1 a och b, vilken har förorsakat eller hotar att förorsaka mera omfattande skada på den marina miljön i sunden, får de stater som gränsar till sunden dock vidta lämpliga åtgärder för att ingripa och skall i så fall i tillämpliga delar iaktta bestämmelserna i detta kapitel.

KAPITEL 8

ISTÄCKTA OMRÅDEN

Artikel 234

Istäckta områden

Kuststaterna har rätt att anta och säkerställa tillämpningen av icke-diskriminerande lagar och andra författningar för förhindrande, begränsning och kontroll av havsförorening från

and any other State concerned of any measures taken pursuant to section 6 against foreign vessels, and shall submit to the flag State all official reports concerning such measures. However, with respect to violations committed in the territorial sea, the foregoing obligations of the coastal State apply only to such measures as are taken in proceedings. The diplomatic agents or consular officers and where possible the maritime authority of the flag State, shall be immediately informed of any such measures taken pursuant to section 6 against foreign vessels.

Article 232

Liability of States arising from enforcement measures

States shall be liable for damage or loss attributable to them arising from measures taken pursuant to section 6 when such measures are unlawful or exceed those reasonably required in the light of available information. States shall provide for recourse in their courts for actions in respect of such damage or loss.

Article 233

Safeguards with respect to straits used for international navigation

Nothing in sections 5, 6 and 7 affects the legal régime of straits used for international navigation. However, if a foreign ship other than those referred to in section 10 has committed a violation of the laws and regulations referred to in article 42, paragraph 1(a) and (b), causing or threatening major damage to the marine environment of the straits, the States bordering the straits may take appropriate enforcement measures and if so shall respect *mutatis mutandis* the provisions of this section.

SECTION 8

ICE-COVERED AREAS

Article 234

Ice-covered areas

Coastal States have the right to adopt and enforce non-discriminatory laws and regulations for the prevention, reduction and control of marine pollution from vessels in ice-covered

fartyg i istäckta områden inom gränserna för den ekonomiska zonen, där särskilt stränga klimatiska förhållanden och förekomsten av is, som täcker sådana områden under större delen av året, utgör hinder eller exceptionellt stora faror för sjöfarten, och där förorening av den marina miljön skulle kunna orsaka stor skada på eller oåterkallelig rubbning av den ekologiska balansen. Sådana lagar och andra författningar skall ta vederbörlig hänsyn till sjöfarten samt till skyddet och bevarandet av den marina miljön på grundval av bästa tillgängliga vetenskapliga data.

areas within the limits of the exclusive economic zone, where particularly severe climatic conditions and the presence of ice covering such areas for most of the year create obstructions or exceptional hazards to navigation, and pollution of the marine environment could cause major harm to or irreversible disturbance of the ecological balance. Such laws and regulations shall have due regard to navigation and the protection and preservation of the marine environment based on the best available scientific evidence.

KAPITEL 9

SKYLDIGHETER OCH ANSVAR

Artikel 235

Skyldigheter och ansvar

1. Staterna är skyldiga att fullgöra sina internationella förpliktelser rörande skyddet och bevarandet av den marina miljön. De är ansvariga i enlighet med folkrättens regler.

2. Staterna skall säkerställa att rättsmedel i enlighet med deras rättssystem finns tillgängliga för omedelbar och adekvat ersättning eller annan gottgörelse för skada, som förorsakats genom förorening av den marina miljön av fysiska eller juridiska personer under deras jurisdiktion.

3. I syfte att garantera omedelbar och adekvat ersättning för varje skada som orsakats genom förorening av den marina miljön skall staterna samarbeta, då de tillämpar gällande folkrätt och vid ytterligare utveckling av folkrätten, vad avser skyldigheter och ansvar beträffande värdering av skadan och ersättning härför och beträffande biläggande av tvister i samband härmed, samt, i förekommande fall, för utveckling av kriterier och förfaranden för betalning av lämplig ersättning, såsom obligatorisk försäkring eller ersättningsfonder.

KAPITEL 10

STATSIMMUNITET

Artikel 236

Statsimmunitet

Bestämmelserna i denna konvention beträff-

SECTION 9

RESPONSIBILITY AND LIABILITY

Article 235

Responsibility and liability

1. States are responsible for the fulfilment of their international obligations concerning the protection and preservation of the marine environment. They shall be liable in accordance with international law.

2. States shall ensure that recourse is available in accordance with their legal systems for prompt and adequate compensation or other relief in respect of damage caused by pollution of the marine environment by natural or juridical persons under their jurisdiction.

3. With the objective of assuring prompt and adequate compensation in respect of all damage caused by pollution of the marine environment, States shall co-operate in the implementation of existing international law and the further development of international law relating to responsibility and liability for the assessment of and compensation for damage and the settlement of related disputes, as well as, where appropriate, development of criteria and procedures for payment of adequate compensation, such as compulsory insurance or compensation funds.

SECTION 10

SOVEREIGN IMMUNITY

Article 236

Sovereign immunity

The provisions of this Convention regarding

ande skydd och bevarande av den marina miljön är ej tillämpliga på örlogsfartyg, hjälpfartyg, andra fartyg eller luftfartyg, som ägs eller brukas av en stat och som vid tillfället används endast i statlig icke-kommersiell drift. Varje stat skall dock genom att vidta lämpliga åtgärder, som ej inverkar menligt på driften eller driftskapaciteten hos sådana fartyg eller luftfartyg som den äger eller driver, säkerställa att sådana fartyg eller luftfartyg, så långt det är rimligt och praktiskt möjligt, manövreras på ett sätt som är i överensstämmelse med denna konvention.

the protection and preservation of the marine environment do not apply to any warship, naval auxiliary, other vessels or aircraft owned or operated by a State and used, for the time being, only on government non-commercial service. However, each State shall ensure, by the adoption of appropriate measures not impairing operations or operational capabilities of such vessels or aircraft owned or operated by it, that such vessels or aircraft act in a manner consistent, so far as is reasonable and practicable, with this Convention.

KAPITEL 11

FÖRPLIKTELSE ENLIGT ANDRA KONVENTIONER OM SKYDD OCH BEVARANDE AV DEN MARINA MILJÖN

Artikel 237

Förpliktelser enligt andra konventioner om skydd och bevarande av den marina miljön

1. Bestämmelserna i denna del inverkar inte på de särskilda förpliktelser som stater har iklätt sig i tidigare ingångna särskilda konventioner och överenskommelser som berör skyddet och bevarandet av den marina miljön samt överenskommelser som kan ingås till befrämjande av de allmänna principer som föreskrivs i denna konvention.

2. Särskilda förpliktelser, som staterna med avseende på skydd och bevarande av den marina miljön har iklätt sig i särskilda konventioner, bör uppfyllas på ett sätt som är förenligt med denna konventions allmänna principer och ändamål.

DEL XIII

MARINVETENSKAPLIG FORSKNING

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 238

Rätt att bedriva marinvetenskaplig forskning

Alla stater, oavsett deras geografiska läge, och behöriga internationella organisationer äg-

SECTION 11

OBLIGATIONS UNDER OTHER CONVENTIONS ON THE PROTECTION AND PRESERVATION OF THE MARINE ENVIRONMENT

Article 237

Obligations under other conventions on the protection and preservation of the marine environment

1. The provisions of this Part are without prejudice to the specific obligations assumed by States under special conventions and agreements concluded previously which relate to the protection and preservation of the marine environment and to agreements which may be concluded in furtherance of the general principles set forth in this Convention.

2. Specific obligations assumed by States under special conventions, with respect to the protection and preservation of the marine environment, should be carried out in a manner consistent with the general principles and objectives of this Convention.

PART XIII

MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 238

Right to conduct marine scientific research

All States, irrespective of their geographical location, and competent international organiz-

er rätt att bedriva marinvetenskaplig forskning med förbehåll för andra staters rättigheter och skyldigheter, i enlighet med vad som föreskrivs i denna konvention.

Artikel 239

Främjande av marinvetenskaplig forskning

Stater och behöriga internationella organisationer skall främja och underlätta utveckling och bedrivande av marinvetenskaplig forskning i enlighet med denna konvention.

Artikel 240

Allmänna principer för bedrivande av marinvetenskaplig forskning

Följande principer skall tillämpas vid bedrivande av marinvetenskaplig forskning:

a) marinvetenskaplig forskning skall bedrivas uteslutande för fredliga ändamål;

b) marinvetenskaplig forskning skall bedrivas med lämpliga vetenskapliga metoder och på ett sätt som är förenligt med denna konvention;

c) marinvetenskaplig forskning skall inte otillbörligen inkräkta på annat legitimt utnyttjande av havet som är förenligt med denna konvention, och vederbörlig hänsyn skall tas till sådant utnyttjande;

d) marinvetenskaplig forskning skall bedrivas i överensstämmelse med samtliga tillämpliga bestämmelser som antagits i enlighet med denna konvention, däri inbegripet dem som avser att skydda och bevara den marina miljön.

Artikel 241

Icke-erkännande av verksamhetsområden inom den marinvetenskapliga forskningen som rättslig grund för anspråk

Marinvetenskaplig forskning skall inte utgöra rättslig grund för anspråk på någon del av havet eller dess tillgångar.

KAPITEL 2

INTERNATIONELLT SAMARBETE

Artikel 242

Främjande av internationellt samarbete

1. Staterna och behöriga internationella or-

gans have the right to conduct marine scientific research subject to the rights and duties of other States as provided for in this Convention.

Article 239

Promotion of marine scientific research

States and competent international organizations shall promote and facilitate the development and conduct of marine scientific research in accordance with this Convention.

Article 240

General principles for the conduct of marine scientific research

In the conduct of marine scientific research the following principles shall apply:

(a) marine scientific research shall be conducted exclusively for peaceful purposes;

(b) marine scientific research shall be conducted with appropriate scientific methods and means compatible with this Convention;

(c) marine scientific research shall not unjustifiably interfere with other legitimate uses of the sea compatible with this Convention and shall be duly respected in the course of such uses;

(d) marine scientific research shall be conducted in compliance with all relevant regulations adopted in conformity with this Convention including those for the protection and preservation of the marine environment.

Article 241

Non-recognition of marine scientific research activities as the legal basis for claims

Marine scientific research activities shall not constitute the legal basis for any claim to any part of the marine environment or its resources.

SECTION 2

INTERNATIONAL CO-OPERATION

Article 242

Promotion of international co-operation

1. States and competent international organ-

ganisationer skall, i enlighet med principen om respekt för suveränitet och jurisdiktion och på grundval av ömsesidig fördel, främja internationellt samarbete inom marinvetenskaplig forskning för fredliga ändamål.

2. I detta sammanhang skall en stat, då den tillämpar bestämmelserna i denna del, utan att inkräkta på staternas rättigheter och skyldigheter enligt denna konvention, på lämpligt sätt ge andra stater rimliga möjligheter att från denna, eller med dess bistånd, erhålla sådan information som är nödvändig för att förebygga och övervaka skada på personers hälsa och säkerhet och på den marina miljön.

Artikel 243

Skapande av gynnsamma betingelser

Staterna och behöriga internationella organisationer skall genom att sluta bilaterala och multilaterala överenskommelser samarbeta för att skapa gynnsamma betingelser för bedrivande av marinvetenskaplig forskning inom den marina miljön och för att vetenskapsmän skall kunna samordna sina ansträngningar i studiet av de fenomen och processer som förekommer i den marina miljön och av förhållandet dem emellan.

Artikel 244

Offentliggörande och spridning av information och kunskap

1. Staterna och behöriga internationella organisationer skall, i enlighet med denna konvention, genom offentliggörande och spridning på lämpligt sätt ställa information till förfogande om föreslagna större forskningsprogram och deras syften samt kunnande som härrör från marinvetenskaplig forskning.

2. I detta syfte skall staterna, såväl individuellt som i samarbete med andra stater och behöriga internationella organisationer, aktivt främja flödet av vetenskapliga data och informationer samt överförandet av kunnande, som härrör från marinvetenskaplig forskning, i synnerhet till utvecklingsländerna, samt förbättra dessas förmåga att bedriva självständig marinvetenskaplig forskning, bland annat genom program för lämplig teoretisk och praktisk utbildning av deras tekniska och vetenskapliga personal.

izations shall, in accordance with the principle of respect for sovereignty and jurisdiction and on the basis of mutual benefit, promote international co-operation in marine scientific research for peaceful purposes.

2. In this context, without prejudice to the rights and duties of States under this Convention, a State, in the application of this Part, shall provide, as appropriate, other States with a reasonable opportunity to obtain from it, or with its co-operation, information necessary to prevent and control damage to the health and safety of persons and to the marine environment.

Article 243

Creation of favourable conditions

States and competent international organizations shall co-operate, through the conclusion of bilateral and multilateral agreements, to create favourable conditions for the conduct of marine scientific research in the marine environment and to integrate the efforts of scientists in studying the essence of phenomena and processes occurring in the marine environment and the interrelations between them.

Article 244

Publication and dissemination of information and knowledge

1. States and competent international organizations shall, in accordance with this Convention, make available by publication and dissemination through appropriate channels information on proposed major programmes and their objectives as well as knowledge resulting from marine scientific research.

2. For this purpose, States, both individually and in co-operation with other States and with competent international organizations, shall actively promote the flow of scientific data and information and the transfer of knowledge resulting from marine scientific research, especially to developing States, as well as the strengthening of the autonomous marine scientific research capabilities of developing States through, *inter alia*, programmes to provide adequate education and training of their technical and scientific personnel.

KAPITEL 3

BEDRIVANDE OCH FRÄMJANDE AV
MARINVETENSKAPLIG FORSKNING

Artikel 245

Marinvetenskaplig forskning i territorialhavet

En kuststat har vid utövandet av sin suveränitet ensamrätt att reglera, bemyndiga och bedriva marinvetenskaplig forskning i sitt territorialhav. Marinvetenskaplig forskning får i detta område endast bedrivas med kuststatens uttryckliga samtycke och i enlighet med de villkor som föreskrivs av denna.

Artikel 246

Marinvetenskaplig forskning i den ekonomiska zonen och på kontinentalsockeln

1. Kuststaterna har, vid utövandet av sin jurisdiktion, rätt att reglera, tillåta och bedriva marinvetenskaplig forskning i sin ekonomiska zon och på sin kontinentalsockel i enlighet med tillämpliga bestämmelser i denna konvention.

2. Marinvetenskaplig forskning i den ekonomiska zonen och på kontinentalsockeln skall bedrivas med kuststatens samtycke.

3. Kuststaterna skall under normala förhållanden ge sitt samtycke till andra staters eller behöriga internationella organisationers marinvetenskapliga forskningsprojekt i sin ekonomiska zon eller på sin kontinentalsockel, som i enlighet med denna konvention är ämnade att utföras för uteslutande fredliga ändamål och för att öka det vetenskapliga kunnandet om den marina miljön till hela mänsklighetens bästa. Kuststaterna skall för detta ändamål fastställa bestämmelser och förfaranden för att säkerställa att sådant samtycke ej kommer att fördröjas eller förvägras på orimligt sätt.

4. Vid tillämpning av stycke 3 kan normala förhållanden anses råda trots avsaknad av diplomatiska förbindelser mellan kuststaten och den forskande staten.

5. Det står emellertid kuststaterna fritt att vägra sitt samtycke till att en annan stat eller behörig internationell organisation genomför ett marinvetenskapligt forskningsprojekt i kuststatens ekonomiska zon eller på dess kontinentalsockel, om projektet

a) har direkt betydelse för undersökningen

SECTION 3

CONDUCT AND PROMOTION OF
MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

Article 245

Marine scientific research in the territorial sea

Coastal States, in the exercise of their sovereignty, have the exclusive right to regulate, authorize and conduct marine scientific research in their territorial sea. Marine scientific research therein shall be conducted only with the express consent of and under the conditions set forth by the coastal State.

Article 246

Marine scientific research in the exclusive economic zone and on the continental shelf

1. Coastal States, in the exercise of their jurisdiction, have the right to regulate, authorize and conduct marine scientific research in their exclusive economic zone and on their continental shelf in accordance with the relevant provisions of this Convention.

2. Marine scientific research in the exclusive economic zone and on the continental shelf shall be conducted with the consent of the coastal State.

3. Coastal States shall, in normal circumstances, grant their consent for marine scientific research projects by other States or competent international organizations in their exclusive economic zone or on their continental shelf to be carried out in accordance with this Convention exclusively for peaceful purposes and in order to increase scientific knowledge of the marine environment for the benefit of all mankind. To this end, coastal States shall establish rules and procedures ensuring that such consent will not be delayed or denied unreasonably.

4. For the purposes of applying paragraph 3, normal circumstances may exist in spite of the absence of diplomatic relations between the coastal State and the researching State.

5. Coastal States may however in their discretion withhold their consent to the conduct of a marine scientific research project of another State or competent international organization in the exclusive economic zone or on the continental shelf of the coastal State if that project:

(a) is of direct significance for the explora-

och utnyttjandet av naturtillgångarna, vare sig dessa är levande eller icke levande;

b) innefattar borrhning på kontinentalsockeln, användning av sprängämnen eller avsiktliga utsläpp av skadliga ämnen i den marina miljön;

c) innefattar uppförande, drift eller användning av konstgjorda öar, anläggningar och konstruktioner som avses i artiklarna 60 och 80;

d) innehåller information, lämnad enligt artikel 248, beträffande projektets beskaffenhet och syften, vilken är oriktig, eller om den forskande staten eller den behöriga internationella organisationen har utestående förpliktelser från ett tidigare forskningsprojekt gentemot kuststaten.

6. Kuststaterna får, oaktat bestämmelserna i stycke 5, inte begagna sig av sin möjlighet att vägra samtycke enligt a i det stycket beträffande marinvetenskapliga forskningsprojekt, som skall genomföras i enlighet med bestämmelserna i denna del på kontinentalsockeln utanför 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån territorialhavets bredd beräknas, med undantag för sådana särskilda områden som kuststaten, vid vilken tidpunkt som helst, offentligen kan ange som områden inom vilka bearbetning eller detaljerad forskningsverksamhet koncentrerad till dessa områden äger rum eller kommer att äga rum inom en rimlig tidsperiod. Kuststaterna skall ge skälig publicitet åt bestämmandet av sådana områden, liksom åt ändringar av dessa, men behöver inte ge detaljer om den verksamhet som försiggår där.

7. Bestämmelserna i stycke 6 skall ej inkräkta på de rättigheter som kuststaterna har till kontinentalsockeln i enlighet med artikel 77.

8. Marinvetenskaplig forskning, som avses i denna artikel, skall inte otillbörligen inkräkta på verksamhet som bedrivs av kuststater vid utövande av sina suveräna rättigheter och jurisdiktion enligt denna konvention.

Artikel 247

Marinvetenskapliga forskningsprojekt som bedrivs av eller under beskydd av internationella organisationer

En kuststat som är medlem i eller har ett bilateralt avtal med en internationell organisation och inom vilkens ekonomiska zon eller på

tion and exploitation of natural resources, whether living or non-living;

(b) involves drilling into the continental shelf, the use of explosives or the introduction of harmful substances into the marine environment;

(c) involves the construction, operation or use of artificial islands, installations and structures referred to in articles 60 and 80;

(d) contains information communicated pursuant to article 248 regarding the nature and objectives of the project which is inaccurate or if the researching State or competent international organization has outstanding obligations to the coastal State from a prior research project.

6. Notwithstanding the provisions of paragraph 5, coastal States may not exercise their discretion to withhold consent under subparagraph (a) of that paragraph in respect of marine scientific research projects to be undertaken in accordance with the provisions of this Part on the continental shelf, beyond 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured, outside those specific areas which coastal States may at any time publicly designate as areas in which exploitation or detailed exploratory operations focused on those areas are occurring or will occur within a reasonable period of time. Coastal States shall give reasonable notice of the designation of such areas, as well as any modifications thereto, but shall not be obliged to give details of the operations therein.

7. The provisions of paragraph 6 are without prejudice to the rights of coastal States over the continental shelf as established in article 77.

8. Marine scientific research activities referred to in this article shall not unjustifiably interfere with activities undertaken by coastal States in the exercise of their sovereign rights and jurisdiction provided for in this Convention.

Article 247

Marine scientific research projects undertaken by or under the auspices of international organizations

A coastal State which is a member of or has a bilateral agreement with an international organization, and in whose exclusive economic

vilkens kontinentalsockel organisationen önskar genomföra ett marinvetenskapligt forskningsprojekt, direkt eller under dess beskydd, skall anses ha tillåtit att projektet genomförs i enlighet med de avtalade bestämmelserna, om den ifrågavarande staten godkänt det angivna projektet när organisationen beslöt att projektet skulle genomföras eller är beredd att delta däri och ej har gjort några invändningar inom fyra månader efter det att organisationen underrättat kuststaten om projektet.

Artikel 248

Skyldighet att lämna information till kuststat

Stater och behöriga internationella organisationer som avser bedriva marinvetenskaplig forskning i en kuststats ekonomiska zon eller på dess kontinentalsockel skall, minst sex månader före den planerade tidpunkten för det marinvetenskapliga forskningsprojektets början, lämna fullständiga uppgifter till kuststaten om

- a) projektets beskaffenhet och syften;
- b) vilken teknik och vilket tillvägagångssätt som skall användas, däri inbegripet fartygets namn, tonnage, typ och klass samt beskrivning av den vetenskapliga utrustningen;
- c) de exakta geografiska områden där projektet skall genomföras;
- d) den planerade tidpunkten för forskningsfartygens första ankomst och slutliga avgång eller utplacering av utrustning och avlägsnande därav, vilketdera som är tillämpligt;
- e) namnet på ansvarig institution, på dess chef och namn på projektledaren; samt

f) i vilken utsträckning kuststaten kan delta eller vara representerad i projektet.

Artikel 249

Skyldighet att uppfylla vissa villkor

1. Stater och behöriga internationella organisationer skall, när de bedriver marinvetenskaplig forskning i en kuststats ekonomiska zon eller på dess kontinentalsockel, uppfylla följande villkor:

a) att säkerställa kuststatens rätt att, om den så önskar, delta eller vara representerad i det marinvetenskapliga forskningsprojektet, i synnerhet ombord på forskningsfartyg och andra

zone or on whose continental shelf that organization wants to carry out a marine scientific research project, directly or under its auspices, shall be deemed to have authorized the project to be carried out in conformity with the agreed specifications if that State approved the detailed project when the decision was made by the organization for the undertaking of the project, or is willing to participate in it, and has not expressed any objection within four months of notification of the project by the organization to the coastal State.

Article 248

Duty to provide information to the coastal State

States and competent international organizations which intend to undertake marine scientific research in the exclusive economic zone or on the continental shelf of a coastal State shall, not less than six months in advance of the expected starting date of the marine scientific research project, provide that State with a full description of:

- (a) the nature and objectives of the project;
- (b) the method and means to be used, including name, tonnage, type and class of vessels and a description of scientific equipment;
- (c) the precise geographical areas in which the project is to be conducted;
- (d) the expected date of first appearance and final departure of the research vessels, or deployment of the equipment and its removal, as appropriate;
- (e) the name of the sponsoring institution, its director, and the person in charge of the project; and
- (f) the extent to which it is considered that the coastal State should be able to participate or to be represented in the project.

Article 249

Duty to comply with certain conditions

1. States and competent international organizations when undertaking marine scientific research in the exclusive economic zone or on the continental shelf of a coastal State shall comply with the following conditions:

(a) ensure the right of the coastal State, if it so desires, to participate or be represented in the marine scientific research project, especially on board research vessels and other craft or

fartyg eller marinvetenskapliga forskningsinstallationer, när så är möjligt, utan att utgesättning till kuststatens vetenskapsmän och utan skyldighet för kuststaten att bidra till kostnaden för projektet;

b) att på kuststatens begäran så snart som möjligt tillhandahålla preliminär rapport och, när forskningsprojektet avslutats, slutrapport med resultat och slutsatser;

c) att förbinda sig att på kuststatens begäran ge denna tillgång till samtliga data och prover, som härrör från det marinvetenskapliga forskningsprojektet, och att dessutom förse den med sådana data som får kopieras och med sådana prover som kan delas utan skada för deras vetenskapliga värde;

d) att på dess begäran ge kuststaten en bedömning av sådana data, prover och forskningsresultat eller att bistå den vid bedömningen eller tolkningen av dessa;

e) att med förbehåll för stycke 2 säkerställa att forskningsresultaten snarast på lämpligt sätt görs internationellt tillgängliga;

f) att omedelbart underrätta kuststaten om väsentliga förändringar i forskningsprogrammet;

g) att, såvida ej annat avtalats, avlägsna de vetenskapliga forskningsanläggningarna eller utrustningen efter det att forskningsprojektet avslutats.

2. Denna artikel påverkar inte de villkor som fastställts genom kuststatens lagar och andra författningar vad beträffar utövandet av dess möjlighet att bevilja eller vägra sitt samtycke enligt artikel 246.5 däri inbegripet rätten att kräva förhandsöverenskommelse om att göra de forskningsresultat internationellt tillgängliga som har direkt betydelse för undersökning och utnyttjande av naturtillgångar.

Artikel 250

Meddelanden om marinvetenskapliga forskningsprojekt

Meddelanden om marinvetenskapliga forskningsprojekt skall, om ej annat överenskommit, lämnas på lämplig officiell väg.

Artikel 251

Allmänna kriterier och riktlinjer

Staterna skall genom behöriga internationel-

scientific research installations, when practicable, without payment of any remuneration to the scientists of the coastal State and without obligation to contribute towards the costs of the project;

(b) provide the coastal State, at its request, with preliminary reports, as soon as practicable, and with the final results and conclusions after the completion of the research;

(c) undertake to provide access for the coastal State, at its request, to all data and samples derived from the marine scientific research project and likewise to furnish it with data which may be copied and samples which may be divided without detriment to their scientific value;

(d) if requested, provide the coastal State with an assessment of such data, samples and research results or provide assistance in their assessment or interpretation;

(e) ensure, subject to paragraph 2, that the research results are made internationally available through appropriate national or international channels, as soon as practicable;

(f) inform the coastal State immediately of any major change in the research programme;

(g) unless otherwise agreed, remove the scientific research installations or equipment once the research is completed.

2. This article is without prejudice to the conditions established by the laws and regulations of the coastal State for the exercise of its discretion to grant or withhold consent pursuant to article 246, paragraph 5, including requiring prior agreement for making internationally available the research results of a project of direct significance for the exploration and exploitation of natural resources.

Article 250

Communications concerning marine scientific research projects

Communications concerning the marine scientific research projects shall be made through appropriate official channels, unless otherwise agreed.

Article 251

General criteria and guidelines

States shall seek to promote through com-

la organisationer söka främja fastställandet av allmänna kriterier och riktlinjer för att bistå stater som önskar upplysningar om den marinvetenskapliga forskningens beskaffenhet och betydelse.

Artikel 252

Tyst samtycke

Staterna eller behöriga internationella organisationer får påbörja ett marinvetenskapligt forskningsprojekt sex månader efter den dag då de i enlighet med artikel 248 erforderliga uppgifterna lämnats till kuststaten, såvida denna ej inom fyra månader efter det att den mottagit dessa uppgifter har informerat den stat eller den organisation som skall bedriva forskning om att

a) den har vägrat sitt samtycke i enlighet med bestämmelserna i artikel 246; eller att

b) de uppgifter som lämnats av staten eller den behöriga internationella organisationen angående projektets beskaffenhet eller syften ej överensstämmer med klart uppenbara fakta; eller att

c) den kräver kompletterande information beträffande de villkor och uppgifter som avses i artiklarna 248 och 249; eller att

d) utestående förpliktelser, som följer av villkoren enligt artikel 249, föreligger avseende tidigare marinvetenskapliga forskningsprojekt som den staten eller organisationen genomfört.

Artikel 253

Tillfälligt avbrytande av eller upphörande med marinvetenskaplig forskningsverksamhet

1. En kuststat skall ha rätt att kräva att marinvetenskaplig forskningsverksamhet, som pågår inom dess ekonomiska zon eller på dess kontinentalsockel, tillfälligt avbryts om

a) forskningsverksamheten ej bedrivs i enlighet med de uppgifter som lämnats enligt artikel 248, på vilken kuststaten grundat sitt samtycke; eller om

b) den stat eller behöriga internationella organisation som bedriver forskningen ej följer bestämmelserna i artikel 249 beträffande kuststaters rättigheter vad avser marinvetenskaplig forskning.

petent international organizations the establishment of general criteria and guidelines to assist States in ascertaining the nature and implications of marine scientific research.

Article 252

Implied consent

States or competent international organizations may proceed with a marine scientific research project six months after the date upon which the information required pursuant to article 248 was provided to the coastal State unless within four months of the receipt of the communication containing such information the coastal State has informed the State or organization conducting the research that:

(a) it has withheld its consent under the provisions of article 246; or

(b) the information given by that State or competent international organization regarding the nature or objectives of the project does not conform to the manifestly evident facts; or

(c) it requires supplementary information relevant to conditions and the information provided for under articles 248 and 249; or

(d) outstanding obligations exist with respect to a previous marine scientific research project carried out by that State or organization, with regard to conditions established in article 249.

Article 253

Suspension or cessation of marine scientific research activities

1. A coastal State shall have the right to require the suspension of any marine scientific research activities in progress within its exclusive economic zone or on its continental shelf if:

(a) the research activities are not being conducted in accordance with the information communicated as provided under article 248 upon which the consent of the coastal State was based; or

(b) the State or competent international organization conducting the research activities fails to comply with the provisions of article 249 concerning the rights of the coastal State with respect to the marine scientific research project.

2. En kuststat skall ha rätt att kräva att marinvetenskaplig forskning upphör, om bestämmelserna i artikel 248 ej iakttas, om detta innebär en betydande förändring av forskningsprojektet eller forskningsverksamheten.

3. En kuststat kan även kräva att marinvetenskaplig forskning upphör, om åtgärder beträffande någon av de i stycke 1 avsedda fallen ej vidtas inom rimlig tid.

4. Efter det att en kuststat meddelat sitt beslut att beordra tillfälligt avbrytande eller upphörande, skall de stater eller behöriga internationella organisationer som är bemyndigade att bedriva marinvetenskaplig forskning upphöra med forskning som är föremål för sådant meddelande.

5. Order om tillfälligt avbrytande enligt stycke 1 skall återkallas av kuststaten, och den marinvetenskapliga forskningen skall tillåtas fortsätta, när den forskande staten eller den behöriga internationella organisationen har uppfyllt de i artiklarna 248 och 249 föreskrivna villkoren.

Artikel 254

Angränsande kustlösa och geografiskt missgynnade staters rättigheter

1. Stater och behöriga internationella organisationer, som för en kuststat framlagt en plan för att bedriva marinvetenskaplig forskning enligt artikel 246.3 skall underrätta angränsande kustlösa och geografiskt missgynnade stater om det föreslagna forskningsprojektet och notifiera kuststaten därom.

2. Sedan den berörda kuststaten har givit sitt samtycke till det föreslagna marinvetenskapliga forskningsprojektet i enlighet med artikel 246 och andra tillämpliga bestämmelser i denna konvention, skall de stater och behöriga internationella organisationer som genomför ett sådant projekt på begäran lämna relevant information till de angränsande kustlösa och geografiskt missgynnade staterna enligt artikel 248 och 249.1 f när så är lämpligt.

3. De ovan avsedda angränsande, kustlösa och geografiskt missgynnade staterna skall på begäran och när så är möjligt ges tillfälle att delta i det föreslagna forskningsprojektet med kvalificerade experter, som utses av dem och

2. A coastal State shall have the right to require the cessation of any marine scientific research activities in case of any non-compliance with the provisions of article 248 which amounts to a major change in the research project or the research activities.

3. A coastal State may also require cessation of marine scientific research activities if any of the situations contemplated in paragraph 1 are not rectified within a reasonable period of time.

4. Following notification by the coastal State of its decision to order suspension or cessation, States or competent international organizations authorized to conduct marine scientific research activities shall terminate the research activities that are the subject of such a notification.

5. An order of suspension under paragraph 1 shall be lifted by the coastal State and the marine scientific research activities allowed to continue once the researching State or competent international organization has complied with the conditions required under articles 248 and 249.

Article 254

Rights of neighbouring land-locked and geographically disadvantaged States

1. States and competent international organizations which have submitted to a coastal State a project to undertake marine scientific research referred to in article 246, paragraph 3, shall give notice to the neighbouring land-locked and geographically disadvantaged States of the proposed research project, and shall notify the coastal State thereof.

2. After the consent has been given for the proposed marine scientific research project by the coastal State concerned, in accordance with article 246 and other relevant provisions of this Convention, States and competent international organizations undertaking such a project shall provide to the neighbouring land-locked and geographically disadvantaged States, at their request and when appropriate, relevant information as specified in article 248 and article 249, paragraph 1(f).

3. The neighbouring land-locked and geographically disadvantaged States referred to above shall, at their request, be given the opportunity to participate, whenever feasible, in the proposed marine scientific research

mot vilka kuststaten ej har invändningar, allt enligt de mellan den berörda kuststaten och den stat, eller de behöriga internationella organisationer, som bedriver den marinvetenskapliga forskningen överenskomna villkoren för projektet och enligt bestämmelserna i denna konvention.

4. De stater och behöriga internationella organisationer som avses i stycke 1 skall på begäran, med förbehåll för bestämmelserna i artikel 249.2, lämna de ovan nämnda kustlösa och geografiskt missgynnade staterna information och bistånd enligt artikel 249.1 d.

Artikel 255

Åtgärder för att underlätta marinvetenskaplig forskning och för att bistå forskningsfartyg

Staterna skall sträva efter att anta lämpliga lagar och andra författningar samt förfaranden för att främja och underlätta marinvetenskaplig forskning, som bedrivs i enlighet med denna konvention utanför deras territorialhav samt vid behov, med förbehåll för bestämmelserna i sina lagar och andra författningar, underlätta tillträde till sina hamnar för marinvetenskapliga forskningsfartyg, som iakttar de i denna del tillämpliga bestämmelserna och främja bistånd till dessa fartyg.

Artikel 256

Marinvetenskaplig forskning i området

Alla stater, oavsett deras geografiska läge och behöriga internationella organisationer har rätt att i enlighet med bestämmelserna i del XI bedriva marinvetenskaplig forskning i området.

Artikel 257

Marinvetenskaplig forskning i vattenpelaren utanför den ekonomiska zonen

Alla stater, oavsett deras geografiska läge, och behöriga internationella organisationer har rätt att i enlighet med denna konvention bedriva marinvetenskaplig forskning i vattenpelaren utanför gränserna för den ekonomiska zonen.

project through qualified experts appointed by them and not objected to by the coastal State, in accordance with the conditions agreed for the project, in conformity with the provisions of this Convention, between the coastal State concerned and the State or competent international organizations conducting the marine scientific research.

4. States and competent international organizations referred to in paragraph 1 shall provide to the above-mentioned land-locked and geographically disadvantaged States, at their request, the information and assistance specified in article 249, paragraph 1(d), subject to the provisions of article 249, paragraph 2.

Article 255

Measures to facilitate marine scientific research and assist research vessels

States shall endeavour to adopt reasonable rules, regulations and procedures to promote and facilitate marine scientific research conducted in accordance with this Convention beyond their territorial sea and, as appropriate, to facilitate, subject to the provisions of their laws and regulations, access to their harbours and promote assistance for marine scientific research vessels which comply with the relevant provisions of this Part.

Article 256

Marine scientific research in the Area

All States, irrespective of their geographical location, and competent international organizations have the right, in conformity with the provisions of Part XI, to conduct marine scientific research in the Area.

Article 257

Marine scientific research in the water column beyond the exclusive economic zone

All States, irrespective of their geographical location, and competent international organizations have the right, in conformity with this Convention, to conduct marine scientific research in the water column beyond the limits of the exclusive economic zone.

KAPITEL 4

ANLÄGGNINGAR ELLER UTRUSTNING
FÖR VETENSKAPLIG FORSKNING
I DEN MARINA MILJÖN

Artikel 258

Utplacering och användning

För utplacering och användning av varje form av anläggning eller utrustning för vetenskaplig forskning i något område av den marina miljön skall samma villkor gälla som de som föreskrivs i denna konvention för bedrivande av marinvetenskaplig forskning i ett sådant område.

Artikel 259

Rättslig status

Anläggningar eller utrustning som avses i detta kapitel har ej status av öar. De har inget eget territorialhav, och deras befintlighet påverkar inte avgränsningen av territorialhavet, den ekonomiska zonen eller kontinentalsockeln.

Artikel 260

Säkerhetszoner

Säkerhetszoner av skälig bredd, som inte får överstiga 500 meter, får inrättas runt vetenskapliga forskningsanläggningar i enlighet med tillämpliga bestämmelser i denna konvention. Alla stater skall säkerställa att sådana säkerhetszoner respekteras av deras fartyg.

Artikel 261

Respekterande av farleder

Utplacering och användning av varje form av anläggning eller utrustning för vetenskaplig forskning får inte utgöra hinder för erkända internationella farleder.

Artikel 262

Identifieringsmarkeringar och varningssignaler

Anläggningar eller utrustning som avses i detta kapitel skall ha identifieringsmarkeringar som visar till vilken registreringsstat eller internationell organisation de hör samt lämpliga internationellt överenskomna varningssignaler för att trygga säkerheten till sjöss och i luften

SECTION 4

SCIENTIFIC RESEARCH
INSTALLATIONS OR EQUIPMENT
IN THE MARINE ENVIRONMENT

Article 258

Deployment and use

The deployment and use of any type of scientific research installations or equipment in any area of the marine environment shall be subject to the same conditions as are prescribed in this Convention for the conduct of marine scientific research in any such area.

Article 259

Legal status

The installations or equipment referred to in this section do not possess the status of islands. They have no territorial sea of their own, and their presence does not affect the delimitation of the territorial sea, the exclusive economic zone or the continental shelf.

Article 260

Safety zones

Safety zones of a reasonable breadth not exceeding a distance of 500 metres may be created around scientific research installations in accordance with the relevant provisions of this Convention. All States shall ensure that such safety zones are respected by their vessels.

Article 261

Non-interference with shipping routes

The deployment and use of any type of scientific research installations or equipment shall not constitute an obstacle to established international shipping routes.

Article 262

Identification markings and warning signals

Installations or equipment referred to in this section shall bear identification markings indicating the State of registry or the international organization to which they belong and shall have adequate internationally agreed warning signals to ensure safety at sea and the safety of

med beaktande av regler och normer som fastställts av behöriga internationella organisationer.

air navigation, taking into account rules and standards established by competent international organizations.

KAPITEL 5

SKYLDIGHETER OCH ANSVAR

Artikel 263

Skyldigheter och ansvar

1. Staterna och de behöriga internationella organisationerna är skyldiga att säkerställa att marinvetenskaplig forskning bedrivs i enlighet med denna konvention, oavsett om den bedrivs av dem eller för deras räkning.

2. Staterna och de behöriga internationella organisationerna ansvarar för åtgärder som de vidtar i strid med denna konvention avseende marinvetenskaplig forskning, som bedrivs av andra stater, av dess fysiska eller juridiska personer eller av behöriga internationella organisationer, och de skall ersätta skada som härrör från sådana åtgärder.

3. Staterna och de behöriga internationella organisationerna ansvarar enligt artikel 235 för skada orsakad genom förorening av den marina miljön till följd av marinvetenskaplig forskning som bedrivs av dem eller för deras räkning.

KAPITEL 6

BILÄGGANDE AV TVISTER OCH INTERIMSÅTGÄRDER

Artikel 264

Biläggande av tvister

Tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av bestämmelserna i denna konvention beträffande marinvetenskaplig forskning skall biläggas i enlighet med del XV kapitel 2 och 3.

Artikel 265

Interimsåtgärder

Den stat eller behöriga internationella organisation som har tillstånd att utföra ett marinvetenskapligt forskningsprojekt får i avvaktan på biläggande av en tvist enligt del XV kapitel 2 och 3 ej tillåta att forskningsverksamhet

SECTION 5

RESPONSIBILITY AND LIABILITY

Article 263

Responsibility and liability

1. States and competent international organizations shall be responsible for ensuring that marine scientific research, whether undertaken by them or on their behalf, is conducted in accordance with this Convention.

2. States and competent international organizations shall be responsible and liable for the measures they take in contravention of this Convention in respect of marine scientific research conducted by other States, their natural or juridical persons or by competent international organizations, and shall provide compensation for damage resulting from such measures.

3. States and competent international organizations shall be responsible and liable pursuant to article 235 for damage caused by pollution of the marine environment arising out of marine scientific research undertaken by them or on their behalf.

SECTION 6

SETTLEMENT OF DISPUTES AND INTERIM MEASURES

Article 264

Settlement of disputes

Disputes concerning the interpretation or application of the provisions of this Convention with regard to marine scientific research shall be settled in accordance with Part XV, sections 2 and 3.

Article 265

Interim measures

Pending settlement of a dispute in accordance with Part XV, sections 2 and 3, the State or competent international organization authorized to conduct a marine scientific research project shall not allow research activities to

påbörjas eller fortsätts utan den berörda kuststatens uttryckliga samtycke.

commence or continue without the express consent of the coastal State concerned.

DEL XIV

UTVECKLING OCH ÖVERFÖRING AV MARIN TEKNOLOGI

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 266

Främjande av utveckling och överföring av marin teknologi

1. Staterna skall, direkt eller genom behöriga internationella organisationer, samarbeta efter sin förmåga för att aktivt främja utveckling och överföring av marin vetenskap och teknologi på rättvisa och rimliga villkor.

2. Staterna skall främja utveckling av marinvetenskaplig och teknisk kapacitet i stater som kan behöva och begär tekniskt bistånd inom detta område, särskilt utvecklingsländer, däri inbegripet kustlösa och geografiskt missgynnade stater, i vad avser undersökning, bearbetning, bevarande och förvaltning av de marina tillgångarna, skydd och bevarande av den marina miljön, marinvetenskaplig forskning och annan verksamhet i den marina miljön som är förenlig med denna konvention, i syfte att påskynda den sociala och ekonomiska utvecklingen i utvecklingsländerna.

3. Staterna skall sträva efter att främja fördelaktiga ekonomiska och juridiska villkor för överföring av marin teknologi till nytta för alla berörda parter och på rättvisa grunder.

Artikel 267

Skydd av legitima intressen

Staterna skall då de främjar samarbete i enlighet med artikel 266 ta vederbörlig hänsyn till alla legitima intressen, såsom rättigheter och skyldigheter för dem som förfogar över, tillhandahåller och tar emot marin teknologi.

Artikel 268

Grundläggande syften

Staterna skall, direkt eller genom behöriga internationella organisationer, främja

PART XIV

DEVELOPMENT AND TRANSFER OF MARINE TECHNOLOGY

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 266

Promotion of the development and transfer of marine technology

1. States, directly or through competent international organizations, shall co-operate in accordance with their capabilities to promote actively the development and transfer of marine science and marine technology on fair and reasonable terms and conditions.

2. States shall promote the development of the marine scientific and technological capacity of States which may need and request technical assistance in this field, particularly developing States, including land-locked and geographically disadvantaged States, with regard to the exploration, exploitation, conservation and management of marine resources, the protection and preservation of the marine environment, marine scientific research and other activities in the marine environment compatible with this Convention, with a view to accelerating the social and economic development of the developing States.

3. States shall endeavour to foster favourable economic and legal conditions for the transfer of marine technology for the benefit of all parties concerned on an equitable basis.

Article 267

Protection of legitimate interests

States, in promoting co-operation pursuant to article 266, shall have due regard for all legitimate interests including, *inter alia*, the rights and duties of holders, suppliers and recipients of marine technology.

Article 268

Basic objectives

States, directly or through competent international organizations, shall promote:

a) förvärv, utvärdering och spridning av marintekniskt kunnande samt möjliggöra tillgång till sådana informationer och uppgifter;

b) utveckling av lämplig marin teknologi;

c) utveckling av nödvändig teknisk infrastruktur för att underlätta överföring av marin teknologi;

d) utveckling av de mänskliga resurserna, genom praktisk och teoretisk utbildning av medborgare i utvecklingsländer och särskilt i de minst utvecklade av dessa; samt

e) internationellt samarbete på alla nivåer, framför allt på regional, subregional och bilateral nivå.

(a) the acquisition, evaluation and dissemination of marine technological knowledge and facilitate access to such information and data;

(b) the development of appropriate marine technology;

(c) the development of the necessary technological infrastructure to facilitate the transfer of marine technology;

(d) the development of human resources through training and education of nationals of developing States and countries and especially the nationals of the least developed among them;

(e) international co-operation at all levels, particularly at the regional, subregional and bilateral levels.

Artikel 269

Åtgärder för att uppnå de grundläggande syftena

För att uppnå de syften som avses i artikel 268 skall staterna, direkt eller genom behöriga internationella organisationer, bland annat söka

a) fastställa tekniska samarbetsprogram för en effektiv överföring av alla former av marin teknologi till stater som kan behöva och begär tekniskt bistånd inom detta område, särskilt kustlösa och geografiskt missgynnade utvecklingsländer samt andra utvecklingsländer vilka antingen ej har kunnat skapa eller utveckla egen teknisk kapacitet vad beträffar marininvestering eller undersökning och bearbetning av marina tillgångar eller har kunnat utveckla en infrastruktur för sådan teknologi;

b) främja goda förutsättningar för ingående av överenskommelser, kontrakt och andra liknande arrangemang på rättvisa och rimliga villkor;

c) hålla konferenser, seminarier och symposier om vetenskapliga och tekniska ämnen, särskilt om riktlinjer och metoder för överföring av marin teknologi;

d) främja utbyte av vetenskapsmän samt tekniska och andra experter;

e) genomföra projekt och främja samföretag och andra former av bilateralt och multilateralt samarbete.

Article 269

Measures to achieve the basic objectives

In order to achieve the objectives referred to in article 268, States, directly or through competent international organizations, shall endeavour, *inter alia*, to:

(a) establish programmes of technical co-operation for the effective transfer of all kinds of marine technology to States which may need and request technical assistance in this field, particularly the developing land-locked and geographically disadvantaged States, as well as other developing States which have not been able either to establish or develop their own technological capacity in marine science and in the exploration and exploitation of marine resources or to develop the infrastructure of such technology;

(b) promote favourable conditions for the conclusion of agreements, contracts and other similar arrangements, under equitable and reasonable conditions;

(c) hold conferences, seminars and symposia on scientific and technological subjects, in particular on policies and methods for the transfer of marine technology;

(d) promote the exchange of scientists and of technological and other experts;

(e) undertake projects and promote joint ventures and other forms of bilateral and multilateral co-operation.

KAPITEL 2

SECTION 2

INTERNATIONELLT SAMARBETE

INTERNATIONAL CO-OPERATION

Artikel 270

Article 270

*Former för internationellt samarbete**Ways and means of international co-operation*

Internationellt samarbete i syfte att utveckla och överföra marin teknologi skall, när så är möjligt och lämpligt, utövas genom förekommande bilaterala, regionala eller multilaterala program och även genom utvidgade och nya program för att möjliggöra marinvetenskaplig forskning, överföring av marin teknologi, särskilt inom nya områden, och lämplig internationell finansiering av forskning och utveckling rörande hav.

International co-operation for the development and transfer of marine technology shall be carried out, where feasible and appropriate, through existing bilateral, regional or multilateral programmes, and also through expanded and new programmes in order to facilitate marine scientific research, the transfer of marine technology, particularly in new fields, and appropriate international funding for ocean research and development.

Artikel 271

Article 271

*Riktlinjer, kriterier och normer**Guidelines, criteria and standards*

Staterna skall, direkt eller genom behöriga internationella organisationer, främja upprättande av allmänt erkända riktlinjer, kriterier och normer för överföring av marin teknologi på bilateral basis eller inom ramen för internationella organisationer och andra organ, varvid hänsyn särskilt skall tas till utvecklingsländernas intressen och behov.

States, directly or through competent international organizations, shall promote the establishment of generally accepted guidelines, criteria and standards for the transfer of marine technology on a bilateral basis or within the framework of international organizations and other fora, taking into account, in particular, the interests and needs of developing States.

Artikel 272

Article 272

*Samordning av internationella program**Co-ordination of international programmes*

Staterna skall, vad gäller överföring av marin teknologi, söka säkerställa att behöriga internationella organisationer samordnar sin verksamhet, däri inbegripet regionala eller globala program, varvid hänsyn skall tas till utvecklingsländernas intressen och behov, särskilt till kustlösa och geografiskt missgynnade stater.

In the field of transfer of marine technology, States shall endeavour to ensure that competent international organizations co-ordinate their activities, including any regional or global programmes, taking into account the interests and needs of developing States, particularly land-locked and geographically disadvantaged States.

Artikel 273

Article 273

*Samarbete med internationella organisationer och med myndigheten**Co-operation with international organizations and the Authority*

Staterna skall samarbeta aktivt med behöriga internationella organisationer och med myndigheten för att uppmuntra och underlätta överföringen till utvecklingsländer, dessas medborgare och företaget av färdigheter, kunskaper och marin teknologi vad avser verksamheter i området.

States shall co-operate actively with competent international organizations and the Authority to encourage and facilitate the transfer to developing States, their nationals and the Enterprise of skills and marine technology with regard to activities in the Area.

Artikel 274

Myndighetens målsättning

Med beaktande av alla legitima intressen, såsom rättigheter och skyldigheter för dem som förfogar över, tillhandahåller och tar emot teknologi, skall myndigheten, vad gäller verksamheter i området, säkerställa att

a) medborgare i utvecklingsländer, vare sig dessa är kuststater, kustlösa stater eller geografiskt missgynnade stater, antas som praktikanter, enligt principen om rättvis geografisk fördelning inom myndighetens administration, forskning och tekniska verksamhet.

b) teknisk dokumentation om relevant utrustning, maskiner, anordningar och metoder skall göras tillgänglig för alla stater, särskilt utvecklingsländer som har behov av och som begär tekniskt bistånd inom detta område;

c) det inom myndigheten vidtas lämpliga åtgärder för att möjliggöra erhållande av tekniskt bistånd på det marintekniska området för stater som har behov av och som begär bistånd, särskilt utvecklingsländer, samt att deras medborgare förvärvar nödvändiga färdigheter och kunskaper, däri inbegripet yrkesutbildning;

d) stater som kan behöva och som begär tekniskt bistånd inom detta område, särskilt utvecklingsländer, får hjälp med att anskaffa behövlig utrustning och anläggningar, samt med att tillägna sig de metoder och det tekniska kunnande som erfordras, genom sådana finansiella arrangemang som föreskrivs i denna konvention.

KAPITEL 3

NATIONELLA OCH REGIONALA
CENTRA FÖR MARIN VETENSKAP
OCH TEKNOLOGI

Artikel 275

Upprättande av nationella centra

1. Staterna skall, direkt eller genom behöriga internationella organisationer och myndigheten, främja upprättande, särskilt i utvecklingsländer som är kuststater, av nationella centra för marinvetenskaplig och teknisk forskning samt utveckling av befintliga nationella centra för att uppmuntra och främja dessa staters

Article 274

Objectives of the Authority

Subject to all legitimate interests including, *inter alia*, the rights and duties of holders, suppliers and recipients of technology, the Authority, with regard to activities in the Area, shall ensure that:

(a) on the basis of the principle of equitable geographical distribution, nationals of developing States, whether coastal, land-locked or geographically disadvantaged, shall be taken on for the purposes of training as members of the managerial, research and technical staff constituted for its undertakings;

(b) the technical documentation on the relevant equipment, machinery, devices and processes is made available to all States, in particular developing States which may need and request technical assistance in this field;

(c) adequate provision is made by the Authority to facilitate the acquisition of technical assistance in the field of marine technology by States which may need and request it, in particular developing States, and the acquisition by their nationals of the necessary skills and know-how, including professional training;

(d) States which may need and request technical assistance in this field, in particular developing States, are assisted in the acquisition of necessary equipment, processes, plant and other technical know-how through any financial arrangements provided for in this Convention.

SECTION 3

NATIONAL AND REGIONAL MARINE
SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL
CENTRES

Article 275

Establishment of national centres

1. States, directly or through competent international organizations and the Authority, shall promote the establishment, particularly in developing coastal States, of national marine scientific and technological research centres and the strengthening of existing national centres, in order to stimulate and advance the

bedrivande av marinvetenskaplig forskning och för att öka deras möjligheter att själva kunna utnyttja och bevara sina marina tillgångar till ekonomisk nytta för dem.

2. Staterna skall genom behöriga internationella organisationer och myndigheten ge lämpligt stöd för att underlätta upprättande och fortsatt utvecklande av sådana nationella centra för att bereda möjligheter till högre utbildning och tillhandahålla den utrustning, de färdigheter och det kunnande som erfordras samt tekniska experter till de stater som har behov av och som anhåller om sådant bistånd.

Artikel 276

Upprättande av regionala centra

1. Staterna skall i samordning med behöriga internationella organisationer, myndigheten och nationella institutioner för marinvetenskaplig och teknisk forskning främja upprättande av regionala centra för marinvetenskaplig och teknisk forskning, särskilt i utvecklingsländer, i syfte att uppmuntra och förbättra utvecklingsländers bedrivande av marinvetenskaplig forskning och att främja överföring av marin teknologi.

2. Alla stater inom en region skall samarbeta med regionala centra där för att säkerställa att deras syften uppnås på ett effektivare sätt.

Artikel 277

Uppgifter för regionala centra

Uppgifterna vid dessa regionala centra skall bland annat innefatta

a) program för praktisk och teoretisk utbildning på alla nivåer i olika former av marinvetenskaplig och teknisk forskning, särskilt marin biologi med bevarande och förvaltande av levande tillgångar, oceanografi, hydrografi, ingenjörsvetenskap, geologisk undersökning av havsbotten, brytnings- och avsaltningsteknik;

b) studier av företagsledning och administration;

c) studieprogram i samband med skydd och bevarande av den marina miljön och förhindrande, begränsning och kontroll av föroreningar;

d) anordnande av regionala konferenser, seminarier och symposier;

conduct of marine scientific research by developing coastal States and to enhance their national capabilities to utilize and preserve their marine resources for their economic benefit.

2. States, through competent international organizations and the Authority, shall give adequate support to facilitate the establishment and strengthening of such national centres so as to provide for advanced training facilities and necessary equipment, skills and know-how as well as technical experts to such States which may need and request such assistance.

Article 276

Establishment of regional centres

1. States, in co-ordination with the competent international organizations, the Authority and national marine scientific and technological research institutions, shall promote the establishment of regional marine scientific and technological research centres, particularly in developing States, in order to stimulate and advance the conduct of marine scientific research by developing States and foster the transfer of marine technology.

2. All States of a region shall co-operate with the regional centres therein to ensure the more effective achievement of their objectives.

Article 277

Functions of regional centres

The functions of such regional centres shall include, *inter alia*:

(a) training and educational programmes at all levels on various aspects of marine scientific and technological research, particularly marine biology, including conservation and management of living resources, oceanography, hydrography, engineering, geological exploration of the sea-bed, mining and desalination technologies;

(b) management studies;

(c) study programmes related to the protection and preservation of the marine environment and the prevention, reduction and control of pollution;

(d) organization of regional conferences, seminars and symposia;

e) förvärvande och bearbetning av uppgifter och information beträffande marin vetenskap och teknologi;

f) omedelbar spridning av marinvetenskapliga och teknologiska forskningsresultat i allmänt tillgängliga publikationer;

g) offentliggörande av nationella riktlinjer vad beträffar överföring av marin teknologi och systematiska jämförande studier av dessa riktlinjer;

h) sammanställning och systematisering av information om marknadsföring av teknologi och om kontrakt och andra arrangemang rörande patent;

i) tekniskt samarbete med andra stater inom regionen.

(e) acquisition and processing of marine scientific and technological data and information;

(f) prompt dissemination of results of marine scientific and technological research in readily available publications;

(g) publicizing national policies with regard to the transfer of marine technology and systematic comparative study of those policies;

(h) compilation and systematization of information on the marketing of technology and on contracts and other arrangements concerning patents;

(i) technical co-operation with other States of the region.

KAPITEL 4

SAMARBETE MELLAN INTERNATIONELLA ORGANISATIONER

Artikel 278

Samarbete mellan internationella organisationer

De behöriga internationella organisationer som avses i denna del och i del XIII skall, antingen direkt eller i nära samarbete sinsemellan, vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att deras uppgifter och skyldigheter enligt denna del fullgörs på ett ändamålsenligt sätt.

SECTION 4

CO-OPERATION AMONG INTERNATIONAL ORGANIZATIONS

Article 278

Co-operation among international organizations

The competent international organizations referred to in this Part and in Part XIII shall take all appropriate measures to ensure, either directly or in close co-operation among themselves, the effective discharge of their functions and responsibilities under this Part.

DEL XV

BILÄGGANDE AV TVISTER

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 279

Förpliktelse att bilägga tvister med fredliga medel

Konventionsstaterna skall bilägga varje tvist dem emellan rörande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention med fredliga medel, i enlighet med artikel 2.3 i Förenta Nationernas stadga och skall i detta syfte söka en lösning på sätt som anges i artikel 33.1 i stadgan.

PART XV

SETTLEMENT OF DISPUTES

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 279

Obligation to settle disputes by peaceful means

States Parties shall settle any dispute between them concerning the interpretation or application of this Convention by peaceful means in accordance with Article 2, paragraph 3, of the Charter of the United Nations and, to this end, shall seek a solution by the means indicated in Article 33, paragraph 1, of the Charter.

Artikel 280

Biläggande av tvister med fredliga medel som valts av parterna

Ingenting i denna del inskränker konventionsstaternas rättighet att vid vilken tidpunkt som helst överenskomma om att bilägga en tvist dem emellan rörande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention med fredliga medel efter eget val.

Artikel 281

Förfarande då parterna ej kunnat bilägga en tvist

1. Om de konventionsstater som är parter i en tvist rörande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention har kommit överens om att söka bilägga tvisten med fredliga medel som de själva valt, skall sådana förfaranden som föreskrivs i denna del användas endast i de fall då biläggande ej kommit till stånd genom utnyttjande av dessa medel och överenskommelsen mellan parterna ej utesluter ytterligare förfaranden.

2. Om parterna även kommit överens om en tidsfrist, tillämpas stycke 1 först vid utgången av den fristen.

Artikel 282

Förpliktelser enligt allmänna, regionala eller bilaterala överenskommelser

Om de konventionsstater som är parter i en tvist rörande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention genom en allmän, regional eller bilateral överenskommelse eller på annat sätt kommit överens om att tvisten, på begäran av den ena parten, skall hänskjutas till ett förfarande som leder till bindande beslut, skall detta förfarande tillämpas i stället för de förfaranden som föreskrivs i denna del, såvida parterna i tvisten inte kommer överens om annat.

Artikel 283

Förpliktelse att utbyta åsikter

1. När en tvist uppstår mellan konventionsstater rörande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention, skall parterna i tvisten skyndsamt tillse att ett åsiktsutbyte kommer till stånd om dess biläggande genom förhandlingar eller andra fredliga medel.

Article 280

Settlement of disputes by any peaceful means chosen by the parties

Nothing in this Part impairs the right of any States Parties to agree at any time to settle a dispute between them concerning the interpretation or application of this Convention by any peaceful means of their own choice.

Article 281

Procedure where no settlement has been reached by the parties

1. If the States Parties which are parties to a dispute concerning the interpretation or application of this Convention have agreed to seek settlement of the dispute by a peaceful means of their own choice, the procedures provided for in this Part apply only where no settlement has been reached by recourse to such means and the agreement between the parties does not exclude any further procedure.

2. If the parties have also agreed on a time-limit, paragraph 1 applies only upon the expiration of that time-limit.

Article 282

Obligations under general, regional or bilateral agreements

If the States Parties which are parties to a dispute concerning the interpretation or application of this Convention have agreed, through a general, regional or bilateral agreement or otherwise, that such dispute shall, at the request of any party to the dispute, be submitted to a procedure that entails a binding decision, that procedure shall apply in lieu of the procedures provided for in this Part, unless the parties to the dispute otherwise agree.

Article 283

Obligation to exchange views

1. When a dispute arises between States Parties concerning the interpretation or application of this Convention, the parties to the dispute shall proceed expeditiously to an exchange of views regarding its settlement by negotiation or other peaceful means.

2. Parterna skall även skyndsamt tillse att ett åsiktsutbyte kommer till stånd i de fall då ett förfarande för biläggande av sådan tvist har avslutats utan att en lösning kommit till stånd, eller i de fall då en lösning har kommit till stånd och omständigheterna kräver samråd beträffande det sätt på vilket lösningen skall genomföras.

Artikel 284

Förlikning

1. En konventionsstat som är part i en tvist rörande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention kan erbjuda den andra parten eller de andra parterna att hänskjuta tvisten till förlikning i enlighet med vad som föreskrivs i bilaga V kapitel 1 eller annat förlikningsförfarande.

2. Om erbjudandet godtas och parterna enas om vilket förlikningsförfarande som skall tillämpas, kan vilken part som helst hänskjuta tvisten till sådant förfarande.

3. Om erbjudandet inte godtas eller parterna ej enas om förfarandet, skall förlikningsförhandlingarna anses ha upphört.

4. När en tvist har hänskjutits till förlikning, kan, såvida parterna inte kommit överens om annat, förhandlingarna avslutas endast i enlighet med det överenskomna förfarandet.

Artikel 285

Tillämpning av detta kapitel på tvister som hänskjuts i enlighet med del XI

Detta kapitel skall tillämpas på tvister som enligt del XI kapitel 5 skall biläggas i enlighet med de förfaranden som är föreskrivna i denna del. Om ett annat rättssubjekt än en konventionsstat är part i sådan tvist, skall detta kapitel tillämpas så långt möjligt.

KAPITEL 2

OBLIGATORISKA FÖRFARANDEN SOM LEDER TILL BINDANDE BESLUT

Artikel 286

Tillämpning av förfaranden i detta kapitel

Om inte annat följer av kapitel 3, skall en tvist rörande tolkningen eller tillämpningen av

2. The parties shall also proceed expeditiously to an exchange of views where a procedure for the settlement of such a dispute has been terminated without a settlement or where a settlement has been reached and the circumstances require consultation regarding the manner of implementing the settlement.

Article 284

Conciliation

1. A State Party which is a party to a dispute concerning the interpretation or application of this Convention may invite the other party or parties to submit the dispute to conciliation in accordance with the procedure under Annex V, section 1, or another conciliation procedure.

2. If the invitation is accepted and if the parties agree upon the conciliation procedure to be applied, any party may submit the dispute to that procedure.

3. If the invitation is not accepted or the parties do not agree upon the procedure, the conciliation proceedings shall be deemed to be terminated.

4. Unless the parties otherwise agree, when a dispute has been submitted to conciliation, the proceedings may be terminated only in accordance with the agreed conciliation procedure.

Article 285

Application of this section to disputes submitted pursuant to Part XI

This section applies to any dispute which pursuant to Part XI, section 5, is to be settled in accordance with procedures provided for in this Part. If an entity other than a State Party is a party to such a dispute, this section applies *mutatis mutandis*.

SECTION 2

COMPULSORY PROCEDURES ENTAILING BINDING DECISIONS

Article 286

Application of procedures under this section

Subject to section 3, any dispute concerning the interpretation or application of this Con-

denna konvention, i de fall då biläggande inte har kommit till stånd med hjälp av reglerna i kapitel 1, på begäran av en part hänskjutas till de domstolar som har behörighet enligt detta kapitel.

Artikel 287

Val av förfarande

1. En stat skall i samband med att den undertecknar, ratificerar eller ansluter sig till denna konvention, eller vid vilken tidpunkt som helst därefter, genom en skriftlig förklaring ha möjlighet att välja ett eller flera av följande medel för biläggande av tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention:

a) internationella havsrättsdomstolen upprättad i enlighet med bilaga VI;

b) internationella domstolen;

c) en skiljedomstol upprättad i enlighet med bilaga VII;

d) en särskild skiljedomstol upprättad i enlighet med bilaga VIII för en eller flera av däri upptagna typer av tvister.

2. En förklaring som avgivits enligt stycke 1 skall inte påverka eller påverkas av en konventionsstats skyldighet att godta den jurisdiktion som utövas av den vid havsrättsdomstolen inrättade avdelningen för havsbottentvister, i den utsträckning och på det sätt som föreskrivs i del XI kapitel 5.

3. En konventionsstat som är part i en tvist som ej täcks av en gällande förklaring skall anses ha godtagit skiljeförfarande i enlighet med bilaga VII.

4. Om parterna i en tvist har godtagit samma förfarande för biläggande av tvisten, kan denna hänskjutas endast till sådant förfarande, såvida parterna ej kommer överens om annat.

5. Om parterna i en tvist ej har godtagit samma förfarande för biläggande av tvisten, kan denna hänskjutas endast till skiljeförfarande i enlighet med bilaga VII, såvida parterna ej kommer överens om annat.

6. En förklaring som avgivits enligt stycke 1 skall fortfara att gälla tills tre månader förflutit efter det att underrättelse om dess återkallande har deponerats hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

7. En ny förklaring eller ett återkallande eller upphörandet av en förklaring påverkar inte på något sätt pågående förhandlingar inför någon

vention shall, where no settlement has been reached by recourse to section 1, be submitted at the request of any party to the dispute to the court or tribunal having jurisdiction under this section.

Article 287

Choice of procedure

1. When signing, ratifying or acceding to this Convention or at any time thereafter, a State shall be free to choose, by means of a written declaration, one or more of the following means for the settlement of disputes concerning the interpretation or application of this Convention:

(a) the International Tribunal for the Law of the Sea established in accordance with Annex VI;

(b) the International Court of Justice;

(c) an arbitral tribunal constituted in accordance with Annex VII;

(d) a special arbitral tribunal constituted in accordance with Annex VIII for one or more of the categories of disputes specified therein.

2. A declaration made under paragraph 1 shall not affect or be affected by the obligation of a State Party to accept the jurisdiction of the Sea-Bed Disputes Chamber of the International Tribunal for the Law of the Sea to the extent and in the manner provided for in Part XI, section 5.

3. A State Party, which is a party to a dispute not covered by a declaration in force, shall be deemed to have accepted arbitration in accordance with Annex VII.

4. If the parties to a dispute have accepted the same procedure for the settlement of the dispute, it may be submitted only to that procedure, unless the parties otherwise agree.

5. If the parties to a dispute have not accepted the same procedure for the settlement of the dispute, it may be submitted only to arbitration in accordance with Annex VII, unless the parties otherwise agree.

6. A declaration made under paragraph 1 shall remain in force until three months after notice of revocation has been deposited with the Secretary-General of the United Nations.

7. A new declaration, a notice of revocation or the expiry of a declaration does not in any way affect proceedings pending before a court

domstol som har jurisdiktion enligt denna artikel, såvida parterna ej kommer överens om annat.

8. Förklaringar och underrättelser som avses i denna artikel skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare, som skall överända kopior därav till konventionsstaterna.

Artikel 288

Behörighet

1. En domstol som avses i artikel 287 är behörig i varje sådan tvist rörande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention som har hänskjutits till den i enlighet med denna del.

2. En domstol eller skiljedomstol som avses i artikel 287 skall även ha jurisdiktion i varje tvist rörande tolkningen eller tillämpningen av en internationell överenskommelse rörande denna konventions ändamål, som hänskjuts till den i enlighet med överenskommelsen.

3. Den enligt bilaga VI upprättade havsrättsdomstolens avdelning för havsbottentvister och de andra avdelningar eller skiljedomstolar som avses i del XI kapitel 5, är behöriga i frågor som hänskjuts till dem i enlighet därmed.

4. I händelse av tvist om huruvida en domstol eller skiljedomstol är behörig, skall frågan avgöras genom beslut av den domstolen.

Artikel 289

Sakkunniga

I varje tvist som inbegriper vetenskapliga eller tekniska frågor får en domstol eller skiljedomstol, när den utövar sin jurisdiktion enligt detta kapitel, på begäran av en part eller på eget initiativ, i samråd med parterna välja minst två vetenskapliga eller tekniska sakkunniga, företrädesvis från den tillämpliga förteckning som sammanställts i enlighet med bilaga VIII artikel 2 att adjungeras till domstolen men utan rösträtt.

Artikel 290

Interimistiska åtgärder

1. Om en tvist vederbörligen har hänskjutits

or tribunal having jurisdiction under this article, unless the parties otherwise agree.

8. Declarations and notices referred to in this article shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the States Parties.

Article 288

Jurisdiction

1. A court or tribunal referred to in article 287 shall have jurisdiction over any dispute concerning the interpretation or application of this Convention which is submitted to it in accordance with this Part.

2. A court or tribunal referred to in article 287 shall also have jurisdiction over any dispute concerning the interpretation or application of an international agreement related to the purposes of this Convention, which is submitted to it in accordance with the agreement.

3. The Sea-Bed Disputes Chamber of the International Tribunal for the Law of the Sea established in accordance with Annex VI, and any other chamber or arbitral tribunal referred to in Part XI, section 5, shall have jurisdiction in any matter which is submitted to it in accordance therewith.

4. In the event of a dispute as to whether a court or tribunal has jurisdiction, the matter shall be settled by decision of that court or tribunal.

Article 289

Experts

In any dispute involving scientific or technical matters, a court or tribunal exercising jurisdiction under this section may, at the request of a party or *proprio motu*, select in consultation with the parties no fewer than two scientific or technical experts chosen preferably from the relevant list prepared in accordance with Annex VIII, article 2, to sit with the court or tribunal but without the right to vote.

Article 290

Provisional measures

1. If a dispute has been duly submitted to a

till en domstol som anser att det, såvitt den kan bedöma, kan antas att den är behörig enligt denna del eller del XI kapitel 5 får domstolen i avvaktan på slutligt beslut fastställa sådana interimistiska åtgärder som den efter omständigheterna anser lämpliga för att bevaka de tvistande parternas rätt eller för att förebygga allvarlig skada på den marina miljön.

2. Interimistiska åtgärder kan ändras eller återkallas, så snart de omständigheter som berättigar dessa har förändrats eller ej längre föreligger.

3. Interimistiska åtgärder kan fastställas, ändras eller återkallas enligt denna artikel endast på begäran av en part i tvisten och efter det att parterna har fått möjlighet att avge sina synpunkter.

4. Domstolen skall omedelbart underrätta parterna i tvisten och, om den så anser lämpligt, andra konventionsstater om fastställande, ändring eller återtagande av interimistiska åtgärder.

5. I avvaktan på att den skiljedomstol upprättas till vilken en tvist hänskjutits enligt detta kapitel kan de domstolar varom parterna har överenskommit eller, om en sådan överenskommelse ej föreligger inom två veckor från dagen för begäran om interimistiska åtgärder, internationella havsrättsdomstolen eller, när det gäller verksamhet som bedrivs inom området, havsrättsdomstolens avdelning för havsbottentvister fastställa, ändra eller återta interimistiska åtgärder i enlighet med denna artikel, om den anser att det kan antas att den skiljedomstol som skall upprättas skulle vara behörig och att situationens allvar så kräver. Sedan den skiljedomstol har upprättats till vilken tvisten har hänskjutits får den ändra, återta eller fastställa dessa interimistiska åtgärder i enlighet med styckena 1 — 4.

6. Parterna i tvisten skall omedelbart efterkomma de interimistiska åtgärder som fastställs enligt denna artikel.

court or tribunal which considers that *prima facie* it has jurisdiction under this Part or Part XI, section 5, the court or tribunal may prescribe any provisional measures which it considers appropriate under the circumstances to preserve the respective rights of the parties to the dispute or to prevent serious harm to the marine environment, pending the final decision.

2. Provisional measures may be modified or revoked as soon as the circumstances justifying them have changed or ceased to exist.

3. Provisional measures may be prescribed, modified or revoked under this article only at the request of a party to the dispute and after the parties have been given an opportunity to be heard.

4. The court or tribunal shall forthwith give notice to the parties to the dispute, and to such other States Parties as it considers appropriate, of the prescription, modification or revocation of provisional measures.

5. Pending the constitution of an arbitral tribunal to which a dispute is being submitted under this section, any court or tribunal agreed upon by the parties or, failing such agreement within two weeks from the date of the request for provisional measures, the International Tribunal for the Law of the Sea or, with respect to activities in the Area, the Sea-Bed Disputes Chamber, may prescribe, modify or revoke provisional measures in accordance with this article if it considers that *prima facie* the tribunal which is to be constituted would have jurisdiction and that the urgency of the situation so requires. Once constituted, the tribunal to which the dispute has been submitted may modify, revoke or affirm those provisional measures, acting in conformity with paragraphs 1 to 4.

6. The parties to the dispute shall comply promptly with any provisional measures prescribed under this article.

Artikel 291

Tillgång till förfaranden

1. Samtliga i denna del angivna förfaranden för biläggande av tvister skall stå öppna för konventionsstaterna.

2. De i denna del angivna förfarandena för biläggande av tvister skall stå öppna för andra

Article 291

Access

1. All the dispute settlement procedures specified in this Part shall be open to States Parties.

2. The dispute settlement procedures specified in this Part shall be open to entities other

rättssubjekt än konventionsstater endast på det sätt som särskilt föreskrivs i denna konvention.

Artikel 292

Omedelbart frisläppande av fartyg och besättningar

1. I de fall då en konventionsstats myndigheter har kvarhållit ett fartyg som seglar under annan konventionsstats flagg och det görs gällande att den stat som kvarhållit fartyget ej har följt bestämmelserna i denna konvention om omedelbart frisläppande av fartyget eller dess besättning, sedan skäligen borgen eller annan ekonomisk säkerhet ställts, kan frågan om frisläppande hänskjutas till en domstol som parterna har kommit överens om eller, om en sådan överenskommelse ej föreligger, inom 10 dagar från dagen för kvarhållandet, till en domstol som godtagits av den kvarhållande staten enligt artikel 287, eller till internationella havsrättsdomstolen, såvida parterna ej kommer överens om annat.

2. Begäran om frisläppande kan endast göras av den stat under vars flagg fartyget seglar eller på dess vägnar.

3. Domstolen skall utan dröjsmål behandla begäran om frisläppande och skall därvid endast ta ställning till frågan om frisläppande; handläggningen av mål mot fartyget, dess ägare eller besättning inför vederbörande inhemska domstol får dock inte påverkas. Myndigheterna i den kvarhållande staten skall även i fortsättningen vara behöriga att vid vilken tidpunkt som helst släppa fartyget eller dess besättning.

4. Myndigheterna i den kvarhållande staten skall, sedan av domstolen fastställd borgen eller annan säkerhet ställts, omedelbart följa domstolens beslut om frisläppande av fartyget eller dess besättning.

Artikel 293

Tillämpliga rättsregler

1. En domstol som är behörig enligt detta kapitel skall tillämpa denna konvention och andra folkrättsliga regler som inte är oförenliga med denna konvention.

2. Stycke 1 påverkar inte befogenheten hos den domstol som är behörig enligt detta kapitel

than States Parties only as specifically provided for in this Convention.

Article 292

Prompt release of vessels and crews

1. Where the authorities of a State Party have detained a vessel flying the flag of another State Party and it is alleged that the detaining State has not complied with the provisions of this Convention for the prompt release of the vessel or its crew upon the posting of a reasonable bond or other financial security, the question of release from detention may be submitted to any court or tribunal agreed upon by the parties or, failing such agreement within 10 days from the time of detention, to a court or tribunal accepted by the detaining State under article 287 or to the International Tribunal for the Law of the Sea, unless the parties otherwise agree.

2. The application for release may be made only by or on behalf of the flag State of the vessel.

3. The court or tribunal shall deal without delay with the application for release and shall deal only with the question of release, without prejudice to the merits of any case before the appropriate domestic forum against the vessel, its owner or its crew. The authorities of the detaining State remain competent to release the vessel or its crew at any time.

4. Upon the posting of the bond or other financial security determined by the court or tribunal, the authorities of the detaining State shall comply promptly with the decision of the court or tribunal concerning the release of the vessel or its crew.

Article 293

Applicable law

1. A court or tribunal having jurisdiction under this section shall apply this Convention and other rules of international law not incompatible with this Convention.

2. Paragraph 1 does not prejudice the power of the court or tribunal having jurisdiction

att avgöra ett mål efter rätt och billighet, om parterna är eniga därom.

under this section to decide a case *ex aequo et bono*, if the parties so agree.

Artikel 294

Preliminära förhandlingar

1. En domstol som avses i artikel 287, till vilken en framställning har gjorts beträffande en tvist som avses i artikel 297, skall på begäran av en part eller på eget initiativ fastställa huruvida yrkandet utgör ett missbruk av rättsliga förfaranden eller kan antas vara väl grundat. Om domstolen eller skiljedomstolen fastställer att yrkandet utgör ett missbruk av rättsliga förfaranden eller kan antas vara ogrundat, skall den ej vidta några ytterligare åtgärder i fallet.

2. Domstolen skall efter att ha mottagit framställningen omedelbart underrätta den andra parten eller de andra parterna om den och bestämma en skälig tidsfrist, inom vilken denna eller dessa kan begära att den fattar ett beslut i enlighet med stycke 1.

3. Ingenting i denna artikel påverkar den rätt som någon part i en tvist har att framföra inledande invändningar i enlighet med de tillämpliga procedurreglerna.

Artikel 295

Uttömmande av inhemska rättsmedel

En tvist mellan konventionsstater rörande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention kan inte hänskjutas till förfaranden i enlighet med detta kapitel förrän inhemska rättsmedel uttömts, i de fall folkrätten så kräver.

Artikel 296

Bindande verkan av beslut

1. Ett beslut som fattats av en domstol med behörighet enligt detta kapitel är slutgiltigt och skall följas av samtliga parter i tvisten.

2. Ett sådant beslut har bindande verkan endast för parterna och vad gäller den ifrågasvarande tvisten.

Article 294

Preliminary proceedings

1. A court or tribunal provided for in article 287 to which an application is made in respect of a dispute referred to in article 297 shall determine at the request of a party, or may determine *proprio motu*, whether the claim constitutes an abuse of legal process or whether *prima facie* it is well founded. If the court or tribunal determines that the claim constitutes an abuse of legal process or is *prima facie* unfounded, it shall take no further action in the case.

2. Upon receipt of the application, the court or tribunal shall immediately notify the other party or parties of the application, and shall fix a reasonable time-limit within which they may request it to make a determination in accordance with paragraph 1.

3. Nothing in this article affects the right of any party to a dispute to make preliminary objections in accordance with the applicable rules of procedure.

Article 295

Exhaustion of local remedies

Any dispute between States Parties concerning the interpretation or application of this Convention may be submitted to the procedures provided for in this section only after local remedies have been exhausted where this is required by international law.

Article 296

Finality and binding force of decisions

1. Any decision rendered by a court or tribunal having jurisdiction under this section shall be final and shall be complied with by all the parties to the dispute.

2. Any such decision shall have no binding force except between the parties and in respect of that particular dispute.

KAPITEL 3

BEGRÄNSNINGAR I OCH UNDANTAG
FRÅN TILLÄMPLIGHETEN AV
KAPITEL 2

Artikel 297

Begränsningar i tillämpligheten av kapitel 2

1. Tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention vad avser en kuststats utövande av sina suveräna rättigheter eller sin jurisdiktion föreskrivna i denna konvention skall vara föremål för förfaranden som anges i kapitel 2 i följande fall:

a) när det görs gällande att en kuststat har vidtagit åtgärder som strider mot bestämmelserna i denna konvention vad gäller fri- och rättigheter avseende sjöfart, överflygning eller utläggande av undervattenskablar och rörledningar eller vad beträffar annan enligt folkrätten tillåten användning av havet, som anges i artikel 58;

b) när det görs gällande att en stat som vid utövandet av sådana fri- och rättigheter eller vid sådan användning har vidtagit åtgärder, som strider mot denna konvention eller mot lagar och andra författningar som antagits av kuststaten i enlighet med denna konvention eller andra folkrättsliga regler som ej är oförenliga med denna konvention; eller

c) när det görs gällande att en kuststat har handlat i strid med särskilt angivna internationella bestämmelser och normer för skydd och bevarande av den marina miljön, vilka kuststaten har att tillämpa och vilken har fastställts i denna konvention eller genom en behörig internationell organisation eller en diplomatkonferens i enlighet med denna konvention.

2.a) Tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av bestämmelserna om marinvetenskaplig forskning i denna konvention skall biläggas i enlighet med kapitel 2; kuststaten är dock ej skyldig att godta att tvisten hänskjuts till sådant biläggande, om tvisten har uppstått till följd av

i) att en kuststat utövat sin rättighet eller sin diskretionära prövningsrätt i enlighet med artikel 246; eller

ii) att en kuststat beslutat att beordra att ett forskningsprojekt tillfälligt avbryts eller upphör i enlighet med artikel 253.

b) En tvist som uppstått till följd av att den

SECTION 3

LIMITATIONS AND EXCEPTIONS TO
APPLICABILITY OF SECTION 2

Article 297

Limitations on applicability of section 2

1. Disputes concerning the interpretation or application of this Convention with regard to the exercise by a coastal State of its sovereign rights or jurisdiction provided for in this Convention shall be subject to the procedures provided for in section 2 in the following cases:

(a) when it is alleged that a coastal State has acted in contravention of the provisions of this Convention in regard to the freedoms and rights of navigation, overflight or the laying of submarine cables and pipelines, or in regard to other internationally lawful uses of the sea specified in article 58;

(b) when it is alleged that a State in exercising the aforementioned freedoms, rights or uses has acted in contravention of this Convention or of laws or regulations adopted by the coastal State in conformity with this Convention and other rules of international law not incompatible with this Convention; or

(c) when it is alleged that a coastal State has acted in contravention of specified international rules and standards for the protection and preservation of the marine environment which are applicable to the coastal State and which have been established by this Convention or through a competent international organization or diplomatic conference in accordance with this Convention.

2. (a) Disputes concerning the interpretation or application of the provisions of this Convention with regard to marine scientific research shall be settled in accordance with section 2, except that the coastal State shall not be obliged to accept the submission to such settlement of any dispute arising out of:

(i) the exercise by the coastal State of a right or discretion in accordance with article 246; or

(ii) a decision by the coastal State to order suspension or cessation of a research project in accordance with article 53.

(b) A dispute arising from an allegation by

forskande staten gör gällande att kuststaten, vad gäller ett visst projekt, ej har utövat sina rättigheter enligt artiklarna 246 och 253 på ett sätt som är förenligt med denna konvention skall på begäran av endera parten hänskjutas till förlikning enligt bilaga V kapitel 2 under förutsättning att förlikningskommissionen inte ifrågasätter kuststatens rätt att ange särskilda områden enligt artikel 246.6 eller dess fria rätt att vägra samtycke i enlighet med artikel 246.5.

3.a) Tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av bestämmelserna i denna konvention vad beträffar fiske skall biläggas i enlighet med kapitel 2; kuststaten är dock ej skyldig att godta att tvisten hänskjuts till sådant biläggande, om tvisten gäller dess suveräna rättigheter eller deras utövande med avseende på de levande tillgångarna inom den ekonomiska zonen, däri inbegripet kuststatens rätt att bestämma tillåten fångstmängd, sin fångstkapacitet samt fördelning av överskott till andra stater och att fastställa bestämmelser och villkor i dess lagar och andra författningar beträffande beståndens skydd och förvaltning.

b) En tvist skall, då biläggande inte har kommit till stånd med tillämpning av kapitel 1 i denna del, på begäran av en part i tvisten hänskjutas till förlikning enligt bilaga V kapitel 2 i de fall då det görs gällande att

i) en kuststat uppenbart har underlåtit att fullgöra sina skyldigheter att genom lämpliga åtgärder för skydd och förvaltning av bestånden säkerställa att upprätthållandet av de levande tillgångarna inom den ekonomiska zonen ej allvarligt äventyras;

ii) en kuststat godtyckligt har vägrat att på begäran av en annan stat bestämma den tillåtna fångstmängden samt sin fångstkapacitet vad avser sådana bestånd som den andra staten är intresserad av att fiska; eller

iii) en kuststat godtyckligt har vägrat att, i enlighet med artiklarna 62, 69 och 70 samt med bestämmelser och villkor som fastställts av kuststaten i enlighet med denna konvention, till en stat fördela hela eller en del av det överskott som den har förklarat föreligga.

c) Förlikningskommissionen får inte i något fall ersätta kuststatens diskretionära prövningsrätt med sin egen.

d) Förlikningskommissionens rapport skall tillställas vederbörande internationella organisationer.

the researching State that with respect to a specific project the coastal State is not exercising its rights under articles 246 and 253 in a manner compatible with this Convention shall be submitted, at the request of either party, to conciliation under Annex V, section 2, provided that the conciliation commission shall not call in question the exercise by the coastal State of its discretion to designate specific areas as referred to in article 246, paragraph 6, or of its discretion to withhold consent in accordance with article 246, paragraph 5.

3. (a) Disputes concerning the interpretation or application of the provisions of this Convention with regard to fisheries shall be settled in accordance with section 2, except that the coastal State shall not be obliged to accept the submission to such settlement of any dispute relating to its sovereign rights with respect to the living resources in the exclusive economic zone or their exercise, including its discretionary powers for determining the allowable catch, its harvesting capacity, the allocation of surpluses to other States and the terms and conditions established in its conservation and management laws and regulations.

(b) Where no settlement has been reached by recourse to section 1 of this Part, a dispute shall be submitted to conciliation under Annex V, section 2, at the request of any party to the dispute, when it is alleged that:

(i) a coastal State has manifestly failed to comply with its obligations to ensure through proper conservation and management measures that the maintenance of the living resources in the exclusive economic zone is not seriously endangered;

(ii) a coastal State has arbitrarily refused to determine, at the request of another State, the allowable catch and its capacity to harvest living resources with respect to stocks which that other State is interested in fishing; or

(iii) a coastal State has arbitrarily refused to allocate to any State, under articles 62, 69 and 70 and under the terms and conditions established by the coastal State consistent with this Convention, the whole or part of the surplus it has declared to exist.

(c) In no case shall the conciliation commission substitute its discretion for that of the coastal State.

(d) The report of the conciliation commission shall be communicated to the appropriate international organizations.

e) Vid förhandlingar om avtal enligt artiklarna 69 och 70 skall konventionsstaterna, i den mån de inte kommer överens om annat, föra in en bestämmelse om åtgärder som de skall vidta för att så långt som möjligt förhindra menings-skiljaktigheter rörande tolkningen eller tillämpningen av avtalet och om det sätt varpå de skall förfara, ifall meningsskiljaktigheter ändå uppstår.

Artikel 298

Frivilliga undantag från tillämpligheten av kapitel 2

1. En stat kan, då den undertecknar, ratificerar eller ansluter sig till denna konvention, eller vid vilken senare tidpunkt som helst, såvitt det inte påverkar dess skyldigheter enligt kapitel 1, skriftligen förklara att den ej godtar något eller några av de förfaranden som är föreskrivna i kapitel 2, när det gäller en eller flera av följande typer av tvister:

a) i) tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av artiklarna 15, 74 och 83 beträffande avgränsning av havsområden eller sådana tvister som berör historiska bukter eller rättigheter; vad nu sagts gäller dock endast när en tvist uppstår sedan denna konvention trätt i kraft och inget avtal inom rimlig tid har kommit till stånd genom förhandlingar mellan parterna, och när den stat som har avgett förklaringen på begäran av någon part i tvisten godtar att frågan hänskjuts till förlikning enligt bilaga V kapitel 2; allt under förutsättning att tvister som fordrar bedömning av suveräna rättigheter eller andra rättigheter som rör territorier på fastland eller öar utesluts från sådant hänskjutande;

ii) parterna skall, efter det att förlikningskommissionen har framlagt sin rapport, i vilken skall anges vilka skäl den är grundad på, förhandla fram ett avtal på grundval av denna rapport; parterna skall, såvida dessa förhandlingar ej leder till ett avtal, genom ömsesidigt samtycke hänskjuta frågan till ett av de förfaranden som anges i kapitel 2, såvida parterna ej kommer överens om annat;

iii) detta moment är inte tillämpligt på en tvist som rör en havsgräns och som slutgiltigt bilagts genom arrangemang mellan parterna eller på en tvist som skall biläggas i enlighet med ett för parterna bindande bilateralt eller multilateralt avtal.

(e) In negotiating agreements pursuant to articles 69 and 70, States Parties, unless they otherwise agree, shall include a clause on measures which they shall take in order to minimize the possibility of a disagreement concerning the interpretation or application of the agreement, and on how they should proceed if a disagreement nevertheless arises.

Article 298

Optional exceptions to applicability of section 2

1. When signing, ratifying or acceding to this Convention or at any time thereafter, a State may, without prejudice to the obligations arising under section 1, declare in writing that it does not accept any one or more of the procedures provided for in section 2 with respect to one or more of the following categories of disputes:

(a) (i) disputes concerning the interpretation or application of articles 15, 74 and 83 relating to sea boundary delimitations, or those involving historic bays or titles, provided that a State having made such a declaration shall, when such a dispute arises subsequent to the entry into force of this Convention and where no agreement within a reasonable period of time is reached in negotiations between the parties, at the request of any party to the dispute, accept submission of the matter to conciliation under Annex V, section 2; and provided further that any dispute that necessarily involves the concurrent consideration of any unsettled dispute concerning sovereignty or other rights over continental or insular land territory shall be excluded from such submission;

(ii) after the conciliation commission has presented its report, which shall state the reasons on which it is based, the parties shall negotiate an agreement on the basis of that report; if these negotiations do not result in an agreement, the parties shall, by mutual consent, submit the question to one of the procedures provided for in section 2, unless the parties otherwise agree;

(iii) this subparagraph does not apply to any sea boundary dispute finally settled by an arrangement between the parties, or to any such dispute which is to be settled in accordance with a bilateral or multilateral agreement binding upon those parties;

b) tvister rörande militär verksamhet, däri inbegripet militär verksamhet med statsfartyg och statsluftfartyg i icke-kommersiell drift samt tvister rörande åtgärder för upprätthållande av lagar om utövandet av suveräna rättigheter eller den jurisdiktion som ligger utanför en domstols behörighet enligt artikel 297.2 eller 3;

c) tvister där Förenta Nationernas säkerhetsråd utövar de funktioner som rådet åläggs i Förenta Nationernas stadga, såvida ej säkerhetsrådet beslutar att stryka frågan från dagordningen eller anmodar parterna att bilägga tvisten i enlighet med vad som föreskrivs i denna konvention.

2. En konventionsstat, som har avgivit en förklaring enligt stycke 1, får vid vilken tidpunkt som helst återkalla denna eller samtycka till att hänskjuta en tvist, som undantagits genom sådan förklaring, till ett förfarande som anges i denna konvention.

3. En konventionsstat, som har avgivit en förklaring enligt stycke 1, har ej rätt att hänskjuta en till den undantagna kategorin hörande tvist med en annan konventionsstat till ett förfarande enligt denna konvention utan att ha erhållit den partens samtycke därtill.

4. Om någon av konventionsstaterna har avgivit en förklaring enligt punkt 1 a får en annan konventionsstat hänskjuta en till den undantagna kategorin hörande tvist med den part som avgivit förklaringen till sådant förfarande som anges i förklaringen.

5. En ny förklaring eller ett återkallande av en förklaring påverkar inte på något sätt förfarandet i de ärenden som är anhängiga inför en domstol i enlighet med denna artikel, såvida parterna ej kommer överens om annat.

6. Förklaringar och underrättelser om återtagande av förklaring enligt denna artikel skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare, som skall översända kopior därav till konventionsstaterna.

Artikel 299

Parters rättigheter att avtala om förfarande

1. En tvist, som är undantagen genom artikel 297 från de förfaranden för lösning av tvister som anges i kapitel 2 eller en förklaring som gjorts enligt artikel 298, får hänskjutas till sådana förfaranden endast efter överenskomelse mellan parterna i tvisten.

2. Ingenting i detta kapitel inskränker den

(b) disputes concerning military activities, including military activities by government vessels and aircraft engaged in non-commercial service, and disputes concerning law enforcement activities in regard to the exercise of sovereign rights or jurisdiction excluded from the jurisdiction of a court or tribunal under article 297, paragraph 2 or 3;

(c) disputes in respect of which the Security Council of the United Nations is exercising the functions assigned to it by the Charter of the United Nations, unless the Security Council decides to remove the matter from its agenda or calls upon the parties to settle it by the means provided for in this Convention.

2. A State Party which has made a declaration under paragraph 1 may at any time withdraw it, or agree to submit a dispute excluded by such declaration to any procedure specified in this Convention.

3. A State Party which has made a declaration under paragraph 1 shall not be entitled to submit any dispute falling within the excepted category of disputes to any procedure in this Convention as against another State Party, without the consent of that party.

4. If one of the States Parties has made a declaration under paragraph 1(a), any other State Party may submit any dispute falling within an excepted category against the declarant party to the procedure specified in such declaration.

5. A new declaration, or the withdrawal of a declaration, does not in any way affect proceedings pending before a court or tribunal in accordance with this article, unless the parties otherwise agree.

6. Declarations and notices of withdrawal of declarations under this article shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the States Parties.

Article 299

Right of the parties to agree upon a procedure

1. A dispute excluded under article 297 or excepted by a declaration made under article 298 from the dispute settlement procedures provided for in section 2 may be submitted to such procedures only by agreement of the parties to the dispute.

2. Nothing in this section impairs the right of

rättighet som parterna i tvisten har att överenskomma om ett annat förfarande för att bilägga denna eller nå en uppgörelse i godo.

the parties to the dispute to agree to some other procedure for the settlement of such dispute or to reach an amicable settlement.

DEL XVI
ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 300

Gott uppsåt och missbruk av rättigheter

Konventionsstaterna skall med gott uppsåt fullgöra de skyldigheter som de åtagit sig enligt denna konvention samt utöva de rättigheter, den jurisdiktion och de friheter som erkänns i konventionen på ett sätt som ej innebär missbruk av rättighet.

Artikel 301

Fredligt utnyttjande av haven

Konventionsstaterna skall vid utövandet av sina rättigheter och vid fullgörandet av sina förpliktelser enligt denna konvention avstå från att använda hot eller bruk av våld mot en stats territoriella integritet eller politiska oberoende eller annan behandling som är oförenlig med de folkrättsliga principer som är nedlagda i Förenta Nationernas stadga.

Artikel 302

Utlämnande av information

Utan inskränkning i en konventionsstats rätt att anlita de förfaranden för biläggande av tvister som är föreskrivna i denna konvention skall ingenting i denna konvention tolkas som en skyldighet för en konventionsstat att lämna information som står i strid med dess väsentliga säkerhetsintressen, då den fullgör sina skyldigheter enligt bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 303

Arkeologiska och historiska fynd i havet

1. Staterna är skyldiga att skydda föremål av arkeologiskt och historiskt intresse som påträffas i havet och att samarbeta i detta syfte.

2. För att kontrollera handel med sådana föremål får en kuststat, då den tillämpar artikel 33, utgå ifrån att ett avlägsnande utan dess tillstånd av föremålen från havsbotten inom

PART XVI
GENERAL PROVISIONS

Article 300

Good faith and abuse of rights

States Parties shall fulfil in good faith the obligations assumed under this Convention and shall exercise the rights, jurisdiction and freedoms recognized in this Convention in a manner which would not constitute an abuse of right.

Article 301

Peaceful uses of the seas

In exercising their rights and performing their duties under this Convention, States Parties shall refrain from any threat or use of force against the territorial integrity or political independence of any State, or in any other manner inconsistent with the principles of international law embodied in the Charter of the United Nations.

Article 302

Disclosure of information

Without prejudice to the right of a State Party to resort to the procedures for the settlement of disputes provided for in this Convention, nothing in this Convention shall be deemed to require a State Party, in the fulfilment of its obligations under this Convention, to supply information the disclosure of which is contrary to the essential interests of its security.

Article 303

Archaeological and historical objects found at sea

1. States have the duty to protect objects of an archaeological and historical nature found at sea and shall co-operate for this purpose.

2. In order to control traffic in such objects, the coastal State may, in applying article 33, presume that their removal from the sea-bed in the zone referred to in that article without its

den zon som avses i nämnda artikel skulle leda till överträdelse inom dess territorium eller territorialhav av de lagar och andra författningar som avses i artikeln.

3. Ingenting i denna artikel påverkar identifierbara ägares rättigheter, bestämmelser angående bärgning eller andra sjörättsliga regler eller lagar och praxis rörande kulturellt utbyte.

4. Denna artikel inverkar inte på andra internationella avtal och folkrättsliga regler om skydd av föremål av arkeologiskt och historiskt intresse.

Artikel 304

Skyldigheter och ansvar till följd av skada

Bestämmelserna i denna konvention beträffande skyldigheter och ansvar till följd av skada påverkar inte tillämpningen av befintliga bestämmelser eller utarbetandet av ytterligare bestämmelser om skyldigheter och ansvar i folkrätten.

DEL XVII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 305

Undertecknande

1. Denna konvention skall stå öppen för undertecknande av

a) alla stater;
b) Namibia företrätt av Förenta Nationernas Namibiarråd;

c) alla självstyrande associerade stater, som har valt denna status genom ett självbestämmandeförfarande övervakat och godkänt av Förenta Nationerna i enlighet med generalförsamlingens resolution 1514 (XV), och som har behörighet i de frågor som regleras av denna konvention, däri inbegripet behörigheten att sluta fördrag i dessa frågor;

d) alla självstyrande associerade stater, som i enlighet med sina associeringsinstrument har behörighet i de frågor som regleras av denna konvention, däri inbegripet behörigheten att ingå traktater om dessa frågor;

e) alla territorier med full inre självstyrelse, som erkänts som sådana av Förenta Nationerna men inte har uppnått full oavhängighet i enlighet med generalförsamlingens resolution 1514 (XV), och som har behörighet i de frågor

approval would result in an infringement within its territory or territorial sea of the laws and regulations referred to in that article.

3. Nothing in this article affects the rights of identifiable owners, the law of salvage or other rules of admiralty, or laws and practices with respect to cultural exchanges.

4. This article is without prejudice to other international agreements and rules of international law regarding the protection of objects of an archaeological and historical nature.

Article 304

Responsibility and liability for damage

The provisions of this Convention regarding responsibility and liability for damage are without prejudice to the application of existing rules and the development of further rules regarding responsibility and liability under international law.

PART XVII

FINAL PROVISIONS

Article 305

Signature

1. This Convention shall be open for signature by:

(a) all States;
(b) Namibia, represented by the United Nations Council for Namibia;

(c) all self-governing associated States which have chosen that status in an act of self-determination supervised and approved by the United Nations in accordance with General Assembly resolution 1514 (XV) and which have competence over the matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of those matters;

(d) all self-governing associated States which, in accordance with their respective instruments of association, have competence over the matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of those matters;

(e) all territories which enjoy full internal self-government, recognized as such by the United Nations, but have not attained full independence in accordance with General Assembly resolution 1514 (XV) and which have

som regleras av denna konvention, däri inbegripet behörighet att sluta fördrag i dessa frågor;

f) internationella organisationer i enlighet med bilaga IX.

2. Denna konvention skall förbli öppen för undertecknande till den 9 december 1984 i Jamaicas utrikesministerium och dessutom från 1 juli 1983 till 9 december 1984 vid Förenta Nationernas högkvarter i New York.

Artikel 306

Ratifikation och formell bekräftelse

Denna konvention skall ratificeras av de stater och andra rättssubjekt som avses i artikel 305.1 b — e och, i enlighet med bilaga IX, formellt bekräftas av de rättssubjekt som avses i artikel 305.1 f. Ratifikationsinstrumenten och instrumenten angående formell bekräftelse skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

Artikel 307

Anslutning

Denna konvention skall förbli öppen för anslutning av de stater och andra rättssubjekt som avses i artikel 305. Anslutning av de rättssubjekt som avses i artikel 305.1 f, skall ske i enlighet med bilaga IX. Anslutningsinstrumenten skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

Artikel 308

Ikraftträdande

1. Denna konvention träder i kraft 12 månader efter dagen för deponeringen av det sextionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet.

2. För varje stat som ratificerar eller ansluter sig till konventionen efter deponeringen av det sextionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet träder konventionen i kraft trettio dagar efter deponeringen av dess ratifikations- eller anslutningsinstrument, med förbehåll för vad som stadgas i stycke 1.

3. Myndighetens församling skall sammanträda dagen för denna konventions ikraftträdande och utse myndighetens råd. Sammansättningen av det första rådet skall överensstämma med syftet i artikel 161, om bestäm-

competence over the matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of those matters;

(f) international organizations, in accordance with Annex IX.

2. This Convention shall remain open for signature until 9/December/1984 at the Ministry of Foreign Affairs of Jamaica and also, from 1/July/1983 until 9 December 1984, at United Nations Headquarters in New York.

Article 306

Ratification and formal confirmation

This Convention is subject to ratification by States and the other entities referred to in article 305, paragraph 1(b), (c), (d) and (e), and to formal confirmation, in accordance with Annex IX, by the entities referred to in article 305, paragraph 1(f). The instruments of ratification and of formal confirmation shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 307

Accession

This Convention shall remain open for accession by States and the other entities referred to in article 305. Accession by the entities referred to in article 305, paragraph 1(f), shall be in accordance with Annex IX. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 308

Entry into force

1. This Convention shall enter into force 12 months after the date of deposit of the sixtieth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to this Convention after the deposit of the sixtieth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day following the deposit of its instrument of ratification or accession, subject to paragraph 1.

3. The Assembly of the Authority shall meet on the date of entry into force of this Convention and shall elect the Council of the Authority. The first Council shall be constituted in a manner consistent with the purpose of article

melserna i den artikeln ej till fullo kan tillämpas.

4. Regler, föreskrifter och förfaranden som föreslagits av den förberedande kommissionen skall tillämpas interimistiskt i avvaktan på att myndigheten formellt antar dem i enlighet med del XI.

5. Myndigheten och dess organ skall handla i enlighet med Förenta Nationernas tredje havsrättskonferens, resolution II, vad gäller förinvesteringar, och i enlighet med de beslut som den förberedande kommissionen har fattat till följd av denna resolution.

Artikel 309

Reservationer och undantag

Inga reservationer eller undantag får göras från denna konvention, såvida detta inte uttryckligen tillåts genom andra artiklar i konventionen.

Artikel 310

Förklaringar och uttalanden

Artikel 309 hindrar inte en stat från att vid undertecknande, ratifikation eller anslutning till denna konvention avge förklaringar eller göra uttalanden oavsett formulering eller beteckning i syfte att bland annat harmonisera sina lagar och andra författningar med bestämmelserna i konventionen, förutsatt att dessa förklaringar eller uttalanden inte avser att utesluta eller ändra den rättsliga verkan av bestämmelserna i konventionen i förhållande till denna stat.

Artikel 311

Förhållandet till andra konventioner och internationella avtal

1. Denna konvention skall gälla mellan konventionsstaterna i stället för Genèvekonventionerna den 29 april 1958 om havsrätten.

2. Denna konvention skall inte ändra konventionsstaternas rättigheter och skyldigheter, vilka härrör från andra avtal förenliga med denna konvention och vilka inte påverkar de rättigheter som andra avtalsslutande stater åtnjuter, eller fullgörandet av deras skyldigheter enligt konventionen.

3. Två eller flera konventionsstater får sluta avtal som ändrar eller upphäver verkan av bestämmelserna i denna konvention och som är

161 if the provisions of that article cannot be strictly applied.

4. The rules, regulations and procedures drafted by the Preparatory Commission shall apply provisionally pending their formal adoption by the Authority in accordance with Part XI.

5. The Authority and its organs shall act in accordance with resolution II of the Third United Nations Conference on the Law of the Sea relating to preparatory investment and with decisions of the Preparatory Commission taken pursuant to that resolution.

Article 309

Reservations and exceptions

No reservations or exceptions may be made to this Convention unless expressly permitted by other articles of this Convention.

Article 310

Declarations and statements

Article 309 does not preclude a State, when signing, ratifying or acceding to this Convention, from making declarations or statements, however phrased or named, with a view, *inter alia*, to the harmonization of its laws and regulations with the provisions of this Convention, provided that such declarations or statements do not purport to exclude or to modify the legal effect of the provisions of this Convention in their application to that State.

Article 311

Relation to other conventions and international agreements

1. This Convention shall prevail, as between States Parties, over the Geneva Conventions on the Law of the Sea of 29 April 1958.

2. This Convention shall not alter the rights and obligations of States Parties which arise from other agreements compatible with this Convention and which do not affect the enjoyment by other States Parties of their rights or the performance of their obligations under this Convention.

3. Two or more States Parties may conclude agreements modifying or suspending the operation of provisions of this Convention, appli-

tillämpliga endast dem emellan, under förutsättning att dessa avtal inte hänför sig till en bestämmelse varifrån en avvikelse är oförenlig med ett effektivt genomförande av denna konventions mål och syften, och vidare under förutsättning att sådana avtal inte påverkar tillämpningen av de grundläggande principer som är nedlagda häri och att bestämmelserna i sådana avtal inte påverkar de rättigheter som andra avtalslutande stater åtnjuter eller fullgörandet av deras skyldigheter enligt denna konvention.

4. De konventionsstater som har för avsikt att sluta ett avtal som avses i stycke 3 skall genom denna konventions depositarie meddela övriga konventionsstater om sin avsikt att sluta sådant avtal och om de modifieringar som detta medför.

5. Denna artikel påverkar inte sådana internationella avtal som andra artiklar i denna konvention uttryckligen tillåter eller reglerar.

6. Konventionsstaterna är ense om att några ändringar ej skall ske beträffande den grundläggande principen om mänsklighetens gemensamma arvedel som anges i artikel 136 och att de ej skall bli parter i något avtal som avviker från denna princip.

Artikel 312

Ändringar

1. En konventionsstat får efter utgången av en period av tio år från dagen för denna konventions ikraftträdande genom skriftlig underrättelse till Förenta Nationernas generalsekreterare föreslå särskilda ändringar i denna konvention som ej rör verksamheten i området, och begära att en konferens sammankallas för att pröva sådana föreslagna ändringar. Generalsekreteraren skall underrätta alla konventionsstater härom. Om minst hälften av konventionsstaterna inom tolv månader från dagen för meddelandet svarar ja på denna begäran, skall generalsekreteraren sammankalla en sådan konferens.

2. Det förfarande för beslutsfattande som skall tillämpas vid ändringskonferensen skall vara detsamma som det som tillämpades vid Förenta Nationernas tredje havsrättskonferens, såvida inte konferensen beslutar om annat. Konferensen bör göra sitt yttersta för att få till stånd avtal om ändringar genom konsensus, och någon omröstning om sådana frågor bör ej

cable solely to the relations between them, provided that such agreements do not relate to a provision derogation from which is incompatible with the effective execution of the object and purpose of this Convention, and provided further that such agreements shall not affect the application of the basic principles embodied herein, and that the provisions of such agreements do not affect the enjoyment by other States Parties of their rights or the performance of their obligations under this Convention.

4. States Parties intending to conclude an agreement referred to in paragraph 3 shall notify the other States Parties through the depositary of this Convention of their intention to conclude the agreement and of the modification or suspension for which it provides.

5. This article does not affect international agreements expressly permitted or preserved by other articles of this Convention.

6. States Parties agree that there shall be no amendments to the basic principle relating to the common heritage of mankind set forth in article 136 and that they shall not be party to any agreement in derogation thereof.

Article 312

Amendment

1. After the expiry of a period of 10 years from the date of entry into force of this Convention, a State Party may, by written communication addressed to the Secretary-General of the United Nations, propose specific amendments to this Convention, other than those relating to activities in the Area, and request the convening of a conference to consider such proposed amendments. The Secretary-General shall circulate such communication to all States Parties. If, within 12 months from the date of the circulation of the communication, not less than one half of the States Parties reply favourably to the request, the Secretary-General shall convene the conference.

2. The decision-making procedure applicable at the amendment conference shall be the same as that applicable at the Third United Nations Conference on the Law of the Sea unless otherwise decided by the conference. The conference should make every effort to reach agreement on any amendments by way of consensus and there should be no voting on

ske förrän alla möjligheter att uppnå konsensus har uttömts.

them until all efforts at consensus have been exhausted.

Artikel 313

Ändring genom förenklat förfarande

1. En konventionsstat får genom skriftlig underrättelse till Förenta Nationernas generalsekreterare föreslå ändringar i denna konvention, med undantag av ändringar beträffande verksamheterna inom området, att antas genom det i denna artikel angivna förenklade förfarandet utan att en konferens sammankallas. Generalsekreteraren skall omedelbart meddela alla konventionsstaterna i enlighet härmed.

2. Om en konventionsstat inom tolv månader från dagen för meddelandet anför invändningar mot den föreslagna ändringen eller mot förslaget att den skall antas genom förenklat förfarande, skall ändringen anses såsom icke godkänd. Generalsekreteraren skall omedelbart meddela alla konventionsstaterna därom.

3. Om ingen konventionsstat inom tolv månader från dagen för meddelandet har rest invändningar mot den föreslagna ändringen eller mot förslaget om att den skall antas genom förenklat förfarande, skall den föreslagna ändringen anses antagen. Generalsekreteraren skall meddela samtliga konventionsstater om att den föreslagna ändringen har antagits.

Artikel 314

Ändringar av bestämmelserna i denna konvention som berör endast verksamheter i området

1. En konventionsstat får genom skriftlig underrättelse till myndighetens generalsekreterare föreslå ändringar av bestämmelserna i denna konvention som berör endast verksamheter i området, däri inbegripet bilaga VI kapitel 4. Generalsekreteraren skall meddela samtliga konventionsstater om en sådan underrättelse. Den föreslagna ändringen skall godkännas av församlingen efter rådets godkännande. Konventionsstaternas representanter i dessa organ skall ha fullmakt att pröva och godkänna den föreslagna ändringen. Ett ändringsförslag som har godkänts av rådet och församlingen skall anses vara antaget.

2. Rådet och församlingen skall innan de

Article 313

Amendment by simplified procedure

1. A State Party may, by written communication addressed to the Secretary-General of the United Nations, propose an amendment to this Convention, other than an amendment relating to activities in the Area, to be adopted by the simplified procedure set forth in this article without convening a conference. The Secretary-General shall circulate the communication to all States Parties.

2. If, within a period of 12 months from the date of the circulation of the communication, a State Party objects to the proposed amendment or to the proposal for its adoption by the simplified procedure, the amendment shall be considered rejected. The Secretary-General shall immediately notify all States Parties accordingly.

3. If, 12 months from the date of the circulation of the communication, no State Party has objected to the proposed amendment or to the proposal for its adoption by the simplified procedure, the proposed amendment shall be considered adopted. The Secretary-General shall notify all States Parties that the proposed amendment has been adopted.

Article 314

Amendments to the provisions of this Convention relating exclusively to activities in the Area

1. A State Party may, by written communication addressed to the Secretary-General of the Authority, propose an amendment to the provisions of this Convention relating exclusively to activities in the Area, including Annex VI, section 4. The Secretary-General shall circulate such communication to all States Parties. The proposed amendment shall be subject to approval by the Assembly following its approval by the Council. Representatives of States Parties in those organs shall have full powers to consider and approve the proposed amendment. The proposed amendment as approved by the Council and the Assembly shall be considered adopted.

2. Before approving any amendment under

godkänner en ändring enligt stycke 1 försäkra sig om att denna inte inverkar menligt på systemet för undersökning och bearbetning av områdets tillgångar till dess att granskningskonferensen äger rum enligt artikel 155.

Artikel 315

Undertecknande, ratifikation, anslutning samt giltiga texter vad avser ändringar

1. Sedan ändringar i denna konvention har antagits skall de stå öppna för undertecknande av konventionsstaterna under tolv månader från dagen för antagandet i Förenta Nationernas högkvarter i New York, såvida ej annat föreskrivs i själva ändringen.

2. Artiklarna 306, 307 och 320 är tillämpliga på alla ändringar i denna konvention.

Artikel 316

Ikraftträdande av ändringar

1. Andra ändringar i denna konvention än sådana som avses i stycke 5 träder i kraft för de konventionsstater som ratificerar dem eller ansluter sig till dem den trettionde dagen efter deponeringen av ratifikations- eller anslutningsinstrument av två tredjedelar av konventionsstaterna, eller av 60 konventionsstater, om detta är det större antalet. Sådana ändringar skall inte påverka de rättigheter som andra konventionsstater åtnjuter eller fullgörandet av deras skyldigheter enligt denna konvention.

2. I en ändring kan föreskrivas att för dennas ikraftträdande krävs ratifikation eller anslutning av ett större antal stater än vad som erfordras enligt denna artikel.

3. För varje konventionsstat som ratificerar eller ansluter sig till en ändring som avses i stycke 1, efter det att erforderligt antal ratifikations- eller anslutningsinstrument har deponerats, träder ändringarna i kraft den trettionde dagen efter deponeringen av dess ratifikations- eller anslutningsinstrument.

4. En stat som blir part i denna konvention efter det att en ändring trätt i kraft i enlighet med stycke 1 skall, om staten ej uttrycker en avvikande avsikt,

a) anses som part i denna konvention i dess ändrade form; och

b) anses som part i den icke ändrade konventionen i förhållande till varje konventionsstat som ej är bunden av ändringen.

paragraph 1, the Council and the Assembly shall ensure that it does not prejudice the system of exploration for and exploitation of the resources of the Area, pending the Review Conference in accordance with article 155.

Article 315

Signature, ratification of, accession to and authentic texts of amendments

1. Once adopted, amendments to this Convention shall be open for signature by States Parties for 12 months from the date of adoption, at United Nations Headquarters in New York, unless otherwise provided in the amendment itself.

2. Articles 306, 307 and 320 apply to all amendments to this Convention.

Article 316

Entry into force of amendments

1. Amendments to this Convention, other than those referred to in paragraph 5, shall enter into force for the States Parties ratifying or acceding to them on the thirtieth day following the deposit of instruments of ratification or accession by two thirds of the States Parties or by 60 States Parties, whichever is greater. Such amendments shall not affect the enjoyment by other States Parties of their rights or the performance of their obligations under this Convention.

2. An amendment may provide that a larger number of ratifications or accessions shall be required for its entry into force than are required by this article.

3. For each State Party ratifying or acceding to an amendment referred to in paragraph 1 after the deposit of the required number of instruments of ratification or accession, the amendment shall enter into force on the thirtieth day following the deposit of its instrument of ratification or accession.

4. A State which becomes a Party to this Convention after the entry into force of an amendment in accordance with paragraph 1 shall, failing an expression of a different intention by that State:

(a) be considered as a Party to this Convention as so amended; and

(b) be considered as a Party to the unamended Convention in relation to any State Party not bound by the amendment.

5. Varje ändring som uteslutande avser verksamheter inom området och varje ändring i bilaga VI träder i kraft för samtliga konventionsstater ett år efter det att tre fjärdedelar av konventionsstaterna har deponerat sina ratifikations- eller anslutningsinstrument.

6. En stat som ansluter sig till denna konvention efter det att ändringar i enlighet med stycke 5 trätt i kraft, skall betraktas som part i denna konvention i dess ändrade form.

Artikel 317

Uppsägning

1. En konventionsstat kan genom skriftligt meddelande till Förenta Nationernas generalsekreterare säga upp denna konvention och kan ange skälen därför. Om skäl inte anges, skall detta inte påverka uppsägningens giltighet. Uppsägningen träder i kraft ett år efter dagen för mottagandet av meddelandet, såvida inte en senare tidpunkt anges i detta.

2. En stat skall ej på grund av uppsägningen befrias från sådana finansiella och kontraktsenliga skyldigheter som belöper på den då den var part i konventionen, och ej heller skall uppsägningen påverka statens rättigheter och skyldigheter eller det rättsläge som uppstått genom fullgörande av denna konvention, innan den upphört att gälla för staten i fråga.

3. Uppsägningen skall inte på något sätt påverka en konventionsstats skyldighet att fullgöra de förpliktelser som är nedlagda i denna konvention och som, oberoende av den, åläggs konventionsstaten enligt folkrätten.

Artikel 318

Bilagornas status

Bilagorna ingår som delar av konventionen och såvida ej annat uttryckligen föreskrivs innebär en hänvisning till konventionen eller till någon av dess delar även en hänvisning till bilagorna.

Artikel 319

Depositarie

1. Förenta Nationernas generalsekreterare skall vara depositarie för denna konvention och ändringar i denna.

5. Any amendment relating exclusively to activities in the Area and any amendment to Annex VI shall enter into force for all States Parties one year following the deposit of instruments of ratification or accession by three fourths of the States Parties.

6. A State which becomes a Party to this Convention after the entry into force of amendments in accordance with paragraph 5 shall be considered as a Party to this Convention as so amended.

Article 317

Denunciation

1. A State Party may, by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, denounce this Convention and may indicate its reasons. Failure to indicate reasons shall not affect the validity of the denunciation. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification, unless the notification specifies a later date.

2. A State shall not be discharged by reason of the denunciation from the financial and contractual obligations which accrued while it was a Party to this Convention, nor shall the denunciation affect any right, obligation or legal situation of that State created through the execution of this Convention prior to its termination for that State.

3. The denunciation shall not in any way affect the duty of any State Party to fulfil any obligation embodied in this Convention to which it would be subject under international law independently of this Convention.

Article 318

Status of Annexes

The Annexes form an integral part of this Convention and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention or to one of its Parts includes a reference to the Annexes relating thereto.

Article 319

Depositary

1. The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of this Convention and amendments thereto.

2. Förutom sina uppgifter som depositarie skall generalsekreteraren

a) rapportera till samtliga konventionsstater, myndigheten och behöriga internationella organisationer om frågor av allmän natur som har uppkommit med avseende på denna konvention;

b) meddela myndigheten om ratifikationer och formella bekräftelser av och anslutningar till konventionen och ändringar i denna samt om uppsägningar av densamma;

c) meddela konventionsstater om avtal som slutits i enlighet med artikel 311.4;

d) delge de ändringar som antagits i enlighet med denna konvention till konventionsstaterna för ratifikation eller anslutning; samt

e) sammankalla nödvändiga möten med konventionsstater enligt konventionen.

3.a) Generalsekreteraren skall även till de observatörer som avses i artikel 156 för kännedom överlämna

i) de rapporter som avses i punkt 2 a;
ii) de meddelanden som avses i punkt 2 b och c; samt
iii) texterna till de ändringar som avses i punkt 2 d.

b) Generalsekreteraren skall även inbjuda dessa observatörer att delta såsom observatörer vid de möten med konventionsstaterna som avses i punkt 2 e.

Artikel 320

Giltiga texter

Originaltexten till denna konvention, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, skall, med förbehåll för artikel 305.2 deponeras hos För-
enta Nationernas generalsekreterare.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat denna konvention.

SOM SKEDDE I MONTEGO BAY den 10 december 1982.

2. In addition to his functions as depositary, the Secretary-General shall:

(a) report to all States Parties, the Authority and competent international organizations on issues of a general nature that have arisen with respect to this Convention;

(b) notify the Authority of ratifications and formal confirmations of and accessions to this Convention and amendments thereto, as well as of denunciations of this Convention;

(c) notify States Parties of agreements in accordance with article 311, paragraph 4;

(d) circulate amendments adopted in accordance with this Convention to States Parties for ratification or accession;

(e) convene necessary meetings of States Parties in accordance with this Convention.

3. (a) The Secretary-General shall also transmit to the observers referred to in article 156:

(i) reports referred to in paragraph 2(a);
(ii) notifications referred to in paragraph 2(b) and (c); and
(iii) texts of amendments referred to in paragraph 2(d), for their information.

(b) The Secretary-General shall also invite those observers to participate as observers at meetings of States Parties referred to in paragraph 2(e).

Article 320

Authentic texts

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall, subject to article 305, paragraph 2, be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

DONE AT MONTEGO BAY, this tenth day of December, one thousand nine hundred and eighty-two.

BILAGA I

LÅNGVANDRANDE ARTER

1. Vit tonfisk: *Thunnus alalunga*.
2. Vanlig tonfisk: *Thunnus thynnus*.
3. Storögd tonfisk: *Thunnus obesus*.
4. Bonit: *Katsuwonus pelamis*.
5. Gulfenad tonfisk: *Thunnus albacares*.
6. Svartfenad tonfisk: *Thunnus atlanticus*.
7. Östlig liten bonit: *Euthynnus alletteratus*; *Euthynnus affinis*.
8. Sydlig blåfenad tonfisk: *Thunnus maccoyii*.
9. Auxid: *Auxis thazard*; *Auxis rochei*.
10. Havsbraxen: Familjen *Bramidae*.
11. Spjutfiskar: *Tetrapturus angustirostris*; *Tetrapturus belone*; *Tetrapturus pfluegeri*; *Tetrapturus albidus*; *Tetrapturus audax*; *Tetrapturus georgei*; *Makaira mazara*; *Makaira indica*; *Makaira nigricans*.
12. Segelfiskar: *Istiophorus platypterus*; *Istiophorus albicans*.
13. Svärdfisk: *Xiphias gladius*.
14. Makrillgäddor: *Scomberesox saurus*; *Cololabis saira*; *Cololabis adocetus*; *Scomberesox saurus scombroides*.
15. Guldmakrillar: *Coryphaena hippurus*; *Coryphaena equiselis*.
16. Havshajar: *Hexanchus griseus*; *Cetorhinus maximus*; familjen *Alopiidae*; *Rhincodon typus*; familjen *Carcharhinidae*; familjen *Sphyrnidae*; familjen *Isurida*.
17. Valar: familjen *Physeteridae*; familjen *Balaenopteridae*; familjen *Balaenidae*; familjen *Eschrichtiidae*; familjen *Monodontidae*; familjen *Ziphiidae*; familjen *Delphinidae*.

ANNEX I

HIGHLY MIGRATORY SPECIES

1. Albacore tuna: *Thunnus alalunga*.
2. Bluefin tuna: *Thunnus thynnus*.
3. Bigeye tuna: *Thunnus obesus*.
4. Skipjack tuna: *Katsuwonus pelamis*.
5. Yellowfin tuna: *Thunnus albacares*.
6. Blackfin tuna: *Thunnus atlanticus*.
7. Little tuna: *Euthynnus alletteratus*; *Euthynnus affinis*.
8. Southern bluefin tuna: *Thunnus maccoyii*.
9. Frigate mackerel: *Auxis thazard*; *Auxis rochei*.
10. Pomfrets: Family *Bramidae*.
11. Marlins: *Tetrapturus angustirostris*; *Tetrapturus belone*; *Tetrapturus pfluegeri*; *Tetrapturus albidus*; *Tetrapturus audax*; *Tetrapturus georgei*; *Makaira mazara*; *Makaira indica*; *Makaira nigricans*.
12. Sail-fishes: *Istiophorus platypterus*; *Istiophorus albicans*.
13. Swordfish: *Xiphias gladius*.
14. Sauries: *Scomberesox saurus*; *Cololabis saira*; *Cololabis adocetus*; *Scomberesox saurus scombroides*.
15. Dolphin: *Coryphaena hippurus*; *Coryphaena equiselis*.
16. Oceanic sharks: *Hexanchus griseus*; *Cetorhinus maximus*; Family *Alopiidae*; *Rhincodon typus*; Family *Carcharhinidae*; Family *Sphyrnidae*; Family *Isurida*.
17. Cetaceans: Family *Physeteridae*; Family *Balaenopteridae*; Family *Balaenidae*; Family *Eschrichtiidae*; Family *Monodontidae*; Family *Ziphiidae*; Family *Delphinidae*.

BILAGA II**KOMMISSION FÖR AVGRÄNSNING AV
KONTINENTALSOCKELN****Artikel 1**

Enligt bestämmelserna i artikel 76 skall en kommission för avgränsning av kontinentalsockeln utanför 200 nautiska mil upprättas i överensstämmelse med följande artiklar.

Artikel 2

1. Kommissionen skall bestå av 21 ledamöter som skall vara sakkunniga på områdena geologi, geofysik eller hydrografi och som väljs av konventionsstaterna bland deras egna medborgare med vederbörlig hänsyn till behovet att säkerställa en rättvis geografisk representation. Ledamöterna skall fullgöra uppdraget i sin personliga egenskap.

2. Det första valet skall äga rum så snart som möjligt men i varje fall inom 18 månader efter dagen för denna konventions ikraftträdande. Senast tre månader före varje valdag skall Förenta Nationernas generalsekreterare skriftligen uppmana konventionsstaterna att efter lämpliga regionala samråd sända in sina namnförslag inom tre månader. Generalsekreteraren skall göra en alfabetisk förteckning över alla de föreslagna personerna och sända denna till samtliga konventionsstater.

3. Val av ledamöter till kommissionen skall äga rum vid ett möte med konventionsstaterna som generalsekreteraren sammankallat i Förenta Nationernas högkvarter. Vid detta möte, som är beslutsmässigt när två tredjedelar av konventionsstaterna är närvarande, skall de personer som utses till kommissionen vara de kandidater som erhåller två tredjedels majoritet av de röster som avges av de närvarande och röstande konventionsstaternas företrädare. Minst tre ledamöter skall utses från varje geografisk region.

4. Kommissionens ledamöter skall väljas för en femårsperiod. De skall kunna omväljas.

ANNEX II**COMMISSION ON THE LIMITS
OF THE CONTINENTAL SHELF****Article 1**

In accordance with the provisions of article 76, a Commission on the Limits of the Continental Shelf beyond 200 nautical miles shall be established in conformity with the following articles.

Article 2

1. The Commission shall consist of 21 members who shall be experts in the field of geology, geophysics or hydrography, elected by States Parties to this Convention from among their nationals, having due regard to the need to ensure equitable geographical representation, who shall serve in their personal capacities.

2. The initial election shall be held as soon as possible but in any case within 18 months after the date of entry into force of this Convention. At least three months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties, inviting the submission of nominations, after appropriate regional consultations, within three months. The Secretary-General shall prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated and shall submit it to all the States Parties.

3. Elections of the members of the Commission shall be held at a meeting of States Parties convened by the Secretary-General at United Nations Headquarters. At that meeting, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Commission shall be those nominees who obtain a two-thirds majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting. Not less than three members shall be elected from each geographical region.

4. The members of the Commission shall be elected for a term of five years. They shall be eligible for re-election.

5. Den konventionsstat som har föreslagit en ledamot till kommissionen skall bära kostnaderna för ledamoten så länge denne fullgör uppgifter inom kommissionen. Berörd kuststat skall bära kostnaderna för den rådgivning som avses i artikel 3.1 b i denna bilaga. Förenta Nationernas generalsekreterare skall tillhandahålla sekretariat åt kommissionen.

Artikel 3

1. Kommissionens uppgifter skall vara

a) att granska av kuststaterna inlämnade data och annat material angående de yttre gränserna för kontinentalsockeln i områden där dessa gränser går utanför 200 nautiska mil och avge rekommendationer i enlighet med artikel 76 samt den samförståndsförklaring som antogs den 29 augusti 1980 av Förenta Nationernas tredje havsrättskonferens,

b) att på berörd kuststats anmodan under utarbetandet av i a avsedda data bistå med vetenskaplig och teknisk rådgivning.

2. Kommissionen kan i den utsträckning som det anses nödvändigt och lämpligt samarbeta med UNESCO:s mellanstatliga oceanografiska kommission, internationella hydrografiska organisationen och andra behöriga internationella organisationer i syfte att utbyta vetenskaplig och teknisk information som kan vara till hjälp, då kommissionen fullgör sina förpliktelser.

Artikel 4

Då en kuststat har för avsikt att i enlighet med artikel 76 fastställa de yttre gränserna för sin kontinentalsockel utanför 200 nautiska mil, skall den tillställa kommissionen detaljerade uppgifter om dessa gränser jämte bestyrkande vetenskapliga och tekniska data så snart som möjligt men i varje fall inom tio år efter det att konventionen trätt i kraft för denna stat. Kuststaten skall samtidigt uppge namnen på de ledamöter av kommissionen som har tillhandahållit vetenskapliga och tekniska råd.

Artikel 5

Såvida inte kommissionen beslutar annat skall den arbeta med hjälp av underkommissioner bestående av sju ledamöter, som skall utses på lämpligt sätt med hänsyn tagen till de

5. The State Party which submitted the nomination of a member of the Commission shall defray the expenses of that member while in performance of Commission duties. The coastal State concerned shall defray the expenses incurred in respect of the advice referred to in article 3, paragraph 1(b), of this Annex. The secretariat of the Commission shall be provided by the Secretary-General of the United Nations.

Article 3

1. The functions of the Commission shall be:

(a) to consider the data and other material submitted by coastal States concerning the outer limits of the continental shelf in areas where those limits extend beyond 200 nautical miles, and to make recommendations in accordance with article 76 and the Statement of Understanding adopted on 29 August 1980 by the Third United Nations Conference on the Law of the Sea;

(b) to provide scientific and technical advice, if requested by the coastal State concerned during the preparation of the data referred to in subparagraph (a).

2. The Commission may co-operate, to the extent considered necessary and useful, with the Intergovernmental Oceanographic Commission of UNESCO, the International Hydrographic Organization and other competent international organizations with a view to exchanging scientific and technical information which might be of assistance in discharging the Commission's responsibilities.

Article 4

Where a coastal State intends to establish, in accordance with article 76, the outer limits of its continental shelf beyond 200 nautical miles, it shall submit particulars of such limits to the Commission along with supporting scientific and technical data as soon as possible but in any case within 10 years of the entry into force of this Convention for that State. The coastal State shall at the same time give the names of any Commission members who have provided it with scientific and technical advice.

Article 5

Unless the Commission decides otherwise, the Commission shall function by way of sub-commissions composed of seven members, appointed in a balanced manner taking into

särskilda problemen i samband med varje förslag som inlämnats av en kuststat. Ledamöter av kommissionen, som är medborgare i den kuststat som har inlämnat förslaget och ledamot av kommissionen, som har bistått en kuststat med vetenskapliga och tekniska råd beträffande avgränsningen, får inte vara ledamot av den underkommission som behandlar detta förslag men har rätt att som ledamot delta i kommissionens handläggning av berörda ärende. Den kuststat som har lämnat in ett förslag till kommissionen kan sända sina företrädare att delta i behandlingen av ärendet utan rösträtt.

Artikel 6

1. Underkommissionen skall lägga fram sina rekommendationer för kommissionen.

2. För att underkommissionens rekommendationer skall godkännas av kommissionen krävs två tredjedels majoritet av närvarande och röstande kommissionsledamöter.

3. Kommissionens rekommendationer skall skriftligen överlämnas till den kuststat som har inlämnat förslaget samt till Förenta Nationernas generalsekreterare.

Artikel 7

Kuststater skall fastställa de yttre gränserna för kontinentalsockeln i enlighet med bestämmelserna i artikel 76.8 och i enlighet med tillämpliga nationella förfaranden.

Artikel 8

Om en kuststat ej godtar kommissionens rekommendationer, skall den inom skälig tid överlämna ett omarbetat eller nytt förslag till kommissionen.

Artikel 9

Kommissionens åtgärder skall ej inverka på frågor angående avgränsning mellan stater med motstående eller intilliggande kuster.

account the specific elements of each submission by a coastal State. Nationals of the coastal State making the submission who are members of the Commission and any Commission member who has assisted a coastal State by providing scientific and technical advice with respect to the delineation shall not be a member of the sub-commission dealing with that submission but has the right to participate as a member in the proceedings of the Commission concerning the said submission. The coastal State which has made a submission to the Commission may send its representatives to participate in the relevant proceedings without the right to vote.

Article 6

1. The sub-commission shall submit its recommendations to the Commission.

2. Approval by the Commission of the recommendations of the sub-commission shall be by a majority of two thirds of Commission members present and voting.

3. The recommendations of the Commission shall be submitted in writing to the coastal State which made the submission and to the Secretary-General of the United Nations.

Article 7

Coastal States shall establish the outer limits of the continental shelf in conformity with the provisions of article 76, paragraph 8, and in accordance with the appropriate national procedures.

Article 8

In the case of disagreement by the coastal State with the recommendations of the Commission, the coastal State shall, within a reasonable time, make a revised or new submission to the Commission.

Article 9

The actions of the Commission shall not prejudice matters relating to delimitation of boundaries between States with opposite or adjacent coasts.

BILAGA III

GRUNDLÄGGANDE VILLKOR FÖR
PROSPEKTERING, UNDERSÖKNING
OCH BEARBETNING

Artikel 1

Äganderätt till mineral

Äganderätten till mineral skall vid utvinning överföras i enlighet med denna konvention.

Artikel 2

Prospektering

1.a) Myndigheten skall främja prospektering inom området.

b) Prospektering får utföras först sedan myndigheten har mottagit en tillfredsställande skriftlig garanti att den tillämnade prospektören kommer att iaktta bestämmelserna i denna konvention samt myndighetens tillämpliga regler, föreskrifter och förfaranden rörande samarbete om de utbildningsprogram som avses i artikel 143 och 144 samt om skyddet av den marina miljön och accepterar myndighetens kontroll av att de iakttas. Den tillämnade prospektören skall samtidigt underrätta myndigheten om det ungefärliga område eller de ungefärliga områden där prospekteringen avses äga rum.

c) Prospektering kan utföras samtidigt av flera prospektörer i samma område eller områden.

2. Prospektering skall inte medföra några rättigheter för prospektören vad avser tillgångarna. En prospektör får dock utvinna en rimlig mängd mineral för provändamål.

Artikel 3

Undersökning och bearbetning

1. Företaget, konventionsstaterna och de övriga rättssubjekt som anges i artikel 153.2 b kan hos myndigheten ansöka om godkännande av arbetsplaner för verksamhet inom området.

ANNEX III

BASIC CONDITIONS OF PROSPECTING,
EXPLORATION AND EXPLOITATION

Article 1

Title to minerals

Title to minerals shall pass upon recovery in accordance with this Convention.

Article 2

Prospecting

1. (a) The Authority shall encourage prospecting in the Area.

(b) Prospecting shall be conducted only after the Authority has received a satisfactory written undertaking that the proposed prospector will comply with this Convention and the relevant rules, regulations and procedures of the Authority concerning co-operation in the training programmes referred to in articles 143 and 144 and the protection of the marine environment, and will accept verification by the Authority of compliance therewith. The proposed prospector shall, at the same time, notify the Authority of the approximate area or areas in which prospecting is to be conducted.

(c) Prospecting may be conducted simultaneously by more than one prospector in the same area or areas.

2. Prospecting shall not confer on the prospector any rights with respect to resources. A prospector may, however, recover a reasonable quantity of minerals to be used for testing.

Article 3

Exploration and exploitation

1. The Enterprise, States Parties, and the other entities referred to in article 153, paragraph 2(b), may apply to the Authority for approval of plans of work for activities in the Area.

2. Företaget kan inge ansökan angående varje del av området, men ansökningar från andra sökande, avseende reserverade områden, är underkastade de ytterligare krav som anges i artikel 9 i denna bilaga.

3. Undersökning och bearbetning får endast ske i områden som är närmare angivna i arbetsplaner enligt artikel 153.3 och som godkänts av myndigheten i enlighet med denna konvention samt myndighetens tillämpliga regler, föreskrifter och förfaranden.

4. Varje godkänd arbetsplan skall

a) stå i överensstämmelse med denna konvention samt med myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden;

b) säkerställa myndighetens kontroll av verksamheter inom området enligt artikel 153.4;

c) i enlighet med myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden tilldela sökanden ensamrätt till undersökning och bearbetning av de närmare angivna kategorierna av tillgångar i det område som omfattas av arbetsplanen. Om sökanden emellertid för godkännande framlägger en arbetsplan, som täcker endast undersökningsfasen eller bearbetningsfasen, skall den godkända arbetsplanen medföra ensamrätt endast för ifrågavarande fas.

5. Varje arbetsplan, utom sådana som inges av företaget, skall sedan den godkänts av myndigheten, ha formen av ett kontrakt mellan myndigheten och den eller de sökande.

2. The Enterprise may apply with respect to any part of the Area, but applications by others with respect to reserved areas are subject to the additional requirements of article 9 of this Annex.

3. Exploration and exploitation shall be carried out only in areas specified in plans of work referred to in article 153, paragraph 3, and approved by the Authority in accordance with this Convention and the relevant rules, regulations and procedures of the Authority.

4. Every approved plan of work shall:

(a) be in conformity with this Convention and the rules, regulations and procedures of the Authority;

(b) provide for control by the Authority of activities in the Area in accordance with article 153, paragraph 4;

(c) confer on the operator, in accordance with the rules, regulations and procedures of the Authority, the exclusive right to explore for and exploit the specified categories of resources in the area covered by the plan of work. If, however, the applicant presents for approval a plan of work covering only the stage of exploration or the stage of exploitation, the approved plan of work shall confer such exclusive right with respect to that stage only.

5. Upon its approval by the Authority, every plan of work, except those presented by the Enterprise, shall be in the form of a contract concluded between the Authority and the applicant or applicants.

Artikel 4

De sökandes kvalifikationer

1. Andra sökande än företaget skall vara kvalificerade, om de har sådan nationalitet eller står under sådan kontroll och har en sådan sponsor som krävs enligt artikel 153.2 b och om de följer de förfaranden och uppfyller de normer på detta område som stadgas i myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden.

2. Med undantag för vad som stadgas i stycke 6 skall sådana kvalifikationsnormer avse sökandens finansiella och tekniska kapacitet samt insatser i samband med tidigare kontrakt med myndigheten.

3. Varje sökande skall som sponsor ha den konventionsstat vars nationalitet sökanden har, utom i det fall att denne har mer än en nationalitet, såsom då det är fråga om ett partnerskap eller ett konsortium av rättssubjekt

Article 4

Qualifications of applicants

1. Applicants, other than the Enterprise, shall be qualified if they have the nationality or control and sponsorship required by article 153, paragraph 2(b), and if they follow the procedures and meet the qualification standards set forth in the rules, regulations and procedures of the Authority.

2. Except as provided in paragraph 6, such qualification standards shall relate to the financial and technical capabilities of the applicant and his performance under any previous contracts with the Authority.

3. Each applicant shall be sponsored by the State Party of which it is a national unless the applicant has more than one nationality, as in the case of a partnership or consortium of entities from several States, in which event all

från flera stater, varvid alla berörda konventionsstater skall vara sponsorer för ansökningen eller i det fall då sökanden effektivt kontrolleras av en annan konventionsstat eller ett rättssubjekt med dess nationalitet, varvid båda konventionsstaterna skall stå som sponsorer för ansökningen. Riktlinjerna för och förfarandena vid uppfyllandet av kraven för sponsorskap skall framgå av myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden.

4. Det åligger sponsorstaten eller sponsorstaterna i enlighet med artikel 139 att inom sina rättssystem säkerställa att en tillståndshavare som sponsras på detta sätt utför verksamhet inom området i enlighet med villkoren i kontraktet och skyldigheterna enligt denna konvention. En sponsorstat skall dock inte vara ansvarig för skada som förorsakas genom att en tillståndshavare som den är sponsor för underlåter att fullgöra sina skyldigheter, om denna konventionsstat har antagit lagar och andra författningar samt vidtagit administrativa åtgärder som, inom ramen för dess rättssystem, är rimligt anpassade för att trygga att de personer som är underställda dess jurisdiktion fullgör sina skyldigheter.

5. Förfaranden som tillämpas för att bedöma kvalifikationerna hos sökande konventionsstater skall utarbetas med hänsyn till deras egenskap av stater.

6. Kvalifikationsnormerna skall kräva att varje sökande, utan undantag, som en del av sin ansökan åtar sig att

a) godta såsom verkställbara och respektera de i del XI fastställda och tillämpliga skyldigheterna, myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden, av myndigheten fattade beslut samt villkoren i sökandens kontrakt med myndigheten;

b) godkänna att myndigheten kontrollerar verksamheten i området, i enlighet med sina befogenheter enligt denna konvention;

c) till myndigheten avge en skriftlig försäkran om att sökandens skyldigheter enligt kontraktet lojalt kommer att uppfyllas;

d) respektera bestämmelserna om teknologöverföring enligt artikel 5 i denna bilaga.

Artikel 5

Teknologöverföring

1. När sökanden inlämnar en arbetsplan till myndigheten skall han tillhandahålla en allmän

States Parties involved shall sponsor the application, or unless the applicant is effectively controlled by another State Party or its nationals, in which event both States Parties shall sponsor the application. The criteria and procedures for implementation of the sponsorship requirements shall be set forth in the rules, regulations and procedures of the Authority.

4. The sponsoring State or States shall, pursuant to article 139, have the responsibility to ensure, within their legal systems, that a contractor so sponsored shall carry out activities in the Area in conformity with the terms of its contract and its obligations under this Convention. A sponsoring State shall not, however, be liable for damage caused by any failure of a contractor sponsored by it to comply with its obligations if that State Party has adopted laws and regulations and taken administrative measures which are, within the framework of its legal system, reasonably appropriate for securing compliance by persons under its jurisdiction.

5. The procedures for assessing the qualifications of States Parties which are applicants shall take into account their character as States.

6. The qualification standards shall require that every applicant, without exception, shall as part of his application undertake:

(a) to accept as enforceable and comply with the applicable obligations created by the provisions of Part XI, the rules, regulations and procedures of the Authority, the decisions of the organs of the Authority and terms of his contracts with the Authority;

(b) to accept control by the Authority of activities in the Area, as authorized by this Convention;

(c) to provide the Authority with a written assurance that his obligations under the contract will be fulfilled in good faith;

(d) to comply with the provisions on the transfer of technology set forth in article 5 of this Annex.

Article 5

Transfer of technology

1. When submitting a plan of work, every applicant shall make available to the Authority

beskrivning av den utrustning och de metoder som skall användas vid bedrivande av verksamhet inom området samt annan relevant information, som inte är föremål för industriell äganderätt, om denna teknologi och om var den finns att tillgå.

2. Varje entreprenör skall underrätta myndigheten om ändringar i beskrivningen och i de enligt stycke 1 tillhandahållna uppgifterna när en betydande teknologisk ändring eller innovation införs.

3. Varje kontrakt som avser verksamhet inom området skall innehålla klausuler, varin går tillståndshavarens åtaganden att

a) på myndighetens begäran till företaget under rättvisa och rimliga affärsmässiga villkor och betingelser tillhandahålla sådan teknologi som han använder vid bedrivande av verksamhet i området enligt kontraktet och som han har laglig rätt att överföra. Överföringen skall ske på licens eller genom andra lämpliga arrangemang, som tillståndshavaren skall framförhandla med företaget och som skall fastställas i ett särskilt avtal som tillägg till kontraktet. Detta åtagande får åberopas endast om företaget finner att det inte på rättvisa och rimliga affärsmässiga villkor och betingelser kan skaffa samma eller lika effektiv och användbar teknologi på den öppna marknaden;

b) införskaffa en skriftlig försäkran från innehavaren av den teknologi som används vid bedrivande av verksamhet inom området i enlighet med kontraktet och som varken är allmänt tillgänglig på den öppna marknaden eller täcks av bestämmelserna under a) ovan om att innehavaren på myndighetens begäran skall ställa denna teknologi till förfogande för företaget i samma utsträckning som för tillståndshavaren, antingen på licens eller på annat lämpligt sätt. Om en sådan försäkran inte kan erhållas, får ifrågasvarande teknologi inte användas av tillståndshavaren vid bedrivande av verksamhet inom området;

c) genom ett verkställbart kontrakt, på företagets begäran och om möjligt utan större kostnad för tillståndshavaren, av innehavaren förvärva rätten att till företaget överföra av tillståndshavaren, vid bedrivande av verksamhet inom området enligt kontraktet, använd teknologi, som tillståndshavaren i annat fall inte har laglig rätt att överföra och som i allmänhet inte är tillgänglig på den öppna marknaden. I de fall då det föreligger en

a general description of the equipment and methods to be used in carrying out activities in the Area, and other relevant non-proprietary information about the characteristics of such technology and information as to where such technology is available.

2. Every operator shall inform the Authority of revisions in the description and information made available pursuant to paragraph 1 whenever a substantial technological change or innovation is introduced.

3. Every contract for carrying out activities in the Area shall contain the following undertakings by the contractor:

(a) to make available to the Enterprise on fair and reasonable commercial terms and conditions, whenever the Authority so requests, the technology which he uses in carrying out activities in the Area under the contract, which the contractor is legally entitled to transfer. This shall be done by means of licences or other appropriate arrangements which the contractor shall negotiate with the Enterprise and which shall be set forth in a specific agreement supplementary to the contract. This undertaking may be invoked only if the Enterprise finds that it is unable to obtain the same or equally efficient and useful technology on the open market on fair and reasonable commercial terms and conditions;

(b) to obtain a written assurance from the owner of any technology used in carrying out activities in the Area under the contract, which is not generally available on the open market and which is not covered by subparagraph (a), that the owner will, whenever the Authority so requests, make that technology available to the Enterprise under licence or other appropriate arrangements and on fair and reasonable commercial terms and conditions, to the same extent as made available to the contractor. If this assurance is not obtained, the technology in question shall not be used by the contractor in carrying out activities in the Area;

(c) to acquire from the owner by means of an enforceable contract, upon the request of the Enterprise and if it is possible to do so without substantial cost to the contractor, the legal right to transfer to the Enterprise any technology used by the contractor, in carrying out activities in the Area under the contract, which the contractor is otherwise not legally entitled to transfer and which is not generally available on the open market. In cases where there is a

betydande intressegemenskap mellan tillståndshavaren och innehavaren av teknologin, skall frågan om hur betydande intressegemenskapen är och om graden av kontroll eller inflytande beaktas då det gäller att fastställa om alla tänkbara åtgärder vidtagits för att förvärva en sådan rätt. Om tillståndshavaren utövar effektiv kontroll över innehavaren och inte förvärvat denna rätt av honom, skall detta inräknas bland tillståndshavarens kvalifikationer vid en senare ansökan om godkännande av en arbetsplan;

d) på företagets begäran underlätta dess förvärv av teknologi enligt bestämmelserna under b ovan, på licens eller genom andra lämpliga arrangemang, och på rättvisa och rimliga affärsmässiga villkor och betingelser, om företaget beslutar att förhandla direkt med innehavaren av denna teknologi;

e) att gentemot ett utvecklingsland eller en grupp av sådana länder, som har ansökt om ett kontrakt enligt artikel 9 i denna bilaga, vidta samma åtgärder som föreskrivs under a, b, c och d ovan, förutsatt att dessa åtgärder begränsas till bearbetning i den av tillståndshavaren föreslagna delen av det område som reserverats i enlighet med artikel 8 i denna bilaga, och förutsatt att verksamhet enligt kontraktet som utvecklingslandet eller gruppen av sådana länder ansökt om, inte innebär överföring av teknologi till en tredje stat eller en tredje stats rättssubjekt. Förpliktelsen enligt denna bestämmelse avser endast sådan tillståndshavare vars teknologi företaget inte har gjort anspråk på och som inte heller överförts av denna tillståndshavare till företaget.

4. Tvister rörande de åtaganden som krävs enligt stycke 3 skall i likhet med andra bestämmelser i kontraktet vara underkastade obligatoriskt biläggande i enlighet med del XI, och om åtagandena inte fullgörs kan kontraktet tillfälligt eller slutgiltigt uppsägas eller penningstraff utdömas i enlighet med artikel 18 i denna bilaga. Tvister rörande frågan huruvida offerter från tillståndshavaren faller inom ramen för rättvisa och rimliga villkor och betingelser kan av endera parten hänskjutas till obligatoriskt kommersiellt skiljedomsförfarande i enlighet med UNCITRAL:s skiljedomsregler eller andra skiljedomsregler som kan föreskrivas i myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden. Om skiljedomen resulterar i att

substantial corporate relationship between the contractor and the owner of the technology, the closeness of this relationship and the degree of control or influence shall be relevant to the determination whether all feasible measures have been taken to acquire such a right. In cases where the contractor exercises effective control over the owner, failure to acquire from the owner the legal right shall be considered relevant to the contractor's qualification for any subsequent application for approval of a plan of work;

(d) to facilitate, upon the request of the Enterprise, the acquisition by the Enterprise of any technology covered by subparagraph (b), under licence or other appropriate arrangements and on fair and reasonable commercial terms and conditions, if the Enterprise decides to negotiate directly with the owner of the technology;

(e) to take the same measures as are prescribed in subparagraphs (a), (b), (c) and (d) for the benefit of a developing State or group of developing States which has applied for a contract under article 9 of this Annex, provided that these measures shall be limited to the exploitation of the part of the area proposed by the contractor which has been reserved pursuant to article 8 of this Annex and provided that activities under the contract sought by the developing State or group of developing States would not involve transfer of technology to a third State or the nationals of a third State. The obligation under this provision shall only apply with respect to any given contractor where technology has not been requested by the Enterprise or transferred by that contractor to the Enterprise.

4. Disputes concerning undertakings required by paragraph 3, like other provisions of the contracts, shall be subject to compulsory settlement in accordance with Part XI and, in cases of violation of these undertakings, suspension or termination of the contract or monetary penalties may be ordered in accordance with article 18 of this Annex. Disputes as to whether offers made by the contractor are within the range of fair and reasonable commercial terms and conditions may be submitted by either party to binding commercial arbitration in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules or such other arbitration rules as may be prescribed in the rules, regulations and procedures of the Authority. If the finding

tillståndshavarens offert inte anses falla inom ovannämnda ram, skall tillståndshavaren inom 45 dagar ändra sin offert så att den faller inom denna ram, innan myndigheten vidtar åtgärder i enlighet med artikel 18 i denna bilaga.

5. Om företaget inte är i stånd att på rättvisa och rimliga villkor och betingelser förvärva lämplig teknologi, så att det vid lämplig tid kan påbörja utvinning och bearbetning av mineral från området, kan antingen rådet eller församlingen sammankalla en grupp av sådana konventionsstater som deltar i verksamheten inom området, sådana som står som sponsor för rättssubjekt som bedriver verksamhet i området, samt andra konventionsstater som har tillgång till sådan teknologi. Denna grupp skall samråda och vidta effektiva åtgärder för att säkerställa att sådan teknologi på rättvisa och rimliga villkor och betingelser tillhandahålls åt företaget. Varje sådan konventionsstat skall inom sitt eget rättssystem vidta alla genomförbara åtgärder i detta syfte.

6. Då det är fråga om samföretag (joint ventures) med företaget, skall överföringen av teknologi ske i enlighet med bestämmelserna i villkoren i avtalet i fråga.

7. De åtaganden som krävs enligt artikel 3 skall ingå i varje kontrakt om bedrivande av verksamhet i området under en period av tio (10) år efter det att företaget har inlett affärsmässig produktion och dessa åtaganden skall kunna återopas under denna tid.

8. I denna artikel avses med "teknologi" den specialutrustning och tekniska know-how, vari inbegrips handböcker, ritningar, bruksanvisningar, utbildning samt teknisk rådgivning och hjälp som behövs för att bygga upp, bibehålla och driva ett funktionsdugligt system samt den juridiska rätten att använda sig av allt detta i avsett syfte på en icke-uteslutande grundval.

Artikel 6

Godkännande av arbetsplaner

1. Sex månader efter denna konventions ikraftträdande och därefter var fjärde månad skall myndigheten behandla förslag till arbetsplaner.

2. Myndigheten skall vid behandling av en ansökan om godkännande av en arbetsplan

is that the offer made by the contractor is not within the range of fair and reasonable commercial terms and conditions, the contractor shall be given 45 days to revise his offer to bring it within that range before the Authority takes any action in accordance with article 18 of this Annex.

5. If the Enterprise is unable to obtain on fair and reasonable commercial terms and conditions appropriate technology to enable it to commence in a timely manner the recovery and processing of minerals from the Area, either the Council or the Assembly may convene a group of States Parties composed of those which are engaged in activities in the Area, those which have sponsored entities which are engaged in activities in the Area and other States Parties having access to such technology. This group shall consult together and shall take effective measures to ensure that such technology is made available to the Enterprise on fair and reasonable commercial terms and conditions. Each such State Party shall take all feasible measures to this end within its own legal system.

6. In the case of joint ventures with the Enterprise, transfer of technology will be in accordance with the terms of the joint venture agreement.

7. The undertakings required by paragraph 3 shall be included in each contract for the carrying out of activities in the Area until 10 years after the commencement of commercial production by the Enterprise, and may be invoked during that period.

8. For the purposes of this article, "technology" means the specialized equipment and technical know-how, including manuals, designs, operating instructions, training and technical advice and assistance, necessary to assemble, maintain and operate a viable system and the legal right to use these items for that purpose on a non-exclusive basis.

Article 6

Approval of plans of work

1. Six months after the entry into force of this Convention, and thereafter each fourth month, the Authority shall take up for consideration proposed plans of work.

2. When considering an application for approval of a plan of work in the form of a

som har formen av ett kontrakt först fastställa om

a) sökanden har iakttagit de förfaranden för ansökan som finns i artikel 4 i denna bilaga och gentemot myndigheten har gjort de åtaganden och försäkringar som krävs i den artikeln. Om dessa förfaranden inte har iakttagits, eller i avsaknad av något av dessa åtaganden eller någon av dessa försäkringar, skall den sökande under 45 dagar beredas tillfälle att avhjälpa dessa brister;

b) sökanden är kvalificerad i enlighet med bestämmelserna i artikel 4 i denna bilaga.

3. Alla förslag till arbetsplaner skall behandlas i den ordning som de inkommer. De föreslagna arbetsplanerna skall uppfylla och falla under tillämpliga bestämmelser i denna konvention samt myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden, varmed även förstås driftskrav, finansiella bidrag samt åtaganden rörande teknologiöverföring. Om de föreslagna arbetsplanerna uppfyller dessa krav, skall myndigheten godkänna dem under förutsättning att de överensstämmer med de enhetliga och icke-diskriminerande krav som fastställs i myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden, såvida inte

a) en del av eller hela det område som omfattas av den föreslagna arbetsplanen inkluderas i en godkänd arbetsplan eller ett tidigare framlagt förslag till arbetsplan, vilket ännu inte slutgiltigt har behandlats av myndigheten;

b) myndigheten inte godkänner en del av eller hela det område som omfattas av den föreslagna arbetsplanen med tillämpning av artikel 162.2 (x); eller

c) ansökan om arbetsplanen har framlagts av eller sponsras av en konventionsstat, som redan innehar

i) godkända arbetsplaner för undersökning och bearbetning av flermetalliska noder i icke-reserverade områden, vilkas storlek tillsammans med någon av delarna av det område som omfattas av den föreslagna arbetsplanen överstiger 30 procent av ett cirkelrunt område på 400000 kvadratkilometer, vilket omger ett centrum för någon av delarna av det av den föreslagna arbetsplanen omfattade området;

ii) godkända arbetsplaner för undersökning och bearbetning av flermetalliska noder i icke-reserverade områden, vilka tillsammans utgör 2 procent av hela det havsbottenområde

contract, the Authority shall first ascertain whether:

(a) the applicant has complied with the procedures established for applications in accordance with article 4 of this Annex and has given the Authority the undertakings and assurances required by that article. In cases of non-compliance with these procedures or in the absence of any of these undertakings and assurances, the applicant shall be given 45 days to remedy these defects;

(b) the applicant possesses the requisite qualifications provided for in article 4 of this Annex.

3. All proposed plans of work shall be taken up in the order in which they are received. The proposed plans of work shall comply with and be governed by the relevant provisions of this Convention and the rules, regulations and procedures of the Authority, including those on operational requirements, financial contributions and the undertakings concerning the transfer of technology. If the proposed plans of work conform to these requirements, the Authority shall approve them provided that they are in accordance with the uniform and non-discriminatory requirements set forth in the rules, regulations and procedures of the Authority, unless:

(a) part or all of the area covered by the proposed plan of work is included in an approved plan of work or a previously submitted proposed plan of work which has not yet been finally acted on by the Authority;

(b) part or all of the area covered by the proposed plan of work is disapproved by the Authority pursuant to article 162, paragraph 2(x); or

(c) the proposed plan of work has been submitted or sponsored by a State Party which already holds:

(i) plans of work for exploration and exploitation of polymetallic nodules in non-reserved areas that, together with either part of the area covered by the application for a plan of work, exceed in size 30 per cent of a circular area of 400,000 square kilometres surrounding the centre of either part of the area covered by the proposed plan of work;

(ii) plans of work for the exploration and exploitation of polymetallic nodules in non-reserved areas which, taken together, constitute 2 per cent of the total sea-bed area which is not

som inte är reserverat eller som inte godkänts för bearbetning i enlighet med artikel 162.2 x.

4. I syfte att tillämpa den i punkt 3 c fastställda regeln skall en av en sammanslutning eller ett konsortium framlagd arbetsplan fördelas proportionellt bland de sponsrande konventionsstater som berörs enligt artikel 4.3 i denna bilaga. Myndigheten kan godkänna arbetsplaner enligt punkt 3 c, om den finner att ett sådant godkännande inte möjliggör för en konventionsstat, eller för ett rättssubjekt som denna stat står som sponsor för, att monopolisera bedrivandet av verksamhet inom området eller att utestänga andra konventionsstater från verksamhet inom området.

5. Oaktat bestämmelserna i punkt 3 a, kan myndigheten efter utgången av den i artikel 151.3 angivna övergångsperioden genom regler, föreskrifter och förfaranden anta andra förfaranden och kriterier, som är förenliga med denna konvention, för att besluta vilka sökande som skall få arbetsplaner godkända i de fall då ett urval skall ske bland sökande för ett visst föreslaget område. Dessa förfaranden och kriterier skall säkerställa att godkännandet av arbetsplanerna sker på en rättvis och icke-diskriminerande grundval.

Artikel 7

Urval bland sökande av bearbetningskoncession

1. Sex månader efter denna konventions ikraftträdande och därefter var fjärde månad skall myndigheten behandla ansökningar om bearbetningskoncession, vilka inlämnats under den närmast föregående perioden. Myndigheten skall bevilja sökt koncession, om alla ansökningar kan godkännas utan att produktionsgränserna överskrids och om detta inte sker i strid med myndighetens skyldigheter i enlighet med något råvaruavtal eller råvaruarangemang, som den har blivit part i, i enlighet med artikel 151.

2. När ett urval måste göras bland dem som söker bearbetningskoncession till följd av den produktionsbegränsning som anges i artikel 151.2 — 7 eller till följd av myndighetens förpliktelser enligt något råvaruavtal eller råvaruarangemang, som den har blivit part i enligt artikel 151.1, skall myndigheten göra urvalet på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier som anges i dess regler, föreskrifter och förfaranden.

reserved or disapproved for exploitation pursuant to article 162, paragraph (2)(x).

4. For the purpose of the standard set forth in paragraph 3(c), a plan of work submitted by a partnership or consortium shall be counted on a *pro rata* basis among the sponsoring States Parties involved in accordance with article 4, paragraph 3, of this Annex. The Authority may approve plans of work covered by paragraph 3(c) if it determines that such approval would not permit a State Party or entities sponsored by it to monopolize the conduct of activities in the Area or to preclude other States Parties from activities in the Area.

5. Notwithstanding paragraph 3(a), after the end of the interim period specified in article 151, paragraph 3, the Authority may adopt by means of rules, regulations and procedures other procedures and criteria consistent with this Convention for deciding which applicants shall have plans of work approved in cases of selection among applicants for a proposed area. These procedures and criteria shall ensure approval of plans of work on an equitable and non-discriminatory basis.

Article 7

Selection among applicants for production authorizations

1. Six months after the entry into force of this Convention, and thereafter each fourth month, the Authority shall take up for consideration applications for production authorizations submitted during the immediately preceding period. The Authority shall issue the authorizations applied for if all such applications can be approved without exceeding the production limitation or contravening the obligations of the Authority under a commodity agreement or arrangement to which it has become a party, as provided in article 151.

2. When a selection must be made among applicants for production authorizations because of the production limitation set forth in article 151, paragraphs 2 to 7, or because of the obligations of the Authority under a commodity agreement or arrangement to which it has become a party, as provided for in article 151, paragraph 1, the Authority shall make the selection on the basis of objective and non-discriminatory standards set forth in its rules, regulations and procedures.

3. Vid tillämpning av stycke 2 skall myndigheten ge företräde åt sökande som

a) är bäst lämpade med hänsyn till sina ekonomiska och tekniska kvalifikationer och, i förekommande fall, till deras genomförande av tidigare godkända arbetsplaner;

b) ställer i utsikt snar ekonomiska vinst för myndigheten, varvid hänsyn skall tas till den tidpunkt då affärsmässig bearbetning planeras ta sin början;

c) redan har gjort de största investeringarna och de största ansträngningarna vad avser prospektering eller undersökning.

4. Sökande som inte har blivit utvalda under en period skall ha företräde under de påföljande perioderna till dess att de erhåller bearbetningskoncession.

5. Urvalet skall göras med hänsyn till behovet att förbättra alla konventionsstaters möjlighet att, utan hänsyn till deras sociala och ekonomiska system och geografiska läge, för att undvika diskriminering mot någon stat eller något system, delta i verksamhet inom området och att förhindra monopolisering av denna verksamhet.

6. Om färre reserverade områden än icke-reserverade områden är under bearbetning, skall ansökningar om bearbetningskoncession för reserverade områden prioriteras.

7. Beslut som avses i denna artikel skall fattas snarast möjligt efter utgången av varje period.

Artikel 8

Reservation av områden

Alla andra ansökningar än sådana som inges av företaget eller av andra rättssubjekt avseende reserverade områden, skall omfatta ett område — vilket inte behöver vara sammanhängande — som är tillräckligt stort och bedöms ha tillräckligt högt affärsmässigt värde för att möjliggöra drift i två arbetsområden. Sökanden skall ange de koordinater som delar området i två delar med lika stort beräknat affärsmässigt värde samt meddela alla av honom införskaffade uppgifter om båda delarna. Utan inskränkning av myndighetens befogenheter enligt artikel 17 i denna bilaga, skall de uppgifter som framläggs rörande flermetalliska noder avse kartläggning, insamlande av prover, nodultäthet samt deras metallhalt. Inom 45 dagar efter mottagandet av sådana uppgifter

3. In the application of paragraph 2, the Authority shall give priority to those applicants which:

(a) give better assurance of performance, taking into account their financial and technical qualifications and their performance, if any, under previously approved plans of work;

(b) provide earlier prospective financial benefits to the Authority, taking into account when commercial production is scheduled to begin;

(c) have already invested the most resources and effort in prospecting or exploration.

4. Applicants which are not selected in any period shall have priority in subsequent periods until they receive a production authorization.

5. Selection shall be made taking into account the need to enhance opportunities for all States Parties, irrespective of their social and economic systems or geographical locations so as to avoid discrimination against any State or system, to participate in activities in the Area and to prevent monopolization of those activities.

6. Whenever fewer reserved areas than non-reserved areas are under exploitation, applications for production authorizations with respect to reserved areas shall have priority.

7. The decisions referred to in this article shall be taken as soon as possible after the close of each period.

Article 8

Reservation of areas

Each application, other than those submitted by the Enterprise or by any other entities for reserved areas, shall cover a total area, which need not be a single continuous area, sufficiently large and of sufficient estimated commercial value to allow two mining operations. The applicant shall indicate the co-ordinates dividing the area into two parts of equal estimated commercial value and submit all the data obtained by him with respect to both parts. Without prejudice to the powers of the Authority pursuant to article 17 of this Annex, the data to be submitted concerning polymetallic nodules shall relate to mapping, sampling, the abundance of nodules, and their metal content. Within 45 days of receiving such data, the Authority shall designate which part is to

skall myndigheten besluta vilken del som skall reserveras uteslutande för myndighetens bedrivande av verksamhet genom företaget eller i samarbete med utvecklingsländer. Detta beslut kan uppskjutas ytterligare 45 dagar, om myndigheten anmodar en oberoende sakkunnig att bedöma huruvida alla uppgifter som krävs enligt denna artikel har framlagts. Det angivna området skall bli ett reserverat område, så snart arbetsplanen för det icke-reserverade området har godkänts och kontraktet undertecknats.

Artikel 9

Verksamhet inom reserverade områden

1. Företaget skall beredas möjlighet att besluta om det avser att bedriva verksamhet inom vart och ett av de reserverade områdena. Detta beslut kan fattas när som helst, såvida myndigheten inte mottar ett meddelande enligt stycke 4, i vilket fall företaget skall fatta sitt beslut inom rimlig tid. Företaget kan besluta att bedriva bearbetning i sådana områden i samföretag (joint ventures) med den berörda staten eller annat rättssubjekt.

2. Företaget kan ingå kontrakt beträffande bedrivandet av en del av sin verksamhet enligt bilaga IV artikel 12. Det kan även bilda ett samföretag (joint venture) för bedrivande av sådan verksamhet med varje rättssubjekt som får bedriva verksamhet inom området i enlighet med artikel 153.2 b. Vid behandling av ärenden rörande sådana samföretag skall företaget erbjuda konventionsstater som är utvecklingsländer och deras rättssubjekt verkliga möjligheter att delta.

3. Myndigheten kan i sina regler, föreskrifter och förfaranden föreskriva sakliga och formella krav för sådana kontrakt och samföretag.

4. Varje konventionsstat som är utvecklingsland eller varje rättssubjekt som en sådan stat är sponsor för och som den eller något annat utvecklingsland, som är kvalificerat som sökande, effektivt kontrollerar, eller varje grupp av ovan nämnda kategorier, får underrätta myndigheten om sin önskan att inlämna en arbetsplan för ett reserverat område i enlighet med artikel 6 i denna bilaga. Arbetsplanen skall behandlas om företaget enligt stycke 1 beslutar att det inte avser att bedriva verksamhet inom detta område.

be reserved solely for the conduct of activities by the Authority through the Enterprise or in association with developing States. This designation may be deferred for a further period of 45 days if the Authority requests an independent expert to assess whether all data required by this article has been submitted. The area designated shall become a reserved area as soon as the plan of work for the non-reserved area is approved and the contract is signed.

Article 9

Activities in reserved areas

1. The Enterprise shall be given an opportunity to decide whether it intends to carry out activities in each reserved area. This decision may be taken at any time, unless a notification pursuant to paragraph 4 is received by the Authority, in which event the Enterprise shall take its decision within a reasonable time. The Enterprise may decide to exploit such areas in joint ventures with the interested State or entity.

2. The Enterprise may conclude contracts for the execution of part of its activities in accordance with Annex IV, article 12. It may also enter into joint ventures for the conduct of such activities with any entities which are eligible to carry out activities in the Area pursuant to article 153, paragraph 2(b). When considering such joint ventures, the Enterprise shall offer to States Parties which are developing States and their nationals the opportunity of effective participation.

3. The Authority may prescribe, in its rules, regulations and procedures, substantive and procedural requirements and conditions with respect to such contracts and joint ventures.

4. Any State Party which is a developing State or any natural or juridical person sponsored by it and effectively controlled by it or by other developing State which is a qualified applicant, or any group of the foregoing, may notify the Authority that it wishes to submit a plan of work pursuant to article 6 of this Annex with respect to a reserved area. The plan of work shall be considered if the Enterprise decides, pursuant to paragraph 1, that it does not intend to carry out activities in that area.

Artikel 10

Företräde och prioritering mellan sökande

En tillståndshavare som, i enlighet med artikel 3.4 c i denna bilaga, har en godkänd arbetsplan som endast avser undersökning, skall beviljas företräde och prioritet bland de sökande i fråga om en arbetsplan som täcker bearbetning i samma område och av samma tillgångar. Företrädet eller prioriteten kan dock förfalla om tillståndshavarens insatser inte har varit tillfredsställande.

Artikel 11

Samarbetsarrangemang

1. Kontrakt kan innehålla bestämmelser om samarbetsarrangemang mellan tillståndshavaren och myndigheten genom företaget i form av samföretag eller produktionsdelning samt varje annan form av samarbete, vilket skall åtnjuta samma skydd mot revidering samt mot tillfälligt eller permanent upphävande som kontrakt ingångna med myndigheten.

2. Tillståndshavare som ingår sådana samarbetsarrangemang med företaget kan erhålla finansiella incitament i enlighet med artikel 13 i denna bilaga.

3. Partners i samföretag (joint ventures) med företaget skall vara ansvariga för de betalningar som krävs enligt artikel 13 i denna bilaga i förhållande till sin andel i dessa samföretag, med förbehåll för de finansiella incitament som föreskrivs i samma artikel 13.

Artikel 12

Av företaget bedriven verksamhet

1. Verksamhet inom området, som bedrivs av företaget i enlighet med artikel 153.2 a skall regleras i enlighet med del XI, myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden samt dess tillämpliga beslut.

2. Till varje arbetsplan som inlämnas av företaget skall fogas handlingar som styrker dess ekonomiska och tekniska förutsättningar.

Artikel 13

Finansiella kontraktsvillkor

1. Vid antagandet av regler, föreskrifter och förfaranden om de finansiella villkoren i ett kontrakt mellan myndigheten och de rättssub-

Article 10

Preference and priority among applicants

An operator who has an approved plan of work for exploration only, as provided in article 3, paragraph 4(c), of this Annex shall have a preference and a priority among applicants for a plan of work covering exploitation of the same area and resources. However, such preference or priority may be withdrawn if the operator's performance has not been satisfactory.

Article 11

Joint arrangements

1. Contracts may provide for joint arrangements between the contractor and the Authority through the Enterprise, in the form of joint ventures or production sharing, as well as any other form of joint arrangement, which shall have the same protection against revision, suspension or termination as contracts with the Authority.

2. Contractors entering into such joint arrangements with the Enterprise may receive financial incentives as provided for in article 13 of this Annex.

3. Partners in joint ventures with the Enterprise shall be liable for the payments required by article 13 of this Annex to the extent of their share in the joint ventures, subject to financial incentives as provided for in that article.

Article 12

Activities carried out by the Enterprise

1. Activities in the Area carried out by the Enterprise pursuant to article 153, paragraph 2(a), shall be governed by Part XI, the rules, regulations and procedures of the Authority and its relevant decisions.

2. Any plan of work submitted by the Enterprise shall be accompanied by evidence supporting its financial and technical capabilities.

Article 13

Financial terms of contracts

1. In adopting rules, regulations and procedures concerning the financial terms of a contract between the Authority and the entities

jekt som anges i artikel 153.2 b och vid förhandlingar om dessa finansiella villkor i enlighet med bestämmelserna i del XI och om dessa regler, föreskrifter och förfaranden skall myndigheten vägledas av följande syften:

a) att säkerställa optimala intäkter för myndigheten från den yrkesmässiga bearbetningen;

b) att uppmuntra till investeringar och insatser av teknologi för undersöknings- och bearbetningsverksamhet i området;

c) att för tillståndshavarna trygga rättvisa i fråga om finansiella villkor och åtaganden;

d) att tillhandahålla incitament på enhetlig och icke-diskriminerande grundval till tillståndshavare som ingår samarbetsarrangemang med företaget och utvecklingsländer eller deras medborgare i syfte att främja överföring av teknologi till dessa samt att utbilda personal från myndigheten och utvecklingsländerna;

e) att göra det möjligt för företaget att effektivt delta i mineralutvinning på havsbotten samtidigt som de i artikel 153.2 b angivna juridiska och fysiska personerna; och

f) att trygga att tillståndshavarna inte — vare sig till följd av de ekonomiska incitament som tillkommer dem enligt stycke 14, eller av den revidering av kontraktsvillkor som avses i artikel 19 i denna bilaga, eller enligt bestämmelserna i artikel 11 med avseende på samföretag (joint ventures) — subventioneras så att de får en konstlad konkurrensfördel i förhållande till landbaserade gruvföretag.

2. En avgift skall utgå för täckande av expeditionskostnaderna för behandling av ansökningar om godkännande av arbetsplaner som har form av kontrakt och den skall bestämmas till 500 000 US-dollar för varje ansökan. Avgiftsbeloppet skall från tid till annan omprövas av rådet för att säkerställa att det täcker de uppkomna expeditionskostnaderna. Om expeditionskostnader som uppkommit för myndigheten vid behandling av en ansökan är lägre än den fastställda avgiften, skall myndigheten återbetala skillnaden till sökanden.

3. En tillståndshavare skall erlägga en årlig fast avgift på 1 miljon US-dollar från den dag kontraktet träder i kraft. Om den godkända dagen för påbörjande av yrkesmässig bearbetning försenas av ett fördröjt utfärdande av bearbetningskoncession i enlighet med artikel 151, skall tillståndshavaren befrias från den

referred to in article 153, paragraph 2(b), and in negotiating those financial terms in accordance with Part XI and those rules, regulations and procedures, the Authority shall be guided by the following objectives:

(a) to ensure optimum revenues for the Authority from the proceeds of commercial production;

(b) to attract investments and technology to the exploration and exploitation of the Area;

(c) to ensure equality of financial treatment and comparable financial obligations for contractors;

(d) to provide incentives on a uniform and non-discriminatory basis for contractors to undertake joint arrangements with the Enterprise and developing States or their nationals, to stimulate the transfer of technology thereto, and to train the personnel of the Authority and of developing States;

(e) to enable the Enterprise to engage in sea-bed mining effectively at the same time as the entities referred to in article 153, paragraph 2(b); and

(f) to ensure that, as a result of the financial incentives provided to contractors under paragraph 14, under the terms of contracts reviewed in accordance with article 19 of this Annex or under the provisions of article 11 of this Annex with respect to joint ventures, contractors are not subsidized so as to be given an artificial competitive advantage with respect to land-based miners.

2. A fee shall be levied for the administrative cost of processing an application for approval of a plan of work in the form of a contract and shall be fixed at an amount of \$US 500,000 per application. The amount of the fee shall be reviewed from time to time by the Council in order to ensure that it covers the administrative cost incurred. If such administrative cost incurred by the Authority in processing an application is less than the fixed amount, the Authority shall refund the difference to the applicant.

3. A contractor shall pay an annual fixed fee of \$US 1 million from the date of entry into force of the contract. If the approved date of commencement of commercial production is postponed because of a delay in issuing the production authorization, in accordance with article 151, the annual fixed fee shall be waived

årliga fasta avgiften för den tid förseningen avser. Från den dag då den yrkesmässiga bearbetningen påbörjas skall tillståndshavaren betala antingen bearbetningsavgiften eller den årliga fasta avgiften, om denna senare är högre.

4. Inom ett år efter dagen för påbörjandet av yrkesmässig bearbetning skall en tillståndshavare i enlighet med stycke 3 välja mellan att erlagga sitt bidrag till myndigheten genom att erlagga antingen

- a) endast en avgift för bearbetningen, eller
- b) en avgift för bearbetningen kombinerad med en andel av nettoavkastningen.

5.a) Om en tillståndshavare väljer att erlagga sitt bidrag till myndigheten genom att betala utslutande en bearbetningsavgift, skall denna fastställas till en procentandel av marknadsvärdet av de bearbetade metaller, framställda ur flermetalliska noder, som utvunnits från det område som omfattas av kontraktet enligt följande:

- i) år 1—10 av den yrkesmässiga bearbetningen: 5 procent;
- ii) år 11 till slutet av den yrkesmässiga bearbetningen: 12 procent.

b) Det nämnda marknadsvärdet skall beräknas som produkten av mängden av bearbetade metaller, framställda ur flermetalliska noder, som utvinns från det område som omfattas av kontraktet och genomsnittspriset på dessa metaller under det aktuella räkenskapsåret som detta pris definieras i stycke 7 och 8.

6. Om en tillståndshavare väljer att erlagga sitt bidrag till myndigheten genom att betala en bearbetningsavgift kombinerad med en andel av nettoavkastningen, skall betalningarna ske enligt följande:

- a) bearbetningsavgiften skall beräknas som en procentandel av marknadsvärdet, bestämt i enlighet med b, av bearbetade metaller, framställda ur flermetalliska noder som utvinns från det område som omfattas av kontraktet enligt följande:

- i) första perioden av den yrkesmässiga bearbetningen: 2 procent;
- ii) andra perioden av den yrkesmässiga bearbetningen: 4 procent.

Om, under den andra perioden av yrkesmässig bearbetning i enlighet definitionen i d avkastningen av investeringen under ett räkenskapsår enligt definitionen i m ligger under 15 procent till följd av erläggandet av bearbetningsavgiften på 4 procent, skall bearbetningsavgif-

for the period of postponement. From the date of commencement of commercial production, the contractor shall pay either the production charge or the annual fixed fee, whichever is greater.

4. Within a year of the date of commencement of commercial production, in conformity with paragraph 3, a contractor shall choose to make his financial contribution to the Authority by either:

- (a) paying a production charge only; or
- (b) paying a combination of a production charge and a share of net proceeds.

5. (a) If a contractor chooses to make his financial contribution to the Authority by paying a production charge only, it shall be fixed at a percentage of the market value of the processed metals produced from the polymetallic nodules recovered from the area covered by the contract. This percentage shall be fixed as follows:

- (i) years 1—10 of commercial production 5 per cent
- (ii) years 11 to the end of commercial production 12 per cent

(b) The said market value shall be the product of the quantity of the processed metals produced from the polymetallic nodules extracted from the area covered by the contract and the average price for those metals during the relevant accounting year, as defined in paragraphs 7 and 8.

6. If a contractor chooses to make his financial contribution to the Authority by paying a combination of a production charge and a share of net proceeds, such payments shall be determined as follows:

- (a) The production charge shall be fixed at a percentage of the market value, determined in accordance with subparagraph (b), of the processed metals produced from the polymetallic nodules recovered from the area covered by the contract. This percentage shall be fixed as follows:

- (i) first period of commercial production 2 per cent
- (ii) second period of commercial production 4 per cent

If, in the second period of commercial production, as defined in subparagraph (d), the return on investment in any accounting year as defined in subparagraph (m) falls below 15 per cent as a result of the payment of the production charge at 4 per cent, the production charge

ten vara 2 procent i stället för 4 procent under det räkenskapsåret.

b) Det nämnda marknadsvärdet skall beräknas som produkten av mängden bearbetade metaller, framställda ur flermetalliska noder som utvinns från det område som omfattas av kontraktet och genomsnittspriset på dessa metaller under det ifrågavarande räkenskapsåret i enlighet med vad som anges i stycke 7 och 8.

c) i) Myndighetens andel av nettoavkastningen skall tas ut ur den del av tillståndshavarens nettoavkastning som är hänförlig till utvinningen inom det område som omfattas av kontraktet, nedan kallat "relevant nettoavkastning".

ii) Myndighetens andel av relevant nettoavkastning skall fastställas enligt följande progressiva tabell:

Del av relevant nettoavkastning	Myndighetens andel nettoavkastning		Portion of attributable net proceeds	Share of the Authority	
	Första perioden av yrkesmässig bearbetning	Andra perioden av yrkesmässig bearbetning		First period of commercial production	Second period of commercial production
Den del som utgör avkastning på investering och är större än 0 procent men mindre än 10 procent	35 procent	40 procent	That portion representing a return on investment which is greater than 0 per cent, but less than 10 per cent	35 per cent	40 per cent
Den del som utgör avkastning på investering och är större än 10 procent men mindre än 20 procent	42,5 procent	50 procent	That portion representing a return on investment which is 10 per cent or greater, but less than 20 per cent	42.5 per cent	50 per cent
Den del som utgör avkastning på investering och är 20 procent eller större	50 procent	70 procent	That portion representing a return on investment which is 20 per cent or greater	50 per cent	70 per cent

d) i) Den första perioden av yrkesmässig bearbetning, som anges under a och c, skall ta sin början under det första räkenskapsåret med yrkesmässig bearbetning och upphöra under det räkenskapsår under vilket tillståndshavarens utvecklingskostnader med ränta på, den del av dessa kostnader som inte avbetalats är helt avbetalda genom hans kontantöverskott i enlighet med följande:

Under det första räkenskapsåret, under vilket utvecklingskostnaderna uppstår, är icke avbetalda utvecklingskostnader lika med utvecklingskostnader minus kontantöverskott under det aktuella året. Under varje påföljande räkenskapsår är icke-avbetalda utvecklingskostnader lika med de icke-avbetalda utveck-

shall be 2 per cent instead of 4 per cent in that accounting year.

(b) The said market value shall be the product of the quantity of the processed metals produced from the polymetallic nodules recovered from the area covered by the contract and the average price for those metals during the relevant accounting year as defined in paragraphs 7 and 8.

(c) (i) The Authority's share of net proceeds shall be taken out of that portion of the contractor's net proceeds which is attributable to the mining of the resources of the area covered by the contract, referred to hereinafter as attributable net proceeds.

(ii) The Authority's share of attributable net proceeds shall be determined in accordance with the following incremental schedule:

(d) (i) The first period of commercial production referred to in subparagraphs (a) and (c) shall commence in the first accounting year of commercial production and terminate in the accounting year in which the contractor's development costs with interest on the unrecovered portion thereof are fully recovered by his cash surplus, as follows:

In the first accounting year during which development costs are incurred, unrecovered development costs shall equal the development costs less cash surplus in that year. In each subsequent accounting year, unrecovered development costs shall equal the unrecovered development costs at the end of the preceding

lingskostnaderna vid utgången av det föregående räkenskapsåret plus räntor härför med 10 procent per år, plus utvecklingskostnader som uppstår under det löpande räkenskapsåret och minus tillståndshavarens kontantöverskott under det löpande räkenskapsåret. Det räkenskapsår under vilket icke-avbetalda utvecklingskostnader för första gången blir lika med noll skall vara det räkenskapsår under vilket tillståndshavarens utvecklingskostnader med ränta på den icke-avbetalda delen därav blir helt avbetalda genom hans kontantöverskott. Tillståndshavarens kontantöverskott skall under varje räkenskapsår vara hans bruttoöverskott minus hans driftskostnader och minus hans betalningar till myndigheten enligt vad som anges under c;

ii) Den andra perioden av yrkesmässig bearbetning skall ta sin början under det räkenskapsår som följer efter utgången av den första perioden av yrkesmässig bearbetning och skall fortsätta till dess att kontraktet löpt ut.

e) Med "relevant nettoavkastning" förstås produkten av tillståndshavarens nettoavkastning och förhållandet mellan utvecklingskostnaderna inom mineralbearbetningen och tillståndshavarens utvecklingskostnader. Om tillståndshavaren deltar i mineralutvinning, transport av flermetalliska noder och bearbetning av huvudsakligen tre bearbetade metaller, nämligen kobolt, koppar och nickel, skall storleken av den hänförliga nettoavkastningen inte vara mindre än 25 procent av tillståndshavarens nettoavkastning. Med förbehåll för vad som anges under n kan myndigheten i alla övriga fall, inbegripet sådana där tillståndshavaren deltar i mineralutvinning, transport av flermetalliska noder och bearbetning av huvudsakligen fyra bearbetade metaller, nämligen kobolt, koppar, mangan och nickel, i sina regler, föreskrifter och förfaranden föreskriva lämpliga bearbetningsnivåer som till varje enskilt fall skall ha samma förhållande som tjugofemprocentnivån har till fallet med de tre metallerna.

f) Med "tillståndshavarens nettoavkastning" förstås tillståndshavarens bruttoavkastning med avdrag för hans driftskostnader och återbetalning av hans utvecklingskostnader enligt vad som anges under j.

g) i) Om tillståndshavaren deltar i mineralutvinning, transport av flermetalliska noder och produktion av bearbetade metaller, förstås med "tillståndshavarens bruttoavkastning"

accounting year, plus interest thereon at the rate of 10 per cent per annum, plus development costs incurred in the current accounting year and less contractor's cash surplus in the current accounting year. The accounting year in which unrecovered development costs become zero for the first time shall be the accounting year in which the contractor's development costs with interest on the unrecovered portion thereof are fully recovered by his cash surplus. The contractor's cash surplus in any accounting year shall be his gross proceeds less his operating costs and less his payments to the Authority under subparagraph (c).

(ii) The second period of commercial production shall commence in the accounting year following the termination of the first period of commercial production and shall continue until the end of the contract.

(e) "Attributable net proceeds" means the product of the contractor's net proceeds and the ratio of the development costs in the mining sector to the contractor's development costs. If the contractor engages in mining, transporting polymetallic nodules and production primarily of three processed metals, namely, cobalt, copper and nickel, the amount of attributable net proceeds shall not be less than 25 per cent of the contractor's net proceeds. Subject to subparagraph (n), in all other cases, including those where the contractor engages in mining, transporting polymetallic nodules, and production primarily of four processed metals, namely, cobalt, copper, manganese and nickel, the Authority may, in its rules, regulations and procedures, prescribe appropriate floors which shall bear the same relationship to each case as the 25 per cent floor does to the three-metal case.

(f) "Contractor's net proceeds" means the contractor's gross proceeds less his operating costs and less the recovery of his development costs as set out in subparagraph (j).

(g) (i) If the contractor engages in mining, transporting polymetallic nodules and production of processed metals, "contractor's gross proceeds" means the gross revenues from the

bruttointäkterna från försäljningen av bearbetade metaller och alla andra penningbelopp som rimligtvis kan anses ha samband med verksamhet enligt kontraktet i enlighet med myndighetens finansiella regler, föreskrifter och förfaranden.

ii) I alla andra fall än sådana som närmare anges under g.i och n.iii skall med "tillståndshavarens bruttoavkastning" förstås bruttointäkterna från försäljningen av halvbearbetade metaller från flermetalliska noder som utvunns i det område som kontraktet omfattar samt alla andra penningbelopp som rimligtvis kan anses ha samband med verksamhet enligt kontraktet i enlighet med myndighetens ekonomiska regler, föreskrifter och förfaranden.

h) Med "tillståndshavarens utvecklingskostnader" förstås

i) alla utgifter som uppkommit för honom före påbörjandet av den yrkesmässiga bearbetningen och som har direkt samband med utvecklingen av bearbetningskapaciteten inom det område som omfattas av kontraktet samt härmed förbunden verksamhet vad avser åtgärder enligt kontraktet i alla andra fall än det som nämns under n, i enlighet med allmänt erkända bokföringsprinciper, vari bland annat inbegrips kostnader för maskiner, utrustning, fartyg, bearbetningsanläggningar, byggverksamhet, byggnader, mark, vägar, prospektering och undersökning av det område som omfattas av kontraktet, forskning och utveckling, räntor, erforderlig leasing, licenser och avgifter; och

ii) utgifter liknande dem som anges under i ovan, vilka uppkommit för honom efter påbörjandet av yrkesmässig bearbetning och vilka är nödvändiga för att kunna genomföra arbetsplanen, med undantag av sådana som kan hänföras till driftskostnader.

i) Intäkter från avyttring av kapitaltillgångar samt marknadsvärdet av kapitaltillgångar, vilka inte längre krävs för verksamheter enligt kontraktet och inte säljs, skall dras av från tillståndshavarens utvecklingskostnader under ifrågasvarande räkenskapsår. När dessa avdrag överstiger tillståndshavarens utvecklingskostnader, skall överskottet läggas till tillståndshavarens bruttoavkastning.

j) Tillståndshavarens utvecklingskostnader, som uppkommit för honom före påbörjandet av den yrkesmässiga bearbetning som avses under h i och n iv skall återbetalas genom tio (10) lika stora årliga amorteringar från dagen för påbörjandet av den yrkesmässiga bearbet-

sale of the processed metals and any other monies deemed reasonably attributable to operations under the contract in accordance with the financial rules, regulations and procedures of the Authority.

(ii) In all cases other than those specified in subparagraphs (g)(i) and (n)(iii), "contractor's gross proceeds" means the gross revenues from the sale of the semi-processed metals from the polymetallic nodules recovered from the area covered by the contract, and any other monies deemed reasonably attributable to operations under the contract in accordance with the financial rules, regulations and procedures of the Authority.

(h) "Contractor's development costs" means:

(i) all expenditures incurred prior to the commencement of commercial production which are directly related to the development of the productive capacity of the area covered by the contract and the activities related thereto for operations under the contract in all cases other than that specified in subparagraph (n), in conformity with generally recognized accounting principles, including, *inter alia*, costs of machinery, equipment, ships, processing plant, construction, buildings, land, roads, prospecting and exploration of the area covered by the contract, research and development, interest, required leases, licences and fees; and

(ii) expenditures similar to those set forth in (i) above incurred subsequent to the commencement of commercial production and necessary to carry out the plan of work, except those chargeable to operating costs.

(i) The proceeds from the disposal of capital assets and the market value of those capital assets which are no longer required for operations under the contract and which are not sold shall be deducted from the contractor's development costs during the relevant accounting year. When these deductions exceed the contractor's development costs the excess shall be added to the contractor's gross proceeds.

(j) The contractor's development costs incurred prior to the commencement of commercial production referred to in subparagraphs (h)(i) and (n)(iv) shall be recovered in 10 equal annual instalments from the date of commencement of commercial production. The contrac-

ningen. Tillståndshavarens utvecklingskostnader, som uppkommit för honom efter påbörjandet av den yrkesmässiga bearbetning som avses under h ii och n iv skall återbetalas genom tio (10) eller färre lika stora årliga amorteringar, så att fullständig amortering säkerställs när kontraktet löper ut.

k) Med "tillståndshavarens driftskostnader" förstås alla de utgifter som uppkommit för denne efter påbörjandet av den yrkesmässiga bearbetningen under utnyttjande av bearbetningskapaciteten i det område som omfattas av kontraktet samt därmed förbunden verksamhet vad avser verksamheter enligt kontraktet, i enlighet med allmänt erkända bokföringsprinciper, vari bland annat inbegrips den årliga fasta avgiften eller bearbetningsavgiften, om denna är högre, utgifter för löner, anställningsarvoden, anställningsförmåner, kostnader för material, tjänster, transporter, bearbetning och marknadsföring, räntor, offentliga tjänster, bevarande av den marina miljön samt fasta kostnader och expeditionskostnader med särskild anknytning till verksamhet enligt kontraktet såväl som varje sådan förlust i samband med driften som överförs på sätt som här anges. Förluster i samband med driften kan överföras till två på varandra följande år utom vad avser de två sista åren av kontraktets giltighetstid, då de retroaktivt kan påföras de två närmast föregående åren.

l) Om tillståndshavaren deltar i gruvdrift, transport av flermetalliska noduler samt produktion av bearbetade och halvbearbetade metaller, förstås med "utvecklingskostnader inom mineralutvinningen" den del av tillståndshavarens utvecklingskostnader som har direkt samband med utvinning av mineraltillgångarna inom det område som omfattas av kontraktet, i enlighet med allmänt erkända bokföringsprinciper och med myndighetens finansiella regler, föreskrifter och förfaranden, vari bland annat inbegrips ansökningsavgift, årlig fast avgift och, i förekommande fall, kostnader för prospektering och undersökning inom det område som omfattas av kontraktet samt en del av forsknings- och utvecklingskostnaderna.

m) Med "avkastning på investeringar" under varje räkenskapsår förstås förhållandet mellan den relevanta nettoavkastningen under det aktuella året och utvecklingskostnaderna för mineralutvinningen. För beräkning av dessa kostnader skall utvecklingskostnaderna för mineralutvinningen innefatta utgifter för inköp av ny

tor's development costs incurred subsequent to the commencement of commercial production referred to in subparagraphs (h)(ii) and (n)(iv) shall be recovered in 10 or fewer equal annual instalments so as to ensure their complete recovery by the end of the contract.

(k) "Contractor's operating costs" means all expenditures incurred after the commencement of commercial production in the operation of the productive capacity of the area covered by the contract and the activities related thereto for operations under the contract, in conformity with generally recognized accounting principles, including, *inter alia*, the annual fixed fee or the production charge, whichever is greater, expenditures for wages, salaries, employee benefits, materials, services, transporting, processing and marketing costs, interest, utilities, preservation of the marine environment, overhead and administrative costs specifically related to operations under the contract, and any net operating losses carried forward or backward as specified herein. Net operating losses may be carried forward for two consecutive years except in the last two years of the contract in which case they may be carried backward to the two preceding years.

(l) If the contractor engages in mining, transporting of polymetallic nodules, and production of processed and semi-processed metals, "development costs of the mining sector" means the portion of the contractor's development costs which is directly related to the mining of the resources of the area covered by the contract, in conformity with generally recognized accounting principles, and the financial rules, regulations and procedures of the Authority, including, *inter alia*, application fee, annual fixed fee and, where applicable, costs of prospecting and exploration of the area covered by the contract, and a portion of research and development costs.

(m) "Return on investment" in any accounting year means the ratio of attributable net proceeds in that year to the development costs of the mining sector. For the purpose of computing this ratio the development costs of the mining sector shall include expenditures on new or replacement equipment in the mining

utrustning eller utbyte av utrustning för mineralutvinningen med avdrag för den ursprungliga kostnaden för den utbytta utrustningen.

n) Om tillståndshavaren deltar uteslutande i mineralutvinning förstås med

i) "relevant nettoavkastning" tillståndshavarens hela nettoavkastning;

ii) "tillståndshavarens nettoavkastning" vad som anges under f;

iii) "tillståndshavarens bruttoavkastning" bruttointäkterna från försäljningen av flermetalliska noder samt alla andra inkomster som rimligen kan anses vara hänförliga till åtgärder enligt kontraktet i enlighet med myndighetens finansiella regler, föreskrifter och förfaranden;

iv) "tillståndshavarens utvecklingskostnader" alla utgifter som uppkommit för denne före påbörjandet av yrkesmässig bearbetning, enligt vad som föreskrivs under h i, samt alla utgifter som uppkommit för denne efter påbörjandet av yrkesmässig bearbetning, enligt vad som föreskrivs under h ii, som har direkt samband med utvinning av mineraltillgångar inom det område som kontraktet omfattar, i enlighet med allmänt erkända bokföringsprinciper;

v) "tillståndshavarens driftskostnader", tillståndshavarens driftskostnader, enligt vad som anges under k, som har direkt samband med utvinning av mineraltillgångar inom det område som omfattas av kontraktet i enlighet med allmänt erkända bokföringsprinciper;

vi) "avkastning på investeringar" under varje räkenskapsår, förhållandet mellan tillståndshavarens nettoavkastning under det året och tillståndshavarens utvecklingskostnader. För beräkning av detta förhållande skall tillståndshavarens utvecklingskostnader innefatta utgifter för ny utrustning eller utbyte av utrustning med avdrag för den ursprungliga kostnaden för den utbytta utrustningen.

o) De kostnader som anges under h, k, l och n för av tillståndshavaren erlagd ränta, skall kunna tas upp endast i den utsträckning som, under alla omständigheter, myndigheten enligt artikel 4.1 i denna bilaga finner att både förhållandet mellan skulder och eget kapital och räntesatserna är rimliga med hänsyn till rådande handelsbruk.

p) De kostnader som avses i detta stycke skall inte tolkas så att de innefattar betalning av bolagsskatt eller liknande avgifter som staterna uttaxerar för tillståndshavarens verksamhet.

sector less the original cost of the equipment replaced.

(n) If the contractor engages in mining only:

(i) "attributable net proceeds" means the whole of the contractor's net proceeds;

(ii) "contractor's net proceeds" shall be as defined in subparagraph (f);

(iii) "contractor's gross proceeds" means the gross revenues from the sale of the polymetallic nodules, and any other monies deemed reasonably attributable to operations under the contract in accordance with the financial rules, regulations and procedures of the Authority;

(iv) "contractor's development costs" means all expenditures incurred prior to the commencement of commercial production as set forth in subparagraph (h)(i), and all expenditures incurred subsequent to the commencement of commercial production as set forth in subparagraph (h)(ii), which are directly related to the mining of the resources of the area covered by the contract, in conformity with generally recognized accounting principles;

(v) "contractor's operating costs" means the contractor's operating costs as in subparagraph (k) which are directly related to the mining of the resources of the area covered by the contract in conformity with generally recognized accounting principles;

(vi) "return on investment" in any accounting year means the ratio of the contractor's net proceeds in that year to the contractor's development costs. For the purpose of computing this ratio, the contractor's development costs shall include expenditures on new or replacement equipment less the original cost of the equipment replaced.

(o) The costs referred to in subparagraphs (h), (k), (l) and (n) in respect of interest paid by the contractor shall be allowed to the extent that, in all the circumstances, the Authority approves, pursuant to article 4, paragraph 1, of this Annex, the debt-equity ratio and the rates of interest as reasonable, having regard to existing commercial practice.

(p) The costs referred to in this paragraph shall not be interpreted as including payments of corporate income taxes or similar charges levied by States in respect of the operations of the contractor.

7. a) Med "bearbetade metaller" som avses i stycke 5 och 6 förstås metaller i den form i vilken de vanligen är föremål för handel på de internationella metallbörserna. I detta syfte skall myndigheten i sina finansiella regler, föreskrifter och förfaranden närmare ange de tillämpliga internationella metallbörserna. Vad gäller metaller som inte är föremål för handel på sådana börser, förstås med "bearbetade metaller" metallerna i den form i vilken de vanligen är föremål för handel vid normala transaktioner mellan sinsemellan oberoende företag.

b) Om myndigheten inte på annat sätt kan fastställa mängden av de bearbetade metaller som framställts av de flermetalliska noder som utvunnits från det område som omfattas av det i punkt 5 b och 6 b angivna kontraktet, skall mängden fastställas på grundval av metallinnehållet i nodulerna, utbytet och andra relevanta faktorer i enlighet med myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden och allmänt vedertagna bokföringsprinciper.

8. Om en internationell metallbörser erbjuder en representativ prismetanism för bearbetade metaller, flermetalliska noder och halvbearbetade metaller från nodulerna, skall genomsnittspriset på en sådan börs användas. I alla övriga fall skall myndigheten, efter samråd med tillståndshavaren, fastställa ett rimligt pris för de nämnda produkterna i enlighet med stycke 9.

9. a) Alla kostnader och utgifter, samt all avkastning och alla intäkter, liksom varje fastställande av priser och värden som anges i denna artikel, skall grundas på principerna för den fria handeln eller på transaktioner mellan sinsemellan oberoende företag. I avsaknad härav skall de fastställas av myndigheten efter samråd med tillståndshavaren, som om de grundats på den fria handeln eller på transaktioner mellan sinsemellan oberoende företag, varvid hänsyn skall tas till relevanta transaktioner på andra marknader.

b) I syfte att säkerställa iakttagande och genomförande av bestämmelserna i detta stycke, skall myndigheten låta sig vägledas av de principer och den tolkning som, vad avser transaktioner mellan sinsemellan oberoende företag som godkänts av Förenta Nationernas kommission för transnationella företag, expertgruppen för skatteavtal mellan utvecklings-

7. (a) "Processed metals", referred to in paragraphs 5 and 6, means the metals in the most basic form in which they are customarily traded on international terminal markets. For this purpose, the Authority shall specify, in its financial rules, regulations and procedures, the relevant international terminal market. For the metals which are not traded on such markets, "processed metals" means the metals in the most basic form in which they are customarily traded in representative arm's length transactions.

(b) If the Authority cannot otherwise determine the quantity of the processed metals produced from the polymetallic nodules recovered from the area covered by the contract referred to in paragraphs 5 (b) and 6 (b), the quantity shall be determined on the basis of the metal content of the nodules, processing recovery efficiency and other relevant factors, in accordance with the rules, regulations and procedures of the Authority and in conformity with generally recognized accounting principles.

8. If an international terminal market provides a representative pricing mechanism for processed metals, polymetallic nodules and semi-processed metals from the nodules, the average price on that market shall be used. In all other cases, the Authority shall, after consulting the contractor, determine a fair price for the said products in accordance with paragraph 9.

9. (a) All costs, expenditures, proceeds and revenues and all determinations of price and value referred to in this article shall be the result of free market or arm's length transactions. In the absence thereof, they shall be determined by the Authority, after consulting the contractor, as though they were the result of free market or arm's length transactions, taking into account relevant transactions in other markets.

(b) In order to ensure compliance with and enforcement of the provisions of this paragraph, the Authority shall be guided by the principles adopted for, and the interpretation given to, arm's length transactions by the Commission on Transnational Corporations of the United Nations, the Group of Experts on Tax Treaties between Developing and Devel-

länder och industriländer samt andra internationella organisationer; myndigheten skall i sina regler, föreskrifter och förfaranden ange enhetliga och internationellt godtagbara regler och förfaranden för bokföring samt metoder för tillståndshavaren att utse oberoende auktoriserade revisorer, som kan godkännas av myndigheten för utförande av revision i enlighet med dessa regler, föreskrifter och förfaranden.

10. Tillståndshavaren skall, i enlighet med myndighetens finansiella regler, föreskrifter och förfaranden, till revisorerna lämna de uppgifter som krävs för att fastställa huruvida bestämmelserna i denna artikel har iakttagits.

11. Alla kostnader och utgifter samt all avkastning och alla intäkter ävensom alla priser och värden som anges i denna artikel, skall fastställas i enlighet med allmänt erkända bokföringsprinciper samt myndighetens finansiella regler, föreskrifter och förfaranden.

12. Betalningar till myndigheten enligt stycke 5 och 6 skall ske i fritt gångbara valutor eller i valutor som är fritt tillgängliga och faktiskt gångbara på de större valutamarknaderna eller, efter tillståndshavarens eget val, i form av motvärdet i bearbetade metaller till marknadsvärde. Marknadsvärdet skall fastställas i enlighet med punkt 5 b. De fritt gångbara valutorna och sådana valutor som är fritt tillgängliga och faktiskt gångbara på de större valutamarknaderna skall anges i myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden i enlighet med rådande internationell valutap Praxis.

13. Tillståndshavarens alla finansiella förpliktelser gentemot myndigheten, såväl som alla hans avgifter, kostnader, utgifter, avkastning och intäkter som anges i denna artikel, skall justeras genom att de uttrycks i konstanta värden i förhållande till ett basår.

14. Myndigheten kan, med beaktande av rekommendationer från kommissionen för ekonomisk planering samt den juridiska och tekniska kommissionen, anta sådana regler, föreskrifter och förfaranden som på en enhetlig och icke-diskriminerande grundval skapar incitament för tillståndshavarna att främja de i stycke 1 angivna ändamålen.

15. I händelse av tvist mellan myndigheten och en tillståndshavare rörande tolkningen eller tillämpningen av de finansiella villkoren i ett kontrakt, får endera parten hänskjuta tvisten till bindande kommersiellt skiljedomsförfaran-

oped Countries and other international organizations, and shall, in its rules, regulations and procedures, specify uniform and internationally acceptable accounting rules and procedures, and the means of selection by the contractor of certified independent accountants acceptable to the Authority for the purpose of carrying out auditing in compliance with those rules, regulations and procedures.

10. The contractor shall make available to the accountants, in accordance with the financial rules, regulations and procedures of the Authority, such financial data as are required to determine compliance with this article.

11. All costs, expenditures, proceeds and revenues, and all prices and values referred to in this article, shall be determined in accordance with generally recognized accounting principles and the financial rules, regulations and procedures of the Authority.

12. Payments to the Authority under paragraphs 5 and 6 shall be made in freely usable currencies or currencies which are freely available and effectively usable on the major foreign exchange markets or, at the contractor's option, in the equivalents of processed metals at market value. The market value shall be determined in accordance with paragraph 5(b). The freely usable currencies and currencies which are freely available and effectively usable on the major foreign exchange markets shall be defined in the rules, regulations and procedures of the Authority in accordance with prevailing international monetary practice.

13. All financial obligations of the contractor to the Authority, as well as all his fees, costs, expenditures, proceeds and revenues referred to in this article, shall be adjusted by expressing them in constant terms relative to a base year.

14. The Authority may, taking into account any recommendations of the Economic Planning Commission and the Legal and Technical Commission, adopt rules, regulations and procedures that provide for incentives, on a uniform and non-discriminatory basis, to contractors to further the objectives set out in paragraph 1.

15. In the event of a dispute between the Authority and a contractor over the interpretation or application of the financial terms of a contract, either party may submit the dispute to binding commercial arbitration, unless both

de, om inte båda parterna enas om att bilägga tvisten på annat sätt, i enlighet med artikel 188.2.

Artikel 14

Överföring av uppgifter

1. Tillståndshavaren skall i enlighet med myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden och arbetsplanens bestämmelser och villkor samt med av myndigheten fastställda tidsintervaller till denna överföra alla uppgifter som är såväl nödvändiga som relevanta för ett effektivt utövande av myndighetens huvudorgans befogenheter och uppgifter rörande det område som omfattas av arbetsplanen.

2. Överförda uppgifter som rör det område som omfattas av arbetsplanen och som anses vara föremål för någon rättighet får endast användas i de syften som anges i denna artikel. Uppgifter som är nödvändiga för att myndigheten skall kunna utforma regler, föreskrifter och förfaranden rörande skydd av den marina miljön och säkerheten skall, med undantag av uppgifter rörande utrustningens utformning, inte anses vara föremål för någon rättighet.

3. Uppgifter som överförs till myndigheten av rättssubjekt som bedriver prospektering, som har ansökt om tillstånd eller som är tillståndshavare, får, om de anses vara föremål för någon rättighet, inte yppas av myndigheten för företaget eller för någon utanför myndigheten; uppgifter om reserverade områden får dock yppas för företaget. Sådana uppgifter som överförs till företaget av dessa rättssubjekt får inte yppas av företaget för myndigheten eller för någon utanför myndigheten.

Artikel 15

Utbildningsprogram

Tillståndshavaren skall upprätta praktiskt inriktade program för utbildning av myndighetens och utvecklingsländernas personal, vari inbegrips sådan personals deltagande i alla verksamheter inom området som omfattas av kontraktet i enlighet med artikel 144.2.

Artikel 16

Ensamrätt till undersökning och bearbetning

Myndigheten skall i enlighet med del XI och sina regler, föreskrifter och förfaranden bevilja tillståndshavaren ensamrätt att undersöka och

parties agree to settle the dispute by other means, in accordance with article 188, paragraph 2.

Article 14

Transfer of data

1. The operator shall transfer to the Authority, in accordance with its rules, regulations and procedures and the terms and conditions of the plan of work, at time intervals determined by the Authority all data which are both necessary for and relevant to the effective exercise of the powers and functions of the principal organs of the Authority in respect of the area covered by the plan of work.

2. Transferred data in respect of the area covered by the plan of work, deemed proprietary, may only be used for the purposes set forth in this article. Data necessary for the formulation by the Authority of rules, regulations and procedures concerning protection of the marine environment and safety, other than equipment design data, shall not be deemed proprietary.

3. Data transferred to the Authority by prospectors, applicants for contracts or contractors, deemed proprietary, shall not be disclosed by the Authority to the Enterprise or to anyone external to the Authority, but data on the reserved areas may be disclosed to the Enterprise. Such data transferred by such persons to the Enterprise shall not be disclosed by the Enterprise to the Authority or to anyone external to the Authority.

Article 15

Training programmes

The contractor shall draw up practical programmes for the training of personnel of the Authority and developing States, including the participation of such personnel in all activities in the Area which are covered by the contract, in accordance with article 144, paragraph 2.

Article 16

Exclusive right to explore and exploit

The Authority shall, pursuant to Part XI and its rules, regulations and procedures, accord the operator the exclusive right to explore and

bedriva bearbetning i det område som omfattas av arbetsplanen, vad avser en särskilt angiven kategori av tillgångar, och skall säkerställa att inget annat rättssubjekt bedriver verksamhet inom samma område rörande en annan kategori av tillgångar på ett sätt som skulle kunna inkräkta på tillståndshavarens verksamhet. Tillståndshavaren skall åtnjuta garantier i enlighet med artikel 153.6.

Artikel 17

Myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden

1. Myndigheten skall godkänna och enhetligt tillämpa regler, föreskrifter och förfaranden i enlighet med artikel 160.2 f ii och artikel 162.2 o ii för fullgörandet av sina uppgifter i enlighet med del XI i fråga om bland annat följande:

- a) administrativa förfaranden rörande prospektering i området samt undersökning och bearbetning där;
- b) verksamheter;
 - i) områdets storlek;
 - ii) verksamheternas varaktighet;
 - iii) prestationskrav, vari innefattas sådan försäkran som avses i artikel 4.6 c i denna bilaga;
 - iv) kategorier av tillgångar;
 - v) frånträde av områden;
 - vi) arbetsrapporter;
 - vii) inlämnande av uppgifter;
 - viii) inspektion och övervakning av verksamheter;
 - ix) förebyggande åtgärder mot inkräktande på annan verksamhet i den marina miljön;
 - x) tillståndshavares överförande av rättigheter och skyldigheter;
 - xi) förfaranden för teknologiöverföring till utvecklingsländer i enlighet med artikel 144 och för deras direkta deltagande;
 - xii) normer och bruk vid utvinningsverksamhet, vari innefattas sådana som rör driftssäkerhet, hushållning med tillgångarna samt skydd av den marina miljön;
 - xiii) definition av yrkesmässig bearbetning;
 - xiv) kvalifikationsnormer för sökande;
- c) finansiella frågor
 - i) fastställande av enhetliga och icke-diskriminerande kostnads- och bokföringsregler samt metoder för val av revisorer;
 - ii) fördelning av avkastning från verksamheten;

exploit the area covered by the plan of work in respect of a specified category of resources and shall ensure that no other entity operates in the same area for a different category of resources in a manner which might interfere with the operations of the operator. The operator shall have security of tenure in accordance with article 153, paragraph 6.

Article 17

Rules, regulations and procedures of the Authority

1. The Authority shall adopt and uniformly apply rules, regulations and procedures in accordance with article 160, paragraph 2(f)(ii), and article 162, paragraph 2(o)(ii), for the exercise of its functions as set forth in Part XI on, *inter alia*, the following matters:

- (a) administrative procedures relating to prospecting, exploration and exploitation in the Area;
- (b) operations:
 - (i) size of area;
 - (ii) duration of operations;
 - (iii) performance requirements including assurances pursuant to article 4, paragraph 6(c), of this Annex;
 - (iv) categories of resources;
 - (v) renunciation of areas;
 - (vi) progress reports;
 - (vii) submission of data;
 - (viii) inspection and supervision of operations;
 - (ix) prevention of interference with other activities in the marine environment;
 - (x) transfer of rights and obligations by a contractor;
 - (xi) procedures for transfer of technology to developing States in accordance with article 144 and for their direct participation;
 - (xii) mining standards and practices, including those relating to operational safety, conservation of the resources and the protection of the marine environment;
 - (xiii) definition of commercial production;
 - (xiv) qualification standards for applicants;
- (c) financial matters:
 - (i) establishment of uniform and non-discriminatory costing and accounting rules and the method of selection of auditors;
 - (ii) apportionment of proceeds of operations;

iii) de i artikel 13 i denna bilaga angivna incitamenten;

d) verkställande av beslut som fattats i enlighet med artikel 151.10 och artikel 164.2 d.

2. Regler, föreskrifter och förfaranden rörande följande frågor skall helt och fullt uppfylla följande objektiva kriterier:

a) områdenas storlek:

Myndigheten skall fastställa lämplig storlek för undersökningsområden, vilka kan vara upp till dubbelt så stora som bearbetningsområdena, i syfte att trygga intensiv undersökningsverksamhet. Områdets storlek skall beräknas så att kraven i artikel 8 i denna bilaga uppfylls vad avser reservation av områden såväl som de i artikel 151 angivna bearbetningskraven i enlighet med kontraktsvillkoren, med beaktande av nivån på då tillgänglig teknologi för gruvdrift på havsbotten samt områdenas relevanta fysiska särdrag. Områdena skall varken vara mindre eller större än nödvändigt för att uppfylla dessa syften.

b) Verksamheternas varaktighet:

i) Prospekteringen skall inte vara tidsbegränsad;

ii) Undersökningsverksamheten bör vara tillräckligt långvarig för att möjliggöra en grundlig kartläggning av det angivna området samt utformning och konstruktion av för området lämpade småskaliga eller medelstora bearbetningsanläggningar för att kunna prova gruv- och bearbetningssystem;

iii) Varaktigheten av bearbetningen bör vara beroende av projektets ekonomiska livslängd, varvid hänsyn skall tas till sådana faktorer som tiden för uttömning av malmen, utvinningsutrustningens och bearbetningsanläggningarnas livslängd, samt genomförbarhet ur affärsmässig synpunkt. Bearbetningen skall pågå tillräckligt länge för att möjliggöra yrkesmässig utvinning av områdets mineral; den bör omfatta en rimlig tidsperiod för uppbyggnad av utvinnings- och bearbetningssystem på affärsmässig nivå, under vilken period yrkesmässig bearbetning inte bör krävas. Den sammanlagda tidsperioden för bearbetning skall dock även vara så kort att den ger myndigheten möjlighet att ändra villkoren och betingelserna i arbetsplanen vid den tidpunkt då den behandlar frågan om förlängning i enlighet med de regler, föreskrifter och förfaranden som den antagit efter att ha beviljat arbetsplanen.

c) Prestationskrav:

(iii) the incentives referred to in article 13 of this Annex;

(d) implementation of decisions taken pursuant to article 151, paragraph 10, and article 164, paragraph 2(d).

2. Rules, regulations and procedures on the following items shall fully reflect the objective criteria set out below:

(a) Size of areas:

The Authority shall determine the appropriate size of areas for exploration which may be up to twice as large as those for exploitation in order to permit intensive exploration operations. The size of area shall be calculated to satisfy the requirements of article 8 of this Annex on reservation of areas as well as stated production requirements consistent with article 151 in accordance with the terms of the contract taking into account the state of the art of technology then available for sea-bed mining and the relevant physical characteristics of the areas. Areas shall be neither smaller nor larger than are necessary to satisfy this objective.

(b) Duration of operations:

(i) Prospecting shall be without time-limit;

(ii) Exploration should be of sufficient duration to permit a thorough survey of the specific area, the design and construction of mining equipment for the area and the design and construction of small and medium-size processing plants for the purpose of testing mining and processing systems;

(iii) The duration of exploitation should be related to the economic life of the mining project, taking into consideration such factors as the depletion of the ore, the useful life of mining equipment and processing facilities and commercial viability. Exploitation should be of sufficient duration to permit commercial extraction of minerals of the area and should include a reasonable time period for construction of commercial-scale mining and processing systems, during which period commercial production should not be required. The total duration of exploitation, however, should also be short enough to give the Authority an opportunity to amend the terms and conditions of the plan of work at the time it considers renewal in accordance with rules, regulations and procedures which it has adopted subsequent to approving the plan of work.

(c) Performance requirements:

Myndigheten skall fordra att tillståndshavaren under undersökningsfasen står för sådana periodiska utgifter som står i rimligt förhållande till utsträckningen av det område som omfattas av arbetsplanen och utgifter som kan åligga en lojal tillståndshavare som avser att inom de av myndigheten fastställda tidsgränserna börja utnyttja området för yrkesmässig bearbetning. De utgifter som erfordras bör inte sättas så högt att de verkar avskräckande på potentiella entreprenörer med mindre dyrbar teknologi än den som vanligen används. Myndigheten skall bestämma den längsta tid för att komma igång med yrkesmässig bearbetning som får förflyta från avslutandet av undersökningsfasen till påbörjandet av bearbetningsfasen. Vid bestämmande av denna tid bör myndigheten beakta att uppbyggnad av utvinnings- och bearbetningssystem i stor skala inte kan påbörjas förrän undersökningsfasen är avslutad och bearbetningsfasen har inletts. Därför bör vid fastställande av ifrågavarande tid för igångsättning av yrkesmässig bearbetning hänsyn tas till den tid som åtgår för att bygga upp de nämnda systemen efter det att undersökningsfasen har avslutats; rimlig hänsyn bör också tas till oundvikliga förseningar i tidsplanen. Så snart den yrkesmässiga bearbetningen har igångsatts, skall myndigheten inom rimliga gränser och med beaktande av alla relevanta faktorer kräva att tillståndshavaren upprätthåller den yrkesmässiga bearbetningen under hela den period arbetsplanen avser.

d) Kategorier av mineraltillgångar:

Vid fastställande av den kategori av mineraltillgångar för vilken en arbetsplan kan godkännas, skall myndigheten fästa avseende vid bland annat följande:

- i) att vissa tillgångar tarvar likartade brytningsmetoder;
- ii) att vissa tillgångar kan bearbetas samtidigt utan att det uppstår onödiga störningar mellan tillståndshavare som utvinner olika tillgångar i samma område.

Ingenting i detta stycke skall hindra myndigheten från att godkänna en arbetsplan som avser mer än en kategori av tillgångar i samma område för samma sökande.

e) Frånträde av områden:

En tillståndshavare skall ha rätt att när som helst, utan påföljd, helt eller delvis frånträda sina rättigheter i det område som omfattas av en arbetsplan.

The Authority shall require that during the exploration stage periodic expenditures be made by the operator which are reasonably related to the size of the area covered by the plan of work and the expenditures which would be expected of a *bona fide* operator who intended to bring the area into commercial production within the time-limits established by the Authority. The required expenditures should not be established at a level which would discourage prospective operators with less costly technology than is prevalently in use. The Authority shall establish a maximum time interval, after the exploration stage is completed and the exploitation stage begins, to achieve commercial production. To determine this interval, the Authority should take into consideration that construction of large-scale mining and processing systems cannot be initiated until after the termination of the exploration stage and the commencement of the exploitation stage. Accordingly, the interval to bring an area into commercial production should take into account the time necessary for this construction after the completion of the exploration stage and reasonable allowance should be made for unavoidable delays in the construction schedule. Once commercial production is achieved, the Authority shall within reasonable limits and taking into consideration all relevant factors require the operator to maintain commercial production throughout the period of the plan of work.

(d) Categories of resources:

In determining the category of resources in respect of which a plan of work may be approved, the Authority shall give emphasis *inter alia* to the following characteristics:

- (i) that certain resources require the use of similar mining methods; and
- (ii) that some resources can be developed simultaneously without undue interference between operators developing different resources in the same area.

Nothing in this subparagraph shall preclude the Authority from approving a plan of work with respect to more than one category of resources in the same area to the same applicant.

(e) Renunciation of areas:

The operator shall have the right at any time to renounce without penalty the whole or part of his rights in the area covered by a plan of work.

f) Skydd av den marina miljön:

Regler, föreskrifter och förfaranden skall utarbetas i syfte att tillgodose ett effektivt skydd av den marina miljön mot skadliga verkningar, vilka utgör en direkt följd av verksamhet inom området eller av bearbetning av utvunna mineral ombord på ett fartyg omedelbart ovanför ett utvinningsställe, varvid hänsyn skall tas till i vilken utsträckning sådana skadliga verkningar kan utgöra en direkt följd av borrhning, muddring, grävning och tagande av borrhärnor samt av tömning, dumpning och utsläpp i den marina miljön av sediment och avfall i fast eller flytande form.

g) Yrkesmässig bearbetning:

Yrkesmässig bearbetning skall anses vara påbörjad när en tillståndshavare engagerar sig i långvarig utvinningsverksamhet i stor skala, som ger en tillräcklig mängd material för att det klart skall kunna visas att huvudsyftet är bearbetning i stor skala snarare än bearbetning som syftar till insamling av information, analys eller utprovning av utrustning och anläggningar.

Artikel 18

Påföljder

1. En entreprenörs rättigheter enligt kontraktet kan suspenderas eller upphävas endast i följande fall:

a) om tillståndshavaren trots myndighetens varningar har utövat sin verksamhet på ett sätt som medför allvarliga, upprepade och uppsåtliga överträdelser av kontraktets grundläggande villkor, del XI samt myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden; eller

b) om tillståndshavaren har underlåtit att efterkomma ett slutligt och bindande beslut av det organ för biläggande av tvister som är tillämpligt för honom.

2. Vid kontraktsbrott som inte faller under punkt 1 a eller i stället för suspendering eller upphävande i enlighet med punkt 1 a, kan myndigheten påföra tillståndshavaren straffavgift som bestäms i förhållande till hur allvarlig överträdelsen är.

3. Med undantag för order i krissituationer enligt artikel 162.2 w, får myndigheten inte verkställa ett beslut som innefattar böter, suspendering eller upphävande av rättigheter förrän tillståndshavaren har haft rimlig möjlighet att uttömma de rättsmedel som står till hans förfogande i enlighet med del XI kapitel 5.

(f) Protection of the marine environment:

Rules, regulations and procedures shall be drawn up in order to secure effective protection of the marine environment from harmful effects directly resulting from activities in the Area or from shipboard processing immediately above a mine site of minerals derived from that mine site, taking into account the extent to which such harmful effects may directly result from drilling, dredging, coring and excavation and from disposal, dumping and discharge into the marine environment of sediment, wastes or other effluents.

(g) Commercial production:

Commercial production shall be deemed to have begun if an operator engages in sustained large-scale recovery operations which yield a quantity of materials sufficient to indicate clearly that the principal purpose is large-scale production rather than production intended for information gathering, analysis or the testing of equipment or plant.

Article 18

Penalties

1. A contractor's rights under the contract may be suspended or terminated only in the following cases:

(a) if, in spite of warnings by the Authority, the contractor has conducted his activities in such a way as to result in serious, persistent and wilful violations of the fundamental terms of the contract, Part XI and the rules, regulations and procedures of the Authority; or

(b) if the contractor has failed to comply with a final binding decision of the dispute settlement body applicable to him.

2. In the case of any violation of the contract not covered by paragraph 1(a), or in lieu of suspension or termination under paragraph 1(a), the Authority may impose upon the contractor monetary penalties proportionate to the seriousness of the violation.

3. Except for emergency orders under article 162, paragraph 2(w), the Authority may not execute a decision involving monetary penalties, suspension or termination until the contractor has been accorded a reasonable opportunity to exhaust the judicial remedies available to him pursuant to Part XI, section 5.

Artikel 19

Revidering av kontrakt

1. När sådana omständigheter har inträffat eller sannolikt kommer att inträffa som, enligt endera partens uppfattning, skulle medföra att kontraktet blir oskäligt eller att det blir mycket svårt eller omöjligt att uppnå de ändamål som anges i kontraktet eller i del XI, skall parterna inleda förhandlingar syftande till revidering med beaktande av dessa omständigheter.

2. Varje kontrakt som tecknats i enlighet med artikel 153.3 kan bli föremål för revidering endast med parternas samtycke.

Artikel 20

Överförande av rättigheter och skyldigheter

De rättigheter och skyldigheter som följer av ett kontrakt, kan överföras endast med myndighetens samtycke och i enlighet med dess regler, föreskrifter och förfaranden. Myndigheten får inte utan skäl vägra att ge sitt samtycke till överföringen, om den tillämnade tillståndshavaren är en i alla hänseenden kvalificerad sökande och övertar överlåtarens alla skyldigheter, och om överlåtelsen inte medför att den tillämnade tillståndshavaren får sig tilldelad en arbetsplan, som ej kan godkännas enligt artikel 6.3 c i denna bilaga.

Artikel 21

Tillämplig lag

1. Kontraktet skall regleras av kontraktsvillkoren, myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden, del XI och andra folkrättsliga regler, som inte är oförenliga med denna konvention.

2. Varje slutligt beslut som meddelas av någon domstol som har jurisdiktion enligt denna konvention, och som rör myndighetens och tillståndshavarens rättigheter och skyldigheter, skall kunna verkställas i varje konventionsstat.

3. Ingen konventionsstat kan ålägga en tillståndshavare skyldigheter som strider mot bestämmelserna i del XI. En konventionsstat kan dock ålägga tillståndshavare, som den är sponsor för, eller fartyg under dess flagg att iaktta lagar och föreskrifter rörande miljön eller andra frågor som är strängare än de som återfinns i myndighetens regler, föreskrifter och

Article 19

Revision of contract

1. When circumstances have arisen or are likely to arise which, in the opinion of either party, would render the contract inequitable or make it impracticable or impossible to achieve the objectives set out in the contract or in Part XI, the parties shall enter into negotiations to revise it accordingly.

2. Any contract entered into in accordance with article 153, paragraph 3, may be revised only with the consent of the parties.

Article 20

Transfer of rights and obligations

The rights and obligations arising under a contract may be transferred only with the consent of the Authority, and in accordance with its rules, regulations and procedures. The Authority shall not unreasonably withhold consent to the transfer if the proposed transferee is in all respects a qualified applicant and assumes all of the obligations of the transferor and if the transfer does not confer to the transferee a plan of work, the approval of which would be forbidden by article 6, paragraph 3(c), of this Annex.

Article 21

Applicable law

1. The contract shall be governed by the terms of the contract, the rules, regulations and procedures of the Authority, Part XI and other rules of international law not incompatible with this Convention.

2. Any final decision rendered by a court or tribunal having jurisdiction under this Convention relating to the rights and obligations of the Authority and of the contractor shall be enforceable in the territory of each State Party.

3. No State Party may impose conditions on a contractor that are inconsistent with Part XI. However, the application by a State Party to contractors sponsored by it, or to ships flying its flag, of environmental or other laws and regulations more stringent than those in the rules, regulations and procedures of the Authority adopted pursuant to article 17, paragraph

förfaranden, vilka antagits enligt artikel 17.2 f i denna bilaga, utan att dessa skall anses vara oförenliga med del XI.

2(f), of this Annex shall not be deemed inconsistent with Part XI.

Artikel 22

Skadeståndsansvar

Tillståndshavaren ansvarar för skada som han orsakar av vårdslöshet i samband med sin verksamhet, varvid hänsyn skall tas till handling eller underlåtenhet från myndighetens sida som medverkat till skadan. Likaledes skall myndigheten ansvara för skada, som denna vållat i samband med utövande av sina befogenheter och uppdrag, vari innefattas överträdelser enligt artikel 168.2 varvid tillståndshavarens medverkan eller underlåtenhet bör beaktas. Skadeståndet skall i varje enskilt fall motsvara skadans verkliga omfattning.

Article 22

Responsibility

The contractor shall have responsibility or liability for any damage arising out of wrongful acts in the conduct of its operations, account being taken of contributory acts or omissions by the Authority. Similarly, the Authority shall have responsibility or liability for any damage arising out of wrongful acts in the exercise of its powers and functions, including violations under article 168, paragraph 2, account being taken of contributory acts or omissions by the contractor. Liability in every case shall be for the actual amount of damage.

BILAGA IV
FÖRETAGETS STADGAR

Artikel 1
Syften

1. Företaget är det organ under myndigheten som i egen regi skall bedriva verksamhet i området i enlighet med artikel 153.2 a, samt utföra transporter, bearbetning och marknadsföring av mineraler som utvinns i området.

2. Vid genomförande av sina syften och utförande av sina uppgifter handlar företaget i enlighet med denna konvention samt myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden.

3. Vid utnyttjandet av områdets tillgångar i enlighet med stycke 1 verkar företaget, med förbehåll för bestämmelserna i denna konvention, efter sunda affärsmässiga principer.

Artikel 2
Förhållande till myndigheten

1. Som följer av artikel 170, handlar företaget enligt församlingens allmänna riktlinjer och rådets direktiv.

2. Med förbehåll för stycke 1, skall företaget självständigt bedriva sin verksamhet.

3. Ingenting i denna konvention skall göra företaget ansvarigt för myndighetens åtgärder eller förpliktelser eller myndigheten ansvarig för företagets åtgärder eller förpliktelser.

Artikel 3
Begränsning av ansvar

Med förbehåll för artikel 11.3 i denna bilaga skall ingen medlem av myndigheten uteslutande på grund av sitt medlemskap vara ansvarig för företagets åtgärder eller förpliktelser.

ANNEX IV
STATUTE OF THE ENTERPRISE

Article 1
Purposes

1. The Enterprise is the organ of the Authority which shall carry out activities in the Area directly, pursuant to article 153, paragraph 2 (a), as well as the transporting, processing and marketing of minerals recovered from the Area.

2. In carrying out its purposes and in the exercise of its functions, the Enterprise shall act in accordance with this Convention and the rules, regulations and procedures of the Authority.

3. In developing the resources of the Area pursuant to paragraph 1, the Enterprise shall, subject to this Convention, operate in accordance with sound commercial principles.

Article 2
Relationship to the Authority

1. Pursuant to article 170, the Enterprise shall act in accordance with the general policies of the Assembly and the directives of the Council.

2. Subject to paragraph 1, the Enterprise shall enjoy autonomy in the conduct of its operations.

3. Nothing in this Convention shall make the Enterprise liable for the acts or obligations of the Authority, or make the Authority liable for the acts or obligations of the Enterprise.

Article 3
Limitation of liability

Without prejudice to article 11, paragraph 3, of this Annex, no member of the Authority shall be liable by reason only of its membership for the acts or obligations of the Enterprise.

Artikel 4

Organisation

Företaget har en styrelse, en generaldirektör och den personal som är nödvändig för att utföra dess uppgifter.

Artikel 5

Styrelsen

1. Styrelsen består av 15 ledamöter som väljs av församlingen i enlighet med artikel 160.2 c. Vid valet av styrelseledamöter skall vederbörlig hänsyn tas till principen om en rättvis geografisk fördelning. Vid nomineringar av kandidater till inval i styrelsen skall myndighetens medlemmar beakta behovet av att nominera kandidater med högsta kompetens och kvalifikationer på de tillämpliga områdena för att trygga företagets livsduglighet och framgång.

2. Styrelseledamöterna väljs för en period av fyra år och kan omväljas. Vederbörlig hänsyn skall härvid tas till principen om rotation av medlemskapet.

3. Styrelseledamöterna skall fortsätta att utöva sitt uppdrag till dess att deras efterträdare valts. Om vakans uppstår inom styrelsen, skall församlingen i enlighet med artikel 160.2 c, välja en ny ledamot för återstoden av företrädarens mandatperiod.

4. Styrelseledamöter skall handla i sin personliga egenskap. Vid utövandet av sitt uppdrag skall de inte begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller från något annat håll. Varje medlem av myndigheten skall respektera styrelseledamöternas oberoende och avstå från alla försök att påverka någon av dem vid utövandet av deras uppdrag.

5. Varje styrelseledamot skall uppbära arvode som utbetalas från företagets medel. Arvodets storlek skall bestämmas av församlingen på rekommendation av rådet.

6. Styrelsen skall normalt utöva sin verksamhet vid företagets huvudkontor och skall mötas så ofta som företagets verksamhet fordrar.

7. Två tredjedelar av styrelseledamöterna skall vara närvarande för att styrelsen skall vara beslutsför.

8. Varje styrelseledamot har en röst. Alla

Article 4

Structure

The Enterprise shall have a Governing Board, a Director-General and the staff necessary for the exercise of its functions.

Article 5

Governing Board

1. The Governing Board shall be composed of 15 members elected by the Assembly in accordance with article 160, paragraph 2(c). In the election of the members of the Board, due regard shall be paid to the principle of equitable geographical distribution. In submitting nominations of candidates for election to the Board, members of the Authority shall bear in mind the need to nominate candidates of the highest standard of competence, with qualifications in relevant fields, so as to ensure the viability and success of the Enterprise.

2. Members of the Board shall be elected for four years and may be re-elected; and due regard shall be paid to the principle of rotation of membership.

3. Members of the Board shall continue in office until their successors are elected. If the office of a member of the Board becomes vacant, the Assembly shall, in accordance with article 160, paragraph 2(c), elect a new member for the remainder of his predecessor's term.

4. Members of the Board shall act in their personal capacity. In the performance of their duties they shall not seek or receive instructions from any government or from any other source. Each member of the Authority shall respect the independent character of the members of the Board and shall refrain from all attempts to influence any of them in the discharge of their duties.

5. Each member of the Board shall receive remuneration to be paid out of the funds of the Enterprise. The amount of remuneration shall be fixed by the Assembly, upon the recommendation of the Council.

6. The Board shall normally function at the principal office of the Enterprise and shall meet as often as the business of the Enterprise may require.

7. Two thirds of the members of the Board shall constitute a quorum.

8. Each member of the Board shall have one

ärenden avgörs av styrelsen genom enkel majoritet. Om en intressekonflikt uppstår för en styrelseledamot i någon fråga som behandlas av styrelsen, skall denne avstå från att rösta i frågan.

9. Varje medlem av myndigheten kan av styrelsen begära upplysningar om vilka av dess åtgärder som särskilt berör denna medlem. Styrelsen skall sträva efter att lämna sådan information.

Artikel 6

Styrelsens befogenheter och uppgifter

Styrelsen skall leda företags verksamhet. Med förbehåll för bestämmelserna i denna konvention, skall styrelsen utöva de befogenheter som krävs för att företags syften skall uppnås, vari inbegrips befogenhet att

- a) utse ordförande bland ledamöterna;
- b) anta sin egen arbetsordning;
- c) utarbeta och för rådet framlägga formella skriftliga arbetsplaner i enlighet med artikel 153.3 och artikel 162.2 j,
- d) utarbeta arbetsplaner och program för bedrivande av den verksamhet som anges i artikel 170;
- e) förbereda och för rådet framlägga ansökningar om bearbetningskoncessioner i enlighet med artikel 151. 2 — 7;
- f) bevilja tillstånd för förhandlingar om förvärv av teknologi, vari inbegrips sådana som avses i bilaga III artikel 5.3 a, c och d samt godkänna resultatet av dessa förhandlingar;
- g) fastställa villkor och betingelser samt bevilja tillstånd för förhandlingar om samföretag (joint ventures) och andra former av samarbetsarrangemang som anges i bilaga III artiklarna 9 och 11, samt godkänna resultatet av dessa förhandlingar;
- h) rekommendera församlingen hur stor del av företags nettointäkter som bör utgöra reservfond i enlighet med artikel 160.2 f samt artikel 10 i denna bilaga;
- i) godkänna företags årsbudget;
- j) bevilja tillstånd för upphandling av varor och tjänster i enlighet med artikel 12.3 i denna bilaga;

vote. All matters before the Board shall be decided by a majority of its members. If a member has a conflict of interest on a matter before the Board he shall refrain from voting on that matter.

9. Any member of the Authority may ask the Board for information in respect of its operations which particularly affect that member. The Board shall endeavour to provide such information.

Article 6

Powers and functions of the Governing Board

The Governing Board shall direct the operations of the Enterprise. Subject to this Convention, the Governing Board shall exercise the powers necessary to fulfil the purposes of the Enterprise, including powers:

- (a) to elect a Chairman from among its members;
- (b) to adopt its rules of procedure;
- (c) to draw up and submit formal written plans of work to the Council in accordance with article 153, paragraph 3, and article 162, paragraph 2(j);
- (d) to develop plans of work and programmes for carrying out the activities specified in article 170;
- (e) to prepare and submit to the Council applications for production authorizations in accordance with article 151, paragraphs 2 to 7;
- (f) to authorize negotiations concerning the acquisition of technology, including those provided for in Annex III, article 5, paragraph 3 (a), (c) and (d), and to approve the results of those negotiations;
- (g) to establish terms and conditions, and to authorize negotiations, concerning joint ventures and other forms of joint arrangements referred to in Annex III, articles 9 and 11, and to approve the results of such negotiations;
- (h) to recommend to the Assembly what portion of the net income of the Enterprise should be retained as its reserves in accordance with article 160, paragraph 2(f), and article 10 of this Annex;
- (i) to approve the annual budget of the Enterprise;
- (j) to authorize the procurement of goods and services in accordance with article 12, paragraph 3, of this Annex;

k) förelägga rådet en årsberättelse i enlighet med artikel 9 i denna bilaga;

l) dels förelägga rådet, för församlingens godkännande, förslag till regler rörande företagets organisation och ledning samt utnämningar och avskedanden av dess personal, dels anta föreskrifter för verkställandet av dessa regler;

m) upplåna medel och ställa sådan garanti eller annan säkerhet som den kan bestämma om i enlighet med artikel 11.2 i denna bilaga;

n) inleda rättsliga förfaranden, träffa avtal och genomföra transaktioner samt vidta andra åtgärder i enlighet med artikel 13 i denna bilaga;

o) med förbehåll för rådets godkännande, delegera alla icke-diskretionära befogenheter till generaldirektören eller sina kommittéer.

Artikel 7

Företagets generaldirektör och personal

1. Församlingen skall, på förslag av rådet och efter nominering av styrelsen, utse företagets generaldirektör, som inte skall vara ledamot av styrelsen. Generaldirektören skall inneha sitt ämbete under en fastställd period av högst fem år och kan omväljas för ytterligare perioder.

2. Generaldirektören skall vara företagets juridiska företrädare och högste verkställande chef och skall vara direkt ansvarig inför styrelsen för företagets verksamhet. Han skall vara ansvarig för företagets organisation och ledning samt utnämning och avskedande av dess personal i enlighet med de regler och föreskrifter som avses i artikel 6 l i denna bilaga. Han deltar utan rösträtt i styrelsens möten och får utan rösträtt delta i församlingens och rådets möten, när dessa behandlar frågor rörande företaget.

3. Vid rekrytering och anställning av personal och vid fastställande av anställningsvillkor, skall i första hand nödvändigheten att tillgodose högsta effektivitet och tekniska kompetens beaktas. Med detta förbehåll skall veder-

(k) to submit an annual report to the Council in accordance with article 9 of this Annex;

(l) to submit to the Council for the approval of the Assembly draft rules in respect of the organization, management, appointment and dismissal of the staff of the Enterprise and to adopt regulations to give effect to such rules;

(m) to borrow funds and to furnish such collateral or other security as it may determine in accordance with article 11, paragraph 2, of this Annex;

(n) to enter into any legal proceedings, agreements and transactions and to take any other actions in accordance with article 13 of this Annex;

(o) to delegate, subject to the approval of the Council, any non-discretionary powers to the Director-General and to its committees.

Article 7

Director-General and staff of the Enterprise

1. The Assembly shall, upon the recommendation of the Council and the nomination of the Governing Board, elect the Director-General of the Enterprise who shall not be a member of the Board. The Director-General shall hold office for a fixed term, not exceeding five years, and may be re-elected for further terms.

2. The Director-General shall be the legal representative and chief executive of the Enterprise and shall be directly responsible to the Board for the conduct of the operations of the Enterprise. He shall be responsible for the organization, management, appointment and dismissal of the staff of the Enterprise in accordance with the rules and regulations referred to in article 6, subparagraph (l), of this Annex. He shall participate, without the right to vote, in the meetings of the Board and may participate, without the right to vote, in the meetings of the Assembly and the Council when these organs are dealing with matters concerning the Enterprise.

3. The paramount consideration in the recruitment and employment of the staff and in the determination of their conditions of service shall be the necessity of securing the highest standards of efficiency and of technical com-

börlig hänsyn tas till vikten av personalrekrytering på en rättvis geografisk grundval.

4. Vid fullgörandet av sina uppgifter skall generaldirektören och personalen inte begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller något annat håll utanför företaget. De skall avstå från varje handling som kan inverka på deras ställning som internationella tjänstemän vid företaget, vilka är uteslutande ansvariga inför detta. Varje konventionsstat åtar sig att respektera att generaldirektörens och personalens skyldigheter är av uteslutande internationell karaktär och att inte söka påverka dem vid fullgörandet av deras uppgifter.

5. Det ansvar som anges i artikel 168.2 skall även tillämpas på företagets personal.

Artikel 8

Lokalisering

Företaget skall ha sitt huvudkontor där myndigheten har sitt säte. Företaget kan upprätta andra kontor och anläggningar på varje konventionsstats territorium med dennas samtycke.

Artikel 9

Rapporter och ekonomisk redovisning

1. Företaget skall senast tre månader efter varje avslutat räkenskapsår underställa rådet sin årsberättelse tillsammans med de av revisor granskade räkenskaperna och med lämpliga intervall till rådet överlämna en kortfattad redogörelse för den ekonomiska ställningen och en vinst- och förlusträkning, som visar resultatet av verksamheten.

2. Företaget skall offentliggöra sin årsberättelse samt de andra rapporter som det finner lämpligt.

3. Alla rapporter och ekonomiska redovisningar som avses i denna artikel skall tillställas medlemmarna i myndigheten.

Artikel 10

Fördelning av nettointäkter

1. Med förbehåll för stycke 3 skall företaget göra inbetalningar eller motsvarande överföringar till myndigheten i enlighet med bilaga III artikel 13.

petence. Subject to this consideration, due regard shall be paid to the importance of recruiting the staff on an equitable geographical basis.

4. In the performance of their duties the Director-General and the staff shall not seek or receive instructions from any government or from any other source external to the Enterprise. They shall refrain from any action which might reflect on their position as international officials of the Enterprise responsible only to the Enterprise. Each State Party undertakes to respect the exclusively international character of the responsibilities of the Director-General and the staff and not to seek to influence them in the discharge of their responsibilities.

5. The responsibilities set forth in article 168, paragraph 2, are equally applicable to the staff of the Enterprise.

Article 8

Location

The Enterprise shall have its principal office at the seat of the Authority. The Enterprise may establish other offices and facilities in the territory of any State Party with the consent of that State Party.

Article 9

Reports and financial statements

1. The Enterprise shall, not later than three months after the end of each financial year, submit to the Council for its consideration an annual report containing an audited statement of its accounts and shall transmit to the Council at appropriate intervals a summary statement of its financial position and a profit and loss statement showing the results of its operations.

2. The Enterprise shall publish its annual report and such other reports as it finds appropriate.

3. All reports and financial statements referred to in this article shall be distributed to the members of the Authority.

Article 10

Allocation of net income

1. Subject to paragraph 3, the Enterprise shall make payments to the Authority under Annex III, article 13, or their equivalent.

2. Församlingen skall på styrelsens förslag avgöra hur stor del av företagets nettointäkter som skall avsättas till företagets reservfond. Återstoden skall överföras till myndigheten.

3. Under den inledningsperiod som krävs för att företaget skall bli självfinansierande, och som inte får vara längre än tio (10) år från inledandet av dess yrkesmässiga bearbetning skall församlingen undanta företaget från de i stycke 1 angivna betalningarna och låta företagets hela nettointäkt kvarstå i reservfonden.

Artikel 11

Finanser

1. Företagets tillgångar skall omfatta
a) medel som erhållits från myndigheten i enlighet med artikel 173.2 b;

b) frivilliga bidrag från konventionsstaterna avsedda för finansiering av företagets verksamhet;

c) medel som företaget upplånat i enlighet med stycke 2 och 3;

d) intäkter från företagets verksamhet;

e) övriga medel som ställts till företagets förfogande för att möjliggöra att detta så snart som möjligt skall kunna påbörja verksamheten och fullgöra sina uppgifter.

2. a) Företaget skall ha befogenhet att upplåna medel och ställa sådan garanti eller annan säkerhet som det bestämmer. Innan företaget offentligt utbjuder sina obligationer till försäljning på en konventionsstats finansmarknader eller i dess valuta, skall det inhämta ifrågavarande konventionsstats godkännande. Det sammanlagda lånebeloppet skall efter rekommendation av styrelsen godkännas av rådet.

b) Konventionsstaterna skall vidta varje rimlig åtgärd för att stödja företagets ansökningar om lån på kapitalmarknader och från internationella finansinstitutioner.

3. a) Företaget skall förses med nödvändiga medel för att undersöka och bearbeta ett gruvdriftsställe och för att transportera, bearbeta och marknadsföra mineraler som utvinns därifrån och den nickel, koppar, kobolt och mangan som utvunnits samt för att täcka dess inledande förvaltningskostnader. De nämnda medlens storlek samt kriterier och faktorer för

2. The Assembly shall, upon the recommendation of the Governing Board, determine what portion of the net income of the Enterprise shall be retained as reserves of the Enterprise. The remainder shall be transferred to the Authority.

3. During an initial period required for the Enterprise to become self-supporting, which shall not exceed 10 years from the commencement of commercial production by it, the Assembly shall exempt the Enterprise from the payments referred to in paragraph 1, and shall leave all of the net income of the Enterprise in its reserves.

Article 11

Finances

1. The funds of the Enterprise shall include:
(a) amounts received from the Authority in accordance with article 173, paragraph 2(b);

(b) voluntary contributions made by States Parties for the purpose of financing activities of the Enterprise;

(c) amounts borrowed by the Enterprise in accordance with paragraphs 2 and 3;

(d) income of the Enterprise from its operations;

(e) other funds made available to the Enterprise to enable it to commence operations as soon as possible and to carry out its functions.

2. (a) The Enterprise shall have the power to borrow funds and to furnish such collateral or other security as it may determine. Before making a public sale of its obligations in the financial markets or currency of a State Party, the Enterprise shall obtain the approval of that State Party. The total amount of borrowings shall be approved by the Council upon the recommendation of the Governing Board.

(b) States Parties shall make every reasonable effort to support applications by the Enterprise for loans on capital markets and from international financial institutions.

3. (a) The Enterprise shall be provided with the funds necessary to explore and exploit one mine site, and to transport, process and market the minerals recovered therefrom and the nickel, copper, cobalt and manganese obtained, and to meet its initial administrative expenses. The amount of the said funds, and the criteria and factors for its adjustment, shall be included

justering härav skall av den förberedande kommissionen inbegripas i utkastet till regler, föreskrifter och förfaranden för myndigheten.

b) Alla konventionsstater skall till företagets förfogande ställa ett belopp som motsvarar hälften av de under a nämnda medlen i form av långfristiga räntefria lån i enlighet med den bidragsskala för Förenta Nationernas ordinarie budget som gäller vid den tidpunkt då bidragen lämnas och som är anpassad med hänsyn till stater som inte är medlemmar av Förenta Nationerna. Skulder som företaget ådragit sig vid upplåning av den andra hälften av medlen skall garanteras av alla konventionsstater enligt samma skala.

c) Om summan av konventionsstaternas bidrag understiger de medel som skall ställas till företagets förfogande enligt a, skall församlingen vid sitt första möte behandla frågan om underskottets storlek och med konsensus besluta om åtgärder rörande underskottet, med hänsyn till konventionsstaternas förpliktelser enligt a och b ovan samt eventuella rekommendationer från den förberedande kommissionen.

d) i) Varje konventionsstat skall inom sextio (60) dagar efter denna konventions ikraftträdande eller inom trettio (30) dagar efter deponeringen av sitt ratifikations- eller anslutningsinstrument, beroende på vilkendera händelse som inträffar senast, vid företaget deponera icke-räntebärande betalningsförbindelser, som inte får återkallas eller överlåtas, på ett belopp som motsvarar konventionsstatens andel i räntefria lån enligt bestämmelserna under b.

ii) Styrelsen skall snarast möjligt sedan konventionen har trätt i kraft och därefter med årliga eller andra lämpliga tidsintervall, utarbeta en tidsplan över medelsbehovet för att täcka förvaltningskostnaderna och för att finansiera den verksamhet som bedrivs av företaget enligt konventionens artikel 170 och artikel 12 i denna bilaga.

iii) Konventionsstaterna skall därefter genom myndighetens försorg av företaget underrättas om sina respektive andelar i de medel som enligt b krävs för dessa utgifter. Företaget skall inlösa en erforderlig del av betalningsförbindelserna för att täcka den i planen angivna utgiften avseende räntefria lån.

iv) Konventionsstaterna skall, efter mottagandet av underrättelsen, ställa sina respektive

by the Preparatory Commission in the draft rules, regulations and procedures of the Authority.

(b) All States Parties shall make available to the Enterprise an amount equivalent to one half of the funds referred to in subparagraph (a) by way of long-term interest-free loans in accordance with the scale of assessments for the United Nations regular budget in force at the time when the assessments are made, adjusted to take into account the States which are not members of the United Nations. Debts incurred by the Enterprise in raising the other half of the funds shall be guaranteed by all States Parties in accordance with the same scale.

(c) If the sum of the financial contributions of States Parties is less than the funds to be provided to the Enterprise under subparagraph (a), the Assembly shall, at its first session, consider the extent of the shortfall and adopt by consensus measures for dealing with this shortfall, taking into account the obligation of States Parties under subparagraphs (a) and (b) and any recommendations of the Preparatory Commission.

(d) (i) Each State Party shall, within 60 days after the entry into force of this Convention, or within 30 days after the deposit of its instrument of ratification or accession, whichever is later, deposit with the Enterprise irrevocable, non-negotiable, non-interest-bearing promissory notes in the amount of the share of such State Party of interest-free loans pursuant to subparagraph (b).

(ii) The Board shall prepare, at the earliest practicable date after this Convention enters into force, and thereafter at annual or other appropriate intervals, a schedule of the magnitude and timing of its requirements for the funding of its administrative expenses and for activities carried out by the Enterprise in accordance with article 170 and article 12 of this Annex.

(iii) The States Parties shall, thereupon, be notified by the Enterprise, through the Authority, of their respective shares of the funds in accordance with subparagraph (b), required for such expenses. The Enterprise shall encash such amounts of the promissory notes as may be required to meet the expenditure referred to in the schedule with respect to interest-free loans.

(iv) States Parties shall, upon receipt of the notification, make available their respective

garantier till företagets förfogande i enlighet med bestämmelserna under b ovan.

e) i) Om företaget så begär, kan konventionsstaterna ställa skuldgarantier utöver dem som ställts i enlighet med den under b angivna skalan.

ii) I stället för skuldgarantier kan en konventionsstat ge ett frivilligt bidrag till företaget med ett belopp som motsvarar den del av skulderna för vilken den annars skulle ha varit skyldig att ställa garanti.

f) Återbetalning av räntebärande lån skall ha prioritet framför återbetalning av räntefria lån. Återbetalning av räntefria lån skall göras i enlighet med en av församlingen antagen plan på rekommendation av rådet och efter yttrande av företagets styrelse. Vid fullgörandet av denna uppgift skall styrelsen vägledas av tillämpliga bestämmelser i myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden, där hänsyn skall tas till den grundläggande vikten av att säkerställa att företaget fungerar effektivt och särskilt av att trygga dess finansiella oberoende.

g) Medel som ställts till företagets förfogande skall vara i fritt gångbar valuta eller i valutor, som är fritt tillgängliga och faktiskt gångbara på de större valutamarknaderna. Dessa valutor skall närmare anges i myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden i enlighet med rådande internationell valutapraxis. Med undantag av vad som föreskrivs i stycke 2, får ingen konventionsstat tillämpa eller införa restriktioner rörande företagets innehav, användning eller växling av dessa medel.

h) Med "skuldgaranti" avses en konventionsstats utfästelse till företagets borgenärer att proportionellt i enlighet med den tillämpliga skalan, stå för företagets ekonomiska förpliktelser, vilka täcks av garantin, sedan borgenärerna har underrättat konventionsstaten om att företaget har underlåtit att betala. Regler för betalningen i enlighet med dessa ekonomiska förpliktelser skall överensstämma med myndighetens regler, föreskrifter och förfaranden.

4. Företagets medel, tillgångar och utgifter skall hållas åtskilda från myndighetens. Denna artikel skall inte hindra företaget att träffa arrangemang med myndigheten rörande anläggningar, personal och tjänster samt arrangemang rörande återbetalning av förvaltningskostnader som erlagts av det ena organet för det andras räkning.

5. Företagets handlingar, bokföring och rä-

shares of debt guarantees for the Enterprise in accordance with subparagraph (b).

(e) (i) If the Enterprise so requests, State Parties may provide debt guarantees in addition to those provided in accordance with the scale referred to in subparagraph (b).

(ii) In lieu of debt guarantees, a State Party may make a voluntary contribution to the Enterprise in an amount equivalent to that portion of the debts which it would otherwise be liable to guarantee.

(f) Repayment of the interest-bearing loans shall have priority over the repayment of the interest-free loans. Repayment of interest-free loans shall be in accordance with a schedule adopted by the Assembly, upon the recommendation of the Council and the advice of the Board. In the exercise of this function the Board shall be guided by the relevant provisions of the rules, regulations and procedures of the Authority, which shall take into account the paramount importance of ensuring the effective functioning of the Enterprise and, in particular, ensuring its financial independence.

(g) Funds made available to the Enterprise shall be in freely usable currencies or currencies which are freely available and effectively usable in the major foreign exchange markets. These currencies shall be defined in the rules, regulations and procedures of the Authority in accordance with prevailing international monetary practice. Except as provided in paragraph 2, no State Party shall maintain or impose restrictions on the holding, use or exchange by the Enterprise of these funds.

(h) "Debt guarantee" means a promise of a State Party to creditors of the Enterprise to pay, *pro rata* in accordance with the appropriate scale, the financial obligations of the Enterprise covered by the guarantee following notice by the creditors to the State Party of a default by the Enterprise. Procedures for the payment of those obligations shall be in conformity with the rules, regulations and procedures of the Authority.

4. The funds, assets and expenses of the Enterprise shall be kept separate from those of the Authority. This article shall not prevent the Enterprise from making arrangements with the Authority regarding facilities, personnel and services and arrangements for reimbursement of administrative expenses paid by either on behalf of the other.

5. The records, books and accounts of the

kenskaper, vari inbegrips dess årliga ekonomiska redovisning, skall årligen granskas av en oavhängig, av rådet tillsatt revisor.

Artikel 12

Verksamhet

1. Företaget skall för rådet framlägga förslag rörande projekt för verksamhet i enlighet med artikel 170. Sådana förslag skall innehålla en formell skriftlig arbetsplan för verksamhet i området i enlighet med artikel 153.3, samt alla andra upplysningar och uppgifter som vid olika tidpunkter kan vara nödvändiga för att den skall kunna utvärderas av den juridiska och tekniska kommissionen och godkännas av rådet.

2. Efter godkännande av rådet, skall företaget genomföra projektet på grundval av den formella skriftliga arbetsplan som anges i stycke 1.

3. a) Om företaget inte förfogar över de varor och tjänster som krävs för dess verksamhet, kan det införskaffa dem. I detta syfte skall det infordra anbud och ingå kontrakt med anbudsgivare som erbjuder den bästa kombinationen av kvalitet, pris och leveranstid.

b) Om det finns flera än ett anbud som uppfyller samma villkor, skall kontraktet ingås i enlighet med

i) principen om icke-diskriminering på grund av politiska eller andra hänsynstaganden som inte är relevanta för en ändamålsenlig och effektiv verksamhet; och

ii) riktlinjer som rådet godkänt vad avser preferenser som skall beviljas för varor och tjänster med ursprung i utvecklingsländer, vari inbegrips sådana som är kustlösa och geografiskt missgynnade.

c) Styrelsen kan anta regler som fastställer de särskilda omständigheter under vilka kravet på inhämtande av anbud kan frångås i företagets eget intresse.

4. Företaget skall ha äganderätt till alla mineraler och bearbetade ämnen som det producerar.

5. Företaget skall sälja sina produkter på en icke-diskriminerande grundval. Det får inte bevilja icke-kommersiella rabatter.

6. Med förbehåll för varje allmän eller särskild befogenhet som företaget har på grundval av någon annan bestämmelse i denna

Enterprise, including its annual financial statements, shall be audited annually by an independent auditor appointed by the Council.

Article 12

Operations

1. The Enterprise shall propose to the Council projects for carrying out activities in accordance with article 170. Such proposals shall include a formal written plan of work for activities in the Area in accordance with article 153, paragraph 3, and all such other information and data as may be required from time to time for its appraisal by the Legal and Technical Commission and approval by the Council.

2. Upon approval by the Council, the Enterprise shall execute the project on the basis of the formal written plan of work referred to in paragraph 1.

3. (a) If the Enterprise does not possess the goods and services required for its operations it may procure them. For that purpose, it shall issue invitations to tender and award contracts to bidders offering the best combination of quality, price and delivery time.

(b) If there is more than one bid offering such a combination, the contract shall be awarded in accordance with:

(i) the principle of non-discrimination on the basis of political or other considerations not relevant to the carrying out of operations with due diligence and efficiency; and

(ii) guidelines approved by the Council with regard to the preferences to be accorded to goods and services originating in developing States, including the land-locked and geographically disadvantaged among them.

(c) The Governing Board may adopt rules determining the special circumstances in which the requirement of invitations to bid may, in the best interests of the Enterprise, be dispensed with.

4. The Enterprise shall have title to all minerals and processed substances produced by it.

5. The Enterprise shall sell its products on a non-discriminatory basis. It shall not give non-commercial discounts.

6. Without prejudice to any general or special power conferred on the Enterprise under any other provision of this Convention,

konvention skall företaget utöva andra nödvändiga befogenheter som har samband med dess verksamhet.

7. Företaget får inte ingripa i någon konventionsstats politiska angelägenheter. Det får inte heller påverkas i sina beslut av den berörda konventionsstats politiska regim. Uteslutande kommersiella hänsyn skall iaktas då det fattar sina beslut, och dessa hänsyn skall avvägas opartiskt i syfte att genomföra de ändamål som anges i artikel 1 i denna bilaga.

Artikel 13

Rättslig ställning, immunitet och privilegier

1. För att möjliggöra för företaget att fullgöra sina uppgifter skall den ställning samt den immunitet och de privilegier som anges i denna artikel beviljas företaget på konventionsstaternas territorier. För att genomföra denna princip får företaget och konventionsstaterna vid behov träffa särskilda överenskommelser.

2. Företaget skall ha den rättshandlingsförmåga som krävs för fullgörandet av dess uppgifter och fullföljandet av dess syften samt i synnerhet befogenhet att

a) ingå kontrakt och träffa samarbetsarrangemang eller andra arrangemang, vari inbegrips avtal med stater och internationella organisationer;

b) förvärva, hyra, inneha och avhända sig fast och lös egendom;

c) vara part i rättegång.

3. a) Talan mot företaget kan väckas endast vid behörig domstol på territorium tillhörigt en konventionsstat där företaget

i) har kontor eller anläggning;

ii) har utsett ombud i syfte att motta delgivning eller underrättelse om rättegång;

iii) har ingått avtal om varor eller tjänster;

iv) har utställt säkerheter; eller

v) på annat sätt bedriver kommersiell verksamhet.

b) Företagets egendom och tillgångar skall, oberoende av var de befinner sig och vem som innehar dem, vara befriade från beslagtagande eller annan form av utmätning, intill dess att slutlig dom mot företaget har avkunnats.

4. a) Företagets egendom och tillgångar skall, oberoende av var de befinner sig och vem som innehar dem, vara befriade från rekvisi-

the Enterprise shall exercise such powers incidental to its business as shall be necessary.

7. The Enterprise shall not interfere in the political affairs of any State Party; nor shall it be influenced in its decisions by the political character of the State Party concerned. Only commercial considerations shall be relevant to its decisions, and these considerations shall be weighed impartially in order to carry out the purposes specified in article 1 of this Annex.

Article 13

Legal status, privileges and immunities

1. To enable the Enterprise to exercise its functions, the status, privileges and immunities set forth in this article shall be accorded to the Enterprise in the territories of States Parties. To give effect to this principle the Enterprise and States Parties may, where necessary, enter into special agreements.

2. The Enterprise shall have such legal capacity as is necessary for the exercise of its functions and the fulfilment of its purposes and, in particular, the capacity:

(a) to enter into contracts, joint arrangements or other arrangements, including agreements with States and international organizations;

(b) to acquire, lease, hold and dispose of immovable and movable property;

(c) to be a party to legal proceedings.

3. Actions may be brought against the Enterprise only in a court of competent jurisdiction in the territory of a State Party in which the Enterprise:

(i) has an office or facility;

(ii) has appointed an agent for the purpose of accepting service or notice of process;

(iii) has entered into a contract for goods or services;

(iv) has issued securities; or

(v) is otherwise engaged in commercial activity.

(b) The property and assets of the Enterprise, wherever located and by whomsoever held, shall be immune from all forms of seizure, attachment or execution before the delivery of final judgment against the Enterprise.

4. (a) The property and assets of the Enterprise, wherever located and by whomsoever held, shall be immune from requisition, confis-

tion, konfiskation, expropriation eller varje annan form av beslag genom verkställande eller lagstiftande myndighets försorg.

b) Företagets egendom och tillgångar skall, oberoende av var de befinner sig och vem som innehar dem, vara befriade från alla slag av diskriminerande restriktioner, föreskrifter, kontroller och moratorier.

c) Företaget och dess anställda skall respektera lagar och andra författningar i den stat eller på det territorium där företaget eller dess anställda bedriver kommersiell och industriell eller annan verksamhet.

d) Konventionsstaterna skall säkerställa att företaget får åtnjuta alla de rättigheter och privilegier samt den immunitet som andra rättssubjekt som bedriver kommersiell verksamhet på deras territorier har beviljats. Dessa rättigheter och privilegier och denna immunitet skall beviljas företaget på en icke mindre gynnsam grundval än den som gäller för rättssubjekt som bedriver liknande kommersiell verksamhet. Om konventionsstater beviljar utvecklingsländer eller deras kommersiella rättssubjekt särskilda privilegier, skall företaget komma i åtnjutande av dessa privilegier på motsvarande förmånlig grundval.

e) Konventionsstaterna kan ge företaget särskilda förmåner, rättigheter samt immunitet och privilegier utan att vara skyldiga att ge andra kommersiella rättssubjekt samma förmåner, rättigheter och privilegier samt samma immunitet.

5. Företaget skall förhandla med värdlandet, där dess kontor och anläggningar finns, beträffande befrielse från direkta och indirekta skatter.

6. Varje konventionsstat skall vidta sådana åtgärder som är nödvändiga för att inom ramen för sin egen lagstiftning genomföra de principer som anges i denna bilaga och skall underrätta företaget om de särskilda åtgärder som den vidtagit.

7. Företaget kan i den utsträckning och på de villkor det beslutar avstå från den immunitet och de privilegier som det är berättigat till enligt denna artikel eller de särskilda överenskommelser som anges i stycke 1.

cation, expropriation or any other form of seizure by executive or legislative action.

(b) The property and assets of the Enterprise, wherever located and by whomsoever held, shall be free from discriminatory restrictions, regulations, controls and moratoria of any nature.

(c) The Enterprise and its employees shall respect local laws and regulations in any State or territory in which the Enterprise or its employees may do business or otherwise act.

(d) States Parties shall ensure that the Enterprise enjoys all rights, privileges and immunities accorded by them to entities conducting commercial activities in their territories. These rights, privileges and immunities shall be accorded to the Enterprise on no less favourable a basis than that on which they are accorded to entities engaged in similar commercial activities. If special privileges are provided by States Parties for developing States or their commercial entities, the Enterprise shall enjoy those privileges on a similarly preferential basis.

(e) States Parties may provide special incentives, rights, privileges and immunities to the Enterprise without the obligation to provide such incentives, rights, privileges and immunities to other commercial entities.

5. The Enterprise shall negotiate with the host countries in which its offices and facilities are located for exemption from direct and indirect taxation.

6. Each State Party shall take such action as is necessary for giving effect in terms of its own law to the principles set forth in this Annex and shall inform the Enterprise of the specific action which it has taken.

7. The Enterprise may waive any of the privileges and immunities conferred under this article or in the special agreements referred to in paragraph 1 to such extent and upon such conditions as it may determine.

BILAGA V
FÖRLIKNING

KAPITEL 1

FÖRLIKNINGSFÖRFARANDE ENLIGT
KAPITEL 1 I DEL XV

Artikel 1

Inledande av förfarande

Om parterna i en tvist i enlighet med artikel 284 har kommit överens om att hänskjuta tvisten till förlikning enligt detta kapitel, kan varje sådan part inleda förfarandet genom skriftlig notifikation till den andra parten eller de andra parterna i tvisten.

Artikel 2

Förteckning över förlikningsmän

En förteckning över förlikningsmän skall upprättas och föras av Förenta Nationernas generalsekreterare. Varje konventionsstat har rätt att nominera fyra förlikningsmän, som alla skall vara personer som åtnjuter det högsta anseende i fråga om opartiskhet, sakkunskap och integritet. Namnen på de sålunda nominerade personerna skall utgöra förteckningen. Om vid någon tidpunkt de av en konventionsstat nominerade förlikningsmännen i förteckningen är färre än fyra, skall denna stat äga rätt att vid behov nominera ytterligare personer. Namnet på en förlikningsman skall stå kvar i förteckningen till dess att det dras tillbaka av den konventionsstat som har nominerat denne; dock skall förlikningsmannen fortsätta att tjänstgöra i den förlikningskommission till vilken denne förlikningsman har utsetts, till dess att förfarandet inför denna kommission har avslutats.

Artikel 3

Tillsättande av förlikningskommission

Förlikningskommissionen skall, såvida parterna inte kommer överens om annat, tillsättas enligt följande:

ANNEX V
CONCILIATION

SECTION 1

CONCILIATION PROCEDURE
PURSUANT TO SECTION 1 OF PART XV

Article 1

Institution of proceedings

If the parties to a dispute have agreed, in accordance with article 284, to submit it to conciliation under this section, any such party may institute the proceedings by written notification addressed to the other party or parties to the dispute.

Article 2

List of conciliators

A list of conciliators shall be drawn up and maintained by the Secretary-General of the United Nations. Every State Party shall be entitled to nominate four conciliators, each of whom shall be a person enjoying the highest reputation for fairness, competence and integrity. The names of the persons so nominated shall constitute the list. If at any time the conciliators nominated by a State Party in the list so constituted shall be fewer than four, that State Party shall be entitled to make further nominations as necessary. The name of a conciliator shall remain on the list until withdrawn by the State Party which made the nomination, provided that such conciliator shall continue to serve on any conciliation commission to which that conciliator has been appointed until the completion of the proceedings before that commission.

Article 3

Constitution of conciliation commission

The conciliation commission shall, unless the parties otherwise agree, be constituted as follows:

a) Med förbehåll för g skall förlikningskommissionen bestå av fem ledamöter.

b) Den part som inleder förlikningsförfarandet skall utse två förlikningsmän, företrädesvis från den i artikel 2 i denna bilaga angivna förteckningen, av vilka en får ha samma nationalitet som denna part, såvida inte parterna kommer överens om annat. Sådana förordnanden skall anges i den notifikation som avses i artikel 1 i denna bilaga.

c) Den andra parten i tvisten skall inom 21 dagar efter mottagandet av den i artikel 1 i denna bilaga avsedda notifikationen utse två förlikningsmän på det sätt som anges i b. Om förlikningsmännen inte har utsetts inom denna tid, kan den part som har inlett förfarandet, inom en vecka efter tidens utgång, antingen avsluta förfarandet genom notifikation till den andra parten eller anmoda Förenta Nationernas generalsekreterare att utse förlikningsmän i enlighet med e.

d) Inom 30 dagar efter det att samtliga fyra förlikningsmän har förordnats skall dessa utse en femte förlikningsman från den i artikel 2 i denna bilaga angivna förteckningen; denne skall vara ordförande. Om utnämningen inte gjorts inom denna tid, kan endera parten, inom en vecka efter tidens utgång, anmoda Förenta Nationernas generalsekreterare att utse förlikningsman i enlighet med e.

e) Inom 30 dagar efter mottagandet av en anmodan enligt c eller d skall Förenta Nationernas generalsekreterare i samråd med parterna i tvisten från den i artikel 2 i denna bilaga angivna förteckningen utse de förlikningsmän som erfordras.

f) Vakanser skall besättas på det sätt som föreskrivs för det ursprungliga förordnandet.

g) Två eller flera parter, som genom överenskommelse fastställer att de har samma intressen, skall gemensamt utse två förlikningsmän. Då två eller flera parter har olika intressen, eller då det råder oenighet om huruvida de har samma intressen, skall de var för sig utse förlikningsmän.

h) I tvister som berör mer än två parter med skilda intressen, eller då det råder oenighet huruvida dessa har samma intressen, skall parterna tillämpa bestämmelserna i a till f i den utsträckning så är möjligt.

(a) Subject to subparagraph (g), the conciliation commission shall consist of five members.

(b) The party instituting the proceedings shall appoint two conciliators to be chosen preferably from the list referred to in article 2 of this Annex, one of whom may be its national, unless the parties otherwise agree. Such appointments shall be included in the notification referred to in article 1 of this Annex.

(c) The other party to the dispute shall appoint two conciliators in the manner set forth in subparagraph (b) within 21 days of receipt of the notification referred to in article 1 of this Annex. If the appointments are not made within that period, the party instituting the proceedings may, within one week of the expiration of that period, either terminate the proceedings by notification addressed to the other party or request the Secretary-General of the United Nations to make the appointments in accordance with subparagraph (e).

(d) Within 30 days after all four conciliators have been appointed, they shall appoint a fifth conciliator chosen from the list referred to in article 2 of this Annex, who shall be chairman. If the appointment is not made within that period, either party may, within one week of the expiration of that period, request the Secretary-General of the United Nations to make the appointment in accordance with subparagraph (e).

(e) Within 30 days of the receipt of a request under subparagraph (c) or (d), the Secretary-General of the United Nations shall make the necessary appointments from the list referred to in article 2 of this Annex in consultation with the parties to the dispute.

(f) Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

(g) Two or more parties which determine by agreement that they are in the same interest shall appoint two conciliators jointly. Where two or more parties have separate interests or there is a disagreement as to whether they are of the same interest, they shall appoint conciliators separately.

(h) In disputes involving more than two parties having separate interests, or where there is disagreement as to whether they are of the same interest, the parties shall apply subparagraphs (a) to (f) in so far as possible.

Artikel 4

Förfarande

Förlkningskommissionen skall själv, såvida inte parterna kommer överens om annat, besluta om sitt förfarande. Kommissionen får, med samtycke från parterna i tvisten, erbjuda en konventionsstat att för kommissionen muntligen eller skriftligen framlägga sina synpunkter. Kommissionens beslut beträffande procedurfrågor, dess rapport och rekommendationer skall fattas med enkel majoritet.

Artikel 5

Uppgörelse i godo

Kommissionen får fästa parternas uppmärksamhet på åtgärder som kan underlätta en uppgörelse i godo.

Artikel 6

Kommissionens uppgifter

Kommissionen skall höra parterna, pröva deras yrkanden och invändningar samt framlägga förslag för parterna i syfte att hjälpa dem att träffa en uppgörelse i godo.

Artikel 7

Rapport

1. Kommissionen skall avlägga rapport inom 12 månader efter dess tillsättande. I rapporten skall anges alla överenskommelser som har träffats och, om ingen överenskommelse har träffats, dess slutsatser om alla fakta eller rättsfrågor av betydelse för tvisten samt sådana rekommendationer som kommissionen anser lämpliga för att en uppgörelse i godo skall kunna komma till stånd. Rapporten skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare och skall omedelbart av denne överlämnas till parterna i tvisten.

2. Kommissionens rapport, innefattande dess slutsatser eller rekommendationer, skall inte vara bindande för parterna.

Artikel 8

Avslutande

Förlkningsförfarandet är avslutat, då uppgörelse har träffats, då parterna har godtagit eller någon part har avvisat rapportens rekommendationer genom skriftlig notifikation till

Article 4

Procedure

The conciliation commission shall, unless the parties otherwise agree, determine its own procedure. The commission may, with the consent of the parties to the dispute, invite any State Party to submit to it its views orally or in writing. Decisions of the commission regarding procedural matters, the report and recommendations shall be made by a majority vote of its members.

Article 5

Amicable settlement

The commission may draw the attention of the parties to any measures which might facilitate an amicable settlement of the dispute.

Article 6

Functions of the commission

The commission shall hear the parties, examine their claims and objections, and make proposals to the parties with a view to reaching an amicable settlement.

Article 7

Report

1. The commission shall report within 12 months of its constitution. Its report shall record any agreements reached and, failing agreement, its conclusions on all questions of fact or law relevant to the matter in dispute and such recommendations as the commission may deem appropriate for an amicable settlement. The report shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations and shall immediately be transmitted by him to the parties to the dispute.

2. The report of the commission, including its conclusions or recommendations, shall not be binding upon the parties.

Article 8

Termination

The conciliation proceedings are terminated when a settlement has been reached, when the parties have accepted or one party has rejected the recommendations of the report by written

Föreanta Nationernas generalsekreterare eller då en tid på tre månader har förflutit från dagen för överlämnandet av rapporten till parterna.

Artikel 9

Arvoden och kostnader

Kommissionens arvoden och kostnader skall bäras av parterna i tvisten.

Artikel 10

Rätt för parterna att ändra förfarandet

Parterna i tvisten får genom överenskommelse, som endast gäller för ifrågavarande tvist, ändra varje bestämmelse i denna bilaga.

KAPITEL 2

OBLIGATORISKT HÄNSKJUTANDE TILL FÖRLIKNINGSFÖRFARANDE ENLIGT KAPITEL 3 I DEL XV

Artikel 11

Inledande av förfarande

1. Varje part i en tvist, som i enlighet med kapitel 3 i del XV kan hänskjutas till förlikning enligt detta kapitel, kan inleda förfarandet genom skriftlig notifikation till den andra parten eller de andra parterna i tvisten.

2. Varje part i tvisten, som har mottagit notifikation enligt stycke 1, skall vara skyldig att underkasta sig sådant förfarande.

Artikel 12

Underlåtelse att svara eller att underkasta sig förlikningsförfarande

Om en part eller flera parter i tvisten underlåter att svara på en notifikation om inledande av förfarande eller att underkasta sig sådant förfarande, skall detta inte utgöra något hinder för förfarandet.

Artikel 13

Behörighet

Tvist om huruvida en förlikningskommission enligt detta kapitel har behörighet skall avgöras av kommissionen.

notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, or when a period of three months has expired from the date of transmission of the report to the parties.

Article 9

Fees and expenses

The fees and expenses of the commission shall be borne by the parties to the dispute.

Article 10

Right of parties to modify procedure

The parties to the dispute may by agreement applicable solely to that dispute modify any provision of this Annex.

SECTION 2

COMPULSORY SUBMISSION TO CONCILIATION PROCEDURE PURSUANT TO SECTION 3 OF PART XV

Article 11

Institution of proceedings

1. Any party to a dispute which, in accordance with Part XV, section 3, may be submitted to conciliation under this section, may institute the proceedings by written notification addressed to the other party or parties to the dispute.

2. Any party to the dispute, notified under paragraph 1, shall be obliged to submit to such proceedings.

Article 12

Failure to reply or to submit to conciliation

The failure of a party, or parties to the dispute to reply to notification of institution of proceedings or to submit to such proceedings shall not constitute a bar to the proceedings.

Article 13

Competence

A disagreement as to whether a conciliation commission acting under this section has competence shall be decided by the commission.

Artikel 14

Tillämpning av kapitel 1

Artiklarna 2—10 i kapitel 1 i denna bilaga äger tillämpning i den mån inte annat stadgas i detta kapitel.

Article 14

Application of section 1

Articles 2 to 10 of section 1 of this Annex apply subject to this section.

BILAGA VI**STADGA FÖR DEN INTERNATIONELLA
HAVSRÄTTSDOMSTOLEN****Artikel 1***Allmänna bestämmelser*

1. Den internationella havsrättsdomstolen upprättas och skall utföra sina uppgifter i enlighet med bestämmelserna i denna konvention och denna stadga.

2. Domstolens säte skall vara i den fria hansestaden Hamburg i Förbundsrepubliken Tyskland.

3. Domstolen får sammanträda och utöva sina funktioner på annan plats, då den anser detta önskvärt.

4. Hänskjutande av tvister till domstolen skall ske i enlighet med bestämmelserna i del XI och XV.

KAPITEL 1**DOMSTOLENS ORGANISATION****Artikel 2***Sammansättning*

1. Domstolen skall bestå av 21 oavhängiga ledamöter, som skall väljas bland personer som åtnjuter det högsta anseende i fråga om hederlighet och integritet och med erkänd sakkunskap på havsrättens område.

2. I domstolen som helhet skall säkerställas att de huvudsakliga rättssystemen i världen är representerade samt en rättvis geografisk fördelning.

Artikel 3*Ledamöter*

1. Två domstolsledamöter får ej vara medborgare i samma stat. En person som med hänsyn till sitt ledamötskap i domstolen skulle

ANNEX VI**STATUTE OF THE INTERNATIONAL
TRIBUNAL FOR THE LAW OF THE SEA****Article 1***General provisions*

1. The International Tribunal for the Law of the Sea is constituted and shall function in accordance with the provisions of this Convention and this Statute.

2. The seat of the Tribunal shall be in the Free and Hanseatic City of Hamburg in the Federal Republic of Germany.

3. The Tribunal may sit and exercise its functions elsewhere whenever it considers this desirable.

4. A reference of a dispute to the Tribunal shall be governed by the provisions of Parts XI and XV.

SECTION 1**ORGANIZATION OF THE TRIBUNAL****Article 2***Composition*

1. The Tribunal shall be composed of a body of 21 independent members, elected from among persons enjoying the highest reputation for fairness and integrity and of recognized competence in the field of the law of the sea.

2. In the Tribunal as a whole the representation of the principal legal systems of the world and equitable geographical distribution shall be assured.

Article 3*Membership*

1. No two members of the Tribunal may be nationals of the same State. A person who for the purposes of membership in the Tribunal

kunna betraktas som medborgare i mer än en stat skall anses vara medborgare i den stat i vilken han vanligen utövar sina medborgerliga och politiska rättigheter.

2. Det skall finnas minst tre ledamöter från varje av Förenta Nationernas generalförsamling fastställd geografisk grupp.

Artikel 4

Nominering och val

1. Varje konventionsstat får nominera högst två personer som besitter de kvalifikationer som avses i artikel 2 i denna bilaga. Domstolens ledamöter skall väljas från förteckningen över sålunda nominerade personer.

2. Senast tre månader före dagen för valet skall i fråga om det första valet, Förenta Nationernas generalsekreterare och, i fråga om följande val, domstolens kanslichef skriftligen anmoda konventionsstaterna att inom två månader inkomma med sina nomineringar av domstolens ledamöter. Generalsekreteraren eller kanslichefen skall upprätta en alfabetisk förteckning över alla de sålunda nominerade personerna med angivande av vilka konventionsstater som har nominerat dem och skall sända förteckningen till konventionsstaterna före den sjunde dagen i den sista månaden före dagen för varje val.

3. Det första valet skall hållas inom sex månader efter dagen för denna konventions ikraftträdande.

4. Domstolens ledamöter skall väljas genom sluten omröstning. Val skall hållas vid ett möte med konventionsstaterna, som i fråga om det första valet sammankallas av Förenta Nationernas generalsekreterare och i fråga om följande val enligt av konventionsstaterna överenskommet förfarande. Detta möte är beslutsmässigt när två tredjedelar av konventionsstaterna är närvarande. De personer som väljs till domstolen skall vara de kandidater som erhåller det största antalet röster samt två tredjedels majoritet av rösterna från närvarande och röstande konventionsstater, förutsatt att en sådan majoritet omfattar flertalet av konventionsstaterna.

Artikel 5

Mandatperiod

1. Domstolens ledamöter skall väljas för nio

could be regarded as a national of more than one State shall be deemed to be a national of the one in which he ordinarily exercises civil and political rights.

2. There shall be no fewer than three members from each geographical group as established by the General Assembly of the United Nations.

Article 4

Nominations and elections

1. Each State Party may nominate not more than two persons having the qualifications prescribed in article 2 of this Annex. The members of the Tribunal shall be elected from the list of persons thus nominated.

2. At least three months before the date of the election, the Secretary-General of the United Nations in the case of the first election and the Registrar of the Tribunal in the case of subsequent elections shall address a written invitation to the States Parties to submit their nominations for members of the Tribunal within two months. He shall prepare a list in alphabetical order of all the persons thus nominated, with an indication of the States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties before the seventh day of the last month before the date of each election.

3. The first election shall be held within six months of the date of entry into force of this Convention.

4. The members of the Tribunal shall be elected by secret ballot. Elections shall be held at a meeting of the States Parties convened by the Secretary-General of the United Nations in the case of the first election and by a procedure agreed to by the States Parties in the case of subsequent elections. Two thirds of the States Parties shall constitute a quorum at that meeting. The persons elected to the Tribunal shall be those nominees who obtain the largest number of votes and a two-thirds majority of the States Parties present and voting, provided that such majority includes a majority of the States Parties.

Article 5

Term of office

1. The members of the Tribunal shall be

år och får omväljas. För sju ledamöter, som utsetts vid det första valet, skall mandatet dock upphöra efter tre år och för ytterligare sju ledamöter efter sex år.

2. De domstolsledamöter vars mandat skall upphöra vid slutet av ovannämnda begynnelseperioder på tre eller sex år skall genom lottdragning utses av Förenta Nationernas generalsekreterare omedelbart efter det första valet.

3. Domstolens ledamöter skall fortsätta att fullgöra sina skyldigheter till dess att efterträdare har utsetts. Även om detta har skett, skall de avsluta förfaranden som de har påbörjat före tidpunkten för deras ersättande.

4. I händelse av att en ledamot av domstolen vill avgå, skall skriftligt meddelande därom ställas till domstolens president. Platsen blir vakant vid mottagandet av detta meddelande.

Artikel 6

Vakanser

1. Vakanser skall besättas i den för det första valet stadgade ordningen med förbehåll för följande bestämmelse: inom en månad efter det att vakansen uppstått skall kanslichefen skicka ut en i artikel 4 i denna bilaga föreskriven anmodan, och dagen för valet skall fastställas av domstolens president efter samråd med konventionsstaterna.

2. En ledamot av domstolen, som valts att ersätta en ledamot vars mandat ännu inte har utgått, skall inneha ämbetet under återstoden av företrädarens mandatperiod.

Artikel 7

Verksamhet som är oförenlig med innehav av domarämbete

1. En ledamot av domstolen får ej utöva politisk eller administrativ verksamhet eller vara aktivt knuten till eller ha finansiellt intresse i verksamhet som utövas av något företag som deltar i undersökning eller utvinning av havets eller havsbottens tillgångar eller i annat affärsmässigt utnyttjande av havet eller havsbotten.

elected for nine years and may be re-elected; provided, however, that of the members elected at the first election, the terms of seven members shall expire at the end of three years and the terms of seven more members shall expire at the end of six years.

2. The members of the Tribunal whose terms are to expire at the end of the above-mentioned initial periods of three and six years shall be chosen by lot to be drawn by the Secretary-General of the United Nations immediately after the first election.

3. The members of the Tribunal shall continue to discharge their duties until their places have been filled. Though replaced, they shall finish any proceedings which they may have begun before the date of their replacement.

4. In the case of the resignation of a member of the Tribunal, the letter of resignation shall be addressed to the President of the Tribunal. The place becomes vacant on the receipt of that letter.

Article 6

Vacancies

1. Vacancies shall be filled by the same method as that laid down for the first election, subject to the following provision: the Registrar shall, within one month of the occurrence of the vacancy, proceed to issue the invitations provided for in article 4 of this Annex, and the date of the election shall be fixed by the President of the Tribunal after consultation with the States Parties.

2. A member of the Tribunal elected to replace a member whose term of office has not expired shall hold office for the remainder of his predecessor's term.

Article 7

Incompatible activities

1. No member of the Tribunal may exercise any political or administrative function, or associate actively with or be financially interested in any of the operations of any enterprise concerned with the exploration for or exploitation of the resources of the sea or the sea-bed or other commercial use of the sea or the sea-bed.

2. En ledamot av domstolen får ej vara ombud, rådgivare eller advokat i något mål.

3. I tveksamma fall skall beslut fattas med majoritet av domstolens övriga närvarande ledamöter.

Artikel 8

Villkor för ledamöters deltagande i ett visst mål

1. Ledamot av domstolen får ej delta i avgörandet av ett mål i vilket han tidigare har uppträtt såsom endera partens ombud, rådgivare eller advokat eller såsom ledamot av en nationell eller internationell domstol eller skiljedomstol eller i någon annan egenskap.

2. Om en ledamot av domstolen av särskild anledning anser att han inte bör delta i avgörandet av ett visst mål, skall han underrätta domstolens president därom.

3. Om presidenten anser att någon av domstolens ledamöter av särskild anledning inte bör delta i behandlingen av ett visst mål, skall han underrätta denne därom.

4. I tveksamma fall skall beslut fattas med en majoritet av domstolens övriga närvarande ledamöter.

Artikel 9

Följder av att föreskrivna villkor ej längre uppfylls

Om en ledamot enligt de övriga domstolsledamöternas enhälliga uppfattning ej längre uppfyller föreskrivna villkor, skall domstolens president förklara platsen vakant.

Artikel 10

Immunitet och privilegier

Domstolens ledamöter skall, då de tjänstgör vid domstolen, åtnjuta diplomatisk immunitet och diplomatiska privilegier.

Artikel 11

Högtidlig förklaring av ledamöter

Varje ledamot av domstolen skall, innan han tillträder sitt ämbete, vid ett offentligt sammanträde avge en högtidlig förklaring att han skall utöva sina befogenheter opartiskt och samvetsgrant.

2. No member of the Tribunal may act as agent, counsel or advocate in any case.

3. Any doubt on these points shall be resolved by decision of the majority of the other members of the Tribunal present.

Article 8

Conditions relating to participation of members in a particular case

1. No member of the Tribunal may participate in the decision of any case in which he has previously taken part as agent, counsel or advocate for one of the parties, or as a member of a national or international court or tribunal, or in any other capacity.

2. If, for some special reason, a member of the Tribunal considers that he should not take part in the decision of a particular case, he shall so inform the President of the Tribunal.

3. If the President considers that for some special reason one of the members of the Tribunal should not sit in a particular case, he shall give him notice accordingly.

4. Any doubt on these points shall be resolved by decision of the majority of the other members of the Tribunal present.

Article 9

Consequence of ceasing to fulfil required conditions

If, in the unanimous opinion of the other members of the Tribunal, a member has ceased to fulfil the required conditions, the President of the Tribunal shall declare the seat vacant.

Article 10

Privileges and immunities

The members of the Tribunal, when engaged on the business of the Tribunal, shall enjoy diplomatic privileges and immunities.

Article 11

Solemn declaration by members

Every member of the Tribunal shall, before taking up his duties, make a solemn declaration in open session that he will exercise his powers impartially and conscientiously.

Artikel 12

President, vicepresident och kanslichef

1. Domstolen skall välja president och vicepresident för tre år; de får omväljas.

2. Domstolen skall utse kanslichef och kan förordna om att utse sådana andra tjänstemän som kan erfordras.

3. Presidenten och kanslichefen skall ha hemvist där domstolen har sitt säte.

Artikel 13

Beslutsmässighet

1. Alla tillgängliga ledamöter av domstolen skall delta i sammanträdena; för beslutsmässighet krävs att elva (11) valda ledamöter är närvarande.

2. Med förbehåll för artikel 17 i denna bilaga skall domstolen bestämma vilka ledamöter som är tillgängliga för att göra domstolen beslutsam vid handläggningen av en viss tvist, varvid hänsyn skall tas till att effektiv verksamhet skall kunna bedrivas vid de avdelningar som avses i artiklarna 14 och 15 i denna bilaga.

3. Varje tvist som hänskjuts till domstolen och varje framställning till domstolen skall behandlas och avgöras av denna, såvida inte artikel 14 i denna bilaga äger tillämpning eller parterna begär att den skall handläggas i enlighet med artikel 15 i denna bilaga.

Artikel 14

Avdelningen för havsbottentvister

En avdelning för havsbottentvister skall upprättas i enlighet med bestämmelserna i kapitel 4 i denna bilaga. Dess behörighet, befogenheter och uppgifter skall vara de som föreskrivs i kapitel 5 i del XI.

Artikel 15

Särskilda avdelningar

1. Domstolen får upprätta de avdelningar, bestående av tre eller flera av dess valda ledamöter, som den anser nödvändiga för handläggning av särskilda slag av tvister.

2. Domstolen skall upprätta en avdelning för handläggning av en särskild tvist, som hänskjutits till denna, om parterna så begär. Avdelningens sammansättning skall bestämmas av domstolen med parternas samtycke.

Article 12

President, Vice-President and Registrar

1. The Tribunal shall elect its President and Vice-President for three years; they may be re-elected.

2. The Tribunal shall appoint its Registrar and may provide for the appointment of such other officers as may be necessary.

3. The President and the Registrar shall reside at the seat of the Tribunal.

Article 13

Quorum

1. All available members of the Tribunal shall sit; a quorum of 11 elected members shall be required to constitute the Tribunal.

2. Subject to article 17 of this Annex, the Tribunal shall determine which members are available to constitute the Tribunal for the consideration of a particular dispute, having regard to the effective functioning of the chambers as provided for in articles 14 and 15 of this Annex.

3. All disputes and applications submitted to the Tribunal shall be heard and determined by the Tribunal, unless article 14 of this Annex applies, or the parties request that it shall be dealt with in accordance with article 15 of this Annex.

Article 14

Sea-Bed Disputes Chamber

A Sea-Bed Disputes Chamber shall be established in accordance with the provisions of section 4 of this Annex. Its jurisdiction, powers and functions shall be as provided for in Part XI, section 5.

Article 15

Special chambers

1. The Tribunal may form such chambers, composed of three or more of its elected members, as it considers necessary for dealing with particular categories of disputes.

2. The Tribunal shall form a chamber for dealing with a particular dispute submitted to it if the parties so request. The composition of such a chamber shall be determined by the Tribunal with the approval of the parties.

3. För att främja en snabb handläggning av målen skall domstolen årligen upprätta en avdelning, bestående av fem av dess valda ledamöter, som kan handlägga tvister enligt ett summariskt förfarande. Två ytterligare ledamöter skall utses att ersätta ledamöter som ej kan delta i en viss förhandling.

4. Tvister skall handläggas av de avdelningar som avses i denna artikel, om parterna så begär.

5. Dom som meddelas av någon av de i denna artikel och de i artikel 14 avsedda avdelningarna skall anses såsom meddelad av domstolen.

Artikel 16

Regler för domstolen

Domstolen skall utarbeta regler för fullgörande av sina uppgifter. Den skall i synnerhet fastställa sina procedurregler.

Artikel 17

Ledamöters nationalitet

1. Ledamöter av domstolen, som har samma nationalitet som en av parterna i tvisten, skall behålla sin rätt att delta som ledamöter av domstolen.

2. Om det i domstolen vid behandling av en tvist ingår en ledamot som har samma nationalitet som en av parterna i tvisten, får varje annan part utvälja en person att ingå som ledamot av domstolen.

3. Om det i domstolen vid behandling av en tvist inte ingår någon ledamot som har samma nationalitet som parterna, får var och en av parterna utvälja en person att ingå som ledamot av domstolen.

4. Denna artikel äger tillämpning på de avdelningar som avses i artiklarna 14 och 15 i denna bilaga. I sådana fall skall presidenten i samråd med parterna uppmana särskilt angivna domstolsledamöter, som utgör avdelningen, att i den utsträckning som är nödvändig ställa sina platser till förfogande för domstolsledamöter av samma nationalitet som berörda parter och, om sådana saknas eller ej kan närvara, för av parterna särskilt utvalda ledamöter.

5. Om flera parter gör gemensam sak, skall de vid tillämpning av föregående bestämmelser anses såsom en enda part. I tveksamma fall skall domstolen avgöra.

3. With a view to the speedy dispatch of business, the Tribunal shall form annually a chamber composed of five of its elected members which may hear and determine disputes by summary procedure. Two alternative members shall be selected for the purpose of replacing members who are unable to participate in a particular proceeding.

4. Disputes shall be heard and determined by the chambers provided for in this article if the parties so request.

5. A judgment given by any of the chambers provided for in this article and in article 14 of this Annex shall be considered as rendered by the Tribunal.

Article 16

Rules of the Tribunal

The Tribunal shall frame rules for carrying out its functions. In particular it shall lay down rules of procedure.

Article 17

Nationality of members

1. Members of the Tribunal of the nationality of any of the parties to a dispute shall retain their right to participate as members of the Tribunal.

2. If the Tribunal, when hearing a dispute, includes upon the bench a member of the nationality of one of the parties, any other party may choose a person to participate as a member of the Tribunal.

3. If the Tribunal, when hearing a dispute, does not include upon the bench a member of the nationality of the parties, each of those parties may choose a person to participate as a member of the Tribunal.

4. This article applies to the chambers referred to in articles 14 and 15 of this Annex. In such cases, the President, in consultation with the parties, shall request specified members of the Tribunal forming the chamber, as many as necessary, to give place to the members of the Tribunal of the nationality of the parties concerned, and, failing such, or if they are unable to be present, to the members specially chosen by the parties.

5. Should there be several parties in the same interest, they shall, for the purpose of the preceding provisions, be considered as one party only. Any doubt on this point shall be settled by the decision of the Tribunal.

6. Ledamöter som utvalts i enlighet med styckena 2, 3 och 4 skall uppfylla de i artiklarna 2, 8 och 11 i denna bilaga föreskrivna villkoren. De skall delta i beslutet såsom fullt jämställda med andra ledamöter.

Artikel 18

Arvode till ledamöter

1. Varje vald ledamot av domstolen skall erhålla ett årligt arvode samt ett särskilt arvode för varje dag under vilken han fullgör sina uppgifter, förutsatt att det totala belopp som utbetalas till en ledamot såsom särskilt arvode under ett år inte överstiger det årliga arvodet.

2. Presidenten skall erhålla ett särskilt årligt arvode.

3. Vicepresidenten skall erhålla ett särskilt arvode för varje dag under vilken han fullgör presidentens uppgifter.

4. Ledamöter som utväljs enligt artikel 17 i denna bilaga och som ej är valda ledamöter av domstolen skall erhålla arvode för varje dag under vilken de fullgör sina uppgifter.

5. Löner, arvoden och ersättningar skall bestämmas från tid till annan vid möten med konventionsstaterna, varvid hänsyn skall tas till domstolens arbetsbörda. De kan inte sänkas under mandatperioden.

6. Kanslichefens lön skall på förslag av domstolen fastställas vid möten med konventionsstaterna.

7. I reglemente som antagits vid möten med konventionsstaterna skall bestämmas de villkor enligt vilka pension kan ges till domstolens ledamöter och kanslichefen samt de villkor enligt vilka domstolens ledamöter och kanslichefen skall få ersättning för sina resekostnader.

8. Löner, arvoden och ersättningar skall vara befriade från all beskattning.

Artikel 19

Domstolens kostnader

1. Domstolens kostnader skall bäras av konventionsstaterna och av myndigheten på de villkor och på det sätt som bestäms vid möte med konventionsstaterna.

2. Då annat rättssubjekt än en konventionsstat eller myndigheten är part i en tvist som hänskjutits till domstolen, skall domstolen fastställa det belopp som parten skall bidra med för att täcka domstolens kostnader.

6. Members chosen in accordance with paragraphs 2, 3 and 4 shall fulfil the conditions required by articles 2, 8 and 11 of this Annex. They shall participate in the decision on terms of complete equality with their colleagues.

Article 18

Remuneration of members

1. Each elected member of the Tribunal shall receive an annual allowance and, for each day on which he exercises his functions, a special allowance, provided that in any year the total sum payable to any member as special allowance shall not exceed the amount of the annual allowance.

2. The President shall receive a special annual allowance.

3. The Vice-President shall receive a special allowance for each day on which he acts as President.

4. The members chosen under article 17 of this Annex, other than elected members of the Tribunal, shall receive compensation for each day on which they exercise their functions.

5. The salaries, allowances and compensation shall be determined from time to time at meetings of the States Parties, taking into account the work load of the Tribunal. They may not be decreased during the term of office.

6. The salary of the Registrar shall be determined at meetings of the States Parties, on the proposal of the Tribunal.

7. Regulations adopted at meetings of the States Parties shall determine the conditions under which retirement pensions may be given to members of the Tribunal and to the Registrar, and the conditions under which members of the Tribunal and Registrar shall have their travelling expenses refunded.

8. The salaries, allowances, and compensation shall be free of all taxation.

Article 19

Expenses of the Tribunal

1. The expenses of the Tribunal shall be borne by the States Parties and by the Authority on such terms and in such a manner as shall be decided at meetings of the States Parties.

2. When an entity other than a State Party or the Authority is a party to a case submitted to it, the Tribunal shall fix the amount which that party is to contribute towards the expenses of the Tribunal.

KAPITEL 2
BEHÖRIGHET

Artikel 20

Möjlighet att vara part inför domstolen

1. Domstolen är öppen för konventionsstaterna.

2. Domstolen är öppen för andra rättssubjekt än konventionsstater i mål varom uttryckligen stadgas i del XI eller i mål som hänskjuts till domstolen enligt annan överenskommelse, som ger domstolen behörighet och som godtagits av alla parter i målet.

Artikel 21

Behörighet

Domstolens behörighet omfattar alla tvister och framställningar som underställs denna i enlighet med föreliggande konvention samt alla frågor som särskilt anges i annan överenskommelse som ger domstolen behörighet.

Artikel 22

Hänskjutande av tvister som omfattas av andra överenskommelser

Om alla parter i ett gällande avtal som behandlar en fråga som avses i denna konvention är överens därom kan tvist rörande tolkningen eller tillämpningen av avtalet hänskjutas till domstolen i enlighet med en sådan överenskommelse.

Artikel 23

Tillämpliga rättsregler

Domstolen skall avgöra alla tvister och framställningar i enlighet med artikel 293.

KAPITEL 3
FÖRFARANDE

Artikel 24

Inledande av förfarande

1. Tvister hänskjuts till domstolen alltefter omständigheterna, antingen genom notifikation om särskild överenskommelse eller genom

SECTION 2
COMPETENCE

Article 20

Access to the Tribunal

1. The Tribunal shall be open to States Parties.

2. The Tribunal shall be open to entities other than States Parties in any case expressly provided for in Part XI or in any case submitted pursuant to any other agreement conferring jurisdiction on the Tribunal which is accepted by all the parties to that case.

Article 21

Jurisdiction

The jurisdiction of the Tribunal comprises all disputes and all applications submitted to it in accordance with this Convention and all matters specifically provided for in any other agreement which confers jurisdiction on the Tribunal.

Article 22

Reference of disputes subject to other agreements

If all the parties to a treaty or convention already in force and concerning the subject-matter covered by this Convention so agree, any disputes concerning the interpretation or application of such treaty or convention may, in accordance with such agreement, be submitted to the Tribunal.

Article 23

Applicable law

The Tribunal shall decide all disputes and applications in accordance with article 293.

SECTION 3
PROCEDURE

Article 24

Institution of proceedings

1. Disputes are submitted to the Tribunal, as the case may be, either by notification of a special agreement or by written application,

skriftlig framställning, ställd till kanslichefen. I båda fallen skall föremålet för tvisten och parterna anges.

2. Kanslichefen skall omedelbart notifiera alla berörda om den särskilda överenskommelsen eller framställningen.

3. Kanslichefen skall även notifiera alla konventionsstater.

Artikel 25

Provisoriska åtgärder

1. I enlighet med artikel 290 skall domstolen och dess avdelning för havsbottentvister ha befogenhet att föreskriva provisoriska åtgärder.

2. Om domstolen inte sammanträder eller om ett tillräckligt antal ledamöter inte är tillgängliga för att göra den beslutsmässig, skall de provisoriska åtgärderna föreskrivas av den enligt artikel 15.3 i denna bilaga upprättade avdelningen för summariskt förfarande. Oaktat bestämmelserna i artikel 15.4 i denna bilaga kan sådana provisoriska åtgärder antas på begäran av part i tvisten. De skall granskas och prövas av domstolen.

Artikel 26

Muntlig förhandling

1. Muntlig förhandling skall ledas av presidenten eller, i hans frånvaro, av vicepresidenten. Om båda är förhindrade skall den i ämbetet äldste närvarande domaren leda förhandlingen.

2. Förhandlingarna skall vara offentliga, såvida inte domstolen beslutar annorlunda eller parterna begär att allmänheten ej skall äga tillträde.

Artikel 27

Rättegångsförfarande

Domstolen skall utfärda anvisningar för rättegångsförfarandet, bestämma i vilken form och inom vilken tid varje part skall föra sin talan samt vidta alla åtgärder i samband med bevisupptagningen.

Artikel 28

Uteblivelse

Om någon av parterna inte inställer sig inför

addressed to the Registrar. In either case, the subject of the dispute and the parties shall be indicated.

2. The Registrar shall forthwith notify the special agreement or the application to all concerned.

3. The Registrar shall also notify all States Parties.

Article 25

Provisional measures

1. In accordance with article 290, the Tribunal and its Sea-Bed Disputes Chamber shall have the power to prescribe provisional measures.

2. If the Tribunal is not in session or a sufficient number of members is not available to constitute a quorum, the provisional measures shall be prescribed by the chamber of summary procedure formed under article 15, paragraph 3, of this Annex. Notwithstanding article 15, paragraph 4, of this Annex, such provisional measures may be adopted at the request of any party to the dispute. They shall be subject to review and revision by the Tribunal.

Article 26

Hearing

1. The hearing shall be under the control of the President or, if he is unable to preside, of the Vice-President. If neither is able to preside, the senior judge present of the Tribunal shall preside.

2. The hearing shall be public, unless the Tribunal decides otherwise or unless the parties demand that the public be not admitted.

Article 27

Conduct of case

The Tribunal shall make orders for the conduct of the case, decide the form and time in which each party must conclude its arguments, and make all arrangements connected with the taking of evidence.

Article 28

Default

When one of the parties does not appear

domstolen eller underlåter att föra sin talan, kan den andra parten begära att domstolen fortsätter förfarandet och fattar beslut. En parts uteblivelse eller underlåtenhet att föra sin talan skall inte utgöra något hinder för förfarandet. Innan domstolen fattar beslut, skall den inte blott förvissa sig om att den är behörig i tvisten utan även om att yrkandet är sakligt och rättsligt välgrundat.

Artikel 29

Erforderlig majoritet

1. Alla frågor skall avgöras med enkel majoritet av närvarande domstolsledamöter.

2. I händelse av lika röstetal skall presidenten eller hans ställföreträdare ha utslagsröst.

Artikel 30

Dom

1. I en dom skall anges de skäl på vilka den grundar sig.

2. Där skall anges namnen på de domstolsledamöter som har deltagit i beslutet.

3. Om domen helt eller delvis ej uttrycker domstolsledamöternas enhälliga mening, skall en ledamot äga rätt att avge särskilt utlåtande.

4. Domen skall undertecknas av presidenten och kanslichefen. Den skall uppläsas vid offentligt sammanträde efter det att parterna i tvisten fått vederbörlig underrättelse.

Artikel 31

Begäran att få ingripa

1. Om en konventionsstat anser att den har ett rättsligt intresse som kan beröras av beslutet i en tvist, kan den hos domstolen begära att få ingripa.

2. Det tillkommer domstolen att besluta om denna begäran.

3. Om begäran om att få ingripa beviljas, skall domstolens beslut i tvisten vara bindande för den ingripande konventionsstaten i den utsträckning detta berör frågor med hänsyn till vilka konventionsstaten har ingripit.

before the Tribunal or fails to defend its case, the other party may request the Tribunal to continue the proceedings and make its decision. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings. Before making its decision, the Tribunal must satisfy itself not only that it has jurisdiction over the dispute, but also that the claim is well founded in fact and law.

Article 29

Majority for decision

1. All questions shall be decided by a majority of the members of the Tribunal who are present.

2. In the event of an equality of votes, the President or the member of the Tribunal who acts in his place shall have a casting vote.

Article 30

Judgment

1. The judgment shall state the reasons on which it is based.

2. It shall contain the names of the members of the Tribunal who have taken part in the decision.

3. If the judgment does not represent in whole or in part the unanimous opinion of the members of the Tribunal, any member shall be entitled to deliver a separate opinion.

4. The judgment shall be signed by the President and by the Registrar. It shall be read in open court, due notice having been given to the parties to the dispute.

Article 31

Request to intervene

1. Should a State Party consider that it has an interest of a legal nature which may be affected by the decision in any dispute, it may submit a request to the Tribunal to be permitted to intervene.

2. It shall be for the Tribunal to decide upon this request.

3. If a request to intervene is granted, the decision of the Tribunal in respect of the dispute shall be binding upon the intervening State Party in so far as it relates to matters in respect of which that State Party intervened.

Artikel 32

Rätt att ingripa i mål rörande tolkning eller tillämpning

1. När det är fråga om tolkning eller tillämpning av denna konvention, skall kanslichefen omedelbart notifiera alla konventionsstater.

2. När det är fråga om tolkning eller tillämpning av en internationell överenskommelse enligt artikel 21 eller 22 i denna bilaga, skall kanslichefen notifiera alla parter i överenskommelsen.

3. De parter som avses i styckena 1 och 2 har rätt att ingripa i förfarandet; om en part utnyttjar denna rätt, skall den tolkning domen ges vara lika bindande för denna part.

Artikel 33

Slutgiltighet och bindande verkan av beslut

1. Domstolens beslut är slutgiltigt och skall åtlydas av alla parter i tvisten.

2. Ett beslut skall endast vara bindande för parterna med hänsyn till ifrågavarande tvist.

3. I händelse av meningsskiljaktighet beträffande ett besluts innebörd eller räckvidd skall domstolen tolka det på en parts begäran.

Artikel 34

Kostnader

Om ej annat beslutas av domstolen, skall varje part bära sina egna kostnader.

KAPITEL 4

AVDELNINGEN FÖR HAVSBOTTENTVISTER

Artikel 35

Sammansättning

1. Avdelningen för havsbottentvister som avses i artikel 14 i denna bilaga skall bestå av 11 ledamöter ur domstolen, vilka väljs av en majoritet av domstolens valda ledamöter.

2. Vid valet av ledamöter till avdelningen skall säkerställas en representation av de hu-

Article 32

Right to intervene in cases of interpretation or application

1. Whenever the interpretation or application of this Convention is in question, the Registrar shall notify all States Parties forthwith.

2. Whenever pursuant to article 21 or 22 of this Annex the interpretation or application of an international agreement is in question, the Registrar shall notify all the parties to the agreement.

3. Every party referred to in paragraphs 1 and 2 has the right to intervene in the proceedings; if it uses this right, the interpretation given by the judgment will be equally binding upon it.

Article 33

Finality and binding force of decisions

1. The decision of the Tribunal is final and shall be complied with by all the parties to the dispute.

2. The decision shall have no binding force except between the parties in respect of that particular dispute.

3. In the event of dispute as to the meaning or scope of the decision, the Tribunal shall construe it upon the request of any party.

Article 34

Costs

Unless otherwise decided by the Tribunal, each party shall bear its own costs.

SECTION 4

SEA-BED DISPUTES CHAMBER

Article 35

Composition

1. The Sea-Bed Disputes Chamber referred to in article 14 of this Annex shall be composed of 11 members, selected by a majority of the elected members of the Tribunal from among them.

2. In the selection of the members of the Chamber, the representation of the principal

vudsakliga rättssystemen i världen och en rättvis geografisk fördelning. Myndighetens församling får anta allmänna rekommendationer i fråga om sådan representation och fördelning.

3. Avdelningens ledamöter skall väljas vart tredje år och får omväljas för ytterligare en period.

4. Avdelningen skall bland ledamöterna välja sin ordförande, som skall tjänstgöra under den period för vilken avdelningen har valts.

5. Om något mål ännu inte har avgjorts vid utgången av den treårsperiod för vilken avdelningen har valts, skall den i sin ursprungliga sammansättning avsluta detta mål.

6. Om det uppstår en vakans på avdelningen, skall domstolen bland sina valda ledamöter välja en efterträdare, som skall tjänstgöra under återstoden av företrädarens mandatperiod.

7. Avdelningen är beslutsför, då sju av domstolens valda ledamöter är närvarande.

Artikel 36

Tillfälliga avdelningar

1. Avdelningen för havsbottentvister skall upprätta en tillfällig avdelning bestående av tre av dess ledamöter för att handlägga särskilda tvister som hänskjutits till denna i enlighet med artikel 188.1 b. Sammansättningen av en sådan avdelning skall med parternas godkännande bestämmas av avdelningen för havsbottentvister.

2. Om parterna inte är eniga om sammansättningen av en tillfällig avdelning, skall varje part i tvisten utse en ledamot, och den tredje ledamoten skall utses av parterna gemensamt. Om de är oeniga eller om någon part underlåter att omedelbart utse en ledamot, skall ordföranden i avdelningen för havsbottentvister, efter samråd med parterna, omedelbart utse ledamoten eller ledamöterna bland avdelningens ledamöter.

3. Ledamöter av den tillfälliga avdelningen får inte vara i tjänst hos eller ha samma nationalitet som någon av parterna i tvisten.

Artikel 37

Möjlighet att vara part

Avdelningen är öppen för konventionsstater-

legal systems of the world and equitable geographical distribution shall be assured. The Assembly of the Authority may adopt recommendations of a general nature relating to such representation and distribution.

3. The members of the Chamber shall be selected every three years and may be selected for a second term.

4. The Chamber shall elect its President from among its members, who shall serve for the term for which the Chamber has been selected.

5. If any proceedings are still pending at the end of any three-year period for which the Chamber has been selected, the Chamber shall complete the proceedings in its original composition.

6. If a vacancy occurs in the Chamber, the Tribunal shall select a successor from among its elected members, who shall hold office for the remainder of his predecessor's term.

7. A quorum of seven of the members selected by the Tribunal shall be required to constitute the Chamber.

Article 36

Ad Hoc chambers

1. The Sea-Bed Disputes Chamber shall form an *ad hoc* chamber, composed of three of its members, for dealing with a particular dispute submitted to it in accordance with article 188, paragraph 1(b). The composition of such a chamber shall be determined by the Sea-Bed Disputes Chamber with the approval of the parties.

2. If the parties do not agree on the composition of an *ad hoc* chamber, each party to the dispute shall appoint one member, and the third member shall be appointed by them in agreement. If they disagree, or if any party fails to make an appointment, the President of the Sea-Bed Disputes Chamber shall promptly make the appointment or appointments from among its members, after consultation with the parties.

3. Members of the *ad hoc* chamber must not be in the service of, or nationals of, any of the parties to the dispute.

Article 37

Access

The Chamber shall be open to the States

na, myndigheten och de övriga rättssubjekt som avses i kapitel 5 i del XI.

Parties, the Authority and the other entities referred to in Part XI, section 5.

Artikel 38

Tillämpliga rättsregler

Utöver bestämmelserna i artikel 293 skall avdelningen tillämpa

a) regler, förordningar och förfaranden som antagits av myndigheten i enlighet med denna konvention; samt

b) kontraktvillkor avseende verksamhet i området i frågor som berör dessa kontrakt.

Article 38

Applicable law

In addition to the provisions of article 293, the Chamber shall apply:

(a) the rules, regulations and procedures of the Authority adopted in accordance with this Convention; and

(b) the terms of contracts concerning activities in the Area in matters relating to those contracts.

Artikel 39

Verkställighet av avdelningens beslut

Avdelningens beslut skall kunna verkställas inom konventionsstaternas områden på samma sätt som domar eller beslut av den högsta instansen i den konventionsstat på vars område verkställigheten söks.

Article 39

Enforcement of decisions of the Chamber

The decisions of the Chamber shall be enforceable in the territories of the States Parties in the same manner as judgments or orders of the highest court of the State Party in whose territory the enforcement is sought.

Artikel 40

Tillämpning av andra kapitel i denna bilaga

1. Övriga kapitel i denna bilaga, som inte är oförenliga med detta kapitel, skall tillämpas på avdelningen.

2. Vid utövandet av sina funktioner med avseende på rådgivande utlåtanden skall avdelningen följa bestämmelserna i denna bilaga angående förfaranden inför domstolen, i den mån den anser dessa vara tillämpliga.

Article 40

Applicability of other sections of this Annex

1. The other sections of this Annex which are not incompatible with this section apply to the Chamber.

2. In the exercise of its functions relating to advisory opinions, the Chamber shall be guided by the provisions of this Annex relating to procedure before the Tribunal to the extent to which it recognizes them to be applicable.

KAPITEL 5

ÄNDRINGAR

Artikel 41

Ändringar

1. Ändringar i denna bilaga, med undantag av ändringar i kapitel 4, får endast antas i enlighet med artikel 313 eller med konsensus vid konferens sammankallad i enlighet med denna konvention.

2. Ändringar i kapitel 4 får antas endast i enlighet med artikel 314.

3. Domstolen får genom skriftlig underrättelse till konventionsstaterna för deras övervä-

SECTION 5

AMENDMENTS

Article 41

Amendments

1. Amendments to this Annex, other than amendments to section 4, may be adopted only in accordance with article 313 or by consensus at a conference convened in accordance with this Convention.

2. Amendments to section 4 may be adopted only in accordance with article 314.

3. The Tribunal may propose such amendments to this Statute as it may consider

gande i enlighet med styckena 1 och 2 föreslå sådana ändringar i denna stadga som den anser nödvändiga.

necessary, by written communications to the States Parties for their consideration in conformity with paragraphs 1 and 2.

BILAGA VII
SKILJEDOM

Artikel 1

Inledande av förfarande

Med förbehåll för bestämmelserna i del XV får varje part i en tvist hänskjuta tvisten till i denna bilaga föreskrivet skiljedomsförfarande genom skriftlig notifikation till den andra parten eller de andra parterna i tvisten. Till notifikationen skall fogas en framställning av yrkandet och grunderna härför.

Artikel 2

Förteckning över skiljedomare

1. En förteckning över skiljedomare skall upprättas och föras av Förenta Nationernas generalsekreterare. Varje konventionsstat skall äga rätt att nominera fyra skiljedomare, vilka alla skall vara personer som har erfarenhet av havsrättsliga frågor och som åtnjuter det högsta anseende för hederlighet, sakkunskap och integritet. Namnen på de sålunda nominerade personerna skall utgöra förteckningen.

2. Om vid någon tidpunkt de av en konventionsstat nominerade skiljedomarna på förteckningen blir färre än fyra, skall denna stat äga rätt att nominera de ytterligare personer som erfordras.

3. Namnet på en skiljedomare skall stå kvar på förteckningen till dess att det dras tillbaka av den konventionsstat som har gjort nomineringen; skiljedomaren skall dock fortsätta att tjänstgöra vid den skiljedomstol till vilken han har utsetts, till dess att förfarandet inför behörig skiljedomstol har avslutats.

Artikel 3

Tillsättande av skiljedomstol

För förfaranden enligt denna bilaga skall skiljedomstolen, såvida inte parterna kommer överens om annat, tillsättas enligt följande:

ANNEX VII
ARBITRATION

Article 1

Institution of proceedings

Subject to the provisions of Part XV, any party to a dispute may submit the dispute to the arbitral procedure provided for in this Annex by written notification addressed to the other party or parties to the dispute. The notification shall be accompanied by a statement of the claim and the grounds on which it is based.

Article 2

List of arbitrators

1. A list of arbitrators shall be drawn up and maintained by the Secretary-General of the United Nations. Every State Party shall be entitled to nominate four arbitrators, each of whom shall be a person experienced in maritime affairs and enjoying the highest reputation for fairness, competence and integrity. The names of the persons so nominated shall constitute the list.

2. If at any time the arbitrators nominated by a State Party in the list so constituted shall be fewer than four, that State Party shall be entitled to make further nominations as necessary.

3. The name of an arbitrator shall remain on the list until withdrawn by the State Party which made the nomination, provided that such arbitrator shall continue to serve on any arbitral tribunal to which that arbitrator has been appointed until the completion of the proceedings before that arbitral tribunal.

Article 3

Constitution of arbitral tribunal

For the purpose of proceedings under this Annex, the arbitral tribunal shall, unless the parties otherwise agree, be constituted as follows:

a) Med förbehåll för g skall skiljedomstolen bestå av fem ledamöter.

b) Den part som har anhängiggjort förfarandet skall förordna en ledamot, som företrädesvis skall väljas från den i artikel 2 i denna bilaga avsedda förteckningen, och som får ha samma nationalitet som denna part. Sådant förordnande skall medtas i den i artikel 1 i denna bilaga avsedda notifikationen.

c) Den andra parten i tvisten skall inom 30 dagar efter mottagandet av den i artikel 1 i denna bilaga avsedda notifikationen förordna en ledamot, som företrädesvis skall väljas från förteckningen och som kan ha samma nationalitet som parten. Om förordnandet inte sker inom denna period, kan den part som anhängiggjort förfarandet, inom två veckor efter utgången av denna period, begära att förordnandet sker i enlighet med e.

d) De tre övriga ledamöterna skall förordnas genom överenskommelse mellan parterna. De skall företrädesvis väljas från förteckningen och skall vara medborgare i tredje stater, såvida inte parterna kommer överens om annat. Parterna i tvisten skall förordna skiljedomstolens ordförande bland dessa tre ledamöter. Om parterna inte inom 60 dagar efter mottagandet av den i artikel 1 i denna bilaga avsedda notifikationen kan nå överenskommelse om förordnandet av en eller flera av domstolens ledamöter, som skall utses genom överenskommelse, eller om val av ordförande, skall, på framställning av part i tvisten, förordnandet av återstående ledamot eller ledamöter ske i enlighet med e. Sådan framställning skall göras inom två veckor efter utgången av förutnämnda sextiodagarsperiod.

e) Om inte parterna kommer överens om att en person eller tredje stat, som utsetts av parterna, skall förordna ledamöter enligt c och d, skall internationella havsrättsdomstolens president utfärda nödvändiga förordnanden. Om presidenten är förhindrad att utfärda dessa förordnanden eller har samma nationalitet som någon av parterna i tvisten, skall uppdraget övergå till den i tjänsten närmast äldste ledamoten av den internationella havsrättsdomstolen, som är tillgänglig och inte har samma nationalitet som någon av parterna. Förordnande enligt denna punkt skall avse person i den i artikel 2 i denna bilaga avsedda förteckningen och skall utfärdas inom en period av 30

(a) Subject to subparagraph (g), the arbitral tribunal shall consist of five members.

(b) The party instituting the proceedings shall appoint one member to be chosen preferably from the list referred to in article 2 of this Annex, who may be its national. The appointment shall be included in the notification referred to in article 1 of this Annex.

(c) The other party to the dispute shall, within 30 days of receipt of the notification referred to in article 1 of this Annex, appoint one member to be chosen preferably from the list, who may be its national. If the appointment is not made within that period, the party instituting the proceedings may, within two weeks of the expiration of that period, request that the appointment be made in accordance with subparagraph (e).

(d) The other three members shall be appointed by agreement between the parties. They shall be chosen preferably from the list and shall be nationals of third States unless the parties otherwise agree. The parties to the dispute shall appoint the President of the arbitral tribunal from among those three members. If, within 60 days of receipt of the notification referred to in article 1 of this Annex, the parties are unable to reach agreement on the appointment of one or more of the members of the tribunal to be appointed by agreement, or on the appointment of the President, the remaining appointment or appointments shall be made in accordance with subparagraph (e), at the request of a party to the dispute. Such request shall be made within two weeks of the expiration of the aforementioned 60-day period.

(e) Unless the parties agree that any appointment under subparagraphs (c) and (d) be made by a person or a third State chosen by the parties, the President of the International Tribunal for the Law of the Sea shall make the necessary appointments. If the President is unable to act under this subparagraph or is a national of one of the parties to the dispute, the appointment shall be made by the next senior member of the International Tribunal for the Law of the Sea who is available and is not a national of one of the parties. The appointments referred to in this subparagraph shall be made from the list referred to in article 2 of this Annex within a period of 30 days of

dagar efter mottagandet av framställningen och i samråd med parterna. De sålunda förordnade ledamöterna skall ha olika nationalitet och får ej vara i tjänst hos någon av parterna i tvisten, ej ha fast hemvist på sådan parts område och ej ha samma nationalitet som sådan part.

f) Vakanser skall besättas på det sätt som föreskrivs för det ursprungliga förordnandet.

g) Parter med samma intresse skall gemensamt genom överenskommelse förordna en ledamot. Då flera parter har skilda intressen eller då det råder oenighet om huruvida de har samma intresse, skall var och en förordna en ledamot. Det antal ledamöter som parterna förordnar var för sig skall alltid med en ledamot understiga det antal ledamöter som parterna skall förordna gemensamt.

h) I tvister som berör mer än två parter skall bestämmelserna i a — f tillämpas i största möjliga utsträckning.

Artikel 4

Skiljedomstolens uppgifter

En skiljedomstol som tillsatts enligt artikel 3 i denna bilaga skall utföra sina uppgifter i enlighet med denna bilaga och övriga bestämmelser i denna konvention.

Artikel 5

Förfarande

Såvida inte parterna i tvisten kommer överens om annat, skall skiljedomstolen själv besluta om sitt förfarande, varvid skall säkerställas att varje part får möjlighet att höras och att föra sin talan.

Artikel 6

Skyldigheter för tvistande parter

Parterna i tvisten skall underlätta skiljedomstolens arbete och skall särskilt i enlighet med sin lagstiftning och med användning av alla tillgängliga medel

a) lämna domstolen all relevant dokumentation, allt bistånd och alla upplysningar; samt

b) göra det möjligt för domstolen att vid behov inkalla vittnen eller sakkunniga och uppta deras vittnesmål samt att besöka de platser som har samband med målet.

the receipt of the request and in consultation with the parties. The members so appointed shall be of different nationalities and may not be in the service of, ordinarily resident in the territory of, or nationals of, any of the parties to the dispute.

(f) Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

(g) Parties in the same interest shall appoint one member of the tribunal jointly by agreement. Where there are several parties having separate interests or where there is disagreement as to whether they are of the same interest, each of them shall appoint one member of the tribunal. The number of members of the tribunal appointed separately by the parties shall always be smaller by one than the number of members of the tribunal to be appointed jointly by the parties.

(h) In disputes involving more than two parties, the provisions of subparagraphs (a) to (f) shall apply to the maximum extent possible.

Article 4

Functions of arbitral tribunal

An arbitral tribunal constituted under article 3 of this Annex shall function in accordance with this Annex and the other provisions of this Convention.

Article 5

Procedure

Unless the parties to the dispute otherwise agree, the arbitral tribunal shall determine its own procedure, assuring to each party a full opportunity to be heard and to present its case.

Article 6

Duties of parties to a dispute

The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, in accordance with their law and using all means at their disposal, shall:

(a) provide it with all relevant documents, facilities and information; and

(b) enable it when necessary to call witnesses or experts and receive their evidence and to visit the localities to which the case relates.

Artikel 7

Kostnader

Om inte skiljedomstolen på grund av särskilda omständigheter i målet beslutar annat, skall domstolens kostnader, innefattande ersättning till ledamöterna, bäras till lika delar av parterna i tvisten.

Artikel 8

Erforderlig majoritet för beslut

Skiljedomstolens beslut skall fattas med enkel majoritet bland ledamöterna. Om mindre än halva antalet ledamöter är frånvarande eller avstår från att rösta, skall detta ej utgöra något hinder för domstolen att fatta beslut. I händelse av lika röstetal skall ordföranden ha utslagsröst.

Artikel 9

Uteblivande

Om en av parterna i tvisten underlåter att inställa sig inför skiljedomstolen eller att föra sin talan, kan den andra parten begära att domstolen fortsätter förfarandet och meddelar dom. Om någon av parterna uteblir eller underlåter att föra sin talan, skall detta inte utgöra något hinder för förfarandet. Innan skiljedomstolen meddelar dom, skall den övertyga sig inte blott om att den är behörig i tvisten utan även om att yrkandet är sakligt och rättsligt välgrundat.

Artikel 10

Skiljedom

Skiljedomens skall begränsas till tvisteföremålet och ange de skäl varpå den grundas. Den skall innehålla namnen på de ledamöter som har deltagit samt datum för skiljedomens meddelande. Domstolsledamot kan till domen foga särskild eller avvikande mening.

Artikel 11

Skiljedomens slutgiltighet

Skiljedomens skall vara slutlig och inte kunna överklagas, om inte parterna i tvisten i förväg har kommit överens om ett appellationsförfarande. Den skall efterkommas av parterna i tvisten.

Article 7

Expenses

Unless the arbitral tribunal decides otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the dispute in equal shares.

Article 8

Required majority for decisions

Decisions of the arbitral tribunal shall be taken by a majority vote of its members. The absence or abstention of less than half of the members shall not constitute a bar to the tribunal reaching a decision. In the event of an equality of votes, the President shall have a casting vote.

Article 9

Default of appearance

If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to make its award. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings. Before making its award, the arbitral tribunal must satisfy itself not only that it has jurisdiction over the dispute but also that the claim is well founded in fact and law.

Article 10

Award

The award of the arbitral tribunal shall be confined to the subject-matter of the dispute and state the reasons on which it is based. It shall contain the names of the members who have participated and the date of the award. Any member of the tribunal may attach a separate or dissenting opinion to the award.

Article 11

Finality of award

The award shall be final and without appeal, unless the parties to the dispute have agreed in advance to an appellate procedure. It shall be complied with by the parties to the dispute.

Artikel 12

Tolkning eller genomförande av skiljedom

1. Tvist som kan uppstå mellan parterna beträffande tolkningen eller sättet för verkställandet av skiljedomen kan av endera parten för beslut hänskjutas till den skiljedomstol som meddelat domen. För detta ändamål skall vakanser i domstolen besättas på det sätt som föreskrivs för det ursprungliga förordnandet av domstolens ledamöter.

2. Sådan tvist kan genom överenskommelse mellan samtliga tvistande parter hänskjutas till annan domstol eller skiljedomstol enligt artikel 287.

Artikel 13

Tillämpning på andra rättssubjekt än konventionsstater

Bestämmelserna i denna bilaga skall i tillämpliga delar äga tillämpning på tvister som berör andra rättssubjekt än konventionsstater.

Article 12

Interpretation or implementation of award

1. Any controversy which may arise between the parties to the dispute as regards the interpretation or manner of implementation of the award may be submitted by either party for decision to the arbitral tribunal which made the award. For this purpose, any vacancy in the tribunal shall be filled in the manner provided for in the original appointments of the members of the tribunal.

2. Any such controversy may be submitted to another court or tribunal under article 287 by agreement of all the parties to the dispute.

Article 13

Application to entities other than States Parties

The provisions of this Annex shall apply *mutatis mutandis* to any dispute involving entities other than States Parties.

BILAGA VIII

SÄRSKILT SKILJEFÖRFARANDE

Artikel 1

Anhängiggörande av förfarande

I den mån inte annat stadgas i del XV, får en part i en tvist rörande tolkningen eller tillämpningen av de artiklar i denna konvention som berör 1) fiske, 2) skydd och bevarande av den marina miljön, 3) marinvetenskaplig forskning eller 4) sjöfart, innefattande förorening från fartyg eller genom dumpning, hänskjuta tvisten till det särskilda skiljeförfarande som avses i denna bilaga genom skriftlig notifikation till den andra parten eller de andra parterna i tvisten. Till notifikationen skall fogas en framställning av yrkandet samt de skäl varpå det grundar sig.

Artikel 2

Förteckning över sakkunniga

1. En förteckning över sakkunniga skall upprättas och föras för vart och ett av följande områden: 1) fiske, 2) skydd och bevarande av den marina miljön, 3) marinvetenskaplig forskning samt 4) sjöfart, innefattande förorening från fartyg eller genom dumpning.

2. Förteckningarna skall upprättas och föras av Förenta Nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) när det gäller fiske, av Förenta Nationernas miljöprogram (UNEP) när det gäller skydd och bevarande av den marina miljön, av Mellanstatliga oceanografiska kommissionen när det gäller marinvetenskaplig forskning och av internationella sjöfartsorganisationen (IMO) när det gäller sjöfart, innefattande förorening från fartyg eller genom dumpning eller, i varje enskilt fall, av det berörda underorgan till vilket ifrågavarande organisation, program eller kommission har överlämnat denna uppgift.

3. Varje konventionsstat skall äga rätt att inom varje område nominera två sakkunniga

ANNEX VIII

SPECIAL ARBITRATION

Article 1

Institution of proceedings

Subject to Part XV, any party to a dispute concerning the interpretation or application of the articles of this Convention relating to (1) fisheries, (2) protection and preservation of the marine environment, (3) marine scientific research, or (4) navigation, including pollution from vessels and by dumping, may submit the dispute to the special arbitral procedure provided for in this Annex by written notification addressed to the other party or parties to the dispute. The notification shall be accompanied by a statement of the claim and the grounds on which it is based.

Article 2

Lists of experts

1. A list of experts shall be established and maintained in respect of each of the fields of (1) fisheries, (2) protection and preservation of the marine environment, (3) marine scientific research, and (4) navigation, including pollution from vessels and by dumping.

2. The lists of experts shall be drawn up and maintained, in the field of fisheries by the Food and Agriculture Organization of the United Nations, in the field of protection and preservation of the marine environment by the United Nations Environment Programme, in the field of marine scientific research by the Inter-Governmental Oceanographic Commission, in the field of navigation, including pollution from vessels and by dumping, by the International Maritime Organization, or in each case by the appropriate subsidiary body concerned to which such organization, programme or commission has delegated this function.

3. Every State Party shall be entitled to nominate two experts in each field whose

vilkas sakkunskap från juridisk, vetenskaplig eller teknisk synpunkt är allmänt erkänd och vilka åtnjuter det högsta anseende i fråga om hederlighet och integritet. Namnen på de sålunda nominerade personerna inom varje område skall utgöra respektive förteckning.

4. Om vid någon tidpunkt de av en konventionsstat nominerade sakkunniga på den sålunda upprättade förteckningen blir färre än två, skall denna konventionsstat äga rätt att vid behov nominera de ytterligare personer som erfordras.

5. Namnet på en sakkunnig skall stå kvar på förteckningen till dess att det dras tillbaka av den konventionsstat som gjort nomineringen; en sådan sakkunnig skall dock fortsätta sitt uppdrag vid den särskilda skiljedomstol till vilken denne har utsetts till dess att förfarandet inför denna särskilda skiljedomstol är avslutat.

Artikel 3

Tillsättande av särskild skiljedomstol

För förfarande enligt denna bilaga skall, såvida inte parterna beslutar annat, den särskilda skiljedomstolen tillsättas enligt följande:

a) Med förbehåll för g skall den särskilda skiljedomstolen bestå av fem ledamöter.

b) Den part som har anhängiggjort förfarandet skall förordna två ledamöter, som företrädesvis skall väljas från den i artikel 2 i denna bilaga avsedda förteckningen eller förteckningarna, som hänför sig till tvistefrågorna. En av ledamöterna kan ha samma nationalitet som parten. Förordnandena skall medtas i den notifikation som avses i artikel 1 i denna bilaga.

c) Den andra parten i tvisten skall inom 30 dagar efter mottagandet av den notifikation som avses i artikel 1 i denna bilaga förordna två ledamöter, som företrädesvis skall väljas från den förteckning eller de förteckningar som hänför sig till tvistefrågorna och av vilka en kan ha samma nationalitet som denna part. Om ledamöterna inte har förordnats inom denna tidsperiod, får den part som inleder förfarandet, inom två veckor efter utgången av denna period, begära att ledamöterna skall förordnas i enlighet med e.

d) Parterna i tvisten skall genom överenskommelse förordna den särskilda skiljedomstolens ordförande, som företrädesvis skall väljas från tillämplig förteckning och som, såvida inte

competence in the legal, scientific or technical aspects of such field is established and generally recognized and who enjoy the highest reputation for fairness and integrity. The names of the persons so nominated in each field shall constitute the appropriate list.

4. If at any time the experts nominated by a State Party in the list so constituted shall be fewer than two, that State Party shall be entitled to make further nominations as necessary.

5. The name of an expert shall remain on the list until withdrawn by the State Party which made the nomination, provided that such expert shall continue to serve on any special arbitral tribunal to which that expert has been appointed until the completion of the proceedings before that special arbitral tribunal.

Article 3

Constitution of special arbitral tribunal

For the purpose of proceedings under this Annex, the special arbitral tribunal shall, unless the parties otherwise agree, be constituted as follows:

(a) Subject to subparagraph (g), the special arbitral tribunal shall consist of five members.

(b) The party instituting the proceedings shall appoint two members to be chosen preferably from the appropriate list or lists referred to in article 2 of this Annex relating to the matters in dispute, one of whom may be its national. The appointments shall be included in the notification referred to in article 1 of this Annex.

(c) The other party to the dispute shall, within 30 days of receipt of the notification referred to in article 1 of this Annex, appoint two members to be chosen preferably from the appropriate list or lists relating to the matters in dispute, one of whom may be its national. If the appointments are not made within that period, the party instituting the proceedings may, within two weeks of the expiration of that period, request that the appointments be made in accordance with subparagraph (e).

(d) The parties to the dispute shall by agreement appoint the President of the special arbitral tribunal, chosen preferably from the appropriate list, who shall be a national of a

parterna kommer överens om annat, skall vara medborgare i en tredje stat. Om parterna inte inom 30 dagar efter mottagandet av den i artikel 1 i denna bilaga avsedda notifikationen kan nå överenskommelse om förordnande av ordförande, skall denne, på begäran av en part i tvisten, förordnas i enlighet med e. Sådan begäran skall framställas inom två veckor efter utgången av förutnämnda trettiodagarsperiod.

e) Om parterna inte kommer överens om att förordnandet skall göras av en av dem utsedd person eller tredje stat, skall Förenta Nationernas generalsekreterare göra de nödvändiga förordnandena inom trettio dagar efter mottagandet av en begäran enligt c och d. De förordnanden som avses i denna punkt skall göras från i artikel 2 i denna bilaga nämnda tillämpliga förteckning eller förteckningar över sakkunniga och i samråd med parterna i tvisten och berörda internationella organisation. De sålunda förordnade ledamöterna skall ha olika nationalitet och får inte vara i tjänst hos någon av parterna i tvisten, de får inte ha fast hemvist på sådan parts territorium eller ha samma nationalitet som sådan part.

f) Vakanser skall besättas på det sätt som föreskrivs för det ursprungliga förordnandet.

g) Parter med samma intresse skall genom överenskommelse gemensamt förordna två domstolsledamöter. Då flera parter har olika intressen, eller då det råder oenighet om huruvida de har samma intresse, skall var och en utse en ledamot av domstolen.

h) I tvister som berör mer än två parter skall bestämmelserna under a — f äga tillämpning i största möjliga utsträckning.

Artikel 4

Allmänna bestämmelser

Artiklarna 4—13 i bilaga VII skall i tillämpliga delar tillämpas på det särskilda skiljedomsförfarandet i enlighet med denna bilaga.

Artikel 5

Fastställande av sakförhållande

1. Parterna i en tvist rörande tolkningen eller tillämpningen av bestämmelserna i denna konvention med avseende på 1) fiske, 2) skydd och bevarande av den marina miljön, 3) marinvetenskaplig forskning eller 4) sjöfart, innefattan-

third State, unless the parties otherwise agree. If, within 30 days of receipt of the notification referred to in article 1 of this Annex, the parties are unable to reach agreement on the appointment of the President, the appointment shall be made in accordance with subparagraph (e), at the request of a party to the dispute. Such request shall be made within two weeks of the expiration of the aforementioned 30-day period.

(e) Unless the parties agree that the appointment be made by a person or a third State chosen by the parties, the Secretary-General of the United Nations shall make the necessary appointments within 30 days of receipt of a request under subparagraphs (c) and (d). The appointments referred to in this subparagraph shall be made from the appropriate list or lists of experts referred to in article 2 of this Annex and in consultation with the parties to the dispute and the appropriate international organization. The members so appointed shall be of different nationalities and may not be in the service of, ordinarily resident in the territory of, or nationals of, any of the parties to the dispute.

(f) Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

(g) Parties in the same interest shall appoint two members of the tribunal jointly by agreement. Where there are several parties having separate interests or where there is disagreement as to whether they are of the same interest, each of them shall appoint one member of the tribunal.

(h) In disputes involving more than two parties, the provisions of subparagraphs (a) to (f) shall apply to the maximum extent possible.

Article 4

General provisions

Annex VII, articles 4 to 13, apply *mutatis mutandis* to the special arbitration proceedings in accordance with this Annex.

Article 5

Fact finding

1. The parties to a dispute concerning the interpretation or application of the provisions of this Convention relating to (1) fisheries, (2) protection and preservation of the marine environment, (3) marine scientific research, or

de förening från fartyg eller genom dumpning, får vid vilken tidpunkt som helst anmoda en särskild skiljedomstol, som tillsatts i enlighet med artikel 3 i denna bilaga, att genomföra en undersökning och fastställa de sakförhållanden som givit upphov till tvisten.

2. Såvida inte parterna kommer överens om annat, skall fastställandet av sakförhållanden genom den särskilda skiljedomstolen, som fullgör sina uppgifter i enlighet med stycke 1, anses som slutgiltigt mellan parterna.

3. Om samtliga parter i tvisten så begär, får den särskilda skiljedomstolen utarbeta rekommendationer, som inte har samma verkan som ett beslut utan endast skall utgöra underlag för parternas granskning av de frågor som har föranlett tvisten.

4. Med förbehåll för vad som stadgas i stycke 2 skall den särskilda skiljedomstolen, om inte parterna kommer överens om annat, fullgöra sina uppgifter i enlighet med bestämmelserna i denna bilaga.

(4) navigation, including pollution from vessels and by dumping, may at any time agree to request a special arbitral tribunal constituted in accordance with article 3 of this Annex to carry out an inquiry and establish the facts giving rise to the dispute.

2. Unless the parties otherwise agree, the findings of fact of the special arbitral tribunal acting in accordance with paragraph 1, shall be considered as conclusive as between the parties.

3. If all the parties to the dispute so request, the special arbitral tribunal may formulate recommendations which, without having the force of a decision, shall only constitute the basis for a review by the parties of the questions giving rise to the dispute.

4. Subject to paragraph 2, the special arbitral tribunal shall act in accordance with the provisions of this Annex, unless the parties otherwise agree.

BILAGA IX

DELTAGANDE AV INTERNATIONELLA ORGANISATIONER

Artikel 1

Terminologi

I artikel 305 och i denna bilaga avses med "internationell organisation" en mellanstatlig av stater upprättad organisation till vilken medlemsstaterna har överfört behörighet beträffande frågor som regleras av denna konvention, däri inbegripet behörigheten att ingå traktater med avseende på dessa frågor.

Artikel 2

Undertecknande

En internationell organisation får underteckna denna konvention, om flertalet av dess medlemsstater har undertecknat den. En internationell organisation skall vid undertecknandet avge en förklaring, som närmare anger vilka frågor som regleras av denna konvention och för vilka behörighet har överförts till organisationen av de medlemsstater som har undertecknat konventionen samt behörighetens art och omfattning.

Artikel 3

Formell bekräftelse och anslutning

1. En internationell organisation får deponera sitt instrument angående formell bekräftelse eller sitt anslutningsinstrument om flertalet av dess medlemsstater deponerar eller har deponerat sina ratifikations- eller anslutningsinstrument.

2. De instrument som deponeras av den internationella organisationen skall innehålla de åtaganden och förklaringar som krävs enligt artiklarna 4 och 5 i denna bilaga.

Artikel 4

Omfattningen av deltagande samt rättigheter och skyldigheter

1. En internationell organisations instrument

ANNEX IX

PARTICIPATION BY INTERNATIONAL ORGANIZATIONS

Article 1

Use of terms

For the purposes of article 305 and of this Annex, "international organization" means an intergovernmental organization constituted by States to which its member States have transferred competence over matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of those matters.

Article 2

Signature

An international organization may sign this Convention if a majority of its member States are signatories of this Convention. At the time of signature an international organization shall make a declaration specifying the matters governed by this Convention in respect of which competence has been transferred to that organization by its member States which are signatories, and the nature and extent of that competence.

Article 3

Formal confirmation and accession

1. An international organization may deposit its instrument of formal confirmation or of accession if a majority of its member States deposit or have deposited their instruments of ratification or accession.

2. The instruments deposited by the international organization shall contain the undertakings and declarations required by articles 4 and 5 of this Annex.

Article 4

Extent of participation and rights and obligations

1. The instrument of formal confirmation or

angående formell bekräftelse eller anslutning skall innehålla ett åtagande att den godkänner staters rättigheter och skyldigheter enligt denna konvention vad beträffar de frågor för vilka behörigheten har överförts till den av de medlemsstater som är parter i denna konvention.

2. En internationell organisation skall vara part i denna konvention i den utsträckning som den har behörighet i enlighet med de förklaringar, meddelanden eller notifikationer som avses i artikel 5 i denna bilaga.

3. En sådan internationell organisation skall utöva de rättigheter och fullgöra de skyldigheter som annars skulle tillkomma de medlemsstater som tillika är parter i denna konvention, i frågor där behörigheten har överförts till organisationen av dessa medlemsstater. Medlemsstaterna i den internationella organisationen skall inte utöva behörighet som de har överfört till denna.

4. En sådan internationell organisations deltagande skall i intet fall medföra en ökning av den representation som de medlemsstater som är konventionsstater annars skulle vara berättigade till, däri inbegripet rätten att fatta beslut.

5. En sådan internationell organisations deltagande skall i intet fall medföra att rättigheter enligt denna konvention tilldelas sådana medlemsstater i organisationen som ej är konventionsstater.

6. I händelse av konflikt mellan en internationell organisations skyldigheter enligt denna konvention och dess skyldigheter enligt den överenskommelse enligt vilken organisationen upprättats eller handlingar i samband härmed, skall skyldigheterna enligt denna konvention äga företräde.

Artikel 5

Förklaringar, notifikationer och underrättelser

1. En internationell organisations instrument angående formell bekräftelse eller anslutning skall innehålla en förklaring som närmare anger de sakområden i denna konvention för vilka behörighet har överförts till organisationen av de medlemsstater som är parter i konventionen.

2. En medlemsstat i en internationell organisation skall, då den ratificerar eller ansluter sig till denna konvention, eller då organisationen deponerar sitt instrument angående formell

of accession of an international organization shall contain an undertaking to accept the rights and obligations of States under this Convention in respect of matters relating to which competence has been transferred to it by its member States which are Parties to this Convention.

2. An international organization shall be a Party to this Convention to the extent that it has competence in accordance with the declarations, communications of information or notifications referred to in article 5 of this Annex.

3. Such an international organization shall exercise the rights and perform the obligations which its member States which are Parties would otherwise have under this Convention, on matters relating to which competence has been transferred to it by those member States. The member States of that international organization shall not exercise competence which they have transferred to it.

4. Participation of such an international organization shall in no case entail an increase of the representation to which its member States which are States Parties would otherwise be entitled, including rights in decision-making.

5. Participation of such an international organization shall in no case confer any rights under this Convention on member States of the organization which are not States Parties to this Convention.

6. In the event of a conflict between the obligations of an international organization under this Convention and its obligations under the agreement establishing the organization or any acts relating to it, the obligations under this Convention shall prevail.

Article 5

Declarations, notifications and communications

1. The instrument of formal confirmation or of accession of an international organization shall contain a declaration specifying the matters governed by this Convention in respect of which competence has been transferred to the organization by its member States which are Parties to this Convention.

2. A member State of an international organization shall, at the time it ratifies or accedes to this Convention or at the time when the organization deposits its instrument of

bekräftelse eller anslutning, beroende på vilket som sker sist, avge en förklaring som närmare anger de sakområden i denna konvention för vilka den har överfört behörighet till organisationen.

3. De konventionsstater som är medlemsstater i en internationell organisation, vilken är part i denna konvention, skall antas ha behörighet i alla de sakområden i denna konvention för vilka överföring av behörighet till organisationen ej uttryckligen deklarerats, notifierats eller meddelats av dessa stater i enlighet med denna artikel.

4. Den internationella organisationen och dess medlemsstater som är parter skall omedelbart notifiera depositarien för denna konvention om varje ändring i behörighetsfördelningen, däri inbegripet nya behörighetsöverföringar vilka närmare anges i förklaringarna enligt styckena 1 och 2.

5. Varje konventionsstat får anmoda en internationell organisation och de medlemsstater som är konventionsstater att lämna information om vem som har behörighet i varje särskild fråga som har uppkommit. Organisationen och de berörda medlemsstaterna skall lämna denna information inom rimlig tid. Den internationella organisationen och medlemsstaterna får även, på eget initiativ, lämna denna information.

6. Förklaringar, notifikationer och underrättelser enligt denna artikel skall närmare ange arten och omfattningen av den överförda behörigheten.

Artikel 6

Ansvar och skadestånd

1. De parter som har behörighet enligt artikel 5 i denna bilaga skall vara ansvariga för bristande iakttagande av skyldigheterna eller för varje annan överträdelse av denna konvention.

2. Varje konventionsstat får hos en internationell organisation eller hos de medlemsstater som är konventionsstater, anhålla om information om vem som har ansvar för varje särskild fråga. Organisationen och de berörda medlemsstaterna skall lämna denna information. Om denna information ej lämnas inom rimlig tid eller om den information som lämnats är motstridig, skall detta medföra solidariskt ansvar.

formal confirmation or of accession, whichever is later, make a declaration specifying the matters governed by this Convention in respect of which it has transferred competence to the organization.

3. States Parties which are member States of an international organization which is a Party to this Convention shall be presumed to have competence over all matters governed by this Convention in respect of which transfers of competence to the organization have not been specifically declared, notified or communicated by those States under this article.

4. The international organization and its member States which are States Parties shall promptly notify the depositary of this Convention of any changes to the distribution of competence, including new transfers of competence, specified in the declarations under paragraphs 1 and 2.

5. Any State Party may request an international organization and its member States which are States Parties to provide information as to which, as between the organization and its member States, has competence in respect of any specific question which has arisen. The organization and the member States concerned shall provide this information within a reasonable time. The international organization and the member States may also, on their own initiative, provide this information.

6. Declarations, notifications and communications of information under this article shall specify the nature and extent of the competence transferred.

Article 6

Responsibility and liability

1. Parties which have competence under article 5 of this Annex shall have responsibility for failure to comply with obligations or for any other violation of this Convention.

2. Any State Party may request an international organization or its member States which are States Parties for information as to who has responsibility in respect of any specific matter. The organization and the member States concerned shall provide this information. Failure to provide this information within a reasonable time or the provision of contradictory information shall result in joint and several liability.

Artikel 7

Biläggande av tvister

1. En internationell organisation skall, då den deponerar sitt instrument angående formell bekräftelse eller anslutning eller vid senare tidpunkt, genom skriftlig förklaring, vara fri att välja ett eller flera av de förfaranden för biläggande av tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention som avses i artikel 287.1 a, c eller d.

2. Del XV skall i tillämpliga delar tillämpas på tvister mellan parterna i denna konvention, av vilka en eller flera är internationella organisationer.

3. Då en internationell organisation och en eller flera av dess medlemsstater är gemensamma parter i en tvist eller är parter med samma intresse, skall organisationen anses ha godkänt samma förfaranden för bilägandet av tvisterna som medlemsstaterna; då en medlemsstat har valt endast Internationella domstolen enligt artikel 287, skall dock organisationen och den berörda medlemsstaten anses ha godkänt skiljedomsförfarande i enlighet med bilaga VII, såvida parterna i tvisten ej kommit överens om annat.

Artikel 8

Tillämplighet av del XVII

Del XVII skall i tillämpliga delar tillämpas på en internationell organisation med följande undantag:

a) en internationell organisations instrument angående formell bekräftelse eller anslutning skall inte beaktas vid tillämpning av artikel 308.1;

b) i) en internationell organisation skall ha uteslutande behörighet vad beträffar tillämpningen av artiklarna 312 — 315 i den utsträckning som den har behörighet enligt artikel 5 i denna bilaga i hela den sakfråga som ändringen omfattar;

ii) i vad avser tillämpningen av artikel 316.1, 2 och 3 skall en internationell organisations instrument angående formell bekräftelse eller anslutning till en ändring vad avser den sakfråga som helt täcks av den internationella organisationens behörighet i enlighet med artikel 5 i denna bilaga, betraktas som ratifika-

Article 7

Settlement of disputes

1. At the time of deposit of its instrument of formal confirmation or of accession, or at any time thereafter, an international organization shall be free to choose, by means of a written declaration, one or more of the means for the settlement of disputes concerning the interpretation or application of this Convention, referred to in article 287, paragraph 1(a), (c) or (d).

2. Part XV applies *mutatis mutandis* to any dispute between Parties to this Convention, one or more of which are international organizations.

3. When an international organization and one or more of its member States are joint parties to a dispute, or parties in the same interest, the organization shall be deemed to have accepted the same procedures for the settlement of disputes as the member States; when, however, a member State has chosen only the International Court of Justice under article 287, the organization and the member State concerned shall be deemed to have accepted arbitration in accordance with Annex VII, unless the parties to the dispute otherwise agree.

Article 8

Applicability of Part XVII

Part XVII applies *mutatis mutandis* to an international organization, except in respect of the following:

(a) the instrument of formal confirmation or of accession of an international organization shall not be taken into account in the application of article 308, paragraph 1;

(b) (i) an international organization shall have exclusive capacity with respect to the application of articles 312 to 315, to the extent that it has competence under article 5 of this Annex over the entire subject-matter of the amendment;

(ii) the instrument of formal confirmation or of accession of an international organization to an amendment, the entire subject-matter over which the international organization has competence under article 5 of this Annex, shall be considered to be the instrument of ratification or accession of each of the member States

tions- eller anslutningsinstrument för varje medlemsstat som är konventionsstat.

iii) beträffande alla andra ändringar skall den internationella organisationens instrument angående formell bekräftelse eller anslutning ej beaktas vid tillämpningen av artikel 316.1 och 2;

c) i) En internationell organisation får inte säga upp denna konvention i enlighet med artikel 317 så länge någon av dess medlemsstater är konventionsstat och den fortsätter att uppfylla de i artikel 1 i denna bilaga angivna villkoren,

ii) en internationell organisation skall säga upp denna konvention när ingen av dess medlemsstater längre är konventionsstat eller om den internationella organisationen ej längre uppfyller de i artikel 1 i denna bilaga angivna villkoren. Sådan uppsägning träder omedelbart i kraft.

which are States Parties, for the purposes of applying article 316, paragraphs 1, 2 and 3;

(iii) the instrument of formal confirmation or of accession of the international organization shall not be taken into account in the application of article 316, paragraphs 1 and 2, with regard to all other amendments;

(c) (i) an international organization may not denounce this Convention in accordance with article 317 if any of its member States is a State Party and if it continues to fulfil the qualifications specified in article 1 of this Annex;

(ii) an international organization shall denounce this Convention when none of its member States is a State Party or if the international organization no longer fulfils the qualifications specified in article 1 of this Annex. Such denunciation shall take effect immediately.

**AVTAL OM GENOMFÖRANDE
AV DEL XI I FÖRENTA NATIONERNAS
HAVSRÄTTSKONVENTION
DEN 10 DECEMBER 1982**

De stater som är parter i detta avtal som erkänner det värdefulla bidrag som Förenta Nationernas havsrättskonvention den 10 december 1982 (nedan kallad "konventionen") ger till bevarandet av fred, rättvisa och framåtskridande för världens alla folk,

som på nytt bekräftar att havsbotten och dess underlag utanför gränserna för nationell jurisdiktion (nedan kallad "området") och tillgångarna i området utgör mänsklighetens gemensamma arvedel,

som är medvetna om konventionens betydelse för skyddet och bevarandet av den marina miljön och om den ökande oron för den globala miljön,

som har behandlat Förenta Nationernas generalsekreterares rapport om resultatet av de informella konsultationer som hållits mellan staterna från 1990 till 1994 angående utestående frågor som avser del XI och hänförliga bestämmelser i konventionen (nedan kallad "del XI"),

som beaktar de politiska och ekonomiska förändringar som har inträtt, däribland sådana med marknadsorienterad inriktning, vilka inverkar på genomförandet av del XI,

som önskar underlätta allmänt deltagande i konventionen,

som anser att ett avtal om genomförande av del XI bäst skulle tillgodose detta mål,

har kommit överens om följande.

Artikel 1

Genomförande av del XI

1. De stater som är parter i detta avtal åtar sig att genomföra del XI i enlighet med detta avtal.
2. Bilagan utgör en integrerande del av detta avtal.

**AGREEMENT RELATING TO THE
IMPLEMENTATION OF PART XI
OF THE UNITED NATIONS
CONVENTION ON THE LAW
OF THE SEA OF 10 DECEMBER 1982**

The States Parties to this Agreement,

Recognizing the important contribution of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 (hereinafter referred to as "the Convention") to the maintenance of peace, justice and progress for all peoples of the world,

Reaffirming that the seabed and ocean floor and subsoil thereof, beyond the limits of national jurisdiction (hereinafter referred to as "the Area"), as well as the resources of the Area, are the common heritage of mankind,

Mindful of the importance of the Convention for the protection and preservation of the marine environment and of the growing concern for the global environment,

Having considered the report of the Secretary-General of the United Nations on the results of the informal consultations among States held from 1990 to 1994 on outstanding issues relating to Part XI and related provisions of the Convention (hereinafter referred to as "Part XI"),

Noting the political and economic changes, including market-oriented approaches, affecting the implementation of Part XI,

Wishing to facilitate universal participation in the Convention,

Considering that an agreement relating to the implementation of Part XI would best meet that objective,

Have agreed as follows:

Article 1

Implementation of Part XI

1. The States Parties to this Agreement undertake to implement Part XI in accordance with this Agreement.
2. The Annex forms an integral part of this Agreement.

Artikel 2

Förhållande mellan detta avtal och del XI

1. Bestämmelserna i detta avtal och i del XI skall tolkas och tillämpas gemensamt som ett enda rättsinstrument. I händelse av bristande överensstämmelse mellan detta avtal och del XI skall bestämmelserna i detta avtal ha företräde.

2. Artiklarna 309—319 i konventionen skall tillämpas på detta avtal så som de tillämpas på konventionen.

Artikel 3

Undertecknande

Detta avtal skall stå öppet för undertecknande i Förenta Nationernas högkvarter i tolv (12) månader från dagen för dess antagande av de stater och rättssubjekt som avses i konventionens artikel 305.1 a, c, d, e och f.

Artikel 4

Samtycke till att vara bunden av avtalet

1. Sedan detta avtal har antagits skall varje ratifikationsinstrument eller instrument om formell bekräftelse av eller anslutning till konventionen även utgöra samtycke till att vara bunden av detta avtal.

2. Ingen stat och inget rättssubjekt får ge sitt samtycke till att vara bunden av detta avtal, såvida vederbörande inte redan har gett eller samtidigt ger sitt samtycke till att vara bunden av konventionen.

3. En stat eller ett rättssubjekt som avses i artikel 3 kan ge sitt samtycke till att vara bunden av detta avtal genom

a) undertecknande utan förbehåll för ratificering, formell bekräftelse eller för sådant förfarande som avses i artikel 5,

b) undertecknande med förbehåll för ratificering eller formell bekräftelse följt av ratificering eller formell bekräftelse,

c) undertecknande med förbehåll för sådant förfarande som avses i artikel 5, eller

d) anslutning.

4. Formell bekräftelse av de rättssubjekt som avses i konventionens artikel 305.1 f skall ske i enlighet med konventionens bilaga IX.

Article 2

Relationship between this Agreement and Part XI

1. The provisions of this Agreement and Part XI shall be interpreted and applied together as a single instrument. In the event of any inconsistency between this Agreement and Part XI, the provisions of this Agreement shall prevail.

2. Articles 309 to 319 of the Convention shall apply to this Agreement as they apply to the Convention.

Article 3

Signature

This Agreement shall remain open for signature at United Nations Headquarters by the States and entities referred to in article 305, paragraph 1 (a), (c), (d), (e) and (f), of the Convention for 12 months from the date of its adoption.

Article 4

Consent to be bound

1. After the adoption of this Agreement, any instrument of ratification or formal confirmation of or accession to the Convention shall also represent consent to be bound by this Agreement.

2. No State or entity may establish its consent to be bound by this Agreement unless it has previously established or establishes at the same time its consent to be bound by the Convention.

3. A State or entity referred to in article 3 may express its consent to be bound by this Agreement by:

(a) Signature not subject to ratification, formal confirmation or the procedure set out in article 5;

(b) Signature subject to ratification or formal confirmation, followed by ratification or formal confirmation;

(c) Signature subject to the procedure set out in article 5; or

(d) Accession.

4. Formal confirmation by the entities referred to in article 305, paragraph 1 (f), of the Convention shall be in accordance with Annex IX of the Convention.

5. Ratifikationsinstrument och instrument om formell bekräftelse eller anslutning skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

Artikel 5

Förenklad förfarande

1. En stat eller ett rättssubjekt som före dagen för antagande av detta avtal har deponerat ett ratifikationsinstrument eller ett instrument om formell bekräftelse av eller anslutning till konventionen och som har undertecknat detta avtal i enlighet med dess artikel 4.3 c skall anses ha gett sitt samtycke till att vara bunden av detta avtal tolv (12) månader efter dagen för dess antagande, såvida inte ifrågavarande stat eller rättssubjekt före denna dag skriftligen underrättar depositarien om att den inte begagnar sig av det förenklade förfarande som anges i denna artikel.

2. I händelse av en sådan underrättelse skall samtycke till att vara bunden av detta avtal ges i enlighet med artikel 4.3 b.

Artikel 6

Ikraftträdande

1. Detta avtal träder i kraft trettio (30) dagar efter den dag då fyrtio (40) stater har gett sitt samtycke till att vara bundna av avtalet i enlighet med artiklarna 4 och 5, förutsatt att dessa stater innefattar minst sju av de stater som avses i punkt 1 a i resolution II från Förenta Nationernas tredje havsrättskonferens (nedan kallad "resolution II") och att minst fem av dessa stater är utvecklade länder. Om dessa villkor för ikraftträdande är uppfyllda före den 16 november 1994, träder avtalet i kraft den 16 november 1994.

2. För varje stat eller rättssubjekt som ger sitt samtycke till att vara bunden av detta avtal efter det att de krav som anges i stycke 1 har uppfyllts, träder detta avtal i kraft den trettionde dagen efter dagen för avgivande av dess samtycke till att vara bunden av avtalet.

Artikel 7

Provisorisk tillämpning

1. Om detta avtal inte har trätt i kraft den 16

5. The instruments of ratification, formal confirmation or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 5

Simplified procedure

1. A State or entity which has deposited before the date of the adoption of this Agreement an instrument of ratification or formal confirmation of or accession to the Convention and which has signed this Agreement in accordance with article 4, paragraph 3 (c), shall be considered to have established its consent to be bound by this Agreement 12 months after the date of its adoption, unless that State or entity notifies the depositary in writing before that date that it is not availing itself of the simplified procedure set out in this article.

2. In the event of such notification, consent to be bound by this Agreement shall be established in accordance with article 4, paragraph 3 (b).

Article 6

Entry into force

1. This Agreement shall enter into force 30 days after the date on which 40 States have established their consent to be bound in accordance with articles 4 and 5, provided that such States include at least seven of the States referred to in paragraph 1 (a) of resolution II of the Third United Nations Conference on the Law of the Sea (hereinafter referred to as "resolution II") and that at least five of those States are developed States. If these conditions for entry into force are fulfilled before 16 November 1994, this Agreement shall enter into force on 16 November 1994.

2. For each State or entity establishing its consent to be bound by this Agreement after the requirements set out in paragraph 1 have been fulfilled, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the date of establishment of its consent to be bound.

Article 7

Provisional application

1. If on 16 November 1994 this Agreement

november 1994, skall det tillämpas provisoriskt i avvaktan på dess ikraftträdande av

a) stater som har samtyckt till dess antagande i Förenta Nationernas generalförsamling, med undantag för stater som före den 16 november 1994 skriftligen underrättar depositarien om att de antingen inte vill tillämpa avtalet på detta sätt eller att de kommer att samtycka till en sådan tillämpning först efter senare undertecknande eller skriftlig underrättelse,

b) stater och rättssubjekt som undertecknar detta avtal, med undantag för sådana stater eller rättssubjekt som samtidigt skriftligen underrättar depositarien om att de inte vill tillämpa avtalet på detta sätt,

c) stater och rättssubjekt som samtycker till dess provisoriska tillämpning genom att skriftligen underrätta depositarien om detta,

d) stater som ansluter sig till detta avtal.

2. Alla sådana stater och rättssubjekt skall tillämpa detta avtal provisoriskt i enlighet med sina nationella eller andra interna lagar och författningar med verkan från den 16 november 1994 eller dagen för undertecknande, underrättelse om samtycke eller anslutning, om denna inträffar senare.

3. Provisorisk tillämpning skall upphöra dagen för ikraftträdandet av detta avtal. I varje fall skall provisorisk tillämpning upphöra den 16 november 1998 om vid denna tidpunkt kravet i artikel 6.1 på samtycke att vara bunden av detta avtal av minst sju av de stater (av vilka minst fem skall vara utvecklade länder) som avses i punkt 1 a i resolution II inte har uppfyllts.

Artikel 8

Avtalsslutande stater

1. I detta avtal avses med "avtalsslutande stater" stater som har samtyckt till att vara bundna av detta avtal och för vilka detta avtal är i kraft.

2. Detta avtal är i tillämpliga delar tillämpligt på de rättssubjekt som avses i konventionens artikel 305.1 c, d, e och f och som blir parter i detta avtal i enlighet med de villkor som är relevanta för vart och ett av dem och i den utsträckning som "avtalsslutande stater" hänför sig till dessa rättssubjekt.

has not entered into force, it shall be applied provisionally pending its entry into force by:

(a) States which have consented to its adoption in the General Assembly of the United Nations, except any such State which before 16 November 1994 notifies the depositary in writing either that it will not so apply this Agreement or that it will consent to such application only upon subsequent signature or notification in writing;

(b) States and entities which sign this Agreement, except any such State or entity which notifies the depositary in writing at the time of signature that it will not so apply this Agreement;

(c) States and entities which consent to its provisional application by so notifying the depositary in writing;

(d) States which accede to this Agreement.

2. All such States and entities shall apply this Agreement provisionally in accordance with their national or internal laws and regulations, with effect from 16 November 1994 or the date of signature, notification of consent or accession, if later.

3. Provisional application shall terminate upon the date of entry into force of this Agreement. In any event, provisional application shall terminate on 16 November 1998 if at that date the requirement in article 6, paragraph 1, of consent to be bound by this Agreement by at least seven of the States (of which at least five must be developed States) referred to in paragraph 1 (a) of resolution II has not been fulfilled.

Article 8

States Parties

1. For the purposes of this Agreement, "States Parties" means States which have consented to be bound by this Agreement and for which this Agreement is in force.

2. This Agreement applies *mutatis mutandis* to the entities referred to in article 305, paragraph 1 (c), (d), (e) and (f), of the Convention which become Parties to this Agreement in accordance with the conditions relevant to each, and to that extent "States Parties" refers to those entities.

Artikel 9

Depositarie

Förenta Nationernas generalsekreterare skall vara depositarie för detta avtal.

Artikel 10

Giltiga texter

Originaltexten till detta avtal, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter har lika giltighet, skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat detta avtal.

SOM SKEDDE I NEW YORK den 28 juli 1994.

Article 9

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of this Agreement.

Article 10

Authentic texts

The original of this Agreement, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, being duly authorized thereto, have signed this Agreement.

DONE AT NEW YORK, this 28 day of July, one thousand nine hundred and ninety-four.

BILAGA**AVSNITT 1****KOSTNADER FÖR KONVENTIONS-
STATERNA OCH INSTITUTIONELLA
ARRANGEMANG**

1. Den internationella myndigheten för havsbotten (nedan kallad "myndigheten") är den organisation genom vilken konventionsstaterna enligt den ordning för området som fastställs i del XI och i detta avtal, skall organisera och kontrollera verksamhet i området med särskild uppgift att förvalta dess tillgångar. Myndighetens befogenheter och åligganden skall vara de som uttryckligen tilldelats den genom konventionen. Myndigheten skall ha de därav följande och med konventionen överensstämmande befogenheter som är underförstådda och nödvändiga för utövandet av dessa befogenheter och åligganden i samband med verksamheten i området.

2. För att minimera kostnaderna för de avtalsslutande staterna skall samtliga organ och underställda organisationer som skall inrättas enligt konventionen och detta avtal vara kostnadseffektiva. Denna princip gäller även frekvensen, längden och tidpunkten för möten.

3. Inrättandet av myndighetens organ och underställda organisationer och deras verksamhet skall grundas på ett utvecklingsinriktat tänkande, som tar hänsyn till vederbörande organs och underställda organisationers funktionella behov så att de på ett effektivt sätt kan fullgöra sina olika uppgifter på verksamhetens olika utvecklingsstadier i området.

4. När konventionen träder i kraft, skall myndighetens uppgifter inledningsvis fullgöras av församlingen, rådet, sekretariatet, den juridiska och tekniska kommissionen samt finanskommittén. Den ekonomiska planeringskommissionens åliggande skall utföras av den juridiska och tekniska kommissionen tills rådet beslutar annat eller den första arbetsplanen för bearbetning godkänts.

ANNEX**SECTION 1****COSTS TO STATES PARTIES AND
INSTITUTIONAL ARRANGEMENTS**

1. The International Seabed Authority (hereinafter referred to as "the Authority") is the organization through which States Parties to the Convention shall, in accordance with the regime for the Area established in Part XI and this Agreement, organize and control activities in the Area, particularly with a view to administering the resources of the Area. The powers and functions of the Authority shall be those expressly conferred upon it by the Convention. The Authority shall have such incidental powers, consistent with the Convention, as are implicit in, and necessary for, the exercise of those powers and functions with respect to activities in the Area.

2. In order to minimize costs to States Parties, all organs and subsidiary bodies to be established under the Convention and this Agreement shall be cost-effective. This principle shall also apply to the frequency, duration and scheduling of meetings.

3. The setting up and the functioning of the organs and subsidiary bodies of the Authority shall be based on an evolutionary approach, taking into account the functional needs of the organs and subsidiary bodies concerned in order that they may discharge effectively their respective responsibilities at various stages of the development of activities in the Area.

4. The early functions of the Authority upon entry into force of the Convention shall be carried out by the Assembly, the Council, the Secretariat, the Legal and Technical Commission and the Finance Committee. The functions of the Economic Planning Commission shall be performed by the Legal and Technical Commission until such time as the Council decides otherwise or until the approval of the first plan of work for exploitation.

5. Mellan konventionens ikraftträdande och godkännandet av den första arbetsplanen för bearbetning skall myndigheten inrikta sig på

a) att behandla ansökningarna om godkännande av arbetsplaner för undersökning i enlighet med del XI och detta avtal,

b) att genomföra beslut fattade av den förberedande kommissionen för den internationella myndigheten för havsbotten och för den internationella havsrättsdomstolen (nedan kallad "den förberedande kommissionen") rörande de registrerade pionjärinvesterarna och deras intygande stater, inklusive dessas rättigheter och skyldigheter enligt konventionens artikel 308.5 samt resolution II.13,

c) att övervaka att de arbetsplaner för undersökning som har godkänts i form av kontrakt efterlevs,

d) att övervaka och granska tendenserna och utvecklingen avseende gruvdrift på djuphavsbotten, inklusive regelbunden analys av förhållandena på världsmarknaden för metaller samt metallpriser, trender och framtidsutsikter,

e) att studera eventuell ekonomisk inverkan av mineralutvinningen i området för de landbaserade producenter av dessa mineral som sannolikt kommer att drabbas hårdast i avsikt att minimera deras svårigheter och biträda dem i deras ekonomiska anpassning med hänsyn tagen till det arbete som utförts i detta avseende av den förberedande kommissionen,

f) att anta sådana regler, föreskrifter och förfaranden som krävs för verksamheten i området allt eftersom den utvecklas. Oaktat bestämmelserna i konventionens bilaga III artikel 17.2 b och c skall sådana regler, föreskrifter och förfaranden beakta villkoren i detta avtal, den ytterligare förseningen i affärsmässig gruvdrift på djuphavsbotten samt den sannolika arbetstakten i området,

g) att anta regler, föreskrifter och förfaranden som inkorporerar tillämpliga standarder för skydd och bevarande av den marina miljön,

h) att främja och uppmuntra vetenskaplig marin forskning avseende verksamhet i området samt att sammanställa och sprida resultaten av sådan forskning och analys när de blir tillgängliga med särskild tonvikt på forskning avseende verksamhetens inverkan på miljö i området,

5. Between the entry into force of the Convention and the approval of the first plan of work for exploitation, the Authority shall concentrate on:

(a) Processing of applications for approval of plans of work for exploration in accordance with Part XI and this Agreement;

(b) Implementation of decisions of the Preparatory Commission for the International Seabed Authority and for the International Tribunal for the Law of the Sea (hereinafter referred to as "the Preparatory Commission") relating to the registered pioneer investors and their certifying States, including their rights and obligations, in accordance with article 308, paragraph 5, of the Convention and resolution II, paragraph 13;

(c) Monitoring of compliance with plans of work for exploration approved in the form of contracts;

(d) Monitoring and review of trends and developments relating to deep seabed mining activities, including regular analysis of world metal market conditions and metal prices, trends and prospects;

(e) Study of the potential impact of mineral production from the Area on the economies of developing land-based producers of those minerals which are likely to be most seriously affected, with a view to minimizing their difficulties and assisting them in their economic adjustment, taking into account the work done in this regard by the Preparatory Commission;

(f) Adoption of rules, regulations and procedures necessary for the conduct of activities in the Area as they progress. Notwithstanding the provisions of Annex III, article 17, paragraph 2 (b) and (c), of the Convention, such rules, regulations and procedures shall take into account the terms of this Agreement, the prolonged delay in commercial deep seabed mining and the likely pace of activities in the Area;

(g) Adoption of rules, regulations and procedures incorporating applicable standards for the protection and preservation of the marine environment;

(h) Promotion and encouragement of the conduct of marine scientific research with respect to activities in the Area and the collection and dissemination of the results of such research and analysis, when available, with particular emphasis on research related to the environmental impact of activities in the Area;

i) att förvärva kunskap på vetenskaplig nivå om den marina teknologi som har betydelse för verksamheten i området i synnerhet den som avser skydd och bevarande av den marina miljön, samt att följa utvecklingen av denna teknologi,

j) att bedöma tillgänglig information om prospektering och undersökning,

k) att på lämpligt sätt utarbeta regler, föreskrifter och förfaranden för bearbetning, inklusive regler som avser skydd och bevarande av den marina miljön.

6. a) En ansökan om godkännande av en arbetsplan för undersökning skall behandlas av rådet sedan det mottagit yttrande om ansökningsfrågan från den juridiska och tekniska kommissionen. Behandling av en sådan ansökan om godkännande av en arbetsplan för undersökning skall ske i enlighet med bestämmelserna i konventionen inklusive dess bilaga III och detta avtal, och med hänsyn till följande:

i) En arbetsplan för undersökning som inbegriper för en stat eller en fysisk eller juridisk person eller en del av en sådan person som avses i resolution II.1 a ii eller iii annan än en registrerad pionjärinvestor, och som redan har bedrivit omfattande verksamhet i området innan konventionen trädde i kraft, eller dennes efterträdare i fråga om intresse i verksamheten, skall anses ha uppfyllt de uppställda finansiella och tekniska kraven för att en arbetsplan skall godkännas om sponsorstaten intygar att sökanden har nedlagt ett belopp motsvarande minst trettio (30) miljoner US-dollar på forskningsverksamhet och undersökning och har använt minst tio (10) procent av beloppet för att lokalisera, mäta upp och utvärdera det område som täcks av arbetsplanen. Om denna uppfyller konventionens krav i övrigt och följer alla regler, föreskrifter och förfaranden som har antagits i anslutning därtill, skall den godkännas av rådet i form av ett kontrakt. Bestämmelserna i avsnitt 3.11 i denna bilaga skall tolkas och tillämpas i enlighet härmed.

ii) Oaktat bestämmelserna i resolution II.8 a får en registrerad pionjärinvestor begära godkännande av en arbetsplan för undersökning inom trettiosex (36) månader efter konventionens ikraftträdande. Arbetsplanen för undersökning skall innehålla de dokument, rapporter och annan information som överlämnats till den förberedande kommissionen både

(i) Acquisition of scientific knowledge and monitoring of the development of marine technology relevant to activities in the Area, in particular technology relating to the protection and preservation of the marine environment;

(j) Assessment of available data relating to prospecting and exploration;

(k) Timely elaboration of rules, regulations and procedures for exploitation, including those relating to the protection and preservation of the marine environment.

6. (a) An application for approval of a plan of work for exploration shall be considered by the Council following the receipt of a recommendation on the application from the Legal and Technical Commission. The processing of an application for approval of a plan of work for exploration shall be in accordance with the provisions of the Convention, including Annex III thereof, and this Agreement, and subject to the following:

(i) A plan of work for exploration submitted on behalf of a State or entity, or any component of such entity, referred to in resolution II, paragraph 1 (a) (ii) or (iii), other than a registered pioneer investor, which had already undertaken substantial activities in the Area prior to the entry into force of the Convention, or its successor in interest, shall be considered to have met the financial and technical qualifications necessary for approval of a plan of work if the sponsoring State or States certify that the applicant has expended an amount equivalent to at least US\$ 30 million in research and exploration activities and has expended no less than 10 per cent of that amount in the location, survey and evaluation of the area referred to in the plan of work. If the plan of work otherwise satisfies the requirements of the Convention and any rules, regulations and procedures adopted pursuant thereto, it shall be approved by the Council in the form of a contract. The provisions of section 3, paragraph 11, of this Annex shall be interpreted and applied accordingly;

(ii) Notwithstanding the provisions of resolution II, paragraph 8 (a), a registered pioneer investor may request approval of a plan of work for exploration within 36 months of the entry into force of the Convention. The plan of work for exploration shall consist of documents, reports and other data submitted to the Preparatory Commission both before and after

före och efter registreringen varvid skall bifogas ett intyg att villkoren uppfyllts i form av en objektiv rapport, som beskriver i vad mån skyldigheterna uppfyllts under den ordning som gällde för pionjärinvesteringar, utfärdad av den förberedande kommissionen i enlighet med resolution II.11 a. En sådan arbetsplan skall anses vara godkänd. En sådan arbetsplan skall ha formen av ett kontrakt mellan myndigheten och den registrerade pionjärinvesteringen i enlighet med del XI och detta avtal. Avgiften på 250 000 US-dollar, som skall ha erlagts enligt resolution II.7 a, skall anses utgöra avgiften för undersökningsfasen enligt avsnitt 8.3 i denna bilaga. Avsnitt 3.11 i denna bilaga skall tolkas och tillämpas i enlighet härmed.

iii) I enlighet med principen om icke-diskriminering skall ett kontrakt med en stat eller en fysisk eller juridisk person eller en del av en sådan person som avses i a i ovan innefatta arrangemang som skall vara likvärdiga eller inte vara mindre gynnsamma än de som avtalats med sådana registrerade investerare som avses i a ii ovan. Om någon av staterna eller de fysiska eller juridiska personerna eller delar av dem som avses i a i ovan beviljas gynnsammare villkor, skall rådet bevilja likvärdiga och ej mindre gynnsamma villkor än dem som gäller för registrerade pionjärinvestorer enligt a ii, förutsatt att ett sådant arrangemang inte inverkar menligt på eller är till förfång för myndigheten.

iv) En stat som är sponsor för en ansökan om arbetsplan enligt bestämmelserna i a i och ii härovan, får vara en avtalsslutande stat eller en stat som provisoriskt tillämpar detta avtal enligt dess artikel 7, eller en stat som är provisorisk medlem av myndigheten enligt stycke 12.

v) Resolution II.8 c skall tolkas och tillämpas i enlighet med a iv ovan.

b) Arbetsplaner för undersökning skall godkännas i enlighet med konventionens artikel 153.3.

7. Till en ansökan om godkännande av arbetsplan skall bifogas en bedömning av den föreslagna verksamhetens möjliga inverkan på miljön samt en beskrivning av ett program för oceanografiska studier och miljöstudier av bas-

registration and shall be accompanied by a certificate of compliance, consisting of a factual report describing the status of fulfilment of obligations under the pioneer investor regime, issued by the Preparatory Commission in accordance with resolution II, paragraph 11 (a). Such a plan of work shall be considered to be approved. Such an approved plan of work shall be in the form of a contract concluded between the Authority and the registered pioneer investor in accordance with Part XI and this Agreement. The fee of US\$ 250,000 paid pursuant to resolution II, paragraph 7 (a), shall be deemed to be the fee relating to the exploration phase pursuant to section 8, paragraph 3, of this Annex. Section 3, paragraph 11, of this Annex shall be interpreted and applied accordingly;

(iii) In accordance with the principle of non-discrimination, a contract with a State or entity or any component of such entity referred to in subparagraph (a) (i) shall include arrangements which shall be similar to and no less favourable than those agreed with any registered pioneer investor referred to in subparagraph (a) (ii). If any of the States or entities or any components of such entities referred to in subparagraph (a) (i) are granted more favourable arrangements, the Council shall make similar and no less favourable arrangements with regard to the rights and obligations assumed by the registered pioneer investors referred to in subparagraph (a) (ii), provided that such arrangements do not affect or prejudice the interests of the Authority;

(iv) A State sponsoring an application for a plan of work pursuant to the provisions of subparagraph (a) (i) or (ii) may be a State Party or a State which is applying this Agreement provisionally in accordance with article 7, or a State which is a member of the Authority on a provisional basis in accordance with paragraph 12;

(v) Resolution II, paragraph 8 (c), shall be interpreted and applied in accordance with subparagraph (a) (iv).

(b) The approval of a plan of work for exploration shall be in accordance with article 153, paragraph 3, of the Convention.

7. An application for approval of a plan of work shall be accompanied by an assessment of the potential environmental impacts of the proposed activities and by a description of a programme for oceanographic and baseline

linjen i enlighet med de regler, föreskrifter och förfaranden som har antagits av myndigheten.

8. Med förbehåll för punkt 6 a i eller ii skall en ansökan om godkännande av arbetsplan för undersökning behandlas i enlighet med de förfaranden som avses i avsnitt 3.11 i denna bilaga.

9. En arbetsplan för undersökning skall beviljas för en period om femton (15) år. När en sådan arbetsplan löper ut, skall tillståndshavaren ansöka om en arbetsplan för bearbetning, såvida han inte redan har gjort detta eller har fått arbetsplanen för undersökning förlängd. En tillståndshavare kan ansöka om en sådan förlängning av perioden på högst fem år varje gång. En sådan förlängning skall beviljas om tillståndshavaren lojalt har bemödat sig om att uppfylla arbetsplanens krav, men av orsaker som han inte råder över inte har kunnat avsluta nödvändigt förberedande arbete för att kunna fortsätta till bearbetningsstadiet, eller om rådande ekonomiska förhållanden inte motiverar en fortsättning till bearbetningsstadiet.

10. Avsättning av ett reserverat område för myndigheten i enlighet med konventionens bilaga III artikel 8 skall ske i samband med att ansökan om arbetsplan för undersökning eller för både undersökning och bearbetning godkänns.

11. Utan hänsyn till bestämmelserna i stycke 9 skall en godkänd arbetsplan för undersökning som sponsras av minst en stat som provisoriskt tillämpar detta avtal, löpa ut om den staten upphör att provisoriskt tillämpa detta avtal och inte har blivit provisorisk medlem enligt stycke 2, eller inte har blivit part i avtalet.

12. När avtalet träder i kraft, får de i artikel 3 nämnda staterna och de fysiska och juridiska personer som har tillämpat avtalet provisoriskt i enlighet med artikel 7 och för vilka det inte gäller, fortsätta att vara provisoriska medlemmar av myndigheten i avvaktan på att avtalet träder i kraft för sådana stater och fysiska eller juridiska personer i enlighet med följande:

a) Om avtalet träder i kraft före den 16 november 1996 skall sådana stater och fysiska eller juridiska personer ha rätt att även i

environmental studies in accordance with the rules, regulations and procedures adopted by the Authority.

8. An application for approval of a plan of work for exploration, subject to paragraph 6 (a) (i) or (ii), shall be processed in accordance with the procedures set out in section 3, paragraph 11, of this Annex.

9. A plan of work for exploration shall be approved for a period of 15 years. Upon the expiration of a plan of work for exploration, the contractor shall apply for a plan of work for exploitation unless the contractor has already done so or has obtained an extension for the plan of work for exploration. Contractors may apply for such extensions for periods of not more than five years each. Such extensions shall be approved if the contractor has made efforts in good faith to comply with the requirements of the plan of work but for reasons beyond the contractor's control has been unable to complete the necessary preparatory work for proceeding to the exploitation stage or if the prevailing economic circumstances do not justify proceeding to the exploitation stage.

10. Designation of a reserved area for the Authority in accordance with Annex III, article 8, of the Convention shall take place in connection with approval of an application for a plan of work for exploration or approval of an application for a plan of work for exploration and exploitation.

11. Notwithstanding the provisions of paragraph 9, an approved plan of work for exploration which is sponsored by at least one State provisionally applying this Agreement shall terminate if such a State ceases to apply this Agreement provisionally and has not become a member on a provisional basis in accordance with paragraph 12 or has not become a State Party.

12. Upon the entry into force of this Agreement, States and entities referred to in article 3 of this Agreement which have been applying it provisionally in accordance with article 7 and for which it is not in force may continue to be members of the Authority on a provisional basis pending its entry into force for such States and entities, in accordance with the following subparagraphs:

(a) If this Agreement enters into force before 16 November 1996, such States and entities shall be entitled to continue to participate as

fortsättningen delta som provisoriska medlemmar av myndigheten efter det att en stat eller en fysisk eller juridisk person har notifierat depositarien av detta avtal att den avser delta som provisorisk medlem. Ett sådant medlemskap skall upphöra, antingen den 16 november 1996, eller när avtalet och konventionen träder i kraft för en sådan medlem, vilkendera tidpunkt som inträffar tidigast. På begäran av vederbörande stat eller fysiska eller juridiska person, kan rådet förlänga sådant medlemskap efter den 16 november 1996 för ytterligare en eller flera perioder på vardera högst två år, förutsatt att rådet har försäkrat sig om att den berörda staten eller fysiska eller juridiska personen lojalt har bemödat sig om att bli part i avtalet och konventionen.

b) Om avtalet träder i kraft efter den 15 november 1996, kan sådana stater och fysiska eller juridiska personer begära att rådet beviljar dem fortsatt provisoriskt medlemskap i myndigheten under en eller flera perioder fram till den 16 november 1998. Rådet skall bevilja sådant medlemskap gällande från dagen för sådan begäran om det har försäkrat sig om att staten eller den fysiska eller juridiska personen i fråga lojalt har bemödat sig om att bli part i avtalet och konventionen.

c) Stater och rättssubjekt som är provisoriska medlemmar av myndigheten enligt a eller b ovan skall tillämpa villkoren i del XI och avtalet i enlighet med deras respektive nationella eller inhemska lagar, förordningar och årliga budgetanslag, och skall ha samma rättigheter och skyldigheter som andra medlemmar, inklusive:

i) skyldighet att bidra till myndighetens administrativa budget i enlighet med tariffen för fastställda bidrag,

ii) rätt att vara sponsor för en ansökan om godkännande av arbetsplan för undersökning. Beträffande rättssubjekt vars beståndsdelar är fysiska eller juridiska personer som har mer än en nationalitet, skall en arbetsplan för undersökning inte godkännas, såvida inte alla de stater vars fysiska eller juridiska personer som bildar dessa personer, är parter i avtalet eller provisoriskt anslutna till det.

d) Utan hinder av bestämmelserna i stycke 9 skall en godkänd arbetsplan som har formen av kontrakt för undersökning som har sponsrats enligt c ii ovan av en stat som var provisorisk medlem, löpa ut om medlemskapet upphör

members of the Authority on a provisional basis upon notification to the depositary of the Agreement by such a State or entity of its intention to participate as a member on a provisional basis. Such membership shall terminate either on 16 November 1996 or upon the entry into force of this Agreement and the Convention for such member, whichever is earlier. The Council may, upon the request of the State or entity concerned, extend such membership beyond 16 November 1996 for a further period or periods not exceeding a total of two years provided that the Council is satisfied that the State or entity concerned has been making efforts in good faith to become a party to the Agreement and the Convention;

(b) If this Agreement enters into force after 15 November 1996, such States and entities may request the Council to grant continued membership in the Authority on a provisional basis for a period or periods not extending beyond 16 November 1998. The Council shall grant such membership with effect from the date of the request if it is satisfied that the State or entity has been making efforts in good faith to become a party to the Agreement and the Convention;

(c) States and entities which are members of the Authority on a provisional basis in accordance with subparagraph (a) or (b) shall apply the terms of Part XI and this Agreement in accordance with their national or internal laws, regulations and annual budgetary appropriations and shall have the same rights and obligations as other members, including:

(i) The obligation to contribute to the administrative budget of the Authority in accordance with the scale of assessed contributions;

(ii) The right to sponsor an application for approval of a plan of work for exploration. In the case of entities whose components are natural or juridical persons possessing the nationality of more than one State, a plan of work for exploration shall not be approved unless all the States whose natural or juridical persons comprise those entities are States Parties or members on a provisional basis;

(d) Notwithstanding the provisions of paragraph 9, an approved plan of work in the form of a contract for exploration which was sponsored pursuant to subparagraph (c) (ii) by a State which was a member on a provisional

och staten eller ifrågavarande stat eller rätts- subjekt inte har blivit part i avtalet.

e) Om en sådan medlem inte har betalat sitt fastställda bidrag eller på annat sätt inte har fullgjort sina skyldigheter enligt detta stycke, skall det provisoriska medlemskapet upphöra.

13. Med hänvisning till konventionens bilaga III artikel 10 skall en prestation som inte har varit godtagbar, tolkas så att den avser fall där tillståndshavaren inte har uppfyllt kraven i en godkänd arbetsplan, trots skriftliga varningar från myndigheten att göra detta.

14. Myndigheten skall ha sin egen budget. Intill slutet av det år som följer på det år då avtalet träder i kraft skall myndighetens förvaltningskostnader bestridas genom Förenta Nationernas budget. Därefter skall dessa kostnader bestridas med medlemmarnas — även de provisoriska medlemmarnas — fastställda bidrag enligt konventionens artikel 171 a och 173 samt avtalet, till dess att myndigheten har tillräckliga medel från andra källor för att bestrida dessa kostnader. Myndigheten skall inte utöva den befogenhet som avses i konventionens artikel 174.1 för att låna medel för att täcka förvaltningsbudgeten.

15. I enlighet med konventionens artikel 162.2 o ii skall myndigheten utarbeta och anta regler, föreskrifter och förfaranden på grundval av de principer som anges i avsnitt 2, 5, 6, 7 och 8 i denna bilaga, liksom de ytterligare regler, föreskrifter och förfaranden som krävs för att underlätta godkännandet av arbetsplanerna för undersökning eller bearbetning enligt följande:

a) Rådet kan göra detta när det anser att alla eller någon av dessa regler, föreskrifter eller förfaranden krävs för verksamhet i området, eller när det bedömer att affärsmässig bearbetning är omedelbart förestående, eller på begäran av en stat, vars medborgare avser ansöka om godkännande av en arbetsplan för bearbetning.

b) Om en stat inkommer med begäran enligt a ovan, skall rådet i enlighet med konventionens artikel 162.2 o anta sådana regler, före-

basis shall terminate if such membership ceases and the State or entity has not become a State Party;

(e) If such a member has failed to make its assessed contributions or otherwise failed to comply with its obligations in accordance with this paragraph, its membership on a provisional basis shall be terminated.

13. The reference in Annex III, article 10, of the Convention to performance which has not been satisfactory shall be interpreted to mean that the contractor has failed to comply with the requirements of an approved plan of work in spite of a written warning or warnings from the Authority to the contractor to comply therewith.

14. The Authority shall have its own budget. Until the end of the year following the year during which this Agreement enters into force, the administrative expenses of the Authority shall be met through the budget of the United Nations. Thereafter, the administrative expenses of the Authority shall be met by assessed contributions of its members, including any members on a provisional basis, in accordance with articles 171, subparagraph (a), and 173 of the Convention and this Agreement, until the Authority has sufficient funds from other sources to meet those expenses. The Authority shall not exercise the power referred to in article 174, paragraph 1, of the Convention to borrow funds to finance its administrative budget.

15. The Authority shall elaborate and adopt, in accordance with article 162, paragraph 2 (o) (ii), of the Convention, rules, regulations and procedures based on the principles contained in sections 2, 5, 6, 7 and 8 of this Annex, as well as any additional rules, regulations and procedures necessary to facilitate the approval of plans of work for exploration or exploitation, in accordance with the following subparagraphs:

(a) The Council may undertake such elaboration any time it deems that all or any of such rules, regulations or procedures are required for the conduct of activities in the Area, or when it determines that commercial exploitation is imminent, or at the request of a State whose national intends to apply for approval of a plan of work for exploitation;

(b) If a request is made by a State referred to in subparagraph (a) the Council shall, in accordance with article 162, paragraph 2 (o), of

skrifter och förfaranden senast två år efter en sådan begäran.

c) Om rådet inte har avslutat utarbetandet av reglerna, föreskrifterna och förfarandena om bearbetning inom den angivna tiden, och en ansökan om godkännande av en arbetsplan för bearbetning väntar på handläggning, skall rådet likafullt pröva och provisoriskt godkänna en sådan arbetsplan på grundval av konventionens bestämmelser, regler, föreskrifter och förfaranden som rådet provisoriskt kan ha antagit eller på grundval av konventionens normer och de villkor och principer som anges i denna bilaga, liksom på de principer som gäller för lika behandling av tillståndshavare.

16. De förslag till regler, föreskrifter och förfaranden samt eventuella rekommendationer för bestämmelserna i del XI som finns i den förberedande kommissionens rapporter och rekommendationer skall beaktas av myndigheten när den antar regler, föreskrifter och förfaranden i enlighet med del XI och detta avtal.

17. Tillämpliga bestämmelser i konventionens del XI avsnitt 4 skall tolkas och tillämpas i enlighet med avtalet.

AVSNITT 2

FÖRETAGET

1. Myndighetens sekretariat skall utföra företagets uppgifter tills detta börjar driva egen verksamhet. Myndighetens generalsekreterare skall utse en tillförordnad generaldirektör bland myndighetens personal för att övervaka sekretariatets ovan angivna uppgifter. Dessa uppgifter skall bestå i

a) att övervaka och granska tendenserna och utvecklingen av gruvdrift på djuphavsbotten, däribland en regelbunden analys av förhållandena på världsmarknaden för metaller samt metallpriser, trender och utsikter,

b) att bedöma resultat av marin vetenskaplig forskning om verksamheten i området med särskild betoning på undersökningar om verksamhetens inverkan på miljön i området,

the Convention, complete the adoption of such rules, regulations and procedures within two years of the request;

(c) If the Council has not completed the elaboration of the rules, regulations and procedures relating to exploitation within the prescribed time and an application for approval of a plan of work for exploitation is pending, it shall none the less consider and provisionally approve such plan of work based on the provisions of the Convention and any rules, regulations and procedures that the Council may have adopted provisionally, or on the basis of the norms contained in the Convention and the terms and principles contained in this Annex as well as the principle of non-discrimination among contractors.

16. The draft rules, regulations and procedures and any recommendations relating to the provisions of Part XI, as contained in the reports and recommendations of the Preparatory Commission, shall be taken into account by the Authority in the adoption of rules, regulations and procedures in accordance with Part XI and this Agreement.

17. The relevant provisions of Part XI, section 4, of the Convention shall be interpreted and applied in accordance with this Agreement.

SECTION 2

THE ENTERPRISE

1. The Secretariat of the Authority shall perform the functions of the Enterprise until it begins to operate independently of the Secretariat. The Secretary-General of the Authority shall appoint from within the staff of the Authority an interim Director-General to oversee the performance of these functions by the Secretariat.

These functions shall be:

(a) Monitoring and review of trends and developments relating to deep seabed mining activities, including regular analysis of world metal market conditions and metal prices, trends and prospects;

(b) Assessment of the results of the conduct of marine scientific research with respect to activities in the Area, with particular emphasis on research related to the environmental impact of activities in the Area;

c) att bedöma tillgängliga uppgifter om prospektering och undersökning,

d) att bedöma den teknologiska utvecklingen avseende verksamheten i området, särskilt teknologi för skydd och bevarande av den marina miljön,

e) att utvärdera information och data om de områden som är reserverade för myndigheten,

f) att bedöma olika förslag till samföretag (joint ventures),

g) att sammanställa information om tillgången på utbildad arbetskraft,

h) att studera olika alternativ av företagsledning på företaget vid olika driftsstadier.

2. I inledningsskedet skall företaget idka gruvidrift på djuphavsbotten i form av samföretag (joint ventures). När en arbetsplan för bearbetning godkänns för en fysisk eller juridisk person annan än företaget, eller när rådet mottar en ansökan om ett samföretag (joint venture) med företaget skall det behandla frågan om hur företaget skall fungera oberoende av myndighetens sekretariat. Om ett samföretag tillsammans med företaget är förenligt med god affärsmannased skall rådet utfärda ett direktiv i enlighet med konventionens artikel 170.2 som innehåller bestämmelser om sådan oberoende verksamhet.

3. De avtalslutande staternas skyldighet att finansiera en av företagets gruvor enligt konventionens bilaga IV artikel 11.3 skall inte gälla och ifrågasvarande stater skall inte vara skyldiga att finansiera någon av verksamheterna vid någon av företagets gruvor eller enligt dess samföretagsprogram.

4. De skyldigheter som gäller för tillståndshavare skall även gälla för företaget. Utan hänsyn till bestämmelserna i konventionens artikel 153.3 och bilaga III artikel 3.5 skall en arbetsplan för företaget då den godkänns, ha formen av ett kontrakt mellan myndigheten och företaget.

5. En tillståndshavare som har bidragit med ett visst område till myndigheten i form av ett reserverat område har förhandsrätt att ingå samföretag med företaget för undersökning och bearbetning av ifrågasvarande område. Om företaget inte inkommer med en ansökan om arbetsplan för verksamhet i sådant reserverat område senast femton (15) år efter det att företaget har börjat bedriva verksamhet, obe-

(c) Assessment of available data relating to prospecting and exploration, including the criteria for such activities;

(d) Assessment of technological developments relevant to activities in the Area, in particular technology relating to the protection and preservation of the marine environment;

(e) Evaluation of information and data relating to areas reserved for the Authority;

(f) Assessment of approaches to joint-venture operations;

(g) Collection of information on the availability of trained manpower;

(h) Study of managerial policy options for the administration of the Enterprise at different stages of its operations.

2. The Enterprise shall conduct its initial deep seabed mining operations through joint ventures. Upon the approval of a plan of work for exploitation for an entity other than the Enterprise, or upon receipt by the Council of an application for a joint-venture operation with the Enterprise, the Council shall take up the issue of the functioning of the Enterprise independently of the Secretariat of the Authority. If joint-venture operations with the Enterprise accord with sound commercial principles, the Council shall issue a directive pursuant to article 170, paragraph 2, of the Convention providing for such independent functioning.

3. The obligation of States Parties to fund one mine site of the Enterprise as provided for in Annex IV, article 11, paragraph 3, of the Convention shall not apply and States Parties shall be under no obligation to finance any of the operations in any mine site of the Enterprise or under its joint-venture arrangements.

4. The obligations applicable to contractors shall apply to the Enterprise. Notwithstanding the provisions of article 153, paragraph 3, and Annex III, article 3, paragraph 5, of the Convention, a plan of work for the Enterprise upon its approval shall be in the form of a contract concluded between the Authority and the Enterprise.

5. A contractor which has contributed a particular area to the Authority as a reserved area has the right of first refusal to enter into a joint-venture arrangement with the Enterprise for exploration and exploitation of that area. If the Enterprise does not submit an application for a plan of work for activities in respect of such a reserved area within 15 years of the commencement of its functions independent of

roende av myndighetens sekretariat, eller senast femton (15) år efter den dag som det området reserverades för myndigheten, vilkendera tidpunkt som inträffar senast, skall den tillståndshavare som har tillhandahållit området ha rätt att ansöka om godkännande av en arbetsplan för ifrågavarande område under förutsättning att denne lojalt erbjuder sig att låta företaget ingå som partner i samföretaget.

6. Artikel 170.4, bilaga IV och andra bestämmelser i konventionen avseende företaget skall tolkas och tillämpas i enlighet med detta avsnitt.

AVSNITT 3

BESLUTSFATTANDE

1. Myndighetens allmänna riktlinjer skall fastställas av församlingen i samråd med rådet.

2. Beslut i myndighetens organ bör som regel vara enhälliga.

3. Om alla försök att uppnå ett enhälligt beslut har uttömts, skall beslut fattas genom omröstning i församlingen, varvid det krävs majoritetsbeslut av närvarande och röstande medlemmar i procedurfrågor och två tredjedels majoritet enligt konventionens artikel 159.8 i sakfrågor.

4. Församlingens beslut i en fråga där även rådet har behörighet eller i en administrativ, budgetär eller finansiell fråga skall grundas på rekommendation av rådet. Om församlingen inte godtar rådets rekommendation i något ärende, skall den återförvisa ärendet till rådet för ytterligare behandling. Rådet skall ta ärendet under förnyad prövning på grundval av församlingens synpunkter.

5. Om alla försök att uppnå ett enhälligt beslut har uttömts, skall beslut fattas genom omröstning i rådet, varvid det krävs majoritetsbeslut av närvarande och röstande medlemmar i procedurfrågor och två tredjedels majoritet i sakfrågor, utom när konventionen kräver enhälliga rådsbeslut, förutsatt att inte en majoritet i någon av de kamrar som anges i stycke 9 motsätter sig ett sådant beslut. När rådet fattar

the Secretariat of the Authority or within 15 years of the date on which that area is reserved for the Authority, whichever is the later, the contractor which contributed the area shall be entitled to apply for a plan of work for that area provided it offers in good faith to include the Enterprise as a joint-venture partner.

6. Article 170, paragraph 4, Annex IV and other provisions of the Convention relating to the Enterprise shall be interpreted and applied in accordance with this section.

SECTION 3

DECISION-MAKING

1. The general policies of the Authority shall be established by the Assembly in collaboration with the Council.

2. As a general rule, decision-making in the organs of the Authority should be by consensus.

3. If all efforts to reach a decision by consensus have been exhausted, decisions by voting in the Assembly on questions of procedure shall be taken by a majority of members present and voting, and decisions on questions of substance shall be taken by a two-thirds majority of members present and voting, as provided for in article 159, paragraph 8, of the Convention.

4. Decisions of the Assembly on any matter for which the Council also has competence or on any administrative, budgetary or financial matter shall be based on the recommendations of the Council. If the Assembly does not accept the recommendation of the Council on any matter, it shall return the matter to the Council for further consideration. The Council shall reconsider the matter in the light of the views expressed by the Assembly.

5. If all efforts to reach a decision by consensus have been exhausted, decisions by voting in the Council on questions of procedure shall be taken by a majority of members present and voting, and decisions on questions of substance, except where the Convention provides for decisions by consensus in the Council, shall be taken by a two-thirds majority of members present and voting, provided

beslut skall det sträva efter att tillgodose samtliga myndighetsmedlemmars intressen.

6. Rådet kan uppskjuta ett beslut för att möjliggöra ytterligare förhandlingar när det förefaller som om alla försök att uppnå enhällighet i en fråga inte har uttömts.

7. Ett beslut av församlingen eller rådet med finansiell eller budgetär innebörd skall grundas på finanskommitténs rekommendationer.

8. Bestämmelserna i konventionens artikel 161.8 b och c är utan verkan.

9. a) Varje grupp av stater som har valts enligt punkterna 15 a — c skall behandlas som en kammare i omröstning i rådet. De utvecklingsländer som har valts enligt punkt 15 d och e skall behandlas som en kammare vid omröstning i rådet.

b) Innan rådsmedlemmarna väljs skall församlingen upprätta listor över länder som uppfyller villkoren för medlemskap i gruppen av stater i punkterna 15 a — d. Om en stat uppfyller villkoren för medlemskap i mer än en grupp, kan den bara föreslås av *en* grupp till val i rådet, och den skall endast representera den gruppen vid omröstning i rådet.

10. Varje grupp av stater i punkterna 15 a — d skall vara representerad i rådet av de medlemmar som den gruppen har nominerat. Varje grupp skall endast nominera så många kandidater som krävs för att fylla den gruppens platser. När antalet potentiella kandidater i var och en av de grupper som avses i punkterna 15 a — e överstiger antalet tillgängliga platser i var och en av dessa grupper, skall som regel rotationsprincipen gälla. De medlemmar som är stater i var och en av dessa grupper skall avgöra hur denna princip skall tillämpas för dessa grupper.

11. a) Rådet skall godkänna en rekommendation av den juridiska och tekniska kommissionen avseende en arbetsplan såvida ej rådet med två tredjedels majoritet av närvarande och röstande medlemmar, inklusive en majoritet av närvarande och röstande medlemmar i var och en av rådets kamrar, beslutar att inte godkänna en arbetsplan. Om rådet inte fattar beslut på en rekommendation att godkänna en arbetsplan

that such decisions are not opposed by a majority in any one of the chambers referred to in paragraph 9. In taking decisions the Council shall seek to promote the interests of all the members of the Authority.

6. The Council may defer the taking of a decision in order to facilitate further negotiation whenever it appears that all efforts at achieving consensus on a question have not been exhausted.

7. Decisions by the Assembly or the Council having financial or budgetary implications shall be based on the recommendations of the Finance Committee.

8. The provisions of article 161, paragraph 8 (b) and (c), of the Convention shall not apply.

9. (a) Each group of States elected under paragraph 15 (a) to (c) shall be treated as a chamber for the purposes of voting in the Council. The developing States elected under paragraph 15 (d) and (e) shall be treated as a single chamber for the purposes of voting in the Council.

(b) Before electing the members of the Council, the Assembly shall establish lists of countries fulfilling the criteria for membership in the groups of States in paragraph 15 (a) to (d). If a State fulfils the criteria for membership in more than one group, it may only be proposed by one group for election to the Council and it shall represent only that group in voting in the Council.

10. Each group of States in paragraph 15 (a) to (d) shall be represented in the Council by those members nominated by that group. Each group shall nominate only as many candidates as the number of seats required to be filled by that group. When the number of potential candidates in each of the groups referred to in paragraph 15 (a) to (e) exceeds the number of seats available in each of those respective groups, as a general rule, the principle of rotation shall apply. States members of each of those groups shall determine how this principle shall apply in those groups.

11. (a) The Council shall approve a recommendation by the Legal and Technical Commission for approval of a plan of work unless by a two-thirds majority of its members present and voting, including a majority of members present and voting in each of the chambers of the Council, the Council decides to disapprove a plan of work. If the Council does not take a decision on a recommendation for approval of

inom föreskriven tid, skall rekommendationen betraktas som godkänd av rådet vid utgången av ifrågavarande tid. Den föreskrivna tiden skall normalt vara sextio (60) dagar, såvida inte rådet beslutar om en längre tid. Om kommissionen rekommenderar att en arbetsplan inte skall godkännas eller ej avger någon rekommendation, kan rådet likafullt godkänna arbetsplanen i enlighet med arbetsordningens regler för beslut i sakfrågor.

b) Bestämmelserna i konventionens artikel 162.2 j skall vara utan verkan.

12. En tvist som uppstår i samband med att en arbetsplan inte godkänns, skall underkastas det förlikningsförfarande som avses i konventionen.

13. Beslut som fattas genom omröstning i den juridiska och tekniska kommissionen skall ske genom majoritetsbeslut av närvarande och röstande medlemmar.

14. Konventionens del XI kapitel 4 avsnitt B och C skall tolkas och tillämpas i enlighet med detta avsnitt.

15. Rådet skall bestå av trettiosex (36) av myndighetens medlemmar, valda av församlingen på följande sätt:

a) Fyra (4) medlemmar från de stater som är avtalsparter och som under de senaste fem åren enligt tillgänglig statistik antingen har konsumerat mer än 2 procent av värdet av den totala världskonsumtionen, eller hade en nettoimport överstigande 2 procent av värdet av den totala världsimpporten av de råvaror som framställs av de mineralgrupper som skall brytas i området, förutsatt att bland dessa fyra medlemmar ingår den stat från den östeuropeiska regionen som har den största ekonomin i den regionen, beräknat i bruttonationalprodukt, och den stat som den dag som konventionen träder i kraft har den största ekonomin beräknat i bruttonationalprodukt, om sådana stater önskar vara representerade i denna grupp,

b) Fyra (4) medlemmar från den grupp av åtta stater som har gjort de största investeringarna för att förbereda och driva verksamheten i området, antingen direkt eller genom sina medborgare,

c) Fyra (4) medlemmar bland de avtalslutande stater som på grundval av produktionen i områden under deras jurisdiktion är stora nettoexportörer av de mineralgrupper som skall utvinna från området, inklusive minst två

a plan of work within a prescribed period, the recommendation shall be deemed to have been approved by the Council at the end of that period. The prescribed period shall normally be 60 days unless the Council decides to provide for a longer period. If the Commission recommends the disapproval of a plan of work or does not make a recommendation, the Council may nevertheless approve the plan of work in accordance with its rules of procedure for decision-making on questions of substance.

(b) The provisions of article 162, paragraph 2 (j), of the Convention shall not apply.

12. Where a dispute arises relating to the disapproval of a plan of work, such dispute shall be submitted to the dispute settlement procedures set out in the Convention.

13. Decisions by voting in the Legal and Technical Commission shall be by a majority of members present and voting.

14. Part XI, section 4, subsections B and C, of the Convention shall be interpreted and applied in accordance with this section.

15. The Council shall consist of 36 members of the Authority elected by the Assembly in the following order:

(a) Four members from among those States Parties which, during the last five years for which statistics are available, have either consumed more than 2 per cent in value terms of total world consumption or have had net imports of more than 2 per cent in value terms of total world imports of the commodities produced from the categories of minerals to be derived from the Area, provided that the four members shall include one State from the Eastern European region having the largest economy in that region in terms of gross domestic product and the State, on the date of entry into force of the Convention, having the largest economy in terms of gross domestic product, if such States wish to be represented in this group;

(b) Four members from among the eight States Parties which have made the largest investments in preparation for and in the conduct of activities in the Area, either directly or through their nationals;

(c) Four members from among States Parties which, on the basis of production in areas under their jurisdiction, are major net exporters of the categories of minerals to be derived from the Area, including at least two developing

utvecklingsländer vars export av sådana mineral har väsentlig betydelse i deras ekonomier,

d) Sex (6) medlemmar i gruppen av utvecklingsländer som representerar särskilda intressen. Dessa särskilda intressen skall innefatta folkrika stater, stater som saknar kust eller som är geografiskt missgynnade, stater som är öar, stater som har en betydande import av de mineralgrupper som skall utvinnas i området, stater som är potentiella producenter av sådana mineral samt de minst utvecklade länderna,

e) Arton (18) medlemmar valda så att de representerar en jämn geografisk fördelning av platserna i rådet som helhet, förutsatt att varje geografisk region skall ha minst en medlem vald enligt denna princip. I detta syfte skall de geografiska regionerna vara Afrika, Asien, Osteuropa, Latinamerika och Karibien, Väst-europa samt övriga.

16. Bestämmelserna i konventionens artikel 161.1 skall vara utan verkan.

AVSNITT 4

GRANSKNINGSKONFERENSEN

Bestämmelserna avseende granskningskonferensen i konventionens artikel 155.1, 3 och 4 skall vara utan verkan. Utan hänsyn till bestämmelserna i konventionens artikel 314.2 kan församlingen på rekommendation av rådet genomföra en granskning av de frågor som avses i artikel 155.1. Ändringar i detta avtal och del XI skall göras enligt de förfaranden som anges i konventionens artikel 314, 315 och 316, förutsatt att principerna, det internationella rättssystemet och villkoren i artikel 155.2 iakttas och rättigheterna i stycke 5 i den artikeln inte påverkas.

AVSNITT 5

TEKNOLOGIÖVERFÖRING

1. Utöver bestämmelserna i konventionens artikel 144 skall teknologiöverföring, vad avser del XI, ske enligt följande principer:

States whose exports of such minerals have a substantial bearing upon their economies;

(d) Six members from among developing States Parties, representing special interests. The special interests to be represented shall include those of States with large populations, States which are land-locked or geographically disadvantaged, island States, States which are major importers of the categories of minerals to be derived from the Area, States which are potential producers of such minerals and least developed States;

(e) Eighteen members elected according to the principle of ensuring an equitable geographical distribution of seats in the Council as a whole, provided that each geographical region shall have at least one member elected under this subparagraph. For this purpose, the geographical regions shall be Africa, Asia, Eastern Europe, Latin America and the Caribbean and Western Europe and Others.

16. The provisions of article 161, paragraph 1, of the Convention shall not apply.

SECTION 4

REVIEW CONFERENCE

The provisions relating to the Review Conference in article 155, paragraphs 1, 3 and 4, of the Convention shall not apply. Notwithstanding the provisions of article 314, paragraph 2, of the Convention, the Assembly, on the recommendation of the Council, may undertake at any time a review of the matters referred to in article 155, paragraph 1, of the Convention. Amendments relating to this Agreement and Part XI shall be subject to the procedures contained in articles 314, 315 and 316 of the Convention, provided that the principles, regime and other terms referred to in article 155, paragraph 2, of the Convention shall be maintained and the rights referred to in paragraph 5 of that article shall not be affected.

SECTION 5

TRANSFER OF TECHNOLOGY

1. In addition to the provisions of article 144 of the Convention, transfer of technology for the purposes of Part XI shall be governed by the following principles:

a) Företaget och de utvecklingsländer som önskar få del av teknologi för gruvsdrift på djuphavsbotten skall bemöda sig om att skaffa sådan teknologi på rimliga affärsmässiga villkor på den öppna marknaden eller genom samföretag (joint ventures),

b) Om företaget eller utvecklingsländer inte kan förvärva teknologi för gruvsdrift på djuphavsbotten, får myndigheten begära att alla eller någon av tillståndshavarna och deras respektive sponsrande stater samarbetar för att möjliggöra för företaget eller ett samföretag som tillhör företaget, eller ett eller flera utvecklingsländer som söker förvärva sådan teknologi, att på skäliga affärsmässiga villkor, förenliga med ett effektivt skydd av immateriella egendomsrättigheter, göra detta. De avtalslutande staterna förbinder sig att fullt och effektivt samarbeta med myndigheten i detta syfte och att säkerställa att de tillståndshavare som sponsras av dem även samarbetar helt och fullt med myndigheten.

c) Som allmän regel gäller att de avtalslutande staterna skall främja internationellt tekniskt och vetenskapligt samarbete avseende verksamhet i området, både mellan de berörda parterna och genom att utarbeta program för utbildning, tekniskt bistånd och vetenskapligt samarbete om marin vetenskap och teknologi och skydd och bevarande av den marina miljön.

2. Bestämmelserna i konventionens bilaga III artikel 5 skall vara utan verkan.

AVSNITT 6

RIKTLINJER FÖR BEARBETNING

1. Myndighetens riktlinjer för bearbetning skall grundas på följande principer:

a) Utveckling av tillgångarna i området skall ske i enlighet med god affärsmannased.

b) Bestämmelserna i GATT, dess tillhörande koder och efterföljande eller ersättande avtal skall gälla för verksamhet i området.

c) Ingen subventionering av verksamhet i området får förekomma utom sådan som är tillåten enligt de avtal som avses i b ovan. Subventionering enligt dessa principer skall definieras i de kontraktvillkor som avses i b ovan.

(a) The Enterprise, and developing States wishing to obtain deep seabed mining technology, shall seek to obtain such technology on fair and reasonable commercial terms and conditions on the open market, or through joint-venture arrangements;

(b) If the Enterprise or developing States are unable to obtain deep seabed mining technology, the Authority may request all or any of the contractors and their respective sponsoring State or States to cooperate with it in facilitating the acquisition of deep seabed mining technology by the Enterprise or its joint venture, or by a developing State or States seeking to acquire such technology on fair and reasonable commercial terms and conditions, consistent with the effective protection of intellectual property rights. States Parties undertake to cooperate fully and effectively with the Authority for this purpose and to ensure that contractors sponsored by them also cooperate fully with the Authority;

(c) As a general rule, States Parties shall promote international technical and scientific cooperation with regard to activities in the Area either between the parties concerned or by developing training, technical assistance and scientific cooperation programmes in marine science and technology and the protection and preservation of the marine environment.

2. The provisions of Annex III, article 5, of the Convention shall not apply.

SECTION 6

PRODUCTION POLICY

1. The production policy of the Authority shall be based on the following principles:

(a) Development of the resources of the Area shall take place in accordance with sound commercial principles;

(b) The provisions of the General Agreement on Tariffs and Trade, its relevant codes and successor or superseding agreements shall apply with respect to activities in the Area;

(c) In particular, there shall be no subsidization of activities in the Area except as may be permitted under the agreements referred to in subparagraph (b). Subsidization for the purpose of these principles shall be defined in terms of the agreements referred to in subparagraph (b);

d) Ingen diskriminering mellan de mineral som utvinns i området och de som utvinns annorstädes skall förekomma. Ingen företrädesrätt till marknaderna för sådana mineral eller för import av råvaror som framställs av sådana mineral skall förekomma, i synnerhet inte

i) genom att införa tullar eller icke-tariffära handelshinder; och

ii) genom att avtalsslutande stater ger företrädesrätt till marknader för sådana mineral eller råvaror som framställs av deras statliga företag eller av fysiska eller juridiska personer som är medborgare i den staten eller kontrolleras av dem eller den statens medborgare.

e) En arbetsplan för bearbetning som har godkänts av myndigheten för varje gruvområde skall innehålla en tidsplan för den tilltänkta bearbetningen och skall ange beräknad maximal mängd mineral som får brytas per år enligt planen.

f) Följande skall gälla för biläggande av tvister rörande bestämmelserna i de kontrakt som avses i b ovan:

i) När de berörda avtalsslutande staterna även är parter i sådana avtal, skall de tillämpa de förfaranden för biläggande av tvister som finns i dessa avtal.

ii) När en eller flera berörda avtalsslutande stater inte är parter i sådana avtal, skall de tillämpa konventionens förfaranden för biläggande av tvister.

g) Vid ett utslag enligt de avtal som avses i b ovan att avtalsslutande stat har gjort sig skyldig till otillåten subventionering eller subventionering som har haft skadlig verkan på en annan avtalsstats intressen, och lämpliga åtgärder inte har vidtagits av ifrågavarande stat, kan en avtalsslutande stat begära att rådet vidtar lämpliga åtgärder.

2. Principerna i stycke 1 skall inte påverka de rättigheter och skyldigheter enligt någon bestämmelse i avtal som avses i punkt 1 b ovan liksom tillämpliga avtal avseende frihandel och tullunioner, med avseende på stater som är avtalsparter och som även är parter i sådana avtal.

3. Om en tillståndshavare tar emot andra subventioner än sådana som är tillåtna enligt de avtal som avses i punkt 1 b, skall detta betraktas som ett brott mot de grundläggande

(d) There shall be no discrimination between minerals derived from the Area and from other sources. There shall be no preferential access to markets for such minerals or for imports of commodities produced from such minerals, in particular:

(i) By the use of tariff or non-tariff barriers; and

(ii) Given by States Parties to such minerals or commodities produced by their state enterprises or by natural or juridical persons which possess their nationality or are controlled by them or their nationals;

(e) The plan of work for exploitation approved by the Authority in respect of each mining area shall indicate an anticipated production schedule which shall include the estimated maximum amounts of minerals that would be produced per year under the plan of work;

(f) The following shall apply to the settlement of disputes concerning the provisions of the agreements referred to in subparagraph (b):

(i) Where the States Parties concerned are parties to such agreements, they shall have recourse to the dispute settlement procedures of those agreements;

(ii) Where one or more of the States Parties concerned are not parties to such agreements, they shall have recourse to the dispute settlement procedures set out in the Convention;

(g) In circumstances where a determination is made under the agreements referred to in subparagraph (b) that a State Party has engaged in subsidization which is prohibited or has resulted in adverse effects on the interests of another State Party and appropriate steps have not been taken by the relevant State Party or States Parties, a State Party may request the Council to take appropriate measures.

2. The principles contained in paragraph 1 shall not affect the rights and obligations under any provision of the agreements referred to in paragraph 1 (b), as well as the relevant free trade and customs union agreements, in relations between States Parties which are parties to such agreements.

3. The acceptance by a contractor of subsidies other than those which may be permitted under the agreements referred to in paragraph 1 (b) shall constitute a violation of the funda-

villkoren i det kontrakt som utgör en arbetsplan för verksamhet i området.

4. En avtalslutande stat som har skäl att tro att det har skett en överträdelse av föreskrifterna i punkterna 1 b — c eller stycke 3 kan initiera ett förfarande för biläggande av tvister i enlighet med punkt 1 f eller g.

5. En avtalslutande stat får när som helst uppmärksamma rådet på verksamhet som enligt dess uppfattning inte står i överensstämmelse med föreskrifterna i punkterna 1 b — d.

6. Myndigheten skall utarbeta regler, föreskrifter och förfaranden som säkerställer uppfyllandet av bestämmelserna i detta avsnitt, inklusive relevanta regler, föreskrifter och förfaranden för godkännande av arbetsplaner.

7. Bestämmelserna i konventionens artikel 151.1 — 7 och 9, artikel 162.2 q, artikel 165.2 n, samt bilaga III artikel 6.5, och artikel 7 skall vara utan verkan.

AVSNITT 7

EKONOMISKT BISTÅND

1. Myndighetens riktlinjer för bistånd till utvecklingsländer vars exportinkomster allvarligt minskat eller vars ekonomier allvarligt skadats till följd av sänkta priser på ett drabbat mineral eller minskad exportvolym av detta, i den mån sådan minskning har orsakats av verksamhet i området, skall grundas på följande principer:

a) Myndigheten skall upprätta en fond för ekonomiskt bistånd med en del av de av myndighetens medel som överstiger de medel som behövs för att täcka de administrativa kostnaderna. Storleken på det belopp som anslås för detta ändamål skall bestämmas av rådet från tid till annan på rekommendation av finanskommittén. Endast medel som har mottagits från tillståndshavare, inklusive företaget samt frivilliga bidrag skall anslås till fonden för ekonomiskt bistånd.

b) Utvecklingsländer med landbaserad gruvdrift, vars ekonomier allvarligt drabbats genom bearbetning av mineral på djuphavsbotten skall få bidrag från myndighetens fond för ekonomiskt bistånd.

c) Myndigheten skall tillhandahålla medel

mental terms of the contract forming a plan of work for the carrying out of activities in the Area.

4. Any State Party which has reason to believe that there has been a breach of the requirements of paragraphs 1 (b) to (d) or 3 may initiate dispute settlement procedures in conformity with paragraph 1 (f) or (g).

5. A State Party may at any time bring to the attention of the Council activities which in its view are inconsistent with the requirements of paragraph 1 (b) to (d).

6. The Authority shall develop rules, regulations and procedures which ensure the implementation of the provisions of this section, including relevant rules, regulations and procedures governing the approval of plans of work.

7. The provisions of article 151, paragraphs 1 to 7 and 9, article 162, paragraph 2 (q), article 165, paragraph 2 (n), and Annex III, article 6, paragraph 5, and article 7, of the Convention shall not apply.

SECTION 7

ECONOMIC ASSISTANCE

1. The policy of the Authority of assisting developing countries which suffer serious adverse effects on their export earnings or economies resulting from a reduction in the price of an affected mineral or in the volume of exports of that mineral, to the extent that such reduction is caused by activities in the Area, shall be based on the following principles:

(a) The Authority shall establish an economic assistance fund from a portion of the funds of the Authority which exceeds those necessary to cover the administrative expenses of the Authority. The amount set aside for this purpose shall be determined by the Council from time to time, upon the recommendation of the Finance Committee. Only funds from payments received from contractors, including the Enterprise, and voluntary contributions shall be used for the establishment of the economic assistance fund;

(b) Developing land-based producer States whose economies have been determined to be seriously affected by the production of minerals from the deep seabed shall be assisted from the economic assistance fund of the Authority;

(c) The Authority shall provide assistance

från fonden till drabbade utvecklingsländer med landbaserad gruvarbete när så är lämpligt i samarbete med befintliga globala eller regionala utvecklingsinstitutioner som har den infrastruktur och sakkunskap som krävs för att genomföra sådana biståndsprogram.

d) Omfattningen och tidsplanen för sådant bistånd skall bestämmas från fall till fall. Därvid skall vederbörlig hänsyn tas till karaktären och omfattningen av de problem som de drabbade utvecklingsländerna med landsbaserad gruvarbete har ställts inför.

2. Konventionens artikel 151.10 skall genomföras med hjälp av de åtgärder för ekonomiskt bistånd som avses i stycke 1 ovan. Konventionens artikel 160.2 l, artikel 162.2 n, artikel 164.2 d, artikel 171 f samt artikel 173.2 c skall tolkas i enlighet därmed.

from the fund to affected developing land-based producer States, where appropriate, in cooperation with existing global or regional development institutions which have the infrastructure and expertise to carry out such assistance programmes;

(d) The extent and period of such assistance shall be determined on a case-by-case basis. In doing so, due consideration shall be given to the nature and magnitude of the problems encountered by affected developing land-based producer States.

2. Article 151, paragraph 10, of the Convention shall be implemented by means of measures of economic assistance referred to in paragraph 1. Article 160, paragraph 2 (l), article 162, paragraph 2 (n), article 164, paragraph 2 (d), article 171, subparagraph (f), and article 173, paragraph 2 (c), of the Convention shall be interpreted accordingly.

AVSNITT 8

SECTION 8

FINANSIELLA KONTRAKTSVILLKOR

FINANCIAL TERMS OF CONTRACTS

1. Följande principer skall ligga till grund för upprättande av regler, föreskrifter och förfaranden för finansiella villkor i kontrakt:

a) Systemet för betalningar till myndigheten skall vara rättvist för både tillståndshavaren och myndigheten och skall tillhandahålla lämpliga metoder för att fastställa att tillståndshavaren efterlever systemet.

b) Taxan enligt systemet skall ligga inom ramen för den som gäller landbaserad gruvarbete av ifrågasvarande mineral eller liknande mineral för att undvika att gruvarbete på djuphavsbotten får en konstlad konkurrensfördel eller ogynnsamt drabbar en tillståndshavare.

c) Systemet bör inte vara komplicerat och inte förorsaka större administrativa kostnader för myndigheten eller en tillståndshavare. Man bör överväga att anta ett royaltysystem eller en kombination av royalty- och vinstdelningssystem. Om alternativa system införs har tillståndshavaren rätt att välja det system som är tillämpligt på hans kontrakt. Varje senare ändring i valet mellan alternativa system skall emellertid ske genom överenskommelse mellan myndigheten och tillståndshavaren.

d) En fast årlig avgift skall erläggas från den

1. The following principles shall provide the basis for establishing rules, regulations and procedures for financial terms of contracts:

(a) The system of payments to the Authority shall be fair both to the contractor and to the Authority and shall provide adequate means of determining compliance by the contractor with such system;

(b) The rates of payments under the system shall be within the range of those prevailing in respect of land-based mining of the same or similar minerals in order to avoid giving deep seabed miners an artificial competitive advantage or imposing on them a competitive disadvantage;

(c) The system should not be complicated and should not impose major administrative costs on the Authority or on a contractor. Consideration should be given to the adoption of a royalty system or a combination of a royalty and profit-sharing system. If alternative systems are decided upon, the contractor has the right to choose the system applicable to its contract. Any subsequent change in choice between alternative systems, however, shall be made by agreement between the Authority and the contractor;

(d) An annual fixed fee shall be payable from

dag då affärsmässig bearbetning påbörjas. Denna avgift kan räknas av mot andra avgifter som skall erläggas enligt det system som antagits i enlighet med c ovan. Rådet skall fastställa avgiftens storlek.

e) Systemet för betalningar kan ses över periodiskt mot bakgrund av ändringar i förhållandena. Alla ändringar skall tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt. För befintliga kontrakt kan sådana ändringar endast tillämpas efter tillståndshavarens bestämmande. Varje senare ändring i valet mellan alternativa system skall ske genom överenskommelse mellan myndigheten och tillståndshavaren.

f) Tvister rörande tolkningen eller tillämpningen av de regler och föreskrifter som baseras på dessa principer skall underkastas de förfaranden för biläggande av tvister som avses i konventionen.

2. Bestämmelserna i konventionens bilaga III artikel 13.3 — 10 skall vara utan verkan.

3. Vad gäller genomförandet av konventionens bilaga III artikel 13.2 skall avgiften för att pröva ansökningar om godkännande av en arbetsplan avseende en av faserna, nämligen undersökningsfasen eller bearbetningsfasen, vara 250 000 US-dollar för varje fas.

AVSNITT 9

FINANSKOMMITTÉN

1. Härmed inrättas en finanskommitté. Kommittén skall bestå femton (15) medlemmar med lämpliga kvalifikationer i finansfrågor. De stater som är avtalsparter skall nominera kandidater av högsta kompetens och integritet.

2. Ingen avtalsslutande stat får ha mer än en av sina medborgare som medlem av finanskommittén.

3. Medlemmarna av finanskommittén skall väljas av församlingen och vederbörlig hänsyn skall tas till behovet av jämn geografisk fördelning och representation av särskilda intressen. Varje grupp av stater enligt avsnitt 3.15 a — d i denna bilaga skall vara representerade med minst en medlem i kommittén. Tills dess att myndigheten har tillräckliga medel, utöver fastställda bidrag, för att bestrida de administrativa kostnaderna, skall medlemskap i kom-

the date of commencement of commercial production. This fee may be credited against other payments due under the system adopted in accordance with subparagraph (c). The amount of the fee shall be established by the Council;

(e) The system of payments may be revised periodically in the light of changing circumstances. Any changes shall be applied in a non-discriminatory manner. Such changes may apply to existing contracts only at the election of the contractor. Any subsequent change in choice between alternative systems shall be made by agreement between the Authority and the contractor;

(f) Disputes concerning the interpretation or application of the rules and regulations based on these principles shall be subject to the dispute settlement procedures set out in the Convention.

2. The provisions of Annex III, article 13, paragraphs 3 to 10, of the Convention shall not apply.

3. With regard to the implementation of Annex III, article 13, paragraph 2, of the Convention, the fee for processing applications for approval of a plan of work limited to one phase, either the exploration phase or the exploitation phase, shall be US\$ 250,000.

SECTION 9

THE FINANCE COMMITTEE

1. There is hereby established a Finance Committee. The Committee shall be composed of 15 members with appropriate qualifications relevant to financial matters. States Parties shall nominate candidates of the highest standards of competence and integrity.

2. No two members of the Finance Committee shall be nationals of the same State Party.

3. Members of the Finance Committee shall be elected by the Assembly and due account shall be taken of the need for equitable geographical distribution and the representation of special interests. Each group of States referred to in section 3, paragraph 15 (a), (b), (c) and (d), of this Annex shall be represented on the Committee by at least one member. Until the Authority has sufficient funds other than assessed contributions to meet its admin-

mittén inbegripa representanter för de fem största ekonomiska bidragsgivarna till myndighetens förvaltningsbudget. Därefter skall val av en medlem från varje grupp ske grundat på nominering av medlemmarna i respektive grupp utan hinder mot att ytterligare medlemmar kan väljas från varje grupp.

4. Medlemmarna av finanskommittén skall ha en mandattid på fem (5) år. De skall kunna omväljas för ytterligare en period.

5. Om en medlem av finanskommittén avlider, blir oförmögen att fullgöra sitt uppdrag eller avgår före mandattidens utgång, skall församlingen välja en medlem från samma geografiska område eller grupp av stater för återstoden av mandattiden.

6. Medlemmarna av finanskommittén skall inte ha något ekonomiskt intresse i verksamhet som rör frågor där kommittén har till uppgift att avge rekommendationer. De får inte ens sedan de har avgått yppa någon hemlig information som de har fått kännedom om genom sin verksamhet i myndigheten.

7. Beslut av församlingen och rådet i följande frågor skall ta hänsyn till finanskommitténs rekommendationer om:

a) utkast till finansiella regler, föreskrifter och förfaranden för myndighetens organ samt myndighetens ekonomiska ledning och interna ekonomiska förvaltning,

b) fastställande av medlemmarnas bidrag till myndighetens administrativa budget i enlighet med konventionens artikel 160.2 e,

c) alla relevanta finansiella frågor, däribland förslaget till årsbudget som myndighetens generalsekreterare upprättar i enlighet med konventionens artikel 172 och de finansiella aspekterna på genomförandet av sekretariatets arbetsprogram,

d) den administrativa budgeten,

e) de finansiella förpliktelserna för de stater som är avtalsparter i samband med genomförandet av detta avtal och del XI liksom den administrativa och budgetära innebörden av förslag och rekommendationer som innebär utbetalningar från myndighetens medel,

f) regler, föreskrifter och förfaranden för rättvis fördelning av finansiell och annan eko-

nomiska utgifter, the membership of the Committee shall include representatives of the five largest financial contributors to the administrative budget of the Authority. Thereafter, the election of one member from each group shall be on the basis of nomination by the members of the respective group, without prejudice to the possibility of further members being elected from each group.

4. Members of the Finance Committee shall hold office for a term of five years. They shall be eligible for re-election for a further term.

5. In the event of the death, incapacity or resignation of a member of the Finance Committee prior to the expiration of the term of office, the Assembly shall elect for the remainder of the term a member from the same geographical region or group of States.

6. Members of the Finance Committee shall have no financial interest in any activity relating to matters upon which the Committee has the responsibility to make recommendations. They shall not disclose, even after the termination of their functions, any confidential information coming to their knowledge by reason of their duties for the Authority.

7. Decisions by the Assembly and the Council on the following issues shall take into account recommendations of the Finance Committee:

(a) Draft financial rules, regulations and procedures of the organs of the Authority and the financial management and internal financial administration of the Authority;

(b) Assessment of contributions of members to the administrative budget of the Authority in accordance with article 160, paragraph 2 (e), of the Convention;

(c) All relevant financial matters, including the proposed annual budget prepared by the Secretary-General of the Authority in accordance with article 172 of the Convention and the financial aspects of the implementation of the programmes of work of the Secretariat;

(d) The administrative budget;

(e) Financial obligations of States Parties arising from the implementation of this Agreement and Part XI as well as the administrative and budgetary implications of proposals and recommendations involving expenditure from the funds of the Authority;

(f) Rules, regulations and procedures on the equitable sharing of financial and other econ-

nomisk behållning från verksamhet i området samt de beslut som skall fattas härom.

8. Beslut i finanskommittén i procedurfrågor skall fattas med en majoritet av närvarande och röstande medlemmar. Beslut i sakfrågor skall fattas enhälligt.

9. Kravet i konventionens artikel 162.2 y att upprätta ett dotterorgan som skall handha ekonomiska frågor skall anses vara uppfyllt genom upprättandet av finanskommittén i enlighet med detta avsnitt.

omic benefits derived from activities in the Area and the decisions to be made thereon.

8. Decisions in the Finance Committee on questions of procedure shall be taken by a majority of members present and voting. Decisions on questions of substance shall be taken by consensus.

9. The requirement of article 162, paragraph 2 (y), of the Convention to establish a subsidiary organ to deal with financial matters shall be deemed to have been fulfilled by the establishment of the Finance Committee in accordance with this section.